كتاب غاية البيان في الطب سنه ٤٣

I

II

فهرس الکتاب

اسم کتاب ٣	مقدمه ٣	مقالهٔ اولی ٤	فصل اول من المقالة الاولی حیوانك تدبیری بیاننده در ٤
حب الهی ٦	شراب خاص ٦	فصل ثانی یمك وایچمك بیاننده در ٧	فصل ثالث یاتمق حرکه وسکونی بیاننده در ١٠
فصل رابع حرکه وسکونه نقصانی بیاننده در ١٢	فصل خامس اویومق واویانمق بیاننده در ١٣	فصل سادس استفراغ واحتباس بیاننده در ١٤	
فصل سابع جماع بیاننده در ١٥	فصل ثامن حمامه کرمك تدبیری بیاننده در ١٦	فصل تاسع فصد ایلمك بیاننده در ١٧	
حجامت ٢١	سولك قوتی ٢١	فصل عاشر شربت ایچمك بیاننده در ٢٢	خاتمة من الفصول الاولی فصول اربعه ده حفظ صحت بیاننده در ٢٣
ایکنجی مقاله ایکی بابی مشتمله ٢٤	باب اول مفردات عاشره در حروف هجا اوزره ٢٤	حرف الالف ٢٥	
حرف الباء ٢٩	حرف التاء ٣٤	حرف الثاء	حرف الجیم ٣٥
حرف الحاء ٣٦	حرف الخاء ٣٧	حرف الدال ٣٨	حرف الذال

حرف الراء

حرف الراء ٣٨	حرف الزاء ٣٩	حرف السین ٤٠	حرف الشین ٤٣
حرف الصاد ٤٣	حرف الضاد	حرف الطا ٤٦	حرف الظا
حرف العین ٤٧	حرف الغین ٤٨	حرف الفاء ٤٩	حرف القاف ٥٠
حرف الکاف ٥٣	حرف اللام ٥٦	حرف المیم ٥٧	حرف النون ٥٩
حرف الواو ٦٠	حرف الهاء ٦٠	حرف الیاء ٦١	الباب الثانی من المقالة الثانیة مرکبات بیاننده در ٦٢
فصل اول اشربه بیاننده در ٦٣	شراب الاصول ٦٣	شراب دینار ٦٣	شراب البوسلی الکبیر ٦٣
شراب شاهتره ٦٣	شراب نعناع ٦٣	سکنجبین المدبر ٦٣	شراب عرق السوس ٦٣
شراب زوفا ٦٤	شراب الغافث ٦٤	شراب اسطوخودوس ٦٤	شراب افتیمون ٦٤
شراب عناب ٦٤	شراب افسنتین ٦٤	شراب الخشخاش ٦٥	فصل ثانی معاجین غیر مسهل بیاننده در ٦٥

III

معجون جواهر بارده ٦٥	معجون قرمز ٦٥	دواء المسك ٦٦	دواء العنبر ٦٦
دواء اللؤلؤ ٦٦	دواء الورد ٦٦	معجون جواهر الحارّه ٦٧	معجون ملوكي ٦٧
جوارش خولنجان ٦٧	جوارش دارصيني ٦٧	معجون اطريفل صغير ٦٧	فصل ثالث معاجين مسهله بياننده در ٦٧
معجون سنابكي بيع ضياد شنبه ٦٧	معجون دياقاسليقون ٦٧	معجون ايون كبير ٦٧	معجون ديا هنكونه ٦٧
معجون ديابيرونس ٦٧	معجون الزرذانم ٦٧	فصل رابع حبلر بياننده در ٦٨	حب الافاويه ٦٨
حب النور كبير ٦٨	حب الراوند ٦٨	حب المنتن ٦٨	حب الذهب ٦٨
حب الفوتنا ٦٨	حب الشاهره ٦٨	حب القاديقون ٦٨	حب سورنجان كبير ٦٨
حب المقل ٦٨	حب الهي للوبا ٦٨	حب اللاجورد ٦٨	حب للسعال من الحراره ٦٨
حب السعال من البروده ٦٨	حب الايارج ٦٨	ديگر حب السعال ٦٨	حب القابض ٦٨

فصل خامس

فصل خامس قرصلر بياننده در ٦٨	قرص العافث ٦٨	قرص الاهنسنين ٦٨	قرص الزراوند ٦٨	
قرص الكبير ٦٩	قرص الغاليه ٦٩	قرص الكهربا ٦٩	قرص المر ٦٩	قرص الطباشير ٦٩
قرص الصندل ٦٩	قرص ماروطن ٦٩	قرص الورد ٦٩	فصل سادس سفوفلر بياننده در ٦٩	سفوف للتقويه المعده ٦٩
سفوف لامراض المثانه ٦٩	سفوف لتقويه الدماغ ٦٩	سفوف القابض ٦٩	فصل سابع لعوقات بياننده در ٧٠	
لعوق صانوس ٧٠	ديگر لعوق لضيق النفس ٧٠	لعوق لريه الثعلب ٧٠	فصل ثامن مرهملر بياننده در ٧٠	
مرهم دياشاكير ٧٠	مرهم اغريبا ٧٠	مرهم صندليون هيووطي ٧٠	مرهم توتيا ٧٠	
مرهم المقاطيس ٧١	مرهم الكافور ٧١	مرهم اسرب ٧١	مرهم عطيه الله ٧١	
فصل تاسع دهنلر بياننده در ٧١	دهن القسط ٧١	دهن السنبل ٧١	دهن العقرب ٧١	
دهن قاديقون هيو ٧١	فصل عاشر شيافلر بياننده در ٧١	شياف الابيض ٧١	شياف الاحمر ٧١	

شقاق الکعب ٧٢ | شقاق الثوتیا ٧٢ | المقالة الثالثة باشدن آیاغه وارنجه هر عضوه مخصوص اولان امراض بیانیدهدر ٧٢

الصداع ٧٢ | قرانیطس ٧٤ | لیثرغس ٧٥ | السبات السهری ٧٥

السهر ٧٥ | السبات ٧٦ | مالیخولیا ٧٦ | مانیا ٧٩

العشق ٧٩ | الدوار ٨٠ | الکابوس ٨٠ | الصرع ٨١ | السکته ٨٣ | الفالج ٨٥

صفت مطبوخ معرق ٨٦ | التشنج ٨٧ | الرعشه ٨٧ | الخدر ٨٨ | الاختلاج ٨٨ | النزله ٨٨

فی امراض العین ٩٠ | الرمد ٩٠ | کوز اغریسنک زرقی دخی کوردوکیجیکیشر | کوزجوکی ٩٢ | الظفره ٩٣

کوزه آق دوشمک ٩٣ | الطرفه ٩٣ | ضعف البصر ٩٣ | نزول الماء فی العین ٩٤ | فی امراض الاذن ٩٤

وجع الاذن من البرد ٩٥ | وجع الاذن من الحر ٩٥ | وجع الاذن من الریح ٩٥ | قولق کورلیسی وطنینسی ٩٥

قولغه حیوانات کیرسه ٩٦ | برون طوتولمسی ٩٦ | برون ایچنده اولان یاره‌لر ٩٦ | برون قانی طورماغه علاجلر بیانندهدر ٩٦

امراض الفم

امراض اللسان ٩٧ | دل آغریسی ٩٧ | دل طوتولمسی ٩٧ | دوداق چاتلامسی ٩٧ | دیش اغریسی ٩٧

دیشلرک قورتلمسی ودیبی قنامسی ٩٧ | دیش اتلرینک شیشلری واغزیسنک علاجلری ٩٧ | آغز اغریسی وپاره‌لری وشیشلرنک علاجلری ٩٧

آغز قوقوسی ٩٨ | بوغازده سوللک یاپشمه اولسه ٩٨ | کوچک دل دوشمسی ٩٨ | کوچک دلده شیش اولسه ٩٨

امراض الحلق ١٠٠ | صفت حقنه متوسطه ١٠١ | غرغره ١٠١ | بحة الصوت ١٠٢ | سعال ١٠٢ | ضیق النفس وربو ١٠٣

ذات الجنب ١٠٤ | ذات الریه ١٠٥ | سل ١٠٥ | امراض قلب ١٠٦ | خفقان ١٠٦ | غشی ١٠٩

امراض صدر وامراض کبد ١٠٩ | برودت معده ١١٠ | معده شیشی ١١١ | فواق ١١٣ | قی ١١٤ | قیء الدم ١١٤

عطش ١١٤ | ضعف الهضم ١١٤ | هیضه وتخمه ولینت ١١٥ | امراض الامعاء ١١٥ | اسهال مطلق ١١٦

اسهال عن المعده ١١٦ | اسهال عن الکبد ١١٧ | اسهال عن الطحال ١١٨ | اسهال عن الدماغ ١١٨ | اسهال ایله قان چیقسه ١١٩

صاری قان ١٢٠ | زحیر ١٢١ | کوبک دوشمسی ١٢٢ | مقعد یعنی کوبک بروسی ١٢٣ | قولنج ١٢٣

ایلاوس ١٢٥
الدیدان ١٢٦
قارنه یلان کتمك علاجی ١٢٧
مقعده صیکلری ١٢٨
بواسیر ١٢٨
مقعدك یرتلمسنك علاجی ١٣٠
مقعد شیشمسنك علاجی ١٣٠
مقعد ناسورینك علاجی ١٣٠
مقعد چقمسنك علاجی ١٣٠
جگر خسته لکلرینك علاجی ١٣١
سوء مزاج حار ١٣١
سوء مزاج بارد ١٣٢
سدّه جگر ١٣٢
معجون جگر ١٣٢
جگر شیشمسنك علاجلری ١٣٢
سوء القنیه ١٣٣
استسقا انواعی ١٣٤
استسقاء زقی ١٣٤
استسقاء طبلی ١٣٤
استسقاء لحمی ١٣٤
امراض طلاق ١٣٥
سدّه طلاق ١٣٥
طلاق شیشمسنك علاجی ١٣٦
طلاق یکلکسنك علاجی ١٣٦
یرقان انواعی ١٣٧
یرقان اصفر ١٣٧
یرقان اسود ١٣٨
امراض بوبرك ١٣٩
بوبرك شیشمسنك علاجی ١٣٩
بوبرکده طاش وقوعه اولدقده علاجی ١٣٩
دیابیطس ١٤٠
قروح الکلی ١٤١
امراض مثانه ١٤١
مثانه ده طاش اولدقده ١٤١
مثانه ده اولان یاره لره علاج ١٤٢
حرقة البول ١٤٢
حبس البول ١٤٣
تقطیر البول ١٤٣
سلس البول و بول فی الفراش ١٤٤
ذکرك و خایه لرك شیشلرینه علاج ١٤٤
ذکرده و خایه ده اولان جراحتلره علاج ١٤٥
فتق ١٤٥
ضعف الباه ١٤٧
قریاسیموس ١٤٧

امراض رحم

امراض رحم ١٤٨
رحمده اولان شیشلره علاج ١٤٨
صلابة الرحم ١٤٩
خروج الرحم ١٤٩
احتباس حیض ١٥٠
اختناق رحم ١٥١
حیض قانی چوق آقوب کسلمدیکنه علاج ١٥١
العقر ١٥٢
الرجا ١٥٣
علامات الحمل و تدبیر الحوامل و حفظ الجنین ١٥٣
آسان طوغورمق تدبیری ١٥٤
وجع مفاصل و عرق النسا ١٥٤
اسکی صیرلره نافع حب ١٥٥
دردنجی مقاله جمیع بدنه شامل اولان امراض بیانندهدر بو دخی ایکی بابدر باب اول ١٥٦
فصل اول حمای یومیه بیانندهدر ١٥٦
فصل ثانی اخلاطه متعلق اولان حمای عفنیه بیانندهدر ١٥٧
فصل ثالث حمای دق بیانندهدر ١٦١
فصل رابع حمای وبائیه و حمای دنگینك علاجی بیانندهدر ١٦٣
فصل خامس حمایه متعلق اولان امراض بیانندهدر ١٦٤
حصبه و جدری ١٦٤
طاعون ١٦٤
طاعوندن احتراز ١٦٥
ایکنجی باب شیشلر و بثورلر و فرنك رحتی و جذام و چیچك و ایوز و تمرکو و طوز بلغم و جلدده عارض اولان بعض امراض غریبه بیانندهدر ١٦٧
فصل اول اسی شیشلر بیانندهدر ١٦٧
فلغمونی ١٦٧
باد فرنگ یعنی شیر پنجه ١٦٧
قان چبانی ١٦٨
داحس یعنی طرنق بورتی ١٦٨
سرطان و چبانلر علاجلری ١٦٨
فصل ثانی صوق و قانی شیشلر بیانندهدر ١٦٨
اودما یعنی یومشق ورم ١٦٩
سقیروس ١٦٩

- ورم ماسی صولو ورم ١٦٩
- وتیسلر او اعضاده ایچی طولو قبرجقلر ١٦٩
- خنازیر یعنی سراجه ١٦٩
- بیلاتر ١٦٩
- فصل ثالث بر امور بیرلو مرضلر که جلدده ظاهر اولور انی بیلدیر ١٦٩
- جذام ١٧٠
- قرالق دحتی ١٧٠
- اشکو بوط ١٧١
- بلیکا ١٧١
- فصل رابع بدنده ظهور ایده امراضلر علاجی بیلدیر ١٧٢
- شیر ایعنی قوددشی ١٧٢
- کیمسک داودنر وظوقلو بیلیم ١٧٢
- البرص البهق ١٧٣
- قوبا یعنی تمرکو ١٧٣
- سعفه ١٧٣
- بادشنام ١٧٤
- تاالیل یعنی شکلر ١٧٤
- فصل خامس اسکی یارەلر و تازه یارەلر علاجی … آیید ١٧٥
- اسکی یارەلر ١٧٥
- تازه یارەلر ١٧٥
- آتشدن حاصل اولمش یارەلر علاجی ١٧٦
- [illegible] دوشوب [illegible] ١٧٦
- فصل سادس [illegible] اولان علاجلر ١٧٦
- کلف یعنی حضیل ١٧٦
- لونی [illegible] شیلر ١٧٦
- صاچ [illegible] علاجی ١٧٧
- صاچ دوکلمک علاجی ١٧٧
- صاچ و صقال [illegible] علاجی ١٧٧
- بدن [illegible] علاجی ١٧٧
- ناسور اولمش قوناوو علاجی ١٧٧
- طرنقلر [illegible] اولماسنک علاجی ١٧٧
- ال و آیق چتلامسنک ١٧٧
- فصل سابع زهرلردن اضرار [illegible] علاجی بیلدیر ١٧٨
- یلان صوقمسی ١٧٨
- عقرب صوقمسی ١٧٨
- چیان [illegible] ١٧٨
- اورمجک [illegible] صوقمسی ١٧٨
- آری صوقمسی ١٧٨
- قدوز کلب اصیرمسی ١٧٨
- خاتمه الکتاب لبعض خواص [illegible] ١٧٩
- خاصیه دالس خروس ١٧٩
- خاصیه [illegible] کبوتر ١٧٩

خاصه

- خاصه قرنفل ١٧٩
- خاصه نرکس ١٧٩
- خاصه دهن ورد کندر ١٧٩
- خاصه دهن خردل ١٧٩
- خاصه دهن اصفر بیض ١٧٩
- خاصیه راس [illegible] ١٧٩
- خاصه المیل من الذهب ١٧٩
- خاصیه الکحل ازرد ١٧٩
- خاصه قطران اردج ١٧٩
- خاصیه سعر جبل [illegible] ١٨٠
- خاصه اعج تاوقی [illegible] ١٨٠
- خاصیه طعام بجنه مع الذهب ١٨٠
- خاصیه طعام [illegible] ١٨٠
- خاصه آب [illegible] ١٨٠
- خاصه هلیلج ١٨٠
- خاصیه عود هندی ١٨٠
- خاصه [illegible] ١٨٠
- خاصه طاوه عجل ١٨٠
- خاصه حو لنجان ١٨٠
- خاصه صیغر قوروغی اوتی ١٨٠
- خاصه یلان [illegible] ١٨٠
- خاصه لحم کرکی ١٨٠
- خاصه حمص اسود ١٨٠
- خاصه درد ١٨٠
- خاصه عصاره ورق سیب ١٨٠
- خاصه ریان ١٨٠
- خاصه سنامکی ١٨٠
- خاصه خیم مادوده ١٨٠

پشكبر اغاسی احمد اغا قللرندن

غاية البيان

هذا كتاب غاية البيان
في علم الطب تأليف الشيخ الحاذق
الماهر الكامل رئيس الحكماء قدوة
السلاطين الأطباء صالح افندي
المرحوم استسعد بتملكه الأمير المكرم
والبدر المكرم شمس سماء العرفان
نور عين الأذعان
مصطفى بك حفيد
الوزير مصطفى باشا
ضاعف ...
البلايا
في الأولى
والأخرى
...

قد وقف هذه النسخة الجليلة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم مالك البرين والبحرين
خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان الغازي محمود
خان وقفا صحيحا شرعيا لمن طالع واستنسخ الفائدة وأنا الفقير ...
ضاعف الله أجوره ... أحمد شيخ زاده
المفتش بأوقاف الحرمين الشريفين
غفر لهما

بسم الله الرحمن الرحیم

جواهر زواهر حمد و ثنا اول واجب الوجود و مفیض الخیر والجود
صانع عالم و دافع امراض بنی آدم اولان پادشاه حکیم چاره ساز
و کریم بنده نواز جلت عظمته و عظمت قدرته جنابنه که دار الشفای کائنات
و ملجأ احتیاجات ممکنات اولان درگاه رفیع حکمت مدار و بارگاه
منیع مغفرت نثار صوبنه اهدا اولنور که قدرت کامله و حکمت شامله
ارکان مختلفة الطبایع و اجسام متباینة الامزجه بربرله مختلط و
مؤتلف ایدوب بین الروح والجسد کمال بعد و منافرت وار ایکن
لطافت و کثافت جهتندن تجسب تعدیل الامزجه بربرلیه حسن امتزاج و حاصل جمله
اما کبری اولان انسانک بازار اعتبار و اشتهارینه رواج ویروب
دوش استعداد و استبهالارینه طراز ولقد کرمنا ایله معلم و مطرز و نشان
معالی نشان تزیین ولقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم ایله مکرم
و معزز ایلدی بر حکیم علت و شفابخش بی بخل و حسد در که
دار الشفا کرمنه التجا ایدن عباد مذنبین و عصاة مؤمنینک علل و
اسقام صوریه و معنویه لرین محو و ازاله ایچون محض لطف و کرمندن
دارو وعد و وعید ایله و کتب شرابه طهور معرفت کتبیه ایلیوب مسلاح ... ضر
سرسام جهل و غوایت اولان ارباب ضلالته تشریح قانون شریعت و توضیع
منهاج طریقت ایله صراط مستقیم صحت ابدیه یه ارشاد و هدایت

ایمکله

ایمکله جنت عدنده ما لا عین رأت و لا اذن سمعت ایله تنبیه
ایلدی و آل عدانه صلوات و تسلیمات اول علت غائیه کائنات
و نتیجه بهیجه موجودات اولان سموم جهالت و علاج هر داء و غم
ضلالت و غوایت اولان سلطان کونین و رسول الثقلین
مخاطب خطاب لولاک ایله مشرف و ما ارسلناک
پادشاه هر دو کونین و شهنشاه سریر قاب قوسین او ادنی
محمد المصطفی علیه الصلوات الا و فی حضرتلرینک روضه منوره و مشهد
مطهره لرینه ایثار نثار اولنور که علوم علما قطره نهر حقیقتی و حکمت
حکما غرفه بحر معرفتی اولوب کافه عالم و جمله بنی آدم مبتلای و اعصار
عمی و ضلال و مرض فرمن خذلان ده تکاثل اولمغله بر جمله فاسد
المزاج و هر طبیب حاذق الهینک علاجنه اشد احتیاج ایله محتاج
ایکن بر مضمون صدق مشحون ما انزل الله داء الا و انزل فیه دواء
ممکن عجبی و مخزن لاریبی در کافه صغیر و کبیر و شریف و وضیع شفا مندن
اوج استقامته ترفیع ایچون اعدل امزجه ایله ارسال اولنوب
مشارب مختلفه و امزجه متنوعه یه موافقه قوانین کلیه شعار ایله صوریه
و معنویه یی حاوی هر کتاب سماوی داخی انزال [illegible] مغله کسک
مزاجنه موافق و مشربنه مطابق نوش دارو حکمت و شراب
طهور معرفت ایله ازاله مرضنه بامر الله تعالی حکمته بذل قدرت و جهد
معاجین موعظه و نصیحت ایلیوب ارتفاع و تصاعد ابخره
رؤیه شرک و ضلال ایله بصر بصیرتلرینه سبل و غشاوه قلبلرینه عارض
اولان اصحاب امراضک ثقال خواصلرندن استفراغ دم فاسد
ایلیوب ملینات آیات بینات و عیدیه ایله قلوب قاسیه لرین
تلیین و دعا عقاید باطله اولان معده فهم و اذعانلرین اشربه آیات

وعديه ايله شفقه اتمكله راه حقي تبيين ايلويب اول كحل شريعتك مكحله
نبوتنده زخشم جاننه كحل اجابت اصابت ايلين امت عالي
منزلت راه حقده صاحب نظر و صراط مستقيمده حديد البصر
اولوب دعوت عامه سنه اجابت و شفاخانه كرمنه التجا
[illegible] الت اولدلر صلي الله تعالي عليه و سلم
و علي آله و اصحابه و اتباعه و احب [illegible] تأليف كتاب مدح و ثناي
سلطان و محمدت خاقان آوان سنت [illegible] تصنيف قاعده
بتعقنه اصحاب تأليف عذر حصوصا زمانمزك پادشاه [illegible] دون و
جليفه روي زمين تعالي شانهك تباركه مدح و ثنالرنده مادح و وصف
و شي كامل و عارف درجه اغراقه ارتفاع و قصر ايجاز و اطنابده
سادۀ تعبيرات و جبين الكاليله هنوز نتابيده صباح الخير خصال
حميده لرندن هر ذره وصف اولنمادين شيرازۀ اوراق مؤلفاته
ابريشم زرتار ايام كفايت اتميدي حالا سرير عالم مصير سلطنت و تخت
اسمان تحت جهانباني اورزه كامياب و كامكار اولوب كليد هفت
اقليم ربع معمور و مقاليد امور جمهور كف هر كرملرنه مسلم اولان
سلطان سلاطين جهان خاقان خواقين زمان شهريار فرخنده فر جهاندار
بلند اختر مؤيد مظفر فر دارا حشم سكندر خدم كردون بخش
جهان بخش پادشاه دين پناه شاه عالمپناه ظل الله السلطان الاعظم
والخاقان الافخم مالك رقاب الامم ظل الله الظليل في العالم مستخدم
اعاظم الخواقين خلاصة الماء و الطين سلطان حامي بلاد اهل الايمان
ماحي آثار الكفر و الطغيان ناصب لواء الشرع في الآفاق باسط
الرأفة في العالمين علي الاطلاق شاه معدلت پرور دين پناه ملك
دستكاه فلك باركاه مدار المعالي ملاذ الامم ولي الايادي

مفيض

مفيض النعم شهريار جهان مطاع مالك الرقاب تاجدار واجب الاتباع
آسمان جناب صبح جبهت طلوع عالم اجلال مهر جهان تاب سپهر اقبال
امين خلافت عظمى مدار امانت كبرى نتيجه كارگاه تكوين خلاصه
الطاف رب العالمين معز الدنيا و الدين غياث الاسلام
و المسلمين خادم الحرمين الشريفين ناظم مناظم مقامين المعظمين كاسر
الاكاسرة و قهرمان القروم سلطان العرب و العجم و الروم السلطان
ابن السلطان ابن السلطان الغازي محمد خان بن السلطان ابراهيم خان لا زالت
سلسلة سلطنته باقية الى آخر الزمان و مادامت جنوده منصورة
الرايات مدى الاكوان في كل حين و آن حضرتلريكه اعتدال مزاج
صحت امتزاجلريله مزاج عالم اعتدال و دوام بدن شريف پاكلريله
سكان اقاليم سبعه حسن انتظام حالي لوح المحفوظ ازل معمور و صحايف فردوسه
مسطور و محرردر بو داعي ضعيف و حركات و سكنده آثار تعريفه
الهيه دن اسم شريف لطيفه متشبث صالح بن نصر الله بنده لري خدمت
جليل القدر رياست اطبا خاصه ايله زمان دولت عليه ده و آوان
شوكت سنيه لرنده مشرف اولوب لحظات عين كرم و احسان ايله
ملحوظ و مسرور و دل حزين و خراب دست معمار لطف فراوان ايله
معمور اولدوغي حالده بر ساعت مبارك و ميمون و بر وقت شريف
نمونه ده بو اقل انام و خواهنده صحت مزاج امتداد ايام ملك حفظ
ستطاب ابو روب حضور استقامت وجود همايونلري ايله دور فلك
مستقيم الحال و حفظ صحت مزاجلري ايله مزاج عالمه حسن اعتدال اظهوري كالشمس في
وسط النهار روشن و آشكاردر فن طبده و تدبير صحت مزاجلري محتوي
بر كتاب جامع و تصنيف و بر مجموعه ترتيب و توصيف اونلر كه
اصول فنده نتيجه قواعد جزئيه يي مشتمل و منطوي اوله ديو فرمان قدر توان

وفصحاء جهان شرف صدور بولدی بو خطاب مستطابه مایه چندین
هزار فتح باب وفصل خطاب عد ایدوب فی الحال من غیر تراخ
ولا اهمال بو فن جلیل الشانده باهر البرهانک کتب معتبره وزبر مطوله
ومختصره سنی تحریره ایدوب وجهی اوزره التقاط وانتخاب فواید اولنمغه
مباشرت ومبادرت ایدوب علماء صناعه دنه هر فردک ذکر
ایلمدوکی نجه بابت عجیبه ومعانی غریبه یه وبعض مفردات که زماننزده
بروز وظهور ونجه امراض که اوائلزه حدوث ووجود بولمشدر ثبت
وتحریر اولنمدوغندن غیری نجه فواید آخر داخی بیان اولنمشدر که بزدن
مقدم کلن اصناف تصنیفک مصنفاتی فواید مذکوره دن خالیه در
وجهی بودر که بو صناعت مدت زمان امتداد بولدقده نجه ظهوری
زیاده اولمقده در ودخی بو تألیفده خواص مفردات ومنافع
مرکبات وبعض امراضک حدوثنده که اول فضلا زمان سلفده
وجود بولمغله کتابلرنده تدوین اولنمامشدر رجال عصرمزه حدوثی
ووقوعی وحصولی واصل رتبه شهرت اولمغله انلر داخی بو کتابه درج ایلمکه
اهتمام اولندی حسب اقترحی وغرض شرعی ولو بونلرک امثالی فضلا که
هنوز بیان اولنانه وجه اوزره اسامیلری کتب سلفده تحریر اولنمامشدر
انلر داخی تکثیر الفواید وتوفیر الزواید اشبو کتابده تحریر وذکر ایلدم
بو کتاب مستطابک اسمنی **غایة البیان فی تدبیر بدن الانسان**
تسمیه ایلدکدنصکره بر مقدمه ودرت مقاله وبر خاتمه اوزرینه
ترتیب قلندی **المقدمة** مقدمه علم طبک موضوعی وتعریفی بیاننده در
وبو علم طبک موضوعی اولوب محتاج الیه اولدوغندن بیلدرلر اما بو علم طبک
موضوعی بدن انساندر صحیح ومریض اولدوغی جهتندن یعنی بو علم طبده
بدن انسانک صحیح ویا مریض اولدوغی احوالندن بحث اولنور اما بو علم

طبک

طبک تعریفی بودر علمدر که بدن انسانک صحیح اولوب یا مریض اولمسی بو
علمله معلوم اولنور وبدنک صحتی نه طریقیله حفظ اولنور ومرضی
نکونه ازاله اولنور بو علمله بیلنور اما بو علمک شریف اولدیغی عقلله
ونقلله ثابتدر اما عقلله ثابت اولدیغی اکی وجهله در هر نه که بو علمک
هر علمک شریف اولمسی موضوعنک شریف اولمسیله در بو علم
موضوعی اشرف مخلوقات اولان انسانک بدنی اولمغله اشرف علومدن
اولدوغی ظاهردر وبر وجهله داخی بودر که صحیح المزاج اولان کمسنه لر
صحتلرین حفظ ایتمکه ومریض اولنلر مرضلرین ازاله ایتمکه بو علم طبه اشد
احتیاج ایله محتاجلردر پس بو علم طبک شریف اولدیغی عقلا ایکی
وجهله ثابت اولدی اما بو علم طبک شریف اولوب نقلله ثابت
اولدیغی بعض اخبارده وارد اولمشدر که العلم علمان علم الابدان
وعلم الادیان یعنی علم ایکیدر بری علم ابدان بری دخی علم
ادیاندر علم ابدان علم طبدر علم ادیان علم فقهدر علم ابدانی
علم ادیان اوزرینه تقدیم ایلدی زیرا ابدان انسان صحتده اولمدقجه
درستجه عبادت وطاعت اولمازپس درستجه عبادت وطاعت بدن
انسانک صحتده اولمسنه توقف ایلدی بدن انسانک صحتنی
حفظ ایلمک بو علم طب ایله اولورپس علم طبک شریف اولدیغی
متعین اولدی وبر داخی پیغمبر علیه السلام بیورمشلردر که العلم علمان
علم الدین وعلم الدنیا یعنی علم ایکیدر بری علم دیندر یعنی علم فقهدر
بری علم دنیادر یعنی علم طبدر زیرا انسان دنیاده حیاتده اولوب
عبادت وطاعته مشغول اولمسی وحفظ صحت ایلیوب ودفع مرض ایلمسی
بو علمله در اما بو علم طبه احتیاج وارایدوکنی بیاندر زیرا تحصیل منافع
دنیویه وکسب سعادت اخرویه اولماز الا بدن انسان اعتدالده اولو

بیان اسباب ستهٔ ضروریه

عمل تسلیم اولمغله اولورلس هر کسه واجبدر که حفظ صحت و ازالهٔ مرض
ایلمکه سعی ایلیه لر و لو حفظ صحت و ازالهٔ مرض اولماز الا اسباب ستهٔ
ضروریه نک تعدیل ایله اولور یعنی انسانک تندرست اولماسنک
سببلری و خسته اولماسنک سببلری التی درلو در طبیبلر انلره
اسباب ستهٔ ضروریه درلر اول التی سببلر بونلردر اولکیسی بزم
ابدانمزی محیط اولان هوادر که ایکنجیسی یمک و ایچمکدر اوچنجیسی
حرکت و سکون بدنیه در دردنجیسی حرکت و سکون نفسانیه در
بشنجی اویومق و اویانمقلق التیسی استفراغ و احتباسدر رئیس
هزه واجب اولدیکه بو اسباب ستهٔ ضروریه تعدیلنک کیفیتنی علی حده
علی حده بیان ایلیه لم **اولکی مقاله** اسباب ستهٔ ضروریه نک تدبیری
بیاننده در بو دخی اون فصل و بر خاتمه یه مشتملدر **اولکی فصل**
هوانک تدبیری بیاننده در هوایه تقدیم ایندک زیرا انسانک
هوایه اشد احتیاجلری واردر زیرا انسان بر ساعت حبس نفس ایلیوب
تنفس ایتمامکه قادر دکلدر بلکه تنفس ایتمسه هلاک اولور زیرا ارواح
حیوانک حیاتی و اعتدالی تازه تازه هوا ایله تنفس ایلمکله اولور پس
اکر هوا دائما معتدل اوله و دخان و بخار قرشمش اولمیه و حر
قوی ایله متکیف اولمیه صحتی حفظ ایلر و مرضی ازاله ایلر اما مذکورانک
ضدی ایله اولورسه خسته لکه سبب اولور معلوم اولا که اکر هوا زیاده
اسی اولورسه یورکه قدر و صوصادر و بکزی صاری ایلر و ارقله در
و قوتلری ضعیف ایلیه و بدنده اولان اخلاطک عفونتنه سبب اولور
و مزاجی حرارت اوزره اولنلره باش اغریسی و بورون قانمه سی
عارض اولور و درلو درلو سستمه لر خسته لر پس ایسی هوانک
ضررینی دفع ایلمک کرک صوق فراجلو دوالر قومغله مثلا کافور قوقمق

كبي

کبی و صندل و کل صویی کبی و بونی و اللرینی و ایقلرینی صوق صو ایله
یومق داخی ایسی هوانک ضررین دفع ایلر و غدالردن طبیعتی بارد غدالر
بیه لر قورق صو ایله قسق آشی کبی و زیت و سرکه ایله مار و الصلاس
و خیارک ایچین یمک داخی نافعدر و شربتلردن لیمون شربتی ساده
یا کل شربتی ایله ایچه لر و قورق شربتی ایچمک دخی نافعدر و عنبر باریس
و ریباس شربتی و نیلوفر شربتی ایچمک داخی نافعدر اما صفرا غالب اولمش
اوله طبیعتی اسهال ایلیه لر تمر هندی صو ایله قدرت حلواسی ایله
یا کل مکرر ایچه لر نیلوفر شربتی ایله یا مکرر بنفشه شربتی ایچه لر اما اکر هوا صوق
بدنینی بکشه هر رود حرارت غریزیه یه آره در اما افراط ایله صوق اولورسه
حرارت غریزه یی سوندر رو بدنده اولان اخلاطی تعفن ایلیوب هلاکه
سبب اولور پس صوق هوانک ضررین دفع ایلمک کرک تدریجیله حمامه
کیرمکله و کوهسن اوتمغله و کیه لر و بادیه جیکی بنفشه ایم کوتجی
قیناد و ب صوینی الوب اسیجاق اسیجاق حمامده یایقنه لر و ال ایاق
صوقلیمقدن صاقنه لر اللرین و ایاقلرین اوغه لر اسیجاق یاغلر ایله
مثلا ایلن یاغی و جوزک اوتی یاغی و سندان و نفت یاغی کبیج و بورک
قدر معجونلر استعمال ایلیه لر و دوالمسک و جوارش جالینوس کبی
و مثرودیطوس و تریاک اربعه کبی و زنجبیل مرباسی استعمال ایلیه لر و عنبر
شرابی و قرنفل شرابی و عود شرابی قیناد و ب اسیجاق اسیجاق قهوه کبی
ایچه لر اکر هوایه رطوبت غالب اولورسه لعفونت یا عفونت سیللر اقمغله
ابخرهٔ لک عفونتنه سبب لر و خواسه کدر درلر و اعضایی کوشک ایلر
و یوم طب هوانک ضررین دفع ایلمک کرک اکر بدنده حرارت اولورسه
قان جونغنسه فانه الدهره لر و کلبه شکر بسه لر و اشربه لردن کل شرابی و صندل
و عنبر باریس شرابی و قورق شرابی ایچه لر اکر حرارتی یوغیسه مخففات معتدله

استعمال ایلیه لر دواء المسک کبی گلابه شکر یا گل انکبین ایله استعمال ایلیه لر
و عنبرلی گل شرابی و دارچین ایله و عود ایله صندل شرابی مناسبدر و
مفرحات یاقوتیه و معجون جواهر کبی فرنکلر اکه دیاسنتا درلر
استعمال ایلمک غایت مناسبدر اگر هواده زیاده یبوست اولور
بدنی قورودر و صفرا و سودا ارتورر و درلو خسته لکلر و حماء محرقه
سبب اولور و مالیخولیا و جنون ایراث ایلر و قوری اوکسورک و اولور پیدا
اولمسنه سبب اولور بویله یابس هوانک ضررینی دفع ایلمک
گرکدر رطوبت آرتورجی شربتلر استعمال ایلمک ایله مثلا نیلوفر شرابی
و بنفشه شرابی و نخالری رطوبت آرتورجی شیلر اوله قبقلی شیئه کبی
و خیار و اسفناخ و سمز اوتی طوقی ایله شوربه سی ایله لر و مرطب
یاغلر سورینه لر طتلو بادم یاغی کبی و بنفشه و نیلوفر یاغلری کبی و مرطب
حمامه کیره لر که صویی طتلو اوله و جماعی ترک ایده لر درخت اولورو
چوق حرکت ایتمیه لر و معلوم اولا که کاهی جوهر هوایه فساد عارض اولور
کیفیت ردیه ایله متکیف اولوب انسانه و حیوانه و نباته ضرر ایدر
و حماء وبائیه ایراث ایلر و چیچک و قزامق و طاعون و انکله مثللی
مرضلر پیدا اولور و اکثر ضرری دموی المزاج و معصوملره در و بونک
حدوثنه سبب یا ارض جهتندندر و یا سما جهتندندر اما ارض جهتندن
حدوثنه سبب بودر که مثلا حیوانات اولوب و قوقوب دفن اولنمامق
کبی و یا یرده جنک اولوب اولنلری دفن اولنموب قوقمق هوانک
فسادینه سببدر و چکین قوقولو کریه قوقولر و بعض صولر آقوب
قوقمق کبی و خنلی صولر شهب بونلر هوانک فسادینه سببدر اما سما
جهتندن حدوثنه سبب مثلا ... یلدزلرک بر یره جمع اولمسی و
قرانلری کبی عادت الله جریان ایتدوکی اوزره هوانک فسادینه سبب اولور

وصرندی

وباحادث

وبا حادث اولورسه ماحق بودر که بونک سببی کثرت معاصی و ارتکاب کبائردر
پس امدی بویله محلده لازم اولان استغفار و توبه ایدوب حق سبحانه
و تعالی حضرتلرینه یلواروب اول مصیبتک دفع اولمسینی طلب ایده و بعیده
جائزدر که ارتکاب معاصی سبب اولوب تغییرات هوایه که وبا ظهورینه
اسباب عادیه درر و حکیم بقراط در که یاز فصلنک آخرنده کوز فصلنده
شهاب که خلق اکا یلدز دوشدی درلر چوق واقع اولورسه وبا
ظهورینه علامتدر و قش فصلنده لدوس رکجی چوق اسسه وبا ظهورینه
دلیلدر و فیحال بونلر چوق اولسه اما لغمی ریا غمنسه و هوا بولانق و
کونلر اسیجاقلر اولوب کیجه هوا اصوق اولسه وبا ظهورینه علامتدر
پس قچان بو علامتلر بلورسه دموی المزاج اولانلر آدملر قاندیره لر دخی
لطیف مسهل ایله طبیعتلرینی اسهال ایده لر مثلا راوند و سنامکی و هلیلج
اصفر کبیلر ایله بوره کی سوره دوره لر و اکثر بو کونلرده حب الهی استعمال
ایلیه لر زیرا بو حب الهی بر مبارک دوادر که بدندن عفونتی دفع ایلر و
بدنده فاسد رطوبتلری ازاله ایلر و هوای وبائیه نک سمیتنی دفع
ایلر زیرا بو حبده تریاقیت واردر و بو حب الهینک صفتی بزم یانمزده
مختار اولان بودر صبر اسقطوری اون درهم مصطکی و زعفران ایکیشر درهم
بونلری هوانده دوکوب گل صویی ایله یا مسکی الما صویی ایله حبلر ایده لر
بیوک آدملر هر درهم قدر استعمال ایلیه لر اما معصوملر یارم درهم قدر
استعمال ایلیه لر ذکر کدرکه وبا زماننده هوانک فسادینی ازاله ایچون
... لر یقه لر عود و عنبر و لادن و اق کونلک و قره کونلک کبیلر زیرا
بونلرک دخانی هوانک فسادینی دفع ایلیوب اصلاح ایلر و دائما صندل
و کافور و مسک و گل صویی قوقه لر و مساکن اولدقلری منزللری سرکه ایله
گلاب قریشدیروب صپه لر و جماع ایتمکدن زیاده صاقنه لر و حمامه کیرمیه لر

علامت ظهور وبا

صفت حب الهی

تریاقیت نافع

واقراط ایله حرکت ایتمیه‌لر و ممکن اولدوغی قدر غضب کلمه‌لر و غصه و ترصادن قنه‌لر
و غدا الدقن سنرکه لیمه ویجک اشیه‌یه‌لر و سماق ایله قوروتغی طعاملرده چوق چکن
استعمال ایلیه‌لر و ملیحی قورق و یالیمون صوبی ایله استعمال ایلیه‌لر و هر گون
قورق شرابی و ریباس شرابی و قوزی قولاغی شرابی استعمال ایلیه‌لر و هر گون
قورق صوینک الحینه اسلی رم کل صوبی قتوب و اون درهم شکر و یارم
درهم طین مختوم قاتوب ایچه‌لر زیرا بو بردوادر که عفونت دفعنه نظیری
یوقدر و قانک غلیانینی منع ایلیوب تسکین ایلر و فرنکلرک دیاسقنا
دیدکلری جواهر معجوننده کاهیجه استعمال ایلیه‌لر زیرا بو معجون اعضا رئیسه‌یه <اجزای ٤>
قوت ویرر و چوق فضلری دفع ایلر غایتله نافع معجوندر هر گون بر درهم
قدر یا دخی زیاده مناسب سنلر ایله استعمال ایلیه‌لر اما حار معجونلردن
استعمال ایتمیه‌لر الا منز دیطوس و تریاق کبیر استعمال ایلیه‌لر زیرا
بو ایکیسی عفونتی دفع ایلر و فاسد هوانک تأثیرندن ابدانی حفظ ایلر
حتی جالینوس دیرکه زمانمزده عظیم وبا واقع اولدی تریاق استعمال
ایدنلر قورتلدی اما غیرلر وفات ایتدیلر اما بو فقیر دیرکه اگرچه بو تریاق
زهرلرک ضررین دفع ایلر و بازمانده هوانک ضررین خاصیتیله
دفع ایلر زعم ایتدکلری کبی لکن مزاج حار و یابس اولانلر گنسنه‌لره ویرمک
لایق دکلدر مگر مزاجنی تعدیل ایلر اشیا ایله استعمال اولنه مثلا
خمیره سی و یا نیلوفر خمیره سی و یا کلبه شکر ایله استعمال ایلیه‌لر یا بعد الاستعمال
اوزرینه بارد شربتلر ایچه‌لر ریباس شرابی و نیلوفر شرابی و اغاج قاوونی شرابی
اکشی سنک شرابی کبی عربجه اکا شراب التماص الاترج دیرلر و لیمون شرابی
کبی یا سرکنجبین شکری کبی گل صوبی ایله ایچه‌لر و معلوم اوله که ایام وبا و باهارده
حیوانیندن درت قیراط قدر گل صوبی ایله ازوب اکثر یا استعمال
اولنسه عظیم منفعتی واردر و طین ارمنیدن و یا طین مختومدن هر گون بر مقدار

ازوب

<زوی ٤> ازوب ایچمک و بازمانده عظیم منفعتی واردر و اول گونلرده تنزوغ
خطایی ازوب گل صوبی ایله استعمال ایلمک اخی مجربدر زیرا بو تنزوغ
خطایی مشهوردر و نفعی ظاهردر هر غریب ترکیبدر چوق شیخ و نعاخضر تنزکر
حسا نیه بیک بیک شکرلر اولسونکه بو ترکیب عجیبه‌نک مفرداتنه
و کیفیت ترکیبنه بو فقیری مطلع ایلدی هر بو ترکیبی کرا ایله ذکرک فی نتیجه
تجربه سنی داخی ایلدک عظیم نفعنی بولدق بونده اولان منافع برر کتبده
یوقدر **فصل ثانی یمک و ایچمک تدبیرینک بیاننده در** معلوم اولسونکه طعامی
اول براز حو کیتجک ایده‌وب گزمک ناز مدرحتی معده‌ده طعامدن
قلان بقیه معده‌دن اشاغی اینوب معده خالی قالوب اشتهای
صادق بیدا اوله بعده طعام یمکه مباشرت ایده‌لر اما طعام
یدکدنصکره افراط ایله حرکت ضرردر زیرا طعام هنوز هضم اولمادن
خام ایکن طمرلره چکیلوب شدیده سبب اولور و بر نوبتده طعام
یر ایکن پاره پاره یوب چوق اکلنمک گرک زیرا اپاره پاره یمکده <اکلنمه‌مک ٤>
اولکی یدوکی طعام هضم اولنمغه باشلرصکره یدوکی طعام هضمدن قوتور
اولوب هضم بردوزه اولماز نیتن طبیعت هضمده زحمت چکر ادخال
الطعام علی الطعام ضرری کبیر ضرر ایور و غایت ایله تیز یمیه بلکه اعتدال
اوزره چونیجه چینیوب یوطه چینیمدن لوطمیه زیرا معده هضمده گوچلک
چکرو لازمدرکه معتدل المزاج اولانلر گنسنه‌لر حفظ صحت ایچون معتدل
غدالر یا اعتداله قریب غدالر استعمال ایلمک گرک طاوق اتی و کلک
و حجل قوشی و دراج قوشی و سو کلون قوشی و گوگرجین یاورسینک اتلری
کبی و قیوندوتیشمش قوزی داوغلاد بوزاغی اتی کبی ارفد انجه ده استعمال
ایلیه‌لر و تازه قیمق شکر ایله مناسبدر و شکری بقلوا و کری محلبیه و کری پالوده
و سودلی برنج اشی و طاوق و یا بلبج ایله پشمش برنج پلاوی اوزرینه ازاجق

بیر اکوب سه لر و کیکلری پاک اولمش بغدای اتمکی ییه لر و قزل اوزم خوشابی
ایجه لر و نار تمر شرابی و عنبرلی لیمون شرابی ایجه لر اما مزاجی حار اولانلر
اکر صفراوی ایسه مزاجنی اعتداله کتورر بارد غذالر ایشلتسنلر خصوصا
یازین اسفناخ کونلرده قبق آشی کبی قورق صویی ایله اسفناخ کبی [illegible] کبی
و سرکه و زیت ایله خیار صلطه سی و خیار ایله یوغرت کبی و اشربه لردن شراب
نیلوفر و لیمون شرابی و وشنه خوش آبی و ناردن اکشی خوش آبی ایجه لر اما
اکر مزاجی اسیه اولاکشی دموی اولورسه غذاسی قورقلی و سماقلی و لیمونلی و عنبربارسلی
غذالر اولمق جمک اشنه سرکه قاتوب ییه لر اما مزاجی بارد اولانلر
اکر بلغمی اولورسه غذاسی کباب اولمق اوزرینه بهبر و دارچین و کیمنون اکر لر بعده
تناول ایده لر و قیون اتی ایله پشمش برنج پلاوینه بهبر و دارچین اکوب تناول
ایده لر و کوکرجین اتی و کیکلیک اتی داخی مناسبدر اما مزاجی بارد اولانلر
کمسنه لر اکر سوداوی اولورسه غذاسی مرطب و حار اتلر غذا اولمق
اولمق کرک خصوصا کوز فصلنده مثلا قیق ایله پشمش یخنی و قیق طوسی
دارجی دارچین ایله بهبر ایله پشمش ات کوفته سی و قیون اتی ایله یاکه قرق
اتی ایله پشمش اسفناخ ایجنه بر از معده لوازداخی قاتوب تناول ایلیه لر
دارشته آشی و جرکس قولاغی دیدکلری آش و قیون کرداتی ایله یاتمز طلی
اتی ایله پشمش شوربالر مناسبدر و رقاق پشمش [illegible] و مجلی و شیرخرما
و عاشورا آشی و پالوده و کریفلو اتناول ایلمک مناسبدر و شیرلردن
لسان ثور شربتی و عنبرلی لیمون شربتی اچمک کرک و معلوم اولاکه انسان
آجیقادقجه طعام یمک کرک و بتکاجقه وجیزمان داخی طعام تاخیر
ایلمیه لر زیرا ایندان معده یه رطوبتلر دوکلوب معده یی فساد ایلر و غیابتلر
وکوکل دو یمک کتورر و یاز کونلرنده طعامی صووغیدوب یمک کرک
و قیش کونلرنده طعامی اسیجاق یمک کرک و بو ده معلوم اولاکه مختلف

طعاملر

بیت ضرر ٤

هضم

طعاملری بر وقتده بیوب بریره جمع ایلیوب یمک ضرردر زیرا
طبیعت بر خوشیجه هضم ایلمینجه نس مختلف غلطلر پیدا اولوب مرکب
مرضلر حدوثنه سبب اولورلر و نزله لر و مفصل اغریلری پیدا اولور و معده نه
ضعف کلوب بدنه و کرلری کوشنک ایلر اما لذیذ غذایه طبیعت اقبال
تام ایله اقبال ایدوب کوزل هضم ایلر اما انی داخی جوق یمیه لر و طعام
بیمانارونی اول اوزرینه برشی یمیه لر مکر هضمه معین اولور مجونلردن یمیه
و آداب اکلده لایق اولان بودر که لطیفنی تقدیم ایتمک کرک غلیظی اوزرینه
مثلا طعام مقوله سندن اسفناخ و پارزو و مارول و قبق آشی و بونک کبیلر
ابتدا یمک کرک بعده یمرده بعده بزید بعده قوش اتلری بعده سایر
حیوانات اتلری یعنی بو مذکوراتک هر قنقیسی بولنورسه بو ترتیب اوزره
تناول اولنه و بو داخی معلوم اولاکه یاش یمشلرکه تلتین اوله طعامدن اول
ییه لر مثلا یاش اوزم کبی و یاش انجیر و قاوون و قاربوز و شفتالو و یاش
اریک کبی اما قابض اولانی یمشلری طعامدن صکره ییه لر ایوا و انار و آلما
و زرآلو و امرود و بونلره بکزرکبی دائما اکشی یمک اسکرلره ضرردر و تیز
قوجه لدر و جماعه ضعف کتورر و دائما طوزلو یمک بدنی قورندر و ارقلر
و بصره ضعف و یرر داوروز و کچیک و تمه لر ارث ایدر و دائما
طتلو یمک بدنی قوریدر و معده یی کوشنک ایلر اما اسکرلره موافقدر

قوزبر ٤

اکر اکشی یمکله ضرر ایلیسه ضررینی طتلو ایله دفع ایده لر طتلونک ضررینی
اکشیلر ایله دفع ایلیه لر و یاغلولرک ضررین طوزلو ایله دفع ایلیه لر صحیح
المزاج اولان کمسنه اتفاقی بر ایکی کون اکشی یمک واقع اولسه صحیحی کون
طتلویه راحتی اکشیدن حاصل اولان ضرری دفع ایلیه اکر بر ایکی کون طتلو یمک
واقع اولسه عقبنجه بر ایکی کون اکشیلر ایله طتلونک ضرریرن دفع ایلیه لر و اکر
بر ایکی کون طوزلو یمک اقتضا ایلسه آرتسی کونلره بر ایکی کون یاغلویه راحتی

نوزلو ایله

و طوزلونک ضررین یاغلولر ایله دفع ایده لر صح

طوزلونک ایتدیکی ضرری دفع ایلیه کزنک برایکی کون طاتلو نسنه لر ایمک واقع
اولسه قبق کبی ایرتنی حریف یعنی آجی وقشیل نسنه لر اکه ضرری دفع اوله الا
معده نوازولغناع دتره کبی یا اکشی معوله نسنه یمکله دفع ایلیه لر اکر بر قاچ
کون آجی قشیل تناول ایتمک واقع اولسه آردنجه برایکی کون طاتلو غدالر تناول
ایلیه لر حتی ضرری دفع اوله حاصل کلام حافظ الصحه اولان کمسنه نک اوزرینه
لازمدر که هر شیئک ضررین ضدیله تدارک ایلیه که مزاجنه انحراف کلمیه و اتما
تندرست اولانه زیاده پرهیز ایتمک داخی قوته ضعف ویرر و بدنی ادیقلدر
حتی دیمشلرکه الحمية في الصحة كالتخليط في المرض یعنی مزاجی صحتده اولان
کمسنه پرهیز ایدوب دائما غدالرک لطیفن ییوب غلیظلرندن ناکلسه
پرهیز ضرر در خسته لک حالنده پرهیز ایتمیوب تخلیط طعام ایتمک کبی ضرر در
معلوم اوله که طعام ییرکن همنوز اشتهاسی تمام دکلدر بلکه اولکی آجلق
تقاضا سندندر اولان اشتهانک بقیه سی ایدر اکر طعامدن ال چکوب براز
زمان تحمل صبر اولنسه اول اشتها قالمز زیرا طعام معده یه قیبا اولوب
معده یی طولدورر پس اول طعامه اشتهاء باقی دفع اولور پس معده
طعامی برخوشجه هضم ایلر و آدمه نشاطلق ویرر و بدن خفیف اولور زیرا
تنجیس هضمده فضول حاصل اولماز اما اشتهاسی ساقط اولنجه طعامی
ییه جک اولورسه معده اوزرینه طعام ثقیل اولور و هضمی کج اولور و برخوشجه
هضم ایلمز معده ده فضول تولد ایدر و بلکه سید اولور و بدنه سستلک
اولور و حصل جکر اکر برکیشی اقتضا حسبیله مثلا ضیافته رسیده کلسه و طعامی
چوق یمش اولسه ایرته سی معتدل مکانده آج اولور اوزرنده اوزارد
اولقوا اولوبه و راحت اولوب و ایرته سی اکر یمک اقتضا ایدرسه لطیف
غدالر ایسه و معلوم اوله که ایکی کونده اوچ نوبت یمک کرک یعنی برکون
صباح و برداخی اخشام و ایرته سی اویله وقتنده ییوب اخشام طعام

اشتها ماتی الکن طعامدن ال چکمک
کرک زیرا اول فلان اشتها صح
اول طعامدن باقی قلان اشتها دفع اولور ۴

حد تمم

بچکرده صح

همیشه لر معده یه آیتی اولان کشی قهوه ایچمزدن اول لیمونلی کلبه شکریه ودشنه مربا سنی
وترنجی مرباسندن برایکی لقمه ایتمکله تناول ایلیه بعده قهوه ایچه خصوصا
یازکونلرنده آجلغه صبر ایلیوب اوتورمق کرک زیرا آجلق معده سنی آتشی اولان
صفراوی کشیلره ضرردر و معلوم اوله که زیاده ضررلی شی طعام هضم
اولنماوین اوزرینه اخر طعام یمکدر غایتله احتراز لازمدر و طعامدن صکره
ازاجق حرکت ایلیوب کزنمک کرک تا که طعام معده ده براز اکلنه بعده
ساکن اولوب اوتوره تا معده طعامی برخوشجه هضم ایلیه اما زیاده
فرح و زیاده خوف و حزن و غضب طعامی برخوشجه هضم اولنمغه قومازو معلوم
اولا که ابدان و عادتلر ایچون خواص واردر و بعض غدالری هضم ایدوب
و بعضنی هضم ایلمیوب مثلا چوق غدالر واردر که مضر ایکن طبیعته
مألوف اولدوغندن طبیعت انی برخوشجه هضم ایلر و چوق غدا واردر که
طبیعته و بدنه نافع ایکن نا مألوف اولدوغندن طبیعت انی برخوشجه هضم ایلمیوب
زحمت چکر و احتمالدر که ضرر ایلیه و شول کشی که دائما برانواع غدا الریوب
هضم ایلر هضمنه مغرور اولمسون زیرا آز زمانده برکون ضررینی اظهار ایدر
ولازمدر که یمک و ایچمکده ما بنده عادته رعایت ایلیه لر زیرا برکیمسه که کونده
ایکی کره طعام یمکه معتاد اولسه اکر برکره یرسه قوتی ضعیف اولور
و شول کمسنه که کونده برکره طعام یمکه معتاد اولا ایکی کره یرسه معده سنده
طعام فاسد اولور و یوره که تشیشر و اکثر کلرمکه باشلر و کاهی هم قوصوب
و هم یوره کی سورمک عارض اولوب پس عادته رعایت لازمدر و معده ده
طعام برخوشجه آشنماد قجه یاتوب اویومیه لر و معلوم اولا که چوق یاتمش کر
یمک قاتنک امانتینی آرتورر و بدنده غلیان ایدوب عفونته سبب اولور
نته کیم خارجده بعض صولر مثل حرارته مستولی اولسه اکثر قوقار فانر ایچنده
اولان رطوبت داخی اویله اولوب براقدیمه لره سبب اولور اما یاش غدا الری

بعض شهاره حرارت ۴

جوق یمك قوتنی دخی غیبه دولونغ فساده ویرر طبیعتی قورودر و اما یاغلو غدالر
جوق تناول ایلمك بدنه کسل کتورر طعامده اشتهایی کیدررر و یمك
کرکدرکه پینیر ایله سودی بر یرده ییوب جمع ایلمیه لر و اوزرینه سرکه ایچمك
واجی ضرردر و یمرده اوستنه پینیر یمیه لر و بالق اوستنه آیو ایمیه لر
زیرا قولنج کتورر و مثلا ایلرو اصحاب تجربه دیمشلردرکه بعضیلرینه لر
واردرکه معده ایچنده انلرك ایکیسی جمع اولمق وجوها ضرردر و مثلا
سود ایله اکشی جمع اولمق و بالق ایله سود دخی جمع اتمیه لر و یوغرت ایله
پینیری دخی جمع اتمیه لر و یاش یدکدنصکره اوستنه اوزم یمیه لر و هریسه
یدکدنصکره اوستنه انار یمیه لر اما اوزوم یدکدنصکره یاش [illegible] لر و انار دخی
صکره هریسه اضرار ایلمز و کرکدرکه برنج ایله سرکه‌یی بر یره جمع ایلمیه لر
یوغوردی توربا ایله جمع ایلمیه لر و کوکرجین یاودریسی ایله صماق و صوغان
و خردلی جمع ایلمیه لر و تازه بالق ایله اکرتی جمع ایلمیه لر زیرا خوف واردرکه
بهق و برص پیدا ایلیه و معلوم اولاکه مزاجی بارد و رطب اولنلر صوسزلغه
صبر ایلیوب صوسز ادیوبق ایودر اما مزاجی اسی اولنلره ضرردر و طعام اوستنه
اولقدر صو ایچمك لازم دکلدر الحد دك صو معده نك التنه کیده و
طعام صونك اوستنه کلوب معده نك قعرینه طعام ایرکن بر از صوسزلغه
صبر ایلیه تاکه طعام معده دن اشاغی ینه اکر صوسزلق غلبه ایلرسه صوق
صودن از اچق ایچه زیرا حرارتی تسکینده صوق صو موافقدر و معده‌یی برکه
جمع ایلیوب هضمه معین اولور حاصل کلام طعامدن فارغ اولدیغی محلده طعامك
یبوستنی دفع ایده جك قدر صو ایچمك جائزدر خصوصا طعام یابس اوله
کباب و برنج پلاوی کبی و قوری اتمك کبی و معلوم اولاکه صوق صونك
صحتی حفظ ایلیوب بدنك لونینی تازه و کوزل ایلر و لحم آرتورر و بدنی
ترطیب و تبرید ایلر و صوسزلغی کیدررر و یورك حرارتنی دفع ایلر و هضمه

آپرالکن [illegible]

ورطوبت اصلیه‌یی حفظ ایلر صح

حرارتنی

حرارتنی تسکین ایلر و ظاهرده اولان عفونتلری منع ایلر و معده‌یی تکثیف ایلر یعنی
جمع ایلر حتی طعامی بر خوشنجه احاطه ایدر اما صوق صویی چوق ایچمك بدنی
کوشك ایلر و سکر کبی صوغیندر و رعشه کتورر و بارد مرضلر ظهورینه
سببدر اما صویی حاجت قدر ایچمزلر ازایچمك ایسه نی قوریدر و ارلقله در
و طعامه اشتهایی ضعیف ایلر و جماع شهوتنی دخی آز ایلر و تبصره‌یه جمیع حواسه
ضعف ویرر و سهر ایتی ایلر و تیز قوجالدر و صوارك ایو سی اولدرکه دادی
لذیذ و لونی صافی و یا شیر ایراق اوله و معده دن تیز اینه و وزنده خفیف
اوله و تیز ایسینه و ینه تیز صوغنه و ایرمق صولری اوله و یاك ظرافتی
اوزرینه و یا قوم اوزرینه و یا طاش اوستندن اقه بویله اولمیوب
عفونت قبول ایتدیکی بعید اولور خصوصا شمال جانبنه یا مشرق جانبنه
آقه و اوستی آچیق اولوب کونش دوقنه و معلوم اولاکه شول صو که
قنا اوله و طوزلو اوله اکر قرحه و انبیق ایله تقطیر اولنسه یرامازلغی
کیدوب لطافتی تحصیل ایلر مثلا اتفاقی برکمی انکیسنده کیدرکن ایام بو طبوب
دریایه قالسه ایچه جك طتلو صولری اولمسه طتلو صو ایچه جك تدارکنه
علاج بودرکه دریا صویندن طنجره یه قویه لر و ایچینه بر چناق قویوب
طنجره نك قپاغنی قرص قویه لر و صویی قینایه لر اول صونك بغندنی
قپاق دکلیوب چناق ایچینه دوکیلور بعده طنجره دن اول چناغی [illegible]
چیقاروب ایچه لر لطیف طتلو صو بوله لر بو طریق ایله و اوصویدا
ایلمك ممکندر و کرکدرکه حمامدن صکره و جماعدن عقبنده و زیاده حرکت
ایلدکدنصکره دخی اویقودن اویاندقدنصکره صو ایچمیه لر زیرا اسکر لره
ضرر ایلر و رعشه کتورر و چوق اولورکه استسقایه مؤدی اولور و قارلو
و بوزلو صو نفس الترینه و سکولره ضرردر و اوکسورك کتورر و بوغاز
بوغلمق و نزله ایراث ایلر خصوصا معتاد اولمیانلره و اما معتاد اولنلره

ضرری آزدر مگر افراط ایله استعمال ایلیه لر خصوصا بارد المزاج اولنلره زنجبیل
ضرر ویرر و معلوم اولا که صوغانک غذاییتی یوقدر زیرا بسیطدر غذا اننه
مغتذی یه شبیه گرکدر مغتذی ایسه اعضاء انساندر اول ایسه مرکبدر
عناصر اربعه دن پس غذا اولان شیلر داخی عناصر اربعه دن مرکب
گرک و صوغانک استعمالی صوسزلغی کسمک ایچوندر و بدنک
وارتن تعدیل ایچوندر و غذایی ترقیق ایدوب طمرلره تنفیذ ایچوندر و
فضولک خروجی تسهیل ایلر درلکی بول ایله و دفع فضلات ایتمک

اوچنجی فصل بدنک حرکت وسکوننه تدبیری بیاننده در

و بونلره متعلق اولان احوال بیاننده در معلوم اولا که انسان هضم طعام
ایتدکدنصکره باقی قلان فضلاتی تحلیل ایچون و حفظ صحت ایچون حرکته
محتاجدر رجحان برکیشی دونکی گون یدوکی طعامدن اکثرینی هضم معده سنده
بالبقیه حکت حس ایلسه بولکله بیلنور که مزاجنده فتور اولوب کسل اوزرینه
اولور و گرک آسنه مک پیدا اولور و طعامه اشتهاسی آز و ارغنلغی
صویه چوق اولور پس بو علامتلر اولدیغی اوله سنه نک اوزرینه حرکت
و ریاضت ایلمک احتیاجی یوردیمکله وجوده اوکاهله داوق اتمغله و بونلره
بکزر حرکتلر ایله حرکت ایلیه حتی بدنی قزدرمکه مرتبه سنه وارهدو بو
جنس حرکتلره اطبا ریاضت تعبیر ایدرلر پس بویله حرکتدنصکره
طبیعت نشاطلنمک گلور ور اشتها غالب اولور غذا قبولنه سبب
اولور و اعضا و مفصللری بکیدرر و بدنی قوتلی ایدر و زولی اشتراك
ایتمک اکا آسان اولور و امراض مادیه دن امین اولور زیرا اول
حرکت سببیله مادهلر تحلیل اولوب گیدر امراض ظهورینه مجال قالماز و بعض
امراض مزاجیه داخی مندفع اولوب مریض صحت بولور و اعضای تمییز
ایدر و مسامه لری واسع ایلر و رطوبات زائده متحلل اولمغه سبب اولور

ومعلوم اولا

ومعلوم اولاکه ریاضتدن یعنی بو مقوله حرکتدن اول مذکور اولان منافع
شول وقت حاصل اولورکه وقتنده اولا و اعتدال طریقی اوزره استعمال
اولنه و ریاضت معتدله شول حرکتدر که ایرلکه حرکتدن بشره سی قزیره و
درلکه باشلیه اما افراط اولان حرکتکه چوق درلیه ضرر ویرر زیرا اول
بدنی قزدیررو تاثیر ایدر صوغیدر و اخلاطی تحریک ایدوب تعفین ایلر
و خفقان ایراث ایدر و بایلمق گتورر و گرکلره ضرر ایدوب یورلمق
گلورر و معلوم اولا که هر عضوک ریاضتی بعضی حرکتی چوق قلمه اول
عضو قوی اولور خصوصا اول فعل اوزرینه زیاده قوی اولورکه ریاضتی
اول نوع اوزرینه اوله مثلا برکمسه حفظ تعلقیدایلیوب چالشه قوت
حافظه سی قوی اولوب چوق شیلر حفظ ایلمکه مستعد اولور
و برکمسه که فکری چوق ایلیسه قوت متفکره سی قوی اولور و هر عضوک
بر مخصوص ریاضتی وار در مثلا گوزک ریاضتی گوزل صورتلره نظر
و طبیعت میل ایلدیکی منظر شیلره باقمق ایله در زیرا بو جنس ریاضت
بصره جلا ویرر و ظلمت بصری ایراث ایلین کدورتدن گوزی
تنقیه ایلر و قولاغک ریاضتی گوزل آوازلر دیکلمکدر و موافق کلمه لر
اشتمکدر و بورنک ریاضتی گوزل قوقولر قوقمق ایله اولور مثلا
مزاجی صوق اولان عنبر و عود و لادن قوقمق و مزاجی اسسی اولنلره
کافور و صندل و گل صویی قوقمق گبی و طوداغک ریاضتی جلا ایدیجی
طعاملر طاتمقدر شکر گبی و لیمون گبی و لسانک ریاضتی یومشق شیلره
یاپشمقدر و سمور و قاقوم کورک گیمک گبی و گتان بز و حریر گیمک
داخی بو ریاضتدندر و یومشق تنلو محبوبه جاریه لره یاپشمق دخی بو
ریاضتدندر زیرا قوت لامسه ملایم اولوب ادراکی زیاده اولور
و بدنه سمر در اما بکی خشین شیلره یاپشمق و خشین شیلر گیمک بدنه

آرایقلدروبدنک درلیسی خشین ایلر معلوم اولا کم آیه نیک
اعتدال ایله اولورسه جمیع بدنک ریاضتیدر جمیع بدنه تقویت
اولور و بدنده نه ماده لری تحلیل ایلر و بدنی ازاجق فیز دیدر و یکی
فالقن آدملره مناسبدر زیرا بدنلرنده مرضدن باقی قلان شیلری
تحلیل ایلر و صالنجغه بنمک و یا بچه یا بچه صالنمق دخی حسنه لغدنه
فالقانره مناسبدر اما آته افراطله بیلدرمک چوق تحلیل ایلر و
بدنی زبانه قیز دیر اما آت قوشمق وجریداوینامق اهم بدنک وهم
نفسک ریاضتی اولدوغی ظاهردر زیرا بدن حرکتده در اما نفسک
ریاضتی اولدوغی داخی بودر که زیرا جریداوینامق آدم غالب اولورسه
بر فرح و سرور کلور اگر مغلوب اولورسه غضبه کلور ایکی صورتده داخی
نفسده حرکت بولنور ریاضت دخی بولنور و عربه یه وقوحه یه دلیق
بنمک قوی ریاضتدر آکی باش اغرلری کیدرر و غلیظ ماده لردن
اولان باش آغرلسنه نافعدر زیرا قوحونک سلکمه سیله ماده لر
پرلرندن قوپار مندفع اولور اما قوحویه بندکده یوزینی قوحونک قچنه
طوت ضعف بصره و ظلمت بصره غایت نافعدر زیرا قوحونک
سلکیسی اوکنه اولمغله مقدم راشدن ماه موخر دماغنه منجذب
اولورسه مقدم دماغ پاک اولوب کوز مجلا اولور و انواع
ریاضتلردن برده کیسه سوزمکدر و بدنی اوغمق اگر خشین
ال ایله اوغارلرسه بدنک لونینی قزدرر زیرا قانی بدنک ظاهرینه
چکر و بدنی سیمردر و اگر افراط ایله اولمزسه اما اگر اعضایی قوتله اوغارلرسه
اعضای ضعیفه یه قوی ایلر زیرا فضولی تحلیل ایلر و اگر اعضایی یوموشق ال ایله
اوغارلرسه بدنی ایقلدر چوق تحلیل واقع اولور اما اعتدال اوزره
اوغارلرسه بدنی سیمردر لایق اولان هر ریاضتده لیعنی حرکتده اولا

ریاضتیده بدنک ص

بدنه کوشد روا اگر حوق اوغارلر ص

رفق ایله

رفق ایله یعنی یا بچه یا بچه باشلیه لر یعنی تدریجیله ارتوره لر تا مقصود اولان
مرتبه یه بعده ینه تدریج ایله ازاله لر تا حرکت قالمیوب سکونه
وارنجه زیرا سکونده صکره دفعة حرکت قوی وحرکتده صکره دفعة
سکونه عظیم مضردر معلوم اولا که هر ریاضتدن اول اعضایی
برازاوغمق واجبدر حتی ریاضتله فضلات دفع اولمغه استعداد
کلوب ریاضتله دفع اولمغه مدار اولور و ریاضتدن صکره دخی
اوغمق واجبدر حتی ریاضتله دفع اولمیوب باقی قلان ماده لر
اوغمغله دفع اولوب کیده **در دنجی فصل حرکت و سکون**
نفسانیه بیاننده در معلوم اولا که حرکات نفسانیه نک
بدنده نفع و ضرر جهتندن اول قدر تأثیری واردر که بادزهر ویردیکی
نفعی ویرمکه قادر دکلدر و انک ایلدیکی ضرری زهر ایله یه قادر
حرکات نفسانیه دیدیکمز غضبدر و فرحدر و غمدر و اوتانمقدر
و محزون اولمقدر و قورقمقدر اما غضب اگر معتدل اولورسه حرارتی
درون جانب بدنه دفعة تحریک ایدر پس بو حرکتدن بدنده قوت قرار بولور
و ارواحه نشاط کلور اما افراطله غضب ایلمک قانی قیناددرد
صفرایی تحریک ایلر ولونی ابتداده قزاردر اما صکره صرار دررزیرا
ارواح منحل اولمغله بشره ده رونق قالمز فراجی حار اولنلره غضب
ایلمک ضرردر اما فراجی بارد اولانلره اگر حدی تجاوز ایلمیه آنشور اولنمازسه
نافعدر اما فرح اگر اعتدال اوزره اولورسه لونی کوزل ایلر و سیمردر و خوف
و ضلری دفع ایلر خصوصا سودایی ضلری دفع ایلر اگر فرح افراطله اولورسه
قلبی ضعیف ایلر و بعضی وقتده هلاکه سبب اولور اما غم و قورقمق بو ایکیسی
داخی روح داخل بدنه توجهنه سبب بودر که محزونک و قورقانک رنگی
بکزی صاری اولور اما بو ایکیسینک افراط اوزره اولمسی مهلکدر اما

وارنجه

نفـ

ص

اما وهم وحجاب بو ایکیسنده روح گاه داخل بدنه حرکت ایلیوب گاه
خارج بدنه توجه ایدر اما سکون نفسانی که انسانه نه فرحناک اوله
ونه غمناک اوله ونه برنسنه دن خوف ایده ونه برشیدن حجاب
ایده بو نوعه سکون مذموم در زیرا اخراجی روحی تبرید ایلر وذهنی
کوتند ایلر زیرا ذکا وحوت فهم حاصل اولماز الا روحک لطافتیله و
حرارتیله اولور روح ایسه لطیف اولماز الا حرکت ایله اولور زیرا
حرکت فضوله تحلیل ایلر وحرارت غریزیه تحریک ایلر تلطیف
ایلمکه قوی اولور پس تجار روح لطیف اولسه معانی وعلومی فهم
ایتمده تعب چکمز بلکه تیز فهم ایلر اما سکون بومذکور انک ضدیدر
ابواث ایلر بوندن اولور قانی غلیظ اولان آدم زیاده کند وابله
اولور واکثر قتی اولور اما قانی رقیق اولان آدم ذکی وتیز فهم اولور
ومعلوم اولا که اغلمق دخی حرکات نفسانیه جنسندندر زیرا اغلمق ایله
الم وحزن عارض اولور زیرا الم وحزن سببی ایله روح حیوانی منقبض
اولور ودماغک اجزاسی صقیلور اول صقلمق سببیله دماغده
اولان رطوبت مائیه گوزدن چقوب جریان ایدر بعض زمانده
سونمکدن دخی اغلمق عارض اولور موجبی اولدر که سونمک سببی ایله
روح منبسط اولور وحرارت پایلوب دماغه چقار ودماغک
رطوبتنی اریدر واول اریین صو گوزدن اقوب چیقار اغلمق
پیدا اولور بو اسباب مذکوره نک وجودندن اولور تجربه دن اولان
گوز یاشی بارد وفرحناک اولانک گوز یاشی ایسی اولور وگولمک
داخی حرکات نفسانیه جنسندندر وضحکک سببی اولدر که انسان
بر غریب وعجیب شی گورمکله یاخود بر امر غریب ایشیدوب بلکه روحی
انبساط گلور وریه دن خارج اولان بخار شیاقشیا بر صوتیله قصبه ریه یه

حرکت ایلر نسخه

گیند نسخه

ورد جی

قطع ٢

قانی نسخه

اولور

حرکت ٢

اغلمق پیدا اولور صح

دوقوزنجی فصل انگلانک گوزی یاشی نسخه

وکر

حرکت ایلر واول صوته ضحک دیرلر اما غضبک ضررینک تدارکی
قلبه قوت ویریجی بارد شربتلر ایچمکدر اما شراب کبی وصندل وکل ایله
لیمون شرابی کبی وبارد جواهر معجونی کبی وبارد مفرحات تدارک ایلمکدر
وعجیب وغریب حکایه لر وگولدیریجی کلمات لطیفه لر وگوزل نغمه لر دیکلمکدر و
ظریف ومحبوب کمسنه لر مجلسنه حاضر اولوب انلر ایله مصاحبت
غضبک شدتنی دفع ایلر اما غم وخوفک مضرتنی دفع ایلمک محبوبلر
یوزینه باقمق وگوزل صوتلر دیکلمک ایله اولور وعنبر لسان الثور شربتی
ایچمک وقرمز شرابی ایچمک ایله اولور وقرمز معجونی بو بابده غایتله نافعدر
ومعلوم اولا که انفعالات نفسانیه افراطله وقوعنک ضررینی دفع ایتمک
تدبیرینه اهل اولان علاج روحانیدر مثلا انسان همتنی عالی قیلوب بو
عالمک بقاسی یوق ایدوکنی یقینا بیلوب وفاسی اولوب سریع الزوال
ایدوکنه اعتماد ایلیوب وحوادث فانیه یه چشم حقارتله نظر ایدوب
قورقاجق شیلردن قورقمیه وهر رغبت ایدوکی شیئک فوتندن
محزون اولمیه ومحبوبه وصال ایله فرحناک اولمیه یعنی نه بولدوغنه سونه
ونه بولمادوغنه یرینه زیرا بو دنیانک نعمتنه اعتماد یوق ودخی محنتنه دخی
امتداد یوق قدر کوگندوسنه تسلی ویره وحافظ شیرازینک بو بیتیله
اوقویوب متسلی اوله **بیت** بهست ونیست مرنجان ضمیر وخوش میباش
که نیستیست سر انجام هر کمال که هست • معناسی وارلغله ویوقلق ایله
خاطرکی مغبر ومکدر ایدوب بیحضور ایلمیه زیرا هر کمالک بلکه هر شیئک
آخری وعاقبتی یوقلقدر **بشنجی فصل** اویومق واویانمق بیاننده در اویومق
نفسک حواس ظاهره استعمالنی ترکندن عبارتدر یا استراحت ایچون
یا طعامی هضم ایچون حرارت غریزیه باطنه توجه ایلمک سببیله روح نفسانی
داخی اول حرکته تابع اولور اما اویانمق عبارتدر روح نفسانینک

معناسی دیمکدر که وارلغله و قلقله
ورونق الخمه وخوش قانع اول
زیرا هر کمالک اصوکی بو قلقدر ٢

انصبابندن ؟

الات حس وحرکت ظاهره اتك نیده والات حس ظاهره استعمالینده

عبارتدر لیس اویومق سکونه مشابهدر زیرا آنده راحت واردر

وغدایی هضم ایلمکه معیندر اما اویانقلق حرکته مشابهدر زیرا خوابك

حرکتی اکه تابعدر وهم اویانقلق بدنی تخفیف ایلر اما نوم قواء طبیعیه

قوی ایلر حرارت غریزه یی باطنده حبس ایلدوکندن اوتوری وقوای

نفسانیه یی گوشك ایلر روح نفسانینك یوللرینی ترطیب ایلدوکندن

اوتوری واراحلك تحلیلنی منع ایلر وهضمه معیندر وحرکات شدیده دن

حاصل اولان ضعفی گیدررر ویورغونلقدن وجماعدن واسهالدن

وبونلره بکزرلردن حاصل اولان ضعفی گیدرر اما معتدل اولیجق اعتدال اخلاطه

مضایقه اولسه بدنی ترطیب ایلر وقزدیرر وحرارت غریزیه یه قوت ویرر

وبونك افضلی اولدرکه مقداری معتدل اوله ومستغرق اولیوب وطعام

معده ده براز انحدار قلدقدنصکره وقورولدیسی کسلدکدنصکره یاتوب

اویویه اما معده طولی ایکن اویومنك نتیجه وجهتله ضرری واردر

اولا دوشکده مراد اوزره استراحت ایدوب اویویامز ودماغی

بخار ایله طولار وهضمی افساد ایلر ونزله یی تحریك ایلر ودرلو درلو ضرلر

ایراث ایدر وکوندز اویومق مضردر امراض رطوبیه ایراث ایدر ونزله لری

تحریك ایلر هضمی ولونی افساد ایلر وطلاق وضعفی ایراث ایلر وکسل دوریر

فصل ؟ ورملر ظهورینه سببدر وحمیات سببدر وبونك هیأتی اولدرکه آدم صاغ

معیندر یانینه یاتوب وقارنی اوستونه یاتمق هضمه معیندر اما صرتی اوزرینه

یاتمق یرامزدر زیرا اکثر مضرات سبب اولور سکته کبی وخدر وسبل وکابوس وغیره

واوجاع مفاصل ودیگرلر آغریسی وارقه اغریسی ونزله وقولنج کبی امراضه

سببدر زیرا افضول معتاداولان مجراسندن مثلا بورنندن اقارکن

خلافنه میل ایلر وبونك کبی مرضلرك حدوثنه سبب اولور لکن جماعه قوت

دیرر ونکری گوزل ایلر وحلقی بیننده ممدوح ومشهور اولان ارقه

اوستونه یاتمقدر وبوندن مراد اگر یوقوده مستغرق اولمزسه در

دیمشلر زیرا فکر گوزل ایلر درلر اما بو فقیر دیرکه بوندن مراد اویومق دکلدر

یاتورسه دیمکدر زیرا ادراسلوب اوزره ادم فکر ایدر وقوت متفکره

قوی اولور سببی محلنده بیان اولنمشدر اما اول هیئت اوزره اویومق مضردر

زیرا امراض مذکوره حدوثنه سببدر ودکیدی تماما اویودقجه درلسی سبب

ظاهر یسی اولماسه مثلا هوا اسیجقلغی کبی وهکذا غدا حرقلغی کبی

معلومدرانك بدنی تحلیلدر استفراغه محتاجدر اما سهر یعنی اویانقلق

شهوتی زیاده ایلر واجقدیرر ماده سندن متحلل اولمقجیله هضمه نقصان گلور

قوتدن تحلل جهتیله اما چوق اویورایله اویانقلق بیننده یاتمق جمله دنیرا اوزدر

ونوم حالنده غالب اولان بودرکه حرارت باطنه توجه ایلیوب خارج

بدنده برودت ظاهر اولور بوندن اوتوری اویویانکسه زیاده اورتونمه

محتاجدر التنجی فصل استفراغ واحتباس بیاننده در بو ایکیسی حیاته

اولانلره البته ضروریدر لیس بو ایکیسنده معتدل اولانی لایق اولور

زیرا فضلات طشره چیقوب وبدنده صالح خلط محتبس اولوب قالمقدر

صحتی حافظ اولوب نافع اولان بودر اما اگر استفراغ افراط اولسه قوت

وشهوت ساقط اولور وحقفانه وجماع دقیقه ایجاب ایدر وبدنی قزدیروب

صوغیدر الا اکر استفراغ اولان شی بارد ویابس اولسه سودا کبی بو تقدیرجه

بدنی قزدیروب وترطیب ایلر بالفرض استفراغ افراط اولسه کثرت عرق جهت

یبوست عارض اولدوغندن بدنده ظاهر اولور بعده تشنج یعنی بسکر

بورلمك وکذا یعنی سکر قورلمق عارض اولور اما افراط اولسه احتباسی

ماده نك لتوقیدر طبیعتك اندن استغنای جهتیله بو نوعه احتباس لازم

گلورسه مده لره عفونت وفتور وکسل ایراث ایدر وشهوتی ساقط ایدر

تقلیده ؟

ویبره نقیل و کوشک ایدر و تشنج رطبه سبب اولور دیدلر حرارت
عزیزیه نک بدننده صیقیلوب طاریه دونمسی و طمارلری جاتلمغه
باعث اولور دیدلر ورم و بثور ایراث ایلرسین بویله ایدیجی طبیعتی
کوره لر اگر محتبس ایسه تلیین ایلیه لر حتی قولنج حادث اولمیه معلوم اولا که
اگر طبیعت فضلاتی دفع و اخراج ایلمک استرسه حبس ایلیوب جماعه اقدام
ایلمک گرک خصوصا طعام یمکه شروع عدن مقدم و ریاضته شروع عدن مقدم
بونده و حماعده اول طبیعتی تلیین ایدجک اشیانک ایوسی یاغلو شوربالر و بارد
و اسفیناج ایله و عصفور تخم الخبیر ایله استعمال ایلیه لر خصوصا قوجه آدمه
و شراب بنفسج ساده یا عرق بو بیرلره مناسبدر و تمرهندی و ارنک
گل بنفشه ایله یا خود گل شکر ایله تازه بکتره و مزاجی حار اولنلره مناسبدر
سکر گلبه شکر جلابه یا فغیر و نبات ایله مصطکی سفوفی طبیعتی تلیین ایتمده
و معده یه قوت ویرمده و لطیف تحلیل ایلمکده بی نظیردر زیرا طبیعتی رفقله
تلیین و تنظیف ایدر خصوصا بورکنه ورم اولنلره غایت مناسبدر و
تازه یاغ البیجی صو ایله بیقایوب قارننه و اینکلرینه دکوبکنی اوغوز
بورکه لینت ویریجی معصوملرک طبیعتی قبض اولسه آبدسته فاره بجاستندن
شاف یاپوب و طتلو بادم یاغنه بولایوب انشغده استعمال ایتدوره لر
ویا خود عسل یا سکر عقد ایدوب و فاره بخاستیله یا خود کوک صو بز
کوکلم شاف ایدوب و جه مشروح اوزره استعمال ایتدوره لر یا خود
یازو بوداغننده مخروطی شاف ایدوب و قیوه اودینک ایجینی
طشره چویروب بعده اول مخروطه کیدروب شاف ایده لر
اگر بونلر کفایت اولمز ایسه ازاجق عسل یدوره لر و قارننه سامه یاغ ایله
یا شیر و غن ایله یاغلیه لر یا خود کوبکلرینه صنغ اودی سوره لر یا خود بخور
مریم سوره لر انشاالله تعالی کفایت ایدر اگر اولا غوکور اولانلر کفایت

دوزلمش

ازاز المعه ح

ایلرنه

ایلرسه بقراط حکیم ایدر شول کمسنه که یکیت ایکن طبیعتی لینت اوزره اوله
پیر اولدوغی زمانده طبیعتی قبض اوزره اولور و شول کمسنه نک یکیت ایکن
طبیعتی قبض اوزره اوله پیر اولدیغی زماننده طبیعتی لینت اوزره اولور دیر
معلوم اولا که اگر بر کمسنه نک طبیعتی افراطله لینت اوزره اوله
یا اتانه یکیت ایسه یا طبیعتی حار کمسنه ایسه طبیعتی ایوا ایله یا سماق ایله
طوته لر و اگر مزاجی بارد کمسنه ایسه بیج خرنیه یسن سماق ایله بدوره لر یا اسکی کلشکر یدوره لر
و یا ایوا مرباسی یدوره لر یا خود ایوا ابی ازاجق مصطکی ایله و نخود ایله
و دارچین ایله پشوروب یدوره لر و طعامنده ذهبی ازاجق استعمال
ایلیه لر و جماع ایله حمام مستفرغاتندر اول اسعادده اولنور هر برنی
بیان ایلمک لازم کلمکین بز دخی هر برینی مستقلا بر فصلده بیان ایده لم

یدنجی فصل جماع ایلمک بیاننده در

جماعک افضلی کیجه نک نصف
اخیرنده اولاندر طعام هضم اولمش اوله و بدنده افی حرارت و برودت
و رطوبت و یبوست جهتندن معتدل اوله زیرا طوق و زیرا آج
داخی اولمیه زیرا بدنده وارنده ایکن جماع ایلمک حمایه سببدر اگر بدن
بارد ایکن جماع ایلسه رعشه احداث ایدر و طوق قرن ایله جماع
ایلمک امراض سدده یه احداث و ایراث ایلر جماع عقیبنه کیده دخی جمیع مفاصل
کبد و نقرس و دالم و فتق کبد و ادرام خنیشه حدوثنه سببدر و شامرا اج
ایکن جماع ایلمک کوزه ضعف ویرر و بدنی آرقلدر و خفقانی کتورر
و صاریلق و سیل و حمای دق ایراث ایدر اگر و انی وار ایسه و اگر بر دق
وار ایسه دق شیخوخیه یه مؤدی اولور و تانه بالتی یدکدن صکره و یا سید یدکدن صکره
جماع ایلمیه لر زیرا فالج مرضی حدوثندن قورقولور و گشنیز یدکدن صکره
جماع ایلمک سکرده ضعف ویرر و رعشه ایراث ایلر معلوم اولا که
جماعدن صکره صو ایجمک غایت مضردر احتراز واجبدر و جماعدن

سدیه ح

ب

مقدم و جماع عقبنده فصد و اسهالدن احتراز ایدرلر زیرا بدنه ضعف ویرر
وارتقلدر ویرامز مرضلر احداث ایلر و ازالمسی وقتنده منی یه حبس ایتمك
ضرردر زیرا بوکرکده و مثانه ده و مجاری منیده پاره لر حدوثنه سببدر
و مزاجی افساد ایلر و لایق و لائق بودر که مزاجی یابس اولنلر جماع ایتمکدن
احتراز ایدهلر و کذلك بکرلری ضعیف اولنلر و کوکس اغریسنه و قولاق
و کوز اغریسنه مبتلا اولانلر و مثانه سنده طاش اولانلر و سلس
البوله مبتلا اولنلر و حرق البوله و عسر البوله مبتلا اولنلر و اوجاع مفاصله
و فالجه توتولورنلر و محموم اولنلر جماعدن احتراز ایتمك کرکدر و شول کمسنه
احتراز ایلیه که بعد الجماع ارقه سنده صوقلق بوله و شول کمسنه جماعدن
حذر ایلیه که جماع حالنده یا بعده اعضاسنده رائحه کریه بوله
احتراز ایلیه زیرا انك بدننده یرامز خلطلر واردر اول خلطلری تنقیه
ایلمك لازمدر و لایق اولان اولدر که جماع اسراف ایلمیه لر زیرا قوتی
و شهوتی اسقاط ایلر و بکرلره و کوزلره زیاده ضعف ایراث ایلر
و رعشه و تشنج حدوثنه سببدر و قلبه ضعف و درد و خفقان احداث
ایلر و روح حیوانینك جوهرین ناقص ایلر و دق مرضنه مستعد ایلر
و سهر الجاب ایدر و تکلف ایله جماع ایتمك آدمی تیز قوجالدر و سبحتمز
اولمانه جماع ایلمك بعض مذکور مرضلرك اکثرین ایراث ایلر و لائق اولان
بودر که توجه قریبا جماع ایتمیه لر دیك کوجوکلر و حائضه خاتونه و نفسا
و حوکین بوزلوبه و قیز اوغلانه و کیه ادلمز خاتونه جماع ایلمك بالجمله
مضعفدر جالینوس حکیم دیدر که شول کمسه که حفظ صحت مراد ایدرسه
باشی تجاوز ایلین خاتونك جماعندن حذر ایلسون زیرا سم قاتلدر
ارسطو حکیم ایدر برکسنه کندو دن کوجوك جماع ایلسه نشاط آرتورر اما
کندو یاشنده اشنه جماع ایلسه کندو یه خسرانی مبین واردر اکر کندودن

شول کمسنه که جماعدن صکره ارقه سنده صوقلق بوله ٤

حائضیله م

ایکیجولان م

یاشلوجه یه

١٦

یاشلوجه یه جماع ایلسه اول کمسنه کندو الیجون موت طلب ایتمش اولور
معلوم اولا که کوزل کشی یه جماع ایلمك کلفنسه فرح و نشاط ویرر
لذتی سببیله مطلوبنه ظفر بولدوغندن اوتوری و قلب و دماغ جانبندن
بخاری دفع ایلر و لایق اولان اولدرکه جماع ایتمك استین کمسه اولا
محبوبه ایله ملاعبه ایلیه حتی ایکی جانبدن شهوت تقاضا ایلیه بعده
جماع ایلیه و بو جنس جماع خاتونك حامله اولماسنه سببدر سکزنجی فصل
حمام کیرمه نك تدبیری بیاننده در حمامك خیرلوسی شول حمامدرکه یاپوسی
ایکی اوله و ایچی واسع اوله و صوبی طتلو اوله و حرارتی معتدل اوله و ایچی
بیتی مبردر و مرطبدر و ایکنجی بیتی مسخن و مرطبدر و اوچنجی بیتی مسخن مجففدر
و لایق اولان بودر که انسان خلوتینه تدریج ایله کیره بر دفعه کیرملیه و چیقدوغی زمانده
داخی تدریج ایله چیقه که دفعه چقملیه و حمامده چوق اکلنمیه لر زیرا غشیان ایراث
ایدر و خفقان کتورر و اخلاطی تحریك ایدوکندن اوتوری و اتسی هوا
استنشاق ایدوکندن اوتوری روحلری قزدورر و لازمدر که فصد و
اسهالدن صکره حمامه کیرمیه لر و مسهل دوا ایچدکدن صکره استحمام معقول دکلدر
و شول کمسنه حمامدن احتراز ایده که ورم باطنیسی اوله یا ورم ظاهریسی اوله
یا بر عضوندن کثیر النوایبین اوله یا خود عضو رئیسه یقین اوله و ماده سی
یرامز اوله اکر بویله اولمزسه حمام کوزل علاجدر ماده یی پشورمکه و تحلیلنده
و تحلیلده بوندن اوتوری حمامه کیرمکله امرادیر لر و حمانلرده و حرارته
حمامه کیرمکی کرك شول کمسنه که انکله تعرق مع اتصالی اوله یا خود حمای عفونتی اوله
ماده سی نضج بولمش اوله و معلوم اولا که حمام فضولی تحلیل ایلر و جلدی پاك ایلر
و بوزغولغی کیدررو اسهالی قبض ایلر و بکلری تحلیل ایلر و دیوزی و چیکی
دفع ایدر و سیویلجیلری و جبانلری ازاله ایلر و اخلاطك حدتینی تعدیل ایلر
و وجعلری ساکن ایلر و حمای یومیه یی ازاله ایلر و حمای دقی کیدررو اکی تسمه کر

ادل م

و جواحاده ٤

منع اولور نضج بولور قده صکره و سهری داخی ازاله ایلر و بدنی ترطیب ایلر اکر
حمامک صوینی هواسی تند ایسه زیاده استعمال ایلمسه و حمامه داخل اولمزدن
اول برمقدار حرکت ایتمک لا بأس در و یاز کونلرنده تازه بکلر و حار
المزاج اولنلر حمامدن چقدقدن صکره گلاب استعمال ایده لر و نیلوفر و بنفشه و گل
و صندل قوقه لر اما قیش گونلرنده مزاجی بارد اولنلر عود و عنبر بخور ایده لر
و لادن قوقه لر و حمامدن چقانه آدم لازمدر که زیاده بوروندن خصوصا ایام
شتاده و حمامده بکدن و ایچکلردن احتراز ایده لر و معلوم اولا که طعامدن صکره
حمامه کیرمک بدنی سمیز در لکن سده ایراثندن قورقلور اما حمامدن چقدقدن صکره
اعتدال اوزره غدا ایتمک بدنی سمیز در و اعتدال ایله گیدیلمسه خوفندن ایمن اولور
اما حمامه کیرمک وقتنک اویوسی طعام هضم ایتدکدن صکره در زیرا آج ایکن
حمامه کیرمک رعشه و خفقان ایراث ایلر قوت ساقط اولوب تر دوقمق
ایراث ایلر اما توق ایکن حمامه کیرمک ترقو جلدر و سده ایراث ایلر و وجع
مفاصل و حواسه ثقلت ایراث ایلر اما اعتدال اوزره کیرمک نفسه نشاط ویرر
و قوایی تحریک ایلر و یورغونلق دفع ایدر و عفونتی کیدرر و دفع ایلر و لایق
اولان بودر که حمامدن چقدقدن صکره صوغق صو ایله الیه لر چکمکین اولونمغ قدر
و کبریتلی الیجه لر یا یقیق فضولی تحلیل ایلر و فالج و رعشه و تشنجه نافعدر
اویوزی و گچیکی ازاله ایدر و عرق النسایه و اوجع اغریلرینه نافعدر لکن
معده اینک مزاجنی تغییر ایدر و عفونته استعداد ویرر و نزله پیدا ایلر
و الیجه حمامنده چوق اکلنمک استسقایه سبب در و اکثریا صاریلق
داخی پیدا اولور اما صوق صویه کیرمک اعضایه قوت ویرر و نشاط
ایراث ایلر و قواله قوت ویرر و حرارت غریزه یه داخل بدنده جمع اولندغنده
اولور و شهوتی زیاده ایدر و هضمی کوزل ایلر ولونی کوزل ایلر و صوق صویه
کیرمک زمانی یاز گونلرنده اوله و قیلدن کبره لر و کبری آدم تازه یکیت اوله

تیز قوجاق

ودراجی

و مزاجی حار اوله و تنی معتدل اوله و سمزلکده و آرقلیقده اما آرق اولانه کیشی
و معده سی ضعیف اولنلر و نزله سی اولنلر و یاخود اسهالی و امتلا اولنلر ممکن مرتبه احتراز
ایده و صوق صویه کیرمیه لر و بعضیلر درکه تازه بالق ییدکدن صکره برک صوق
صویه کیرمیه کیرسه فالج عرضنه مبتلا اولورلر و معلوم اولا که حفظ صحت
و ازاله مرضده فصد ایتمک و مسهل ایچمک رکن عظیم اولدیغیچون بو
ایکیسنک تدبیرلرینی داخی ذکر ایتمک لازم اولدی **طقوزنجی فصل فصد**
ایلمک تدبیرین بیان ایدر معلوم اولا که فصد استفراغ کلیدر یعنی بو فصد ایله
خلطلر اولانه سودا و صفرا و بلغم قان ایله معا چقار و معلوم اولا که بدننک
قوامی قان ایله در و بو قانه حرارت غریزیه یه نسبت قندیلک الجیسنده روغن
کبیدر و قوت حیوانیه نک بقاسی و حفظی قان ایله در قان بدنه رونق
ویرر اکر مقدارجه و کیفده معتدل اولورسه اما بحسب الکیف اعتدالدن
چقار ایسه ضدی ایله تدبیر اولنور اکر مبتین اولوب حرارته میل
ایتدی ایسه غذالردن و دوالردن مبردات ایله تدبیر اولنور و صوغوق
هوالی یرلره اولوره اکر اعتدالدن خروج ایدوب برودته میل ایلدی ایسه
غذالردن و دوالردن مسخنات ایله تدبیر اولنور اکر اعتدالدن
رطوبته میل ایلدی ایسه غذالردن و دوالردن مجففات ایله تدبیر اولنور
اکر اعتدالدن یبوسته میل ایلدی ایسه مرطب غذالرینه ایله تدبیر اولنه
اما اکر قانک بحسب الکم اعتدالدن نقصانی اوزرینه اولورسه قانی آرتوریجی
غذا ایله تدبیر اولنه نیم برشت یمرطه کبی و اتلی شوربا اکبر اطعمه دن
تناول ایلیه لر حتی حرارت غریزیه سوبوغمنه تا که کیم یاغ قالمادقده فتیل
سوبوندوکی کبی و اکر قان بحسب الکم اعتدالدن زیاده اولورسه
قانی آز التمغه سعی ایده لر حتی حرارت غریزیه یی بوغمیه اکر وقت عظیم
ایدرسه یا باب غذایی تقلیل ایده لر تا که قانه داخی نقصان کله

بیان فصد

مسخنات

آز لقمه

اکر وقت مساعده ایلمز ایسه همان فصد ایتمکله یا حجامت ایله یا بورنه دیکانمغله
یاسولک یاپشدرمغله قانی اکسلده لر معلوم اولا که قانک زیاده لکندن
مراد حقیقتده طمرلرده قان ایله طولمقدر دکل هیجه قانک زیاده لکندن حقیقتده
امتلا عروق مراد اولنماز بلکه قوته نسبت ایله امتلاء عروق دینور مثلا
بحسب الکیف فاسد اولمسی کبی ایسه قانک الملق کاهیجه امتلا حقیقیدن
اولوری اولورکاه قوته نسبت امتلادن اولوری اولور دکاه اولورکه
ایکیسندن اولوری اولور حکما دیرکه فصد ایله جقان اخلاطک بربرینه
اول فصد اولان طمرلرده اولان اخلاط اربعه نک بربرینه نسبتی ایقیندر
بو فقیر دیرکه حکما نسبتی قرب ایله تعبیر و تحقیق ایدوب فـ دیدیلر
دیدکلرینک اصلی زیرا قیجان طمرلردن قان ایله ممزوج و مخلوط یاپشق
بلغم اولسه و ابلغمدن قان ایله برشی جقمازکوزنک طمرلره غلیظ سودا
اولسه که قانک دبینه چوکمش اولسه که اول اسودادن برشی جقماز الا رقیق
اولنلر جقار و طمرلرده اول اخلاط غلیظه دن پاک اولمز بوندن اوتوری شیخ
ابو سهل نضج اولمدقچه قانی المغی منع ایلدی بو شیخک منع ایلمسی خسته الحون
خوف هلاک اولمز ایسه دریا اول خسته لکدن یر اخسته لکه مبتلا اولمسی
خوفی یوق ایسه در فی الواقع کلام شیخ صوابدر بعید دکلدر اکر فصددن
مراد شول فصد اولا که بالکلیه ماده یی جقاروب علتی دفع ایلمک
اوله اما اکر مراد قیجان ماده یی تخفیف و تنقیص اوله و مریض برازراحت
بولمق اوله ازاجق قان المده باس یوقدر اکر بر قاج دفعه ده اولورسه
طبیعت اوزرینه معاونت حقیقت اولمغیجون زیرا بو تقدیرجه طبیعت کما ینبغی
اخلاطی پشورمکه حرکته کلورلر زیرا ماده یی تقلیلده طبیعته اعانت وار در
نعلنی برخوشجه اشلر بو طبیعته معاونتله مأمور در شیخ ابو علی سینا
ایدرکه نسته لره فصده احتیاج اولمغیجون فصد اولنور زیرا فصد ماده یی پشورمکه

اول قانک صح

نسبتی صح

مؤنت خفیف ولمق الحون صح

تقلیده

اوزرنه

اوزرینه طبیعته قوت ویرر ماده یی تعلیل سببی ایله اما قاندن زیاده تحتیه ده
البته فصد ایتمک لازمدر ابتداده بو فقیر دیرکه اکر قان ایله صفرا او لاحق
اولورسه و بدنک جمیع عروقنده منتشر ایسه فصد ایله جقانه نسبت طبیعتی
اوزرینه اولورو قان ایله جقدقدن صکره صفرا اوکتنده فورقولماز اکر
جمیع طمرلره طاغلمش اولمز ایسه مثلا جکر طمرلرنده واطرافنده یا سارتعاد
محصور اولدیغی کبی بو تقدیرجه فصد ایله جقماز اکر جقارسه آزجق فصدده
جقار قیجان فصد ایلنه قانجقنته دم صفرا یی تحلیل ایلر و نشر و بونک
اکثر طمرلره منتشر اولور بو جنس فصدده یا انفاعین نسمه ارسیدا اولور
دکاهیجه طبیعت خارج بدنه دفعنه تقیید ایدوب فصددن صکره
لحیک اوانوزحادث اولور بوندن اوتوری متقدمون فصددن منع
ایلدیلر اکثر امراض صفراویه ده لکن اول منع کلی دکلدر بنده دیدیکم کبی
اکر بو مذکوردن برشی واقع اولورسه طبیعت الحون تکرار بر داخی
فصد ایلیه حتی اول مرض تیز دفع اوله بز بونی چوق تجربه ایلدک و حکما
دیدیلرکه زیاده حرارتی اولانه نسمه لره حمامه فصد اولنمق کرکدر زیرا
فصد حمانک شدتنی زیاده ایلر مکر نبض عظیم اوله و قاروره غلظتده و حمرته
میل ایلیه اما قیجان بول رقیق اوله نار اوله قان المقدن صاقنه و بس
دیدیلر بن دیرمکه کاه واقع اولورکه نبض صغیر اولورسه ماده ثقیل اوله
قوت صقلدوغندن اوتوری بو تقدیرجه فصد جایز اولور کزنک بول
رقیق اولور ثده لری فتح ایتمک الحون و راحت اولمق الحون بس
طبیعته لایق اولان اولدر که بونلرک جمیعیسی دلیل اخر ایله تأمل ایلیه حتی
غلطه دوشمیه زیرا بو مثللوله تلف نفس وار در نیس زیاده تأمل لازمدر
و چوق نبض صغیر مختلف کوردک فصد ایتدکدنصکره اول نبضک
اختلافی و صغری کتدی معتدل اولدی و بو داخی معلوم اولا که نبض عظیم

ازالوب بوجنس فصدده بانقاعین وصفرا ادیسمه بیدا اولور صح

شده اولدقده اولوری قصد تا نفع اولور صح

ممتلی اولور ریح حار یا بخار حار سببیله لسلی یوق ولاز بودر که اخودلیل ایله
استدلال اولنه فصدک سائر استفراغات اوزرینه فضیلتی اولدر که
تجان فصد ایلسک قانک رنکنی کورورز و قوامنی داخی کورورز
وقوت خروجنی بیلورز و تحلی قدر چقارورز و استدیکمز زمان قاننی
حبس ایدرز و اما اسهال وقی ایلمک بویله دکلدر زیرا دوانک عملندن
واقع اولان افراطنی تدارک التقصیر لری اولورسه تقصیرنی تدارک ممکن
اولماز الا اینه ادویه ایله اولور بونده ایسه ظاهر خطا مقرردر و فصد
اتمک اکا هیجه طبیعی حبس ایلر خلاف حذب ایدیکندن اولوری بن دیرم که
از واقع اولور که فصددن صکره اسهال وقی اتمک داخی حاصل اولور
شول صفرا حرکت ایدوکندن اولوردر بعض مع اصعده محتبس ایدی فصدن
تحریک ایدیجک طبیعت انک دفعنه مقید اولوب یا اسهال ایلر ویا خود
قی ایدر وار لوندن اولوری دیدیلر که فصد اخلاطی تحریک ایلر ساکن
اولنجیه دک بن دیرم که از اولور فصد ایلمک خصوصا اسلمدن یا بلیقلان
سببدر طبیعتک حتبس دفع ایلمکه حرکت حرارتنی تعدیل ایلردوکندن
اولوری لیس کبد ثقیلک رطوبتی جذب ایلمسی از اولور و
طبیعت ملایم اولور نجابستمه لر فصد ایلمک واجب اولسه تعجیل
ایلمک وفقد ضعف عارض آدملردن اول اکر قوت وسن مساعد
ایدرسه فصد جائزدر اکر قرق کوندن صکره داخی اولورسه واجبدر که
فصد ایلمیه لر اج زیاده بارد مسنه دن و زیاده بارد ولایتلرجمو زیاده
هنیله آرق آدملردن و زیاده سمز آدملردن و مساهل وکوشک اولان اسیرکوده
وصاری اولوب قانی آز اولانلردن ممکن اولدیغی قدر الحق کرک
وچوق زمان خسته اولمش بدندن قان المیه لر مکر دمنک فسادی فصد
اقتضا ایلیه بو تقدیرجه فصد ایله کر دخی قوت ویره جک ایو غدالر ایله

واکر دوانک صح

سبب اولور کی

قان صح

ازاحق قان چقاره لر دفعاتله تدریجله وقوتنه رعایة ایدیلر صح

ودوغ

ودوغمه مجونلر دشربتلر که حرارت غریزیه یه قوت ویره وحامله اولان خاتونلردن
قان المیه لر مکر عظیم مقتضی اوله و حیض کورن خاتونلردن دخی قان المیه لر ولا یوق
دکلدر که وجع شدید ایله متألم و مضطرب ایکن قان المیه لر مکر که وجعن تسکین
ایلدیکدن بعده فصد ایله لر جماعدن صکره داخی قان المیه لر و مسهل ایچورسه
داخی قان المیه لر و حرکت شدیده دن اول وصکره قان المق لایق دکلدر
مادامکه بر از زمان هضم اولمیه اقلا بر کون بر کیجه دورد قان الدرمق استمین آدم
قان الدرمزدن اول حمامده صاقنمق کرک حرکت لطیف ایتدی یکی و
کثیر وسیمه نوبتیه لیقین کلیمک فصد اتمکدن صاقنه لر و طعامدن ممتلی
ایکن داخی فصد ایتمیه لر طبیعت منقبض اولور ایکن داخی فصد
ایتمیه لر و اوان ایام بابتشی تجاین معصومدر قان المیه لر التمش یاشن
کچن کمسنه دن دخی قان المیه لر بوفقیر دیرمکه بو دیدکلری فصد
اختیاریده دروا ما ضروریده فصد جائزدر اکر بر ملیق دلخی اولورسه
کتمکه متأخرین قتنده مختار اولان دخی بودر طبیعتلری قوی اولوب
مزاجی قوی اولان کمسنه دخی قان المق جائزدر اکر سکسن یاشنده
داخی اولورسه و معلوم اولا که ناسک بعضیسی اکرستمه لی ایسه دخی
متحمل اولورلر التیوز درهم قان چقارمغه و ناسک بعضیسی صحتده
ایسه یوز درهم قان چقارمغه متحمل اولمزلر و هرشینک تحملینه قدر
ایدیکی اوج شیدن ظاهر اولور اولا قانک قوتله و ضعیفلکندن
معلوم اولور ثانیا قانک رنکندن و ثالثا نبضدن معلوم اولور
پس طبیب حاذق اولانه واجبدر که بو اوج علامتی یک حفظ ایلیه
اکر قانک خروجی ضعیف اولوب و قانک لونی متغیر اولدیسه
و نبض داخی متغیر اولدیسه خصوصا ضعفه متغیر اوله قانی حبس
ایلمک واجبدر لورونه قانی حبس ایلمک کرکدر اکر اثنای فصدده

ایلیه لر تمام

غضب صح

قدارم

اسنه مك ويا كزمك ويا خود اينجوق عارض اولسه ويا خود غثيان
طاري اولورسه حسن ايلمك لازمدر وفصددن صكره نفسی تسكين
ايدیجی شربتلر ايچمك لازمدر ليمون شرابی ولقان انارنك شرابی
وقورق شرابی كبی اما سركنجبين ايچميه حذر ايليه زيرا غثيان ايجاب
ايدر فصد مراد ايدنك كشينك معده سنك حرارتی زياده ايسه
وصفراوی ايسه فصد ايتمزدن اول اكشی شربتلردن بر ايكی لقمه مقدار لطيف
اتمك ايصلدوب يمك گرك بعده فصد ايتدرمك گرك وشول
كمسنه كيم قانی الدقدن صكره كنديه بايلمق عارض اوله فصددن تقدم
رماننك شربتی ايچه يا اكشی المانك شربتی يا ايوا شربتی ويا خود قوروق شرابی
ايچه اگر مزاجلری حرارت اوزره ايسه اما اگر مزاجلری برودت اوزرينه
ايسه ايوا شرابی ايچه لر قرنفل ايله عود شرابی ودارچين شرابی ونحوی
شرابی ايچمك گرك وارقه سی اوزرينه ياتوب قانی المق گرك اما فصددن
اول توقمق وبايلمق منع ايلر وقانی آلدیران كمسنه فصددن صكره — اول توقمق بايلمغی منع ايدر صح
غليظ طعاملردن احتراز ايليه وردی الكيموس اولان غذالر يميه خصوصا
طوزلولردن صاقنه زيرا اولوز وبهق وتمهك ظهورينه سببدر
وفصددن اول طبيعتی ملايم ايلمك في اجيدر حقنه لينه ايله يا اريك
صويی ايله بنفشه شرابی ونيلوفر شربتی ايچه لر اگر صفراوی يا خود دموی
ايسه اگر سوداوی ايسه ماء الجبن ايله لب الثور شرابی ايچه وبلغمی
اولانلر شراب زوفا ايله انجير ايچه لر بدننده خلطی غالب كمسنه دل
فصد ايليه لر اول فصد اخلاطك حركتنه واعضاء جريانه سبب اولور
بو تقديرجه اولمسه بر كون يا ايكی كون دلو فصده محتاج اولورسه
بدننه خفت گله لكن بو فصد بيرلك وقتنده ديرآغز ضرره سببدر كه
وفالج وضعف هضم كبی معلوم اولا كه الدن قان آله جق طمرلر التيدر

اولكه

28

الطمرلرك فصد فائده سی

مرضنه وگوز مرضلرينه ودبورونی مرضلرينه
دبوغازه مرضلرينه ودیش ودوداق
مرضلرينه ودل صح

اولكه قيفالدر بو رشوال طمردر كه قولده ديرسگك ايچرو جانبنده اولان
بو كلمه كه طمرلرك اوستنده اولان طمردر خلق اكا باش طمری ديرلر اول
طمردن قانی المق دماغ مرضلرينه نافعدر باش اغريسی كه شقيقه لردر گوز
مرضلرينه وبوغاز شيشنه وخناقه نافعدر حاصلی بوينندن يوقارو اولان
امراضك جملهسنه نافعدر ايكنجيسی الحبلدر مشترك ديدكلری طمر بودر قيفالك
التنده قولك اورتاسنده اولور بو طمردن قانی المغك نفعی مشتركدر
يعنی بدنك اعلاسنك واسفلنك امراضنه علی السويه نافعدر
زيرا بو طمر قيفالدن بر شعبه وباسليقدن بر شعبه ايله مركبدر اوچنجيسی باسليقدر
بوكا جگر طمری ديرلر بو طمر الحلك التنده اولور وقولك اشاغيسنده
اولور بوندن قان المق گوكس مرضلرينه نافعدر ذات الجنب كبی وذات
الريه كبی واورام كبد كبی وجگر سوده سی كبی صونك قولك باسليقندن قانی
المق جگر ودلرينی وكسده لرينی دفع ايلر باسليقدن قان المق بدنك
اسفلنده اولان عللتره نافعدر بوكرده ومثانه ده اولان دلرلر كبی ودگر
وحصتينده اولان دلرلر كبی ورحم ومقعده اولان دلرلر كبی وتوتنه
وعرق النسايه نافعدر دردنجی باسليق الابطيدر بو طمر الوكلرنك باسليقك
التنده درواندن بر بوداقدر قانی المقنك نفعی باسليق مقدمك نفعی
كبيدر بشنجی حبل الذراعدر وبو طمر باش برمغله صلوات برمغك اراسنده
اولور بوندن قان المق قيفالدن قانی المق منفعتنی افاده ايدر زيرا اندن
بر شعبه در التنجی اسليمدر بو بر طمردر كه كوچك بر بارمغله يانندن برمغك
اراسنده اولور صاغ الده اولانه اسليمدر قانی المق جگر مرضلرينه
ودرمنه وجگر سده لرينه نافعدر وصول الده اولان اسليمدر قانی
المق طلاق شيشنه وسده لرينه نافعدر ومعلوم اولا كه اسليمدن
وحبل الذراعدن قانی المقده البتی اسسی صواچنه صوقمغه محتاجدر تا غليظ

۲ واورام كطحال كبی وعلل الطحالك اعراضنه
دفع نافعدر واورام معده كبی صح

بوندن ... صح

اوزنه سيله ... صح

اياق طمرلرى

طوبوغنه يقين در آنجيلور صح

قانك حقيقتي آسان اوله اما اياقده در قانق اليحى طمرلر اوجدر آدلكيسى عرق
النسادر اول بر طمر در اوبلوغنك طشره جانبندن طشيه طوبوغنه
وارنجه چكلمشدر بوندن فائده الملو اولورسه طوبوغنه يقين در نرده
آله لار زيرا آت اول محلده آز اولور دنخى بو طمرلرك فرقى آسانيدر
بو تقديرجه فصد ايلمك آسانكى اولور بو طمردن فائده الملق مراد اولندقده
حمامه كيرمك واجبدر زيرا بو طمردن چقجق قان غليظ بلغم ايله مختلط
قاندر حمامك اسى صويى بلغمى تلطيف ايلرسه قانك چقيسي آسان اولور
بو طمردن قان المق نسا زحمتنه نافعدر واوجه آغرلسنه واياق واوجع
اغرلسنه ونقرسه نافعدر اكر ماه عضوه مستولى اولوب حالا دوكلمده
دكل ايسه زيرا اكر ماه دوكلمده ايسه فصد جائزدر دكلدر بلكه اول
باسليقه طمردن قان الالار بعده ماه نك دوكلمسى منقطع اولنجه عادتده
وعضوه قرار ايتيجك بو عرق النسادن الالار ايكنجيسى صافندر بو بر طمردركه
اينجيك ادستندن چكلمشدر ايچرو جانبندن ايچ طوبوغنه وارنجه
بو صافندن قان المق حيض ادرارينه عظيم منفعتى واردر و عرق النسا
طمرلرندن قان المغك ايتدوكى نفعى بو داخى ايلر ودرنك وخصيه لرك
ودكرك يارهلرينه و دملرينه نافعدر اوچنجى عرق مابض دراول بر طمردركه
ديز التنده در بو مابضدن قان المق بورك الجنده اولان اغريلره نافعدر
دارقه اغريسنه و بوكرك اغريسنه و شيشه و مقعد شيشنه نافعدر
خلاصه كلام بو مابضدن قان المق صافندن قان المقدن نافعدر و باش

باش طمرلرى

اطرافنده فصد اولنان طمرلردن بريسي عرق الجبهه در بو بر طمردركه قاشلرك
اورتاسنده اولور بو طمردن قان المق باشنك اغرلغنه وگوز اغريلرينه
نافعدر دائما باش آغريان كمسنه انلردن فصد ايتمك ايا نافعدر و بو طمرلر
داخى شاه طمريدر بوينك ايكى جانبلرنده در جذام مرضنك ابتداسنده

بو طمرك

بو بر طمردن قان الالر دخى خناق شديده و ضيق النفس و بوغاز نخوه المعقده
وكثرت دمدن حاصل اولان صولوغانلقده بو شاه طمرلردن قان الالر
بوندن قان المق طلاق غلتكرينه و باش اغريلرينه داخى نافعدر و بو بر طمر داخى
واردر دل التنده چكه الجنده خناق و اورام حلقده اندن قان الالر
و بر طمر دخى واردر دل التنده دله متصلدر قاندن اولان دل اغريلرين
دفع ايچون اندن فائده الالر بوندن قان الندقده طولاركك زيرا
عضا السه ارقا آقتمقى مشكل اولور و داخى فصد بابنده مقدر بو

حجامت صح

فوايد حجامت

حجامت حقنده احاديث شريفه وارد اولمشدر اول احاديث شريفه
برى مالك حضرتلرندن روايت اولنان بوندر رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم بيوردلركه ان كان دواء يبلغ الداء فالحجامة تبلغه يعنى اكر
درده يتيشور دوا بولنور ايسه حجامت يتيشور بو حديث شريفدن مراد بروداور صح
حجامتك نفعنده مبالغه در زيرا النفعى ظاهر ومشاهد در زيرا
بو حجامت ايله چوق روح چيقار و اعضاء رئيسه يه داخى ضرر ايتمز
قلب كبى و جگر كبى و حجامتله چقمسى واجب اولان شيء چيقار غيرى چيقماز
و اعضاء رئيسه يه دخى ضرر ايتمز قلب كبى و جگر كبى زيرا النفس عضودن
چيقار شيخ ابو على سينا ديركه حجامتك اطراف جلددن تنقيه سى زياده در
فصدك تنقيه سندن زياده در و حجامت دم رقيقى دم غليظدن زياده
چيقارر حجامتك نفع غليظ دم اولانلره كشيره ازدر و حجامتى آى
اولنده ايتمك ممنوعدر زيرا اخلاط نقص بولمشدر و عمق بدنه غور

اخلاط هنوز حركت ايتمامشدر وآيك آخرنده دخى حجامت ايتميه لر زيرا صح

المشدر بلكه آيك اغرتاسنده يعنى اخلاطك حركتى وقتنده و قمر
نورينك زياده لكى وقتنده حجامت ايده لر و قمر زياده اولدقجه رطوبات
عالم زياده اولور يعنى ظاهر در مثلا دماغ زياده اولور ايلكلر زياده اولور
و مد و جزر صاحبى اولانلر صولر زياده اولور و حجامتك افضل اوقاتى

نهار دن ایکی ساعت یا خود اوچنجی ساعتده در و حجامت صبیانه دخی قصد ایتمکه
قادر اولمیانلره اولور و بو حجامت اتسه ولایتلره فصددن افضل و
اسلمدر زیرا اتسه ولایت آدملرینک قانی رقیقدر اما صوق ولایتلرده
فصد حجامتدن انفعدر و قفادن حجامت مشترکدر طرفین قال المغک
نفعنی ویرر و قپقلرک اوی و قاشلرک ثقلنه نافعدر و گوز چربنه و گوز آغریسنه
نافعدر و گوزه اینن نزله لره و آغزه و صدره و حلقومه اینن نزله لره
نافعدر و بوغاز شیشنه و آغز قوقوسنه نافعدر لکن سهو ایراث ایدر
و قولاقلره حجامت ایتمک و چونک استیدن حاصل اولان باش آغریسنه
نافعدر و گوز قپقلری آغریسنه دخی نافعدر و ایکی یاغرینی ارسنده حجامت
ایتمک موی گوکس مرضلرینه نافعدر و موی صولوغانلغی گیدرر و اوبلوقلک
ایچ یوزندن حجامت ایتمک خصتینک شیشلرینه نافعدر و اوبلوقده
و اینجیکده خفقان چبانلره دخی نافعدر زیرا الیتده حجامت اخلاط حاره دن
حاصل اولان دیز آغریلرینه نافعدر و اینجیکده و ایاقلره اولان اسکی یاره لره
و یرامز چبانلره نافعدر و طوبوق اوزرنده حجامت ایتمک حیض طوتولدقده
و عرق النسایه و نقرسه نافعدر و اینجیکلرده حجامت ایتمک حیضه تقیید و
قانی صافی ایلر و حیضی ادرار ایلر و حبس نفسه و فساد ذهنه نافعدر و
اولونه و گچیکه و تمره کچیه نفعی واردر و محترق سودایی اخراج ایدر و اوستونه
ایله چرمه دن قورو شیشه چکمک خصوصا آتش ایله اوله نافعدر و غلیظ یللری
تحلیل و شدید آغریلری ازاله ایلر نته کیم قولنجده و اوتوری گوبک اوستنه
ایدرلر و ما جری خلافینه جذب ایتمکله دخی دفع ایلر نته کیم ممه لرک اوستنه
قورو شیشه چکرلر رحمدن قانی اقانغی طوتمق ایچون شیخ داود دیرکه مقعد اوزرینه
قورو شیشه چکمک الیو تدبیر دیر و ملغی و بللی دفع ایتمک ایچون
و بدننک جمیع آغریلرینی ازاله ایچون سلوک دوا فی حجامت یرینه در ابتدا

سلوک

وبیل شیشنه ودیش آغرینک شیشنه وگزنه صح

واینجیکلرده حجامت ایتمک قصده یقیندر صح

ایلر صح

سلوک یا لشدرمغی بید ایدر حکماء هند درلر سلوکه آقار صودن
الهلر چوق قورتلغه لو و بو صو کلی صودن الا او کیدرکه سلوک یاشی
مدور و کوچک اوله یا خود اینجه اوزون اوله قارنی قزل اوله
آرقه سنده ایکی ییشل خط اوله و بو مذکورک ما عداسی یرامزدر مسموم
حذر ایتمک گرک و سلوک یا لشدرمق مراد اولندقده غیر زمانده
یا لشدیره جق موضعی بورب اوغه لرقره لعده سلوک یا لشدیره
مجان سلوک طوله یا دوشه اوزرینه ازاجق طوز اکه لر فی الحال دوشر
و سلوک قانی شیشه دن زیاده جذب ایدر معلوم اولاکه مقعدک
اطرافنه و بواسیر اوزرینه سلوک یا لشدرمق جمیع بدندن قانی چکر و
محترق خلط فاسددن قانی صافی ایلر و طلاق مرضلرینه و مالخولیایی
مراقیه نافعدر اولور و گچیکه و تمره که و فرنک چیچکنه و خفقانه نافعدر
بن دیرمکه حجامت ایتمک و سلوک یا لشدرمق معقول دکلدر الا اینکه
قان المغله و مسهل اچمکله تنقیه ایتدکدن صکره معقولدر تا که بدننده یرامز فضله
قالمیه که سلوک یا حجامت اول خلط ردیی چکوب اول عضوه گتورمیه
زیرا ضرری زیاده اولور اگر قان طوتمغه احتیاج واقع اولورسه مازو
و شبی یا قوب اکه لر فی الحال قان قانی طوتر

اوننجی فصل شربت ایچمک تدبیرین بیانندهدر

مسهل شربت ایچمکده برقاج شیئه رعایت
اولنور اولا قوت لازمدر زیرا زیاده ضعیف اولان کشیه شربت
ویرمک ممنوعدر و بر داخی مزاجنه گوره اگر حرارت و یبوستی
زیاده ایسه یا برودتی زیاده ایسه شربت ویرسه لر و زیاده آرتوق
گسنه یه شربت ویرمیه لر و سموز کسنه یه و یاشلی آدمه و معصوملره
داخی ویرمیه لر و زیاده صوق و زیاده اسی ده ویرمیه لر و زیاده اسی
ولایتلرده و زیاده صوق ولایتلرده مسهل ویرمیه لر و دخی شول کسنه که

وطلاق شیشنه صح

مسهل شربتلره معتاد اولميه ويوركه اسهاله مستعد اوله وبلغمك اوله
قوى شربت ويرميه لر وشول كمسه كه عظيم فكرى اوله ويا مشكل بلغم اشلى
اوله ياخود زياده فرحى وله مسهل ويرميه لر الا بو اعراض دفع اولا بعده
بو مذكور اولنلره رعايت ايتمك اسهال اختياريده واجبدر يعنى فقطله
حفظ صحت ايچون مسهل ايچن حقنده در اما ضرورتده خصوصا شديد
مرضلرده قوته رعايت وامتلاى بدنه كفايت ايدر مسهلاتك اشدلر
ومسهلى عادت ايدينوب چوق ايچمك ايو دكلدر زيرا قوتى ضعيف
ويرر ومعده يى وجگرى وباغرسقلرى ضعيف ايلر وگركدر كه مسهل ايچمك
ماده يى پشوردكدنصكره ايچه خصوصا استعداد تحصلندنصكره اوله
خصوصا مزمن امراض بلغميه كه صاحبى وامراض سوداويه مبتلا اولان
كشيلره اما امراض حاره كه يعنى صفراوى يا صفرا ايله مخلوط دموى اولسه
ابتدا مسهل ويرمك جائزدر اما النضجه منتظر اولمق ومنضج ويرمك واجبدر
مسهل ايچمزدن اول منضج شربتلر ايله اخلاطى پشوره لر وحمامه كيره لر
ومعتدل رياضت ايده لر وموافق غذالر يه لر اما قبض شديد اولورسه
مسهلدن احتراز ايده لر زيرا ضرردر بلكه اول طبيعتى تليين ايليه لر
اريك صويى ايله وبنفشه شربتى ايله وتمر هندى صويى شكر ايله ايچه لر
ياخود شافلر ايله وحقنه لينه ايله واجبدر ومسهل ايچن كشينك معده سى
ويا قلبى تسخين ايليه لر اگر قيرمزى نبات ايله دخى اولورسه ومسهل ايچدكدنصكره
برازطوره بعده قالقه ازاجق حركت ايليه زيرا حركت مسهلك اثرينه
تيزجه اظهارينه معيندر ولايق اولان بودر كه مسهل ايچدكدنصكره حمامه
گيرميه اما ايرتسى گيره لر وخفيف مسهل ايچدكدنصكره اويومق ياحركت
ايتمك يا طعام يمك عملنى قطع ايدر اما مسهل قويدر اول اويومق عملنى
گوزل ايلر اما سورمكه باشلدقدنصكره اويومق ياحركت ايلمك يا طعام

يمك

وصى صح

بجاى ... دور ومعلوم اولا كم صح

بز لبلبه صح

يمك عملنى قطع ايلر ولايق اولان بودركه مسهل زياده طتلو اولميه زيرا
طتلو اولديغى معده بغض ايلر بدنه غذا ويرر ليكن اخلاطى سوبهر مقصود
حاصل اولماز اگر شربت ايچدكدنصكره غثيان گلورسه دفع ايليه لر ايوا
چينيوب صوين حصرم غوره يا الما يا ليمان انارى صوين حصرم غوره وگلابجى
سركه ايله قارشدروب قوقه وصندل وگل ارمنى قاوه لر اوزرينه
گلاب ايله سركه صاچه لر مزاجى حار اولانلره كشينه موافقدر اما مزاجى بارد
اولانلر كشنيز به معدنوس وكرفس ونعناع قوقمق نافعدر ويا مغيله بازولرى
باغليه لر وصوغان قوقمق دخى غثيانى دفع ايلر وراحت مسهلى كيدرر
ومسهل ايچكلى كريه گورن كمسنه دفع رائحه ايچون اول طرحون بيراغنى
چينيه يا عناب بيراغنى چينيوب بعده ايچه واگر مسهلك عملى
باطل اولورسه بر درهم مصطكى وكوب بر درهم نبات شكرى ايله
تناول ايليه لر ياخود ايوا اشرابندن بر مقدار ايچه لر يا ايوادن براز چكه
سه لر زيرا ايوا قوت ويرر ومسهلك عملنى تيزجه ايتشله در ومسهل
ايچن كمسنه نك گوگلى بولنسه ايوا چكردگى لعابن شكر ايله ازاجق گلابله
اسيجقله ايچه لر مزاجى حار اولانلر كشيلره مناسبدر اما مزاجى بارد
اولانه انيسون صويى ياسمون رتيج صويندن بر فنجان ايچوره لر واگر
مسهل ايچن كمسنه گوگلك بولنسه ودصانجو سنندن تورقسيه اولا
قه ياشين چيكنى ازاجق شعير ايله وكرفس تخم ايله قينادوب مسهلك وكتنه
ايچنسه يورك بوروسنى دفع ايلر خصوصا مزاجى بارد اولانلره وكلنه
وباغرسقلرنه غليظ بلاز اولانه غايت مناسبدر ومسهل ايچن كشى
زياده يك اورتونمه والانفعالات نفسانيه دن احتراز ايليه مثلا تخفيف
كبى وزياده غم كبى ولايق اولان بودر كه مسهل ايچمزدن اول صكره حكمة غذا
ومتعب حركتدن صاقنه لر ومسهل ايچديكى گون زياده صو ايچمكدن صاقنه لر

ودقوقه لر صح

بطلى صح

صمغ ايله صح

دركس تحميله صح

خاتمه فصول اربعه‌نك تدبیر حفظ صحت نیجه اولور آنی بیان ایلر صح

زیرا استسقا و بونلر امراض عصبیه دن فالج کبی و رعشه کبی و اوتوز شقلق کبی و
باغرسق صنجیسی کبی بعض امراضك حدوثنه سبب اولورلر و مسهللر
عملی تمام اولدقدن صکره لطیف غذا ویره‌لر مثلا پلیج کبی اما قاتی طوبیجه تمیه
بلکه اخلاطی دفع ایده جك مقدار ویره‌لر و مسهلدن بر کون اول حمامه کیرمك
مسهله یاردم ایدر و مسهل عملی تمام اولدقدن صکره ایرتسی حمامه کیرمك
جلدده باقی قالان اخلاطی تحلیل ایدر بو دیدیکمز شول کمسنه ایچوندر که حمامه (معینندر صح)
کیرمسی جائز اوله و حمامه کیرمه‌دن خطر ایده اکر مسهلدن صکره شیشمه طوتوب
حرارت عارض اولورسه اربه صویی ایچمك غایت مناسبدر معلوم اوله که
فصول اربعه‌نك اشرفی و اعدلی بهار فصلیدر ولکن قیش کونلرنده جمع
اولوب هر بری ماه اقیشینك هر دولته منجمد اولوب حرکت ایلمز بهار فصلنده
لکن قیش کونلرنده جمع اولوب حرکت متصل کلیبك بهارك حرارتی ایله
اول ماده‌لر اچوزیلوب اعضای ضعیفه‌یه دوکلور هر کسك استعدادینه
کوره بعضیسنه اکر کوزلرینه اینرسه کوز آغریسی حاصل اولور و بعضینك
دیشلرینه اینر دیش آغریسی حاصل اولور اکر بوغازلره اینرسه خناق اولور
اکر اق جکره اینرسه سعال و یا ضیق النفس یا سل اولور اکر یانلرینه اینرسه
یان اغریسی اولور و عرق النسا و حمی اولور آرقه‌یه اینرسه آرقه اغریر
بله اینرسه بل آغریسی دیزه اینرسه دیز آغریسی ایاق پارمقلرینه اینرسه
نقرس حاصل اولور اکر سکره کلورسه یا فالج یا لقوه یا تشنج یا ضعف قوت
نسبتله هر درلو درلو مرضلر ظهور ایلر دکا هیچ قیش کونلرنده دخی هوا اکر
اسی اولمسه یا بر سبب آخر ایله ماده دوکلوب امراض مذکوره‌دن بعضیسی
ظهور ایلر ایمدی عاقل اولانه لازمدر که مواد عصابیه دوکلمزدن اول تدارك
کوروب مواد تقلیلنه و تنقیه بدن و دماغ اتمکه سعی ایلیه کا هیچ دماغ
تنقیه ایلر حبلر و معجونلر استعمال ایلیه مثلا حب ایارج و حب قوقیا و حب الخ

(کبی مرضلر ظهور ایلر حاصلی بالجمله کمسنك ماده‌سی چوقلغنه و ازلغنه کوره و اعضالرینك صح)
(قیشده جمع اولان صح)

کبی

طبیعت فصول اربعه

کبی و معجون اطریفل و معجون قهوه یا شون کبی اما لایق اولان بودرکه بو تدبیرلری
بر حکیم حاذق ایله مشاوره وسیله ایلیه که هر کسك مزاجنه و ماده‌سنه
مناسب اولانی هر نه ایسه اول حکیم تلقین ایدوب انی استعمال ایلیه‌لر هر
کس کندو رأیی ایله اتمك معقول دکلدر زیرا خوف و خطر محقق و مقرردر
اما بهار فصلنك طبیعتی حار و رطبدر بو فصلده بدنه قان غالب اولور
فی تدبیرین ایده‌لر زیرا ابتدای قیش کونلرنده معده ده جمع اولان بلغم چیقار
بدن پاك اولور و طعامی بو فصلده براز تقلیل ایده‌لر و لطیفلرندن
ییه‌لر و طعامدن مقدم ازاجق ریاضت ایدوب حرکت ایلیه‌لر و زیاده
اسی حمامه کیرمیه‌لر و اسی و بیبر و طوزلو و آجی نسنه‌لردن پرهیز ایده‌لر
و اول بهارده کورك کیمك و ازینیه لقمعیه قیمك مناسبدر اما (سنجاب صح)
یاز فصلنك طبیعتی حار و یابسدر بو فصلده بدنه صفرا غالب اولور (بو فصلده صح)
پس قاطع الصفرا بارد غذالر و شربتلر استعمال ایده‌لر و طعاملرینی قورق
یا الیمون یا تورنج الحامض اکشیلر ایله استعمال ایلیه‌لر و طعامی آز ییه‌لر اما
میوه‌لردن مراد اوزم ییه‌لر اریك کیراز و قاربوز و خیار کبی زیرا بونلر
حرارتی تسکین ایلر و حرارت ویرجی نسنه‌لردن احتراز ایلیه‌لر و ریاضتی
و جماعی آز ایلیه‌لر و چوق حرکت ایتمیه‌لر و ساکنجه مستریح البال اولوب دیتوره‌یه
و توصمغه قادر اولانلر کشنیز رقاج دفعه توصمه مناسبدر و قوتلی مسهل
ایچمیه‌لر و مطبوخ فاکهه و خیار شنبه و کل مکرر و شراب بنفشه کفایت ایدر
اما کوز فصلنك طبیعتی بارد و یابسدر بو فصلده بدنه سودا غالب
اولور بو فصلده طبیعتی حار و رطب اولان غذالر ییه‌لر و یبوست ویرجی نسنه‌لردن
و کثرت جماعدن احتراز ایده‌لر و اوپله وقتنده اویومق اسیدن و صباح
صوغندن صاقنه‌لر و بو فصلك آخرنده مسهل ایچمك مناسبدر وقتی
ایتمك ایو دکلدر اما قیش فصلنك طبیعتی بارد و رطبدر بو فصلده بدنه

(پس بو فصلده تدبیر قان الدرمقدر اکر قان غالب ایسه والا صح)
(قیشین یدوکندن آز ییه‌لر تسبیحه اما زیاده حرکت ایتمیه‌لر صح)

بلغم غالب اولور بو فصلده ریاضتی چوق ایلیه لر وغدایی زیاده ییه لر زیرا
هضمه قوی اولور وطبیعتی اسی طعاملر ایله استعمال ایلیه لر وکبابلر و
دقاورمه اوزرینه دار چینی اکوب ییه لر وطبیعتی صوق طعاملردن احتراز
ایده لر وهر کیشی کیم قیش کوننده خسته اوله انکیچون تیز چک استفراغ تدبیرن
ایده لر زیرا بر قوی سبب اولمیجه ایام شتاده زحمت عارض اولمز وایام
شتاده استفراغی اسهال ایله ایتمک قی ایله ایتمکدن ایودر قی تدبیرن
ایده لر **ایکنجی مقاله ایکی بابه مشتملدر اولکی باب مفردات
بیاننده در** معلوم اولا که انسانک استعمال ایلدیکی غدالر اگر غدالر
واکر دوالر بدن انسانه قیاس ایله معتدللر یا غیر معتدللر معتدل اولنلر
بعد الاستعمال بدنه بر کیفیت زاید حادث ایلمیه یعنی حرارتدن برودتدن
ورطوبتدن ویبوستدن برشی آرتورمیه وغیر معتدل اولنلر که بعد الاستعمال
بدنه کیفیت زایده احداث ایلیه یعنی بدننده حرارت یا برودت
یا رطوبت یا یبوست آرتوره اگر اول کیفیتک حدوثی بدننده حدوثی
بلورر یا بلورمزسه یعنی تأثیری زیاده اولمیوب کوجله محسوس اولورسه
اطبا اصطلاحنده اول مرتبه یه درجه اولی دیرلر واگر بدننده تأثیری
محسوس اولوب لکن بدنه ضرری اولمجق مرتبه سنه یتیشمزسه اکا درجه ثانیه
دیرلر اگر ضرر ایلیوب لکن ضرری مهلک اولمق مرتبه سنده دکل ایسه
اکا درجه ثالثه دیرلر اگر ضرری قتل مرتبه یه ایرشمش اولورسه اکا درجه
رابعه دیرلر بو درجه رابعه ده اولان دواره دوای سمی یه دیرلر زیرا سم
کبی قتل ایلدر معلوم اولا که حکما متقدمینک کتابلرنده مشهور ومستعمل اولان
مفرداتی حروف تهجی اوزره ترتیب ایلیوب منافعنی بیان واندن فضیلکه
مفردات شریفه دخی ضم ایلیوب فوایدنی عیان ایلدم که کتب سلفده مسطور
ومذکور دکلدر زیرا بو فقیرک ضم ایلدیکی مفردات انلردن صکره ظهور ایلدی

انديز اولوري كه صح

ايلدم

باب الالف

باب الالف **الانجیر** عجبه تین دیرلر طبیعتی اسیدر یاشدر غدالیقده
سایر میوه لردن ارتقدر بدنی سمیز دراو کسوردکه وصدره نافعدر جگرک
وطلاغک سده لرینی آچر وبولی ادرار ایلر وبوکره که وقشانه یی پاک
ایلر وغدانک مجرالرینی آچر خصوصا جوز ایله ویا بادام ایله استعمال اولنسه
وانجیر اغاجنک سودینی عقرب صوقدوغی یره یا بوی دیدکلری جانور که
اورمجکه بکزر انک صوقدوغی یره یا خود قودوز کلب ایصردوغی یره
سورسه لر زهرلرینی دفع ایلر منفعتی مقرر در صفراوی مزاجه ضرر ایدر
اوزرینه سکنجبین الجه لر ضررین دفع ایلر بو انجیر چوق یوب مداومت
ایدن آدمده بت چوق اولور وچوق چیبان چقارمغه سبیدر ابی دردا
رضی الله تعالی عنه حضرتلرندن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بر طبق انجیر هدیه کتوردیلر اول انجیردن اصحابه سویردیلر که کلوا فکلوا فقلت
ان فاکهة نزلت من الجنة قلت هذه لان فاکهة الجنة بلا عجم فکلوا منها
فانها تقطع البواسیر وتنفع من النقرس یعنی بو انجیردن تناول
ایدک اگر جنتدن فاکهه نازل اولسیدی دیدم بو انجیردر دردم
زیرا جنت فاکهه لرینک چکردکی یوقدر بو انجیردن تناول ایدک تحقیق
بو انجیر بواسیری قطع ایدر ونقرسه نافعدر **انار** حار رطبدر اولادی
عرب رمان دیرلر طلوسنک طبیعتی اسیدر یاشدر ومعدیه وجگره
قوت ویرر بوغازه وصدره واق جگره نافعدر طعام اوستنه ییسه لر طعامی
فساددن منع ایدر اکشی سنک طبیعتی صوقدر قوریدر معده حرارتنه
نافعدر وصفرایی تسکین ایلر وقی منع ایلر وحرارتی کیدرر وخفقانه
صفراویه یه نافعدر اما انارک طبیعتنده وفعلنده طاتلو ایله اکشی
اورتاسنده در ابن عباس رضی الله عنهدن روایتدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم بیورمشلردر که ما من رمانة من رمانکم الا وفیها حبة من رمان الجنة

الانجير

حضرتزينه

يسوب صح

انار

يعنی شرك انارك دخی برانار لو قدر الا اكر انارجنت انارندن بر حبه يه
حاملدر و حضرت علی كرم الله وجهه دن مرويدر كه بيورر لر ايمش كلوا
الرمان بشحمه فانه دباغ للمعدة • يعنی انارى ايچنده كه صارى زاريله بله اكل
ايلك تحقيق اول معده يه دباغت ايدوب پاك ايلر ايوا عربجه
سفرجل ديرلر طاتلوسنك طبيعتی صوقدر ياشدر و اكشی سنك طبيعتی
صوقدر و قورودر معده يه قوت ويرر و قوصمغی منع ايلر و طعامی هضم
ايدر و طعامدن مقدم قابض و طعامدن صكره مسهلدر و قوقلمسنده
نفسه سرور حاصل اولور و تازه چيچكی صداعی تسكين ايدر و دماغه و قلبه
قوت ويرر اما چوق تناول ايتمك قولنج ايراث ايدر و صلاحی بال ايله
يا شكر ايله تربيه ايتمكدر طلحة بن عبيد الله رض حضرتلرندن مرويدر بر كون رسول الله
صلى الله عليه و سلم حضرتلرينه واردم اصحابندن بر جماعت ايله اولتورمشلر ايدی
مبارك اللرنده بر ايوا وار ايدی الدی بكا ويردی بن اولتوردقچه ايوايه
بكا ايوارلديلر بعده بيوردیلر كه • دونكها ابا محمد فانها تشد القلب و
يطيب النفس و يذهب بطخاء الصدر • يعنی ال بو ايوايی تحقيق بو
ايوا قلبه قوت ويرر و نفسی كوزل ايدر و كوكس ثقلين دفع ايلر حديث
شريفده دخی بيورمشلر كه • اطعموا حبالاكم السفرجل فانه يحسن الفؤاد و يحسن الولد
يعنی حامله خاتونلريكوزه ايوا ايدرك زيرا ايوا قلبه قوت ويرر و حبت
ويرر صيقلمسنی دفع ايدر و قارنده اولان اوغلانی كوزل ايلر وجودی
كليچك اولادی كوزل كوزلو دوغار اغاج قاوونی عربجه اترج ديرلر
ايچنك اكشيسی صوقدر و قورودر اوچنجی درجه ده معده نك و جكرك
حرارتنی دفع ايليوب قوت ويرر و صفراء الخفقانی دفع و خفقان
حاره يه نافعدر و طعامه اشتها كتورر و صفرادن اولان اسهالی قطع
و قاتی صافی ايدر و قلبه قوت ويرر و مفرح صدر ايام وبا ده استشمام

عفونتن

ايوا
اغاج قاوونی

عفونتی كيدررا كرچه دكنی صوقلوب اوچ درهم مقداری زهرلو جانور صوقمش
كمسنه يه ايچوره لر زهرك ضررين دفع ايلر و ترياق اكبر قدر نفعی واردر
پيغمبر عليه الصلوة والسلام اغاج قاوننه باقمغی سوردی لونده فرح
اولديغندن اوتوری و داخی سيوررلردی • مثل المؤمن الذی يقرء
القرآن كمثل الاترجة طعمها طيب و ريحها طيب • يعنی قرآن اوقويان
مؤمنك شانی اغاج قاوونی كبيدر طعمی كوزل و رائحه سی كوزلدر اوزم
ياشنه عربلر عنب درلر و قورو سنه زبيب درلر طبيعتی اسيدر
ياشدر غداسی كوزلدر بدنه قوت ويرر اوزمی كماليله اولوب برقاج
كون اوتونك اولاندر قابوغی ريحی زياده جكرده و قبضدر و معده سی
ضعيف اولوب ريحی اولان كمسنه يه ضرر درا كر برلر سه اوزرنه
داريانه و كيمنون نيبه لر ضررنی دفع ايلر و قولنج رنجنه مبتلا اولنلره
ضرر در يارمق اوزومی اوزم انواعنك لطيفيدر و ياشی اوزم
اوستنه صوق صو ايچمه لر زيرا معده يی افساد ايدوب طبيعتی تغيير
ايدر و كچ هضم ايدلير اما قورو اوزم اوكسورككه و قصبه ريه يه نافعدر
و بوكلره و مثانه يه نافعدر فائده سی واردر و اكر جكرده اله برلرسه
باغرسقلره اولان ياره لره نافعدر و معده يه و باغرسقلره مجلا ايدر
جكری و بدنی سيمردر اما غراجی زياده اسر اولان كمسنه يه ضرری واردر
صلاحی اوزرينه سكنجبين ايچمكدر و اكشی ميوه لر صوبين ايچمكدر اما غراجی
بارد اولان كمسنه يه ضرری يوقدر يعنی مصلحه حاجت اولمز بلكه جماعه
قوت زياده اولور روايت ايدرلر پيغمبر عليه الصلوة والسلام بيورمشلردر كه
نعم الطعام الزبيب يطيب النكهة و يذهب البلغم • يعنی قورو اوزم
نه كوزل طعامدر اغز قوقوسنی كوزل ايلر و بلغمی كيدرر الما عربجه تفاح درلر
طبيعتی صوقدر و ياشدر يوركه و معده يه قوت ويرر و صوادن اولان

اوزم
نفخی ازدر غداسی لطيفدر ص
الما

صوسزلغی داخی قطع ایدر و کوکل دوکنمه سنی دفع ایدر شکر ایله یا بال ایله شربتی صفرایی دفع ایدر
اولان قوصمغه کیدررلکن دائم یمک نفخ و غازاتی ایراث ایدر و نسیانه کتورر و
جماعه استعداد ویرر **اریک** عربجه اجاص دیرلر طبیعتی صوقدر و یاشدر
صیحوشی یورک حرارتن تسکین ایدر و صفرایی قطع ایدر و طبیعتی اسهال
ایدر اما طاتلوسی معده یی کوشک ایدر و قورودیسی شکر ایله اصلادوب الحیه لر
درلمه خسته لکنه نافعدر صوسزلغی و حرارتی دفع ایدر حتی که حقنده کلال
رومی دیرلر **امرود** عربجه کمثری دیرلر طبیعتی صوقدر قورودر صفرایی و صوسزلغی
تسکین ایدر و معده یه قوت ویرر طبیعتی قبض ایدر اکر بعده طعام یسه لر
دماغه بخار چقمغی منع ایدر **آلج** عربجه زعرور دیرلر صفرانک غلبه سنی
و قانک حدتنی دفع ایدر و معده یه قوت ویرر و خراج اسه اولانه
تقویت ویرر **اکنده** عربجه غبیرا دیرلر طبیعتی صوقدر قورودر سلسل
البوله و او کسورکه نافعدر اسهالی و قوصمغی رفع ایدر حیجکنی یمک دخی قوتلو
جماعه قوت ویرر اما هضمه ضعف ویرر اصلاحی شکر ایله در **اوغلاوتی**
اطبا بادرنجبویه دیرلر طبیعتی اسیدر قورودر ایکنجی درجه ده جمیع
امراض بلغمیه و سوداویه یه نافعدر خصوصا خفقان اولانه اولیوزی
ازاله ایدر داغ قوقوسنی دفع ایدر دماغک سده لرینی آچر و خفقانی
کیدرر و بیر اغندن اشتی اوج درهم و ارتجه ایچه لر قودورمش کلب
اصرمغنه و عقرب صوقدیغنه و بوی صوقدیغنه نافعدر و کمنددن
نصف مثقال سفوف ایلسه لر دماغه قوت ویرر و آغر باصمغی دفع
ایدر **املج** مشهوردر طبیعتی صوقدر اولکی درجه ده قورودر ایکنجی درجه ده
قلبه فرح و قوت ویرر و قانک حرارتنی تسکین ایدر و فهمی زیاده ایدر
و کوزه قوت ویرر و معده یی پاک ایدر و اشتها کتورر و قوت جماعی
زیاده ایدر کوزک نورینی آرتورر و بواسره نافعدر خصوصا جرب ابستی اوله

اریک
امرود
و بعد الطعام یسه
آلج
اکنده
املج

انیسون

انیسون مشهوردر طبیعتی اسیدر قورودر اوچنجی درجه ده
ریحی داغیدر و بلغمدن حاصل اولان صوسزلغی ازاله ایدر و سوداوی جنونه نافع
چوغالدر و زهرلرک ضررین دفع ایدر و جگرک و طلاغک و بوکرکلرک و مثانه نک
و رحمک سده لرین فتح ایدر یوزه دالده و ایاقده اولان اشیشلکی
ازاله ایدر و کوزه کحل ایدوب چکسه لر کوزه کلن سیلی کیدرر **اکبر** عربجه
وج دیرلر اسیدر قورودر ایکنجی درجه ده یان آغریسنه و کوکس آغریسنه
و کوبک بورسنه نافعدر طلاغک بیکلکنی کیدرر و بولی و حیضی ادرار
ایدر اخلاط غلیظه یی تلطیف ایدر و بیاضه غایت ایله نافعدر خصوصا فرق کون
مداومت ایدرسه هر کون علی الریق بر مثقال تناول ایلیه مذکوراته غایت
نفعی مشاهده اولنور و عقرب صوقدیغنه و جنگی نافعدر و دیش اغریسنی
چینمک ایله دفع ایدر **اسپناق** عربجه اسفاناخ دیرلر طبیعتی صوقدر
یاشدر درجه اولده غذاسی لطیفدر بطنی تلیین ایدر کوکسه و قزل
حکره نافعدر و آرقه اغریسنه نافعدر **ابه کومجی** خبازی دیرلر عربجه طبیعتی
صوقدر یاشدر بوغازی و کوکسی یوشاق ایدر و طبیعتی تلیین ایدر
و بوکرکلره و مثانه یه نافعدر قورو او کسورکه داخی نافعدر و اسیدن
اولان او کسورکه دخی ازاله ایدر و آرو صوقدیغی موضعه یاقیه لر
نافعدر و بوی صوقدیغی یره نافعدر **افتیمون** مشهوردر اوچنجی
درجه ده اسیدر اولکی درجه ده قورودر بلغمی و سودایی ازاله ایدر
سورکو و مالیخولیایه نافعدر و صوغلجانی اخراج ایدر و قاز شیشنی
تحلیل ایدر و صلد و بصوینی علی الریق بر قاج کون ایچسه لر بهقی ازاله
ایدر **اصرغن دیکنی** عربجه انجره دیرلر طبیعتی اسیدر قورودر درجه
ثانیه ده جماعه غایت قوت ویرر و کوکسده و قزل حکره اولان
فضلاتی چیقارر و طبیعتی تلیین ایدر و بیر اغندن دوکسه لر بورن قانن دیکیدر

انیسون
اکبر
یعنی بوجه یه کیدرر
اسپناق
ابه کومجی
ملوخیا بیاندر
افتیمون
اصرغان

کسنه نک بورننه اوفورسه لر قانی دیکیدیر بیراغزی تحلیله دوکوب اکلیه
اکسه لر دفع ایلر وکلب الصرعی بوضعه بیراغزی یاقوایسه لر نافعدر
افیون مشهوردر طبیعتی درجهٔ رابعه ده صوقدر اوچنجی درجه ده قورودر
اسکی اوکسوروکی ازاله ایدر اغریلری ساکن ایدر کل یاغیله ازوب باشه
سورسه لر آغریسنی تسکین ایلر بلکه جمیع اغریلری ساکن ایلر و اسهالی طوتر
و منومدر عورت سودیله و زعفران ایله قارشدروب تقویه سوره لر
اغریسنی تسکین ایلر لکن هضمی ابدال ایلر مصلحی قوندز خایه سیدر اکر درهمی
دفعهٔ یمزنده افیون یمه مش کسنه یسه هلاک ایلر علاجی شراب ایله اسی
یاغ ایچوب قوصدوره لر و کسکین حقنه لر ایده لر ابوجهل قاربوزی
عربجه حنظل دیرلر طبیعتی اوچنجی درجه ده اسیدر و ایکنجی درجه ده قورودر
وجع مفاصله و عرق النسایه و نقرسه و بکر آغریسنه نافعدر و جذام
و داء الفیل مرضنه سورسه لر نافعدر و دیش صیزیسنه سرکه ایله بیشوروب
مضمضه ایتسه لر نافعدر اغریسنی تسکین ایلر و بلغمی اسهال ایلر و سکرلردن
و مفاصلدن و بدننک عقده لرندن اخلاطی چکوب آلوب سورر اخراج ایلر
و سوداوی داخی اخراج ایلر و باش مرضلرینه عظیم فائده سی واردر صرعه و
شقیقه یه و باش آغریسنه و عرق النسایه و فالجه و یوز اغزی اکلدوکنه
یعنی لقوه یه و غلیظ نزله لره و سعال قدیمه نافعدر اما جکردکن و قابض
استعمال ایتمیه لر شربتی نصف درهمدر کثیره مصلحیدر ابریشم مشهوردر
طبیعتی اولکی درجه ده اسیدر و قورودر اعلاسی اینجه و خام اولانیدر
قلبه قوت و فرح ویرر و خفقانی ازاله ایلر و بدنی سمیردر و سوداوی
دفع ایدر و حزنی دفع ایدر و ذهنی تیز ایدر و بدنه قوت ویرر و کحل
اولنوب کوزه چکلسه کوزه قوت ویرر و حریر کیمک بت تولدندن منع
ایلر انس بن مالک حضرتلری روایت ایدرلر که عبد الرحمن بن عوف و زبیر حضرتلرینه

لجیک

افیون | افساد | ابوجهل قاربوزی | ابریشم | بدن

لجیک عارض اولدی پیغمبر علیه السلام حریر کیمکه رخصت ویردی و بر روایتده
داخی اولنور که غزاده انلرده بیت پیدا اولدی حریردن کوملک کیمکه رخصت
ویردیلر انجو عربجه لؤلؤ درلر طبیعتی صوقدر و قورودر خفقانه نافعدر
و تفتیده التونه معادلدر و غمی ازاله ایدر و اعضایه قوت ویرر
و وجع قلبی ازاله ایدر و سوداویدن اولان خوفی کیدررر و جنونی و دیوانه لکی
ازاله ایلر و زهرلری دفع ایلر اغزده طوتمق و کندو ایله کتورمک ضعف
قلبه نافعدر الماس مشهوردر طبیعتی صوقدر و قورودر و بعضیلر ایدیر
دیمشلر الماس جمیع احجاری قطع ایدر اما کندویی برشی قطع و
کسر ایده مز الا قورشون کسر ایدر الماس سمدر قاتلدر نصف درهمی
قتل ایلر علاجی ایسیجق صو ایله و یاغ ایله قوصدوره لر و صغر سودنی
ایسیجق ایسیجق ایچوره لر الماسی اغزه قومق ممنوعدر زیرا دیشلری
پاره لر اصفهانی سورمه عربلر اثمد دیرلر طبیعتی اولکی درجه ده صوقدر
ایکنجی درجه ده قورودر کوزه غایت نافعدر قوت ویرر و کوزک
سکرلرینی قوی ایلر و کوزک صحتنی حفظ ایلر و ضعفنی کیدرر خصوصا
هر از مشک ایله خلط ایدوب چکه لر و پیرلره غایت مناسبدر و ابن
عباس حضرتلری رضی الله عنهما روایت ایدرلر که پیغمبر علیه الصلوة والسلام سورمه لرک
خیری الکحل الاثمد یجلو البصر و ینبت الشعر یعنی سنزک سورمه لرکزک
خیرلوسی اثمددر بصره جلا ویرر کیرپکلری بیتورر اوغلاق عربجه جدی دیرلر
اتی غایتله لطیفدر بدنه قوت ویرر و خسته لقدن شفا بولنشلره
مناسبدر و اودینی کوزه چکلسه لر کوزک پرده سنی کیدرر
و جکرینی یمک کیجه کوزی کورمیان آدمه مناسبدر و جکرینی کباب
ایدوب اوستنه براز زنجبیل و دار فلفل اکوب بیسه لر یوب چقان بخار
کیجه کوزی شبکور اولانه چکسه لر غایت نافعدر اوردک طب کتابلرینه

انجو | الماس | اصفهانی سورمه | قوت ویرر | الکحل | اوغلاق | اوردک

بطء ويرلر اتنك هضمی اولور معده يه ضرردر اما صويی صافی ايلر و لونني
كوزل ايلر و جماعه قوت ويرر و بدنی سمز ايدر اربه عربجه شعير ديرلر طبيعتی
بارد و يابسدر غدائيتی بغدايدن ازدر و اربه اكمكی قابضدر اما صويی
ملیندر حرارتی دفع ايلر اوكسوروكه نافعدر بوغازك خشونتنی كيدررر
و بولی ادرار ايلر مجموعی غايت مناسبدر انجبار مشهوردر بر قرمزی
كوكدر طبيعتی صوقدر و قوريدر هر نه يرده اولورسه اقان قانی كسر
مثلا توكرك ايله كلن قانی كسر و بواسير قاننی و جكردن كلن قانی كسر
و باغرسقلرك يارەسن اوكولدرر و اسكی اسهالی دفع ايدر نافعدر
و باغرسقلره قوت ويرر و بورك قبضی ايلر و اق جكرده اولان يارەلری
اوكولدرر قانی اشين كمنه يه نافعدر و توصمغی منع ايلر و صنق كمكلری
ايو ايلر اكر انجكله و اكر يا قوايمكله و جراحتلری اوكولدرر و قاننی كسر
بیر اغنی دوكوب اوستنه اكرلرسه انذر عربجه راسن ديرلر طبيعتی
اسيدر و قوريدر اوچنجی درجه‌ده حيضی و بولی ادرار ايلر مالخوليايه
نافعدر و ارقه اغريسنه و مفاصل اغريلرينه نافعدر و جكرك و طلاقك
سده‌لرين اچر و قلبه قوت ويرر و اكر شكر ايله ياخود عسل ايله
قيناد و ب كاه كاه ايچه لرسه ضيق النفسه نافعدر اكرلتی عربجه سنز حشر
ديرلر طبيعتی درجه ثانيه‌ده اسيدر و اول درجه‌ده قوريدر سده‌لری
اچار و قارننده غازلری قوردينی و صوغلجانی و اكه بكزرلری چقارر
اكر عورتلر ايچه لر حامله اولمقدن منع ايدر اكر ايچه دوشورر
اكر قوروديب دوكوب اوكلمز يارەلره اكسه لر اوكلدر ايكی قرداش
قانی عربجه دم الاخوين ديرلر طبيعتی اوچنجی درجه‌ده صوقدر ايكنجی درجه‌ده
قوريدر غايتله قابضدر قلچ و اوق يارەلرندن اقان قانی كسر و
اوكولدرر و هر نه يردن كيدررسه قانی كسر جكرك و معده‌نك حرارتنی

كيدرر

اربه

انجبار

انذر

اكرلتی

ايكی قرداش قانی

لكماره ايوور نسخه

قدرينی صح

كيدرر و باغرسق يارەلرينه نافعدر اكر نصف درهمدن الی بر مثقاله
وارنجه نيم برشت يمرده ايله استعمال اولنسه معده يه قوت ويرر و معقد
كارنده اولان جبانره نافعدر انزروت مشهوردر طبيعتی اوچنجی
درجه‌ده قوريدر كوزه ايلن صولری منع ايدر اكر انجينه اكسه لر
يارەلری بتوررر و يارەسی بتورجی مرهمله خلط ايدر ابتوريجی اولدی و عنجوی
و بلغمی اسهال ايلر بال ايله فتيل ايليوب اريك قاق اقين قولاغه صوقسه لر
بر قاج كون ايچنده اوكلدر اسپيد باغی دهن اسبيكو ديرلر طبيعتی اسيدر
قوريدر اوچنجی درجه‌ده بارد معده يه و بارد جكره نافعدر ايچكله
و سوركله و غسل ايله نافعدر و بيلدن حاصل اولان معده اغريسنه
نافعدر و باغرسقلردن اسهالی كسر صوق نزله يه نافعدر قوقمسی و سورمسی
و انجيرسی نزله نك كوكسه اينمسنی منع ايدر افراجيا بورا و تدر كه بير آلتلر
كوچكدر رقه ياكلدر بير اغنه بكزر لكن يوكك بيراغی چشنده بكدرر و دادی
آجيدر كوچك چيچكلری اولور بياض قرنله حانلدر و اكثر صحرالرده
و چايرلرده بتر پرسيا ركتا و تدر كه كوزه قوت ويرر كمال مرتبه نظری
يوقدر ضعف بصره نافعدر هر نه حصل اولورسه خاصيتی ايله فائده ايدر
بال ايله معجون ايدوب و يا شكر ايله سفوف ايدوب استعمال ايله لر
ياخود قيناد و ب صويندن ايچه لر و كوزه سورمه ايدوب چكلك كوزك
جميع مرضلرينه نافعدر خاصيتيله بو اوتك بر نوعی داخی واردر
كوچكدر كراس كبی ميشه اولور و توشق چكردكی اولماز توركجه جيلك
ديرلر طبيعتی معتدلدر كوزك ضعفنی كيدرر اولكی كبی لكن بو اوتك
اولكی اوزرينه زياده سی واردر زيرا بو ادرار بول ايدر و سده‌لری
فتح ايدر جكر شيشلرينه نافعدر و قنغی عضودن اولورسه قانی كسر
و دیشلری برکیتدر و نزله‌لری منع ايدر و ف البابونج عربجه اذرر

اسپيدرجی ايكنجی درجه‌ده صح

قرنكلر دهن اسبيكو نسخه

چشنده بكزر صح

انزروت

اسپيد باغی

وبونه خواما ديرلر رنكی قرمزی ايله كوكه مايلدر اچق بنفشه رنكنه بكزر اندن تقطير و انبيق ايله چقارلر صح

افراجيا

بابونج

دیرلر طبیعتی معتدلدر بکری کوکلک ایلر معده یه قوت ویریر بورکه سورر
نافعدر اکر سودا ایله پشورسه زنجبیل سمز دروغنی یی زیاده ایلر لفغی
چوقدر لکن معده سی اولانک سددینی آرتورر مصلحی شکر وریا عسلدر — وشکر ایله صح
حضرت علیدن رضی الله عنه مرویدر که پیغمبر علیه السلام بیورمشلر که
کل شیء اخرجته الارض فیه داء وشفاء الا الارز فانه شفاء لا داء فیه
یعنی هر شی که ارض انی چیقاررانده هم درد وار در هم دوا وار در الا برنج
دکل زیرا برنج شفا محضدر انده درد یوقدر بغدای عربجه حنطه دیرلر — بغدای
طبیعتی معتدلدر بغدای آشی غلیظدر نفاخدر کیمنون ایله یه لر نفخنی
دفع ایلر بغدای اتمکی آدمی سمز و تندرست ایلر خاص اتمک معتدلدر
تیز هضم اولور اما یاغلو چورک غلیظدر کچ هضم اولور بقله مشهوردر — بقله
طبیعتی صوقدر قورودر اما اعتداله قریبدر و نفاخدر کوکسه ایودر
او کسورکی دفع ایلر فائده دیکیمین بابه یه بقله یی ایکی یاروب پاکیدرسه
قاتی طوتر لکن چوق یمک فهمی افساد ایدر و مشوش دوشلر کوسترر
اصلاحی برنج ایله یمکدر بو سببدندر عجم بقلایی برنج بلاوی ایله یرلر اندن
اوتوری بقله بلاوی دیرلر زیرا برنج ایله کوزل واقعه لر کوسترر بسر
ایکیسینک جمعندن اعتدال حاصل اولور بورکله عربجه لوبیا دیرلر طبیعتی — بورکجه
اسیدر قورودر صدره و آق جکره نافعدر و حیضی ادرار ایلر لکن
نفاخدر و شهوت جماعی زیاده ایلر زکامی اولانه مضردر بنفشه عربجه
اولکی صح — بنفسج دیرلر طبیعتی ۱ درجه ده صوقدر یاشدر اسیدنی اولان باش — بنفشه
آغریسنه قوتمشسی نافعدر و بنفشه شرابی ذات الجنبه و ذات الریه یه
و بوکرک آغریسنه و قوری او کسورکه نافعدر لکن معده یی کوشکدیلر
و معده جراحتنی دفع ایلر و کوکسی یوشادر و معده ده اولان صفرایی
اسهال ایلر بلدرجین عربجه سمانی دیرلر ایوسی سمز اولانیدر وجع مفاصله — بلدرجین

نافعدر

نافعدر اما مزاجی حار اولانه چوق یمیه و مصروع اولانه یمسنه اوردیدن
هر کون بر حبه مقداری بال ایله یلاسه نافعدر اتنی یمک مثانه ده اولان
پاره لر چیقارر و بولی ادرار ایلر و جماعه قوت ویریر بادنجان مشهوردر — بادنجان
طبیعتی حاردر بعضیلر ایکنجی درجه ده اسیدر و قورودر دیرلر سودایی
آرتورر و سده لر ایلر یا بش دونمک و کوزه قرنق ایراث ایلر و جرب
بواسیر و جذام مرضینی آرتورر لونی افساد ایلر اغزده سویلجیلر پیدا
اولور اصلاحی سمیز قوزی ایله یا اوغلاق اتی ایله تربیه ایده لر اوزرینه
انار صویی المک یا اکشی انار ایله پشورمکدر ضرری مندفع اولور
حاصل کلام بو ذکر اولنان امراض اکل بادنجانه معتاد اولمیانده ظهور
ایدر اما معتاد اولنره ضرری قلیلدر الحاصل ضرری نفعندن چوقدر
بونک حقنده احادیث شریفه ایراد ایدرلر جمله دن بری الباذنجان
لما اکل له بو حدیث بعضیلر عندنده موضوعدر بچه عربجه کراع دیرلر غداسی ایودر — بچه
او کسورکه نافعدر و هضمی صالحدر بوبرک عربجه کلیه دیرلر انواعی — بوبرک
چوقدر معتدللر اما خلطی ردیدر طبیعتی صوقدر یاشدر معده ده
هر قنقی خلطی بولورسه اکا دونر کچ هضم اولور ایوسی اوغلاق بوبرکیدر
بالق عربجه سمک دیرلر انواعی چوقدر طبیعتی صوقدر یاشدر معده ده — بالق
هر قنقی خلطی بولورسه اکا دونر و صاری بلغمه نافعدر و قیا بالغی و سمیز بالغی
ساهر بالغره نسبت ایله اعتداله قریبدر ایوسی خرد اولانیدر ضررلی
ساهر بالقلردن ازدر و قالقان بالغی جمله بالقلردن افضلدر دیرلر
بالغی ساهر بالغره نسبت ایله اسیدرکه بو جماعه قوت ویریر
و جماع لذتنی آرتورر و زیاده ایدر صازان بالغی حرارتنی لقیندر
صوغی کوزل ایلر جماعه قوت ویریر اما بطی الهضمدر دماغه ضرردر
طورنه بالغی طبیعتی صوقدر یاشدر و معده ده کچ هضم اولور سکراه

بال

ضرر درمصلحی زعفراندر بال عربجه عسل دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر
قورودر معده یه قوت ویرر واشتهایه آچار و بطنی اسهال ایلر اگر
طورق اوت ایله قیناد دوب تمره کوپوسو آلنسه [illegible] اگر بال شربتیله
غرغره ایتسه لر بوغازاریند وکنه نافعدر وبولی ادرار ایلر پیغمبر علیه السلام
بویردیلر کم علیکم بالشفائین العسل والقرآن یعنی سز ایکی شفایه ملازمت
ایلک بری بالدر وبری قرآن عظیمدر بینیر عربجه جبن درلر تازه سی صوقدر
یاشدر لطیفدر کثیر الغذادر سمز ایدر کهنه سی [illegible] حرارت ایلر وانما چوق
یمکدن [illegible] قورکده طاش پیدا اولور جوز و عسل ضررین دفع ایدر اما
قوری بینیری آدمی آریقلدر و معده یه ضرردر گچ هضم اولور اگر ایکی بینیری
زهرلی حیوان اصردوغی موضعه یاقو ایلیه لر ضررین دفع ایلیوب وجعنی
تسکین ایلر پیغمبر چیچکی کوگی طبیبلر اسلیه دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر
وقورودر اگر دوکوب بال ایله معجون ایلیوب استعمال اولنسه هر نوع دوالی
اقارسه قانی طوتار یعنی اگر حیض قانی و اگر بورون قانی و جگر قانی
واگر باغرصق قانی واگر بواسیر قانی جمله سین کسر اگر قیناد دوب صوینی
شکر ایله ایچسه لر بو فائده لری ایلر و خنازیر ایچون هر گون اوچ درت درهم قدرین
بال ایله یا یره ده ایله طعامه اکوب استعمال ایتسه لر برقاج گون ملازمت
ایلسه لر اگر اوتوز ییللق دخی اولورسه گیدرر پیغمبر اغاجی بونی حکماء
متقدمین کتابلرنده یازماشلر زیرا معلوملری ومنظورلری اولماشدی
فرنگلر یونیکی دنیاده بولدیلر انلرک دلنجه بو کاغیاقو دیرلر و لینیو صانتو درلر
وبالوصنتو دیرلر معناسی مبارک اغاج دیمکدر یکی دنیاده چوق بتر اغاجدر
وبیراغی لسان العصفور اغاجی گبیدر جمیع بلاده اندن گتورمشلر درختی قسطنطنیه یه
دخی گلمشدر اندن بچاق قبضه لری و طاق [illegible] لر مشهور اولمشدر وطبیعتی
ایکنجی درجه آخرنده اسیدر قورودر هر بک آغاجدر آغوز طشره سی

صاروبه

صاروبه مائلدر حتی بعضیلر اوادیارک آبنوسیدر دیمشلر بک ایوسی
بو مذکور صفاتله متصف اولانلردر ایچو ویه یاقلو اولور چوه گبی بنار و
قابوغی اسیدر قورودر اما یبوستی اوچنجی درجه ده در طاطلی بر مقدار
آجیدر و طوداقلری و داماغی بر مقدار [illegible] وارد قورودیجیدر غلیظ
[illegible] خلطلری تغلیظ ایلر و قیناد دوب صوین ایچمک بولی ادرار ایلر آدم
درلدرر درلدیجی اولدوغندن امراض بارده نک اکثرینه نافعدر ضیق النفس
کبی و فالج و تشنج کبی و وجع مفاصل و نقرس بارد کبی و باد اغریسی و دل اغریسی
کبیره غایت نافعدر وصرعه داخی نافعدر ونسیانه نافعدر و گوزه
ایلن صوینی قطع ایدر و باشک طمرلرین حبس ایدر و آغزک بد رائحه سینی
گیدرر و جگر و طلاغک اسکی سده لرین آچر و سده دن حاصل اولان
مرضلری گیدرر و معده یه و باغرصقلره قوت ویرر و بارد ورملری گشور
و اوادیارک اکثر امراضی فرنک مرضی اولمغله بو مبارک اغاجدن
قیناد دوب ایچرلر اول زحمتدن خلاص اولورلر و بو مبارک اغاجک اسکی
پاره لری قورودر واسکی اولدوغی نافعدر طوزلی بلغم گیدرر مجربدر اکثر آنکله
تجربه اولنمشدر بیبر عربجه فلفل درلر طبیعتی اسیدر قورودر معده ده
و باغرصقلرده اولان غلیظ یللری طاغیدر و خلطلری قطع ایلر و سکرلری
و عضلاتی [illegible] صوق زحملره و صوق جانه و زکرک صوقلغنه نافعدر
واوکسورک و گوکس اغریسنی دفع ایلر و طعامی هضم ایتدیریر اگر زفت ایله
قارشدیروب خنازیره اورسه لر تحلیل ایلر و یللری طاغیدر خراجی بارد
اولنلره مناسبدر اما خراجی حار اولنلره مضردر اصلاحی سرکه در و [illegible]
یمکدر بادام عربجه لوز درلر طتلیسی معتدلدر آجیسی اسیدر قورودر
حیض ادرار ایلر و طتلوسی بدنی سمز ایدر واوکسورکه نافعدر و جگرک
و طلاغک سده لرین اچر اما هضمی گچدر بوندن حاصل اولان خلط لطیفدر [illegible]

بجوررم
بالق اوتی
بسفایج
بابادیه
بلین

و مثانه یه پاك ایلر طاشلرینی پاره لر **بخوررم** مشهوردر طبیعتی اسیدر
قورودر طلاغة یا قوایلسه رعایت نافعدر و صارلیغی دفع ایدر و
جارسنده ارین اچر و صولوقیاغه نافعدر و بال ایله کوزه چکسه لر کوزه
آینه صو ینه نافعدر **بالق اوتی** عربجه مرزنجوش دیرلر طبیعتی اسیدر
قورودر معده یه قوت ویرر و صرعی دفع ایدر و سرکه ایله قیناد وب
اغزده طوتسه لر دیش اغریسینی ساکن ایلر و مطبوخندن هر گون اون
درهم قدر ایچسه لر استسقایه نافعدر و عقرب صوقدوغی یره سرکه
ایله یا قو ایلسه لر دفع ایدر و صوقدن اولان باش اغریسنه قیناد وب
صوینی باشنه دوکه لر اغریسن کیدرر و شقیقه اغریسنه نافعدر
انس بن مالك رضی الله عنه پیغمبر علیه السلامدن روایت ایدر بیورمشلر که
علیکم بالمرزنجوش فانه جید للخشام یعنی بالق اوتنه ملازمت ایدك
زیرا زکامه نافعدر **بسفایج** مشهوردر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر
اوچنجی درجه ده قورییدر سودایی و بلغمی و یورکده و ملورکده اولان
صویی اسهال ایدر و یورك شیشن کیدرر و قولنجی تحلیل ایلر و جمیع امراض
سوداویه یه نافعدر و اگر قوجه خروسی بسفایج ایله بیشوریسه لر ایچنه
بر از زیاره تخمی بیر اغیله قته لر قوقونسن تطییب ایچون بعده صوینی
شوربا ایچسه لر لطیف اسهال ایلر و مالخولیایی دفع ایدر
بابادیه عربجه بابونج دیرلر طبیعتی اولکی درجه ده اسیدر قورییدر
صارلیغه نافعدر بولی و حیضی ادرار ایلر و دماغه و اعضای عصبیه یه
قوت ویرر صداعه نافعدر و قارنده اولمش اوغلانی و اوغلانک
صوکینی چیقاررو قولنجه و وسوسه یه نافعدر **بلین** عربجه افسنتین دیرلر
طبیعتی اسیدر و قورییدر ایکنجی درجه ده صفرایی اسهال ایلر بولی و حیضی
ادرار ایلر صارلیغه نافعدر معده یه و جگره قوت ویرر و بوا سیره و دیکر

ستهلر

بلیله
بلید پوسکی
بهمن
کوجاعه قوت ویرر صوه
بذر قطونا
بلوط
بالدری قره

ستهلر کیدرر و صوغلجانی و نمازبوری قورد ینی چیقارر **بلیله** عربجه
بلیلج دیرلر طبیعتی اولکی درجه ده صوقدر ایکنجی درجه ده قورودر معده یه
قوت ویرر و معده نك رطوبتنی دفع ایلر سودایی ازاله ایدر اگر
نصف درهم قدرین دوکوب اله لوب مثلی قدر شکر ایله هر صباح
استعمال ایلیه لر اغزدن اقان صویی کسر و کوزك نورینی آرتورر
بلید پوسکی عربجه ادشنه دیرلر طبیعتی اولکی درجه ده اسیدر قورییدر
یورکه و جگره و معده یه قوت ویرر و معده نك رطوبتنی دفع ایلر
و جگر اغریسنی کیدرر و روح حیوانیه قوت ویرر و خفقانی ازاله
ایلر و مثانه ده اولان طاشی اریدر و کوزه چکسه لر قوت ویرر **بهمن**
مشهوردر ایکی لونعدر بری ابیض و بری احمر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر
و قورودر قلبه قوت ویرر و خفقانی ازاله ایلر و منی یی زیاده ایلر
و بدنی سمیزدر و مثانه ده اولان طاشی اریدر و کوزه چکسه لر قوت
ویرر **بذر قطونا** مشهوردر طبیعتی اولکی درجه ده صوقدر ایکنجی
درجه ده یاشدر لعابی صوسوزلیغی کسر حمالك حرارتنی دفع ایدر
طبیعتی تلیین ایدر اگر باشنه یا قو ایلسه لر اسیدن اولان باش
اغریسنی دفع ایلر سرکه ایله اورام حاره یه یا قو ایتسه لر نافعدر اگر
گل یاغی ایله قاورسه لر استعمال ایتسه لر طبیعتی قبض ایلر و باغرصقلر
صیزیسنی دفع ایلر **بلوط** مشهوردر طبیعتی اولکی درجه ده صوقدر ایکنجی
درجه ده قورودر و باغرصقلرده اولان یاره لره و باغرصقل صیزیسنه
نافعدر اسهالی قبض ایلر قانی توکولمکدن منع ایدر قبض ایدر و معده نك
رطوبتنی کیدرر **بالدری قره** اطبالسانندە پرسیاوشان دیرلر
مثانه ده اولان طاشلری پاره لر و کوکسده و اق جگرده اولان
اخلاط غلیظه یی چیقارر و صارلیغه و صولوقیاغه نافعدر و بواسیره

پیروزه

ایلر و معده یه و باغر صقللرینه اولان سودایه اکثر ایلر پیروزه عجیبه
فیروزج دیرلر طبیعتی صوغقدر قورودر عوت صوغقدر غمنه بر از سحق ایدوب
الجوبسه لر زهرین دفع ایلر پیروزه الجحق کسنه یه زهر کار ایلمز دیر پیروزه
کتوران آدم خصمیله مقابل اولسه خصمنه غالب اولور بازی عجیبه تسلق

بازی

ایکنجی صح

دیرلر طبیعتی اسیدر یابسدر جماعه قوت ویرر و اوکسورکه نافعدر
مفتح و محللدر بتریه اطبا انده اکلیل الجبل دیرلر طبیعتی درجه
اسیدر قورودر قورودیجیدر ملطفدر قلبه و جکره و دماغه و معده یه

بتریه

قوت ویرر و قلبه فرح ویرر و بولی و حیضی سوررر و صاری بلغمه نافعدر
احار معده ده و باغر صقللرده اولان یللری سوررر و طلاغنه نافعدر و
دفع ایلر بال ایله خلط ایدوب قرح اوزرینه قوسه لر پاک ایلر و قورودر
داوکلدر اکر قینادوب صوین الوب بال ایله خلط ایدوب پاره لره
یقاسه لر بینه بو فائده لر ایلر حشیشلری تحلیل ایلر خنازیر کبی و نحصاله
بال ایله کوزه چکسه لر کوزه قوت ویرر اکر باش النته قویوب اوکور
قورقلو دوشلردن امین اوله و بوندن تقطیر ایله باغ چیقاروب قرنک
ولایتلرنده استانبوله کتوررلر اول باغ صوغقدر اولان مفاصل اغرینه
و فالجه نافعدر رایحه لر و طلا ایلیه لر و یاشده اولان صوق نزله لره
سوریه لر کیدررلر بادزهر بو بر طاشدر که جمیع سمومک ضدیدر بو

بادزهر

طاش خطا و ختندن کلور لکن یکی دنیادن رو لایتدن کلن افضلدر و یکی
اولمشدر اول سمده طاغ کجیلری اولور انلرک دلنجه بادزم دیرلر بو کلوک
معتدلدر لونی صاری ایله قرل بینده در بو طاش اول حیوانک معده سنده
اولور اکر اول حیوانک کنجی ایسه چقان طاش کوچک اولور اکر یاشلی
ایسه اول طاش بیوک اولور و بو طاش اچینده بر اینجه چوب پاره سی
بولنور و بو طاش اول حیوانک اوستنه قات قات اولور بعضیسی

زنبوغ شکلدر و بعضیسی مدوردر و بعضیسی کوشه لیدر و طشره سی مجلا
و براق لونی یشل ایله سیاه بیننده در زنبوغ شکلدر زنبوغی معتبر
اولور مقبوللدرلرش فی زعمهم قدر اولور بر فرنک حکیمی آدی واقع بو

اولورصح

ایدی ایدر بزاول حیوانی بوغازلدق و اول طاش معده سنده
چقاردق و انک الجنده بر پاره چوب پاره سی کوردک بو طاشک اسمی
اول حیوانک اسمندن ماخوذدر بو حکایتی ایلدی اهل هند اول
زهرلو جانور صوقدقده زهرین دفع ایلمک الجون استعمال ایدرلر و
سوداون اولان جمیع مرضلره نافعدر تنقیه بدن ایدکدن صکره هر کون
اول طاشدن اون حبه مقداری کلاب ایله ازوب استعمال ایدرلر
کاهیجه اوتوز حبه مقداری کلاب ایله ازوب استعمال ایدرلر بن فقیر
بعض امراض سوداویه ده تنقیه بدندن صکره استعمال ایدوب
بعض کسنه یه مداومت ایتدردم خصوصا اوبونه و حکیه و جذام
و طوزلو بلغمه و ذنک چیچکی و حماره بعه استعمال ایتدردم بحمدالله تعالی
جمله دن تخلف ایتمیوب دفع ایلدیلر بلکه اطبا علاجندن مایوس
اولدوغی مرضده استعمال ایلدم مداومت ایتدردم بر ایام آیله
اول مرضدن قورتولدیلر و بو طاش جمیع سمومانه و طاعونه و حماء
و بائیه یه فایده ایدر و عرق ایله ماده نک زهرینی چیقاررر زیرا انک
سعر قدر یعنی درلیجیدر و زهری در ایله و وبا اودر ایله و یا لینت ایله
دفع ایدر لکن اکثریا در ایله دفع ایدر و بو طاشدن سحق ایدوب
زهرلی جانورک صوقدوغی موضعه قوسه لر زهرینی دفع ایدر اکر زهرلی
طاعون لقمه سی اوزرینه و طاعونک کندو اوستنه اورسه لر غایله
نافعدر و اکر کوچک و اکر بیوک بو طاشدن الجیسه ارقارنندن صوغوق عللری
چیقارر و جمیع ستمه لره نافعدر بلسان معلوم اولا که بلسان اغاجنک

بلسان

حالا وجودی یوقدر زیرا مصرده عین الشمس دیدكلری یرده امش آنده
بتر ایمش اندن غیری یرده بتدوكی معلوم دكلدر هذا الوقت اقرا یوده
اول اغاج یوقدر دهن بلسان كه ترياك كبیرك ركن اعظمیدر حالا
بولنماغله تریاك اكبر ناقص قالمشدر لیكن فی دهن بلسان اغاجنك مقامنه
قائم اولور بر شیء ارادیلر یلكه دنیاده بر اغاج بولدیلر اما اغاجنه یقلیز
یبراغی صارمشق یبراغنه بكزار انی جیدرلر اندنه بر یاپشق شی اقار دیغلی
وخاصه سی مذكور اولان دهن بلساندن قالمازه واول اغاجدنه طریق
آخر ایله یاغ چیقاررلر ایمش مثلا اول اغاجك بوداقلرین اوفق اوفق
طوغرارلر بعده صو ایله قینادرلر صو یك اوستنه یاغی چیقار بعده
صوینی صوغودرلر اوستنه كلن یاغی الوب حفظ ایدرلر بو یاغ خاصیتچه
مائل بو یاغ ایچه یاغدر یاپشقدر وكوزل قوقوسی واردر یكی دنیاده كی
فرنك ولایتنه واستانبوله كلور بو شریف یاغدر جمیع امراض
بارده یه نافعدر خصوصا صولوغانه اسكی اوكسورگه ومعده یه ودماغه نافعدر
قوت ویرر وجگرك وطلاغك سده لرین اچر وبولی وحیضی دراپلر
اچمكله وسورمكله ودخی اسكی مفاصل آغریسنه نافعدر زیرا مفاصلك
شیشلرین تحلیل ایدر وترلرینی محكم ایدر وبلكلكنی كیدرر واكه
ماده دوكلمدن منع ایدر وبارد بوكر كلر آغریسنه سورمك واچمك
نافعدر مقداری شربتی ربع درهمدر علته مناسب شربتلر ایله وسل وزحمتنه
ودخی زحمتنه نافعدر وبوشق بلغمی شیشلری تحلیل ایدر ومعده یه
طشره دن سوریلسه ایلاتین طاغدرر وفالجه نافعدر سكرلر ایلدوكلری
طلا ایلیه لر وتشنج رطبه وعرق النسایه نافعدر وبو دهن بولنمق ایله
تریاق اكبر تركیبی كامل اولدی وبو دهن تازه یاره لره تونور داوری
اسكی ستمه لره نافعدر اگر ستمه طوتمزدن نصف ساعت مقدم حقنه

نافعدر

زحمتنه نافع

زیرا مفاصلك شیشلرینی كیدرر صح

اوكوزغه ارنه

اوكوزغه ارنه سورسه لر دتره مه سی واوشومه سی ساكن اولور بعده برازجقه
كلاب ایچه بیان كوكی عرقچه عرق السوس دیرلر طبیعتی حرارتده مائلدر
رطوبتده ویبوستده معتدلدر اصلدوب صوینی ایچسه لر التهاب
معده یی یعنی معده نك غلولنه وكنی دفع ایلر واوكسورگه نافعدر
كرك رطوبتدن كرك یبوستدن اولان اوكسوزنه كوكسه وجگره نافعدر
واعضای باطنه یی غسل ایلر اگر نصف درهم بوندن وربع درهم شكر
ورازیانه تخمیله هر كون مداومت اولنسه بدنك جمیع مجارینی جلا
ایلر وبگلرینی كیدرر ولونی كوكجك ایلر وبشره یی قیزدرر واعراض
مزمنه یه یعنی اسكی مرضلره نافعدر حرف التاء تورنج عرقچه
نارنج دیرلر اچینك طبیعتی بارددر یابسدر صفرایی قطع ایلر محرور
المزاج اولنلره نافعدر قبوغنك طبیعتی حاردر یابسدر صوقدن
آغریان دیشك اوستنه قوسه لر آغریسن تسكین ایلر وقبوغنی
قورودوب دوكوب بر بچق درهم مقداری اسیجق صو ایله اچسه لر
یورك اصانجوسنه نافعدر اگر زیت ایله ایلیجق صو ایله اچسه لر
یوركده صوغلجانی چیقارر وچیچكنی قوقمق دماغه قوت ویرر وبلغمی
تحلیل ایلر وزكامی دفع ایلر حاتونلر قشلر كتوریسه لر حیضلرین ادرار
ایلر وعوب صوقن آدم قینادوب صوینی اچسه نافعدر وچیچكندن
كلاب گبی صو چیقارر لر چیچك صویی دیرلر مشهوردر صوقدن حاصل
اولان باش آغریسنه سورسه لر دفع ایلر ونازله لره نافعدر صوقدن
اولان خفقانی دفع ایلر معده یه قوت ویرر وشهوت جماعی ارتورر
تمرهندی مشهوردر طبیعتی اوچنجی درجه ده بارددر ایكنجی درجه ده
یابسدر صفرایی سوررر وقان غلیانی تسكین ایلر وصوسزلغی كسر
خصوصا ستمه لره غایت نافعدر واسیجاقدن حاصل اولان خفقانی

بیان كوكی

تورنج

تمرهندی

تراج

دفع ايلر و قوصمغي منع ايلر و صفرادن حاصل اولان غثياني دفع ايلر و خماره

نافعدر صقلمغي و يانقيني دفع ايلر **تراج** عربجه دراج ديرلر طبيعتي حاردر

اعتدال قريبدر رايحه كلكنك اتندن لطيفدر مني يه زياده ايدوب جماعه

قوت ويرر و خسته لكدن فالقلره مناسبدر دماغي و فهمي زياده ايلر

تاوق

تاوق عربجه دجاج ديرلر ايه معتدللردر دماغه و قوايه قوت ويرر اتوسي

اولدر كه يمورطه ماتمش اوله ديا اوتمش خروس اوله صويه كوزل ايلر و تيز

هضم اولور لكن بو دلرينك اتي و كوكسي اتي چوق يمك موربشيدر

ايملق غايت لطيفدر تيز هضم اولور و اندن حاصل اولان غذا ايديه

زياده قوت ويرر اكر فروجه خروس واقصو ايله بشوره لر واكجنه لر

توت

بسفايج داخي قاته لر معده سوزوب خويي الجسه لر بر خوشحه اسهال

ايلر سوداي سورر چيقارر **توت** مشهوردر عربجه داخي توت ديرلر

و نضيا دواخي ديرلر ياضنك طبيعتي الخير طبيعتنه قريبدر لكن غذاسي

الخيردن ازدر اكشي سنه قره توت ديرلر طبيعتي باردر طيبدر بر مقدار

قبضي واردر حناقه نافعدر غرغره ايده لر و طعامه اشتهاسي كتورر خامنك

طبيعتي سماق كبيدر و توت كوكنك قبوغني قيناتوب الجسه لر اسهال

ايلر و غاز بوري قوردني چيقاررر و ارقه اغريسني دفع ايدر اكر سركه ايله

توريب

قبوغي قيناتوب مضمضه ايتسه لر ديش اغريسن تسكين ايدر **توريب** عربجه

فجل ديرلر طبيعتي حار و يابسدر طعامي تيز هضم ايتدرر معده يه قوت

ويرر و بلغمي قطع ايلر لكن نفاخدر و كندي كج هضم اولور جماعه زياده قوت

ويرر و بشورب يسه لر اسكي اوكسورگي كيدرر و طلاغه باقو ايلسه لر موافقدر

بعيد دكلدر و توريب تخمي بوله ادرار ايلر و طلاق شيشي كيدرر و ايكي

درهم تخمي البجي بال صويي ايله الجسه لر بلغمي و صفراي معده دن چيقارر

قوصمق ايله و سته طوتمدين برساعت مقدم سكنجبين ايله الجسه لر زياده

فائده سي

وفروج ويريلر

فائده سي وار در خلطي اخراج ايدر و كيجون **تره** عربجه جرف ديرلر رشاد

تره

داخي ديرلر طبيعتي حار و يابسدر معده دن كج چيقار و بطنده اولان

قوردي اولدرر و يلاي تحليل ايلر و بلغمي قطع ايدر لكن معده يه و مثانه يه

مضردر تقطير بول ايراث ايلر مصلحي هنديبا ايله سركه در ابن عباسدن رضي الله عنه

روايتدر كه پيغمبر عليه السلام بيورمشلر ماذا في الامرين من الشفاء الصبر و الثفاء

ترخون

يعني صبر ايله تره نك ويردكي شفايه بر شي ويرمز نفاد نمراد تره در **ترخون**

عربجه طرخون ديرلر طبيعتي اوچنجي درجه ده حار يابسدر اشتهاي كتورر

و ككزدرواغز قوقوسن كوزل ايلر اوزرينه صو ايجمك لذيذ كلور لكن

كج هضم اولور رطوباتي قورتيدر آغز آغريسنه نافعدر لايق اولان

بودر كه بوندن چوق يميه لر زيرا قاني يقار و شهوتي و جماعي كسر ايلر دوافسادي

جوزكاوتی

ايدر مصلحي كرفسدر معاييه لر ضررين دفع ايلر **حرف الجيم جوزكاوتي**

عربجه شونيز ديرلر طبيعتي اوچنجي درجه ده حار يابسدر بلغمي قطع ايلر يلاي

و يورك شيشلرين تحليل ايلر بال شربتيله قيناتوب الجسه لر بوبرك ده

و مثانه ده اولان طاشي اريدر چيقارر و بلغمدن و سودادن حاصل خماييه

نافعدر بچان قاورسه لر و بزه بغليوب قوقسه لر زكامه نافعدر اكر

يسه لر ياخود لطينه باقو ايلسه لر صو علتي ايلر قرتر و حيضي ادرار ايلر الحكله

و بخور اتمكله صوقدن اولان باش آغريسنه يا قو ايتسه لر دفع ايدر

و بچاني سركه ايله قيناتوب مضمضه ايتسه لر ديش صرنسن تسكين ايلر

ابو هريره رضي الله عنه پيغمبر عليه السلامدن روايت ايدر بيورمشلر كه

عليكم بهذه الحبة السوداء فان فيها شفاء من كل داء الا السام

يعني جوزكاوتيه ملازمت ايلك زيرا انده هر درده شفا واردر

جوز رومی

الا اجله دكل **جوز رومي** مشهوردر طبيعتي درجه ثانيه ده حاردر

درجه اولاده يابسدر اكر جوزي انجير ايله و سوداييه لر زهر كار ايلمز و جوز

دواخي بر

بیمک بورکده نماز بورنی اولدررو تازه جوز واخی خوده ایکن بال ایله
تربیه اولنسه جماعه قوت ویررو بواسیره غایت نافعدر جوز بوا
مشهوردر طبیعتی ایکنجی درجه ده حار یابسدر دماغه ومعده یه وجگره
قوت ویرر اغز قوقوسن کوزل ایلر لقوه یه وفالجه نافعدر طلاق اغزیسین
کیدررو قوصمغی منع ایلر وسیلان حیضه نافعدر اکر جوز بوا سحق ایدوب
حیضنده صباره حاتونلر کتورسه اکر کبه اولمغه معین اولور اکر معجون ایدوب
بیسه لر جماعه قوت ویررذکری زیاده قوی ایلر اکر کحل ایدوب کوزه
چکسه لر کوزه قوت ویررو معده نک رطوبتنی کیدررو باغرصق
صیزیلسنه ویورک سورنه نافعدر واستسقاء لحمیه یه نافعدر
جوز هندی مشهوردر بیوک جوزدر ایکنجی درجه ده حار اولکی
درجه ده رطبدر منیئی چوغلدر وجماعه قوت ویرر وتیز تیز صو دوکمکی
منع ایلر غذا ایتنی چوق قیلدرو اسکی ارقه اغریسنه نافعدر واغز قوقوسن
کیدرر ولکن معده ده زنکجه ایر صدرده خشونت ویرر مصلحی شکر ایله در مزاجی
بارد اولنلر ویرلر مصلحه محتاج دکللردر لکن مزاجی حار اولنلر اوزرینه
منیخوش مثلو صونی ایچه لر یا اکشی انار ولیمون شربتی کبی ایچه لر جلاپا
بو بر شریف کوکدر حکماء متقدمین بونی داخی کورمدیلر زیرا بو کوک
یکی دنیادن کلور اول دیارده جلاپا دیرلر شهروارد راقدر کلور ایکنجی
درجه ده حار یابسدر بونک فعلی ومنافعی مجوقان دیه کلری کوکک
فعلنه ومنافعنه بکزر لکن بو قوردر وبونک شربتی نصف درهمدن
ایکی درهمه دکدر طبیبک رایی ایله ایچه لر ومنافعی صار بلغمه وبلغم
وخنازیره ومرضه نافعدر واسکی نازله لری کسر وجمیع مفاصله وعرق
النسایه وبو کرک اغریلرینه وقولنجه واسکی اوکسورکه واسکی ستمه لره
نافعدر وفرنک مرضلرینه داخی نافعدر وبلغمی اسهال ایدر واستسقایه نافعدر

جوز بوا
اغز اکلد وکنه وصو
جوز هندی
بارد شیل سیه لر صو
جلاپا
جلبه
طبیعتی
وماینی
حما

حکماء متقدمین استسقایه ماذریون لطیفدر وماذریونی استعمال خطا
وخطادن خالی دکلدر وبوضررسز بر شریف دوادر چوب چینی
بونی داخی حکماء متقدمین یازمامشلردر صکره دن بولنمشدر افرانک
انشرافندندر وبو چین ماچین وخطا وختن ولایتلرندن کلور داکثریا
بونی بورتقال کبلری کتوررو قواد نیجسیم بارزکانلری داخی کتوررلر بو دوادر
اوتدر که صو کنارلرنده بتر قامشه بکزر حتی کبعضیلر اول دیارک قمیشیدر
دیرلر بونک داخی طبیعتی معتدلدر سده لری اچر ومعرقدر بو بر عجایب شریف
دوادر که جمیع امراضه وجمیع قراحه مناسبدر قانک عفونتنی کیدررر
وسده لری اچارو فرنک زحمتنه غایت مناسبدر ونافعدر اسکی
ستمه لره نافعدر ووجع مفاصله ونقرسه ازاله ایدر ومعده ضعیفلغنه
غایت نافعدر وجکر وطلاق شیشلرینه وضعفنه زیاده نافعدر و
اسکی کوز اغریلرینی کیدررو براغز چبانلره شیر بنجه کبی وباد شنام کبی ودانه
قره کبی یه غایت نافعدر واسکی جربه وطوزلو بلغمه وجذامه وبدنده
اولان اوکلمز یاره لره غایت نافعدر واستسقانک انواعنه نافعدر
وجکرک مزاجنی تعدیل ایدوب بدنی سمیزدر بونک طریق استعمالی
بودرکه بونی بکرمی درهم الوب اون رطل صو ایله قاینه لر
لکن ایچنه برازبیاض کوکم ویرازنشیاء فرقوا دزم قاتسه لر کوزل اولور
نصفی قالنجه قینادوب الی الی درهم قدر هر کون استعمال ایده لر طبیعتی
بر اصیحی یرده اولوروب ترکیبه لر حل قوتیه عرجه طبهوج دیر لر احا
ورطبدر جماعه قوت ویرر ادمی سمیزدر معده سی ضعیف اولنلره و
خسته لکدن قالقانلره مناسبدر لکن امراض حاره [illegible] ایار ایلره مناسب
دکلدر بلیج بوندن بکدر جلققا مشهوردر کوکدر حار یابسدر جلققا کیمک
وجع مفاصله دفع ایلر وریح بواسیری تحلیل ایلر یکتاره جلققا کیمک ضرر قدر

استعمال ایلدی بو جلاپا ماذریوندن صح
چوب چینی
اصطلاح طبده رطلدن مراد رطل بغداد
التی درهمدر وو قیه دن
مراد سکز درهمدر
مشهور
حل قوتی
جلققا

جنطیانا

امابیرلره غایت مناسبدر جنطیانا مشهوردر طبیعتی اوچنجی درجه‌ده
حاریابسدر جکر و معده و یان اغریلرینه نافعدر دوکوب شرکه ایله
اصلدوب بهقه طلا ایلیه‌لر نافعدر و بو کوک تریاق اربعه‌نک
اجزاء عظیمیدر و بوکوکده تریاقیت واردر زهرک ضررین دفع ایلر

چادر اوشاغی

وحیضی ادرار ایلر و بطنده اولان اولی جنینی چیقارر چادراوشاغی
مشهوردر عربجه اوشق دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه‌ده حار یابسدر
رشقال سرکه ایله اچسه‌لر طلاغه نافعدر و ییللری تحلیل ایلر وارقه اغریسنه
و فالجه و اوی یوشوقلغه نافعدر

چاوشیر

چاوشیر مشهوردر طبیعتی اوچنجی
درجه‌ده حار یابسدر اوکسوروکه و کوکک برو‌سنه نافعدر و
بولک طامله طمله گلمه‌سنی منع ایلر شانه‌نک ادیوزینه و صرعه دائم
الصبیانه نافعدر و صوقدن حاصل اغریه سورسه‌لر اوکلدراکر عورتلر
بال ایله ازوب عورتلر اشغه‌دن کتورسه حیضی ادرار ایلر و فارنده
اولان ولدی دوشورر

حب العزیز

حرف الحاء حب العزیز مشهوردر عربجه حب الملم
دیرلر طبیعتی حار یابسدر منی‌یی زیاده ایلر و جماعه قوت ویرر جرمی
وقتوعنی غلیظدر بطی الهضمدر اگر چینیوب یوزه اولان اثرلره
سورسه‌لر گیدررر

حب النیل

حب النیل چویدچگنیدر طبیعتی اوچنجی درجه‌ده حار
یابسدر بدنی بلغمدن پاک ایلر اوجاع مفاصله و بوزصنه نافعدر
فارین ایچنده اولان صوغلجانی دوندماز یوری چیقاررلکن کوبکلی بورر
اصلاحی زیاده اصحیحی اولوب بادم یاغیله خوب ایده لعبده استعمال

حضیض

ایده لعبده ~~استعمال ایده لر شربتی~~ درهم دکدر حضیض مشهوردر
طبیعتی معتدلدر قود و زکلب طلاینه ایچورسه‌لر نافعدر
وشیشلره سورسه‌لر دفع ایلر و گوزک ظلمتنی گیدررر و گوزک
ادیوزینه و گجینه نافعدر و گوزدن اقان یاشلری و قولاقدن اقان

درادوکی درجه‌ده صحیح

حولانهندی دیرلر صحیح

رطوباتی

خیارشنبر

رطوبای کیدررر اگر خناقه یاقوایلسه‌لر نافعدر حرف الخاء خیارشنبر
مشهوردر طبیعتی معتدلدر و محترق سودایی اسهال ایلر و قانک حدتنی
دفع ایدر ایچ ووده و طشره‌ده اولان اسی ورملری تحلیل ایلر و گوکسی
یومشادر و بوغاز شیشنی دفع ایلر و جگر اغریسنی کیدررر و هندبا
صوئی ایله ایچسه‌لر یرقانه نافعدر اگر نقرس و وجع مفاصله سورسه‌لر
نافعدر اگر بولرین اغزده طوتوب ادیدکجه یوتسه‌لر خناقی دفع ایلر اگر
تمرهندی صویله ایچسه‌لر صفرایی زیاده سوررر اگر تربید ایله ایچسه‌لر
بلغمی زیاده سوررر لکن گوبک بوروسی پیدا اولور اصلاحی بادام یاغیله
و کثیرا ایله درفی زمانناز فرنک طبیبلری بر ازدارچین ایله اصلاح

خیار

ایدرلر غایت گوزل اولور خیار مشهوردر ایکنجی درجه‌ده بارد و رطبدر
غذاسنده غلیظ بلغم تولد ایدر معده‌نک حرارتنه نافعدر دفع
ایدر اما جگرکی دکلدر احتراق صفرایه ایودر جگرک طلاغک ورملرین
دفع ایدر و اقجگرک اغریسنه و یاره‌لرینه مناسبدر و بولی ادرار ایلر

خما

خما مشهوردر عربجه تمرد هر طبیعتی ایکنجی درجه‌ده حار اولکی درجه
رطبدر و غداسی ردیدر مقصد عدر طلاقه مضر در بدنی قیدر ندر و گو
واقجگره ایودر و گوز و باش اغریسنی زیاده ایدر لایق اولان
بودر که مجرور المزاج اولانلر عیبه لر اگر یرسه اوزرنه سکنجبین سکرلر یا اکشی
انار صوین ایچه حتی که آزینه دفع ایلیه اما خراجی بارد اولنلره نافعدر و
قوت جماعلرین زیاده ایدر دارقه اغریسنه نافعدر پیغمبر علیه السلام
مرویدر که بیورمشلر من اکل سبع تمرات علی الریق لم یضره ذلک الیوم
سم یعنی بوکیمسنه اچ قارننه یدی دانه خما اکل ایلسه اول کون اکا
زهر تأثیر ایلمز الله اعلم سمدن مراد طبیعتی صوق زهردر خشخاش مشهوردر

خشخاش

طبیعتی اوچنجی درجه‌ده صوقدر یاشدر بیراغیله باشلرین قیناد و بکیجه ایله اویقوسی

طبیعتی ...

قیرزیدرج

صحیحدر

خیار

سکرینه ضرر ایدر غدایی بشوریکه قوماز
لایق اولانه اولدر که انجنبی سیه لر
جگرک و معده‌نک صحیح

خما صحیح

٠١٠

اگر بال ایله قیناسه لر صح

کلمیان آدمک باشنه دوکسه لر اوتلقوسنی کتورر واویودر واچقورسه لر داغ
منوتقدر انکوتوتی صویه حقنجه قاینه بعده بال ایله تکرار قینادوب
قولنجه بو بالدن بیسه لر اوکسوره و اسکی اسهاله نافعدر اگر تخمندن درهم
قدرین دوگوب بعده الیوب شکر ایله بیسه لر منوتقدر واو کسوره یکه
ازاله ایدر اگر قایونجقدن چقاروب بشاله قبوغی دوکوب صباح احشام
نصف درهم قدرین صوق صو ایله استعمال ایلسه لر جوارتلی اسهالی
دفع ایدر ودیلورکنده قانا مکیدنه دخی نافعدر حصة الثعلب مشهوردر انکلیخ
درجه ٢ استیدر یاشدر جماعه قوت ویرر وجیم دیارنده غایت
معتبردر دوکرلر ازبال ایله یاشکر ایله بالوده کبی پشوروب اسیجی احچو
قهوه کبی اچرلر خردل مشهوردر طبیعتی دردنجی درجه ابتداسنده
استیدر قوردر نقوه نافعدر اگر انجیر ایله قارشدروب یالن
آغریلینه وطلاغه یاقو ایلسه لر زیرا هر آغریه نافعدر اگر بال ایله بیسه لر
رطوبتندن حاصل صولوغانلغه واوکسورکه نافعدر اگر صنرلر دیش اوزرینه
قوسه لر آغریسن کسین ایلر والتق اولانلر بودرکه بو خردلدن اتمایه لر وازنه
سه لر غلیظ غذالر سیدکده سیه لر آنلر اوآنی هضمه معیندر ختمی مشهوردر طبیعتی
اتنی ایله صوقدنه مرکبدر صوقدن حاصل اولان آغریلره یاقو ایلسه لر
آغریسن کسین ایدر تخمنی الجسه لر بوکرکده اولان طاشلره نافعدر ایدر
اگر سرکه قینادوب آغزده مضمضة ایلسه لر دیش آغریسن تسکین ایدر
اگر تخمنی دوکوب بعده سرکه ایله قارشدروب کونشده بهقة
سوررسه لر بهقی کیدرر اگر یپراغنی دوکوب زیت ایله قارشدروب
اتش یاقدوغی عضوه وزهرلی جانور صوقدوغی یره یاقو التسه لر نافعدر
خرنوب مشهوردر اکی نوعدر بری سیاه بری بیاضدر سیاه هنه
عوام دنبجه جوتلیمه دیرلر طبیعتی اوچنجی درجه ده استیدر قوردر ثمره کوی

قولنجه مع

حصة الثعلب

خردل

غلیظ غذایه صح

ختمی

خرنوب

اولونه

قوی روده صح

اولونه وکهیکه نافع ایدکلرن باسرکه ایله سوررسکله دفع ایدر اگر نصف مثقالنی
الجسه لر بلغمی سودایی سوررلکن قوی بکباره الجوره لر ضعیف اولنلره
الجورمیه لر وکاهیجه مرجمک ایله یا غیر یاغلی شوربالر ایله بشوروب الجوره
صرعه ومالخولیایه وجنونه ومفاصل آغریلرینه وفالجه فائده ایدر آغاج
بیاض خربق طبیعتی اوچنجی درجه ده استیدر قوردر زیاده ایله قوصدرر
قوتسه لر آغیزدر اگر دقیق ایله قارشدروب خمیر ایدوب اوک
بوجاقلرینه قوسه لر بین فاره هلاک اولورلر اگر سیحتی ایلیوب سرکه ایله
خمیر ایلیوب ثمره کونه وبهقه سوررسه لر کیدرر اگر جوروک دیش
اوستینه قوسه لر دیشی قوپاروب چقارر خولنجان مشهوردر
ایکنجی درجه ده استیدر قوردر معده یه نافعدر واغزه قوقوسن
کوزل ایدر طعامی هضم ایتدیرر وبللر طاعندر واتمکه قولنجه مبتلا اولنلر اکثر
واکشی کلکیرنه نافعدر جماعه قوت ویرر وبلغمی ازاله ایدر نافعدر
اگر درهمی الیوب اون درهم قدر صغر سودینک اوستنه اکوب
علی الریق الجسه لر جماعه غایت قوت ویرر صوق معده یه
وصوق جگره نافعدر بولنی طوتمیان آدمله دوشکینه ایشه ین
آدمله نافعدر حرف الدال دارچین مشهوردر اوچنجی درجه ده
استیدر قوردر رسته لری ایچورد استسقای لحمیه یه وزقیه یه
نافعدر قلبه فرح ویرر معده یه قوت ایلر وبهر عفونتی اصلاح ایدر
باشده وکوکسده رطوبتی دفع ایلر واوکسورکه نافعدر ودرکامی
آرتورر خصوصا کابلیله استعمال اولنه ویللری تحلیل ایلر لکن کحل
ایدوب کوزه چکسه لر کوزک نورینی ارتوررر ویوزه اولان
اثرلره سوررسه لر ازاله ایدر دارفلفل مشهوردر طبیعتی اوچنجی درجه ده
استیدر قوردر طعامی تهضم ایتدیرر ومعده یه قوت ایلر ومنینی زیاده

دوکوب صح

ایتدیرر صح

خولنجان

دارصینی

دارفلفل

ایلر و جماعه قوت ویرر و اغز قوقوسن کوزل ایلر و قوصمغی دفع ایدر
و عقرب و بور صوقدوغنه غایت نافعدر بیه لر و سوره لر **دلیش اوتی**
فرنکلر شالبیه دیرلر طبیعتی اوچنجی درجه ده اسیدر قورودر یاپراقلری
بتورر اگر اوزرنه اکسه لر اگر قینادوب الجیه لر ویا اغزینه چینیه لر دیل
اغرلغنی گیدررر اگر قینادوب صو ایله حنایه قروب صاچه و صقلنه
سوریه لر قللری سیاه ایدر اگر چینسه لر دیش اغریسین دفع ایدر
دلکو عربجه ثعلب دیرلر کوکی غایتله اسیجقدر قوجه لره و بارد المزاج
اولنلره مناسبدر اگر دلکو یه صو ده بشوره لر و مفاصل اغریلرینه
یا قولنجه لر اغریسن ساکن ایدر اگر زیت یاغ ایله بشوره لر ادوب
یاغنی مفاصله سوره لر توشه دوب بکلکنی گیدررر اگر اق جگرین قورودوب
سحق ایدوب بر مثقالن اق صو ایله الجیه لر صولوغانلغه و کسوره لره
نافعدر اگر دلکونک ایچ یاغیله اللری و ایاقلری یاغلسه لر صوق تاثیر ایلمز
دمور دکنی عربجه حسک دیرلر طبیعتی اسیدر انده یاشلق و قورولق
داخی واردر ایسی شیشلره یاقو ایلسه لر شیشلری دفع ایدر اگر صونی
الجیه لر بوکرکلرک طاشن اریدر و مقویدر اگر قینادوب صوین بوره
اولان یره صاچه لر بیره لری گیدررر **حرف الراء** **رازیانه**
عربجه رازیانج دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر اولکی درجه ده
قورودر سودایی آرتورر بولی ادرار ایلر صوقدوغی اولان بوکرکر و مثانه
اغریلرینه نافعدر و جانور صوقدوغنه ایودر اگر کوکنی یاغ ایله
بشوروب قودوز کلب طلادوغی یره یاقو ایلسه لر نافعدر اگر بیراز
دوکوب صفوب صوین کوزه قویه لر کوزی سکین ایلر و طلاغک
سده لرین اچر و غلیظ یللری طاغیدر و یمه سی دخی کوزی سکین ایلر و یا
اغریلرینه نافعدر **راوند** مشهوردر معتبری چینی در ایکی جوهردن مرکبدر

دلیش اوتی

دلکو

دمور دکنی

رازیانه

راوند

یعنی هم حار هم بارددر حرارت و برودتدن مرکب اولدیغیچون بعضیلر
حاردر و بعضیلر بارددر دیمشلر بوینده باد زهریه نفعی واردر زیرا
زهرلره نافعدر خصوصا عقرب صوقدوغنه نافعدر و بونده مسهللک
دخی واردر غلیظ خلطلری سورر و بارد معده یه و جگره غایت نافعدر
فضله لرینی گیدررر پاک ایلر و محلل ریحدر و استسقانک جمیع انواعنه
نافعدر و صاریلغی گیدررر و سکنجبین ایله الجیه لر طلاغه نافعدر و انیسون
ایله و اسیجق صو ایله الجیه لر طلاغه نافعدر و انجقورمغی و کشرکلری
دفع ایلر اگر سرکه ایله قارشدروب تمره کوبه و برهقش یرلره
سوره لر اثرلرینی گیدررر اگر قابض شیلر ایله استعمال ایلسه لر اسهالی
قبض ایدر **ریباس** مشهوردر طبیعتی ایکنجی درجه ده صوقدر
و قورودر قابضدر معده یه قوت ویرر و صوسزلغی کسر و قوصمغی
دفع ایلر و صفرادن اولان خفقانی گیدررر طعامه اشتها گتورر و سینه
بواصره نافعدر چیچکه و قزامغه و طاعونه نافعدر و دائما یمک
جبان چقارمغی دفع ایدر و قانک حدتنی گیدررر **حرف الزاء**
زعفران مشهوردر ایکنجی درجه ده اسیدر اولکی درجه ده قورودر
سده لری اچار و یللری طاغیدر و طبیعتی قبض ایدر خلطلری مشوشدر و
لونی کوکچک ایلر و منومدر و قلبه قوت ویرر و مفرحدر اگر کوزه
چکسه لر کوزه جلا ویرر و بولی و حیضی ادرار ایلر لکن طعامه اشتهایی
اسقاط ایلر اگر زعفرانی سحق ایدوب جوز قدر بر طوب ایدوب دلوب
طوغرمده زحمت چکن خاتونک بوینینه اصسه لر بلا تعب طوغره
و اوغلان صو کنده فی الحال چیقاررر اگر بر مثقالن نبید ویسه طوتن خاتونه
الجیوره لر اول ساعت طوغره **زنجبیل** مشهوردر طبیعتی اوچنجی
درجه ده اسیدر ایکنجی درجه ده قورودر حفظی آرتورر و معدنک

ریباس

زعفران

زنجبیل

جماعه قوت ویرر غلیظ صح

وجگرک صوقلوغنی کیدرروب اصلاح ایلر بلغمی اریدوب اسهال ایلر معده
و باغرصقلره اولان غلیظ یللری سوررر و طعامی هضم ایلمکه معین اولور و معده
یاش میوه لر استعمالندن حاصل اولان رطوبتی کیدررر و باشده اولوغازی
اولان رطوبتی ازاله ایدر اگر زنجبیل مصطکی ایله جنیبوب دماغی
اولان بلغمی جگر اندیرر دماغی پاک ایلر اگر سوره ایدوب گوزه چکسه لر گوزلر
نوری آرتورر و اشتهایی کتورر اما صوداییه زیانی ایلر و سهر و باش
اغری احداث ایدر بر عقلی اغوزه جنیبه لر اغزلسین کیدرر بیر آغز قباردوب صیون اغری
طوتسه لر دیشلر یندوکنه نافعدر و بشره قوت ویرر اگر یبان زیتوننک ترهنی
کوب کسکین سرکه ایله خمیر ایدوب یبان اغریسنه مبتلا اولانلرکمیننگ ترنجی
دهر بند درت پارمق یوقارو طشره جانبندن یاقو ایلسه لر اوزرینه طوره
وکویه کبی یاره ایده بخه طورسه اول ایو دیماتر اقوبی اوضندن خلاص اولور زیتون یاغی
عجبه زیت دیرلر طبیعتی صوقدر قورودر ابوهریره رضی الله تعالی عنه پیغمبر
علیه السلامدن روایت ایدر که بیورمشلر کلوا الزیت وادهنوا به
فانه من شجرة المبارکة یعنی زیتون یاغنی یک و انکله یاغلنک زیرا
اول یاغ مبارک اغاجدندر و بر حدیث شریف دخی بیورمشلر
علیکم بزیت الزیتون فکلوه وادهنوا به فانه ینفع من البواسیر
یعنی زیتون یاغنه ملازمت ایلک یک و انکله یاغلنک زیرا او یاغ
بواسیره نافعدر اگر خام زیتوندن اله ویدیلمز طبیعتی صوقدر
اولمشدن الیسه طبیعتی اسیدر و طتلو زیت یاغی حار رطبدر اگر طتلو
زیت یاغندن اللی درهم قدرینی اربه صوییله یا خود اسنجی صوییله
الجیسه ایورکه سوررر اگر اسکی زیت یاغنی کوزه اصیدوب سوررسه
فی الحال اغریسنی کیدرر و چکسه لر گوزنه قوت و بر نورینی آرتوررر اگر
عقرب صوقان آدمک دبرینه اسکی زیت یاغی اصیدوب تعدرسه لر فی الحال

زیتون مشهوردر طبیعتی اسیدر قوریدر معده یه قوی ایلر صح

زیتون

زیتون یاغی

دودکوبه

اغرلسن

اغریسن کیدرر و چکسه لر گوزنه قوت و بر نورینی ارتوررر اگر عقرب
صوقان ادمک دبرینه اسکی زیت یاغی اصیدوب سورسه لر فی الحال
اغریسن کیدرر زرنباد مشهوردر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر و
قورودر قلبه قوت ویرر مفرحدر یورک اوینمه سن کیدرر
وحشیتنی دفع ایدر یللری طاغیدر قوصمغی منع ایلر و زهره جانوره
صوقد وغنه نافعدر حتی جدواره معادلدر و جگره قوت ویرر و
بول و حیضی ادرار ایلر و جماعه قوت ویرر اگر برمدور زرنبادی
دلوب گتورسه لر جماعده فالمشک قوتنی ارتوررر اغزه قویوب
زیانی طوتسه لر دیشن ضرریسن دفع ایلر زبرجد مشهوردر طبیعتی
صوقدر قورودر رشکلده زمرده بکزر اما لونی بیاضه مائلدر اگر
زبرجددن بر دانق قدر سحق ایدوب الجسه لر قلبه قوت ویرر
اگر گوزه سوررسه چکسه لر گوزه قوت ویرر اگر سحق ایدوب بر کون
نصف درهم قدرینی الجسه لر جذام مرضنه نافعدر زمرد مشهوردر
طبیعتی صوقدر قوریدر اگر بر دنگینی ازوب زهرلو حیوان صوقمش
آدمه ایچورسه لر زهرک ضررینی دفع ایدر اگر گرسنه زمرد خاتم
طاقنه یاکتورسه صرع مرضی اندن منع اولور حکیم ارسطودن
روایت ایدرلر که زمانلرینه خدمتنده اولدوغی پادشاهه وصیت
ایدوب دیر ایدیکه شاه ذاهلر طوغدقده بونلرینه زمرد تعلیق ایده لر
تاکه صرع زحمتندن امین اولالر و طاعوندن اصابت ایلمیه و زهرلو حیوان
زحمتندن امین اوله لر الا که ظفر بولمیه زیرا زمرددن خاتم کتورن
کمسنه نک یاننه زهرلو حیوان کلمز و بعضیلر دیرکه اگر آنلارک
یلانغ زمردی کورسه کوزلری کور اولورلر و بو زمرده فاتح لحمیه نافعدر
ایجه لر و کتوره لر زئبق مشهوردر و صیجکدر طبیعتی اصیدر قوریدر

زرنباد

زبرجد

زمرد

زهر الحمش آدمه صح

زئبق

قوقوسی دماغی پاک ایدر و رطوبتی کیدرر اگر زنبق ایله بورنینی یوسه‌لر
بورنده اولان لکه‌لری کیدرر و جلا ویرر **زرین قدح** عربجه نرجس دیرلر (زرین قدح) (اولان)
طبیعتی ایکنجی درجه‌ده اسیدر و قورودر قوقوسی باشلقدن و سوداده
باش اغریسنی کیدرر خصوصا حمامدن چیقدقدن صکره قوقه‌لر و دماغک
سده‌لرین آچر و صوقدن اولان نزله‌لری دفع ایدر اما مزاجی حار اولان
قوقسه باشی اغرر اگر معده‌نک ازصوییله ایله و سرکه ایله قارشدروب
بهقه سورسه‌لر کیدرر ابن زهر ایدر نرجس قوقمق معصوملرک (ابن زهر ایدر و ویدرکم)
صرعنی کیدرر و نرجس قوقمقده اولان فوایدی جالینوسک عقود الصلیبه
یازدوغی فایده‌لری اولور ایدر انس بن مالکدن رضی الله عنه ذکر ویدر پیغمبر
علیه السلام بیورمشلر علیکم بشم النرجس فان فی القلب حبة من الجنون
والجذام والبهق والبرص لایقطعها الا شم النرجس یعنی نرجس چیچکنی
قوقمغه ملازمت ایلک زیرا قلبده جنوندن و جذامدن و بهقدن و برصدن
بر حبه چکدک اوزرانلری کیدرر الا نرجس قوقمق کیدرر **زوفا** مشهوردر (زوفا)
طبیعتی اوچنجی درجه‌ده قورودر اگر صوییله انجیر قیناددوب وسوزوب (اسیدر) (انجیر و سدا قاتوب قیناتسه لر بعده)
صوینه بال قتوب یاخود مجموعنی دفعه قیناددوب بعده سوزدوب صوینی (سوزوب الجیسه لر نخ)
الجیسه‌لر ایسکی اوکسوروکه واق جگرده اولان شیشلری و صولوغان اولنغه
باشدن کوکس اطرافنده ایننی نزله‌لره نافعدر و نفسی کوچ ایله اولنلره
غایت نافعدر و قارنده اولان قوردلری قرار اگر سرکه ایله قیناددوب مضمضه
ایلسه او باش اغریسنی ساکن ایدر **حروف السین سورنجان**
مشهوردر کوکدر طبیعتی اوچنجی درجه‌ده اسیدر اسنده‌ده اسیدر ایکنجی درجه‌ده (سورنجان)
قورودر بلغمی اسهال ایلر ایراق یرلردن یا یشی خلطلری چکر چیقارر شهوتی
جماعی زیاده ایدر لکن معده‌یه ضرر ایدر مصلحی شکردر اگر زنجبیل یا کمنون دوکوب (یا مصطکی)
شراب ایله یا سرکه ایله قارشدروب بر مفاصله سورسه‌لر اغریسنی ساکن ایلر (یا زنجبیل)

سنا

دفع ایدر **سرساق** عربجه ثوم دیرلر اوچنجی درجه‌ده اسیدر و قورودر (سرساق)
اگر یسه‌لر انماز بورنی قورودور چقارر و بوینی ادرار ایلر و یلانک
صوقدوغنه نافعدر و صولوک ضررین دفع ایلر و قوددوز کلب
طلادوغنه و بوری صوقدوغنه نافعدر اگر چیک داکر پشوروب یسه‌لر
اسکی اوکسوروکی ساکن ایدر اگر کلاب ایله قیش کوننده یسه‌لر
عظیم منفعتی واردر بدنی قزدیرر غلیظ خلطلری کسر و نقرسی و مفاصل
اغریلرینی دفع ایدر و زهره و صوق حیوانلرک صوقدوغنه تریاقدر
خصوصا عقرب صوقمسنه نافعدر لکن کوزه ضعف ویرر و حار المزاج (اولنده صح)
و بواسیره و ذخیره دیدوکی سورنه و خنازیره و حامله اولان
خاتونلره و اولاد امزوران خاتونلره ضرردر **سود** عربجه لبن دیرلر (سود)
سود اوچ جوهردن مرکبدر صو و یاغ و پینیر صوینک طبیعتی اسیدر
و یاشدر مسهلدر و یاغی معتدلدر و پینیری صوقدر قورودر
قابضدر سودلرک ایوسی انسان سودیدر بعده کچی سودیدر بعده (صغر سودی صح)
قیون سودیدر مادامکه سود معده‌ده فاسد اولمیه غذاسی ایودر
دماغی زیاده ایدر جماعه قوت ویرر لکن سودی چوق یمک دیشلره
دیشلره و سکره ضرردر مصلحی شکردر و عسلدر سود غایت
لطیف اولدوغنده معده‌ده بولندوغی خلطه دونر ابن مسعود حضرتلری
پیغمبر علیه السلامدن روایت ایدر بیورمشلر علیکم بالبان البقر فانها شفاء
من کل داء یعنی صغر سودینه ملازمت ایلک زیرا صغر سودی
هر درده شفادر حدیث شریفده واخی بیورمشلر علیکم بالبان
البقر فانها شفاء وسمنها دواء یعنی صغر سودینه ملازمت ایلک
زیرا صغر سودی شفادر و یاغی دوادر اما اغزدیکلری سود که
ابتدا صاغلان سوددر غلیظدر کچ هضم اولور و معده‌یه اگیدر (سودن صح)

سوکلون
اکراتنده بشورب اوج کونه قدر علی التوالی
یدرسه اربنه جنونه ووسوسه یه
دفع ایلر صح

وجوق یمکدنه بدنده رام خلط حاصل اولور بال یاخود شکر ایله استعمال
ایده لر که ضرری دفع ایلیه و آغزی دائما یبس آدمده بیت جوق اولور
دیمشلر سکلون عربجه توج دیرلر طبیعتی اسیدر و قوریدر اکر
سائر قوشلرک اتندنه یکدر دماغه قوت ویرر و عقلی زیاده ایلر اکر
اودی جنون و وسوسه سی اولانه کشینک بورننه چکسه لر نافعدر
سرچه عربجه عصفور دیرلر طبیعتی اسیدر قوریدر و منی یه زیاده
ایدر جماعه غایت قوت ویرر خصوصا بیننی بادام یاغی ایله و بعض
مقوی دوا ایله پشورب ییه لر ماده لری و جماعی تحریک ایدر و قوریدر
برکوزل غدادر مزاجی بارد و رطب اولنلره ویلردر شکایت ایدنلره
اما مزاجی حار اولنلره ضرر درلس اغلو ایدر کنه صکره اوزرنه انار صوینی
یا قورق صوینی ایچه لر الکن کموکنیه دن احتراز ایده لر ضرر در سوسام
عربجه سمسم دیرلر طبیعتی اسیدر یا شدر هضمی کچ اولور آغز قوقوسی
پیدا ایلر اودر یا قدوغی یره سور یه لر نافعدر اکر قاورد بسه لر سو آ
نافعدر و ضعف المعده یه مضردر سنجاب مشهوردر کورکدر طبیعتی
معتدلدر قاقومدن اسیدر بکتاره مناسبدر اکر چه چیقارنلر
کیسه لر مناسبدر نافعدر سمور مشهور کورکدر طبیعتی جمله کورکلردن
اسیدر حار المزاج اولنلره و ایام حاره کیمک مناسب دکلدر زیرا
قزدیرر قانی بن یاقار اما پیرلره و صوق طبیعتلره و ایام شتاده نافعدر
بلغمدن حاصل اولان نقرسی دفع ایدر و ایاقده اولان مرضلرک جمله سنه
نافعدر و مزاجی رطوبت اوزره اولانلرک جماعنه آرتورر سرکله
عربجه شیطرج دیرلر اوچنجی درجه ده اسیدر قوریدر اکر بر آغنی یان
اغریسنه یاقو ایلسه لر نافعدر و طلاغنه یاقو ایلسه لر طلاغی کیدررر
لکن تیز جکه قالدیره لر زیرا جلدی یقار اکر کوکنی دوکوب سرکه ایله بیاض

بهقه

سوکی چه
بنجه قیرزیر
سنجاب
جالع قوتنی

سمرقباق
درهمی ۲
شلغم
شاهتره
قارشدورب
شفتالو

بهقه و برصه سور یه لر نافعدر بعضیلر دیمشلر که اکر کوکنی دیشی ضربنان
آدم بوینینه آصسه دیشی آغریسی منددفع اولور سمرقباق عربجه
فاشرا دیرلر اوچنجی درجه ده اسیدر ایکنجی درجه ده قوریدر اکر کوکنی
البیض الجبیر طلاقه یاقو ایلسه لر طلاقی اریدر اکر سرکه ایله اولونه سور یه
کیدررر اکر بال ایله ییه لر اسکی اوکسورکه نافعدر و یان اغریسنی
کیدررر اکر کوندنه بر مثقال قدر بال ایله استعمال ایلسه لر صرعه و فالجه و عصا
اوکوشنغنه نافعدر اکر یلان صوقن کسنه ایکی مثقال ییه زهرینی دفع ایلر
حروف الشین شلغم عربجه شلجم دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر
اولکی درجه ده یا شدر غدائیتی چوقدر منی یه زیاده ایدر بطی الهضمدر
ویلر حاصل اولور و اوزرنه کیمنون ییه لر یلری دفع ایلر بورشیسی طعامه
اشتها کتورر اکر قینادوب صویله صوقدن یارلیان یرلره یاقو
ایلسه لر نافعدر و تخمی جماعه زیاده قوت ویرر شاهتره مشهوردر
عربجه شاهترج دیرلر طبیعتی مرکبدر صوق ایله اسیجقدن ایکنجی درجه ده
یابسدر سده لری فتح ایدر و صفرایی بول یولندن سوررچیقارر
جکری ضعیف اولانه نافعدر و یانمش خلطلری چیقاررر و سوداوی اولان
مرضلره زیاده نافعدر و اشتهای طعامه معیندر و قانی صافی ایلر و
صولی بویانمش صفرایی کیدررر طوزلی بلغمدن و یاقانک یانمسندن و
صفرادن اولان کچیکی اوبوزه نافعدر اکر صوی ایله خنایی قاردوب حمامده
سوره لر اوبوزی و کچیکی کیدررر اکر دوکوب صیقوب صوینی آلوب
تمرهندی ایله اول صوی اصلدوب بعده ایچسه لر اوبوزه و کچیکه زیاده
نافعدر و معده یی قوی ایلر و سده لری آچر شفتالو عربجه خوخ دیرلر
طبیعتی صوقدر یاشدر اما غلیظدر عفونته استعدادی وار مدهدن صکره
ییمه لر زیرا طعامی فاسد ایلر اکر بیر آغنن دوکوب صوینی قولاق ایچینه

اوکوشنغنه نافعدر
ولقوسم

طاملتسه لر قولاق ایچنده اولان قوردی اولدورور اگر معصوملرک
کوبکی اوزرینه یاقو ایلسه لر قارین ایچنده صو غلیانی قرار اگر چیچکندن
گلکیه شکر کبی معجون ایدوب یا گل شکر کبی شربت ایدوب ایچسه لر آغوسی شدر
بر خوشنجه سورر و صو غلیانی قرار چیقارر و چار دکنک یاغنی قولاغه
طاملتسه لر آغریسن اکن ایلر اگر چار دکنک قایتنوب دوکوب بر درهم ایچسه لر
اسهالی قبض ایلر **شکر** عربجه سکردر طبیعتی اسیدر و یاشدر بوغازی
و کوکسی یومشادر و خشونتی گیدرر سده لری آچار معده یه موافقدر
لکن صفرایه موافق دکلدر زیرا صفرایه دونر بلغمی ازاله ایدر و بوریکده
یوشدر و سودایه ملایمت ایله اخراج ایدر بر آدم دائم یمکده و ایچکده
شکر استعمال ایلسه گنج توجار و سکر ایله قوت ویروب حفظ ایلر
اگر ساده یاغلیه ایچسه لر حبس بولی آچار اگر اصلحی صو ایله ایچسه لر او کسورکه
نافعدر اگر زکام اولان بخور ایدوب دخانی بورنینه چکسه لر زکامی دفع
ایلر اما نباتی اگر آغزه قویوب صوینی یوتسه لر صوته جلا ویرر خشونتی
گیدرر و کوکسی یومشادر او کسورکه نافعدر **شقایق** مشهوردر طبیعتی
اوچنجی درجه ده اسیدر قوریدر اگر چینسه لر بلغمی باشدن جذب ایدر
و او کسورکه نافعدر و ذات الجنبه بالخاصه فائده ایدر و خاتونلر
طلو تولنسه لر حیضلرین آقیدر اگر چیچکنی یاپش جوزک [illegible] قانجم ایله
دوکسه لر قیللره سورسه لر سیاه ایدر اگر ثمره‌سی کوبه سورسه لر [illegible]
گیدرر اگر چیچکنی دوکوب صوین صقوب کوزه طامتسه لر کوزده اولان بیاضی
گیدرر خصوصا معصوملرک اوله **شبوی** عربجه منثوردر و یرلو دخی خیری
دیرلر طبیعتی اسیدر قوریدر اگر اسحق ایدوب کوزه چکسه لر کوزده
اولان آقی الجلدر اگر اوچ درهم قدر خاتونلره ایچورسه لر حیضلرین آقیدر
و قارنلرنده اولان اولی اوغلانی چیقاررر **حرف الصاد** **صعتر** مشهوردر

اگر چار دکنک ایچنی چینسه لر دیش
آغریسینی ساکن ایلر صح

شکر

شقایق

شبوی

صعتر

سعتر داخی دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر قوریدر اگر بال ایله یسه لر
یاشلقدن اولان او کسورکه گیدرر اگر قینادوب صوینی حمامده استعمال
ایلسه لر ایچیکه و اویوزه و صار بلغمه نافعدر اگر معده سنده طعام
فاسد اولان کمسنه لر یا غشیانی اولان کمسنه لر استعمال ایلسه لر دفع
ایلر و طعامی هضم ایتدیرر و طعامه اشتها گتورر و معده یی غلیظ
بلغمدن پاک ایلر و ایلر چیقاررر و کوبک بوروسنی گیدرر اگر قینادوب
صوینی بال ایله ایچسه لر صو غلیانی قیر ار چیقاررر و معده سنک و کوکسنک
یاشلقلرین گیدرر اگر انجیر ایله یسه لر لونی کوچک ایلر اگر ایکی مثقالنی
طوز ایله و سرکه ایله ایچسه لر سودایی و بلغمی اسهال ایلر و اگر اوچ درهمنی
بال ایله ایچسه لر عقرب صوقدوغنه نافعدر و ذهنی و لونی گوزل ایلر
و یورک آغریسنی قولنجی دفع ایدر انس بن مالکدن مرویدر که بر گون
رسول الله علیه السلام دیواره اوغرادی انده سعتر بتمش ایدی اول سعتر
پیغمبر علیه السلامه دیدی که خذنی فتنی یا رسول الله فو الذی بعثک ما انزل الله عز و جل
من داء الا وفیه دواء یعنی یا رسول الله بنی الی سنی پیغمبر گوندردی
تکری حقیچون الله تعالی بر درد ایندرمدی الا اول درده بنده دوا اوردی
دیدی **صبر** عربجه بقو دیرلر ایی غلیظدر طبیعتی صوقدر قوریدر سودایی
ارتوررر و سودایه و صفرایه منفعتدر و طلخی یبوسدر اگر بو اغواندر
غذا ایسی چوقدر شهوتی زیاده ایدر جماعه قوت ویرر اگر بو بوزینی
دریولوب بر مثقال مقدارین صوق صو ایله ایچسه لر بورون قانینی
طوتار اگر دربا غنی یاقوب ایکی مثقال قدرنی بال ایله ایچسه لر ایمارلو بورنی
تورودونی چیقاررر اگر اوددنی بوغاز آغریسنه بال ایله طلشره و زیاغ
ایلسه لر نافعدر اگر کچاسینی آزر صوقدوغی یره اورسه لر زهرنی آلور
و مستسقی اولنلرک جمیع بدننه سورسه لر اگر ایچنه بوره داخی قتارلر

وجارکلر صح

صبر

اعلا اولور استسقایه دفع ایلر اما برقاج کره ایده لر وهم بهار فصلنده
اولانه نجاستیدر نافع اولانه زیرا اول موسمده نباتات ایتشوب
هر اوتده نیمکلره نفع زیاده اولور اگر قاننی قورودب سحق ایدوب قانه
دکمین یاره لره اکسه لر قاننی فی الحال طوتار **صاقز** عربجه مصطکی دیرلر — صاقز
طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر قورودر معده یه نافعدر جکره دکیدر — صوق معده یه و صوق جکره قوت ویرر
هضمه قوت ویرر و معده نک بللابنی و رطوبتنی تحلیل ایلر اگر معده
اوزره یاقو ایلسه لر قوصمغی منع ایلر اگر جبینسه لر باشده اولان بلغم انیدیرر
دیکنی کوزل ایلر اگر قانه قطع ایدیجی دوالر ایله استعمال اولنسه قانی
طوتمه ده معین اولور **صندل** مشهوردر اوج نوعدر بری صاری — صندل
و بری بیاض و بری قزل اعلاسی صاری و بیاضدر طبیعتلری اوچنجی درجه ده
صوقدر ایکنجی درجه ده قورودر حار المزاج اولنلره و یانغی اولنلره
مناسبدر صفرادنه اولانه خفقانه کیدررلر گلاب ایله و طشره دن
سورمک ایله و اسیدنه اولانه باش اغریسنه سوله لر کیدررلر اگر قیه
قورودغی صو ایله یاسیر اوته صو ایله خمیر ایدوب اسیدنه اولان
نقرسه و وارتمه شیشلره یاقو ایلسه لر نافعدر **صمغ عربی** — صمغ عربی
مشهوردر طبیعتی اسیلکده معتدلدر ایکنجی درجه ده قورودر
اوکسورکی ساکن ایدر و اق جکرک یاره لرینه نافعدر و صوتی
صافی ایلر معده یه قوت ویرر اگر کل یاغی ایله قیینده قاورسه و یسه لر
کوکسده و اق جکرده کلان قانی کسر اگر کلاب ایله حل ایدوب کوزه طملتسه لر
کوز اغریسنه نافعدر و کوز قبقلرینک خشونتنی کیدررر و کوزک
یاشنی ساکن ایدر نافعدر **صمغ قورودغی** عربجه بو صیر دیرلر انواعی — صمغ قورودغی
چوقدر طبیعتی اسیدر قورودر اگر سرکه ایله جراحتلره یاقو ایلسه لر
اتکلری و عقوب صوقدوغی یره اورسه لر نافعدر اگر بیر اغنی بشوروب

بلغم

بلغمی شیشلره یاقو ایلسه لر کیدررر و کوزه داخی یاقو ایلسه لر نافعدر
اگر تازه یپراغنی اتش یاقدوغی یره یاقو ایلسه لر نافعدر **صاصفراس** — صاصفراس
بو بر شریف اغاجدر حکماء متقدمین کتابلرنده بو قدر بولمامشلردر
بو بر اغاجدر که قوقوسی رازیانه یه بکزر اصلی بر اغاجدر که یکی دنیاده
فلوریدا دیرلر بر یرده بتر اول ولایتک عرضی یکرمی بش درجه در بو
اغاجی اول ولایتدن اسپانیوله کتوررلر و اسپانیولده و غیریلرنده
کتوررلر و اول جانبک ادمیسی اعتقاد ایدرلر که بو اغاجده امراض
مختلفه یه نفع واردر تجربه ایله ذکر ایلدکلری نفع بولندی اول جانب
بو اغاجه پوامیته دیرلر و فرنک حکملری صاصفراس دیرلر بو اغاج — بومیت ٤
چام اغاجنه مشابهدر قد و قامتده معتدلدر و بو اغاجک قبوغی
واردر بعضیسی انجه و بعضیسی قالکدر لونده دارچینه بکزر و اننده
کسکنلیک واردر و کوزل قوقوسی واردر رازیانه قوقوسنه بکزر
لکن قوقوسی قوتلیدر اگر بر پارچه اول اغاجدن بر پاره چک اولسیدی
قوقوسی اول محلی طوتاردی و بو قوتلی رایحه نک قبوغنده در و یپراغی — بو رایحه نک قوتی قبوغنده در
مدوردر و اما اوچ سیوریسی واردر طرافنده قالکلغی ارود اغاجی
یپراغنه بکزر رنکی قبوغنک رنکی سیاهه مائلدر یپراغی داخی کوزل
قوقار خصوصا قورودقدن صکره اما چیچکی و میوه سی معلوم دکلدر
معتدل یرلرده یعنی نه یوموشق و نه پک یرلرده بتر و اول ولایتده فتی
چوق اولور و اول ولایتده رایحه شرقیتی کسیدر حتی اول دیارده
اوتوروب داخل اولنلر اول اغاجلری دارچین ظن ایلمشلر بو اغاجک
جملهسی مختلف مرضلره نافعدر اما اقواسی قبوغیدر طبیعتی ایکنجی درجه ده — اوچنجی ٤
اسیدر قورودر اما قبوغی اوچنجی درجه یه قریبدر رسده لری ایچیدیرر
و ادرار ایدیجیدر و غلیظ خلطلری یوموشادیجیدر انجه و اولان عفونتی

قوت ویرر صوقدنه و یاشلقدنه حاصل اولان امراضک جملهسنه نافعدر
خصوصا صولوغانه و اسکی اوکسوروکه و نزلهلره و بوکرک اغریلرینه
و بوکرکده اولان اخلاط و یللری تحلیل ایلر و رحمی اصلاح ایدر کتورر و حیضی
افندرر و حامل اولمغه معیندر و معدهیه قوت ویرر و قیزدورر و
هضمه اعانتی واردر و قوصمغی منع ایدر و الحاصل یعنی کیدرلر قولنجه
بر پارهسنی آغزده طوتمق ایله عفونت هوایی دفع ایدر و مزاجی
یاشلق اوزرینه اولانلره نافعدر اما بوندن چوق استعمال اتمک
مزاجی اسی و قورو اولانلره و آرق تنلو اولانلره مضردر ملکه بعض
مصلحاتی ایله سمردیکی شیلر ایله استعمال اولنه زیرا سمردیکی شیلره بعض
اولوب بدنلک غوریسنه یعتدورر بو مبارک اغاجک استعمالنک
کیفیتی بویله درکه بو اغاجدنه تبوغی ایله بش التی درهم قدر الوب بحاق ایله
یونشاق طوغرهیه لر و یوز درهم قدر صاف صو ایله بر چوملکده صلالر
بر گیجه طوره بعده اغزینی محکم صوالیوب و آتش اوستنه قویوب تلثی
قالنجه قیانسهلر بعده سوزوب صوینی الهلر و دبنده قلان خشنلکلر
اوستنه اولکی قدر صو قویوب بو دفعه نصفی قالنجه قیانهلر و سوزهلر
و صو یرینه دائم بو صکرهکی صودن الجهلر و اولکی صودن هر کون ربع مقدارنی
ایسیجقله الجهلر و اورتونوب یاتهلر حتی تمام درلیه تمام درلکدن صکره
درینی سیلوب غیری اثواب کیهلر بنه دوشکه گیروب بکلس صاقنمغه
حاجت یوقدر اما چوب چینی قدر احتراز واجبدر اما بونده لازم دکلدر
طعام صباحله نیمرشت طاوق اوله و بر مقدار قورو اتمک و قرا اوزوم
و قاورمش [illegible] دائم یهلر و اخشامده اول علته مناسب بعض غذالر استعمال
اولنه و بو طریق ایله استعمال اولنسه شدید مفاصل اغریسنه و فرنک علتلرینه
فائده ایدر بو اغاجک فعلی و منافعی چوب چینیدن و تبغیر اغاجندن از دکلدر

اك

وطبیعته لینت ویرر صح

اکر بو اغاجدنه بر پارهسنی اغریان دیشی جانبنده طوتسهلر اغریسز
ساکن ایلر **صغن کیکی** عربجه ایل درلر طبیعتی صوق و قورودر اتنی
یمک سودا آرتورر اکر بو بوینوزندنه بر مثقال قدر آکه لیوب مصروعه
ویررسهلر صرعی ازاله ایدر اکر بوینوزینی یاقوب بر مثقالنی بر مثقال
کیرا ایله الجبسهلر اسکی اسهالی قطع ایدر و صاریلغی کیدرر و باغ صیقل
یارهسنه نافعدر و قان توکورنه مناسبدر اکر دیشه سورنسهلر
آغزی و دیشلری محکم ایدر اکر درسندنه بر پاره کتورسهلر بعض جانورلر
اکا یقین اولمیه اکر قاننی قاورسهلر و بر مثقال قدر الجبسهلر اسکی
اسهالی کسر و باغ صقلی یارهلرین ایو ایلر اکر ذکرین قوروب الجبسهلر
یلان صوقمسنه نافعدر اکر سرکه ایله الجبسهلر اجماعه قوت ویرر اکر بر آدم
بازوسینه بغلیوب کتورسه اول آدمه یقین کلمیه **حروف**
الطاء طاوشان عربجه ارنب درلر فارسیجه خرکوش درلر اسپانیجه
سباعندن ایو درلر بعضیلر درکه بر ییل ارکک و بر ییل دیشی اولور
اما چوق طوشان صیدینه [illegible] نقل ایلدیلر که ارکلنک قارنی یاردق
بعضیسنک الجنده یاورو چقدی و بو نقل بو اهر مرتبهده اتمشدر اما
خاطره خطور ایدر بو درکه خنثی اوله یعنی هم ارکک هم دیشی اولمق کرک
زیرا بعضیلر دخی نقل ایلدیلر که ارکلکی دیشیسنی اسند و غنی کبی
دیشیسی دخی ارککنی اشر ایکن کوردک دیرلر پس خنثی اولدقلری
متعین اولور و بو قوللری تائید ایدر طبیعتی اسیدر قورودر اکر
دماغنی بشوروب یسهلر ختنهلکدن صکره عارض اولان اتل و ایاق
دترمهسنی دفع ایلر اکر طوشانک مایهسنی سرکه ایله مصروعه الجورسهلر صرعی
منع ایدر و قتال ادویهلرک و زهرلرک [illegible] خصوصا یلان صوقمسنه نافعدر
اکر طوشان مایهسنی بر عورت حیضدن صکره پاک اولدقده [illegible] صکره اوج

صغن کیکی
طاوشان
برابری صح

کونه ولکن نصف درهم ایچه حامل ولیه اکر فائده ویرمزسه سوریسه اکیدرر
اکر جمله باشنی یاقوب ایونکیج یاغ ایله و سرکه ایله قارشدروب
صاچی وصقالی دوکولن یره سوریسه امرضی کیدرر اکر طوشانک
جکرین یاقسه اندن اوچ مثقال قدرین بوکرکلرنده طاش اولانلر ایچسه
ایچورسه طاشلرینی پاره‌لیوب چیقاره اکر طوشانی بشوروب نقوعینی
ودخی جمیع مفاصلی اغرینلر ایچنه لره صوین سوزوب و ایچنه کیروب
اوتورسه اغایت نافعدر اکر طوشانک انجاستندن نصف درهمدن
بر درهمه وارنجه دوشکه ایشه‌ینه ایچورسه اثر کلی ایدر اکر اتنی یکه
مداومت ایلسه ارتنه دوشکه اشمه‌دن خلاص ایلر اکر طوشانک اصباغ
کوزینی بکمسه کتنده کتورسه خلق کوزینه هیبتلو کورینه اکر طوشانک
قانینی قاقورسه ازهرلر اوق زحمنه اکسه ازهرین دفع ایدوب اوکلدر
اما طوشانک اتنی بمدن غلیظ قانی تولید ایدر اصلاحی یاغ ایله بشورمکدر
مزاجی اسیدر اولا طوشانک اتنی یدیکونه صکره ادستینه میچوکش ایلر اضعیف
ایچه **طین مختوم** مشهوردر ملتی اطه سندن کلور اول اطه یه مخصوصدر
جمیع ولایته اندن منتشر اولور طبیعتی صوق قورودر و جمیع زهرلرک
تریاکیدر و جمیع زهرلو جانورلرک زهرینی دفع ایدر و زهری قوصدرر
فکلنه قوت ویرر موجهدر تقویت الحیوان کلاب ایله استعمال ایلیه و
زهرلری دفع الحیوان اسیجی صوایله و طوراق اوتی صوسیله استعمال ایلیه
دهم صوقدر و دخی مره طلا ایده و قودوز کلب اصردوغنه دخی نافعدر
و براغزیاره اکر ادستنه بال ایله قارشدروب یاقو ایلسه لر
نافعدر و اسکی ادکلمز یاره لری بتورر **طوراق اوتی** عربجه شیث
در طبیعتی ایکنجی درجه ده حاردر اوچنجی درجه ده قوروددر یللری تحلیل ایلر
دخی طلی بشورر و طبیعتی تلیین ایلر اکر زیت ایله قینادوب اغزیاره

سورلر

طین مختوم

طوراق اوتی

سوریسه اکیدرر و اوکلدر و جیدرر اکر یاقوب قرلرا ولادکلمز یاره‌لره
اکسه بتورر اکر قینادوب صوینی ایچسه‌لر بولد ادرار ایلر و بنجوئیه
دفع ایلر و قارین شیشنی کیدرر و بوکرک و مثانه اغریلرین ازاله
ایدر و تازه سنی دوکوب و صقوب صوینی الوب قولاقی اغرینسه
طاملتسه اغرسینی کیدرر اما دایما یمیه لر زیرا کوزه ضعف ویرر و منی یی
قطع ایدر **طوز** عربجه ملح دیرلر طبیعتی اسیدر قورودر یللری طاغیدر
یاپشقلری قورودر جلا ویرر و طوکمش خلطلری اریدر طوزی اعتدال اوزره
ایلمک لونی کوزل ایلر اما زیاده استعمال اولنسه قاشنتی یقار و بکری صیرر
فضلاتک حقیقه‌سنی اسهال ایلر و معده‌دن طعامی ایندیرر اکر طوزی
سرکه ایله حل ایدوب مضمضه ایتسه لر دیلشی اتلرینک قناد و غینی دفع ایدر
اکر غرغره ایتسه لر بلغمی کسر و دماغی پاک ایدر اکر اکله یاره لرین طوز ایله
و سرکه ایله بیقسه لر ایوا اولور انس بن مالک حضرتلری رضی الله عنه
پیغمبر علیه السلامدن روایت ایدر پیغمبر علیه السلام بیوردیلر سید ادامکم الملح
یعنی سزک غدالرک یعنی قاتقلریکوزک اولوسی طوزدر و حضرت علی
رضی الله عنه دن مرویدر که بیوردیلر من ابتداء غداءه بالملح اذهب
عنه سبعین نوعا من البلاء یعنی شول کمسه که طعام باشلدقده
طوز ایله باشلیه حق سبحانه و تعالی اندن یتمش بلایی کیدرر **حرف
العین عنبر** مشهوردر ایوسی اشهب اولور طبیعتی ایکنجی درجه ده
اسیدر اوکنجی درجه ده قورودر قوتجه کثیره نافعدر دماغه قوت
ویرر و قلبه و روحه راحت ویرر هوااسه نافعدر صوق معده اغرینسه
نافعدر و غلیظ خلطلری سورر و سدده لری اچر صوق باش اغرینیه
و شقیقه یه بخور ایلسه لر نافعدر و نزله لری کیدرر ایام وباده قوقو
و بخور اتمک و ایچک هوانک عفونتنی دفع ایدر اکر شمام فالج اولنه

طوز

استعمال

عنبر

عود

داغی اکلین داغاتوق اول عرض ضلادی قورتله وکثرت استعمال فانه غلیان
ویرر اصلاحی سکنجبین در واکشی ایوادر عود مشهوردر طبیعتی ایکنجی درجه ده
اسیدر قورودر سده لری فتح ایدر ریحلری طاغیدر و بالغملری کیدرر
وسکره قوت ویرر و دماغه زیاده نافعدر قلبه و حواسه قوت
ویرر و فرح آرتورر بخور ایتسه لر باشدن بلغمی ایندیرر صوقدن اولان
اوزاربو یلی دفع ایدر معده نک عفونتنی دفع ایلر و یا تشلغی کیدررر و
معده یه عظیم قوت ویرر عناب مشهوردر طبیعتی معتدلدر قانک
غلبه سنی و حدتنی دفع ایلر یمه سنده گوزل قان حاصل اولور و کسیرکه
و صولوغانلغه نافعدر و بوگرکلر آغریسنه و مثانه یه نافعدر قورو
نفعی گوکسه باشندن زیاده در خامنه یمک طبیعتی قبض ایلر اما
اولمشی اسهال ایدر و حرارتی دفع ایلر قورو داشنی ویدکلری صنللری دفع
ایلر خصوصا عناب صوین سکنجبین ایله ایچسه لر اگر بر آغزی دوگوب انگله
اوستنه اکسه لر نافعدر اما ابتدا آکله نک اوستنه بال سوروب
بعده اکه لر اگر بر اغنی قینادوب بر قاج گون ایچسه لر حیکه نافعدر
عود الصلیب مشهوردر فاوانیا دخی دیرلر طبیعتی اسیدر قورودر
گتورمیس صرعه نافعدر و معده آغریسن گیدررر و [illegible] نافعدر
یمشنی بخور ایلمک صرعه نافعدر و جنونه داخی نافعدر اگر یمشندن
معصوملرک بوینینه طاقه لر اغلمه لری دفع اولور و یمشندن
دوز و لین باغ صرع طوتانه ادمک بورننه چکسه لر مسکله و زعفران ایله
سذاب صوینی ایله اول ضندن خلاص اولور اگر کوکنی دوگوب
بر بره یاغلیوب مصروع اولانه داغاتوق نافعدر بعض الیه دیدیلر که
گوکنی قتمشنی بخور ایلمک [illegible] اولورسه نافعدر اگر یابلرده گزن آدم
بیله گتورسه جمیع آفاتدن امین اوله اگر گوکندن بر درهم قدر بال صوینی ایله

عناب

عود الصلیب

دامسکی ٤

وگوکس آغرسنه نافعدر

گوکنده

خانوتلی

عود القهر

خاتونلر ایچسه لر حیضلرین آچار عود القهر عربجه عاقرقرحا دیرلر طبیعتی
اوچنجی درجه ده اسیدر قورودر صوقدن حاصل اولان دیلک آغریلرین
ساکن ایلر خصوصا سرکه ده اصلدوب بعده اول آغزیه دیلک ایله اصیر
طوره اگر چینسه لر زیاده بلغم چکر اگر دوگوب باشه اکسه لر دماغی قوت ویرر
و نزله لری دفع ایدر و غلیظ خلطدن اولان صرعه نافعدر و چینسه سر دوخ
صرعی دفع ایدر خصوصا ساقز ایله چینسه لر معده ده بلغمی گیدررر و جماعه
قوت ویرر خصوصا مزاجی بارد اولانلره و اگر سرکه ایله قینادوب
مضمضه ایتسه لر گوچک دل ورشنه و گنه نافعدر و بلغمی مزاج
اولنلرک و بلارک گوشکلکنی ازاله ایدر عبد السلام عربجه یبروح
الصنم دیرلر حالا خلق ایچنده مشهوردر ادم لفاخ کوکندر طبیعتی
صوقدر قورودر اقواسی گوکنک قابوغیدر اما یمشی کیجه ایلر ادوکوغه
قادر اولمیانلری اویودر و صوغ اولان [illegible] قوقوسی نافعدر یمه سی دکل
داو لوشدورر بحید [illegible] و منوم [illegible] و غثیان گتورر و قوصدورر اما
عوض فانلدر تحمنی [illegible] لر بدنی ششدیررر دیولر سیم درهم زدر
حتی گوزلرنک حماهدن [illegible] صاتورلر اما مقدار استعمال نصف درهمه
وارنجه در تجاوز اولنمیه کوکنک قبوغیدن دخی استعمال اولنور حتی
نصف درهم وارنجه دوغ زیاده اولنمیه اگر التی قیراط قدر بال صوییله
ایچسه لر بلغم و صفرا ایکی قوصدورر و کوز آغریلرین ساکن ایتمک
ایچون داخی استعمال اولنور زیرا ایچنده بعض [illegible] اوشدورر و تحذیر
عقیق مشهوردر طاشدر طبیعتی صوقدر قورودر انواعی چوقدر یعقوبی
یمنیدن گلانلر عقیقدن خاتم گتورمک فقری ازاله ایدر و قلبه قوت
ویرر نتیکیم پیغمبر علیه السلام بویورمشلردر تختموا بالعقیق فانه ینفی الفقر
یعنی عقیق یوزک طاقنک زیرا عقیق فقری افنا ایدر عقیقده اوج

و دیلری ٤

گیدررر

عقیق

خاصه واردر اولکیسی عقیق کتوران ادم خصمنه جواب ویرمده عجز چکمز
وملزم اولماز ایکنجی خاصه سی هر تیغی عضودن قان آقارسه قمز اولیه اوکجر
عقیق کتوران ادمک دیشی عللکدن امین اولور اگر بو عقیق کل اولسه
یاقسه لر لطیف اولور قورولغی زیاده اولور ایکی دانق قدری الحجیه لر
قلبه قوت ویرر خفقانی کیدرر اگر کوز اوتلرینه قوسه لر قوت ویرر
ذکر ایتکلرین کوزل ایلر اما یانمد وغیر هر یره دن اولورسه فایده طونار اگر ظاهر
بدنده ایسه اوستنه اکرلر اگر داخل بدنده ایسه الحجه لر مثقال دانک الحجه
الحجیه سی جائزدر حرف الغین غوتا غنیا حکمای متقدمین کتابلرنده

غوتا غنیا

ذکر اولنمامش اچ انک بری دخی بو دربو چین ماچیندن کلور بر صمغدر
صمغدر صاری صبره بکزر قوتوسی وطاتلی بو قدر طبیعتی اولکی درجه ده
اسیدر قورودر بعضیلر بونی راوندک عصاره سی ظن ایلمشلر اما اویله
دکلدر بو بر شریف دوادر که مختلف خلطلری چقارمده عجایب فعلی واردر

مختلط

وصمغله چیقاررر وسهولتله یبس چیقاررر سوزرر اسکی مرضلردن قورتارر واستعمالی
دخی آساندر خصوصا نازک مزاجلویه واوغلنجقلره حتی حامله لر یوتدقلرنده
دخی ضرر ایلمز ودیدیلر مقدار شربتی درت حبه یه دکدر مزاجی قوی اولنلر
اون ایکی حبه یه دک التی حبه یه دک جائزدر کلیه شکر ایله استعمال ایدهلر
خصوصا لفرین الوب کوجله الوب ویرنلره ومقدمه استسقایه
زیرا قانک صوینی اسهال ایدوب نیجه رطوبات سوررر واستسقانک
مائیتنی سوررر ویابشق بلغملری معده دن چیقاررر قو صمغله سوررمکله
بو فعل ایسه استسقایه نافعدر دماغک صوقلقندن حاصل مرضلرینه
نافعدر وصاری بلغی کیدرر وصوق کوکس مرضلرینه دخی نافعدر وبوکلری
وحیضی ادرار ایلر ومفصللری اغریسنه وکوز اغریسنه نافعدر و
کوز صوینه سی منع ایدر وقولاق چکلمسنه واوتلمسنه وقولاق صیلاغیلغنه

درت حبه دن التی حبه یه دک مزاجی قوی اولمیانلره اما مزاجی قوی اولنلره درت حبه یه دک جائزدر نسخه

وصوق دماغک مرضلرینه وجگرک ومعدنک بگلکلرینه وسده لرینه وغیر مرضلرینه نافعدر وصاری بلغمه نافعدر نسخه

وحقفقانه

وحقفقانه وانواع جنونه نافعدر حاصل کلام بر اسکی مادهلی مرض
یوقدرکه بو آنی کیدروب دفع ایلمیه البته ازاله ایدر بر مبارک دوادر
غاریقون مشهوردر مقبولی بیاضدر وخفیف اولاندر طبیعتی

غاریقون

ایکنجی درجه ده اسیدر قورودر غلیظ خلطلری قطع ایدر وجگرک
سده لرین اچر صاری بلغمی کیدرر وصرعه نافعدر وعقوب ویلان صوقمنه

صاری بلغمی نسخه

نافعدر اگر اوزرینه یاقو الکیسه لر وعقوب صوقمنه شراب ایله بر مثقال
ایچوره لر ودخل بدنده اولان اغریلرک جملهسنه نافعدر قلبه قوت
ویرر وفرح ویرر وبلغمی وسوداوی سوررر اگر برابر اسارون ایله وبال
ایله معجون ایدوب استعمال ایدرلر مداومت ایلسه لر استسقا لحمیه یه ودمیه یه
نافعدر اگر برابر میباغ بالیله استعمال اولنسه اسکی بلغمی اوکسوروکه
نافعدر راوند ایله استعمال اولنسه بوکرکده اولان طاشلری پاره لر
چیقاررر وآرقه اغریسنی دفع ایدر غافث مشهوردر بعضیلر قنطوریون

غافث

اوتی دیرلر طبیعتی حرارته مائلدر اولکی درجه ده قورودر لطیفدر جگرک
سده لرینی اچر مجرالرینی پاک ایلر معده یه وجگره قوت ویرر اگر
خنزیرک اچی یاغی ایله قارشدروب اوکلمز یاره لره اورسه لر ایو ایلر
وسده لردن اولان ستمه لره غایت نافعدر حرف الفاء
فرنجمشک دخی فلنجمشک دیرلر طبیعتی اوچنجی درجه ده اسیدر قورودر

فرنجمشک

دماغک سده لرین اچر قوقمغله ویتمکله وسوررمکله وبلغمدن وسوداوی دن
اولان خفقانی منع ایلر وصوق معده یی اصلاح ایدر وقلبه قوت ویرر
وغلیظ طعامی هضم ایتدیرر وکوزل کگردرر وسوسه لری دفع ایلر
ودبیلری ودیبینک اثرلرین بکشدرر وزیاده قوت ویرر
فراسیون بعض دیارده ایت کسکی دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر

فراسیون

ایت کسکی

قورودر جگرک وطلاغک سده لرینی اچر وکوکس وجگری پاک ایدر اگر

قیناد وب صوینی شکر ایله یاخود بال ایله یا انجیر ایله الجیسه لر صولوغا نفع
و اوکسور که نافعدر و خلل بدننه او لانه اعصابیه پاک ایلر و قوت
ویرر **فندق** عربجه بندق دیرلر طبیعتی اولکی درجه ده اسیدر قورودر
معده یه ثقیلدر اکر قبوغنی قیناد وب ایچسه لر بلغمی دفع ایلر و نوازلی
دفع ایلر و نازله لردن حاصل اوکسورکه غایت نافعدر اکر فندق ایچنی
دوکسه لر ایکی درهم مقدارینی بال صویله ایچسه لر اسکی اوکسوری کیدرر
اکر فندق ایچنی قاورب اناجق بیبر ایله قارشدروب یسه لر صوق
نزله لری بشورر و دماغک چوجوغن آز تورر و جماعه قوت ویرر اکر
فندوغی انجیر ایله و سداب ایله دوکوب بال ایله قارشدروب یسه لر
صوق زهرلرک ضررین دفع ایلر خصوصا عقرب صوقانه آدم یسه
غایت نافعدر **فستق** مشهوردر ایکنجی درجه ده حاردر رطوبتی واردر
بوستده معتدلدر فستق یمک صوق زهرلری و صوق زهرلو جانورلر
صوقدوغنه نافعدر و قلبه قوت ویرر و کوکک بوروسنی ازاله ایلر
و جماعه قوت ویرر و اوکسورکه نافعدر و اوست قبوغی معده یه
قوت ویرر و اسهالی حبس ایلر اکر اوست قبوغن اغزه چینسه لر آغز
قوقوسنی کوزل ایلر و اکر اوست قبوغندن شکر ایله شربت یاپوب
الچیسه لر و یازکونلرنده هوانک فسادینی اصلاح ایلر **فلکن** مشهوردر
عربجه ریحان دیرلر طبیعتی اسیدر قورودر اکر قوقسه لر قلبه و دماغه قوت
ویرر اکر اوزرینه صو صاچوب بعده قوقسه لر اویخو کتورر اکر تخمندن
ایچسه لر صفراوی اسهالی کسر و کوکک بوروسنی دفع ایلر امراض
سوداویه یه نافعدر ریحان حدیث شریفده پیغمبر علیه السلام بیورمشلر که من عرض
علیه ریحان فلا یرده فانه خفیف المحمل طیب الرائحة یعنی شول کمسنه که اکه
ریحان عرض اولنه انی رد ایلمیسون زیرا ریحان کتورمسی خفیف و رائحه سی

لطیفدر

لطیفدر **حرف القاف قهوه** مشهوردر کبوندن دیرلر یمنده بتر
جمیع ممالکه یمنده کیدر استعمالی شایع اولوب اکثر ناس مبتلا اولدر سنک
اکثری انی قاورب یانمق مرتبه سنه وارنجه بعده دوکوب و صو ایله
بشوروب و طریق معروف اوزره که شکر قاتوب و کاه قاتمیوب
ایچمکی معتاد اولمشلردر بونک طبیعتی غالب احتمالدر بودر که اعلا و لطیف
اوله زیرا انده ازاجق قابضلق و بر جزء خارلق و منفعتک واردر
یس مرکب القوادر اما پوستی درجه ثانیه ده در قاورلدقدن صکره
بر مقدار حرارت کسب ایدر اکر عادت مشهور اوزره پشوروب صوینی
الچیسه لر قاندر و بلغمدر او لانه رطوبتلی امزجه نافعدر زیرا تجفیفدر
اخلاطی عفونت قبولندن منع ایدر و معده یه قوت ویرر و جگرک
سده لرینی اچر و بولی ادرار ایلر و جمیع مفاصله و فالجه نافعدر
~~تیبلعتریبوبجیبه~~ خصوصا عود ایله و عنبر ایله استعمال ایدلر و فکرلر
قوت ایلر و ذهنی صافی ایلر و نزله لره و رطوبتدن او لانه او کسورکه
نافعدر لکن قهوه یه چوق ایچمک سودا آرتورر و باش اغریسین
کتورر و بواسیره مبتلا اولانره ضرر دراصلاحی شکر ایله یا بادام یاغنیله در
و یاخود انجیردن اول شکر ایله قیمق یاخود بادام و فستق یمه لر بعده
قهوه یه ایچه لر ضرر اتمز اما معقول اولان بودر که صوداویلر و سوداویلر
و نحیف البنیه اولنلر آز ایچه لر کثرتندن احتراز ایده لر **قاطرقویروغی**
عربجه ذنب الخیل دیرلر چیچکی صاریدر کوزل قوقار طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر
قورودر چیچکنده رطوبت واردر کوکلی او لاندر چیدر منفعتی شوددر
غلیظ خلطلری قطع ایدر و مدرر در و معده یه بو نفخه یالمه کتورر
مصلحی کل بالیدر یا مصطکیدر یا انیسوندر یا خود دارابانه در حربا سندن
بر مقدار شربتی ایکی درهمدن بش درهمه دکیندر اما تخمندن بر درهمدن

فندق

اودن ص

فستق

فلکن

ایکنجی

معدنکی

عربجه

قهوه

قورو دیجیدر

قاطرقویروغی

ایکی درهمه دکین‌در غلیظ بلغملری ومفاصلده اولان فضلاتی چیقارر وبوکرکلری
پاک ایلر وبولی ادرار ایلر وبوکرده ومثانه‌ده اولان طاشلری اریدر ودافع
تولدلرینی منع ایدر اکر قوروسی چکلده‌سی نیم پشت بیرده صارروس ایله استعمال
ایلسه لرخنازیری تحلیل ایلر وتونکله دوزیلانه سکنجبین طلاغمات
سده لرین آچوب طلاغمات بکلکی کیدرر اکثر یاقوا ایتمکلیچون استعمال
اولنور لیس بوتکله قوصه ایان اغزلرین ودنت لیسیبی وبوکرک مرضلرین
دفع ایلر **قرجه** جیران نوعندندر لکن تورومه جیر ایدنه جیران عربده
قرنی بار کیرک کهیلاسندنه فرقی کیدرر اما صغنی اتندنه ایو درم
غلیظ پیدا ایتد وتحوال سودا اولیره مناسب دکلدر بلکه مزاجی باردو
رطب اولنلره مناسبدر **قره باش** مشهوردر عربجه اسطوخودوس
دیرلر طبیعتی ایکنجی درجه‌ده اسیدر قورودر اکر قیناد وب صوینی
ایجسه لرکوکس اغرلیسنی کیدرر وسودا وبلغمی اسهال ایلر اکر بوتکله
اسهاله مداومت ایتسه لر صرعدن ومالخولیادن قورتلور شربتی ایکی
درهمدن بش درهمه دکین‌در اصلاحی کثیرا ایله‌در اکر سکنجبین ایله
ایچرلرسه صلاحه حاجت یوقدر بو اوت خاصیتی ایله دماغدن
وقلبدن سودایی اخراج ایدر وقلبه قوت ویرر اکر حبکینی شکر
ایله یاخود بال ایله کلبه شکرکبی بشورسه لر درت بش درهم قدر
هر کون استعمال ایلسه لر سودایی کیدرر ومفرحدر وصوقدن
اولان اسپانک جمله‌سنه نافعدر ازاله ایدر **قرنفل** مشهوردر
هندوندن کلور طبیعتی اوچنجی درجه‌ده اسیدر قورودر اغز قوقوسین
کوزل ایلر مسلسل البول دبولک قطره قطره کلمسنی دفع ایدر اکر
صوقدن حاصل اولورسه قرنفلدن نصف درهم قدر سحق ایدوب
تازه سود ایله علی الریق ایچه لر جماعه داخی عظیم قوت ویرر واستسقا

لحمیه

مثانه ده طاش

اکثریا قوصمقدن استعمال اولنور

قرجه جیران

قره باش

واخلاط عفونتدن منع ایلر وآلات بوله قوت ویرر صح

قرنفل

لحمیه‌یه غایت نافعدر زیرا صوق جکری قیزدورر وقوت ویرر ودماغه
داخی قوت ویرر وبرد بازله لرک اثیمه‌سنی منع ایدر واعراض سوداویه‌یه
نافعدر حاصل کلام اعضا رئیسه‌یه قوت ویروب جماعه قوت
حاصل ایلر استعمالی نافعدر **قاقوله** مشهوردر ایکی نوعدر بیری کبیر بیری
صغیر درکبیرنک طبیعتی ایکنجی درجه‌ده اسیدر قورودر یاتمدر
ویللری تحلیل ایلر معده‌یی قیزدروب قلبه قوت ویرر وقوع ویرر عثیانی
توصمغی منع ایلر وصغیرنک طبیعتی درجه اولاده اسیدر ایکنجی درجه
قورودر جکره ومعده‌یه قوت ویرر ضعیفلغی کیدرر نه زیاده درکوکنده
وبوغازده ومعده‌ده اولان رطوبتی کیدرر **قنطریون** مشهوردر ایکی
نوعدر بیری صغیر بیری کبیردر ایکیسنده طبیعتلری اوچنجی درجه‌ده
اسیدر قورودر اکر کبیرینی سکر ایله قیناد وب ایجسه لرضیق النفسی
واسکی اوکسورکه مبتلا اولنلری مرضلرندن قورتارر وحیضی ادرار
ایلر وقارینده اولی اولان اوغلانی چیقارر ودرلرینی افسا ایدر وجکلاله
واشباغیدن کتورمک ایله دوادر توکورنه نافعدر اما صغیرنک یاپراغی
اسکی اوکلمز یاره‌لری بتورر قورو سنی درهملر وقاتوب استعمال
ایتسه لر یاره‌لری بتورر اکر ایکی مثقالنی قیناد وب شکر ایله ایجسه لر بلغم
ایله مخلوط سودایی سورر وصرعه نافعدر وصاری صویی اسهال
ایلر **قنا** عربجه خنا دیرلر مشهوردر طبیعتی معتدلدر اکر صویله قنایی
اتشی یاقدوغی موضعه دوکسه لر نافعدر مضمضه ایتسه لر اغزده اولان
یاره‌لری دفع ایدر اکر معصوملرک چکر چقارمغه باشلدقده صویله
خمیر ایدوب طبانلرینه یاقوا ایلسه لر لطف اعده کوزدن حقیقی منع ایدر
اکر معصوملرک آتشه یاقوا ایلسه لر کوزلرینه ماده ایتمکی منع ایدر خصوصا
باش کشنیج صویله خمیر ایدوب اعره لر کشنیج صویله خمیر اولان قنایی اتشی

قاقوله

نالنده‌ده

قنطریون

قنا

قاربوز

قاون

قباق

یاقدوغی یره اورسه‌لر زیاده نافعدر **قاربوز** مشهوردر عربجه بطیخ بطیخ احضر

درلر طبیعتی صوقدر یاشدر حمای محرقه‌یه وکون آشرلرطوبت ستمه‌یه

نافعدر ومعده‌ده سنده وجکرده صفرا تولدینی منع ایدر بوکلی ادرار ایلر و

مثانه‌یی پاک ایلر اکر راوندی قاربوز صوینه اصلدوب الجیسه‌لر استسقایه

نافعدر **قاون** مشهوردر عربجه بطیخ اصفر دیرلر طبیعتی صوقدر یاشدر

اما طاتلیسی حرارته مائلدر ومدربولدر قاوقده وبوکرکده اوله‌م طاشی

نافعدر وبکزی صاف ایلر اما چوق یمک معده‌یی کوشکنایلر ومعده‌ده

قنقی خلطی بولورسه اکا دونر ومعده‌یی افساد ایدر اکر قاون معده‌ده

فاسد اولورسه زهر کبی اولور سکنجبین الحبوب قوصمق کرکدر لایق

اولان ایلکی طعام بیننده یه‌لر وایام وباده قاون یمک جائز دکلدر اکر

کوکلک قورو سندن بر مثقال دکوب ناکلصوبی ایله ایجه‌لر معده ده‌اولان

اخلاطی قوصمغله چقارر اکر جکر دکنی صویله ازوب وسوزوب صوینی

الجیسه‌لر استسقایه اوکسوروکه وکوکس اغریسنه نافعدر اکر صوق صویله الجیسه

صوسوزلغی قطع ایدر وحمای محرقه‌یه وحمای صفراویه‌یه نافعدر وجکرک

سده‌لرینی اچر وجرای بولی دخی اچر **قباق** عربجه قرع دیرلر طبیعتی

صوقدر یاشدر اکر بشوروب بالکز یه‌لر هر قنقی خلط بولورسه اکا

دونر اکر خلط بولنمزسه کندینه خاصل اولان خلط بلغمی اولور اکر اغذیه

ایله بشورسه اغلینه دونر اکر قباغی بشوروب صوینی صقوب بال ایله وبر از

نطرون ایله الجیسه‌لر معتدل یسهل ایلر اکر شکر ایله تربیه اولنورسه

طتلورک اصلحی اولور وطلاقی وامراض سوداویه‌یه زیاده نافعدر سودایی

ازاله ایلر کوزل قان حاصل اولور بوقیق طبیعتی اسهال اولنلرک مزاجنه نافعدر

صوسزلغی وحرارتی تسکین ایلر وستمه‌لره نافعدر وحرارت کیدره‌جکدر

نافعدر انس رضی الله عنه دن مرویدر که پیغمبر علیه السلام حضرتلری قباغی چوق سوب

سوورلر

قباقوروغی

قیمق

قاز

قایسی

قرنجی

قورق

قزل بویه

سوورلر ایمش که انه یکثر الدماغ ویزید العقل یعنی بو قباق

تحقیق دماغی چوغلدر وعقلی زیاده ایدر **قباقوروغی**

عربجه حب القرع درلر طبیعتی بارددر رطبدر اسهالی شیشلری یاقوالیسه‌لر

دفع ایدر آتش یاقدوغی یره سورسه‌لر نافعدر اکر کل یاغیله قاتشدروب

اسیده‌یه اولان باش اغریسنه سورسه‌لر نافعدر کیدرر اکر استدیکی

اولان کوز اغریسنک ابتداسنده صوینده کوزه چکسه‌لر اولور

قیمق عربجه زبده درلر طبیعتی حاردر رطبدر اکر شکر ایله یسه‌لر

صوتی کوزل ایلر اکر بال ایله یسه‌لر ذات الجنب وذات الریه‌یه

نافعدر مادده‌لرین پشوررکه معیندر وآدمی سمزدر اکر سلاق صوقدوغی

یره سورسه‌لر نافعدر اکر شکر ایله دائم ایله یسه‌لر اوکسوروکه و

وبوغازک خشونتنی کیدررر **قاز** عربجه اوز درلر طبیعتی اوردک

طبیعتی کبیدر اسیده‌ر سودایی تحریک ایدر سعفوا اولانلر دوسی

استعمال ایلمکدر وفراجی بارد اولنلرک تسمینی آرتورر وجماعه

قوت ویرر **قایسی** عربجه مشمش درلر طبیعتی باردر رطبدر زیاده

صفرایی ارتورر وقوروسی قطع ایدر وقاننک حدتنی تسکین

ایلر ومعده‌ده هر قنقی خلط بولورسه اکا دونر تازه‌سنک وقورونک

صوضررین شکر وانیسون دفع ایدر اکر جکردکندن بر درم الجیسه‌لر

صوغلجانی قیرر وسورر **قرنجی** عربجه قرنبا درلر طبیعتی معتدلدر

قابضدر اکر پیشدرلسه‌لر ایکی بوغوستق باره لری امثال سیدر

اکر بیر اغنیه دوکوب قضلره اکسه‌لر پتورر **قورق** عربجه حصرم

درلر صوقدر قورودر صفرایی کسر اسهالی طوتر قاننک حرارتنی

تسکین ایدوب صوسزلغی دفع ایدر وستمه‌نک حرارتنی بوسیندورر

ومعده علقونی کیده‌رر وجکره قوت ویرر **قزل بویه** عربجه

تمه کبربه الجکلة وطلا الجمکلة ابو در علیه الرق الکا اوچ کوز استعمال اولنه وجربه او بونه الجکله وطلا الجمکلة عظیم فائده‌سی وار در شبهه یوقدر

صفرایی قطع ایدر ومعده‌یه فرح ویرر وبحار منع ایدر وجکر بغونه‌یه ...

قوه درلر طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر قورودر جگری وطلاقی پاک
ایلر وستده اربن اجر بوله وحیضی ادرار ایلر اگر سرکه ایله قیناد وب
بیاض بهقه سورسه لر گیده رر اگر صو ایله الحسه لر صاری بلغمه نافعدر
قابلوبغه عربجه سلحفات درلر طبیعتی رطبدر اگر اتندن
یسه لر نحیفه وجماعه قوت ویرر ومنی یی زیاده ایدر وسیده
وحمای دقه نافعدر **قوندز خیاسی** عربجه جندبیدستر درلر طبیعتی
اوچنجی درجه ده اسیدر قوریدر صوق زهرلی جانورلر صوقدقده
نافعدر وبعوث صوقدوغنه سورسه لر نافعدر اگر بورنک
دلکرینه سورسه لر ام الصبیانه نافعدر مزاجی بارد اولنلره غایت
مناسبدر بلغمی گیدررر وصوقدقده اولان خفقانی ازاله ایلر وصوقدقده
اولان قولنج بلغمی وریحی الجمله دسور [illegible] گیدررر **قدرت حلواسی**
عربجه شیر خشت درلر وبرلتو عنه ترنگبین درلر معتدلدر حرارتدن
اولان اوکسوروکه نافعدر وفراجی اسی اولنلره مناسبدر
~~مقدار شربتی یکرمی درهمه دکیندر اگر آریه صویله~~ سیمه طوتنلره ها
الجورسه لر غایت مناسبدر مقدار شربتی یکرمی درهمه دکیندر
قطران فرنکلر طبیعتی اوچنجی درجه ده حار ویابسدر [illegible] ادرار
ایلر مسهلدر صرعدنی وجنونی [illegible] خلاص ایلر صوق جگر اغریسنی گیدررر
اگر مثقالینی بال ایله سرکه ایله الحسه لر طلاق اغریسنی گیدررر اگر
بلغ الطعام [illegible] مقداری بال ایله قارشدروب یسه لر طعامی هضم
ایلر واکشی گکرمه لی گیدررر جگرده اولان اسکی یاره لره نافعدر اگر
قیناد وب صوینی آلوب اغزن وگوزن انکله [illegible] لر گوز
اغریسن گیدررر دوکوب صقوب صوینی الوب قولاغ اغریسنک
قولاغنه طامزسه لر نافعدر **قلیه مسک** مشهوردر عربجه زبادکر [illegible]

قابلوبغه
قوندزخیاسی
قدرت حلواسی
قسطرون
اگر بال ایله یسه لر آق [illegible]
قلیه مسک
ارقیه
بتو [illegible]

بوز

مغوب دیارنده بیان گدلسنه بکر زهر حیوانه وار ورکه گویکی ایله
دبری ار اسنده بر حقور وار ودر اول مو ضعده حاصل اولور
قاشق ایله صیروب آلورلر ایسد الآنده اغوقوقار بر مقدار
طورد قدنصکره گوزل قوقار طبیعتی اوچنجی درجه ده حاردر
اوکلکی درجه ده رطبدر یا معتدلدر اگر زعفران ایله الجورسه لر
وسوسه یی ومالیخولیایی وجنونی گیدررر وزبادی مفرحدر جوهر
وذهنه قوت ویرر اگر لغماجیله الحسه لر غشیانی وخفقانی گیدررر
وزباد فرج ورحمده اغریسنی دفع ایلر واولاد گتورمیده
خاتونلر کوچ حکمینوب تهایملغله طوغدوررر اگر شیشلره جبانه
بسورسه لر بشورر اکثر ماهلوی گیدررر واوکلدر اگر آجی بادام
یاغیله قارشدروب صاغر قولاغنه طامزسه لر قولاغی آچر وسمع
قوی ایلر وقولاغک صحتنی حفظ ایلر اگر گوزه چکسه لر دل جمعه
ویقلری قوی ایلر اما مزاجی حار اولنه مناسب دکلدر زیرا صداع
ایراث ایدر وشونی خلقه تسبب اولور مصلحی صندللردر وکافوردر
اگر صقال برینه یا بیق برینه سورسه لر قیللری تیز بتورمکه سبب مقدار
شربتی بر دانکدر **حرف الکاف کهربا** مشهوردر حکما متعدد بیز
جوز رومی وبیدکلری اغاجک صمغی اولمق اوزره تحقیق ایلمشلردر
عشابینک استادی اولان دیسقوریدوس دخی لوبیله منقولدر
دجالینوس عندنده دخی بو کونه منقولدر بعض ناس واقفی بونی مصنوع
ظن ایدوب صمغ سکری ایله در سندنی توثفال کبی یبارلر دیو تحقیق
ایلمشلردر اما مذکورات تک جمله سی خلاف صوابدر برهم باتم صواب
اولانی حکیم سنارقوسک علم طبده تالیف ایتدیکی کتابده مذکور
اولاندر اول کتابده در که کهربا دریایه یقین بر بکار دزه قیناتوب

کهربا
ایکنجی
یالیلری
سنادولیوجه

حقار عنبر و زفت و نفط یاغی قیناپوب حقنه دخی کبیر اول بکادر اکر حقار
هوا ده قوندقنه بولنده دخی صورت اوزره طوکار اکر طوکمز ایسه اول
الحینه اغاجدنه و طاشدنه حیوانلردنه بنه ده شوب الحینه بولنور سیه
بیله طوکوب الحینه ده قالور و بوکهربا اوج نوعدر بر لیسی بیاض بر لیسی
صاریدر و قرنکه امراغی شیبا دیرلر یعنی عنبر دخی دیمک اولور بر — امراغیا ۴
لیسی و اجی قرلر سیاه و دخی بولنور آما بر اخردر معلوم اولسون که
بوکهربانک معده یه نفط یاغی معده یه کیدر یعنی آنکیدرلر لکن
اول بلاد ده اول معدنده بولنوب اول اکهربانک طوکمه سی — یاشبید ۴
ایجاب ایلر نظر ایدرلر که انک طوکمه سی اول یرک و اول
بقعه نک هواسندنه اوله بوکهربانک اکثریا چوقیسی اقلیم سابعده در
مثلا نمچه و اسوج و فلمنک و فرانسز و لاتیلر تنک بعضی یرلرنده
اولور شعبوی اسوج و لانبندنه و سیادرلر هر قلعه وار در انده
کلور بوکهربا ایله ساحری اکا مشابه صمغ بینده فرق اولدر که
قچان بوکهربایی بر شیشه قرنجه و لکین سوروب اولیجینده
صمان پاره سنه و یاخود بر قلیه لقلن طوسته لر صمانی و قلیی قیبار
آلور زیرا کهربا کاه زبا صمانی قاپجی دیمکدر و ابوس صاری اولوب — قالدریجی ۴
شفاف و براق اولمقدر غالبا کهربانک معده یه طبیعتده نفط
یاغی و رفته یقان اولوب کانه بولنکسنده برکیدر و لیل بودرکه
قچان قرنجه و انسیق ایله تقطیر اولنسه اتینیقدن طاملیان طوسته
و محفوظ نفط یاغی کبیدر قرعتک دیبنده قلان زفت کبیدر — و یا معده ۵
و طبیعتی حار یابسدر جمیع نازله ده صرعه و سکته ده و فلج و خفقانه
نافعدر و بهر تنه بردن او کورسه فائده کسر و سل و قرحه نافعدر
دمنی و مذی ادرد و غنی کسر و حسر بولی دفع ایدر دسرولاده نافعدر

الم

اکر بر حرکه کهربا بخور ایلسه لر اول یرده جانورلر قچار شیخ ابو علی سینا
ایدر که اکر کهربادن نصف درهم قدر دوکوب صوق صو ایله
ایچه لر خفقانه کیدر و قان توکورمکی منع ایلر و قوصمغی ازاله
ایدر و معده و دندردی غلطلر منع ایلر اکر مصطکی ایله استعمال
کل — اولنسه معده یه قوت و یرور ذخیره نافعدر **کل** عربجه ورد
در طبیعتی درجه اولاه بارد در درجه ثانیه ده یابسدر صفرا و
بلغم دفع ایدر صوغق حرارتنه اولاش باش اغریسنی کیدرر و سورسه لر
بدنک رایحه سن کوکلک ایلر معجونی معده یه و جکره قوت و یرر
و طعامی هضم ایتدیرر و کوکله فرح و یرر و قلبه قوت و یرر
حرارتندن اولان خفقانه زیاده نافعدر و تلغمی صوغوانه اسهال ایلر اکر
قوری کلی دوکوب اغز اغریسنه سورسه لر دفع ایدر و چیچک و قزامق
کافور — حقارنک کئ جقان یرلرینه دوکوب اکسه لر زیاده نافعدر **کافور**
مشهوردر طبیعتی اوچنجی درجه ده بارد یابسدر اکر دوکوب بورنه
چکسه لر قانی کسر حرارتندن اولان باش اغریسنه کل ایله سورسه لر
کیدرر و اسی شیشکره سورسه لر کیدرر نافعدر لکن چوق قومه سنه
سهر اورث ایدر و جماعه ضعف و یرر و مجرور المزاج اولانک
کرفس — حواسنه قوت و یرر اسی زهرلرک تریاکیدر **کرفس** مشهوردر
انواعی چوقدر جمله سنک طبیعتی حار یابسدر اکر لسه لر آغز قوقوسن
کوزل ایلر و قسده لرین آچار و دلدر و اغریلری ساکن ایلر
و یلری تحلیل ایلر و او کسور دکه نافعدر و جکره و طلاقه و بوبرکلره
و مثانه یه زیاده نافعدر اکر قیناده ب صوین ایچسه لر استسقایه
و عسر بوله نافعدر و مثانه ده اولان طاشلری بایه لر حقاره و شهوت
جماعی زیاده ایدر اما مصروعه ضرر در مصروعی تحریک ایلر و تجربه — صرعی ۴

صوقن آدم کرفس یمک غایت ضرردر و تخمنی یمک بانه اغریلرینه
نافعدر و الخنق ماعینی دفع ایدر لکن حامل خاتونلر کوفسدن چوق یمه‌لر
زیرا طوغانه اولادی مصروع اولور یا مجنون اولور دیمشلر
غایت احتراز لازمدر کراس عربجه کراسعا درلر طبیعتی حار و رطبدر قراصیا
معده‌یه اکلمز تیز ایدر اکثر چوق نسنه‌لر امتلا ایلر ایسه طعام اوستینه
یمک ضرردر زیرا امتلا ایدر و هر قنقی خلطی بولورسه اکا دونر
و طبیعتی اسهال ایلر خصوصا جکردکی ابله‌یه لر کونیک عربجه
هندبا درلر بریسی اولور و بستانیسی اولور طبیعتی بارد و رطبدر
سده‌لری اجار و جکره و معده‌یه قوت ویرر مزاجی اسی اولنلره
بالکیفیه فائده ایلر مزاجی بارد اولنلره بالخاصه نافعدر اکر سعدی
اولان خفقانه یا قوابلسه لر دفع ایلر و قلبه زیاده قوت ویرر کوز
اغریسنه نافعدر و سودنی کوزه دوشن بیاضه طلا ایدلسه اکیدرر
اکر کوکنی اصلدوب الجه لرلا صوقدوغنه نافعدر پیغمبر علیه السلام
بیورمشلر کلوا الهندبا ولا تنفضوه فانه لیس یوم من الایام الا و قطرات
من الجنة یقطرن علیه یعنی هندبا یی یک و سلکمک یعنی توزینی و غبارینی
سلکمک زیرا کونلردن بر کون یوقدر کم الا هندبانک اوستنه جنت
قطره‌لرندن قطره طاملر کمیون عربجه کمون درلر طبیعتی اسیدر و قوریدر
و یللری تحلیل ایلر و رطوباتی قورودر قابضدر و عسر بوله نافعدر و
شانه‌ده اولان طاشلری پاره‌لر و بولی ادرار ایلر و رحمدن اولان طلاقی
سیتشنی کیدررمکله و یا قوابلمکله اکثر شراب ایله الجه لر عقرب صوقدوغنه
نافعدر کستانه شاه بلوط درلر طبیعتی معتدلدر اکر لسه اکسن البول
اولانلره نافعدر یمکله و یا قوابلمکله و غذاسی چوقدر جماعه قوت
ویرر طبیعتی قبض ایلر زهرلره نافعدر لونی کوزل ایلر استسقایه ضرر ویرر

کراس
کونیک
و عقرب و آرو صوقدوغنه
کمیون
کستانه

دبا

درجه‌ده موافقدر کلدر کمادریوس مشهوردر ترکیجه مجموده درلر طبیعتی ایکنجی
درجه‌ده اسیدر و قوریدر اسکی اوکسوروکه نافعدر استسقانک
ابتداسنده استعمال اولنسه فائده ایلر بولی و حیضی ادرار ایلر قارنده
اولمش اوغلانجقلری چیقاررر اکر قیناتدوب الجه لرسنده لردی اولان صاریلغی کیدررر
و مثانه‌ده اولان طاشلری پاره‌لر کمافیطوس مشهوردر طبیعتی ایکنجی چیقارر صح
درجه‌ده یابسدر صاریلغه زیاده نافعدر و جکرک سده‌سین اچوب حیضنی حاردرلر
و بولی ادرار ایلر اکر بال صو ایله قیناتدوب الجه لر بالدز اغریلرینه نافعدر
اکر ارقه اغریسنه و بان اغریسنه یا قوابلسه لر نافعدر کل ارمنی
مشهوردر عربجه طین ارمنی درلر طبیعتی بارد و یابسدر بورکرلی اسهالنی
طوتر و قان بلغمنه و قان توکورنه نافعدر و رحمدن اقان قانی کسر و کوسه
ایکن نازله‌لری دفع ایلر کلاب ایله یا شراب ایله یا سرکه ایله الجه لر و بائیه عظیم
نافعدر و ضیق النفسه نافعدر و سیل اولنلره نافعدر و طاعون
چیقارانلر کمشه امین اولور کوکنار اکجی چام فستقنه درلر عربجه حب الجه‌سه صح
الصنوبر درلر طبیعتی حار یابسدر رطبدر خلطلری پیشوردب و یللری
تحلیل ایلر و غذاسی چوقدر منی‌یی زیاده ایدر اکر بال ایله استعمال اولنسه
جماعه قوت ویرر و اوکسوروکی کیدررر و اق جکری رطوبتدن پاک
ایدر و بوکرکدن و قاوقدن قوملری چیقاررر اکر دائما یسه لر اعضایه قوت
ایلر و کوشنک بدنی محکم ایلر کونلک عربجه کندر درلر طبیعتی ایکنجی درجه‌ده
اسیدر اولکی درجه‌ده قوریدر معده ضعفنه قوت ویرر و ضوق
خفقانی کیدررر و قوصمغی منع ایدر اکر چینیسه لر یا شده زیاده بلغمی جکرالور
اکر موزک ایله چینسه لر دیل اغرلغنی ازاله ایدر و بلغمی زیاده جکر و
طاعون زماننده بخور اتمک و بایی دفع ایدر اکر چینیسه لر رطوبتدن
حاصل اولان اسکی اوکسوروکی کیدررر و دیشلری دیبلرینی محکم ایدوب بکشه‌یدر و دیشلری صح

کمادریوس
کمافیطوس
کل ارمنی
کمافیطوس مشهوردر عربجه طین ارمنی دیرلر نسخه
کوکنار
کونلک

کدی اوتی
سبب اولدرکه

قلبه قوت وراحت ودماغی زیاده ایدر لکن کثرت استعمالی جذام
وبهق ایراث ایلر کدی اوتی عربجه اسارون درلر کدی اوتنه
ویدکلرینه اگر کدینک اوکنه قوسه لر یوزینی وکوزینی سورر واوتنه
یووارلنور غایتیله مفتون اولدیقلری اندن اوتوری کدی اوتی درلر طبیعتی
ایکنجی درجه ده اسیدر قورییدر اگر بر درهمندن اوچ درهمه وارنجه فراجی
بارد ورطب اولنلر الجسه منی زیاده ایدوب جماعه قوت ویرر
ومعده یه وجگره قوت ویرر وحیضی ادرار ایله اسهال ایله ارتق رطوبتلری
چیقارر حیضی وبولی ادرار ایلر وبوبرکلره ومثانه یه قوت ویرر

کوکرجین

وبوبرکلرک طاشنی پاره لر وبول یولنی خلطلردن پاک ایلر کوکرجین
عربجه حمامه درلر طبیعتی حار ویابسدر جماعه غایت قوت ویرر
خصوصا یوردسی بلجه خفیفدر لکن محرور المزاج اولنلره قورق
صو ایله پیدوره لر اگر کوکرجین یاوروسنی دیری ایکن قارنینی یاروب

کلنک

سیلان وتحقوب صو قدوغی یره اورسه لر زهریندن چکر الور کلنک
عربجه حجل درلر طبیعتی حار ورطبدر آدمی سمیز ایدر جماعه قوت ویرر
لکن بطی الهضمدر کلنکک اودینی تمشکله قارشدروب پانقند
کنورسه خلقک کوزینه شیرین کورینه اگر جگرندن اصبحفلم نصف
مثقال قدر مصروع اولانه آدمه یوتدرسه لر غایت نافعدر اگر اودینی

کچی

کوزه چکسه لر کوزک نورینی آرتورر ظلمتنی دفع ایدر کچی عربجه معز درلر
اتی غلیظدر سودایی آرتورر اگر درناغنی بخور ایسه لر یلانلر قاچار کچینک
درناغنی یاقوب بال ایله قارشدروب صو ایله دوکله ایشنه

کنه تخمی

آدمه الحور سه لر ایشه مز اوله کنه تخمی عربجه خروع درلر طبیعتی
ایکنجی درجه ده اسیدر قورییدر اگر تخمندن اون دانه سنی سحق ایدوب
بال شربتی ایله الجسه لر بلغمی اسهال ایلر ومعده یه کوشنک ایدوب غثیانه

کتورر

کتورر واشتهایی کیدررر اگر دوکوب سگلره اورسه لر کیدررر وبورجی
اولانلر سوروسه لر کیدررر اگر بیراغنی دوکوب اریه اودینله قارشدروب

کبره

بلغمی شیشلره یاقو ایلسه لر تحلیل ایلر واغریسن کسر ایلر کبره عربجه
کبر درلر اگر کوکنک قبوغنی سرکه ایله الجسه لر طلاغی وجگرک سده سنی آچار
آچار اگر بال ایله طلاغه یاقو ایلسه لر طلاغی کیدررر اگر حیجکنک آچلمادوغنی
سرکه ایله خرسه ایدوب ییسه لر شهوتی تحریک ایلر ومعده دن بلغمی سورر و

کبرا

طلاغک وجگرک سده لرینی اچر پاک ایلر کبرا مشهوردر طبیعتی
معتدلدر اوکسورکه نافعدر واق جگرک خشونتنی کیدررر اگر بال ایله
قارشدروب اغزه قویوب اریدکده یوتسه لر صوتی طونیلانه
کمسنه نک صوتنی اچار اگر اصلدوب کوز اغریسنه طاکسه لر

کچی بوینوزی

نافعدر کچی بوینوزی عربجه خرنوب درلر طبیعتی حرارتده وبرودتده
معتدلدر ایکنجی درجه ده یابسدر نانه سی اسهال ایلر قوروسی اسهالی
قبض ایلر اگر یاپراغنی دوکوب سگلره سوریسه لر کیدررر اگر جگردکنی دوکوب

لسان ثور

صو ایله قیناندوب برتنک بر لره سورسه لر نافعدر خوف اللام
لسان ثور مشهوردر طبیعتی اولکی درجه ده اسیدر یابسدر
قلبه قوت وفرح ویرر طبیعتی یومشاقدر سودایی وبانشل خلطلری سور
چیقارر سوسه لر کیدررر وبورک اوینمه سن دفع ایلر اگر قیناندوب
صوینی شکر ایله الجسه لر اوکسوروکی کیدررر وکوکسده اولان خشونتی
دفع ایلر اگر بیراغنی یاقوب کولنی معصوملرک اغز اغریسنه قوسه لر

لیمون

دفع ایلر لیمون مشهوردر طبیعتی حار ویابسدر معده یه قوت
ویرر وطعامی هضمه معین اولور اغز قوقوسنی کوزل ایلر وزهرلرک
ضررین دفع ایلر وقلبه قوت ویرر اما لیمونک اچیسی بارد ویابسدر
اگر جهقه وتمه کویه سورسه لر کیدررر غلیظ خلطلری کسر وبلغمی تحلیل ایلر

وجگر دکننك صح

وحیکلی صوقدیر اولان زکامی دفع ایلر و سده لری اچر طبیعتی حار و یابسدر
جنبسه لر دلش اغریسن کیدررلر اکر ششینی الحیه اصفر اوزره اولان
توصمغی کیدررلر و غشیانی دفع ایلر و باش اغریسن کیدررلر و غلیظ خلطلری
کسر و بلغمی تحلیل ایلر و حیکلی صوقدیر اولان زکامی دفع ایدر سده لری اچر
وجگر دکننك طبیعتی حار و یابسدر جنبسه لر دلش اغریسن کیدررلر
و غشیانی دفع ایدر و باش اغریسنی و باش دونمه سنی و کوز قرارمه سنی
ازاله ایلر سمه لو اشتعاله غایت مناسبدر و زهرلی جانورلرك
زهرنی دفع ایدر **لحنه** عجمجه کرنب در طبیعتی حار و یابسدر و غلیظدر
نفاخدر سوداء آرتورر صلاحی یاغ ایله و کمون ایله و سموزات ایله
بشورملکدر منیی چوغلدر جماعه اشتهایی کتورر و اسکی و کسورکی
کیدررلر و بورکی اسهال ایلر اکر مناسب شربتله فارشدیروب ییلان
صوقمش آدمه الجوری سه لر نافعدر اکر صوینی بورونه چکسه لر باشی
تنقیه ایلر و غثیانی ازاله ایلر اکر حیک تیراغنی سرکه ایله بیلی
طلاء کیدررلر اکر چکمندیر ایکی مثقال اکجه لر قارنده اولان صوغلجانی
قیرار چقاررلر **لعل** مشهور در طاشدر طبیعتی معتدلدر او بسی
تدرشاندیر کلمندر اکر برسنه بر باغنده بکی چکر اریه آغزی تعلق
تورك طاشی ایدوب کندیله کتورسه اول کسنه قورقودن
دوش کورمسه لعل کتورملک شهوت جماعی تحریك ایلر و دیشلری
لاجورد طاشی مشهوردر طبیعتی حار و یابسدر سوداوی
حیقارسو اولانه قارشمش غلیظ خلطلری سوزر چیقاررلر و قانی صافی ایلر و
توتی کوزل ایدر و غمی دفع قلبی کیدررلر و قلبه قوت ویررو
مالخولیایه و سوداویه نافعدر و حیضی ادرار ایلر اکر سنکلره
سرکه ایله سوزرسه لر کیدررلر شربتی بر مثقاله دکیندر **لادن** مشهوردر

وسوداوی اولان خفقانی یعنی یورك اوینماسنی صح

لحنه

لعل

لاجورد طاشی

لادن

طبیعتی

طبیعتی حار و یابسدر اکر کل یاغیله حل ایلیوب قولاغه طامزسه لر
اغریسن کیدررلر ساکن ایدر اکر یا بادیه یاغیله حل ایلیوب هر
اغریه سورسه لر تسکین ایلر او کسورکلرین کیدررلر اکر معصومیلرك
باشنه سورسه لر نزله کره نافعدر اکر معده اوستینه یا قوایلسه لر
معده یه قوت ویرر غشیانی کیدررلر و معده نك یاشلغنی ازاله ایلر
حرف المیم مجوقان حکماء متقدمین کتابلرنده یازلمیانم تربیف
احوالی دیندر بو بر بیاض کیوکدر رواد بو قدر ازاجق لقمه سی واردر
یکی دنیاده مجوقان دیرلر بر شهر واردر انده کلور بو کوك یکی دنیادن
کلوب بو اقلیمده شهرت بولاندی او توز بل قدر انجق واردر
بو براد ندرکه کوکلری چوق اولور و بوداقلری بر او ستنه دوشه نوب
بیراغی مدور در و بیراغنده طعملر واردر و کشنیج کبی تمشلری
اولور سلقم تموز آینده پیشور و کوکی قالك اولور سیم قیق
کوکی کبی حتی بعضیلر اول بارچه سیم قیاق کوکی ظن ایلمشلر اما دکلدر
زیرا سیم قیاغك یاقمه سی و حدتی ظاهردر اما بو کوك ایله دکلدر
و بو کوکی بال ایله شکر ایله تربیه ایدر کلری کبی طبیعتی ایکنجی درجه ده
اسیدر قورودر انده قوت مسهله واردر و هضم قوتی قابضه
واردر بلغمی و صفرایی اسهال ایلر و نقله و صار یلغه نافعدر و باش
اغریسنی کیدررلر و خنازیره و صرعه نافعدر و اسکی نزله لری کسر
ایدر اولور و جمیع مفاصله و بای اغریسنه نافعدر و بو کوك
اغریسنه و قولنجی دفع ایدر و صولوغانلغه و اسکی او کسورکه
نافعدر اسکی ستمه لری و فرنك صیتنی کیدررلر بونك مقدار شربتی
علیحده اوچقلره نصف درهم و بیوکلره بر درهم و کنج یکیتلره ایکی درهمدر
ماده یی بشوروب و طبیعتی تلیین ایلر و مجالری اچدقدنصکره علته

مجوقان

ایدر اساهر کوکلری تربیه صح

مسانت و الی شربتلر و ویره لر ازیانه صو ایله یا انیسون یا دارچین صویله ایله
هر قنقیسی بولنورسه اولور اشترلرسه سفوف ایدوب بیه لر — استر اسوم
اصلدوب صوینی ایچه لر اگر مسهل شربتلر ایله ایچورسه لر زیاده موافقدر
بیه لر اصلدوب صوینی ایچه لر خصوصا صفراوی اولنلره و دخی بیلمک که
اگر بیدکوز صکره نصف ساعت قدر اولورسه لر کوزل اسهال ایلر و
کوکل دوندیرمکی منع ایلر خصوصا مسهل ایچمکی کریه کوروب نفرت
ایدنلره مناسبدر صلاحی راوند صلاحی گبی در و جگره و بنجه طحاله
و رحمه اولان سده لری آچر و احتقان رحمه نافعدر اما حکیم زاکو نور
ایدر که شربتی ایکی درهمدن اوچ درهمه دکیندر و بونک بر نوع داخی
وار در جلاب در لر طبیعتده و منافعده بونک گبیدر **محموده** — محموده
عربجه سقمونیا در لر طبیعتی اوچنجی درجه ده اسیدر قوریدر و صفرایی — یونانیجه
زیاده سورر و بدنی صفرادن پاک ایلر لایق اولان بودر که مزاجی
حار اولنلره و صبیلره و قلبی ضعیف اولنلره و خفقانی اولنلره
استعمال ایتمیه لر و زیاده اسی کونلرده و زیاده صوق کونلرده استعمال
ایلمیه لر و اصلاح ایلمدکجه استعمال ایلمیه لر طریق اصلاحی بودر که
بر الما نک یا ایوانک باشنی کسوب و ایچنی اویوب محموده
طولدروب بعده ینه قپاغنی قپایوب و اغاجدن چوبلر ایله
میخلیوب و اوزرینی خمیر ایله بر خوشجه قاپلیوب فرونده (?) مقدار
تاکه خمیر برخوشجه پشه بعده فروندن چقاروب صوق اولدقدن صکره
ایچنده مطبوخ و (?) اولمش محموده یی چقاروب استعمال ایده لر
مقدار شربتی بر دانکدر ایکی دانکه وارنجه و معده یه قوت ویرر
و بعو سقلدیسی دفع مضرت ایدر اشتها ایله استعمال اولنمق کرکدر — و بعو صقلادینه ضرری دفع ایتمک ایله استعمال اولنه
مصطکی کبر و کثیرا گبی و لایق اولان بودر که زیاده بیک ایچمیه لر

زیرا کلی ضعیف اولور (?) صوقنه سوره بسر و ایچه بسر نافعدر اما — عملی (?)
حامل اولان خاتونلره ایچورمیه لر زیرا حملنی یاد و شورر و یا فارننده گبی
اولدورر **مسک** مشهوردر خالص نافه مسکی قوتیه بونک — مسک
قاتنی اقیدر اما اسکیدکجه اثر ضعیف اولور سوداوی ضعیف — طبیعتی اوچنجی درجه ده حار در
اولمش قلبه زیاده قوت و فرح ویرر و آدمک لونینی کوزل ایلر — ایکنجی درجه ده یابسدر اگر مزاجی
و ظاهره و باطنده اولان اعضاره قوت ویرر خصوصا اعضای — حار اولان کمسنه تازه (?)
رئیسه یه زیاده قوت ویرر اگر (?) زعفران ایله (?) چکسه لر
صوقدن اولان باش اغریسن دفع ایدر و دماغه قوت ویرر و
مالخولیایی گیدرر و شیرلر و مزاجی رطوبت اوزره اولنلره خصوصا صوقی
و (?) نافعدر اما مزاجی حرارت اوزره اولنلره و اسی شهرلرده
و اسی زمانلرده ضرر در و سوداوی اولان خفقانی گیدرر و فکری کوزل ایلر
و فلج و ضنه مبتلا اولنلره و سکته یه نافعدر **ماروول** عربجه خس در لر — ماروول
طبیعتی درجه ثانیه ده صوق قدر یاش در اگر شوربه سنه اغذیه
زیاده اولور اگر قاوروب کچه ده ینه لر معده نک المنه نافعدر
و بورنک (?) ایدر و بوتکلر اوزرار ایلر اگر (?) ایکی درهم مقدار
ایچیسه لر احتلام کسر شهوت جماعی ضعیف ایلر و داغاتمک کوزه
ضرر در و صونسزلغی کسر غایتله منور قدر و بعضیلر دیدیلر که (?)
اختلافنه دوادر اگر صو ایله (?) اونی خمیر ایدوب اغریان کونه
یاقی ایلسه لر وجعنی تسکین ایدر و اگر سرکه ایله اصلدوب بیه لر
صفرا (?) اولان باش اغریسن دفع ایدر اما صولوغانلر
و ضنه و کوکس اغریسنه مبتلا اولنلر یمیه لر زیرا ضرردر **مرسین** — مرسین
عربجه آس درلر طبیعتی صوق قدر قوریدر (?) قان توکورنه ایودر
و مثانه سنده احتراق اولنه مناسبدر معده یه قوت ویره

تكمه آيريغى

مرجان

مصر تقله سى

وادرار بول ايلر وعقرب صوقمه سنه نافعدر واو كسوركى كيدرر قوبوغى
منع ايلر وصوسزلغى قطع ايدر اگر ايمشنى قيناد وب صاحبه باقو
ايليه لر قراردر اگر اريه اولنه ايله كوز اغريسنه باقو ايليه لر نافعدر
وبر اغنك عصاره سى صاحى مبالغه ايله قراردر اگر اكجيه لر اسكى
اوكسوركى كسر وقولنج قوقوسنى كيدرر وقلبه قوت ويرر وخفقانى
دفع ايدر اگر بر اغنك صقنك سندن بش درم ايچيه لر زيانى
ترلكى دفع ايدر اگر بر اغنك صوينى كوبك التنه سوريه لر صنوانى
اولانه اسهالى كسر تكمه آيريغى عربجه اذخر درلر طبيعتى ايكنجى درجه ده
اسيدر قورودر بولى وحيضى ادرار ايلر وجگر وتلرينه نافعدر
وسده لرى اچر واخلاطى لشعورر ومثانه ده اولان طاشلرى
پاره لر واستسقايه نافعدر بوكركلره واق جگره نافعدر اگر قيناد وب
صوينى اغزده مضمضه ايتسه لر صوقدن اولان باش اغريسن كيدرر
مرجان مشهوردر طبيعتى ايكنجى درجه ده صوقدر قورودر قابضدر
قان كچنه نافعدر رفائن طوتار وخاصيتله فرح ويرر اگر دلشه سوره لر
جلا ويرر وقوت ويرر ولعضيلدر اگر ... طوتانك ونقرس
مرضنه مبتلا اولنك بوينينه اصه قوتنه اخلاص ولوردبيل
مصر تقله سى عربجه ترمس درلر طبيعتى درجه اولاده اسيدر ايكنجى
درجه ده قورودر اگر دكوب كوبك وشنه باقو ايليه لر ويا بيه لر
وياخود قيناد وب اكجيه لر قارننده اولان صوغلجانى قيرر وچقارر
اگر قيناد وب تهقه سوريه لر نافعدر اگر اولونه سوره لر كيدرر
اگر ازاحق بير ايله ياميزاب ايله ايچه لر جگرك وطلاغك سده لرين
اچر وحيضى اقندر اگر مازو ايله اشاغيدن ياله ايله كوتوره لر قارننده
اولان اولمش قلدرر وشورر اگر قيناد وب صوينده اوته ويواره

حبه لى

مرجمك

مازو

مازريون

صاحبه ايچه سنى قرار مرجمك عربجه عدس درلر حرارته وبرودته
طبيعتى معتدلدر ايكنجى درجه ده يابسدر چوق يميه لر زيرا سوداى
ارتورر وبراز خبيث وحنل ظهورينه سبب اولور جذام كبى وشرنجه
كبر وقانى غليظ ايدر وبولى قليل ايدر وحيضى حبس ايلر چيچك چقارتل
واسى درم بولنزه سركه ايله ياقورق صوبى ايله پشوروب يمك
نافعدر امراض سوداويه وماليخوليايه عارض اولنزه لايق اولان
بودر كه قطعا يميه لر وكه يميه سنه معتاد اولنلر مطبوخ افتيمون
ايچمكله ضررينى دفع ايليه لر مازو عربجه عفص درلر طبيعتى ايكنجى درجه ده
صوقدر اوچنجى درجه ده قورودر اگر سركه ده پشوروب وسحق ايدوب
مقعده چيقشلرينه ومقعد چقدوغنه ياقو ايلتسه لر نافعدر اگر لحم زايد
اوزرينه اكسه لر كيدرر واگر دلشن ديلرينه سوريه لر احكام ايلر نافعدر
اگر اويناشش دشى وار ايسه ده راگر چورمش دلش ايچنه ازدر مازونك
ايچندن بر پاره قويه لر وجعى ساكن ايلر سركه ده اصلدوب صاحبه
سوريه لر قراردر اگر سحق ايدوب صوبيك اوزرينه اكوب ايچسه لر
اسكى اسهالى كيدرر ونعوظ ياره لرين اوكلدرر واگر سركه ايله سحق
ايدوب ... گويه سوريه لر كيدرر مازريون بعض يرلرده
قولايه ويدكلر بدر طبيعتى درجه رابعه ده اسيدر قورودر كوكلره
وضعيف بيرلره ومحرور المزاج اولنلره ويرميه لر اصلاحى بيراغنى
كسكين سركه ده ايكى كون ايكيجه اصلدوب بعده سركه سنى دوكوب
طاتلو صو ايله يويه لر ايكى كون بعده كولكه ده قوروده وب دوكوب
باداميا غيله اوته لمقدر بونلرادوب ... اصلاح ايدوب استعمال
ايليه لر اگر سودا ويا بلغم اسهال اولنمق مراد اولنسه اسهالنه معاون
اولور اجزا ايله استعمال ايليه لر تربد كثيرا وافتيمون كبى وملح هندى كبى اگر

ودايما

... كولكه ده قوروده ... وسداد ... ايله ...

صارى صو اسهال اولنمق مراد اولنسه حلیله اصفر ایله وعاقث وفستیق
ایله استعمال ایلیه لر شربتی نصف درهمدر **معدنوس** مشهوردر
کرفس انواعندندر طبیعتی حار و یابسدر کرفسدن لطیفدر طعامی
تیز هضم ایتدیرر و آغز قوقوسن کیدررر و شیشلری تحلیل ایلر و بولی
ادرار ایلر کوکی قاوقده دبوکرکده اولان طاشی اریدر چقارر حیض
بجر اسن اچر **حرف النون نعناع** مشهوردر ایکنجی درجه ده
اسیدر قوریدر اکر بسیه لر جماعه قوت ویرر و قارن الجنده اولان
صوغلجانی چقاررر اکر صوینی سرکه ایله قارشدیروب الجیسه لر قان
توکورمکه کسر و انجقمقی دفع ایلر قوصمغی منع ایلر و معده یه غایت
نافعدر و صوقدر ولیدن حاصل اولان باش اغریسنه یاقو ایلسه لر
اغریسی کیدرر ساکن ایلر و قودوز کلب اصر دوغی یره طوز ایله
یاقو ایلسه لر نافعدر اکر چینسه لر دیش صزیسن ساکن ایلر اکر چینوب
عقوب صوقدوغی یره اورسه لر غایت نافعدر **نخوه هندی**
فارسیجه نانخواه درلر معناسی اتمک استیجی دردیمکدر یعنی طعامه
اشتها کتورجی دیمکدر خصوصا اتمک خمیرینه قارشدیروب جوررکلر
بشوره لر عربجه کمون الملوکی درلر اوچنجی درجه ده اسیدر قوریدر کوبک
بورو سنی دفع ایدر و عسر بولی کیدررر زهرلی جانور صوقدوغنه
اورسه لر چغنی ساکن ایلر و طعامی هضم ایتدیرر و قارن اغریسن
کیدررر و کوکل دوغه سنی دفع ایدر و صوق معده یه و صوق جکره
قیر و یرر اما معده سی و جکری حار اولنلره ضرر ویرر ملکه سرکه ایله اصلدوب
بعده ازاجق استعمال ایلیه لر دبوکرکده و مثانه ده اولان طاشلری
اریدر و قارنده اولان صوغلجانی و تاتار قوردینی چقارر و کال ایله برکز
نوروز اوتی عربجه مخلصه درلر اکر بر کیمسنه بر درهمینی ایکی درهم والجه

الجه

نعمدنوس

نعنع

نخوه هندی

نافعدر اکر قسناد وب عقوب صوقدوغی یره صح

نوروزاوتی

الجیه اول کمسنه یی زهرلی جانور صوقه کاره ایلمیه اکر صوقدقدنصکره الجیه لر
زهرینی دفع ایلیه اختیارات بدیع صاحبی ایدر اکر کونش حمل بورجنه
تحویل ایتدوکی کونده اوچ کونه دکین هر کون بر مثقال مخلصه یی
دوکوب الجیه لر اول سنه الجنده اکا نه قدر زهرلی شیشلر دوارسه لر
کار ایلمیه و بو اوته مخلصه دیدکلری اندن اولوردر که زهرلردن خلاص
ایلر انکچون نوروز هر اکثر یاشر ایله بو اوتدن یرلر اندن اولوری بوکه
نوروز اوتی درلر **نیلوفر** مشهوردر طبیعتی اولکی درجه ده
صوقدر یاشدر چیچکینی قوقمق اوخوکتورر و دماغ صوق اولنلر
چوق قوقمیه لر زیرا دماغلرینه فاسد ایلر اما دماغ حار اولنلره
نافعدر مفرحدر قلبه قوت ویرر قوقمغله و واردر اولان
خفقانی زائل ایلر و دماغنده و کوکسنده وارت اولنلره غایت
نافعدر و وارلی شسته لره و زیاده یوستی اولانه نافعدر و وارلر
اوخوسن کلمینلرک اوخوسن کتوررر قوقوسی کرک الجه یه **نخود** عربجه
حمص درلر طبیعتی اولکی درجه ده حار و یابسدر سوداییه و منینی
زیاده ایدر جکرک و طلاغک و بوکرکلرک سده لرین اچر و جماع
شهوتینی زیاده ایلر و بولی ادرار ایلر سیاهی ادرار یه بیاضندن
قویدر اکر نخود صو سیله او یوزی دنمیه کوسی اولنلر یوسه لر نافعدر
اکر خصیتین شیشلرینه یاقو ایلسه لر کیدررر قولاق آغردنه اولان
شیشلره داخی یاقو ایلمک نافعدر نخود دمک رتبه کوزل غدا حاصل
اولوررو تنیه نک یاره لرینه نافعدر اکر نخودی اصلدوب صغلی اولوری
جبیله یه لر و صوینی اوستنه الجیسه لر ذکره زیاده قوت ویرر
و شهوتنی ایلر **حرف الواو وشنه** عربجه قرصیا درلر حامض
درلر طبیعتی بارد و یابسدر و معده یه قوت ویرر و صفراییه کسر

زهرلی شیلروسه لر

نیلوفر

نخود

وشنه

وحرارتنی تسکین ایلر و صوسزلغی دفع ایلر اسهالی منع ایدر خصوصا
قوردسی قابضدر و کوکل دوکمه سنی منع ایدر و صمغی اوکسورکه
نافعدر اکر کوزه چکه لر نورین زیاده ایلر **وشق** مشهور کوزکدر | وشق
طبیعتی حار و یابسدر لکن حرارتی تسمور دن آزدر ارقه اغریسنه
نافعدر و بوکرکه و مثانه ده صوقدقده اولان علتلری دفع ایدر و جماعه
قوت ویرر و بدنی قیزدورر بیرلره مناسبدر اما مزاجی حار اولنلره
ضرردر وشق کوزک کیمکی عادت ایدنلر که سنه بواسیر و نقرس تحصیل ایدنلر
امین اولور **حرف الها هلیله** مشهوردر اوچ نوعدر جمله سنک | هلیله
طبیعتی اولکی درجه ده بارددر ایکنجی درجه ده یابسدر بریسی کابلی
هلیله در خواصی حفظ ایلر و عقلی زیاده ایلر و ذهنی صافی ایلر و باش
اغریسن دفع ایدر و سودا و بلغمی اسهال ایلر باصوره و ریح باصوره
نافعدر بریسی داخی صاری هلیله در صفرایی و رقیق بلغمی اسهال
ایلر اکر اصلدوب صوینی ایچسه لر اسهالی قوی اولور اما بشوروب
ایچه لر اسهالی ضعیف اولور و معده یی پاک ایدوب قوت ویرر
بریسی داخی قره هلیله در سودایی اسهال ایلر بدنک لوننی و ارواح
بدنی صاف ایلر و قانی پاک ایلر و جذامه نافعدر و معده یه قوت ویرر | وطلاق اغریسنی کیدررو باصوره نافعدر صح
و معده نک یاغلغنی الوب ازاله ایدر **هلیون** مشهوردر | هلیون
طبیعتی اسیدر یاشدر سده لری آچر و بوکرکی تنقیه ایلر و بولی
ادرار ایلر و مثانه ده اولان طاشی چقارر و جماعه قوت ویرر و بوی
صوقدق و غنه مناسب شربتلر ایله ایچورسه لر نافعدر مضمضه ایلیسه لر دیش
اغریسن کیدرر **ناروج** عربجه جوزدر طبیعتی حار و یابسدر و شهوت | ناروج
جماعی تحریک ایلر و حیضی ادرار ایلر اکر بال ایله ترتیب ایلیسه لر هضمی کوزل اولور
جماعه قوت ویرر منی زیاده ایلر تورشیسی معده یه و جکره نافعدر

طلاقی

طلاقی ارید ر مزاجی حار اولنلره مناسب دکلدر مکر سرکه ایله استعمال
ایلیه لر اما مزاجی بارد اولنلره نافعدر خصوصا اجزاء حاره ایله استعمال
اولنسه اکر معده ده یاشلق وار ایسه معده یه قوت ویرر رطوبتنی کیدرر
هیوفاریقون بر صاری چیچکلی اوتدر طبیعتی اوچنجی درجه ده حار | هیوفاریقون
یابسدر قیزدورر چیچکی حیضی ادرار ایلر براغی یاپراقلری شوید ره چیچکیندن
دوشوروب زیتله بر شیشه یه قویوب کونشه قویوب اصلنه لر بر قرق کون
یاغ اولور یاره لره سوریسه لر بشوررو دریک یاره ارکک ایچه یه آقیتسه لر
بشوررو قینادوب صوینی ایچه لر یانی اغریلرینه نافعدر اکر تخمندن
برازالوب تضغی قدر سذاب تخمیله ایچسه لر حمای ربعی کیدرر اکر کوک
نصف درم الوب قدر توکوب بال صوی ایله ایچسه لر یانی اغریلرین دفع
ایلر **حرف البا بمرده** عربجه بیضه در انک افضلی تازه طاوق یمرطه سنک ده | بمرده
نیم برشت اولانیدر و صاروسی اخفدر و اعلادر زیرا بدنه تیز
سکر و کثیر الغدادر و کوزل قانی حاصل ایدر اما یکی پیشمش ایو دکلدر زیاده
بخار تولد ایدر اکر بیاضنی یوزه سوریسه لر کونش تاثیرینی منع ایلر و
آتش یقیغی و غیره سوریسه لر دفع ایلر اکر کوزه یاقو ایلیسه لر اغریسنی کیدرر
و اوکسورکه نافعدر و خشونت صدری ازاله ایدر و آوازی بوغولانه
ایودر و سیله و ضیق النفسه و قانی توکورنه زیاده مناسبدر خصوصا که
صاروسن اصیدوب ایچه سی اوفقدر اکر زحیری اولانه اودمک حقنه ایتسه
قانون اصکنان ایلیسه لر فی الحال طویاررو وجعنی ساکن ایلر نافع بن عمر رضی الله تعالی
عنه پیغمبر علیه السلام دن روایت ایدر انبیا علیهم السلام دن بریسی حق سبحانه
و تعالی یه ضعفندن شکایت ایلدکده حق سبحانه و تعالی یمرده ییمکله امر
بیوردی **یاقوت** مشهوردر طاشدر اوچ نوعدر بری قیزل بری | یاقوت
صاری بری کوکدر اما مقبول و مرغوب اولانی آنار دانه سی کبی قیزل اولانیدر

اکه یاقوت زمانه درلرو یاقوت جمیع طاشلردن اغدر وقرل یاقوته
بالخاصه اتش تاثیر ایلمز اکر سحق ایدوب قرنفل ایله یسه لر قلبه زیاده
قوت ویرر و یورکك اوینمه سنی دفع ایدر اکر معجون ایدوب
یرلرسه جمیع زهرلرك ضررین دفع ایدر و زیاده فرح ویرر حکیم ارسطو ایدر
یاقوت خاتم طاقنان و یاتوننه اصوب کتورن آدمه طاعون
اصابت ایلمز درلر و خلقك کوزینه هیبتلو کورینور و یلدرم اورمز
وصویه غرق اولمز برمعنده یاقوتدن خاتم اولان کمسنه نك صویه غرق
اولدیغی کورلمامشدر و انقل هند دن کورمشدر که برآدمك پانننده
یاقوت اولسه اول آدم غیری زماننده حکه ده کمی پابه پانننده یاقوت
اولدیغی زمان حارغایت صوصامش کمسنه نك یاقوتی اغزینه قوسه لر
صوسزلغی کیدررو غاتیله فرحناك ایدر **یشم** مشهور طاشدر
طبیعتی صوقدر قورید رشم کتورن آدمه یلدرم دوقنمز اکر بر شهره
چوق یلدرم دوشسه اول شهره بر یوکسك میل یاپوب اوزرینه
یشم وضع ایتسه لر بامرالله تعالی اول شهره صاعقه اینمز اکر معده سی
اغریان کمسنه معده سی اوستنه یشم اصه قوسه لر وجعنی کیدرر
و کتورن کمسنه برامر نظر لردن امین اولور و سحر کار ایتمز و قانی توکورن
آدمه ویلور کیندن قان کلور آدمه الجوره سه لر دفع ایدر و خفقانی
کتورمکله دفع ایدر **باغ** عجب یمن درلر طبیعتی اسیدر یاشدر
خلطلری بشورر خصوصا بال ایله و بادام ایله اوله و زهرلر الچنلره
الجوره سه لر تریاق قدر نفعی وار درچنی برکمسنه یه یلان صوقمش یانندن
اسکی صغر یاغی وار ایمش ایندن الجمش زهرنی دفع ایدوب هلاك ایتمزدی
خلاص و مشی اکر بولجهش اولان کمسنه اوچ درهم شکر ایله التی درهم باغ
اریدوب الجوره سه لر فی الحال ادرار ایلر اسکی باغی حنا ایله خلط ایدوب

کورملمشدر نسخه

یشم

ازاله ایدر و خناقی ازاله ایلر صح

باغ

کوکسی ربوشا دروکوکس خلطلرینی بشورر صح

اسکی

~~٦٣~~

اسکی اولونه سوره سه لر کیدرر **یاسمن** مشهور در طبیعتی اسیدر
قورودر ایکنجی درجه ده قوقمه سی بیرلره و دماغی صوق اولنلره نافعدر
و غلیظ یللری تحلیل ایلر اکر باشه سوره سه لر صوقدن حاصل اولان باش
اغریسنی دفع ایدر اما چوق قوقلمق بکزن صارارد ر مکر کلاب ناترویب
بعده قوقلیه یعنی مصلحی کلابدر اما یاسمن یاغی صوقدن حاصل اولان
امراضه غایت نافعدر خصوصا فلجه و صرعه و لقوه یه و شقیقه یه
سوره سه لر و درلیدجیدر و وجع مفاصله نافعدر **یاربوز** عجب قوتلو
درلر طبیعتی اسیدر قوریدر اکر قینادوب الجیسه لر زهرلی جانورلر
صوقدقده زهرین دفع ایدر اکر سرکه ایله قینادوب طلا قه اوروسه لر
کیدرر اکر الجیسه لر قارنده اولمش اوغلانی چیقارر اکر طوز ایله بال ایله
الجیسه لر معده ده اولان اخلاطی چیقارر و سودای اسهال ایلر اکر
قوریدوب بعده یاقوت دیلش دیبلرینه سوره سه لر دیشلری بکشیدیرر
یبلقون عجب طرفا درلر اکر قینادوب صوییله مضمضه ایتسه لر
دیش صرزیسن دفع ایلر و الجیسه لر اطلاقی کیدرر اکر یبلقون اغاجندن
برچناق یاپوب صوینی اندن الجیسه لر اطلاقه نافعدر و اسکی اسهالی
کسر و صارلیغی کیدرر اگر کوکنی زیت یاغیله قینادوب جذام و خفیته
مبتلا اولان کمسنه یه الجوره سه لر غایت نافعدر اکر بودا قلرین زکامی
و چیچك چیقاریلره تونلتسه ایلسه لر عجب نفعی واردر اکر بر اغنی تونکانک
یاپشسه لر کوتولتسه ایلسه لر فی الحال دوشور **یبان فستقی** فستق
فرقولس درلر عجب خلبوب ور لر ایکی درلو در بری دیشی و بری ارککدر
طبیعتی ایکنجی درجه ده اسیدر قوریدر اگر قینادوب صوینندن ا اولورن
مثقال الجیسه لر صغولیه و یورکه اولان صونی سورر بعضیلر زعم
ایدرکه حاتون ل حیضدن پاك اولدقدن صکره ارککنك بر اغنی دوکوب

یاسمین

یاربوز

یبلغون

یبان فستقی

شاف کبی کتورسه ارکك اوغلانه حال اوله واکر دلشیشنی ایدرسه
دلیشه نه حال اوله **ایکنجی باب مرکبات بیاننده در** معلوم اولا کم
مفردات ایله علاج ممکن ایکن مرکب دوا ایله علاج ایتمك دأب اوکلدر
لکن بعض زمان مقصوده کافی مفرد بولنماز پس ناچار مرکبات ایله
علاجه محتاج اولورلر و یاخود مقصوده کافی اولان مفردك طعمی قبیح
زیاده قراولورلازم کلورکه دفع حرارت ایچون اول مفرد حاره ایله
ایله ترکیب ایده رز مثلا صبری بال ایله مخلوط ایدرز و یاخود اول مفردك
رائحه سی لطیف برشی ایله ترکیب ایده رز مثلا خیارشنبه یی کلاب ایله
اصلاح ایده رز و یاخود اول مفردك قوتی مرضنه نسبت ایله غایت
ضعیفدر اقتضا ایدرکه اول مفرده بر مناسب و معقول ضم اولنه تاکه
عمله قدرت قوتی مرضنه غالب اولوب دفع و ازاله سنه قادر
اوله و یاخود اول مفرد غایت قوی و مرض غایت ضعیفدر بو تقدیرجه
داخی تحصیل اعتدال ایچون اول مفرده مناسب شی مزج ایده رز که
درجه ضعفده مرضه معادل اوله و یاخود اول مفردك مرضنه
وجه مذکور اکرچه مناسبتی واردر اما اثری ثابت اولمیوب علی
سریع الزوال در پس انی بر ثابت ایله رز مناسبتی ولغولجه قابده رز
و یاخود نفوذی بطی در رغبت اوزره نفوذ ایتدیرجک شی ایله ترکیب
ایده رز خصوصا بعض اعضا ایچون دوالر واردر اول اعضایه
نفوذ مقصود اولدقده اول خصوص دوالری ترکیب ایده رز مثلا
قلبه متعلق علاجلره زعفران قاتلورز و یاخود مرض مرکبدر بردوا کفایت
ایتمز لازم کلورکه مرضنه کوره مناسب مفردلردن ترکیب اولنه نتیجه
مفرداته احتیاج اولدیغی کبی مرکباته داخی احتیاج محقق و مقرردر
و بو تقدیرجه واجب اولدیکه مرکباتی داخی بو بابده ایراد ایده رز لکن بو

[margin: مرکبات لزوم]

بابی اون فصل اوزره ترتیب ایلدك **اولکی فصل** اکثریا یعنی امراض
معدوده ده استعمال اولنان مرکب شربتلر بیاننده در **شراب**
الاصول حکمادن ابن ماسویه نك مختاریدر بلغمدن و صفرادن
حاصل اولان استسقایه و ایکی ایتدن اسنده نافعدر روسده لری فتح ایدر
صفتی بودرکه کرفس کوکی و رازیانه کوکی و هندبا کوکی و
بهار کوکی و هلیون کوکی و بوکوکلرك هر برندن قرق درم الوب
و اوچ صو ایله قیناده ب و بعده سوزوب ایچنه درت رطل
شکر قاتوب بینه قیناده لر تا قوامه کلنجه بعده برجنی قواوزنسده حفظ
ایلیه لر **شراب الدینار** ابن ماسویه نك مختاریدر غلیظ خلطلری
اخراج ایدر و هر سدده یی اچر و سده لردن اولان امراضه نافعدر
و ذکر بو شربتی چوق استعمال ایدرلر **صفتی** بودرکه هندبایی
دوکوب صیقوب صوینی الهلر و کرفس داخی دوکوب صوینی آلهلر هر
برندن ایکیشر رطل اولدیغی تقدیرجه هلیلج داخی دوکوب صوینی الهلر
و بیانی لسان الثور و لسان الثوردن دوکوب هر برنك صوینندن
بر رطل الهلر بیمرده اغلیه کوپوکنی کیدروب و سوزوب شکر ایله
قوامه کتوره لر **شراب افسنتین الکبیر** بو داخی ابن ماسویه نك
مختاریدر سده لری فتح ایده اولکیدن قویدر **صفتی** بودرکه هندبا
عصاره سی یعنی صقندیسی صوی و کرفس عصاره سی هر برندن ایکیشر رطل [margin insertion: وهلیلج و لسان الثور بیانی سحه]
و هلیلج و بیانی و بستانی لسان الثوردن هر برنك عصاره سندن بر رطل
و مجموع عصاره یی بیمرده اغلیه کیدروب صاف ایده ب بعده اون
التی درهم قورو کل و درت درم بیان کوکی و انیسون و رازیانه
و کرفس تخمی اوچر درم و ایکی درم سنبل هندی ایکی رطل سرکه ایله قیناده ب
و سوزوب شکر ایله قوامه کتوره لر **شراب شاهترج** ابن ماسویه نك مختاریدر

[margin: شراب الاصول]
[margin: شراب الدینار]
[margin: شراب افسنتین الکبیر]
[margin: شراب شاهترج]

و دری یوزبنده اولان امراضه غایتله نافعدر ۲ جکره و معده یه قوت ویرر و سده لری اچر و اولوز و طوزلی بلغم
وبرص و بهق و شیرپنجه کبیلره زیاده نافعدر صفتی بودر که صارو
هلیله و کابلی یکرمیشر درم و لسان الثور چچکی و بنفشه و بلیلج و کشوث
هر برندن اون التی درهم سیاه کوکه و قوری کل هر برندن دردر درهم
افتیمون و بسفایج بدلشر درهم اربک یوزدانه و حکر دکی حمحمش
قوری اوزم نصف رطل مجموعی اون التی رطل صو ایله ثلثی قالنجه قینادهلر اون رطل صو ایله ۲
بعده سوزه لر و شاهتره یپراغی دوکوب صقوب صوسندن ایکی وقیه
الوب و ایکی وقیه شکر ایله مقدار حفظ اولنان ضوبه قاندقدن صکره
تکرار قینادوب قوامه کتوره لر لغنا شرابی بو دخی ابن ماسویه نک نعنع شرابی
مختاریدر معده یه قوت ویرر و قوصمغی منع ایدر و اسهالی کسر
صفتی بودر که الو اعصاره سی و طاتلی انار ایله اکشی انار صولری
هر برندن بر ربحق رطل قوری لغنا و قوری کل هر برندن اون التی درم
الوب فرنو ر صولرلرا الجیده ه صلدوب بر کون بر کیجه طوره بعده
قینادوب سوزه لر بعده قینادوب سوزه لر و شکر ایله و یا خود
بال ایله قوامه کتوره لر اکر قوری لغنا بولنمازسه تازه لغنا عصاره سی
اولور سه دخی اعلادر السکنجبین المدبر حکیم بقولا دسک مختاریدر السکنجبین المدبر
سده لری اچر و قانی صافی ایدر و اسکی سیتمه لره نافعدر صفتی بودر که
قه بالدر و التون اوتی و طاش قناسی و بنفشه و رازیانه کوکی و دهر دم
بهار کوکی هلیون و ایرق کوکی هر برندن برابر الوب و کفایت مقداری
انار صوی مجموعنی سرکه ده صلدوب بعده قینادوب قینادوب سوزه لر
و شکر ایله قوامه کتوره لر شراب عرق السوس یعنی بیان کوکی شراب عرق السوس
شرابی کوکسی و آق جکری اخلاطدن پاک ایلر و کسوری کیدرر و ضیق بیان کوکی التی درهم ۲
النفس و ذات الجنبه نافعدر صفتی بودر که سیاه کوکی اون التی درم

بالدری قه سکز درم زوفا درت درم مجموعنی درت رطل صوده صلدوب
بر کون بر کیجه طوره بعده قینادوب سوزه لر بال و بیاض شکر هر برندن ایکیشر
درت درم و کلاب التی درم اسلوب سابق اوزره قینادوب قوامه
کتوره لر شراب زوفا کوکسی و آق جکری اخلاطدن پاک ایلر شراب زوفا
و سعاله و ضیق النفسه و ذات الجنبه نافعدر صفتی بودر که زوفا و
کرفس کوکی و رازیانه کوکی و قطر اسالیون و بیان کوکی هر برندن اونر
درم و قابوغی صویلمش اربه درت درم و آبه کومجی تخمی و ابوا ...
حکر دکی و کثیرا هر برندن اوچ درم و بالدری قه التی درم و سبستان
و عناب هر برندن اوتوزدانه قوری اوزم یکرمی درهم و انجیر و خرما یکرمی دانه ۲
هر برندن اونر دانه شکر سفید ایکی رطل قینادوب قوامه کتوره لر
شراب غافث ابن ماسویه نک مختاریدر جکر سده لرین اچر شراب الغافث سوء القنیه
و استسقانک انواعنه نافعدر و بولی ادرار ایلر و بو کر کیه اولان
طاشلری طاغیدر و طبیعتی تلیین ایلر صفتی رازیانه کوکی و کرفس کوکی
و هندبا کوکی و بیان کوکی و مکه اریغی و کشوث و بلیلج و کل قوریسی
هر برندن التیشر درم و بالدری قه و ناردین و دروناج چچکی و انیسون و بادورج ۲
و رازیانه تخمی و غافث هر برندن بشر درم راوند و مصطکی اوچ
درم سنبل هندی و اسارون هر برندن یکرمیشر درم اکیشر درم هندبا یکرمیشر ۲
عصاره سی و کرفس عصاره سی هر برندن ایکی رطل کفایت مقداری شکر
اعمال سابق اوزره شراب استخدوس یعنی قه باشی بو دخی ابن شراب الاستخدوس
ماسویه نک مختاریدر صوق دماغک مرضلرینه دخی نافعدر فالج کبی نافعدر و سکر امراضلرینه
بوناره یکرز و تشنج کبی و اعضا او یوشمق کبی و یوز کوزه اکلمک کبی داخی بونلرک کبیلره نافعدر ۲
امراضه جمله نافعدر صفتی اولدر که قه باشی چیچکندن اوتوز درم
و یاربوزو کیا لغناسی انیسون و عود القهر هر برندن یکرمیشر درم دار فلفل صعتر ۲ کلک

اوج درم زنجبیل ایکی درم دارچین و سنبل و زعفران هر برندن بر بچوق — هر برندن بچوق درم
درم قوری اوزم درت درم بال کشیوز درم قینادوب قوام — بال [illegible] رطل ٤
کتوره لر **شراب افتیمون** سوداوی نزله لر مرضنه نافعدر بورک — شراب افتیمون
الجوره اولسون کرک طشره اولسون برص و شیرپنجه و جنیث
یاره لر کبی **صفتی** افتیمون یکرمی درم قره هلیله و صاری هلیله هر
برندن اون بشر درم کشوث و شاهتره اون درهم کاکنج ولسان الثور — کاکنج ٤ — هر برندن بشر درم ٤
و یاربوز و ابلج و بلیله و میان کوکی و بسفایج و غاریقون و قره
باش هر برندن التی درم و کل و رازیانه و انیسون هر برندن ایکیشر
بچوق درم اربک یکرمی دانه قوری اوزم اوتوز ایکی درم تمر هندی — قره اوزم ٤
یکرمی درم کفایت مقداری صو ایله و اوج رطل شکر و ایکی رطل اوزم
صو ایله قینادوب قوامه کتوره لر **شراب عناب** بو دلفریبانک — شراب عناب
ما سواسنک مختاریدر او کسورکه و ذات الجنبه نافعدر و آوازی
صاف ایلر و کوکسی یوشادر **صفتی** عناب التمش عدد و بنفشه و
ابه کومجی تخمی هر برندن بشر درم و بالدری قره و قابق صویلمش ارپه و
میان کوکی هر برندن سکز درم و ایوا چکردکی و قاوون چکردکی و مارول
تخمی و کثیرا هر برندن اوچر درهم صولری تمام دت مشروح اوزره
الوب کفایت مقداری شکر ایله شربت بشوره لر **شراب ملین المدبر** — شراب ملین المدبر
بودلفی ابن ما سواینک مختاریدر معده یه و جگره و آلات غذائیه یه
قوت ویرر و مرضلرینه نافعدر و بللری تحلیل ایلر و مدرر خلطدر
و معده مرضلرینه عجایب فائده سی واردر **صفتی** نصف رطل قدر
بلیلج و اون سکز درم قوری کل اوچ درهم سنبل هندی و ایکی بچوق — و بچوق [illegible] ٤
رطل شراب ریحانی و ایکی بچوق رطل ایوا صویی الجمله ادویه لری
برکون بر کیجه ایصلدوب بعده قینادوب سوزه لر و کفایت مقداری شکر ایله — یا بابلیله ٤

قوام

قوامه کتوره لر **شراب الخشخاش** قوری او کسورکه نافعدر و نزله یی — شراب الخشخاش
منع ایدر و اویخو کتورر **صفتی** بیاض خشخاش قبوغی اللی دانه
و قره خشخاش قبوغی و بالدری قره هر برندن اون بش درم و میان
کوکی بش درم و عناب اوتوز دانه و مارول تخمی قرق درم و ابه
کومجی تخمی و ایوا چکردکی هر برندن التی درم کفایت مقداری صو ایله
قینادوب و سوزوب کفایت مقداری شکر ایله قینادوب
قوامه کتوره لر **ایکنجی فصل** معجونلر و جوارشلر بیاننده در **معجون** — معجون الجواهر
جواهر البارده فرنکلر بوکه معجون دیاسنتا دیرلر بو نسخه حکمای
متقدمینک تألیفاتنده یوقدر لکن بو ترکیبک نفعی عظیم و قدری
جلیلدر سوداوی اولان مرضلره نافعدر و خفقانی و حرارت کبدی
و بلغمی دفع ایدر و ییرامش خسته لر سببیله قوت ساقط الیسه بو معجونندن — و بای الیعانی ٤
یدورسه قوت و یرر ایام و با و طاعونده هر صباح بر مثقال آسان — و باء و طاعون کونلرنده ٤
تور صو ایله یا قوزی قولاغی صو ایله استعمال ایلسه لر نفعی نهایت
یوقدر حمای دقه و حمای ربعه و سل مرضنه و قان توکورنلره و بورندن
قان کیدنلره نافعدر و یورک مرضلرینک جمله سنه و حرارت کبده
و معده یه غایت فائده ایدر و عفونتی منع ایلر و بو نسخه فرنک
کتابلرندن انتخاب اولندر و درلو درلو نسخه لر وار در جمله یی کوردک
لکن بو نسخه یی اختیار ایلدک **صفتی** یاقوت اصفر فرنکلر بوکه
دیاسنتا دیرلر کانه معجونک جزء اعظمیدر انکیچون آدی معجون
دیاسنتا قودیلر و قزل مرجان و طین مختوم هر برندن ایکیشر درم — اون ایکیشر ٤
قرمز و طوپراق منتله و مسک طرامشیغ و اغاج قاوونی چکردکی و زعفران
و دم صاغی و قزل کل و بیاض صندل و قزل صندل و صاری صندل و
صعتر کیکنک یورکنده بولنان کمک و نیه صغنک یاغی یوسونوزی

وقوزی قولاغی تخمی وسنبل ادتی تخمی وفیل بکوکی براهیس هر برندن ذرذر درم
وقزل یاقوت وزمرد وکوک یاقوت ولعل مانی ودر ناسفته
وخام ابریشم والتون ورق وکمش ورق هر برندن ایکیشر درهم بادزهر
بر درهم کافور ومسک وعنبر هر برندن ربع درهم تحصیلدن صکره
طاشلری یعنی جوهرلری سماق مرمر اوستنده گلاب ایله سحق ایدوب
برخوشجه قارشدروب وجمله ادویه لری بربریله مزج ایتدکدن صکره
واغاج قاونی شرابی بشیوز درهم مقداری الوب قارشدروب
معجون ایده لر بعده برچینی ویاخود سیم قوانوسه قویوب حفظ ایده لر
معجون القرمز بو ترکیب ابتدا موجدی ابن ماسویه در بعده
اطبای فرنک تصحیح ایلیوب هر یا مرضلره استعمال ایدرلر دلیلر
اعضای رئیسه یه وروحلره قوت ویرر وحرارت غریزه یی
تحریک ایلر وقلبه فرح ویرر ونفسی مسرور ایدر وجماعه قوت
واغر لیصاعی وصرعی واونوتغانلغی دفع ایدر یارم باش اغریسنی
وباش دونمه سنی وشقیقه ی ازاله ایدر وفالجه ورعشه یه نافعدر
وحفظی وزکاء حواسی زیاده ایدر وقلبه قوت ویروب خفقانی
ازاله ایدر ومالنخلیانک انواعنه نافعدر واوکسورکه وصولوق طاغلغه
وسل مرضنه غایت فائده ایدر ومعده یه قوت ویرر و
هضمه معین در وسودادن حاصل اولان ایلری تحلیل ایدر وریح بواصیری
ازاله ایدر وجگره قوت ویرر وسده لرین اچر ولونی صاف
ایلر ویوزی منور ایدر وخفقانه زیاده نافعدر وقارننده ولدیز
دوشمه دن حفظ ایدر وغلمه لرینی دفع ایلر ومعده لرینه اصلاح
ایلر واسکی سهاله وبوز کوزن قان کیدنه غایت نافعدر وبواصیری
قطع ایدر وطلاق مرضلرینه واستسقایه وفرنک مرضلرینه ودخی

وشول

وشول امراضه که فرنکلر اکا اسکوربوط درلر زیاده نفعی واردر
وحمای وبائیه یه وسائر امراض ردیه نک مجموعنه نافعدر **صفتی**
خام ابریشم یوز درم ومسک الماسی صویی وگلاب هر برندن
یوز التمش درهم شکر ایکیوز درهم قرمز اون درم عنبر وعود ودارچینی
هر برندن التی درم لاجورد وانجو هر برندن درت درم والتون
ورق بر درم ومسک یارم درم بو مجموعنی حاضر ایتدکدن صکره
ابریشمی گلاب ایله مخلوط الما صویندن بر گون وبر گیجه صلدوب بعده
یومشق آتشده اوستنه قویه لر صویک نصفی قالنجه قینایه لر بعده
قرمزی یومشق دوکوب اول صویک ایچینه قویه لر براز اجق
قینایه بعده آتشدن ایندیره لر حریری وقرمزی بر مقدار اوغه لر
بعده سوزوب صوینی الهلر واول صویک ایچنده شکری ارده لر
وآتش اوزرینه قویوب قینایه لر تا معجون قوامه گلنجه بعده آتشدن
ایندیره لر صوق اولدقدن صکره سائر اجزایی دوکوب ازاز
ایچنه قویوب قارشدوره لر والتونی وبا مسکی وبا فغفوری
بر قوانوسه قویوب حفظ ایده لر وقت حاجتده مناسب شی ایله
ایله بر مثقال استعمال ایلیه لر **دواء المسک حلو** حکیم ابن ماسویه نک
مختاریدر واعضای رئیسه یه قوت ویرر ومالنخلیایه نافعدر
الکستمه سی یوغنیسه ونسیانی دفع ایدر وصرعه وفالجه وتشنجه
ویوز کوز اکلدوکنه نافعدر وخفقانی ازاله ایدر وضیق النفسی
کیدرر شربتی بر درهمدن بر بچق درهمه دکین استعمال ایلیه لر **صفتی**
زعفران وتورنج وزرنباد وعود ولسان هر برندن بر بچق
درم وریحان تخمی وفرص مسک هر برندن بر بچق درم بیاض
بهمن ودارچینی وسنبل هندی وقرنفل هر برندن بر درم زنجبیل

فرنکلر اکا اسکوربوط درلر صح

دواء المسک

ایکیشر درم
انجو وبانش ابریشم وکهربا ومرجان هر برندن بر بچق درم صح

معجون القرمز

ویکابه و دارفلفل هر برندن بر ریحی درم مسک ثلث درم کفایت مقداری
بال ایله معجون ایلیه لر دواء العنبر ابن ماسوایه نک مختاریدر و اعضاء
رئیسه یه قوت ویرر و معده یی قیز دیرر و هضمه قوت ویرر و رحم صلابتینه
نافعدر و بیرله و عورتلره مناسبدر شربتی بر درهمدن ایکی درهمه دکین در
صفتی دارچین و درونج و قرنفل و بسبسا و جوز بوا و خولنجان
هر برندن اوچ درم سنبل هندی و قاقوله صغیر و قاقوله کبیر هر برندن
بر درم زنجبیل و عود و صاری صندل و دارفلفل هر برندن ایکی درم
عنبر بر درهم مسک نصف درهم کفایت مقداری شکر ایله یا کل
شرابی ایله معجون ایلیه لر دواء اللؤلؤ اعضاء رئیسه یه قوت ویرر
و قلبه فرح زیاده ایلر و خفقانی دفع ایلر و مالخولیایه نافعدر و صرعه
و فالجه و لقوه یه فائده ایلر منافعی جوقدر جواهر معجونی قدر نفعی
واردر صفتی صاری صندل و بیاض صندل و قزل صندل هر برندن
اوچ درهم کل و بنفشه و نیلوفر و قوزی قولاغی تخمی و هندبا تخمی و قاوون
چکردکی و قرص الورد هر برندن ایکی درم و صمغ بوکرکندن حبقان تخمندن
درت دانه طباشیر و سنبل هندی و انجو و کوک یاقوت و صاری
یاقوت و زمرد و مرجان و خام ابریشم هر برندن بر درم و عود و فیل کموکی
براده سی اوچ درهم کافور سدس درهم و التون ورق اون ایکی
دانه استرلسه سفوف ایده لر استرلسه کفایت مقداری شکر ایله
و کل ایله معجون بشوره لر دواء الورد المقوه قرنفل ارمانیم الزور انیم
اعضاء رئیسه یه قوت ویرر هضمه یاردم ایلر معده ده اولان طوبتلری
قورودر و دهر مزاجه مناسبدر صفتی قوری کل اون درهم عود و
صاری صندل هر برندن ایکی درم دارچین درت درم مصطکی بر درم
و عنبر ثلث درهم کفایت مقداری کل شرابی ایله معجون ایلیه لر معجون

اوچ درم
وفلفل
کیکنک
هر برندن اوچ
قوامه کتوره
دواء العنبر
دواء اللؤلؤ
دواء الورد المقوه
دیولر
بر درهمک اوچ بولوکندن ایکیسی قدر اوله صح

الجواهر

الجواهر الحار ابن ماسوایه نک مختاریدر اعضاء رئیسه یه قوت ویرر
و بر دو دتندن اولان هر علته نافعدر فالج کبی و سکته و خفقانه کبی و بورک
بایلماسی و وسوسه و جنون و مالخولیایه زیاده نافعدر شربتی بر درهمدن
بچق درهمه دکیندر صفتی بیاض انجو اوچ درم قزل یاقوت رمانی و کوک
یاقوت و عقیق و زمرد هر برندن بر ریحی درهم و زرنباد و مستطیل
و درونج و اغاج قاونی قانوعی و بسباسه و ریحان تخمی هر برندن
ایکی درهم و فیل کموکی براده سی و مرجان و کهربا هر برندن بر درهم و
قرص الورد و عود هر برندن بشر درهم دارچین و خولنجان و زرنباد
سعد هر برندن بر ریحی درهم التون ورق و کمش ورق اوتوزار
درم و ایکی ثلث درهم مسک نصف درم دلق عنبر ایکی درم کفایت
مقداری اریلمش بال ایله معجون ایده لر معجون ملوکی بودخی ابن ماسوایه نک
مختاریدر اعضاء رئیسه یه قوت ویرر و منیی زیاده ایدر و جماعه
قوت ویرر صفتی چام فستقی التمش درم انجو قابوغی صوغوتمش بادام
هر برندن اللیشر درم دارچین اوناکی درم قرنفل و صندل هر برندن
اوچ درم عود درت درم عنبر بر درم مسک سدس درم کفایت
مقداری شکر کلاب ایله اریدوب قیناددوب قوامه کتوروب معجون ایده لر
جوارش خولنجان ابن ماسوایه نک مختاریدر غلیظ یللری دفع
ایلر و معده یه قوت ویرر و هضمه معیندر و اکشی ککرمکی ازاله ایدر
معده یه غایت نافع علاجدر شربتی بر درهمدن بر مثقاله دکیندر
صفتی خولنجان و عود هر برندن التیشر درم قرنفل و بسباسه و کراویا
هر برندن ایکیشر درم زنجبیل دارفلفل بیاض بیبر و اکبر و دارچین هر برندن
بر مثقال و یابان بوز و قور نعنا و قاقوله و سنبل هندی و کرفس تخمی
و رازیانه تخمی و انیسون هر برندن بر درهم بیاض شکر سکسن درم کفایت

معجون الجواهر الحار
و یاقوت صح
و ایکی ثلث درم و اق بهمن و قزل بهمن و قرنفل و زنجبیل و دارفلفل و سنبل و قاقوله و زعفران هر برندن بر درهم صح
معجون ملوکی
درت صح
ثلث
جوارش خولنجان

جوارش دارچینی

مقداری بال ایله معجون ایدهلر **جوارش دارچینی** دارچینی اون بش
درم کمون وانیسون هر برندن درر درم خولنجان ایدی درهم قرنفل دار فلفل
وقاقله کبیر وقاقله صغیر زنجبیل وبسباسه وجوز بوا وعود هر برندن
اوچر درم زعفران بر درم ومسك نیم دانك درم وشکر قرق درم (ایکی بیك درم صح)
کفایت مقداری بال ایله معجون ایدهلر **معجون اطریفل صغیر** باش

معجون اطریفل صغیر

اغریسنه نافعدر وباشه بخار چیقمغی منع ایدر ودماغی تنقیه ایلر و
کوز اغریسنه نافعدر وحفظی زیاده ایلر ونسیانی کیدرر وباصوره
نافعدر **صفتی** کابلی وصاری هلیله وقره هلیله واملج وبلیله هر برندن
برابر الوب دوکوب اوچ اغری بال ایله معجون ایلیهلر ولبوب کوز
اولا معجونلر وجوارشلر مسهل دکلدر **ادویه فصل** مسهل اولان
معجونلر وجوارشلر بیانندهدر **معجون سنامکی خیارشنبر** حکیم

معجون سنامکی خیارشنبر

نیقولاوسك مختاریدر بوریده سودرر وتنمه ارکک ارتنی منع ایدر
وسوستی کیدرر وسوداوی وصفراوی اولان مرضلره نافعدر **صفتی** تور
ارنك اون ایکی دانه وبنفشه قبضه وقابلی صوغوتمش اربه وانیسون
وبسفایج واصیبر تخمی هر برندن بش درم بالدرقاوره وکلکیك وافتیمون
هر برندن نصف قبضه بیارم اوچ قوری اوزم سکز درهم رازیانه تخمی وسنبل
اوتی تخمی وبیان کوکی هر برندن اوچر درم مجموعنی صو ایله قینادوب
سوزهلر وایکی رطل خیارشنبر مالکی اول صوده ازهلر وتمر هندی
بالی سکز درم وشکر بر رطل قیناده معجون اولنجه بعده دوکلمش اون
التی درم سنامکی اوچ درم دارچینی خلط حفظ ایدهلر **معجون** (ایدوب صح)
دیا تیلقون نیقولاوسك مختاریدر معناسی معجون الجامع دیمکدر (الجامع)

معجون دیا تیلقون

جمیع اخلاطی سورر وسدهلری اچر وهر مرضی دفع ایلر شربتی بش درهمدن
سکز درهمه دکیندر **صفتی** بسفایج اون التی درم ورازیانه تخمی التی درم

کفایت

کفایت مقداری صو ایله قینادوب سوزهلر وایکی رطل کرو خیارشنبر
بالی وتمر هندی بالی هر برندن اون التی درم بونلری اول صو ایچنده
ازوب قینادهلر معجون اولنجه بعده راوند وبنفشه وانیسون وبسفایج
هر برندن سکز درم بیان کوکی وقانیز وبنات وخیار وقاوون وقاربوز (وقایند صح)
وقبق چکردکی ایچلری هر برندن ایکیشر درم بونلری دوکوب اله لوب معجونه ادوب (اول معجونه قارشدروب صح)
حفظ ایدهلر **معجون امق کبیر** ابن ماسویهنك مختاریدر صفرادن

معجون امق کبیر

اولان مرضلره نافعدر وطورلو بلغمی ظاهر بدنده اولان علتلرك جمله
اونوزنجك جذام اق بهق وقره بهق وشرنجه کبیلره نافعدر شربتی
ایکی درهمدن اوچ درهمه دکیندر **صفتی** کابلی قشاری هلیله قره
هلیله وراوند هر برندن التیشر درم اغاریقون وتخم حنظل وبسفایج (اون التی درم صح)
هر برندن یکرمی درهم بلنج وکلکیك وسنامکی هر برندن سکز درهم
بنفشه بش درم افتیمون اون التی درم انیسون ورازیانه وکل هر
برندن التی درم وشاهتره صویی بر رطل وچکردکی چیقمش قوری اوزم
اللی درم اربك قرق دانه کفایت مقداری ماء جنبله بش کون
قدر اصلدوب بعده اوشاق اتشده قینادوب سوزهلر بعده
خیارشنبر بالندن اوتوز ایکی درم وتمر هندی بالی قرق درم وتمر هندی
یعنی قدرت حلواسی اون التی درم شکر بجق رطل بونلری اول سوزلن
صونك ایچنده ازهلر قینادوب ختم معجونه قوام کلنجه بعده صاری
هلیله وکابلی وقره هلیله هر برندن درت درم بلیله واملج وراوند
وشاهتره تخمی هر برندن اوچ درم سنبل هندی وانیسون هر برندن
ایکی درم ومجموعی اون ایکی درم بونلری دوکوب اول معجونه ایله خلط
ایدوب حفظ ایلیهلر ومجموعی سن دامی جائزدر عملنه اغلقدر (مجموعنر) (حفظ ایلک صح)
معجون دیا فینکون ابن ماسویهنك مختاریدر اکی وترکیب

معجون دیا فینکون

ناقعدر وصفرایی وغلیظ بلغملری اسهال ایلر قولنجه عجایب نفعی واردر قارن
اگیجنده اولان اغریلری دفع ایلر مقداری شربتی درت درهمدر بیدی درهمه
وارنجه دخی صفتی التی خرما اللی درم سرکه هرکونه هرگیجه اصلده لر آنشکر
یاخود بال بریجق رطل قیناهر حتی معجون اوله بعده کرازو یا ایکی درهم
جام فستقی وطاتلی بادام هر برندن اون التیشر درهم دارچینی اوندن ایکیشر درم مجموع
اون درم نبات اوندن التی درم دارفلفل و زنجبیل و دارچین و بسباسه
و رازیانه و انیسون و خولنجان و عود هر برندن ایکیشر درهم بونلری
دوکوب اول معجون ایله قارشدروب حفظ ایلیه لر معجون دبابیروش
نیقولادسک مختاریدر اریک معجونیدر حمای محرقه نک ابتداسنده
وحدتلی سته مه لرک ابتداسنده هرکونه ویره لر صفتی اریک بوز
دانه کفایت مقدار صو ایله قیناده وب والکدن کچوره لر هر بر رطل
مقداری بوندن اله لر شکر ایکی رطل خیار شنبه و تمر هندی هر برندن
اون التیشر درهم اوله کیبی قیناده لر بعده اق صندل قزل صندل وطباشیر
و راوند و دارچین هر برندن اوچر درم کل و بنفشه و سنبل و تخم
عنبر بارس و میان باتالی هر برندن ایکی درم خیار شنبه چکردکی و قثاء
و قاون و قاربوز چکردکی بونلرک ایچلرندن بر درهم بونلری دوکوب
اول معجونه قارشدروب حفظ ایلیه لر اگر بو ترکیبک هر بوز درهم
الجون سکز درم محموده قته لر کوزل مسهل اولور اوچ درهمدن التیشر
درهمه وارنجه ادم سنه کوره ویره لر معجون الدوزانیم ابن ماسوایه نک
مختاریدر کل عصاره سی معجونیدر صفرایی اسهال ایلر و صفرادن اولان
مضرتی ناقعدر و حرارتدن اولان مفاصل اغریسنه و کوز اغریسنه
و باش اغریسنه و صاریلغه ناقعدر شربتی التی درهمدر صفتی کلی دوکوب
صغوب صوین اله لر درت رطل قدر اولدقده بیاض شکر بریجق رطل و

ددوقوم

هندبا تخم و

مسهل

مقدار

معجون دبابیروش

معجون الروزانیم

بر لخنن

ترنجبین اللی درهم قیناده لر حتی معجون اوله بعده محموده اون ایکی درم قرص
عنبر بارس درت درهم قرص طباشیر سکز درم قرص غالیه و زعفران هر
برندن ایکی درم بونلری دوکوب اول معجونه قارشدروب حفظ ایلیه لر
درد دخی فصل جبلر بیاننده در حب الافاویه معده یه و دماغه
قوت ویرر و حواس خمسه یه دخی قوت ویرر و خلطلرک عفونتنه
ناقعدر و غلیظ بلغمی اسهال ایلر و هضمه قوت ویرر صفتی دارچین و کبابه
و عود و اکیر و بسباسه و جوزبوا و قاقوله و قرنفل و اساروان و مصطکی
و مکه آریغی و سنبل هر برندن سکز درم قوری بلیلج و کل قوریسی هر
بریسی التیشر درم بونلری دوکه لر اون ایکی رطل صو ایله قیناده وب تا که
ثلثی قاله بعده سوزه لر بعده بیغمور صو ایله بیقنمش صبر بر رطل صبر الوب
بو مطبوخ ایله ارزوب شمسده ویا یو مشق الشده قورده لر حتی
قبول لنوب حب اولمغه صالح اوله بعده قرصافی و مصطکی هر برندن
ایکیشر درم زعفران اوچ درم بونلری دوکوب و صبر ایله قارشدروب
جبلر ایده لر و استعمال ایلیه لر بونسخه ابن ماسوایه نک حکیم نیقولادیک
ومتأخرین صبر التمش دفعه بلیله صو ایله بیقارلر و اعتقاد ایدرلر که
بو اولکیدن افضل اوله حب النور الکبیر ابن ماسوایه نک مختاریدرکه
کوزه صو قتمه ویا شلقلقدن اولان مرضلرک اجتماسنه ناقعدر و بخارلر
منع ایلر و حلره قوت ویرر و عقلی زیاده ایلر و حفظی آرتورر
و بدنک صحتنی آرتورر حفظ ایلر صفتی کل و بنفشه و بلایج و حنظل
و ترید و اکیر و جوزبوا و سنبل و افتیمون و حب بلسان و عود بلسان
و سلیقوس و سنداب تخمی و مکه آریغی و اسارون و مصطکی و قرنفل
و دارچین و انیسون و رازیانه و کرفس و زعفران و کبابه هر برندن
درت درهم غاریقون و سنامکی هر برندن لبشر درم اذخر یدی درم

حب الافاویه

بر ح

حب النور الکبیر

ایکیشر درم کابلی و صاری هلیله و قره هلیله و املج و بلیله و راوند هر برندن درد درهم صح

حب الراوند

صبر جمله اجزابرابری حبلر ایلیوب بر درهمدن ایکی درهمه دکین استعمال ایلیه لر
حب الراوند ابن ماسویه نک مختاریدر غلیظ خلطلری سورر و مزمن
سنتمه لره نافعدر جکر اغریسنه نافعدر رسنده لری اجه و استسقانک
ابتداسنده ایودر صفتی راوند اوج درهم و میانه بالی و بلبن و
مصطکی هر برندن بر درهم صاری هلیله اوج بچق درهم رازیانه تخمی و کرفس
تخمی هر برندن نصف درهم قرص ورد اوج درهم سنقوف فیقرا اون درهم
رازیانه صویله حبلر ایلیوب ماء حار ایله استعمال ایلیه لر

حب مثلث

حب مثلث معده و کوکس و دماغ مضارینه نافعدر صفتی راوند و غاریقون
و صبر جمله بر برابر ایدوب ستحق ایلیوب کل بالی ایله حبلر ایلیوب استعمال
ایلیه لر

حب الذهب

حب الذهب شیقولادسنک مختاریدر دماغی تخلیه ایدر جوابن
حمسه یه قوت ویرر و غلیظ بلغمی طاغیدر صفتی صبر و محمودا هر برندن
بشر درهم کل و کرفس تخمی هر برندن ایکیشر بچق درهم رازیانه تخمی بر بچق
درهم زعفران و مصطکی و شحم حنظل هر برندن برر درهم کثیرا لعاب ایله

حب قوقیا

حب ایلیه لر حب قوقیا دماغ مضارینه و معده یه نافعدر صفتی
ایارج فیقرا اون درهم شحم حنظل اوج درهم محمودا ایکی بچق درهم تربد
و قره باش هر برندن بش درهم بخور قدر حبلر ایلیوب استعمال ایلیه لر

حب شهترة

حب شهترة ابن سینانک مختاریدر ظاهرده اولان مضلره
وادیوز و کجیک و طوزلو بلغم کبیلره نافعدر صفتی صاری هلیله
و کابلی و قره هلیله هر برندن بش درهم صبر التی درهم محمودا بش درهم
شهترة صویله بر قاج دفعه اصلدوب حبلر ایلیه لر اکثار استعمالدن
بش درهم راوند و سنا مکی زیاده ایلمشلردر

حب الغاریقون

حب الغاریقون ابن ماسویه نک مختاریدر کوکسده غلیظ بلغملری چقارر و صدر لوزغه
و ضیق النفسه اسکی او کسوره نافعدر صفتی غاریقون اوج درهم و

کوکنا

حب سورنجان کبیر

سوسن کوکی و ایت سیاکی دیدکلری اوت هر برندن بر درهم تربد
بش درهم و ایارج درت درهم حنظل و انزروت هر برندن ایکیشر درهم
و مصطکی بر درهم حبلر ایدوب ایکی درهمه دک استعمال اولنه حب سورنجان
کبیر ابن ماسویه نک مختاریدر که بر دوتنه حاصل اولان مفاصل اغریلرینه و بالد
اغریلرینه و نقرسه نافعدر صفتی سورنجان و صاری هلیله و تربد و حنظل و مقل

و سکنجبین

و سکنجبین هر برندن التیشر درهم قند زجیاسی و انزروت و فرفیون
و جاوشیر و اورزالک تخمی و کرفس تخمی اوچر درهم زعفران بر درهم لاحیه صویله

حب المقل

وحیض قاطعتی والنقرس

حبلر ایلیه لر حب المقل ابن ماسویه نک مختاریدر باصور قانینی کسر
و بغرسقلرده اولان یاره لره ایودر صفتی مقل اوندن ایکی درهم و نخوه
هندی اوج درهم و کابلی هلیله و صاری هلیله و قره هلیله و املج و
بلیله و یانمش حلزون و کهربا هر برندن بر بچق درهم بو راصنه صویله

حب الهی للوبا

حبلر ایلیه لر حب الهی للوبا عفونتی دفع ایدر و بدنک صحتنی حفظ
ایلر صفتی صبر درت درهم مصطکی و زعفران هر برندن ایکی درهم کلاب ایله

حب لاجورد

حبلر ایلیه لر حب لاجورد ابن ماسویه نک مختاریدر سوداد اولان
مرضلره نافعدر صفتی لاجورد التی درهم افتیمون و بسفایج و غاریقون
هر برندن سکز درهم محموده و خربق اسود و ملح هندی هر برندن ایکیشر بچق
درهم قرنفل و انیسون هر برندن بر درهم ایارج بش درهم هندبا صویله

حب قابض

حبلر ایلیوب ماء جبنله استعمال ایلیه لر حب قابض اسهالی قطع ایدر
معده یه قوت ویرر و ریحی تحلیل ایلر و بورده تسکین ایلر صفتی کونلک و دم
الاخوین و کهربا و مصطکی و زعفران و اکیر و افیون و صمغ عربی برابر جمله سنی

والیوب م البارو م

حب السعال البارد

الوب دوکوب ویسین سیراصویله نخود کبی حبلر ایلیوب بر دانه صباح و اخشام
استعمال ایلیه لر حب السعال عارتندن اولان او کسوره نافعدر صفتی
میان بالی و نشاسته و کثیرا صمغی و قابه جقمش بادام جمله برابر و مجموعی قدر شکر

حب السعال الحار

حب ایلیه لر حب قابض اسهالی
و قای کسر و معده یه قوت ویرر و
ریحی تحلیل ایدر و بورویی تسکین
ایدر صفتی بودر که کونلک
و انکلی قرداش قانی و کهربا و مصطکی
و زعفران و اکر و افیون و صمغ عربی
جمله سی برابر دوکوب و الیوب
مرسین نیز الحنک صویله خمود قدر
حب ایلیوب بر دانه صباح
و اخشام استعمال ایلیه لر

حب السعال صح

قرص الغافث

سنبل اوچ درم صح

قرص الافسنتین

قرص راوند

سکرابو احکر دکی لعابیله حب ایلیه لر حب السعال الحار سکر صوقدر اولان
اوکسورکه نافعدر صفتی صمغ له بالی اوچ درم کونلک و قرصافی
و زعفران و میان بالی و افیون هر برندن بر درم انزروت کرکی و ایرسا هر برندن
ایکیشر درم جاوشیر درم ترابو کثیرا یه کلابله صلدوب اجزا ایله خلط ایدوب
ایدوب حب ایلیه لر حب ایارج فیقرا بو زمانده استعمال اولنان دماغ ضرر
نافعدر رو حوانسه قوت ویرر و کوکس مرضلرینه و معده یه و جکره و طلاقه و کوکره
و مثانه یه و رحمه دلفره نافعدر سده لری اچر صفتی دارچینی و سنبل هندی
و زعفران و مکه آبرغ و اسارون و سلیخه و عود و کمابه و شقه و بلیلج
و افتیمون و غاریقون و کل قوردسی و ترید و شحم حنظل و مصطکی هر برندن
اوچ درم صبر و نبی بر درم مجموعی بر مثقال دوکوب حب ایلیه لر السبعی
فصل قرصلر بیانندهدر قرص الغافث ابن ماسویه نک مختاریدر
وکند ونکدر جکرکی و طلاقک سده لرین اچر و استسقایه و صاری بلغه و
اوزون سیتمه لره نافعدر صفتی قدرت حلواسی و غافث صویی هر برندن
سکز درهم کل قورسی درت درم طباشیر اوچ درم راوند و اسارون
و انیسون هر برندن ایکیشر درم کشوت صویی ایله قرص ایلیه لر قرص
الافسنتین ابن ماسویه نک مختاریدر وکند ونکدر جکرک و معده نک
و طلاقک سده لرین اچر عذا آکنه قوت ویرر صفتی کل قورسی و انیسون
هر برندن ایکیشر درم راوند غافث و اسارون و بذر کرفس و اجی بادام
و سنبل هندی و مصطکی و سادج هندی هر برندن بر درهم هندبا صویله قرص
ایلیه لر قرص راوند ابن ماسویه نکدر جکرک سده لرین اچر و قانی تحدیده
اولان شیشلری کیدرر و سوء القنیه و صاری بلغه و استسقایه نافعدر صفتی
راوند چینی اون درهم غافث و اجی بادام هر برندن درت درهم و کل
ورقی اوچ درهم بلیلج و انیسون و اسارون و بذر کرفس و قزل بویه و سنبل هندی

صبغه یا [illegible]
بیان نابای ... درم برابر

بو کل [illegible]

الظ سلیخه

بحق

القنیه

ایدون ایکی

سه ۸۰۵

حیل اولدوم

هر برندن بر درم کلابله قرص ایلیه لر قرص الکبیر ابن ماسویه نکدر
طلاق مرضلرینه نافعدر صفتی کبره کوکی قبوغی و ایدخمی هر برندن
التی درم جادرا و شاغی درت درم دقه جوزکی اونی و یاربوز
و اجی بادام و غافث و سنداب بیراغی و زراوند مدور و خردل
هر برندن ایکی درهم و التون اونی بر درم جادراو شاغی سرکه ایله
ازدوب سایر اجزا ایله قارشدروب قرص ایده لر قرص غالیه ابن
ماسویه نکدر قلبه قوت ویرر و ضیق النفسه نافعدر و معده یه و
دماغه دخی قوت ویرر معاجینده استعمال اولنان قرص غالیه بودر
صفتی عود بش درم عنبر اوچ درهم مسک بر درهم ازاجق کثیرا یه
کلابله اصلدوب اجزا ایله قارشدروب قرص ایلیه لر قرص
الکهربا قانی طوتار زحیر سبیدن اولورسه اولسون باصور کبی و حیض
قانی کبی و قان توکورمک کبی و سل مرضنه نافعدر و کوکسده اولان
یاره لره غایت نافعدر صفتی کهربا سکز درهم یاقمش صمغ کبی لونوزی
و قاورلمش صمغ عربی و اقاقیا و کثیرا ونکه صفالی صوری و قیتم اناز
چیچکی و مصطکی و لوک و قره بذر بنج و کونلک و زعفران و افتیمون هر برندن
ایکیشر درم بذر قطونا لعابیله قرص ایده لر قرص قمر حیضی آقیدر
و سده لری اچر صفتی قرصافی اوچ درم و مرسین بش درم و سنداب
بیراغی و یاربوز و کمون و قزل بویه و حلتیت و سکبینج و جاوشیر هر
برندن ایکیشر درم ایو اصو سیله قرص ایده لر قرص طباشیر ابن
ماسویه نکدر حدتلی سیتمه لره نافعدر و اسهالی کسر و باکونکلر مزه
استعمال اولنمق مناسبدر صفتی کل قورسی اون ایکی درم و طباشیر
اون درم و قوزی قولاغی تخمی التی درم و سنبل اوتی تخمی و کشنیج و سماق
هر بوندن بر بچق درم و کسنیج و قیتم انار چیچکی و عنبر بارس هر برندن

قرص الصندل

ایکیشر درم صمغ عربی ایکی بچق درم قورق صو بیله قرص ایده لر قرص الصندل
ابن ماسویه نکدر بهر خراج که حار اوله نافعدر صفتی ایکی درم صارو
صندل و خیار چکردکی اچی و صمغ عربی هر برندن بر درم میانه بالی
و ماورد اچی و سمزاوتی تخمی و کثیرا هر برندن نصف درم سمزاوتی
صو بیله قرص ایده لر قرص دیاردطون نیقولاوس دیدکی رائحه سی
خوش اوله معجونلرده استعمال اولنور صفتی کل قوروسی درت
درم طباشیر ایکی درم بیاض صندل و قزل صندل هر برندن بر بچق درم
زعفران نلثان درم کافور اوتز ایکی حبه قرص الورد کل قوروسی اوج
درم میان کوکی درت درم عود و سنبل هندی ایکیشر درم بر ثلث
درم مصطکی ایکی درم طباشیر و زعفران هر برندن ثلثان درم مقداری
و دکوت و دارچین صو بیله قرص ایده لر التنجی فصل سفوفلری بیان ایدر
سفوف معده یه قوت ویرر صفتی دارچین بر درهم زنجبیل و قرنفل
و جوز بوا و خولنجان و قاقوله و دار فلفل هر برندن سدس درم اوج
اجزا مقداری شکر اوله اکر ایسجق کونلرده استعمال اولنور ایسه اهلنک
هر برندن درهمیه شکر درهم شکر قوتیه لر سفوف مثانه ضعفنه و دوکه
ایشه نه و بولی طوتمیلره نافعدر صفتی طاووق قانسنک الجندن
اولان زار دنه درت درهم عافت شکر درم و یاشمش بعد سحق اوج
درم یا تموق هرادا اولند قده بر درم قدر یه لر سفوف دماغه قوت
ویرر و نزله یی منع ایلر صفتی یاربوز ونختکن و اغاج قاووینی
قابوغی و مرزنجوش و قره باش و ینونکه و سندروس و قرنفل هر برندن
برابر النوب قاعده او زره سفوف ایدکدن صکره باشنی تراش
ایتدکدن صکره باشه اکه لر اکر استرسه لادن ایله یوغوروب یافو ایلیه لر
سفوف اسهالی قبض ایلر مصطکی و کونلک هر برندن بر درم ایکی

زودهشی

لعوق صانو

زودهشی هانه اوج درم کل قوروسی و قیتر انار چکلکی ایکیشر درم و مرسین
یمشی التی درم کل ارمنی جمله اجزا مقداری اوله انجرودن و طبشرندن
استعمال ایلیه لر یدنجی فصل لعوقات بیان ایدر لعوق صانو
ابن ماسویه نکدر قوری اوکسورکه و انجه حار نزله یه و سینه اجراوانی
اوکسورکه و ذات الجنبه و هر اوکسورکه نافعدر صفتی بیاض خشخاش
باشندن یکرمی دانه بادام و جام فستقی و صمغ عربی و کثیرا و میان بالی
هر برندن اونر درم نشسته و ماورد تخمی و هندبا تخمی و ابواجاکر دیکی
هر برندن درت درم زعفران بر درم بینر شکری اوتوز درم خشخاش
شرابی یکرمی بر درم لعوق دوزب استعمال ایلیه لر لعوق ضیق نفسه
و صولوغانه و اسکی اوکسورکه نافعدر و غلیظ بلغمی دافع و اخراج ایدر
صفتی لیشمش اطه صوغانی درت درم و کوک سوسن کوکی زوفا
و ابت سیاکی دیدکلری اوت هر برندن بر درهم و صافی و زعفران
هر برندن نصف درم کفایت مقداری بال ایله لعوق ایده لر
لعوق دیکر ضیق النفسه و صولوغانه و اسکی اوکسوره نافعدر صفتی کوک
دارچین و زوفا و میان کوکی هر برندن درت درم عناب و سبستان
هر برندن اوتوز عدد و انجیر و خرما و قوری اوزم هر برندن اون التی
درم بوی تخمی بش درم بالدری قره برقبضه انیسون و رازیانه و کوک
سوسن کوکی و کتان تخمی و یاربوز هر برندن درت درم بونلری کفایت
مقداری صو بیله قینادوب صوینه لر کفایت مقداری بینر شکری ایله
لعوق دوزه لر و بو ادویه لری دخی بیله خلط ایلیه لر خام فستقی
بش درم کوک سیسام دبی ایکی درم طاتلی بادام و میان کوکی و کثیرا و صمغ
عربی هر برندن درت درم انجی اصل بونلری واخی دوکوب اکاقته لر لعوق ربة
الثعلب اوج کره یارمه سنه و کوکسده اولان یاره ده و سل و ضنه و ضیق

لعوق ضیق النفس

وعوق سوسن وبی وتهم

لعوق دیکر ضیق النفس

لعوق ربة الثعلب

النفسه یا نافعدر صفتی دلکونک آق جکری مدبّر اوله و میانه بالی و انیسون و
رازیانه و قره بالدرن هر برندن سکزر درم کفایت مقداری شکر ایله لعوق ایده لر
سکزنجی فصل مرهملر بیاننده در مرهم دیا الیتا دکبیر نیقولادسک رحطمی
ماهیدر تکلیهین ایلر و قیر دیر و قره طیب ایلر و کوکسه یوشادر و ذات الجنبه
نافعدر و هر مرضا که تسخینه و ترطیبه محتاجدر انکا نافعدر صفتی خطمی کوکی
ایکی رطل کتان تخمی و بوی تخمی هر برندن بر رطل شمع عسل بر رطل و قره منتنه
و صمغ لبلاب و قاصنی هر برندن اون التی درم و جام ساقزی و زرنیخ هر برندن
الّی درهم صو ایله اصلدوب لعابلری استخراج اولنوب زیتله و بال مومی
ایله قیوامه ارمهلم اولنجه مرهم اغریبا نیقولادسک استسقاییه و بلغمی شیشلره
نافعدر و کرلری یوشادر و بوکرکلره و مثانه اغریسنه نافعدر و بیوریدکه
استعمال ایلیه و بول ادرار ایلر صفتی سنم قیق کوکی اکیوز درهم و اوج دوکلک
کوکی یوز درهم اطه صوغانی یارم رطل کوک سیسام کوکی یکرمی هر درهم و
اکر لیکی کوکی و مرو ... چیچکی و دردکنی هر برندن اون التی درم بال مومی یوز
یکرمی درهم زیت یاغی درت رطل کوکلری دوکوب زیت یاغنده سکز
کون قدر اصلدهلر بعده قیوامه وارنجه آتش ایله آهسته آهسته
بعده سوزوب بال مومی ایله مرهم ایده لر مرهم قیروطی الصندلین ابن
ماسوایه نکدر قانلر و صفرادن اولان حرارتلی شیشلره غایتله نافعدر
و معده حرارتنه و جکر حرارتنه نافعدر صفتی کل قورلیسی اون ایکی درم قزل
صندل اون درهم بیاض صندل و صاری صندل الطباشیر درم کل ارمنی ...
درم طباشیر درت درم کافور ایکی درم بیاض بال مومی اوتوز درم کل یاغی
بر رطل مرهم توتیا نیقولادسک رحم جراحتنه اوکلدر صفتی کل یاغی بیاض بال
مومی هر برندن التی درم دل کوز اوزرمی صو ... و اسفیداج هر برندن التی
درم یاقمش قورشون و توتیا و کونلک هر برندن سکز درهم مرهم ایدوب حفظ

ایده لر

مرهم دیالیتا کبیر

اطه صوغانی الّی درم زیت یاغی درت رطل صح

مرهم اغریبا

مرهم قیروطی الصندلین

مرهم توتیا

اوزهالتشر سحه

درانبیج / وار انبج

دوکلک

درهم

بیاض صندل درهمی

دلکواوزرمی سه

ایده لر مرهم مقناطیس حج احتلری اوکلدر صفتی سحق اولمش مقناطیس سکز
درم قره منتنه التی درم بیاض بال مومی اون ایکی درهم صنوبر اغاجی یاغی اوتوز
التی درم کونلک بش درم مر صافی ایکی درم کافور کبریتی ... درهم مرهم
ایده لر مرهم کافور حرارتلی یارهلره و آتش یاقدوغی یارهلره مناسبدر
صفتی کل یاغی بر رطل بیاض بال مومی سکز درم اسفیداج یوز درم بیرده یغ
الّی عدد ایکی درم کافوری کل یاغیله ازوب مرهم دوزه لر مرهم اسرب یعنی
قورشون او کلماسی کوچک یارهلره مناسبدر صفتی یاقمش قورشون
و مرداسنک هر برندن قرق درهم اسفیداج و افتیمون هر برندن التی
درهم کل یاغی ایکی رطل بیاض بال مومی التمش درت درهم قره منتنه اوتوز
ایکی درهم مرهم دوزوب حفظ ایده لر مرهم عطیه الله فرنکلر بونی اوکلم یارهلره
استعمال ایدرلر اکر شیشلره و هر یارهیه که اغزی داخی اولورسه عنبری مرهمک
اوتوز کوننده ایله مدیکی بو مرهم ایش کوننده ایدر و شیرنجه و طاغلنوب
ولقمه سنده و غیرلره استعمال ایدرلر و نقرلیس اغریسینه و باصور اغریسنه
تسکین ایدر صفتی جادر اوشغی اون التی درهم و قاصنی و جاوشیر و مقل ازرق
صمغ و کونلک و مصطکی و زراوند طویل و جکار هر برندن سکز درم مقناطیس
شاه نخ عدسی هر برندن درت درهم مرداسنک و زیت یاغی هر برندن
بر بچق رطل بال مومی و قره منتنه هر برندن الّی درهم قطر الیهود درت درم
مرهم دوزوب حفظ ایده لر طقوزنجی فصل یاغلر بیاننده در دهن القسط
ابن ماسوایه نکدر قیرد رجیدر و سنده لری اغری و سکلری یوشادر معدهیه
و جکره قوت و یرر صفتی قسط اون التی درم دارچین سکز درم مرزنجوش
اوتوز ایکی درم شیره ... نباتی یکرمی درت درهم اجزایی کفایت مقداری
شرابه دوقوز کیجه ... ریکوب ... بیجه اصلدوب بعده یاغ ایله قیوامه
تا شراب کیدوب یاغ قاله بعده سوزوب حفظ ایده لر دهن السنبل ابن

مرهم المقناطیس

درهم اسنک ... ایکی درم اوتوز ... درت درم توتیا سکز

مرهم الکافور

مرهم قورشون

مرهم عطیه الله

دهن القسط

دهن السنبل

یکرمی درهم

قطر الیهود

ما سوایه نکدر صوقدن اولان مرضلرک جمله سنه نافعدر صفتی سنبل هندی
اون اللتی درم مرزنجوش اون اللیه درهم عود وانزروت وساذج وخولنجان
ولوبالوق ونکه آریغی وفاقوله هر برندن ایکی درم شراب دونیم سرکه بر نیم
بریحق رطل اوله اجزایی برکون برگیجه اصلدوب بعده بایغ ایله قیناده لر
سرکه گیدنجه بعده سوزوب حفظ ایده لر دهن العقارب
یعنی عقرب یاغی ابن ماسوایه نکدر مثانه ده اولان حصاة ریایره لر و
بولی ادرار ایلر وبایه وزهره لره نافعدر صفتی زراوند طویل
وجنطیانا و توبالوق دکره کوکه هر برندن سکز درم اجی بادام یاغی
بریحق رطل عقرب اونلش دانه قرق کون شمسده شیشه ایله
قویه لر بعده سوزوب حفظ ایده لر دهن هیوفاریقون جکیلر
اوکلدر واتشن لقد ویغی بره سورسه لر نافعدر وبولی ادرار ایلر
ومثانه اغریسنی دفع ایلر توبایغ مرهملره ودهن بلسان یرینه
استعمال اولنور صفتی هیوفاریقون یکرمی درت درهم شراب
دونیم سرکه ایله اصلده لر بعده سوزه لر ولینه الحنه تازه هیوفاریقون
قویه لر درت درم شراب دونیم سرکه ایله اصلده لر ینه سوزه لر
تکرار الحنه ینه هیوفاریقون قویوب اصلده لر ینه سوزه لر
بوندن صکره تهمنتی سکز درم روغن زیت اللی درم زعفران ثلث
درهم بونلری اول سرکه یه قویوب قیناده لر تا که سرکه گیدوب
یاغ قاله اندن حفظ ایده لر ادویه فصل شاف بیاننده در شاف
قابض ابن ماسوایه نکدر کوز اغریسنه نافعدر وجمیع اشکلرین ایدر
صفتی انزروت که اشک سودیله پرورده اولمش اوله ثلث
درهم ثلثه ستة درت درم کثیرا اربع درم افیون بر درم کوکنارک
بریحق درم اسفیداج اون درم کلاب ایله شاف ایده لر شاف احمر

دهن العقارب

دهن هیوفاریقون

شاف قابض

شاف احمر

ابن ماسوایه نکدر

73

ابن ماسوایه نکدر کوزک اولوزرینه نافعدر وکوزه صو اینمکه وظفره یه نافعدر
صفتی کندر یحمی اوج درهم زاسنتق طاشی ودم صافی هر برندن ایکی درم
زعفران بر درهم قلم جیکار روشنا درقه ببر هر برندن نصف درم لعق
صو سیله شافلر ایده لر شاف الکندر کوزده اولان یاشی کسر صفتی کوکنارک
و توتیا هر برندن اون درم اسفیداج قرق درم افیون وصمغ عربی هر برندن
اللی درم شافلر ایده لر شاف توتیا ابن ماسوایه نکدر جمیع کوز اغریلرینه
خصوصا صیجقدن اولمش اوله غایت نافعدر صفتی توتیای مغسول احد عشر
سو دنده اصلنمش اوله اون درم اسفیداج کلاب ایله مغسول اسکر درم دمور
بوقی درت درم کثیرا وصمغ عربی هر برندن درت درم افیون ایکی درم
یغمور صوسیله شافلر ایده لر ادویه مقاله باشده اولان اغری ده وارجه عضوه
مخصوص اولان مرضلرک سببلرین وعلاجلرین بیان ایدر الصداع باش
اغریسنه درلر بونک سببی ایکی درلودر بریسی صیجقدن اولان باش
اغریسنک سببلری یا خارج بدندر یا داخل بدندر خارج بدندن اولان
مثلا صیجق کونشده چوق گزمکدن اولور ویا اتش کنارنده چوق اوتورمقدن
اولور ویا حمامده اکلنمکدن اولور اما داخل بدندن اولان مثلا قان جوشقنلقدن اولور
وصفرا جوشقنلقدن اولور ویا خود بعض ادویه حاره استعمال اولنمقدن اولور یا زیاده
صوغان وصرمساق استعمال اولنمقدن اولور اسیدن حاصل اولان باش اغریسنک
علامتی باشن ... اسیی اولمق واوجوزلقدن مضطرب اولوب راحت
اولمامق وصووق شیلردن حظ ایلمکدر اکر کونشدن یا اتشدن اولمشسه
اول تورتقدن اولدی ایسه علاج بوطلایه سوره لر غایت نافعدر صفتی کل یاغی
سکز درهم بذرقطونا لعابی وایواجکردکی لعابی هر برندن درت درم
الوب بریحق درم بال اموفی ایله مرهم ایدوب باشه سوره لر وینبلوفر
بنفشه شرابی الجوبه لر اکر سهر وار ایسه دوجعی شدیده بو طلایی ایده لر

شاف الکندر

شاف توتیا

باشن اغریسی

اولور وبرنسی صوقدن اولور اسنجقدن صح

علاجی

وینبلوفر شرابی صح

تمز ایدر
اسیدر اولان صداعک جمیع انواعنه غایت نافعدر و مجربدر وکندی مجرباتمدر
صفتی اریه اوتی اون درم قباق چکردکی انجیر درت درم ماردول تخمی
اوچ درم طاتلو بادام یاغی اوچ درم خشخاش تخمی اوچ درم بونلری جمیع
ایلیوب بمرده اغلیه وکلا بله خمیر ایلیوب برتر اوستنه سوزوب
باشه یاقو ایلیه اگر قاننه غلبه سینک علامتی وار ایسه کوزی و یوزی قزاروب
صداع غلبه سنده متعین اولورسه علی الخصوص طمر قالک دکفر اولکه
کوده طمرندن یا خود باش طمرندن قان الهلر اگر صفرا غلبه سندن اولوب علامتی
ظاهر اولورسه مثلا یوزک وکوزک صرارسه کبی و آغزی آجی اولمق کبی صفرانی
سورجک شیلر ویره لر لکن اول بودرکه اوتوز درهم تمرهندی ایصلدوب
صوینی سوزوب اوتوز درت درم بنفشه شربتی یا گل شکر شربتندن
بکرمی درم قدر اول صویله ازدیلیجه لر صفرانی سورر و حرارتی تسکین ایدر
اگر بو قصددن صکره و یا خود بو شربتدن صکره اغری کیتمیوب ایسه قالورسه
بو قاروره مذکور اولان طلا یه باشه سوره لر بلطف اعمه دفع اولور غدا اسی
لیمون صویله یا قورق صویله اصفیناج بورانیسی پشوره لر یا پنیر اوتی
بورانیسی یا قتق بورانیسی پشوروب یدوره لر اگر باش اغریسی صوقدن
اولورسه علامتی باش صوق اولور صیجاقی شیلردن حظ ایدر و طبیعت سست اولوب
کسل اولورسه اوله و صوقدن حظ ایتمیه و اغری آکشیه جانبنده مائل اوله و کوک
سیبی خارج بدنده اولور یعنی قیش گونلرنده صوقی هواده گزمکدن اولور و یا
داخل بدنده اولور مثلا بلغم زیاده اولمق کبی یا طبیعتی زیاده صوق شیلر استعمال
ایتمک کبی مثلا قارلی بوزلی صولر ایچمک کبی بو صوقدن اولان باش اغریسینک
اکثری زکام و نزله یه مؤدی اولور اول علاجی باشه قیز قرمق گرکدر مثلا
کیجه گدیبا طاریله قیزدروب ورکیه یه قویوب باشنه اوره لر
بعده قیزدرلمش باش شربتی و معجونی استعمال ایلیه لر و مسهلی غایت مجربدر

اولیدر

هم باش اغریسنی کیدررده هم نزله یی کسر و دماغه قوت ویرر صفتی حب بوآ
دبباسه و سرکله ایتدیرلمش کشنیج و رازیانه و کونلک و دارچینی
هر برندن ایکیشر درهم کهربا نصف درهم شکر قرق درهم بونلری دوکوب
سفوف ایلیوب اوچر درهم استعمال ایلیه لر اگر بلغمک علامتی ظاهر
اولورسه مثلا زیاده اغرلق و زیاده اویوقو برقاچ کونده باش شربتی
الحیوب بعده بلغمی ازاله ایلیه جک حبلر استعمال اولنه صفتی تربد قنتوری درت
درم صبر اوچ درم غاریقون بر بچق درم حبل ایلیوب بر درهمندن ایکی
درهمه دکین استعمال ایده لر و بو یا قوی دلو باشه قوملر صفتی قرنفل و
کونلک و بسباسه هر برندن ایکیشر درم و جانشو و عنبر هر برندن بر بچق درم
سرو قوزه لاری اوچ درم و اصطرک و سندروس هر برندن درت بچق
درهم لادن اون درهم مشک یارم درهم اجزالری دوکوب
اصطرکله و مشکی و لادنی ملایم آتشده اریدوب اجزایه قاتشدروب
بعده بر بز اوزرینه یایوب دیبا اطلسه یا باشنه سوروب قباغی یانه
دیرک اوزرینه یاپشدره لر و بو یاقو هر مجربدر و دماغک یا شقیقه
و آچقی نزله یی منع ایلر اگر سودا علامتی ظاهر اولورسه مثلا اوغلانجک
دیگزی دولو اولمق و اغریسی کونده متصل اولمق و اغریسی اخشامده
زیاده اولمغه باشلیوب کیجه نک اوچ ساعتنه دکین اغریمقدر
علاجی اگر قانه غلبه سینک علامتی ظاهر اولورسه طمرلری طلو اولورسه
قان الهلر و طبیعتی دائم ملایم طوته لر دوشرهم دیبا قانقلو ایکی درم
قرم معجونی ایله قاتشدروب ویره لر غایت مجربدر خصوصا بونک
اوزرینه ماء جبن ایچه لر نفعی فوق القیاسدر و اشربه دن لسان الثور
شربتی و مسک اللما سی شربتی و بنفشه خمیره سی و لسان الثور چیچکی خمیره سی
و ابه کومجی چیچکنک خمیره سی و قرم معجونی و جواهر معجونی بو جمله سی غایت

ب یحی
قورودرم

نافعدر وباشه بادام یاغیله وطوراق اوتی یاغیله ویا بابادیه یاغیله یاغلیه لر
قره باشق اوجلاسور سرامی اوتی وسنامکی وابه کوجی وخطمی بونلر قیناییب
دوکوب صوینی باشه دوکه لر وبو صداع سوداویه ملکه جمیع سوداوی امراضه
وصداع بادزهر کبی علاج اولمز وبو معجون غایت مجربدر باش اغریسنه و
خفقانه وجمیع سوداوی اولان مرضلره خصوصا ملوکه غایت مناسب ومجربدر
صفتی سنامکی توبیرجیکلک جمیعی ونفشه جمیعی هر برندن یتمش ایکی درهم
اوغل اوتی واغاج قاوونی قابوغی هر برندن یکرمی درت درهم اتوعنبر وسحق
اولنمش انجو هر برندن اوچ درهم بادزهر بر درهم بونلری قارشدیروب و
الما شربتی ایله معجون ایلیوب صباح واخشام اوچ درهم قدر استعمال ایلیه لر
وطعاملرده پرهیز ایده قلیه وبلیجان تورب انیسی ایله یا ابه کوجی بوراینسی ایله
بیه لر ومولوحیا بورانیسی ونیمبرشت یمورطه بیه لر واکر باش اغریسی بخاردن
دیلرده اولورسه علامتی اغریسی برده قرار ایتمیوب کزمکدر وقولقلری
کورلر واکر بو صداع حماده حاصل اولور وحیض ویا قان بواسیرک عادت
اوزره اقماده یغندن حاصل اولور علاجی قانی الملقدر وحب قوقیا وایارج
استعمال ایلمکدر اکر حما ایله اولورسه ابه کوجی وبابادیه وبنفشه سراغز
هر ابرقیناد وب صوینک انجینه ایقلرینی صوقوب اوغه لر وسرکه
ایله کلابی وصیجق صو ایله قارشدروب بتور یونه حکه لر وبو نوع صیقیه کر
وبخارک منع ایتمکیچون کابلی هلیله پرورده سی استعمال ایلیه لر طریقی بودر که کابلی
هلیله پرورده سی الوب اصیجق صوده یتمیه لر وکلاب ایله بنفشه شربتی ازوب
بو کابلی هلیله ی اول شربت ایله برکیجه اصلده لر بعده کابلی دن ایکی دانه سن
صباح واخشام استعمال ایلیوب شربتدن برازلجه ایچه لر جمیع دماغده
اولان مرضلره نافعدر کرک باش اغریسنه کرک کوز اغریسنه کرک
سائر اغریلره جمله نافعدر اکر استعمالنده مداومت وملازمت ایدرلر ایسه

حواس

حواس ظاهریه وباطنیه یه زیاده قوت ویرر اکر بو تدبیر ایله ایلیچ دیو باشی
دخی استعمال ایدرلر ایسه انک دخی منفعتی چوقدر وباش اغریسندن بر
نوع داخی واردر اکا شقیقه درلر که بر قوم یری اغرمدن و کاه کلوب کاه
کیدر حما کبی نوبتی واردر کاه هیچ آرزایه اولدقچه اول مرضلی زیاده
اولور وآز اکسلدکچه اکسیلور علاجی ماه سنی کوره لر هر قنغی خلط
غالب ایسه اول خلطی اسهال ایلیه لر وبو حب شقیقه به وجمیع انواع صداعه
نافعدر بو که حب قاقشر ادر لر صفتی صبر اون ایکی درهم قاقشر ایگرمی درهم
ومصطکی هر برندن درت درهم بونلری دوکوب قره باش شربتی ایله
خمیر ایدوب حب ایدلر وسنامکی ماءجبنله الجوزمک مجربدر وبعضی
محلده بو شقیقه زیاده شدت اولور اول وقتده اغریسنی تسکین
ایلیجی شیلر ایله مثلا خطمی وبابادیه وابه کوجی واکلیل الملک وبنلوفر چیچکی
وخشخاش قبوغی بونلری قیناده لر قیناترکن اوستنه طاتلی بادم
یاغی قویه لر بعده اندروب بو یاغ ایله صویه سونکر باغروب و
براز اجق صیقوب باشه یا قوایلیه لر وسونکری ایکی ایدوب بر قالبدر چه
برین داخی قویه لر تا ساکن اولنجه امیددر که چوق چکمیوب ساکن اوله
اکر باش اغریسی وشقیقه اسکی اولوب وچوق زمانه علاج ایدوب
تأثیر ایلمزسه حب چینی وصبر شبه وسقمونیا اغاجی وصاصغر اجو بعدرت
اجزادن هر بریدن درلو درلو قیناد وب صوینی صیجق هر ایکیه کر
درلدر مرضی دفع ایلر زیرا جمله سی معوقدر بلطف الله تعالی دفع ایدر
بو درت اجزاء هر نقدر مشکل مرضلر ایسه دفع ایدر اما تأثیر طویله
استعمال اولنمق کرک انشاء الله تعالی شرائط محلنده تفصیل اولنور
فرانیطس نوع هر سرسام حاردر بونک سببی دماغی مشتمل اولان
پردلره صفرا وقانی منصب اولوب برشیش پیدا اولوب بو مرض

داوعلیه
صداعده نسخه
فائده
بو یاغلی که
علاج ایلیه لر
سرسام حار

برنجوف پراقرصندرعلامتی ستمه دروسهردروهندیانه سویلمکدر واضطراب
اوزنه اولوب راحت اولماممقدر وباشی زیاده اغریمقدر وگوزلری قزاروب
شاریمقدر علاجی ابتدا قانه اله رشتر کوزن بعده باش طملرندن اما قاننه
المزدن اول طبیعتی تلیین ایلیه لر احتقانه ایله ویا غیری ملین شیلر ایله
یعنی جمیع زمانده که قانه التمق لازم اوله بو شرطه رعایت واجبدر
طبیعت قبض اوزرینه ایکن قانه المیه لر وقانه الدقدنصکره بو صفتله برحقنه
لینه ایله لر **صفتی** ابه کومجی پیراغی و ماروله پیراغی ویا پشقانه و بنفشه
پیراغی هر برندن برر طوتام اله لر مذکورلری ایکی یوز درم صو ایله قینادهلر
تا یوز درم قالنجه بعده سوزلر اوزرینه سکز درم شکر ویگرمی درهم
درغن بنفشه یاغی یا قوب احتقانه ایده لر و شربتلردن بعد التنقیه نیلوفر
شربتی یا بنفشه شربتی اربه صو ایله ازوب ایچوره لر اگر هذیانی چوق
اولوب ایچوب کلمز ایسه بعضی منوم شیلر استعمال ایلیه لر ایچرو دلی و
طشره دن مثلا قاوون چکردکی و قابوز و خیار چکردکی و قشاق چکردکی
و بیاض خشخاش تخمی بونلرده یعنی هر برندن درت درم آلوب دوکوب
صو ایله سوده بنی چقاروب نیلوفر شربتی ایله وهم از کلاب قاتوب
ایچوره لر نیلوفر و ماروله وکل و خشخاش قبوغی وادخلا مورد مجموعنی
قیناددوب سوزوب صوینی بر ابریق ایچنه قویه لر ایلیجی ایکن باشنه
دوکه لر اما نیک ایسیجق اولمیه واگر حرارتی وصوسزلغی زیاده اولور ایسه
نیلوفر صوینی کم اینبیق ایله چکلمش اوله و گلاب ولسان ثور صویله هر برندن
سکز درم الوب بالتی درم ریباس شربتی اول صوده حل ایلیوب اوزرینه
برایکی قطره اشربت وتریول یعنی روح الزاج طاملدوب ایچوره لر
بو غایتله حرارتی تسکین ایلر حرارت دفعنده وصوسزلق قطعنده
بونک نظیری یوقدر اطبا متقدمین بو اسراره واقف اولمامشلردر

سوزلر ص
شرايطه
الظاهر قاتوب ٤

بو اشربت وتریول دیدیکمز اطبا کیمیا ویلر استخراج ایتمشلردر معناسی
روح الزاج دیمکدر زاجی قرعه اینبیق ایله تقطیر ایدوب صوینی چقاررلر
اما چیقارمسی مشکلدر هر کس قادر اولمز فرنکلر بونی چیقاروب استانبوله
کتوررلر ذاتنده بر لطیف شیدر حرارت دفعنده مثلی یوقدر
لیثرغس یونانی لفظدر معناسی نسیان دیمکدر بو سرسام بارددر بو
مرض دماغک مؤخرینه بلغمدن حاصل اولور شیشدر بونک سببی بلغمی
زیاده ایدیجی شیلری تناول ایتمکدن حاصل اولور مثلا بوغرت وسود کبی و منجمد
شیلر استعمال ایتمکدن حاصل اولور مثلا چوق صوغانه یمک کبی علامتی بر
خفیفجه باش اغریسی صنجقجه باش اغریسی و کمال غایتله کلور صاحبی
دایم نوم ایدوب اویخوده گوزنی آچمز واشتدکنی اونودر نسیان
غالب اولور و دلی بیاض اولور و گوز قپاقلری آچمقده کوجیله آچوب عقلی
پریشان اولمقدر بو مرض داخی قورخولو مرضلردندر خصوصیله چوق
دیرلیه احتماللدرکه قوتی ساقط اولوب موت اصابت ایده علاجی اولا
لینه حقنه ایده لر بعده قانه اله لر فصد ایله یا حجامت ایله بعده بر حقنه
حاره ایله لرکه بدننک اراق یرلرندن مادهلری چکه **صفتی** پشقان ویابان
فسلکنی چویش اوتی و مرزنجوش و بتونکا و قنطریون هر برندن بر قبضه
غاریقون و حنظل قبوغی هر برندن اوچر درهم بال صو ایله قیناده لر و بونلر
یوز درم بو صودن الوب ایچنده درت درم ایارج فیقرا ازه لر و
سذاب ~~[illegible]~~ یاغندن و سوسن یاغندن سکز درم دکل بالی التی درم
و بر درم دلغ طوز بونلر قارشدروب احتقانه ایلیه لر اما بو قاریدن
قوی مسهل ویرمیه لر اگر اقتضا ایدرسه غاریقون و راوندده لر ایارج
فیقرا ایله واگر ستمه ظاهر اولور ایسه اسیجی شیلردن حکمن لری قدر
احتراز ایده لر و برازکل یاغی و قند رحیانه سیر سرکه ایله یا بشه یا قوته ایلیه لر

نسیان فرمشی
اچیلکو ص
چوق ص
قبوغی ص
ثبوتلر جهال قارتوز ننک قبوغی ٤

وتبوتکا قبوغی هر برندن اوچر درم
وقنطریون هر برندن اوچر طوتام
٤

ثبات سهری

وایاقلرینی دیزلرینه دکین صیجاق صوایچنه قویوب ایاق طاشی ایله ایاقلرینی اوولر
خصوصا بعد الطعام برایکی ساعت کچدکده اوغهلر زیرا طعامك طوبنی
اشغه چکر واویخویی منع ایتلر زیرا بونوع مریضه اویخو ضرر در **ثبات سهری**
بومرض بر مرضدر که سرسام حار ایله سرسام بارددن مرکبدر زیرا بونك
ماده سی دماغده بر شیدر که صفرا ایله بلغمدن حاصلدر بو مرضك سببی چوق قدر
یییوب ایچمکدن اولور علامتی ایکی سرسامك بیله کندوده علامتی بولنمقدر علاجی
قانون مشهور اوزرینه قان آلدرمقدر وحقنه لر وطعاملردن منع ایدهلر
برایکی کون صبر ایدهلر واکر معده ده امتلا علامتی وار ایسه قوصدرمق
نافعدر براز تورب تخمی دوکوب براز بال وسرکه ایله قارشدروب
ایچوره لر قوصدرر وباشنه کل یاغی سرکه ایله قارشدروب سوکه لر
وایاقلرینی اسیجاق صویه صوقوب ایاق طاشی ایله اوغه لر وبر درهم
مچوقان سحق ایدوب بیهلر اوستنه ایکی درهم کل مکر شربتی دخی
ایچه لر وغداسی سمز اوتی ایله ومعدنوس ایله تشمش بلج صوینی ایچك اولهلر
آریه کلابی وارپه صویله ویره لر

سهر

سهر بو بر مرضدر که آدم اویومیه مرضه
اکثریا سودادن اولور یاخود صفرادن اولور اکر صفرادن ایسه علاجی
تمرهندی صوینی نیلوفر شربتی ایله یاخود بنفشه شربتی ایله ویره لر وارپه
صوین نیلوفر ایله وخشخاش قبوغنیله قیناتدوب صوزوب جلابنی ایچوره لر
ولو تطولیله باشنی وایاقلرینی ییقیه لر **صفتی** نیلوفر و مارول واوه گلمور
وخشخاش قبوغن قیناتدوب صویله باشنی ییقیه لر نیلوفر چیچکی وبنفشه
چیچکی وخیار قوقه لر وبو بر مجربدر که عجایب ایدر **صفتی** سیاه خشخاش
تخمی وبیاض خشخاش تخمی هر بریندن سکز درم افیون وطوشان اوتی
ایکیشر درم مارول صویی الکی درم اجاییه دوکوب مارول صوینده
اوچ کون اصلده لر صیجاق یرده قویه لر بعده قرعه و انبیق ایله تقطیر ایدهلر

چوق یمك وایچمكدن
جلابنی ایچوره لر واریه صو
اودی

بونك

سبات

بونك بر قطره سی بر ساعت اویخو کتورر نیلوفر شربتنه یا مارول صوینه
قاتلدوب ایچوره لر غداسی مارول بورانیسی وسمزاوتی بورانیسی بلجلر ایله
بشوروب ویره لر کاهیجه بو سهر طوزلو وحدتلو بلغمدن حاصل اولور اول
زمان یکی تریاقدن ویافلونیادن ازاجق ویره لر **سبات** بومرض اکثر
دماغك رطوبتندن حاصل اولور یاخود اویوشدریجی شیلر تناول
ایلمکدن اولور افیون کبی وبنکلك کبی اکر بلغم غالب اولورسه علاجی بلغم
سوریجی شیلر ویره لر مچوقان کبی وقربدوغاریقون کبی ومسك وعنبر بخور
قوقمق وعود بخور اتمك ودوا المسك ودوا العنبر وجواهر معجونی
ییدرهلر غداسی کوکرجین اتی ونخوداب ایله دارچین وکمون ایله
ومعدنوس ایله وباشنه قوندز خایه سنی یا بادیه یاغیله ازدوب سوره لر
وسذاب وعود القهر وقوندز خایه سی قیناتدوب صوینی باشنه
دوکه لر سرکه ایله قوندز خایه سنی ازدوب قوقه لر وباشنه سوره لر

مالیخولیا

مالیخولیا بو بر سودای مرضدر که بو مرضك صاحبی قورقیجق
شیلردن قورقار غایت دهام اولور وخلقه سوء ظن اوزره
اولور وفاسد فکر ایله واصلی یوق شیلر خیال ایله وقت کچورر
وبعضیسی قارنده یلان واردر دیر بنم جکرمی بیر هلاك اولورم
دیر وبعضیسی کوك اوزریمه ییقیلور دیو خوف ایدر وطشره چیقماز
وکمی برینی یوداردیو کزمکه قورقار وبعضیسی جنیلردن وبعضیسی
خرسزدن قورقار وکمی برکوزینی ابصار لر اولدرر دیو قورقار
وبعضیسی کندو شیشه اولمش تخیل ایدوب یانینه برکمسه
واروب عنندن طوقنوب بنی قرار ملاحظه ایدوب فریاد ایدر و
بعضیلر داخی کندوی صغر اولمش ظن ایدرلر امش حتی حکایت
ایدرلر که بر کمسه کندوی صغر اولمش ظن ایدوب قصابلره وارر

صوینه لر
ییدره لر
علاجی
سوره لر

بنی بوغازلینک سمز صغیرینی نیم اتمدن کوزلرک شکنک اولور سلمانلر یسونلر
حفظ ایلسونلر دیو تمنا ایدر قصابلرسن صغردکلی الن انسنی دیدکلرندن
بیچاره متألم اولوب بن کندومی بلمزمیم لکن سنرک عقلیکوز یوق
حیوانلر سنزدیه رک بر عیزی قصابه دلنو وارد وب صنوال مشروح اوزره
نیاز ایدر ایمش الحاصل بو اسلوب اوزره دار أ شهرک دکانلرین کزر
و قصابلره عاج ایدر بوغازلی لما دقلرینه غایت محزون اولور ایمش
و اودیه دنی بو که رست ایدوب علاج ایله فرلورمکر اول شهرده ایم ظریف
و هم طبیب بر کمسنه وار ایمش قضیه دن خبردار اولوب ان شاء الله تعالی
بن اکا علاج ایدرین و مرضندن خلاص قلورین دیدیکنده مریضک
اقرباسی تقیید بیورک لطف ایدک دیو منت ایدرلر در حال
طبیب بلنه قصابلر کبی اشتمال قوشانوب کندو یه قصاب
بچاقلرینی و مصادینی طاقوب والرینه صاتور وات اصه چنکللر
الوب و بو اسلوب ایله اول مریضک اوینه واروب اقربالرندن
بوغازلینه حق صغر وار ایمش کتورک بو غازلیه یم دیو مجنونی فربورک
طلب ایتدکده اول مجنونی بو سوزی اشدیجک شادان و خندان
طبیبک یانینه کلوب اول طلب ایلدیکک صغیر بنم لطف ایله همان
بوغازله دیو منت ایدر طبیب حاذق بلا توقف مجنونک عادت اوزره
الرین و ایاقلرین بغلیوب و بچاغن چیقاروب اول مجنونک
قارشوسنده مصدده چالار و مجنونه یانشوب چکوب اشاغی
یقوب الله الور مجنونی صفاسندن بو بیونی اوزادر تیز جه بو غازله
دیو طبیب دلنو بچاغنی النه الوب باشنن چویرر بوغازلیه جک
الیله مجنونک کاه قارنینی کاه ارقه سنی یوقلیوب بو اثناده تعجب
ایدوب دار جسنده حاضر اولان اقربالریله غوغایه باشلیوب بر سمز

صیغر

صغیرمز وار دیو البته کلی بو غازلمیو نیچه بیک ابرام ایله بنی کتوردیکز
حالا بو صغیر کوردم که بیکه صالح لحم یوق فی الحقیقه مرادیکوز هله
بوغازلمق ایسه دورت بش کون بو که دافی لفیس طعاملر یدیرک
تمام سمرسن بنیه کلورین بوغازلیه یین دیوب کیده جک
اقربالری مجنونک الرین و ایاقلرین چوزوب اکرادی بوغازلنق
ایسه سنکیچون نفیس طعاملر حاضر ایلدک کتوره لم اکل ایله دیدیلر
بیچاره مجنون بو غازلنمق دو صندن هر نه وار ایسه کتورلرک تناول
ایده رین دیو اقربالری فی الحال ادویه لر ایله ترسه اولنمش بر قاچ
درلو طعام اوکینه قویوب کتوررلر مجنون بو طعاملرک هر برندن
مرادی اولدیغی قدر استعمال ایدجک کندودیه نوم غلبه ایدر اویخوده
دار رو افزا دلیورادیا بندرقه عقلی باشنه کلوب واقع حالی
کندو یه بیان ایدرلر طبیبه چیقاروب وافر احسان ایدرلر اودرقاچ
کون دلنو علاج ایله مقید اولوب اول مرضندن بالکلیه خلاص اولور
بو رواقی یاسین غسل ایله طولی برکوب ظن ایدرمش غیر یا نینه کمسنه
کتورمز ایمش دو فریاد ایدرایمش نیچه جانبزکه طقوزنه اوکوبه قیروب
بالدو کیلور دیو بو ملاحظه ایله دائما باشی طوغری طوتار ایمش
هیچ بر جانبه اکمزایمش عاقبت قالدرکه باشینی لیصد و غه قوبوب
ادیوبه بو کونه معذب ایکن اطبادن بری بونک علاجی دهمینی
کیدروب دفع اتمکدر دیو اقربالرینه تعلیم ایدرکه بونک هر زمان
کیدجک بولده بر مناسب یرده لیعنی بر بو کسک موضعده مسلی طولی
برکوب قویه لر اول مجنون اول محله کلدکده چولیفک برلسیر قارشوسنه
نسکر در اول فریاد ایلر کلیه دو قوم دیو چوبیف وار ردو قویور
بو قاریدن اول کویه اشاغی براغه لرکه تا که کوب قرلوب بال

دوكوله ومجنون بوني كوروب كندويه يأس حاصل اولوب انكار
باطلدن خلاص اوله پس قربونك اقرباسی طبيب قوليله عمل ايدوب
بر بيخه يه بركوب بال قويه لر ومجنونی اول بيخه نك التنه كلدكده بر پسيسی
جاغروب ساكه بر ديه جكم وار دربراز توقف ايله ديه رك عجله
ايله باشنه وار ر مجنونی كلمه يو زياده ايدر كين كوبه يو قاردن شماغی
آته رك كوب پاره پاره اولوب بال دوكيلور ومجنونی كندی باشنی قيبال
ايدوب اول حريف ايله غوغا ايدرينم بالمی دوكدك ديو كوبی قردك
ديو قاضيه كيتمك استدر مجنونه بر قاج اقچه ويررلر اوكوب ايله
بال مقابله سنده عاقبت كندويه كوبدن يأس حاصل اولور و
عقبينده نوم مستولی اولوب وبر قاعده ياتوب طونيخه اولور
وبراز عقلی باشنه كلوب وعلاجه تقيد ايدوب خلاص اولور بو
مالخوليا حوق كسنه درلو درلو همله اوغرايوبدررلر اكر
اشتدتلين حكايه لر الجابر اولسنه بر مطول كتاب اولور بو مرضك
ابتدا ظهوری علامتی موحش واقعه لر كورمك وادنا شيلردن
قورقمق وغضبه كلمك وخلقدن وحشت ايلمك وسببی سودا
زياده لكيدر وسودانك فسادی بدر ربو مالخوليا اوچ قسمدر برنك
ماده سی جميع بدنه شاملدر وبرينك دماغده اولور وبرينك
مراقده اولور اكا مالخوليای مراقيا درلر جميع بدنه شامل اولانك مراقده
علامتی بدنی سياهه مائل اوله وارق اوله وبدنه قللری حوق اوله
ونبض صلب اولوب مختلف اوله ودماغده اولانك علامتی فكری
زياده اوله ووسوسه سی حوق اوله وكوزی طونوق اوله وبدنی
بك اريق اولميه ونبض بطی وصغير مختلف اوله ومراقيانك علامتی
طعامی يدكدن صكره معده سی شيشه واكشی اكشی كگره وياعمه دن

توتوتيه

توتوتيه توتوسی كگره وكوكلی صقلمقدر علاجی اكا قانده غلبه وياخود فساد
دار ايسه قانی المق كرك اكر ماده سی جميع بدنده ايسه قانی مشتركدن
الهلر اكر مادسی دماغده اولور سه قيفال يعنی باش طمرندن الالر
اكر ماده سی مراقده ايسه قانی باسليقدن الهلار اما قانی الماده
قاعده بودركه اكر اقان قان ال رنك ايسه فی الحال طوتوب اتميه لر
اكر سياه وغليظ ايسه تحملی قدر اقيدوب طوته لر بعده حقنه لينه
ايله احتقان ايليه لر واشربه دن اما شرابی ولسان الثور شرابی ونيلوفر
شرابی وشاهتره شرابی ولسان الثور واد غلاد صولری الجوب لر بو
مرضه كافی بر معلاجات واردر ماه السنر بشورمده ووقع ايلمه هيچ
نظيری يوقدر قرمو طار طارو درلر توريندن يپارلر رشيد
قرملو طارطر حكای كيميا ويلرك آخر اعيد رغايتله مجربدر امراض سوداويه يه و
ستمه لره ودسده لره فتح ايلمه ده بی نظيردر نصف درهمدن
بر درهمه دك الوب بنفشه خميره سيله يالسان الثور جيحكی خميره سيله
قارشديروب ويره لر واودسته يكرمی درهم قدر بوشربتدن الجوره لر
صفت افيتمون اون درم مسكی الماسی صويی اوچيوز درم التوز
اوت بش درم اولا التوزی اوتوتی اوچيوز درهم صوده قيناده لر
قوت صويه حققنجه بعده اينديره جك تحلده الحينه افيتمونی قتهلر
بركره جك قيناد وب ايندره لر وسوزه لر والحينه الما صويی قالوب
ايكيوز درم شكر قاتوب قوامه كتوره لر ولازم اولدقده لسان الثور
صويی ايله ازوب اول خميره نك اودسته الجه لر بو معلاجكا فيدر
غيری يه احتياج يوقدر بعده بو معجون ماء الجبنله يا بلج صويله استعمال
ايده لر صفت افيتمونی درت درم غاريقونی ومعتسول لاجورد حجر
برنده ايكی درم وايوا الحيده [illegible] دنی بر درم قرنفل اوتوز

دانه بونلری دوکوب سفوف ایدوب هر درهمنه ایکی درهمه دک ماء جبنله
هفته لر برکره ایچوره لر واراره اول مغلابدن ایچوره لر بیچ بونک کبی
لطیف علاج اولمز و بو شربت مراقیایه غایت نافعدر معده دن بللری
سوررو سودایی بشورر صفتی بسفایج اللی درهم لسان الثور بستانیدن
بر قبضه و بیابی بر قبضه و تو بلاق و کبره کوکنک قابوغی و اکیر و اسارون
هر برندن سکز درم سنامکی و افتیمون کربدی هر برندن یکرمی درت
درم مارول تخمی و هندبا تخمی اون التی درم جمله سنی بر قیه صیجق صو ایله
اصلدوب اما افتیمونی قوینه لر بر کون و بر کیجه صیجق یرده طوره بعده
صونک کندکچه قیناته لر بعده افتیمونی الحجه قونه لر برایکی قیناد قده
ایندیروب سوزه لر ایکیوز اللی درم قند شکری ایله قیناد وب شربت
قوامنه ویره لر بوندن یکرمی درهمنه اوتوز درهمه دک الوب لسان
الثور صو یله یا درنجبویه صو یله یا ماء جبن ایله ازوب ایچوره لر بو جب
دخی غایتله قویدر مالنخولیای مراقی ایچون و معده ملینه و تشنه لرینه
بی نظیر در و حلطی برخوشیجه تنقیه ایلر بو مجربدر حبدر صفتی صبر اوقیه ایکی
درهم راوند و غاریقون هر برندن سکز درم جادر او شاغی و سرکه
ایله سحق اولنمش بولاد مدبر هر برندن نصف درم زنجبیل و افسنتین
و مصطکی و جنطیانه و قنطریون صغیر هر برندن ثلث درم بو اجزایه
برخوشیجه ایلیوب تهمتی ایله فارشدیروب حبلر دوزه لر شربتی
نصف درهمدن بر درهمه وار نجه در و آمق معجونی و دیا ایلیقون
و شهتره حبی و مدبر شهتره شربتی غایت نافعدر تنقیه دن صکره افسنتین
مدبر شربتنه ملازمت ایلیه لر و مفرح معجونلره ملازمت ایلیه لر جواهر معجونی
کبی و قرمز معجونی کبی و انجو سفوف کبیر والحاصل قرمز معجوننک امراض سوداویه
نظیری یوقدر و غدالری رطوبتلو اتلر شیلکرک بلیج و اوغلاق و بوزاغو
اتری

اتری و نیمبرشت یمرده صاروسی و قیا بالغی واوزم و بادام اولیه و
طعاملرکن الحجنه لسان الثور دن جوقجه قو یوب بله بشوره لر و مسک
المیی و کوزل قوقولو نسنه لر و کوزل آواز دکولمک غایت نافعدر
و سودا آری تورر شیلردن صاقنه لر مانیا بو بر لفظ یونانیدر معناسی
ارسلان قودورماسی دیمکدر زیرا بو مرض صاحبلری قودورمش
ارسلان کبی خلقه هجوم ایله اولدرمک جوق اولمشدر بو مرضه مبتلا اولنلر
کیمی انلرسن و کیمی یا ناسن و کیمی قردا شن و کیمی اوغلن و کیمی جاریه سن
اولدرمشدر بو مرضک سببی صفرادن یا نمش سودادر و کا تخیچه
فانک احتراقندن دلعز اولور علاجی اکر قانک غلبه سی وار ایسه فصد
ایلکدر و بعده مزاجینه رطوبت ویره جک شربتلر ایچوره لر بنفشه
و لسان الثور شربتلری کبی و ما الجبن کل شکر شربتی ایله و بنفشه شربتی ایله
نافعدر و اسهالنی امتق معجونیله و دیا قاتیلیقون ایله و ماء جبنله ایلیه لر
اکر سهری زیاده اولور ایسه بیاض خشخاش شربتی ایله غذدر بارده
سکودین ایچوره لر بندر بارده دن مراد قادن و قاریوز و خیار
و قباق جکردکلریدر و باشنه دلکو اوزومی و قیا قور وغی و خشخاش
یبراغی قونه لر فرنک حکمالری دیرلر که اکر ایلیج معده سندن یعنی معدنی
فاردن نصف درهم قدر لسان الثور صویله استعمال ایلیه لر
حرارتنی غایت تسکین ایلر و بو مرضه غایت نافعدر ایلیج معدنی
و یدکلرینی فرنکلر کهرجله دن بیارلر انلر آدینه صالیر و شیلادر لر
استا بتوله فرنکلر کتور ر لر حالا شیمدی استابتولده بیارلر و بزدلو
بیارو ز و برشی داخی واردر بو خصوصه غایت نافعدر بو فاردن
ذکر ایتدیکک روح زاج درلر فرنکلر اسپریت و تیر بولادر ابو بوندن
ایکی اوچ طامله لسان الثور شربتی ایله یا خود غیری مناسب شربتلر ایله ایچوره لر

مراقیایه
لسان الثور
قبنار
صوین
معدنیا
سحق
کوکرجلد
وشربول

ارسلان قودورمسی
صدار صا

وسنامکی ویا بوینج واو خلاانور ویلر اوتورقینادوب بونلرک صوییله
باشنی ویا قوللرینی والرینی یقیه لر بعده باشنی ویوزینی وکوکسنی و
طبانی التنی یاغلیه لر ویا نیلوفر و بنفشه یاغیله یاغلیه لر وغدالرینی
بلج ایله مارول ویا سمزاوتی یالکز اوتورقا توب بعضا بیشوروب لر ویدرلر

مرض عشق

العشق عشق بو بر مرضدرکه قلبه عارض اولور و بعض کوزل صورتلره
بقوب انلرک کوزللکنی تحسین ایدوب چوق زمان فکر ایلمکدن
پیدا اولور وبو عشق کیده رک جنونه ووسوسه یه وما لیخولیایه منجر و مؤدی
اولور [illegible] ایکی قسمدر برقسمی معشوقله الجق مصاحبت و مکالمه
ایتمکه قانعدر عشق حقیقیدر وبرقسمی شهوانیدر بو عشق ارکن اولنلره
واشنی و خدمتی اولمیانلره عارض اولور بونک علامتی عاشقک یوزی
صاره رر و کوزی چوقورلنور و باقیشی کوچ باقشلی اولور و کیجه لر
کوزینه اویقو کلمز اولور و حسرت چکر و بعضی لقطا منزل حرکت ایدر بو
مذکورلر جمله علامت عشقدر اگر معشوقی کیم اولدیغنی دیمسه بلمه نک
طریقی بودرکه طبیب نبضنه باقیشور و معشوق اولمغه مستعد اولنلرک
هر برر اسملری ایله ذکر ایلیه لر هر قنغی اسمده نبضی و بکزی متغیر اولورسه معشوقی
او کیمسنه ایدوکی متعین اولور علاجی محبت شرعیه ایله وصال ممکن ایسه
اندر بو علاج اولمز اگر اولمازسه دوستلری نصیحت طریقیله علاج
ایلیه لر زیرا بو مرض سوداویدر اصلی یوقدر بر هوسدرکه صوکی جنونه
مؤدیدر اولی واحری اولدر ابتدا فارغ اولمقدر دیه لر لکن بو نصیحت
اثناسنده ما لخولیا علاجنی و تدبیرین ایلیه ملایم سودا اسهال
ایدر شربتلر اچوره لر لسان الثور شربتی کبی و غیری مناسب شربتلر ایله
طبیعتی تلیین ایلیه لر و رطوبت ویرجی شربت اچوره لر بنفشه
شربتی کبی و مفرح معجونلر ویره لر جواهر معجونی کبی و الجو سفوفی کبی ولسان

یا محکه سنی یا شهر [illegible]

جهت

نور

نور خمیره سی کبی و کلبشکر کبی و بنفشه خمیره سی کبی و دخی حکایه کتابلری
اوقوتوب و قصه خوانلر ایله مشغول ایلیه لر و شطرنج اوینی و شکار
و صید کبی واوق آتمق و جلید اوینامق کبی شیلره مشغول ایلیه لر و تحصیل
علومه مقید ایلیه لر و وعظ کتابلری مطالعه ایدوب و وعظ و نصیحت
دیکلمکله مشغول قلالر الدوار باش دونمه سی دیرلر اگر آدم اوتوررکن

باش دونمه سی

بو قارو

قالقسه عارض اولور جمیع اشیایی دونر صانور بونک سببی بخارلر
دماغه صعود ایدوب دماغ ابلا انک دورانیدر [illegible] سایر اشیانی دخی
دونر صانور نته کیم طشره ده ایکی روزکار بربرینه طوقنوب [illegible]
پیدا اولور یعنی روزکار چوریلوب و فی هر کاغذ پارچه لرنی [illegible] مولوی کبی
دونوب بعده ساکن اولدقده اولنلری و اشجاری و سایر اشیانی
دونر صانور انک سببی اول آدم دونمکله دماغده اولان ارواح
و بخار بیله دونر اول آدم ساکن اولدقده اول ارواح و بخار تیز
ساکن اولمیوب بر از زمان دولنوب دونر انک ایچون طشره ده
اولان اشیایی دونر صانور مثلا بر فنجان صو بیله طولدیروب بر از
چوریلوب بعده یره قوسه لر الحینده اولان صو ساکن اولمیوب
بر از زمان دخی دونر دماغده اولان روح دخی دونر علاجی اول
حال عارض اولدیغی وقتده الینی وایاغینی اوغه لر [illegible] برنسنه ایله
کلاب ویا عنبر چکه لر و او عکسمک و اغنسمق دلکی نافعدر بعده کوره لر
اگر قان غالب اولمق علامتی وار ایسه باشی ظمرندن قانالر ویا بالدرین
حجامت ایلیه لر اگر بو مرض صفرادن عارض اولورسه شربت وحقنه یه
محتاجدر و بو حب بو مرض ایچون مجرب و بی نظیردر صفت
غاریقون اوچ درم کابلی اوچ درهم کتابه بر نجق درم مصطکی و قاقوله
و سنبل هندی هر برندن برر درم و تخم حنظل بر درم و مجموعی مقدار صبر ایله

و بالدرین

حبل ایلیوب گیجه یدورلر غایت مجربدر اگر صفرا غلبه سی وار ایسه
تمر هندی صوینی کل شکر ریا بنفشه شربتیله ویره لر معده بخاری منع
ایلیجك سفوف ویره لر بو سفوفك صفتی کهربا درت درم وقاد بیاد
برنجی درم وبار ییذدن سفوفنه هر درم سحق ایده لر وهر آغزی شیات
سحق ایده لر بر بریله قارشدروب استعمال ایلیه لر وبو سفوف
داخی مجربدر بو مرضه غایت نافعدر وبخاری منع ایلر قلبه قوت ویرر
وبرا فروا فعه لرکورکی منع ایلر اجزاسی زرود باسنتا یعنی بورنجه
اغداله طاشی در لر والجو مرجان هر بریندن درت درهم دار چینی بر درم
وعنبر بر درهم سرکه ایله برقاج کون اصلنمش بعده قورتمش کشنش ایکی درم
جمله سی سحق ایلیوب برابری شکر ایله سفوف ایلیه لر بونك
شربتی نصف درهمدن بر درهمه دکدر علی الریق استعمال ایلیه لر
بو مرضك بیلدنی ویلعمدن اولاننه براز اسبك یاغی الحوبه لر
وبراز باشنه سوره لر نافعدر **الکابوس** یعنی آغز باصمق
بو مرضدرکه انسان ابتدای اویقوده وارد قده عارض اولور
بر ثقیل خیال اوستنه کلمش جوق حس ایلر صقیلور دم و
نفسی کسیلور بوغولمق مرتبه سنه وارر بو مرضك صوصیق
عارض اولمسی سکته صرع ومالیخولیا مرضلرندن برینه مؤدیدر و
بو مرضك اکثر یا سببی بر بخاردرکه دماغه جیقار غلیظ د نوعی
خلطدن یا بلغم خلطدن یا سودا خلطدن حاصل اولور اویقوده
واردوغی حینده واکثریا معصومله عارض اولور هضمده قصور
اولدیغندن وبعضیسی بوز کنده صو علجان اولدیغندن اولور بو مرض
کاهیجه طاعون کبی جمیع خلقه سرایت ایدر حتی منقولدرکه قزل
الماده براز زمان ظهور ایدوب بر برینه اوله شوب جمیعی

بو مرضه

بعده
دبار بوزدن بر درم سحق ایدوب ٤
اشبوك باغی نسخه
آغز باصمق
بو اوج مرضك برینه مقدم ورم

٨٣

بو مرضه مبتلا اولمشلر اطبا متأخریندن بعضیلر دیدیلرکه بو مرض
بر خفیفجه صرعدر زیرا کاهی دیانقلقده بله عارض اولور بو فقیر
اکابرك بعضیسنده بو مرضی مشاهده ایلدم اطبادن بعضیلر دخی
واقف اولدیلر لکن انلر تشخیص وتمییز قصد ونده ایکن بن فقیر
تشخیص ایدوب صرع خفیف علاجنی ایلدم لطف حقله دفع
اولدی علاج اولا فصد ایده لر بعده هر قنقی خلطه غالب ایسه
انی اسهال ایلیه لر ودماغه قوت ویرر بخاری منع ایلر شیلر
استعمال ایلیه لر مالیخولیا علاجنده ذکر اولنانلر بوکه نافعدر
وصرعده بیان اولنجق علاجلر دخی بوکه نافعدر وبو فقیرك دخی
بو مرضه بر مجرب علاجی واردرکه جوق کسنه ده تجربه اولندی
بلطف الله عز وجل هیچ تخلف ایتمدی اولا هر صباح مغلات بیدی
بش لسان ثور جیچکینك حمیره سی نصف درهم قریمو طارطارطه
فالوت ویرت بش کون بونی ودردم کبعده لاجورد حبی ویردم
که بونك دخی ترکیبی بو فقیر عاجزك مختاریدر **صفتی** صبر اوسقطوری
یدی درم افتیمون کریدی ایکی بش درهم لاجورد معسول درت درم
غاریقون اوج درهم محموده ایکی درهم قرنفل وبسباسه بالنی بر درم
ومصطکی یجی درم بونلری سحق ایدوب قیماش شربتیله خمیر
ایلیوب بادام یاغیله یوغوردقدن حبل ایلیه لر وبو حبدن یدی یدی
طقوزنه وار نجه ویره لر برقاج دفعه بدنی بو حبل ایله شوره قدر
اخلاطدن پاك ایلیه لر وبعده قرمز معجوننی استعمال ایتدیره لر
وبو معجوندن گیجه یاتورکن ویره لر زیرا بخاری منع ایلر **صفتی** سرکه ده
اصلنمش وقورتلمش کشنیج اون ایکی درم سفوف ارمانیکم
اردزانیم یعنی بجاره کل سفوفی دیمکدر وانیسوندن وقاقلیا ودرجانه

استانبولده ص
خفیفجه ٤
اولنانجق نسخه
پرینه ٤
درم ص
هر برندن ص
سوره دروب نسخه

وزارنانه هر بری ایکی درم بوا جزایی سحق ایلیوب کفایت مقداری کلب شکر ایله
معجون ایدوب ویاجق وقتده یدهلر بخاری منع ایدر وطعامی هضم
ایتدرر ومعدهنك بلغمینی طاغیدر اطبا کیمیا دیلر بو مرضه انجو ومرجان
ولاجورد وکهربا یاغی وبتریه یاغی که تقطیر ایله اخراج اولنمشدر بونلر
ایله علاج ایدرلر تفتنه بو داخی مناسب علاجدر بو مرضه قاد اولنانك
کوکم دیشم طاشی کتورمك بالخاصه نافعدر و بو مرضه مبتلا اولانلر
کمسنه کونش شعاعنه بقمقدن و حرقه و بیوك یانمش اتشه بقمقدن احتراز
لازمدر وریح تولد ایتدرن شیلردن پرهیز ایلیه بقله و بوکرده لحه
دلحنه کبی وبخاره مؤدی اولانلردن صوغان وصرمساق کبی شیلردن
صاقنمق واجبدر وطعامنه لیمون طوزی وسعتر وبرازشنبیج قاتوب
استعمال ایتدوره لر و مرزنجوش وسداب بیبریه یی چوق چوق
قوقه لر بو اوتلری یاندوغی مکانه قویه لر الصرع بو کا خلق جن
طوتدی درلر وطوتارلیسی طوتدی درلر بو بر مرضدر که بعض اعضادن
بر براق بخار دماغه چیقوب حس وحرکتی منع ایدر لکن تمام منع
ایلمز زیرا اکر تمام منع ایلیدیکی سکته اولوردی مصروع ایسه بره دوشر
اما جمیع اعضاسینه حرکت ایلر ومصروعك بعضینك وقتی مضبوط
اولور یعنی یلده بر ایده وهفتهده بر نوبتی کلور طوتار وبعضینك
مضبوط اولماز وقتلی وقتسز طوتار بو مرضك سببی اکثریا بلغمدن اولور
وسوداوندن ودمدن اولور اما صفرادن اولماسی نادردر وکاهیجه زهرلو
براغوقو خولردن اولور یا بعض اعضادن فاسد بخارلر صعود ایدر مثلا
قارنده صوعلجان اولسه یا معدهده طعام فاسد اولسه انلردن اولور وکاهیجه
بو مرض ابادن واناادن میراث اولور اکثریا کاخسوف قمرده طوغانلره عارض
اولور وبعض کمسنه لر جنیدن اولور ومانع بو قدر که جنك مصروعه تعلقی بو

صاقنه لر

مرض صرع

بلغمدن

برام

یرانلر کیفیتسلکدن بر نسنك عارضی اولمامسیله اوله علاجی ایکی درلودر بر علاجی طوتدوغی
حالده افاقت ایچون اولکوزلکرینی و ایاقلرینی محکم باغلیه لر یا که بقلدقلرر
یرلری آجیه اللرینی اوغوزلیه لر اشاغه وارنجه دک ایاقلرینی ده یوقاریدن اشاغی
وارنجه محکم اوغه لر عود صلیبدن بر درهم قدر بوکوك اغلامور چیچکی
صویله قارشدروب مصروعك اغزینی آچوب بو غازینه آقیده لر
ویا آدم باشنك کوللندن بر بحق درهم قدری اغلامور چیچکی صویله ویا داریجك
صویله قارشدروب بورننه ده که لر و زمجریا تمرهندی طوتدوغی
حالده زنباق خاروتك مقطر صویندن بر کوچك قاشق ایله بوغازینه
اقیده لر فی الحال افاقت بولور بو هر یاقتك مقطر صوینی فرنك لر پیدا ایتمشلر
وبعض اجزا ایله قرعه وانبیق ایله تقطیر ایلیه لر غایت مقبول تریاقدر
وعنبر رومی مستانه اسما بونلر کبوترلرك غزیزی بر دلو کوماکون
طریق ایله چیقاریرز بر تریف شبدر ویا صدف صوینی وکهربا یاغینی بورننه
اقیده لر فی الحال افاقت بولور وبورننه قاصنی وارویج نمشنی کهربایله
تولیسی ایلیه لر اما افاقت بولندقدنصکره ایلمیه لر زیرا طوتدوغی حالده نافعدر
اما افاقتدن صکره ضرردر جائزدر که ینه صرعه مؤدی اوله افاقتدن صکره
اولور که بو علاج کلیدر اصل علاج بودر اولا حقنه ایله لر بعده قانی الالر
ماده سنه کوره و بو مفتح مغلابیه وده لرکه بلغمی انضاج ایدر ودماغه
وجمیع امراض دماغیه یه نافعدر صرع وسکته ونازله یی منع ایلر صفتی
بو معجون دیدکلری اوتك اغاجیندن ویراغندن بر کوز درم ودلیشاه قیمیزدن
بهمننم بر طوتام اوغلامور چیچکندن یارم آوج عود صلیب تخمندن وراز یانه تخمی
بهمننم یکیشر درم اکیرجو زبوا هر بریندن اوچر درم دار چینی التی درم
بو بنلری التیوز درم صویله قینادهلر ودرت یوز درم قالنجه بعده اللی درم بو صویدن اون
درم شکر ایله یا قهوه یا بش شربت ایله صباحده علی الریق وخشامده نیاجی

و بو غازینه آقیده لر

صارلرم

مفتح

٨٤
~~٨٥~~

وقتن ویهلر و بو مغلاات اوّلکی منضج سودادر صفتی بسفایج و عود الصلیب
هر بریندن اوجر درهم بتون لکنادر نجویه ویتیرنه هر بریندن بر طوتام قره باش — هر برینه ۴
چیچکی و اوخلامور چیچکی هر بریندن یارم آووج و چکردکسز چقشش قزل اوزم
سکز درم بیانه کوکی درت درم بر وقیه صو ایله قیناده لر ثلثی کیدنجه اوکمجه
کبی الجویه لر و اکر صفرا علامتی وار ایسه بو معلابه ویهلر صفتی عود
الصلیب کوینک کوکنک قابی و آیرق کوکی و هلیون کوکی و بورج اغاجینک
پیراقلری و بوداقلری هر بریندن درت درهم آجی بادم یراغی و پر سیاوشان
هر بریندن بر قبضه و عود الصلیب تخمی و هندبا تخمی کلکر تخمی هر بر درهم — بر درهم ۴
اوسلوب سابق کبی بونلری قیناد و ب هندبا شربتی ایله الجویه لر و ماء الجبن — صو ایله ۴
انفعا جیدن صکره بلغم اسهال ایلمک لازم ایچون قوقایا حبی و غاریقون
حبی ویره لر اکر سودا غالب اولور ایسه لاجورد حبی و مطبوخ افتیمون ویهلر
وافتیمون معجونی بو خصوصده غایت نافعدر بلکه جمیع انواع صرعه نافعدر
اکر صفرا غالب ایسه بو شربتی ویره لر صفتی صاری هلیله قابی ایکی درم
سنامکی ایکی درم راوند برچیق درم سنبل هندی درت بغدادی اغرلغی
مقداری بونلری ایکی فنجان هندبا صویله بر جوش ایلکدن صکره ایکی ساعت
قدر صیجق کل اوستنده طوره بعده سوزوب صوینی صاف ایده لر
بعده اونی ایکی درهم کل مکرر شربتی و اون ایکی درهم فرنکی قدرت حلواسی
بونلری اول صو ایله حل ایدوب علی الریق صباح ایچه لر فالج مجلس عملی
ایتدکدن صکره بر فنجان بلج صوینی ایچوره لر و بو زمانده اطبا کیمیا و یلر
افتیمون ایله علاج ایدرلر افتیمون دیدکلری دمعر بوزینی دیدکلری بدر آتنی
پشورر لر تربیه ایدرلر صرعه کبی باقوت کبی بر براق شی اولور اندن
نصف ربع درم مقداری وحتی اقل بر ازکلشکر ایله قارشدیروب ویهلر — درت بغدادی قدر رازکلشکر ایله قارشدیروب ۴
واقعده صرعه و مالیخولیایه غایت نافعدر قوتلی سوررلر و قوصدورر

وغلیظ

وغلیظ خلطلری چقارر چوق شکل مرضلری بونکله دفع اولور لکن بونی
تور آدمه ویرملکدر ضعیف آدمه ویرمیه لر و بو سفوف دخی
عجایبدندر جمیع انواع صرعه بالخاصه نافعدر صفتی بورج اغاجی
و عود الصلیب کوکی و تخمی هر بریندن التی درم مرجان و الجواهر بریندن
ایکی درم وادم قفاسی کلی درت بچق درم دیبا نه اشکی طرناغینک
کلی اوج درم و کهربا بر بچق درم و عنبر و بادزهر هر بریندن بر درهم بونلرک
مقدار شربتی ثلث درهمدن بر درهمه دکندر و او چلا موز چیچکنک طبخیله
ویره لر اکر خسته نک طبیعتی قبول ایلمز ایسه کلشکر ایله یا قره باش معجونیله
قارشدیروب ویهلر و قرلنقج صویله بو حصه نافعدر بالخاصه
فائده ایدر صفتی قرق دانه قرلنقج بو غازلیوب توبیندن و بعض صیقل
پاک ایلیه لر بعده ایکی طوتام سذاب و سکز درم جند بیدستر بونلری — جنبر بیدستر
بیک درهم صرب سرکه ایچنه قویوب قرعه و انبیق ایله تقطیر
ایلیوب بو مقطردن صباح و اخشام بر رقاشق ویهلر اکر بو قارورة
مذکور اولان سفوفی بو صو ایله استعمال ایلیه لر دخی قوی اولور و کاهیجه
مریضنک باشنی جوز بوا یاغیله و کهربا یاغیله یا غلیه لر و دائما طاقیه
در نجوش و سذاب قوقوله لر و عود الصلیب و یشم طاشی فیروزه
طاشی و مرجان بونلردن هر قنقیسی اولور ایسه کتورمک بالخاصه بو مرض
دفع ایدر و حدوثنی منع ایدر اکر بو مرض معصوملره عارض اولور ایسه
معصومک اغزینه بو دوایی اناسی سودیله ازوب اقیده لر عود — بو غازینه ۴
الصلیب بر درهم مرجان تورنی نصف درم التونی ورق اوج دانه
بونلری خلط ایلیوب مجموعندن اقل اناسی سودی ایله ازوب بو غازینه
آقیده لر و امزوران خاتونه منع ایدلر مثلا بقله و صوغان و مرسنج
و بو کبی کبی شیلردن پرهیز ایلیوب بلج دکلکلرینی حل قوشار تربیه لر — دمقدانی ذکر اولنان سفوفلردن افرون خاتونه یدوره لر صح

و معصوم نك بو بیننه زمرد طاشی اصه لر دفورد دیشی اصه لر بو مرضه
مبتلا اولنلره دائما اطه صوغاننی سر که ایله یا بلمش سکنجبین استعمال
ایلیه لر و اطرفیل صغیر معجوننی عند النوم استعمال ایلیه لر بو مرض فائتنده
مشکل مرضدر لکن بکرمی بش یاشنه وارمیانلره علاج اولنور یکرمی بش
یاشنی گچنلره یاخود یکرمی بش یاشندن صکره اولمش الحاصل بو ایکی
نوعه علاج عسیردر **السکتة** بو بر مرضدر که دماغ ایچنده و روحلرک
مجرالرینه روحلرک نفوذینه مانع سده عارض اولوب اعضا حس و
حرکتدن قلور بونک پراخی اولدر که مریض میت گبی یاتوب نفسی
ظاهر اولمیه و شول مریضک که آغزی کپوکه و خورلیه اول خسته اول
دردندن خلاص اولمز اسانی اولدر که نفسی ظاهر و سالم اوله شیخ ابو علی
سینا قانوننده ذکر ایلر که کاهیجه بو سکته مرضی بعضی کسنه یه عارض
اولوب میتله فرق اولنمز و نفسی دخی ظاهر اولمز و بعضی ذلک ساقط
اولور بعده ینه خلاص اولوب نیجه زمان دنیاده تعیش ایدر بن بو بیله
چوق کسنه کوردم خلاص اولدیلر دیر استاد اطبا اولان بقراط دیرکه
السکتة ان کانت قویة لم یبرأ صاحبها وان کانت ضعیفة یبرأ دیمکدر
یعنی سکته مرضی اگر قوی اولاجق اولورسه علاجی مشکلدر آسان دکلدر
اگر میتمیدر یوخسا سکوتمیدر حالی ظاهر اولمیوب مشکوک قالیسه مستحب اولان
بودر که یتمش ایکی ساعت گچمینجه دفن ایتمیه لر صبر ایلیه لر اما حاکم متبین
اولدقدن صکره تأخیرک معناسی یوقدر و بو سکوت ایله میتک بیننی فرقده
اون وجه اوزره یازلمشلر بو کتاب مطول اولمسون دیو جمله سنی یازمدق
اما ایچیسی اولدر که بعضی بر آینه نبلق محله کتوره لر و گوزلرینک بیکنه بقه لر
اگر نقاش کسنه کندو خیالنی ایچنده گورسه اول مریض دلو حی در
و اگر گورمز ایسه میتدر بو علامات جمله سندن اصحدر اما خلق اراسنده

اولان

اولان مشهور علامت بودر که یوزینه آیینه طوتارلر اگر آیینه نک یوزی درلنور ایسه
مریض حی در اگر درلنمز ایسه میتدر درلر اما بن درین که آیینه نک یوزینک
درلنمکله حیاتنه استدلال ضعیفدر زیرا جائزدر که بدنی ایچنده اولان
بخارلندن درلیه زیرا اماد امکه بدنده صیجقدر بدنک ایچنده بخار مقرردر
خصوصا ایام صیغده میتک بدنی گچ صوق اولور تا آیینه ایله استدلال
ضعیفدر بر شیده بونک سببی بودر که یا دموی خلط دماغک
بوشلقلرینه و یا روحک مجرالرینه دوکلور و روحک نفوذینی منع
ایلر آدم بایلور دوشر خلق ایچنده اکا قانی طوتدی درلر اگر اول آدم بدنده
بلا توقف قان المزلرسه اول آدم اولور کیدر و کاهیجه او سببدن دخی
اولور مثلا دوشمه دنم و باشنه بر نشه دوقنمقدن دماغه تشویش پیدا اولوب
سکته عارض اولور و کاهیجه براز نجارک دماغه صعودندن اولور
بر ضیق محلده منفذ دخی اولمیه کومرلیقه لر اوله اثنائه کو حردنه چقان
بخار استنشاق طریقی ایله دماغه صعود ایلیوب سکته احداث ایدر
علاج اگر قانی غلبه سنک علامتی وار ایسه ایکی قیفالدن و ایکی شاهدن قان الدرلر
قانی الهلر و بالدرلرین حجامت ایلیه لر بعده حقنه متوسطه ایلیه لر و بعده حقنه
حاره ایلیه **صفت حقنه متوسطه** بیانی فسلکنی و بابونه بیراغی
و دیشاغی و سعتر و بتونکله هر برندن برر طوتام بابونچ و قنطریون صغیر
هر برندن یارم طوتام سداب تخم ور ازیانه تخمی هر برندن بر درم و تر
انجرالری یوز الی درم صو ایله قینادلر طقف قلدقدن صکره بعده بسفانچ
و ایکی درم مسحوق غاریقون والی درم ایارج فیقرا معجونتی بو صونک
ایچنده حل ایلیه لر و اون درم خام شکری بو صویه حل ایلیه لر و یکرمی
درم افلاق طورزی دخی قتالر و یا بادیه یاغی و زنباق یاغی دکل یاغی
هر برندن اللی درم الوب اول صو ایله قارشدیروب و حقنه ایلیه لر بو

اغزینه

و بوسه نک
سم

قانتنده

لم یبرء

یلیلم

داون درم
افلاق طورلی
ح

ایلر و یا خلط بلغمیدر و کاهیجه سوداون
داخی اولور و کاهیجه کثرت قاندن
ضمرلر طولوب روحک نفوذینی منع ایلر
صح

مرض سکته

حقنه متوسطه

حقنه اعراض بدنینه نک و دماغیه نک
ابتدا اسنده استعمال ایدرلر صح

يعني اوراق ماغيه نك ايچنده

سكته و صرع و فالجه و لقوه كبي مرضلرك ابتداسنده استعمال ايليه لر
بو كا حقنه متوسط درلر اكر بلغمدن اولورسه صرع صددنده مذكور اولان
علاجلر ايده لر و قوي حقنه ايله احتقان ايده لر **صفت حقنه قويه** كوك

حقنه قويه

سوسن كوكي اوچ درم سداب و يابوزه ورزوفا و قنطريون صغير
و قنيه براغي وقره باش وخرما هر برندن نصف درم سنا مكي و عصفور
تخمي هر برندن درت درم اروج كمشي و غاريقون هر برندن ايكي درم
حنظلك ايچي بر درم بونلري يوز اللي درم صو ايله قينايه يوز درهم قاله
بعده سوزه لر ايارج فيقرا معجونندن التي درهم ايارج لوغاذيا معجوننده
انجه درهم و يا قاتيكون يعني معجونه تمر هندي التي درهم ملح اندراني بر درم
سداب ياغندن التي درم بو كه حقنه حاده درلر و معلوم اولا كه دفوز
بوزاندن زعفران سعدي يا هر برندن بر درم قدرني بال صو ايله صالديه لر
بعد احتقان ايليه لر زياده فائده ايلر بو تدبيرلر سكته حالنده ايكن در
اما سكته دن افاقت بولور قدن صكره علاجي صرع علاجلريدر مسهل سبرآبادن
قوقيا حبي و ايارج مقوقرحبي و لاجورد حبي سوداده اولنان غايت
نافعدر مناسبدر وعود القهر ايله جوز دل تخمن زنجبيل فلفل قارشدره لر و ب
اغزنده طوته لر اغزدن رطوبتي چكوب اقيده لر و زنجبوش دنبوق
وجوز بوا بونلري بربنه قارشدره لر و ب بورنه چكه لر حتى دماغي
تنقيه ايليه باشني اسكو ياغيله و تبريه ياغيله و كرمد ياغيله باغليه لر
و دارچين صويي و اوظاموريجكنك مقطر صويني ايچوره لر دخي سفوف
بو علته غايت مجربدر **صفتي** كهربا و سفوف ديا رودن وعود الصليب
هر برندن برابر اولوب شكر ايله سفوف ايليه و بوندن بر درهم سويوب اوستنه
بكر درم دارچين صويني ايچوره لر و بو صرع ايله سكته صباحيندن مرض
بالكليه مندفع اولميوب بقيه قالورسه اكسه دن داغ ايده لر يا چوق

يعني بو حبلري ياپوزنك ايچر سحق

سكته نك صرع علاجنده يازيلان علاجلر ايله علاج ايليه لر سحق

بو حقنه يدي
بلغمه اولان مرضه

وبو بونوقی دنجه

ايكي

ايكي قوللرينه داغ اوروب چشمه اچوب اشلده لر غايت مجربدر و نافعدر
و يغورتدن و سوددن و صوغاندن و صارمساقدن بو مقوله شيلردن
پرهيز ايليه لر و غداسي كوكرجين و بلبل و كلنك و كيك قوشي اتلريني كباب
ايدوب ييه لر و صو يرينه جو بجيني و صاصقراص قيناد وب صويني
ايچه لر و خام صودن احتراز ايده لر **الفالج** بو بر مرضدر كه بعض اعضا
اولور مثلا ال و اياق طوتمز اولور و كاهيجه بتون بدن طوتماز اولور
و حس حركت قالمز و ياخود ازقالور بو مرضك سببي يا سوء مزاج
ماده سي و يا ماده نك عضوه دوكلمه سندن روحك منفذلري
سد اولوب روح نفسانينك نفوذ ايلمز ياخود سكر كسلمكدن اولور
و اطباء متاخرين ديركه فلج مرضي اخلاط اربعه نك هر برندن اولور
درلر روحك يوللريني قپاتور و يا كبيرلري صقار روحك قوتني صيق
ايدوب روح نفساني اشغه كچمز نته كيم بر عضو محكم باغليه لر روحك
منفذلري صقلمغله روح اشاغي اول عضوه نفوذ ايليه مز پس اول عضوه
اويشور حس و حركتدن قالور حكماء متقدمين صفرادن اولماسنه
ذاهب اولمشلردر اما اسكندر يوناني دير كه بن خلط صفرادن مفلوج
اولمش كمسنه كوردم اول عصرك اطباسي مشهور فلج علاجلرين ايلديلر فائده
ويرمدي بن اكا اياره جدن بر شربتك ايچوردم برقاچ مجلس صفرا استهال
ايلدي و بارد و رطب غدالر و شرابلر ايچوردم اول مرضدن خلاص
اولدي ديو يونس طبيب دخي بوليه ذكر ايلدي يعني استهال صفرا ايله
و مبرد و مرطب غدالر و شربتلر ايله فالجه علاج ايلدم خلاص اولدي
دير اما نغيرك ديركه كرچك بزدا في صفرادن اولدوغن كوردك
اما ديركه خالص صفرادن كلمز بلكه بر از رقيق بلغم دخي تخلط اولور بو مرضه
سبب بكك صوق هوا الرحيوله چقمق و چوق شراب ايچمك و صولوكنارنه

مرض فلج

ماده شرحه

كيجه جك يرلريني

ونمناك ورطوبتلی یرلرده اولور مقدر ودخی رطوبتی کتمامشیکن یاپلمش
اولان یا توبه یوغق وآی آیدننده یا توب اویومق وچوق جماع
ایلمك وچوق یوب واچمکدر علاج اولا حقنه لینه ایلیه بعده
حقنه متوسطه بعده حقنه حاره ایلیه اکر قاره غلبه سی علامتی وار ایسه
فان الدوره لر سکته در ایلیه بکمز حقنه لر بوکه نافعدر بعده بلغم شوریجی
معلاتی ویره لر وبو مغلا بارک ایوسی کافیطوس شربتیدر صفتی بورکم
کافیطوس ایکی طوتام مرزنجوش وبیبریه وجعده وسعتر ویارپوز وکلك
ورزوفا وبیان سدابی وبنوکی هر بر ننده بر طوتام واکر ورزنیاد
ونوتو وسنبل وقباق وجنطیانا وشاه ظرام وشیع ومحود القهر هر برننده
درت درم رازیانه کوکی وقطراساليونه کوکی وهلیون کوکی وبرودم
بهار کوکی هر برننده سکز درم وقره باش وانیسون ورازیانه تخمی
ونخوه هندی وکبر اوباوه الیوس هر بر ننده اوج درم جکردکی
حقمش قزل اوزم یکرمی درت درم بو جمله اجزانك اونه ایکی آغرمقداری
صو بیله قینادهلر تاکه ثلثی کیده وباقی قلانه صو یه برابر بال قتوب
قوامه کتوره لر صباح علی الریق ایکی قاشق ببریه صو بیله ازوب
الجوره لر وبو معلاب بلغمی بشوروب وجمیع امراض دماغیه یه
وعصبیه یه وصرع وکبر سکته وکبر ولقوه کبریه غایت نافعدر وسنته لرک
آجر ماده نضج بولدقده صکره مسهل ویره لر غاریقون حب وسورنجان
حب وقوقیا حبی کبیار داخی غایت مناسبدر ویا فیقون معجونی
یعنی معجون تمری خصوصا اننده بر ازصفرا اولدیغی حسن اقلنور ایسه
بو معجوندن ویره لر وبو حب داخی غایتله نافعدر ومجربدر وایارج
فیقرا ایدی درهم غاریقون ومجوفان هر بر ننده اوج درهم حنظلك
ایچی بر بچق درهم محموده بر بچق درم زنجبیل ودارچین وقرنفل وانیسون

بهر بنده

بهر بنده نصف درم بو جمله یی سحق ایدوب بردرم مقلی قره باشی
شربتیله حل ایلیوب بعده بو که اجزای سحوقی قاریشدیروب
حب ایلیه لر هفته ده ایکی کره بو حبدن ایکی مثقال ویره لر وبو
مطبوخی اوستینه الجوره لر صفتی سنامکی درت درم ترید
وسورنجان هر بر ننده بر بچق درم بسفایج اغاجی وصبارینه هر بر ننده
بر درم دارچین بچق درم قرنفل وانیسون هر بر ننده بر دانك
بونلری اصیجق صو بیله بر کون وبر کیجه اصلدوب بعده قینادهلر براز
قینادقده صکره ایندیروب سوزه لر وبو مغلابه براز شکر یا
بنفشه شربتی قاتوب الجوره لر اول حبدن تجدید وقتنده یه لر
صباح بو مطبوخدن ایچه لر عمل تمام اولدقده صکره سنبلج صوینی
اوزرینه براز دارچین اکوب الجوره لر بدن تمام تنقیه اولدقده صکره
ینه بو شربتلردن ویره لر وببریه قیناتدوب صوینی مقوی الجکله
ملازمت ایسدوره لر یاخود صوینی تقطیر ایلیوب الجوره لر
اکر مرض اسکی ایسه بو علاجلر ایله بالکلیه دفع اولمز ایسه بو ادویه
شریفه ایله دره لر صفت مطبوخ مقوی سیغمبر اغاجی التمش درهم
ویغمبر اغاجی قبوغی وعود الصلیب واغاج قاوننك قبوغی
وکوك اشوشن کوکی واندز کوکی بونلری هوالنی الجیده ده دکوب
قروب بیك درهم صیجق صو الجیده ده بر کون وبر کیجه اصلده لر
بعده قینادهلر صوینك ثلثی قالنجه بعده سوزه لر قورلیغی بیك
صیجق یر یا حمامده اولوره لر که غواد وقوغنیه بو صودن
التمش درهم مقدار برازشکر ایله وبراز دارچین قوتوب الجوره لر
درلیه لر اکر حمام اولمز ایسه واغرجه اسباب ایله راته کره ویکرمی درم
جوبچینی بیك درهم صو بیله قیناتدوب صوینی صویرینه الجوره لر

محلول ایله

النطاهر
وشکطرا شیغ
وبطرا سالیونه

ودونو ...

وفلج کبره

مطبوخ مقوی

صوبك نشندنه زیاده سرکیدنجه

ولبو معجون بالخاصه بو مرضه نافعدر اللی درهم پشمش طاو شاهتره بیشنی و
کمافیطوس و تونتکا هر برندن یکرمی درت درم دار چینی و قرنفل و بیبر هر برندن
بردرم هپسنی یکرمی درت درم شکر و یاخود بال اوج اجزا اغیری
اوله و قوامه کتوره لر معجون ایلیه لر هر صباح درت درهمدن التی درهمه دکین
استعمال ایلیه لر و اوچ ساعت تحمل ایده اوزرینه طعام یمیه لر و بویاغ دخی بال ٤
عجایبدر نافعدر اللی درم صوغلجان الوب یاك ایلیه لر بعده قورویه لر دوکوب ٤
و خولنجان و زنجبیل هر برندن درت درم جمله سنی سحق ایلیوب زنبق یاغیله
خلط ایدوب سوره لر غایت نافعدر و یاغلردن بیبریه یاغی و کهربا یاغی
و بیاض نفط یاغی و اسپك یاغی غایت نافعدر و کیمیا و لر اطبانك
ثلث درم قدر اچوتورسی ببریه نك مقطر صویله و یا اسپك یاغیله
و کهربا یاغیله و بر لر عظیم فایده ایدر یا خود تقطیر ایله چقمش قاجنی یاغی
مفلوج اولمش عضوه سوره لر غایت نافعدر اگر فالج صفرادن
یا امراض حاده دن صکره عارض اولور ایسه ادویه لر ایله علاج بولکه
ضرردر لکن واجب اولان بودر که اول ملایم حقنه ایله احتقان ایلیوب
صفرایی چیقاره لر بعده ملین ایله اسهال ایتدیره لر ایکی درم راوند و قوق
طوغرایه لر اچینه بر ایکی چکردك دار چینی قاریشدیروب ایکی فنجان
هندبا صوینده اصلدوب اصبحی یره قویه لر بعده صوینی سوزوب
اون ایکی درهم ترنجبین اون التی درهم گل شکر شربتی بو صو ایله اروب
الچوره لر بو مرض فالج کرده الچوره لر تا صفرا سوریلوب بدن پاك اوله
بعده روح الزاهدندن درت چکردك ... تور صویله الچوره لر بعده درم ٤
درکتورمك الچون کهربا یاغندن ثلث درم قدر الچوره لر تا صفرا ... بعده درکتورمکیچون یاغندن ثلث درم ٤
و پیغمبر اغاجی دخی تور و هندبا یپراغی بونلری قیناتوب صوینی
اوستنه الچوره لر و بر صبحی یره ... اولور درلیه و بو معتدل یاغلر ایله

صکره

صکره یاغلیه لر یا بادیه یاغی و زنبق یاغی و طورق اوتی یاغی کبی اما شول
فالج که بدنه امتلادن حاصل اوله یا هر یرده دوشمه دن اوله یا ضرب
طوقنمه دن اوله انك علاجی اولا قانه آلدرمقدر بعده حقنه متوسطه
مرض تشنج ایله احتقان ایلمکدر بعده یاغلر ایله یاغلمقدر **التشنج** بو بر مرضدر که
سکرلر بوزیلور و مریض اعضاسنی اوزاتمغه و چکمگه قادر اولمز بو دخی
ایکی درلودر بریسی یبوستدن اولور اکثریا حمای حاده دن صکره
عارض اولور و چوق اسهالدن چوق استفراغدن حاصل اولور سکرلر
کریلور قورور قالیشه دوزر مریض اعضاسنی استدوکی کبی تحریك
ایلیه مز و بر قسمی دخی رطوبتدن اولور سکرلره و بالق ایکرینه بلغمدن
یا سوداودن یا قاندن یا بونلردن مرکب خلط دوکلور سکرلر بوزیلور
اعضاسنی اوزاتمغه قادر اولمز و بر جنس تشنج داخی واردر اکثریا
یاره مزایه لردن اولور بو جنس تشنج قتالدر خصوصا اول پاره سکر
اوستنده یا سکره یقین بر یرده اوله اطبا متقدمین تشنج امتلایی
خلط صفراویدن اولماسنه قایل اولمامشلردر اما متاخرین قایللردر
لذاغدن ٤ و تحقیق ایلمشلردر و بن فقیر دخی بیلکه صرف خلط صفراوی لذاغه دن
اولور سه تشنج امتلائیه دن اولمز بلکه سمیات مقوله سندن اولان تشنج
اغوا اغندن اولور اگر صفرا لذاغه دن اولمیوب حتی تا رطوبتله منکسر صفرادن لذاغدن ٤
صفرادن ٤ اولور سه تشنج امتلائیه دن اولور لکن صرف سوداودن اولماش اولور
و کاهیجه تشنج رعددن اولور سکرلره کبیر و جمع حاصل اولور اعضا
بوزیلور صاحبی اول عضوی چکوب اوزاتمغه قادر اولمز اغز
لکن براز اوغوشدرمغله مضمحل اولوب دفع اولور خلق الجیده تشنج
دیدکلری که ارقه ده براغری دنمه عبارتدر اول دخی تشنج ریحی اغواغندندر
علاج خلط غالبی اسهال ایلمکدر و دیمشلردر که اگر قانه غلبه سی وار ایسه

فصد واجبدر اگر بوغیه بنه فصد اتمك معقولدر زیرا ماده خفیف بولنجه بقیه یی دفع اتمه طبیعت قوی اولور فالج مرضنده مذکور اولان مسهلات حقنه لر بو مرضه نافعدر و بو مرضك مسهلاتنه قوننز رحا یه سبی النقوعمیدر انی داخی حقنه لر زیرا بو مرضه غایت نافعدر و زنبق یاغی و دلکو یاغی دیلان یاغی و کرکی یاغی بو علتنه نافعدر و بو یاغ دلفی مجربدر بو مرضه غایت نافعدر

نسخه بونده قدر صحیح

صفتی تره منتی و صو علجانی یاغی هر برندن اون ایکی درم و ان یاغی سکز درم و کلب یاغی درت درم بونلری جمع ایلیوب مرهم ایلیه لر و معاجین شرود تریاق و جواهر معجونی استعمال ایلیه لر و بولس حکیم ایدر دوه دیکنی قیناد وب صوینی الحک استرلرسه کوکنی دوکوب معجون اتمك بو مرضه انفعدر و قنطریون صغیر داخی بو بله نافعدر و اگر صفرادن اولورسه مسهل صفرا اشربتلر و حقنه لر استعمال ایلیه لر و فالج صفراویده ذکر اولنان دوالری استعمال ایده لر و مقناطیس طاشی و مرجانی کوتورمك بالخاصه بو مرضه نافعدر

الرعشة الی و ایاقی و تمه سنه درلر بونك سببی سکرك ضعیفلکیدر و اول ضعفه باعث شرابی چوق الجوب حرارتیله ایچه لر چوق صوق ایچمکدر زیاده غضب ایتمه دیاز زیاده خوف ایتمه داخی حادث اولور و زنجفر و زیبوه نك بخارندن داخی اولور و علاج تشنجده مذکور اولان علاجلر بو مرضه داخی علاجدر و قره باش معجونی و شربتی بو مرضه بالخاصه نافعدر و وج معجونی دخی مناسبدر حکایت ایدرلر که التمش یاشنده بر خاتونه یاشی زیاده سی سببی عارض اولوب علاجنده اطبا عاجز اولمشلر عاقبت بر طبیب بیقوش اتی یدیرمکله خلاص اولمش بو مبتلالر صو علجانی یاغی و تره منتی یاغی و لفط یاغی سوروسه لر نفعنی مشاهده ایدرلر و معلوم اولا که حمام فستقنی بال ایله یا اوزم ایله هر صباح استعمال ایدوب و اوستنه الیسه لر جمیع سکرلره و سکرلره اولان جمیع امراضه نافعدر اشتباه یوقدر

بو مرضه صعفیدر ... نك

الخدر

الخدر اعضا او یوشمغه درلر بونك سببی و علاجی فالجك سبب و علاجی کبیدر زیرا بو مرض فالجك ضعیفیدر حتی دیرلرکه اگر زیاده اولورسه فالج اولور و بو مرهم بو مرضه غایت نافعدر **صفتی** صابون اللی درم دفنه یاغیله ملایم اتشده حل ایلیه لر اللی درم صوتره سی تخمی و برد درهم قرنفل و بر درم زنجبیل بونلری سحق ایدوب اول صابون ایله قارشدروب مرهم ایلیه لر و اسنك یاغی و بیریه یاغی دخی نافعدر **الاختلاج** اعضانك سکرمه سنه درلر کوزده اولور و سائر اعضاده اولور اما بونده بدنده واقع اولسه سکته اولور و سکته مرضنك مقدمه سیدر و بونك سببی بر ریح بخاریدر که ایتله درلیسی ارسنده محتبس اولور خفیق استر چقماد غندن سکرمك عارض اولور علاجی بعینه فالج و تشنج علاجی کبیدر و یا بادیه و اکلیل الملك و مرزنجوش قیناد وب سکرین عضوی بو غینه طوتلر دفع اولور **النزلة** بو مرضی سائر مرضلر اوزرینه تقدیم ایلدك زیرا اگر بونازله نك تاثیری کبی مقدم دماغدن اینرسه زکام اولور و اگر کوزه اینرسه کوز اغریسی اولور و اگر قولاغه اینرسه قولاق اغریسی حاصل اولوب صاغرلق و کورلك پیدا اولور اگر بوغازه اینرسه خناق اولور اگر صدره و رئیه اینرسه او کسورك حاصل اولور دقی توکورکله موذی اولور بونازله نك دفعی اهمیت زیرا فقر زیرا اسل و ضیق النفس مرضلری حاصل اولور و دخی اصل معده امراضی و جگر امراضی و مفاصل امراضی اکثریا نازله نك دفع اولدیغندن حاصل اولور بو سببدن استاد بقراط دیمشدرکه الدماغ مدینة معد الامراض چونکه بیور دی سؤال ایتدیلر تحقیق ایتمشدر یعنی دماغ بر شهردر که سائر مالك بدننه مرضلر اول شهردن منتشر اولور و نزله سببی اولدی دماغك هضمی ضعیف اولوب بخار چوق صعود ایتدیکیدر

الخدر یعنی اویوشمق

سکرمك

نزله مرضی

رعشه مرضی

ویا خود دماغک صوقلغندن وغیدر سبب خارجیسی هوانک غایت صوق
اولمسیدر ورطوبتیدر وچوق یغمورلر وصولقلر اولور مقدار
ویا تمق داخی بو مرضک اسباب خارجیه سندندر ومکانک رطوبتیجه
دکوندر لر اویومق وطعامک اوستنه صوق صو ایچمک اعتقاده
یاتمق وحمامدن چیقوب کندویه صوق هوا طوقنمق بو جمله نازله نک
ظهورینه سببدر ولو طوس یلی بر قاچ کون علی التوالی اسوب بعده
بو یراز یلی اسسه نازله نزولنه سببدر وکاهیجه هوانک فسادندن
دخی اولور اکثریا خلقه سرایت ایدر اوکسورکه مبتلا اولورلر نتکه
بیک التمش [illegible] سنه سنده بوغاز حصاری سفرنده یالیلرده کفار [illegible]
واقع قیردیلر لشکری متعفن اولوب لودوس هوا اسیله عفونتی
استانبوله واروب آنده جمیع ولایته یایلدی خلقه نازله و
اوکسورک وحما عارض اولدی اول سنه اول خسته لیک آدینه
ادرنه خسته لکی قودیلر اول خسته لکه اوغرایانلرک قالمادی
و بر سبب دخی اول کونلرده مقدم اوتوز قرق کون قدر لودوس اسوب
بعده بو یراز اسدی ایدی بو دخی بواسطه قوی اوزره عفونتی بر سبب [illegible]
دخلی اولوردی وشیخ ابو علی سینا ایدر کاهیجه قانی الدر دقدن صکره بدنه
برکوشکلک عارض اولور بدن استر وصوق قبولنه مستعد اولور ونازله
حادث اولور علی الخصوص که قانی دلنوب وقت اوزره آقمش اوله
معلوم اولا که سبب نازله یا حرارتدن اولور که [illegible] بونلر وکوزی قزارمق
و بدنی اسیتمک اولمقدر وکاهیجه اولور حما دخی عارض اولور وصوق
شیلردن منتفع اولوب حظ ایدر وصو ایچمکه رغبت ایدر اما برودتدن
اولانک علامتی صاحبندن اقن شی صوق صوق اقر واسی شیلردن
حظ ایدر وبدننده حرارت حس اولنمز وصو ایچمکه راغب اولمز علاج

اکر حرارتدن ایسه اول بدنی وطبیعتی تلیین ایلیه لر اما مسکنه ارلکی
عناب ایله قینادوب وصوینی سوزوب بنفشه شربتی یا خود خمیره سی
ویا قدرت حلواسنی اول صووده ازوب ایچوره لر بعده قانی اله لر
بعده عناب شربتی ونیلوفر شربتی ولسان الثور شربتندن تنقیه سی
بولنور سیه ایچوره لر ماده یی قبولده لر خشخاش شربتی استعمال ایلمکله
یا عناب شربتی ایچه لر وبو جلاب دخی مجربدر صفتی ایکی دانه
خشخاش باشی یکرمی دانه عناب بونلری قینادوب وسوزوب
صوینه بر از ابوا جکر دکی افزوده تخم [illegible] لعابی چقدقده شکر اسوب
واول صاف لعابینه نبات ایله وکلاب ایله قیناتوب ایچوره لر زیرا
هم ماده یی قبول ایدر وهم نازله یی منع ایدر غایت نافعدر وبو حقنه
دخی اغزینه قیوب ارید که صوینی یوتارلر بو کاکل ارچینه حتی در کر
اوکسورک ایله اولان نازله یه بو حب غایت نافعدر صفتی کل ارمنی
وصمغ عربی وکثیرا هر برندن ایکی درم بیاض خشخاش تخمی اوچ درم چوز
بوا ربحی درهم نبات شکر اوندن ایکی درم بونلری سحق ایلیوب ایوا
چکردکی لعابیله خمیر ایدوب حب ایلیه لر بعده استعمال ایده لر وارپه
جلابی ایچنده قاون وقاربوز وخیار چکردکلرینی بیاض خشخاش
تخمیله دوکوب صوینی چیقاروب وبونکله نیلوفر شربتندن ازدوب ایچه لر
زیرا بو نافعدر اکر مسهل ایچمک لازم کلوب دماغ فایتیقون دانقی معجونندن
سکز درم استعمال ایلیه لر اوزرینه اربک صوینی ایچه لر اولادوا المسهل ...
وبه لر که فرنکل الکاصو کوا الرور اتم در الو حب الذهب دلی بو علته
نافعدر دماغ تنقیه بولدقدن صکره دماغه قوت ویرمک ایچون کلیکر
ودیارودن سفوفی ویا سعفا معجونی داخی سفوفی غایت نافعدر
دباشنه قوت ویره جک یاقولری قویه لر بوغیا قو دماغه غایت قوت

علاج نزله
٩٥
الورود
[illegible]
[illegible]

ویررد نازله حاره یه نافعدر **صفت** صندل و مرجان و كل قوروسی
و مرسین یپراغی و قیتره اماری حیكی و امار قابوغی هر بریندن بر درم مصطكی
دكونلك و سندروس هر بریندن نصف درم ولاذن لبنی دیو ایكی درم
بال ایكی و درهم مرسین یپراغی بش درهم بو اجزایی دوكوب بعده
مرهم ایدوب باشنی تراش ایتدكدنصكره عقبنده باشنه یاقو
ایلیه لر و اگر نازله صوقدن اولمش ایسه و بدن ممتلی اولوب طمرلر
دخی طولو ایسه اول زمان فان المق لابدر بعده ملین حقنه لر
و مسهل ایله بدنی تلیین ایده لر و شراب زوفا الجوره لر
و مغلا هر بینه اگر بلغم زیاده ترجح ایسه لطف صوغانی و سر تنجبین عقاب
شربتیله و یره لر و بو مغلاب غایت مجربدر غلیظ بلغمی تشویر
و اوكسوروكی دفع ایدر و طبیعتی ملایم ایدر اسهالدن مقدم
و بعده استعمال جایزدر و نافعدر و دایما ملازمت ایتمك معقولدر
نفعی مجربدر **صفت** انجبیر بیدی دانه میان كوكی و زوفا هر بریندن
بش درهم بالدر یقه بر قبضه و رازیانه تخمی ایكی درم كوك سوسن
كوكی و قره باش چیچكی هر بریندن بر درهم مجموعی تشویز درم صو ایله
قیناد دوب ثلثانی قالدقده سوزدكدنصكره ایله صوینی صلیجق
شكری قهوه كبی ایچه لر و مسهلاتدن حب قوقیا و غاریقون
حبی بونلری معادل حبلر معقولدر و بعد التنقیه دماغه قوت و یرر
شیلر استعمال ایلیه لر یعنی قرمز معجونی و دواء المسك معجونی
و یره لر اگر ماه سی زیاده ایسه قارسه مرزنجوش سكز درم مسك ایكی حبه
بونلری دوكوب بازی صو ایله ارزوب بورننه چكه لر و بو دخی
غایت نافعدر و مجربدر بنغبر اغاجی سكز درم بوز درم صو ایله
قینا ده لر اللی درم قالنجه بعده نصف قالدقده ایچنه بر درم مرزنجوش

باغی

لزج

و جواهر معجونی

دوكوب

دوكوب برایكی دفعه غلیان ایتدكده درعقب ایندیروب سوزه لر
و بو صو ایله غرغره ایدوب بورننه دخی چكه لر غایت نافعدر
باشه و دماغه قوت ویرر باقولر قوه لر بو یاقو باشنه غایت
قوت ویرر **صفت** مصطكی و سندروس و جوز بوا و
قرنفل هر بریندن ثلث درم لادن التی درم صیحق هواندن الحنده
مصطكی یاغیله قارشدیروب درهم كبی اولدقده الوب باشه
یاقو ایلیه و بو یاقو دخی دماغه غایت قوت ویرر و صوقدن
حاصل اولان باش آغریسنه نافعدر و نسیانی ازاله ایدر و قوت
حافظه یی زیاده ایدر **صفت** كهربا و سندروس و مصطكی و
عسلبند هر بریندن بش درهم عنبر اوچ درم قرنفل ایكی درم اصطرك
بر بچق درم سنبل هندی بر درم لادن اون التی درم تره منتی اون
ایكی درم بو اجزاری دوكوب ملایم آتشده و ستنده هر برینه
خلط ایدوب مرهم كبی اولدقده باشه یاقو ایلیه لر و اگر نزله
اسكی اولوب و علاجلردن فایده اولمز ایسه شدید حقنه لر
ایلیوب بعده ایكی قولرینه داغ ایدوب نخود ایله آچیله لر
لكن بو بحصر نازله حاره اولمدوغی صورتده نخود یچینی و صابون آر
و صبر بنه و بنغبر اغاجی مجموعنی قیناد دوب صو ایله درله لر بر قاج كره
بو عملی ایده لر بلطف الشافی البته دفع اولور گیدر و نزله یه مبتلا
اولان آدمه لازمدر كه چوق صو ایچمیه و قارلی بوزلی اشربه لردن
دكوندرله اولوم دن و یاش میوه لردن احتراز ایده لر لكن
انجیرك تازه سی دخی معقولدر و نارنج امرود و بعد الطعام لا باسدر
فندق ایله اوزم و كوكرجین كبابی و بلبل و چل كبابی دكلك مشهیدر
و لطیفدر **فی امراض العین** معلوم اولا كه گوزك مرضلری حددن

ك

و اكثر بابیه جكلر

كوز اغريسى

افزون اولدوغيچون مخصوص كتابلر تأليف ايدلوب امراض اوده
تفصيل اوزره بيان اولنمشدر لكن بن بو رساله ده كثير الوقوع
ومتعارف اولنلردن مرادم ذكر ايتمشدر جمله دن بري **الرمد** كوز
اغريسيدر اكر كوزك اغى قزارسه قپاقلري دخى كاه اولور
~~...~~ لو اكثريا قانندندر وقانله صفرادندر اولور
وكاه هيجه قانله بلغمدن اولور ويا خود قانله سودادن اولور اكثر
باشده اتنر نازله دن اولور وبونك مقدمه سى كوز قزاررده قپاقلرى
شيشر وبونلردن رمد حاصل اولور وبوكا سبب چوق كونشده
چوق كزمك واتش قارشوسنده چوق اوتورمق ودخان كبى
وبخار كبى شيلردن بعد الحمام تخمه شديد روزكار طوتمقدن
نسن يوغنلردن احتراز لازمدر **العلاج** اولا طبيعتن تليين
ايتمك ومكرر بنفشه شربتي ماردين اريكى صويله ازوب ايچمك
بعده قان الدرمق مقدر لكن اكر بدنه تحملى ايسه ابتدا ~~فصدندن~~ ابتدا
بدندن طمرندن قان الدر بعده قيفالدن الا اكر قان المقدن
منع ايدر بر مانع اولورسه ايكى كوركلري التندن حجامت ايليه لر
جالينوس دركه بو مرضه قان علاجى كافيدر خصوصا صرف قاندن
اولورسه اكر قان الدر دقدن صكره علامت صفرا موجود اولورسه
مثلا كوزك قزللغى وصارى يه مائل اوله ووجعى شديد اوله وچپاغى
آز اوله اول زمان صفرايه اسهال ايدجى شيلر استعمال ايده لر
صفتى قدرت حلواسى اون بش درم بنفشه مكرر اون بش درم
يكرمى درم تمر هندى صويله ازوب ايچوره لر واكر بلغم علامتى
بولنورسه مثلا اغرلق وكوز قپاقلرى شيشمك وحاشى چوقجه اولمق
متعين اولورسه ووجعى آز اولمق ورنكى بياضه مائل اولمق دخى

وبنلردن دبولنور بعده شيشر

بدنه طمرندن

متحقق

متحقق اولورسه اسهال بلغم ايدر شربتلر وقوقيا حبى بنفشه شربتيله ويره لر
ويا خود ايارج فيقرا ويره لر ويا قاتيلقون متجوشندن سكز درم ويره لر
بر درم راوند ايله هم بلغمى وهم صفرايى وهم سوداوى مشترك علاجدر
وبو اسهال كوز اغريسنه غايت نافعدر مجربدر **صفتى** خيار شنبر بالى
سكز درهم تمر هندى بالى درت درم راوند بر بحق درم ديد وزدن
سعوفى بحق درم بونلرى قارشديروب صباح علي الريق بنفشه لاوزريه
شربتى اريك صويله ازوب ايچوره لر بعده بر قاچ مجلس عمل ايتدكدن صكره نيلوفر
شربتى اريك صويله ازوب ايچه لر ويا خود بر فنجان طوزسز بلبلچ صويى ايچه لر
معده يى پاك ايدر وكوزك وجعنى تسكين ايدر چونكه بونلرى دخى ويرميه لر
زيرا وجعنى دخى زياده ايدر مطلقا اسهال كفايت ايدر ومعلوم اولدكه اسهال اتمه
وفصد ايله تنقيه دن صكره كوزك اوستنه ياقو ايلمك جائزدر اما
قبل التنقيه جائز دكلدر اكر كوزك حرارتى وار ايسه اولا كلاب ايله بيرده
آغيني چالقيوب كوزه ياقو ايده لر ويا خود كلاب ايله سكرلى بيراق صوينى
قارشديروب كوزه ياقو ايده لر بعده الما يى بشوروب كلاب ايله حل ايدوب
كوزه ياقو ايده لر بو ياقو دخى نجابتدر كوزك حرارتنى ووجعنى تسكين ايدر
صفتى كل الجنده تشمش اللى دانه اهر بريندن سكز درم الوب وانجو اننده
محكم سحق ايدوب وكرذرم اربه اوتى قارشديروب مرهم كبى اولدقده
الجنده سماق وكلنار وكل قوروسى هر برندن نصف درم الوب وندكدن صكره
قتلوبر ازكلاب وسكرلى بيراق صويى دخى قتوب قارشديروب كوزه
ياقو ايليه لر واكر بونكله ساكن اولمزسه الجنه برازكل ياغى وبيم ده آغى ده
قارشديروب بعده ياقو ايليه لر وكوزه قزسودى طامزمق دخى وجعنى
تسكين ايدر لكن درعقب بيقماق كركدر ووجعى شديد اولدغى زمانده تسكين
الجون تازه پينيرى كلاب ايله قارشديروب كوزك اوستنه ياقو ايليه لر

يعنى كوز اغريسنه كسكين نسنه لر ويرميه لر

اول مرهم ايله قارشديروب

يعنى ...

بعده بیرده صابر وسیله کلی باغنی ایلیجق ایدوب کوزینه یاقو ایله لر وجعنی کوزا دستینه
تسکین ایدوب وفائده ایدر وشیاف ابیض کلاب ایله یا بیرده اغنیله
ازوب کوزک قیقارینه یاقو ایلیه لر بو ذکر اینه جکمز قطور داخی وجعی
تسکین ایدر مجربدر صفتی ایوا چکردکنک لعابی وبذر قطونا لعابی
وبیاض خشخاش سودی بهر برندن سکز درم نشمش بیره اغنیله ابش درم زعفرانی
وکافور بهر برندن اللی بغدای آغری مجموعنی بربره جمع ایدوب محکم سحق
ایده کم صکره بریرده صقوب سوزوب صنجقله کوزه طامله لر وقافارینه
سوره لر بو ذکر اولنان علاجلر بعد التنقیه مرضک ابتداسنده اولنور اما
مرضک منتهاسنده اوله شیاف ابیضی رازیانه صویله ازوب طلا ایده لر مرضک بر
مقدار خفتنه میل ایلدکده بو قطوری کوزه طامله لر صفتی بابادیه وکل بهر
برندن اوج درم یوز درهم ثلاث الجمل صویله ملایم آتش اوزرنده ثلثی کیدنجه
قیناده لر بعده بو صودن یکرمی درم صاولوب الجنه برچق درم سحق اولنمش
انزروت وبر درم بیقاغش توتیا مرضی قیوب وسحق ایدوب کوزه
الیجق طامله لر بو دخی نافعدر اون درهم افراجیا صویه اون درم
رازیانه صویه وبر درم زعفران معدنی مجموعنی بر یرده سحق ایدوب
بو صودن کوزه طامله لر غایت نافعدر وبو شیاف داخی کوزه
اغریسنک آخرنده عجایب ایدر صفتی انزروت اللی درم رازیانه
صویله یوغرلمش صبر اوج درهم کثیرا بر درهم زعفران ثلث درم بونلری
سحق ایلیوب افراجیا صویله یا رازیانه صویله خمیر ایدوب شیافلر ایده لر
بعده لازم کلدکجه رازیانه صویله حل کوره قویه لر وکوز اغریسنک آخرنده ایلیوب
شیاف احمر لین غایت نافعدر اکر بلغمی غلیظ اولوب بلغمیت زیاده
اولورسه ابتداسنده بو شیافی ایده لر صفتی صبر وحضض ودم الاخوین زعفران
وکل بونلری سحق ایلیوب شیاف دوزه لر بعده کل صویله ازوب کوزه قویه لر

اکر

اکر شیشی وار ایسه بو یاقویی اوزرینه قویه لر صفتی بابادیه چیچکی بوی
تخمنک اونی واکلیل ملک بهر برندن ایکی درم اق انزروت د
جشمه زنه بهر برندن بر درم کل یاغی اون درم بال موم اوج درم الکوب بال مومینه
سوکل یاغیله اریدوب وسائر اجزایی دوکوب الجنه اکه لر بعده
کوزه یاقو ایلیه لر وجعنی تسکین ایدوب شیشنی دفع ایدر اکر کوزک
ماده سی باشندن اینرسه نازله بحثنده ذکر اولنان علاجلر ایله علاج
ایلیه لر اکر سببی حرارتدن اولورسه بونی باشه یاقو ایلیه لر غایت
نافعدر صفتی کل ارمنی درت درم کل قوریسی وایکی قرداش
قانی بهر برندن ایکی درم مصطکی وانار قبوغی بهر برندن بر درم بونلری سحق
ایدوب بیرده اغنیله خمیر ایلیوب باشه یاقو ایلیه لر اکر رطوبت زیاده
اولوب بلغمیت وار ایسه بو یاقویی ایلیه لر صفتی کوندلک وصبر ومصطکی
بهر برندن بش درهم قرنفل ایکی درم بیرده اغنیله خمیر ایدوب باشه یاقو
ایلیه لر لکن فرنکلر صمغ بو مشللر اکا لکا ماکا درلر جمیع نازله لره
وباش اغریسنه وکوز اغریسنه وشقیقه یه غایت نافعدر بو صمغی
سحق ایدوب بیرده اغنیله قارشدروب بر ازاجق التشدروب صیجاق
باشه یاقو ایلیه لر مجربدر نفعی مقرردر وکوزی اغریان کمسنه وکوز اغریسنه کرک توز دنده کرک بخاردن اجتناب کرکدر
یارنویه بقمق ومنقش شیاره وآینه یه بقمق ضرردر بلکه کوزینه
سیاه بوشی طوته وتبصندن احتراز ایدوب طبیعتی دائم ملایم
طوته وهر کون اریک صویله بنفشه شربتی ایچه وغداسی طوچلیا کبی
دانه کومجی وقباق بورانیسی کبی بلج ایله پشمش اوله وکاهیجه پشمش
بیرده اوله که بونلر معتدل غدالردر وطعامنه اکشی قاتدقده عینی
ازقته لر زیرا کوز اغریسنه ضرردر ومذکور غدالر ابتدای مرضنده در
اما آخرنده بوزاغی وبلج وقیوز اتی داخی ضرر ایتمز وکوز اغریسنک

برنوعی دخی واردر قوریدر و گچیشور، محترق تیز خلطدن حاصل اولور
علامتی صاحبنک کوزی بک گچیشور و کوز قپاقلری قالن قالن
اولور و چوق اولور که بو مرض کوز آغریسندن صکره پیدا اولور
علاجی رمد فصلنده مذکور اولان دوالر ایله بدنی تنقیه ایتمکدر
بعده هندبا یپراغی و مارول یپراغی و نیلوفر چیچکی و ایت اوزومی
دکلریندن بر قبضه بوی گچنی اوننی ایکی درم خطمی کوکی اوننی ایکی درم مجموعنی
ترنجبینه قویوب اوزرینی صوقوب ایکی تورت یارم مقداری اورته بعده
تقطیر ایدهلر بو مقطر صو ایله کوزینی ییقایوب اول گیجه طامله لر و بو
مرهم دخی بو مرضه غایت نافعدر تازه طوز سز تره یاغی و تازه گل
یاغی هر برندن اون ایکی درم صبر ایکی درم مرداسنک بر درم کافور نخچق
درم بو جمله اجزایی سحق ایدوب یاغیله مرهم یاپوب کوزه طلا ایدهلر
کوزک جربنی گیدروب فائده ایدر غایت نافعدر کوزک
جربی بیاننده در معلوم اولا که کوز آغریسنک صوکنده
گاه اولور کوزده جرب عارض اولوب قپاقلرینک ایچی قزارر
او قاشینور بو جربلر عارضی اولور و گاه اولور که رمدسز طوزلو
بلغمدن و صفرادن دخی حاصل اولور علاجی اولا بدنی تنقیه ایلیه لر
شاهتره شربتی ایله و شاهتره حبی ایله و اگر غلبهٔ دم وار ایسه فصد
ایلیه لر بعده کوزی یوشادیجی شیلر مثلا ارپه و بوی گچنی و خطمی
بونلری قیناتوب بخارینه کوزینی طوته لر و صونکره یاتوروب
کوزک اوستنه قویه لر و بو صو دخی کوز جربنه مجربدر کوزه جلا
ویروب نورینی زیاده ایدر صفت سداب یپراغی و هلیلهٔ هندبا
هر برندن بر قبضه زاج و شب هر برندن درت درهم کافور بر درم
بونلری رازیانه صوی ایله اصلدوب بعده قرعه و انبیق ایله صوینی

علاج جرب

چیقاله

چیقاله لر و حفظ ایدهلر زیرا بو صو کوزک چوق مرضلرینه نافعدر وقت
حاجتده کوزه طامله لر اگر کوزک آغریسنی و حرارتی وار ایسه
بو بیله گسکین شیلر قومیه لر بلکه صبری گل صویی ایله ازوب کوزینه گلکه لر
و دامله ده اریا هود انزروتی قز سودیله ازوب کوزینه طامله لر
اگر بیک ایسکی اولورسه قپاغنک ایچروسنی بیجه شکر ایله محکم سورته لر
تا قانینجه بعده صیجق گل صوی ایله ییقیه لر اما شمدی فرنگلر بو مرضه لاپیس
چوق استعمال ایدرلر ایشلاللبطه کوکنی قیناد رلر صوینی کوزینه طامله لر
و بو مرهم دخی چوق مستعملدر یاقو ایده لر صفت تازه طوزسز تره یاغی
سکز درهم گلاب ایکی درهم تره منتی بر درم بر دانه یمرطه آغی بونلری
ملایم آتش اوستنده قاریشدیره لر حتی جمله سی بر مرهم اوله و اول
حفظ ایدهلر لازم اولدیجه کوزک اوستنه یاقو ایلیه لر ظفره علاجی
بیاننده در گاه اولور که کوز آغریسنک صوکنده کوزک بکارینه
بر پرده پیدا اولور و آهسته آهسته بیویوب کوزک سیاهلغنی بیله
اورتر اکا ظفره دیرلر بو پرده نک رنکی گاه صاری گاه قزل و گاه
طونق اولور بونک علاجی جربده مذکور اولان علاج گبیدر اولا
بدنی فصد ایله و اسهال ایله تنقیه ایلیه لر بعده اکلیل الملک و بابونج و
خطمی و ارپه و طوراق اوتی دانه کوکی بونلری قیناتدروب کوزی
بونلرک بخارینه طوته لر و صونکره بو صویه یاتروب کوزک اوستنه
قویه لر بعده نبات شکرینی گونلک ایله رازیانه صوینه قویوب دیشدروب
حل ایدوب کوزه طامله لر و بو ذکر ایده جکمز اوت زموتکتیمز دخی چوق
استعمال ایدوب تجربه ایلمیشزدر صفت زاج قتی طاشی بر درم یانمش
شب بر درم و نبات شکری اوچ بونلری سحق ایدوب ظفره نک اوستنه
اکه لر یانجه یانجه بیوب گیدر و جرب صددنده ذکر اولنان صو بو مرضه

علاج ظفره

حکه لر

جکرلر

درم ه

كوزه آق دوشمسنه علاج

غايت ناقعدر انجنه زنجبات فالوب بعده تقطير ايليه لر كسكين اولور كوزه
آق دوشدكده لازم اولان علاجى بيان ايدر قبطر بوى صمغ و
زراونه هر برندن ايكى درهم قوب سحق ايدوب هر برينك صويندن التى درهم
اله لر بال اون ايكى درهم انجوقاى يانمش اوله قرنفل كيك بومنوزي هر برندن
برر درهم يانمش شب نصف درهم جمله سنى سحق ايدوب كوزه صيچى صوينك
بخارينه طوتدقدن صكره يا حمامدن چيقوب كوزه چكه لر بو زوردن غايت
مجربدر صفتى مرضى دوجانه وكوك ياقوت هر برندن برر درهم قرنفل
نكث درهم وكافور آق زاج هر برندن اون بغداى آغرى بونلرى محكم
سحق ايليوب حمامدن چيقدقدن صكره كوزه قويه لر كوزه برشى طوتمديغى
حاصل اولان مرضدر كه طرفه دركه علاجنى بيان ايدر اولا
افتضا ايدرسه ابتدا قان اله لر وكلابه وشكر بييراغن صوينى
فرج ايدوب كوزه ايچنه برقاچ كره طامله لر تا كه حرارتى تسكين
اوله ويا خود بر دانه تازه فندق ويدى دانه رازيانه تخمى ايله اغزده
محكم چينيوب بعده بر بزه قويوب صيقه لر بو چقان صودن كوزه
طامله لر كوكرجين قانى صيچى كوزك ايچنه آقيتمق غايت نافعدر
ضعف البصر يعنى كوزه كورمه سى ضعيف اولور بو مرضك اسبابى
چوقدر علاجى اولا بدنى پاك ايتمكدر بعده حب الذهب وطريفل معجونى
استعمال ايليه لر وكتابلر ياستنه ملازمت ايده لر و بو معجون ضعف
بصرك جميع انواعنه غايتله نافعدر و بو معجونك ماسواسنك
تركيبدر بوكه معجون العمياندر ايچنه كورلره بيله نافعدر يعنى نفعنده
غايت موفقدر صفتى افراجيا اون التى درهم رازيانه تخمى بش درهم
بسبايه وكبابه ودارچين ودارفلفل وقرنفل هر برندن برر درهم بونلرى
سحق ايليه لر بعده يوز درهم بال و رازيانه و سداب عصاره سى هر برندن

صعف البصر

كوزه برشى طوتمادقده اولان طرفه علاج

اوز

اوز درهم بونلر ايله بالى قينادوب قوامه كلدكده مسحوق اجزايى قوب
معجون ايليه لر علی الريق اوچ درهم مقدارى تناول ايده لر وخلاليه
عصاره سى و رازيانه عصاره سى هر برندن سكز درهم بال اون الى درهم
ككليك اوتى درت درهم بونلرى ملايم آتشده اوستنده قارشدروب
وكوزه چكه لر كوزه غايت جلا ويرر و قوت ويرر و بو صودا خى ضعف
بصره غايت نافعدر و جلا ويرر بو هر مجربات تمزدر صفتى عسل و رازيانه
صويى وسداب عصاره سى وهالاليه صويى هر برندن اون درهم كوز طاشى
بش درهم توتيا صيچكى وككليك جليكى هر برندن اون درهم محكم سحق الكحل مرضى
بش درهم بونلرى بربره جمع ايدوب بر ضيچى بره قويه لر هر هفته مقدارى
طوره بر شيشه ده حاصل اوله بعده قزغه و ايبتنق ايله صوينى چقاره لر
و حفظ ايده لر و وقت حاجتده كوز مرضنك اكثرينه نافعدر ضعف بصره
وجه وسيله و كوزه بياضنه دفعاتيله تجربه اولنمشدر كوزه صو انديكده
لازم اولان علاجى بيان ايدر بو بر مرضدر كه كوزه بر صو اينر اكثريا
بونك سببى بدن ممتلى اولوب نيجه زمان تنقيه اولنمديغندر و چوق طعام
يبوب هضم اولمدن ياتمقدر و باده چوق و قان بخارات ايدر سيل
ايتمكدن و زياده سر عتيله چوكمكدن وقبل هضم الطعام جماع ايتمكدن و بونلرك كى
ايكن باشنه بك صيچى صو دوكمكدن حاصل اولور و كوزه انينك
علامتى كوزلرينك اوكنده دائما سنكلار اوچر كورر و كوزلرى طولوتوع اولور
و باشنى آردنه چوقه دوندقده كوزه دوشش اولور و كوزلرينك بونيخى
يومدقده اوچ كوزلرينك حدقه سى بيوك اولور علاجى تمام انيدكدن صكره
و براز كچدكدن صكره ميلدن غيرى اولماز اما آلوت زمانى كچدكدن صكره علت
علاج اكرچه ممكندر لكن غايت مشكلدر و اكر طمرلرى طولو اولسه و اغرى
صو اينمكدن خوف اولنورسه قان اله لر اكر مرضيك مزاجى بارد اولسه

ككليك اوتى

كوزه طامله لر

كوزه صو انيكدن علاجى بيان ايدر

يكى ايكن علاجى كوچدر اما ممكندر

فائده المه لر بعده حب الذهب و حب قوقیا ویره لر و معجون افراجیا که معجون
العمیا در که بیرلر استعمال ایله لر و بو مطبوخ غایت نافعدر قینادوب
ایچه لر صفت چوب چینی ایکی درم صبار سنه اوچ درهم ایکیوز درهم
صو ایله قینادهلر و انیده دریجک و قیده ایچه لر افراجیا و ریع الحمام
یعنی فرنکال اکا بر ننته در لر و هلالیه هر بر نه بر قبضه و ایکی درهم
کشنیج قویوب بر ایکی دفعه قینادقدنصکره اینده روب صوینه لر و لو
مطبوخدن هر کون علی الریق اللیشر درم مقداری ایچه لر ایلمار کورک
فرنکک حکیملرندن بر معتبر حکیمدر اول ایدر بو صوینک کوزینه صویا ایتن
کمسنه لره تجربه ایلدم دفع اولدی **صفت** هلالیه عصاره سی اللی درم
اق زاج و حضض هر بر ننه بر درم افیتمون که بشور و بصر جیکر
اولشدر انده نصف درم الوب سحق ایلیه لر و ایکی درم نبات شکر
ایله برشیشه ایچنه قویوب بر هفته کونشده اصالره کاهیچه ه
حالقیه لر بعده شونه لر و کوزنه طامله لر غایت نافعدر جالینوس
حکیم ایدر بن بونی تجربه ایلدم نافع بولدم فاره قانی ایکی درم
خروس اوتی درت درم قیز سودیله قارشدیروب کوزه طامله لر
و ایکی کوزک باتنده و بالالرندن حجامت ایلیه لر و رأی طبیب ایله
اکسه چقورندن قان الور یاخود قولارندن خشمه آچوب بخود ایله اشیلیه لر — اولور ص
و باش میوه لردن و نباتدن پرهیز ایلیه لر و دائما یابس و قوری شیلر
استعمال ایلیه لر قوش کبابی کوکرجین و ککلک و حل دونه تر ایلر
کبابی استعمال ایلیه لر و طعاملرینه برازدارچین و کشنیج قته لر
و صعتر قاتمق دخی معقوللردر و سعوف ایلیوب کاهیچه استعمال دخی
نافعدر **قولاق آغریسی بیاننده در** قولاق اغریسی کاهیچه صوقوقدن
اولور علامتی هوا صوق اولدیجه اغریسی آرتار و صوق شیلردن

قولاق اغریسی

وجعی

وجعی زیاده اولور و اسیسی شیلردن حفظ ایدر علاجی قولاغنه سداب یاغی
دیا آچی بادم یاغی صیجقله طامله لر و کاهیچه قولاق آغریسی صیجقدن
اولور علامتی قولاغی بک صیجق و قولاغی بیار و صوق شیلردن حفظ
ایدوب اسی شیلردن وجعی زیاده اولور علاجی قیز سودین مارول
صو ایله قولاغنه طامله لر و کاه اولور که قولاق آغریسی یلدن
و بخاردن اولور یا ایچرودن و یا طشره دن علامتی قولاقده کورلدی — اولور ص
اولمقدر علاجی بل طاغندیجی شیلر ایله علاج ایلیه لر اشکلا یا بادیه
طوراق اوتیله قینادوب و قولاغنک بخارینه طوته لر و سداب
یاغی طامله لر یاخود بر دانک زبادی یعنی قلیه مسک ایکی درم
اچی بادم یاغیله حل ایدوب اندن طامله لر قولاق آغریسنک
انواعنه نافعدر خصوصا یلدن و صوقدن اولنلره زیاده نافعدر
و کاه اولور که قولاق آغریسی شیشدن اولور علامتی اغریسی شدید
اولوب تتمه سی و حرارتی اولور و کاه کندی یابلیوب عقلی پریشان — کیدر و عقلی ص
اولور علاجی قیفالدن فصد ایده لر بعده طبیعتی تلیین ایتمکدر
مسهلات ایله و بو مسهل غایت نافعدر **صفت** نیلوفر یدی دانه عناب
یکرمی دانه طالقی اریک یکرمی دانه تمرهندی بش درم مسهل کلبه شکر
اون درم بنفشه خمیره سی اون درم بونلری التی ساعت قدر صیجق
صوده صالدروب بعده سوزوب ایچوره لر بعده آغریسنی
تسکین ایلیه جک شیلر قولاغنه قویه لر بر مقدار وجعی ساکن ه
اولدقده ایوا چکردکنی کلاب ایله صالدروب قولاغنه طامله لر یاخود
قیز سودینی طامله دوب بعده انکک ایچنی سود ایله بوله ماج — انکک هم
کبی بشوروب بعده قولاغنه یاقو ایلیه لر وجعنی تسکین ایدر و بو
یاقو دخی عجایبدندر زیرا هم وجعنی تسکین ایدر و هم تأثیر

دوشیزه مجربدر صفتی ایکی کوجه سیراغی وماروال سیراغی وبنفشه سیراغی
هر برندن برر قبضه یابادیه واکلیل الملك وكل هر برندن نصف قبضه
ایواجکرد کبی دابه کوجه تخمی هر برندن ایکیشر درم بونلری قیناده ارهم
کبی اوله بعده یاقو ایلیه لر واکر شیشی ودشیلوب ایچنده جراحت
اقارسه ایچنه کل یاغی طامله لر یاخود قنطریون ویاخود فراسیون
عصاره سی بال ایله قارشدروب طامله لر وبلینه دوکوب
وصوینی صیغوب قی اول صویه بال ایله قارشدروب قولاغنه
طامله لر نافعدر ویاخود انزروت بال ایله قارشدروب
وبر فتیله که بولاشدروب قولاغنه صوقه لر نافعدر اکر قولاغنک
جراحتی اسکی اولورسه مصر دفنی سرکه ایله حل ایلیوب قولاغنه طامله لر

قولاقده کورلدی اولسه یاخود طوتولسه انك علاجلری بیاننده در

بو مرض اکثر یا بلغمدن اولور ویا بر غلیظ خلطك
بخارندن اولور علاجی بدننی ودماغنی تنقیه ایلمکدر حب قوقیا
ویاخود ایارج فیقرا ایله غاریقون ایله استعمال ایلیه لر اسداب یاغی
ایچنده بر از زبادی حل ایلیوب قولاغنه طامله لر وبو علاج
مشترکدر هر قنغی سببدن اولورسه دفع ایدر صفتی قوندز خایه سی
وبالدرانک تخمی هر برندن برابر ایلیوب سحق ایلیوب بعده سرکه
ایله بر از قینادوب ایلیجق قولاغنه طامله لر وحضیه یراغنک
صوینی قیز سودی ایله ویاخود یالکز ایلیجق قولاغنه طامله لر
جمیع قولاق اغریلرین ساکن ایدر ودرت لشن بلق وجعی
واشتمامکلکی وکورلدیسی دفع ایدر مجربدر واکر بر ضیمه صوینی
قنیتوب اودیله وصرساق صوینه اوجنی قارشدروب قولاغنه
طامزرلر اکر کورلدیسنی دفع ایدر وصاغیرلیغی اچار وقولاق

کورلدیسنه

بشره صح

یامعصوم سد وکه ایله قارشدروب صح

قولاق کورلدیسی

قزسودی ایله ویا یالکز ایلیجق قولاغنه طامزره لر جمیع قولاق آغریلرین ساکن ایلر ودرت لشن ثلق اغریسنی واشتمزلکنی وکورلدیسنی کیدررمجربدر صح

یلدان صح

بعده صح

وباصمه صح

طامزدررلر صح

کورلدوسنه بر مجرب شرداجی براصه تخمی وقرنفل هر برندن بر درم
مسك اوفه لشن جکردك ومرزنجوش صویله ایله حل ایلیوب ایلیجق
قولاغنه طامزره لر واکر کورلدیسی تره منتی یاغی وکراویا یاغی
واجی بادم یاغی وانیسون یاغی اما هر برندن تقطیر ایله چقمش اوله
قولاغنه طامزره لر ودخی قرنفل یاغی وکهربا یاغی بو مرضه غایت
نافعدر وسداب یاغی واجی بادام یاغی صغر اودیله قارشدروب
قولاغنه طامزره لر کورلدوسن ووجعن دفع ایدر وقولاق طوتلغن
اچار اکر قولاق ایچنه بره ویاخود انك کبی برشی کیرسه یا قولاق ایچنده
قورد پیدا اولسه علاجی قرغه دوکله کشنك صوینی طامله لر که
ویاخود زیت یاغی وصبحق ایله طامله لر وبلینه دوکوب صوینی
صیغوب قولاغنه طامزره لر دفع ایدر وقولاقده قورت واقع
پیدا اولمش ایسه قورد لر اولدوروب هلاك ایدر **بورون**
طوتولمقده نافع اولان علاجلر بیاننده در غاریقون ویا بره
ومرزنجوش بوادجنی دوکوب یازی صویله ازوب صیجقله
بوروننه چکه لر **بورون ایچنده اولان یاره لر علاجلری بیاننده در**
اقتضا ایدرسه اولا فصد ایلیه و اسهال ایله بدنی تنقیه ایلیه لر
بعده مرجان وصندل وکل قوروسی بوادجنی محکم دوکوب اکه لر
وبو مرهم غایت مجربدر اسکندر یونانینک مجربا تندندر **صفتی**
مرضانی وکونلك هر برندن ایکیشر درهم سومکلی بوجینك قابی ایله
واجی ایله لشن وانه بوجمله یی محکم سحق ایدوب بعده بال موم
اوچ درم اون ایکی درم دسیاغی یاغیله آتش اوستنده حل ایلیه لر
بعده اجزایی دوکوب قارشدره لر وآتشدن ایندروب ایچنه
بر دانه یمورطه آغی قارشدره لر وبو مرهمدن طلا ایلیه لر واکر آغریسی

اسکی الیسه صح

آجی بادام صح

بورون قرحه لری

بورون ایچنده کی قرحه لر علاجیدر

بوروننك قانی دیكمسی علاجیدر

دارایسه بیاض مرهم كافوری ویاخود گل مرهمنی سوره لر **بوروندن قانی**
دیكمسی علاجی نه طریق ایله اولور اگر بدنی ممتلی ایسه قان آلهلر
بعده بوسهلی ویرهلر مجربدر **صفتی** صاری هلیله قابوغی ایكی درم هندی
بش درهم عناب اون دانه نیلوفر چیچكی ... ایكی اوچ قیچان
قند سكرینی بر اوقیه صو ایله ملایم آتشده التی ساعت قدر قوبه لر بعده سوزهلر
بو صوده بكمز درت درم گل مكرر شربتی قوتی الجوبه لر واگر اقتضا ایدرسه
بو شربتی بر قاچ كره الجوبه لر واگر زیاده آقوب كسلمزسه بر درم قلقوبای فارسی
خشخاش شربتیله ویرهلر و بو شربت نزم مجربدر دكندی اوغلوم ابش ... آری
بورونی قانی مبتلا اولوب هر گونه براینجی دفعه قانی ایدر گوناگون علاجلر
ایلدم دفع اولمیوب ممتد اولدی بو شربت هم بوروننك قانی كسر وجمیع
قانك غلیانی تسكین ایلر وحرارتی سوندیرور **صفتی** خشخاش قبوغی ونیلوفر
چیچكی هر برندن اون بش درم وقزل صندل وصاری صندل هر برندن درت
درم الجبار كوكی بدی درم سكرینی براق ایكی طوتام عناب یوز دانه قبوغی
چقمش مرجمك اون درم گل قوروسی اوچ درم ماروالچمی بش درهم
بونلری التیوز درهم چیچك صو ایله اصلده ایكیمی درت ساعت قدر طوته لر
بعده بیله كیدنجه قیناده لر بعده سوزوب اوچیوز درم شكر ایله شربت
قوامنه ویرهلر استعمال بنده هر گون صباح علی الریق هر بر فنجان قدر بو صودن
الوب الجنده شكر قتوب اچه لر و باشنه صوق شیل قویه لر ...
كلاب وشكرلی براق صویه وهراز دخی سركه كلاب ارمنی مجموعنی قارشدروب
باشنه سوره لر وار كافوری ماوردا صو ایله حل ایلیوب بردن چكه لر
نزم مجرباتمزدر اورنجك آغیندر برقلی یا لوب سركه یه باتیروب اوفسنه براز كافور
اكوب بورونه صوقه لر غایت مجربدر واصح غایه اوتی بالی ناصیه نافعدر
حتی دیمشلردر كه الندن طوتمغله بیله دفع اولور اگر قورونسی دركوب

ایله علاج ایلدك دفع اولدی وبو شربت صح

عاقبت صح

فتیل سركه یه نطام

بورونه

بورونه چكسه لر یاخود تازه سنی دوكوب وصویونی صیقوب بورونه
چكسه لر بورون قانینی دفع ایدر اما علاجه حاجت قالمز وانشیر بورونه
ریباس شربتی وقوزی قولاغی شربتی وقوروق شربتی وعناب شربتی
مناسبدر اما بو اشربه لر مسكن اعلمیه زیرا بو كا مضردور و
بورون قانینه مبتلا اولنلره غضب ایتمدن وطاریلوب صیقلمقدن و
گونش وآتش قارشوسنده اوتورمقدن احتراز ایده لر وشیم
طاشیه وجان كتورمك بالخاصه نافعدر روایت چوق عمیه ضرر
وسماق آشی وقوروق چوربه وسركه لی وحمك آشی تناول ایلیه
وجمله اكشی چوربه لر نافعدر **لسان یارلدقده وسیاه اولدقده**
ویا صیلندقده وخشن اولدقده مناسب علاجلر بیاننده در
بوننك سببی اكثریا متعفن اسی بخارك صعودیدر حمای محرقه
اثناسنده وحجرك ورمنده اولور علاجی ایوا چكردكی لعابی و
بزرقطونا لعابیله سوره لر و بودوا ایله مضمضه ایلمك دخی نافعدر
صفتی نیلوفر چیچكی یدی دانه وبر مقدار خبه بنفشه چیچكی وبزر ازاریه
وسكز درهم سمز اوتی نصف قبضه ایوا چكردكی تیغی درت درم
بیانكوكی ایكی درم بونلری قیناده وب صوینی توت شرابیله مزج ایده وب
مضمضه ایلیه لر **دل التی ویدیكلر مرضنك علاجی بیاننده در**
عربجه اكا ضفدع درلر بر مدور شیشدر دیل التنده اولور
واكثر یا نیشله مائل اولور اگر نیشتر ایله آچسه لر الجنده بمرده
بیاضی گبی یاخود صرمترق ویا یشق شیل چیقار وكاهیجه تجربه اتمش
شیل چیقار سببی یا بشدر ایمه نازله ایله قاریشق دمدر ویاخود
غلیظ بلغمدر علاج اگر بدنی ممتلی ایسه قان الهلر وطبیعتی تلیین ایلیه لر
وجوز القهر وسعتر وساقز وطوز بونلری سحق ایلیوب اوستنه تصدر

بوكا مضردور نطام

لسان یارلدقده علاجیدر

دالتی علاجیدر

جالینوس ایدر مازو انار قابوغی و شب یونلری دوگوب اوستنه بال صیق
کافی در و بو نسخه حکیمکر ننده معتبر اولان سنارینوس ایدر جزم ایدر برکیم یونلر
بر جوزی قابوغیله یا قیوب واونده ایکی دانه بنیر اوج درت بغدای ژاژ
آغرلغی قدر گونلک یونلری دوگوب بال ایله قاریشدره و بیر مقدار الینه
سوره لر اکر کندی دیشلرنسه نیشتر ایله دیشه لر بعده بو علاج ایده لر
دل طوتلمقده معقول اولان علاجلری بیان ایدر بونک سببی
اکثر یا یا الکز مزاجک صوقلق غلبه سندن یا خود فالجه و سکته لر اولدیغی
کبی ماده دن حاصل اولور اما لکنت اکثر یا جاری و یا خود بارد
رطبدن اولور معصوم ده دیر خوشره اولدیغی کبی علاجی سکته
و فالجه ذکر اولنان علاج و حقنه لر و غرغره لر در و بو مضمضه ولعوق
مجربدر صفتی قره باش و زوفا و سعتر و کبره کوکی و زنجبیل و عود القهر
چورک اوتی هر برندن بر پاره الوب قیناد و ب صوییله
مضمضه ایلیه لر و خولنجان معجونی و یا خود مثرودیطوس و یا خود تریاق
قنفیسی حاضر ایسه نخله قدر دیل اوستنه قویه لر ار طوره
بعده اطه صوغانینی سرکه ایله مضمضه ایلیه لر و اکثیه سنکرلرینی و
نقاسینی اسکی یاغ ایله یا خود قسط یاغیله و یا خود سنبل یاغیله
یا غلیه لر اکر بالکلیه دفع اولمزسه کی الحمصه ایله لر اکسنه و یا خود
یازولرینه یعنی چشمه آچوب نخود ایله اشلیده لر طوداق چاتلامسی
کاه اولور که سسته دن و کاه صوق هوادن اولور و کاه بخاردن
اولور علاجی بعد التنقیه بو مرهم سوره لر صفتی اون بش درم یاغ
یا غلیه ایکی درم بال موی اریده لر بعده کلاب ایله بر قاچ دفعه یقیه لر
بعده دوداغنه سوره لر و قرار تدقده اولان کلابی ایله مرازصماق ایله حل ایلیوب سوه لر دیش آغریسی ایکی نوعدر بری صنجقدن بری صوقدن

اولور یا ماده ایله اولور هم

یا سکرلرینه

دل طوتولماسی علاجی

دوداق چاتلامسی

دیش آغریسی

اولور استیدن اولانک علامتی صوق هوا و یا خود صوق طوقنسه حظ
ایدر صیجقلقدن شیلدن و جمع زیاده اولور صوقدن اولانک علامتی صیجق
هوا طوقنمقدن و اسی شیلدن و جمع ساکن اولور و بارد شیلدن
زیاده اولور علاجی اکر صیجقدن ایسه و بدنی تحمل ایلرسه بدنی تنقیه
ایده لر سرکه و کلابدن برازصماق قاتوب آغزه طوته لر اکر آغریسی
زیاده ایسه ایچنه براز اجق کافوردخی قته لر و بو مضمضه غایت مجربدر
وجعی تسکین ایدر صفتی میان بالی باکث تخمی و خشخاش تخمی هر برندن
ایکی درم خطمی کوکی و بابادیه و کل هر برندن اوج درم سرکه ایله و صویله
قیناد و ب آغزه مضمضه ایلیه لر و اکر صوقدن اولدیسه بو نسخه ایله مضمضه
ایلیه لر صفتی سعتر و دیش اوتی دمرنجوش و بیرتیه و قره باش هر برندن
نصف قبضه چورک اوتی و عود القهر هر برندن ایکی درم یونلری اللی
درم سرکه ایله و اللی درم صو ایله اوچلی کیدنجه قیناده لر بعده صیوسیله
مضمضه ایلیه لر و بو قرطی که عود القهر قرصی در لر غایت مجربدر
وجعی تسکین ایدر صفتی عود القهر سکز درم قرنجاهن و باکث تخمی
هر برندن درت درم یانمش شاب و کثیرا هر برندن ایکی درم یونلری
دوگوب سرکه ایله قرص ایده لر وقت حاجتده سرکه ایله ازوب
آغریان دیشک اوزرینه قویه لر وجعی تسکین ایدر و ادهنه دن اسبیکو
یاغی و جوز بوا یاغی و قرنفل یاغی سوره لر و مسک طرا اشیع دهانلیه
دیدکلری اوت بالخاصه نافعدر دیشک اوستنه قویه لر وجعی تسکین
ایدر دیش قورتلدقده و دیشلر قرارد قده معقول علاجلری بیان ایدر
بو خصوصه علاجلر چوقدر اما بز برینی یازدق غایت کوزلدر صفتی
انجو و مصطکی و کوک سوسن کوکی هر برندن بر درم مرجان یانمش کبک
یوموزی هر برندن نصف درم درت بغدای آغرلغی مسک بو جمله یی

قراردقده

دیش قرارمسی علاجی

سحق ایلیوب هر صباح مسواك ایدنجه بو اجزایه باتروب دیشلره سوریلر
و بو صفوف دیشلرك لغزیشلره غایت جلا ویرر و قوت ویرر مجربدر و مختصر در
صفت بللور معدنی ایکی درم مرجان و باتمش کبك بورنی هر برندن بر درم
بونلری سحق ایلیوب دیشلره سوریه لر دیشلری اغاردر و قانینی قطع ایدر
و قوت ویرر و بو مختصر مجربدر و دیشلری نهایت بیاض ایدر
و طباشیر هر برندن اوچ درم عود قماری ایکی درم اقلاق طوزی بر بچق درم
طوبلاف بر بچق درم بونلری سحق ایلیوب دیشه سوریه لر دیش اغریسنه
و بایه لرینه و دیش ازینه نافع اولان علاجی بیان ایدر اکر
دیشلری واغریسی زیاده اولاجق اولورسه فصد ایلیه لر و طبیعتی اسهال
ایله تنقیه بدن ایلیه لر و بو ادویه ایله مضمضه ایلیه لر صفت یکرمی درت
درم سکرلی بیر اغاجی صوینی و اونی ایکی درم کلال و توت زرکی اکتی
درم کل باغی اوچ درم بلبل الحکما بچق درم مجموعنی بر یره حل ایلیوب
بونکله مضمضه ایلیه لر یاخود بو دوا ایله مضمضه ایلیه لر صفت
ارپه و بورجك وابه کوجی و سکرلی بیر اغاجی هر برندن بر قبضه یعنی اوچ
بونلری قینادهلر بو صو ایله توت زرکی ازوب ایله مضمضه ایلیه لر آغز
اغریسنه و بایه لرینه و دیشلرینه نافع اولان علاجی بیان ایدر
بو اکثر قان ایله صفرانك قاریشماسندن یاخود طوزلو بلغمك
قاریشماسندن و یاخود زهر جیسی استعمال ایلدن اولور و کاهیجه آغز
خسته لکیندن و سیمه لردن دخی اولور علاجی بو کوزتلین بیر اغاجی قینادوب
صویله مضمضه ایلیه لر و یاخود سکرلی بیر اغاجنی و جکی نی قینادوب
توت زرکی ایله مضمضه ایلیه لر بو دوا دخی اغزه و دیشله ویرنده
اولان یاره لره نافعدر صفت زراوند طویل و قسم اناز جیجکی و کل
قوروسی هر برندن درت درم و کرجتنك و شب یمانی هر برندن بر درم دار چینی

دیش اغریسی و دیشلرك علاجی

آغز اغریسی

راوند مد... ایکی درم

دشنبل

١٠٠

دشنبل هر برندن بر درم بونلری سحق ایلیوب اغزه سوریه لر و سنرنوش
حکیم ایدر بوروند و اغزده اولان یاره لره بو صویی تجربه ایلدك
غایت نافعدر صفت بر درم قلمی عنبکار کل سرکه سی یکرمی درت درم
کلاب و ایت اوزومی صویی هر برندن اون ایکیشر درم بونلری بر
قیناد وب بعده سوزه لر و صوینی بنبه یه باتروب بعده اول
بنبه یی اغزده اولان یاره لره سوریه لر و اکر بوروندن الخیده السیه
بر فتیل یا پوب و بو صویه باتروب بورونه صوقه لر آغز
قوقوسنه غرجه نجاکر لر دافع علاجی بیان ایدر بو ذکر
ایدن حکیم حبیب اغز قوقوسنی کوزل ایلر و دیشلره قوت ویرر و نارنجه
دفع ایدر صفت قرنفل و جوز بوا هر برندن اوچ درم کل التی درم
و کوك سوسن کوکی بر بچق درهم فاقوله و عود دوار چینی هر برندن
بر درهم قرص غالیه نصف درم بونلری سحق ایلیوب گلاب ایله حل
ایدلمش کثیرا ایله قارشدروب و حب ایلیوب بر دانه سی اغزده
الوب اریدنجه یوده لر بو غازده سوکلك باتشدقده و کمك
طور دقده دفع ازاله ایدر علاجی بیان ایدر اکر بو غازده
سوکلك باتشسه خردلی سرکه ایله قیناد وب غرغره ایلیه لر یاخود
چورك اوتینی سرکه ایله قیناد وب غرغره ایلیه لر و یاخود بلغمی
سرکه ایله قیناد وب غرغره ایلیه لر و یاخود امکینی قطران یاغی
ایله لر فی الحال و دشنو سلوك دوشر کذلك صیکه قانی دیکمسه براز
کلتار و کوتلك وایکی قردوش قانی بونلری دوکوب بوغازینه
اوفوره لر اکر طعام ترکین بوغازینه طورسه اکسنه یوغرق ایله
بر قاچ کره اوره اوزرینه آز آز صو ویره لر و یاخود قوصدره لر
و اکر بوغازده کمك یا قلیجی طورسه بر کبی اردنجه مبوك القمه یوده لر

آغز قوقوسی علاجی

بوغازه سوکلك باتشسه و کمك طورسه علاجی

نجاکر وردر

اکر رفع اولمزسه حجامه کیره لر وزیت یاغی ایله لر بر قاج کره بعده صنع اتنددن
بیوک لقمه لر یوتالر و یاخود انجیری برابر شیم ایله بغلیوب یوتالر
اول بتان کموک ادته یوزسنه کچیجک بر اوغوزدن حکه لر و یاخود
بر قوری سونکر پاره حکنی بغلیوب یوتا تا سونکر اول بتان
کموک الت یاننه کچه بعده اوستنه صو الجه بعده ترجه حکه
ان شاء الله تعالی البته چقار **کوچک دل دوشدکده معقول** کوچک دل دوشدوکده علاجیدر
و مناسب علاجلر بیاننده در اکر حرارتدن قائم علامتی وار ایسه
قان اله لر یا حجامت ایلیه لر بعده مرسین یپراغنی و کل قورسنی
و سکرلی یپراغنی قیناتدوب و بو صو ایله توت شربتی ایله ازوب
غرغره ایلیه لر اکر حرارتی یوغیسه بونکله غرغره ایلیه لر **صفقی** دوشن
اوته درز و قاهر بریندن بر طوتام بونلری اوچ درم صو ایله قیناته لر
نصفی قالنجه بعده سکز درم کل بالی و سکز درم قره توت ربی
و بر حقق درم شبی اول صو ایله حل ایلیوب غرغره ایلیه لر جالینوس
بو دخی غایت مجربدر دیو ذکر ایتمشدر **صفقی** خام مازو و نوشادر
و شب هر بریندن برابر الوب سحق ایلیه لر بعده بوغازنه اوفوره لر
و یاخود بر کوچک قاشغه قویوب و یاخود بر مغلق کوچک دیله
بصه لر هم مجرب شی در احمی وار دریغنی کهربای سحق ایده لر
اکشی خمیر ایله یوغوروب اینکسنه یاقو ایلیه لر و اکر کوچک دلده
شیش اولورسه یا قاندن اولور علامتی ایستی اولور و اسهال ده
حفظ ایلمز بلکه صوغی شیلردن حفظ ایدر علاجی قیفالدن قان القدر اکر
فصده مانع وار ایسه اکسه دخی وارقه دخی اکی کورک اورته سندن
حجامت ایلیه لر بعده مرهمین حقنه ایله حقنه ایده لر و اللرینی و
ایاقلرینی اوغه لر و یا غلیه لر بعده بوکورتلن فلیسلرندن اله لر دکرلی

ییراق

اوج درم

ییراق و کل و سماق هر بریندن بر اوچ بونلری قیناتدوب و صوینی الوب
توت ربی ایله و یاخود اکشی انار ربی ایله ازوب غرغره ایلیه لر
اکر الجنه بر از ثلج حکمادن قانلوب بعده غرغره ایلسه لر غایتده نافع
و معقولدر **خناقات علاجلری بیاننده در** بو بر شیشدر که خناق علاجیدر
انسانک بوغازنده اولور یا طعامی کوچله یوتار یا کوچله
تنفس ایدر و بر جنسی دخی اولدر که اول مرتبه مشتد اولور که
هیچ بری ممکن اولمز بو مرتبه ده خناق کلبی دیرلر غایت یرامزدر
سببی یا دم یا صفرا ایله مخلوط دمدر و یا قان ایله بلغمدن اولور
و اکثر یا باشدن اینمک طریقیله اولور علامتی یوز کوز قزاروب اکر قاندن اولورسه
طمرلر یوغون اولمقدر صفرا ایله مخلوطک علامتی حرارتی زیاده اولور
و وجعی شتد اوله دخی دیلی صاری اولوب اغزنده حرارت و اجی اولور
و بلغم ایله مخلوطک علامتی دیلی بیاضنه مائل اولوب وجع و حرارتی
خفیف اولور ایدی اوله علاجی اولا فی الحال قیفالدن اصلا قان الماده
توقف ایتمیه لر سبب بوش حکیم ایدر اولا قیفالدن اله لر و یاخود
بشتر کدن اله لر اکر طمر بک طولی ایسه بو ایکی طمرلردن اله لر و
معلوم اولا که اکر اغری فقط بر طرفده ایسه قانی خلافندن اله لر
بعده ینه اغری جانبندن الا اکر اغری ایکی جانبنده دخی وار ایسه
مقدم صاغ طرفندن اله لر زیرا منبع دم اولان قدرکه جکردر صاغ
طرفده اولور و جالینوس حکیم ایدر بو مرضده قان الدقلرنده
اول قدر آقیده لر که مریض بیهوش اوله و حکماء یونانیان بو کلامده
جمله جالینوسه تابع اولوب عنوان الشروح اوزره تنبیه
ایتمشلردر اما حکماء متاخرین قاطبة یعنی اسلامیون و کفره و دونکلر
بو قوله راضی اولمیوب دیدیلر که بو مرضده قان تدریجیله الینمق

توقف
كورك يعنی برقاج كره قان الهلر لكن هر الدفعه اوندن مرتبه بش ساعت توقف
ايدوب بينه الهلر ثم اقتضا ايدرسه اكر مريض اوزرينه قورقو
يوغيسه فصد بونك بيننده هر ايكی كون دخی كچمك معقولدر ديو
اتفاق ايتمشلردر حتی شيخ ابن سينا ديركه اكر تأخير ممكن ايسه ماده
نضج بولنجه تأخير ايليه اما ابن فقير ديركه اكر ماده صرف دم وياخود
صفرا ايله قاندن اولورسه نضجه تأخيرك معناسی يوقدر لكن اكر دم حاجت يوقدر
غليظ ايسه ياخود خلطلر ايله مخلوط ايسه بلغم كبی سودا كبی اول زمان
تأخيرلا قورقو يوق ايسه ماده نضج بولنجه تأخير ايتمك لا بأسدر
شيخك داخی تأخيردن مرادی انه اعلم ديديكمزدر مطلق تأخير دكلدر
وجوه ايله مقيددر اكر فصده مانع وار ايسه ديديكمز كبی ارقه دن ايكی
ايكی كورك بيننده وياخود بالدرلرده وياخود ايكی قوللری اچ يانندن
حجامت ايليه لر اما مسهل ويرمده اطبا متقدمين ايله متأخرين بيننده
اختلاف واردر متقدمون اسلاميه دن بعضلری سنه لر ذات الجنب اولديلر كه
اكر قانده خلط ردی وار ايسه ابتدا اسنده مسهل ويرمك جائزدر
ديديلر جالينوس حيلة البرء نام كتابنك اون دردنجی مقاله سنك سكزنجی
بابنده ايدر بر خناقه مبتلا اولمش كمسنه دن صباح ايله قان الدم
كوردمكه ديلنده شيشی قولاغندن طشره چيقمش بوندن بلدمكه قاننك واردم
قاريشيق خلط وار اخشام وقتنده مسهل ويردم مرضنه خفت كلوب
شفا بولدی حكيم اسكندر يونانی ايدر بر خناق اولمش ادمه واردم الندن
قان الدم مرضی خفت بولدی مجوده دن اريه صويی ايله بر شربتلك الكوردم
برقاج مجلس اصابت ايلمش صباح كوردم مرضی خفت بولمش برقاج دفعه اجابت
قان الدم اول مرضدن خلاص اولدی حكيم اسكندر ديركه بو علاج
ايتدم جمله سی افاقت بولدی پس بو علاج قانونی ومعتاددر قلدم وكبار

اطباء

اطباء اسلاميين وفرنك طبيبلرنك اكثری بو مرضك ابتدا سنده
مسهل ويرمك جائز كورمديلر وماده نضج اولمدقجه مسهل ويرمليه
ديديلر بو فقير ديركه اكر مرض غايت شديد وماده حركتده اولوب
اعضای رئيسه يه دوكلمك خوفی وار ايسه مسهل ويرمك كركدر
ماده نك نضجنه منتظر اولمق عبثدر زيرا بو مرتبه مخاطره وار ايسه
مريض هلاكه تسليم اولنيدر واطبانك عادتی مسهلی صباح ايله
ويره كلمشلردر اما بو مرضده وقت معين يوقدر اخشاملرده وابتداء
ليلده بيله جائزدر هيچ بر وقته اختصاص يوقدر مقتضی اولدقده
بلا توقف ويرمك كركدر وبو مرضه تسكين مسهللر ويرملر بلكه
خفيف مسهللر ويرلور خيارشنبه وترنجبين وكل مكرر شربتی و
بنفشه مكرر كبی ويا قاتليقون معجونی غايت نافعدر اكر صفرا
غالب ايسه اوتوز ايكی درم كل مكرری هندبا صويی ايله ويره لر ياخود
التی درم ترنجبين ارنك صويله ويره لر واكر بلغم غالب ايسه اون
درم خيارشنبه بادی وبر درم غاريقونی قارشدروب ويراز
دارچين داخی قارشدروب ويره لر واكر سودا قان ايله
قاريشيق ايسه سنامكی ايله ترنجبين ويره لر اكر مريضك بوغازنده
برشی تحجر ايسه حقنه متوسطه ايله احتقان ايليه لر صفت حقنه حقنه متوسطه
متوسطه ابه كومجی يپراغی ويا يلشقن وقنطريون صغير ويا نفسلكينه
هر برندن برر طوتام بونلری ايكيوز درم صوده قيناده لر يارسی كيدنجه
قيناده لر بعده يوز درم صوده الوب الچينه [illegible] درت درم
ويا قاتليقون درت درم كل ياغی سكز درم بنفشه ياغی اون التی
درم وبر ازاجق طوز داخی قاتوب احتقان ايده لر اريه صويی
ايله توت [illegible] ايله ازوب والچينه ازاجق شب قيوب غرغره ايليه لر

غرغره

وتازه جوزک ایشل قابنی قیناد وب باردن اردوب غرغره ایلمک عجایبلردندر **صفت غرغره** ابتداء خناقده غایت نافع اولاندر

صفتی خطمی کوکی درت درم بایمش شب ایکی درم بو کوزلن بر غریبقنه بونلری صو ایله قیناد وب سوزه لر وبو صودن سکسن درم مقدارندن سکز درم فرسان شربتی واون ایکی درم کل بالی ازوب غرغره ایلیه لر اما صو باردا اولمیه بلکه بر مقدار ایلیجق اوله بو ذکر اید هکمز وجعی زباجه اولدیغی زمانلرده الیوم درنافعدر زیرا تسکین وجع ایدر

صفتی مرجمک دارته هر برندن هر اوچ بیاض کوکی اوچ درم عناب اوج عدد دانه نیلوفر چیچکی قیناد وب صو ایله غرغره ایلیه لر وجعنی تسکین ایدر وجع زباجه اولدیغی وقت سود ایله غرغره ایتمک جائزکور دیلر خصوصا درض کوندن کوندن ارتمق اوزره ایکن سود ایله غرغره ایتمک نافعدر لکن سود زیاده اصیجق اولمیه وغایت صوق اولمیه الحاصل ایلیجق اوله وآرالقده مقدم ذکر اولنان غرغره یی دخی تسکین وجع الجون استعمال ایده لر بعده اربه اونی واوزوم بالی اون التی درم خطمی کوکی سکز درم بونلری دوکوب برازطاتلی بادم یاغیله قارشدروب طشره دن بوغازه یاقو ایلیه لر ودبا لیناق ام تهمن باقله اونی ایله قارشدروب یاقو ایلیه لر وبو محلده خیارشنبه یاغیله یا بابادیه یاغی ایله مناسبدر یاقو ایلیه لر بوشد تجدید راکر ضعلغه استعدادی وارایسه طاعندر اکرطاعندا حق دکل ایسه بو غرغره یی ایلیه لر یعنی سودی خیارشنبه بالی ایله ویا خود انجیر ایله قیناد وب ایجنه جز تیجه زعفران قاتوب برقاچ دفعه بونکله غرغره ایلیه لر وطشره دن بو یاقویی دخی قویالر

صفتی ابه کومجی یپراغی وکتان تخمی وزنبق کوکی بونلری سود ایله قیناد وب مرهم کبی بوغازه یاقو ایلیه لر بو حضوصده زیرم مجربدر ورقیتونک بوداقلاری ارسنده اولان یا غلو یپراغی الوب

دبوی تخمی

بن درم سکر ... براغی ... بونلر

بالکز

بالکز بابادیه یاغی ایله اوستنه یاقو ایلیه لر هم لوشادر وهم وجعنی تسکین ایدر غایت مجربدر واکر بوشیوب دشلمز نسه بال کوپکی ارا حق خردل ایله قیناد وب صویله غرغره ایلیه لر فی الحال دشر دشلد کدنصکره کل بالی ایله اربه صوینی ممزوج ایدوب غرغره ایلیه لر بعده عافیت قیناد وب صو ایله غرغره ایلیه لر بعده سروی قوزالاغنی قیناد وب صویله غرغره ایلیه لر اکر صارمشق اغاجندن برقاشق یاپوب طعامی انکله یه لر اپالجی صه خناقه تحلیل ایلرد برداخی خناق دکلمز وقوردک قصبة الریه سنی یعنی بوغز تلاغنی قوریدوب انزا حق بال صویی ایله ایچورمک بالخاصه خناقه نافعدر وخواصده دیمشلرکه برکسنه قیرلنقوچ یاوروسنک بر دانه سنی ییسه برسنه یه دک خناق کورمز ودینلجک کوللند هر باپه چکتی بال صویی ایله ازوب ایچورسه اپالجا صه خناقه نافعدر وقوندزدلیشنی کیتورمک بالجا صه خناقه نافعدر غدالردن اربه صوینی شکر ایله استعمال ایلیه لر یا جلکر دکارک سودین شکر ایله ییه لر وبلج صوینی تیمرشت یمرده صاروسنی ییه لر مناسبدر شربتلردن بنفشه شربتی ویره لر اکر بلغمیت غالب ایسه بال صوینی ویره لر بوغازدن طعام وشراب کچمز ایسه بلج صوینی دیمرده صاروسنی شکر ایله یا خود بال ایله احتقان ایلیه لر بدنه غدا اولور وجلره قوت ویرر شیلردن قرمز معجونی ویا خود انجو سعوفی کبی بونلردن بر مقدار احتقانه قارشدررسه لر العیه احتقان ایتسه لر بدنه زیاده قوت ویرر

بحة الصوت یعنی سس طوتلماسدر سببی یا نازله در یا اولور یا خود غایت صوق صو ایچمکدر ویا خود شدت صوتیله چاغرمقدر ویا خود غایت اکشی شیلر یمکدر الحاصل بو مذکور لردن هر بری بحة الصوته مؤدیدر اکر نازله دن ایسه علاجی اولا هر ..

سس طوتلماسی علاجیدر

ویره لر مثلا خیارشنبه بالینده اون درم مقدارینی بادم یاغیله ویراز دارچین ایله ایچوره لر اگر بلغم علامتی وار ایسه نرم وکباتده یازدیغمز حب غاریقون ندن ویره لر بعده ابو مغلابی ویره لر که بلغمی کسر چیقارر

صفتی بیان کوکه ورزوفا و بالدری قره هر بر ندن درت درم اوزم وعناب هر بر ندن اِلِش دانه وانجیر ایبش دانه بونلری قینادوب وصویی ایله بنفشه شربتی صبحی صبحی ایچه لر اشبو اوزن بالدری قره شربتی وزوفا شربتی مناسبدر وعذالری بادام چوره سی نبات شکری ایله مناسبدر وابواجکر دکنی قینادوب وصوینی آلوب نباتله بالوده مثال ایچه لر واگر غایت بارد صوق الحکدن اولدیسه بوجیلی غرغینه قویوب اریدیجه یوره لر

صفتی اصل غاغ تخمی واجی بادام ودارچین وکونلک بو وردی برابر اوله دوکلر والیه لر دبر پاره تره منتیله جبل ایلیوب استعمال ایده لر واوزنی بادم ایله یبه لر وحمام مستقی دخی مناسبدر

السعال اوکسورکه درلر ایکی درلو در بری صوقدن بری صیجقدن اولور صوقدن اولان صوق هوادوقوندن وصوق شیلردن تناول اتمکدن اولور صیجقدن اولان غایت اسی هوادن یاخود صفرادن اولور وکاه اولور که توزدن وتتوندن واکشی شیل استعمالیدن اولور واگر باشدن نازله اتمکدن اولور صوقدن اولانک علامتی اسی شیلردن حظ ایدر صوق شیلردن زیاده اولور وصویه اقبال ایلمز وصیجقدن اولانک علامتی بدنده حرارت اولمق ویوزی براز قرزمق وصویه رغبت اتمکدر وصوق شیلردن حظ ایلمک اما قورو اوکسورکک علامتی قارنی آج اولدیغی زمانده اوکسورکه زیاده اولور وطوقی اولدیغی وقتده ساکن اولور علاجی اگر نازله دن اولدیسه نازله ده ذکر اولنان

اولان بش

اوکسورک علاجی

وحوق حرکت ایتدیکه زمان آرتار وساکن اولوب اوتوردوغی زمان اوکسورکه خفت بولوب ساکن اولور صح

دانه

علاجی ایله علاج ایلیه لر وبو مغلابه جمیع اوکسورکک انواعنه نافعدر خصوصا نارلودن اوله

صفتی بالدری قره بر طوتام قزل اوزم اون ایکی درم بیان کوکی اوج درم کوک سوسن کوکی اوج درم عناب اون بش دانه کلنجک چیچکی بر طوتام فندق قبوغی بش درم سبستان قبوغی اون بش درم بونلری قینادوب بنفشه شربتی ایله ویاخود نبات ایله ایچه لر اوکسورکک جمیع انواعنه نافعدر واسیدن اولان اوکسورکه بنفشه شربتی وعناب شربتی ونیلوفر شربتی مناسبدر ودخی بنفشه خمیره سی وابواجکردکی لعابی نباتله بالوده بشوروب ایچه لر وکتابنده ذکر اولنان حبی حارتدن اولان سعاله نافعدر استعمال ایلیه لر وصوقدن وبلغمدن حاصل اولان سعالک علاجی صوقدن احتراز ایدوب زوفا شرابی استعمال اتمکدر وبو مطبوخ دخی غایت نافعدر

صفتی الحبر اون دانه بیان کوکی اوزم هر بر ندن درت درم انیسون ورازیانه هر بر ندن ایکی درم بالدری قره وزوفا هر بر ندن بر طوتام بونلری قینادوب شکر ایله ویاخود بال ایله ایچوره لر فصد ریني ویا لینا ویا بابادیه یاغیله یاغلیه لر وکاه حجه اقتضا ایدرسه یکی ترپادتن ویا قلو شادن بر بقله قدر استعمال ایتدیره لر وبو حب داخی غایت مجربدر

صفتی نسخه صمغ عربی وبیان بالی ومصطکی هر برندن درت درم افیون ایکی درم عنبر بر درم غلیبند بر درم بونلری سحق ایدوب کلاب ایله حب ایلیوب ایکیشر ادو دانه استعمال ایلیه لر وبالخاصه اوکسورکه نافعدر کتنک اق جکرینی وبوغورتلاجنی قورودوب دوکوب بال ایله معجون ایدوب یدوره لر

ضیق النفس والربو حلق ایچنده ضیق نفس دیمکله مشهوردر بو مرض درکه آلات

ضیق النفس علاجی

نفسده اولورلر بوكه مبتلا اولان كمسنه تيز تيز صولور و نفسنی كوجله الور
ويورغون كبی صولورلر بو علت اكثريا پيرلرده اولور سبب علتده خلطلر اولوق
اولمز و اكر يكتلرده اولور سه چكمندر لكن مشكلدر و بوكه باعث بر غليظ
خلطدر بو تغوزلر بلغمه يا پيشمشدر و اق جكرك اجوقلرنده و يا آق
جكرك شريان ديدكلری طمرلرده اولور بو نوعی غايت پرمزدر كه هيچ رقيق
صولو خلطدن اولور اينوب ريتيه دوكلور بو مرضك اكثری نوبتله
كلور كاهی اولور قمر زياده اولدقجه زياده اولور اكسلدكجه اكسيلور و كاه
بو علت سودا بخارندن اولور بونك علامتی بوركه بايلور و خفقان
اولور و كاه اولور كه ساهرلكجه دخی دور بخارلردن خصوصا بواسير بخارلرندن
حاصل اولورلر اكر مرض امسكوب علی الخصوص بلغم چوق دفع اولنمه
استسقايه مؤدی اولور علاجی اكر غليظ خلطلردن ايسه تسهيلات خلطلری
اسهال ايليه لر غاريقون حبی كبی و اكر قان علامتی وار ايسه طمرلر طوكو
اليسه قان اله لر بعده كوكسنه دربا اليتامر هم سوره لر زنبق ياغی و بادم
ياغی و سداب ياغی بونلری دلف سورمك مناسبدر و نوب قمره
زياده لكنده يعنی او كسوركه زياده اولدقجه محللر بونی ويره لر اون
التی درم دارچين صوی و كز درم اطه صوغانی سكنجبين ايكيسی مزج
ايدوب اچوره لر و بور كبريت و لعق اول محللرده ويره لر غايت مجربدر
صفت بور مصعد اولنمش كبريت بر بچق درم مسك ايكی جكردك
عسلبند بر جكردك جادر اوشاغی اوج بغدای زعفران ايكی بغدای
آغيری الجونلن شو درم بونلری سحق ايدوب سفوف ايليه لر و بو سفوفدن
بچق درم مقدارينی بلج صوی ايله ويره لر او كسوركه غلبه ايتدكده
ترياق و مثروديطوس استعمال ايتمك دخی معقولدر و راحتی اياميذه بو معلاجه
ويره لر صفت زوفا و فراسيون و بياناكوكی هر بر بندن اوجر درم و بالدری

طمرلرده

بياغی بخارلرندن

قه بر طوطام انجير يدی دانه قورو اوزم يدی درم انذر كوكی و كوك سوسن
كوكی هر بر بندن اوجر درم رازيانه و انيسون هر بر بندن بر درم بونلری
تبلشه كيدنجه بشيوز درم صو ايله قينادوب بعده سوزوب اللي بشر
درم مقداری استعمال ايليه لر اكر بلغم زياده بلمه شك ايسه اون درم
سكنجبين عنصلی ايله ويره لر و بو معلاجه بر قاج كون اجوب ماده نضج
بولدقده تسهيلات ايله اسهال ايليه لر مثلا غاريقون حبی كبی بو عصرلرده
يكی دنيادن كلان مجوقان ديدكلری كوك دخی غايت مناسبدر و بو تسهيلات
دلف غايت مناسبدر صفت مجوقان كوكی بر درم غاريقون بچق درم زنجبيل
و كوك سوسن كوكی و خولنجان هر بر بندن ايكی جكردك بونلری دوكوب سفوف
ايدوب بيه لر اوستنه نبات شكری شربتی ياخود بلج صوی
ايچه لر بعد التنقيه بو معجونی استعمال ايده لر ضيق النفسه و ربوه غايت
مناسبدر نافعدر و مجربدر صفت كوك سوسن كوكی و انذر كوكی
هر بر بندن درت درم خرما و قزل اوزم كه جكردكی چيقمش اوله اوجر درم
تورنج قبوغی و اغاج قاونی قابوغی هر بر بندن ايكی درم عسلبند بر درم
زعفران بچق درم بونلری دوكوب كفايت مقداری بال ايله قوام كتوروب
معجون ايده لر انكی درهمدن اوج درهمه دكين استعمال ايده لر و مناسبدر
بو علته ايكی درم تهمتی و درت درم بنفشه شربتی و بر درم بادام
ياغی بر بريله قاريشديروب استعمال ايليه لر نافعدر و مجربدر و سودا
بخارندن اولان ضيق النفسه سودا مراقيده ذكر اولنان علاجلر ايله
علاج ايليه لر و ريح بواسيردن اولان ضيق النفسه ايشتغی بواسيرده
ذكر اولنان علاجلر ايله علاج ايليه لر و بو مرض صاحبنه و طبع اوزن
بی چوق يملكدن و چوق اچمكدن و كوندزلرچ اويومدن و قتی
حركت ايلمكدن و جماعدن احتراز ايتمك واجبدر و غدالردن

ذات الجنب

کلمک اته ونوراج اته وچل قوشی اتی مناسبدر وطاتلی بادم ایله اوزم
یمک مناسبدر وصو یرینه بیغمبر اغاجی قیناددب صوینی ایجه لر **ذات الجنب**
بو مرضدر که کوکس ایچنده یا اجی بده چیبان کبی بر آسی شیشدنه اولور
بش علامتی وار دستمه سی ولور حرارتی دائم اولور وصنجوسی اولور و
اوکسورکی اولور ونفسی طار اولور وصولور وبعضی منشاری اولور بعض
دستره دیشلری کبی بعضی مختلف اولور علاجی طمر لر طولو الیسه ماه دوکلمه دیسه
طرف مخالفدنه قان الهلر یعنی اکر اغری کوکسک صاغ طرفنده ایسه صول قولدنه
التنه لر یا بسلیقدنه ویا شتر کیدنه قان الهلر اکر کوکسک صول طرفنده ایسه
صاغ قولدنه الهلر اکر ماه اتمش ایسه اغری طرفندنه قان الهلر اکر قان
سیاه ایسه تا زنکی قزل اولنجه اقیده لر واکر قرمزی ایسه تا قانک سیاهی
چیقنجه اقیده لر زیرا بو مرضده کاه اولور که قرمزیسی اول چیقوب
صکره سیاهی چیقار بعده احتقان ایلیه لر حقنه لینه ایله ویا خود
ملین شربتلر ایله مثلا خیار شنبه بالی کبی یاخود کل مکرر شربتی ویا خود قور
حلواسی کبی ویره لر واکر ماده غلیظ ایسه دیا قاتلیقون معجونی ویره لر
بعده اربه صویله بنفشه شربتی ویره لر واکر صانجی ساکن اولمزسه تکرار
قان الهلر ویا بادیه چیچککی قرعه و اینبیق ایله مقطر صوینده اوتوز
ایکی درهمی شکر ایله الجوره لر صنجوسی تسکین ایدر و درلدر و علته
خفت کلور مجربدر واکر یاوق یاغی طتلو بادم یاغیله ایلیجقله کوکسنه
سوره لر وبعده تازه تره یاغیله یا غلیه لر وبعده دیا لیبان مرهمی طتلو بادم
یاغیله قارشدروب کوکسنه سوره لر بعده بابادیه یاغی وطوراق
اوتی یاغی سوره لر غایت نافعدر واکر اویخوسزلق عارض اولسه
خشخاش شربتی ویره لر یا چاکر دکلک خشخاش ایله تحلیب بنفشه شربتیله
ویره لر اکر ماده طاغلیوب دشیلورسه سل مرضنده اولان علاجلر

صواه

فاج کره

بابادیه چیچککی قرعه و اینبیق ایله
تقطیع و تقطیر طریقیله
چیقان صودر
منه

ذات الریه

ایله علاج ایلیه لر **ذات الریه** بو بر اسی شیشدر اق جکرده اولور وستمه سی
اولور واوکسورکی ونفسی کوجله الور سببی اکثر یا قاندنه اولور وکاهیجه
بلغمدنه دخی اولور علامتی یکاقلری قزل اولور ونفسی طار یلوب نفس المه ده
زحمت چکر ودیلی سیاه اولور وکاهی صاری اولور ذات الجنبله فرقی بودر که
بو قدر زیرا ایکیسنده دخی اوکسورک اولور ذات الریه ده
اغری واغرلق حس ایلمک اولور ذات الریه ده نقدر صو ایچسه صوسزلغی
دفع اولمز اما صوق هوا استنشاق ایله حرارتی خفت بولور علاجی
اولا فصد ایلیه لر وحقنه لینه ایله احتقان ایلیه لر وخیار شنبه یا لبن
طاتلو بادم یاغیله ویره لر اکر اغری کوکسک ایکی طرفنده ده اولورسه
ایکی قولدنک بالسلیقلرندنه قان الهلر بعده منضجات ویره لر زوفا
وبیان کوکی وانجیر ویا عسل ایله ویره لر بو مرکب ذات الریه یه نافعدر
هر قنقی سببدنه اولمش ایسه ده دفع ایدر **صفتی** بیان کوکی درت درم
بالدرن قره وزوفا و اسقا بیوزا وکلنجک چیچککی هر برندنه بر طوتام
سبستان وعناب هر برندنه اونر عدد دانه انجیر درت دانه
ابه کومجی تخمی وقادون جکردکی هر برندنه ایکی درم قزل ادرم سکز درهم
بونلری قیناددب صوینه لر ونبات شکری یاغی ازدوب ایجه لر **السل**
خلق ایچنده ورم دیمکله مشهوردر بو آق جکرده اولور بر یاره در
بو کا بر حمای دق عارض اولور دائما حرارتی کیتمز زاق جکرده اولان
یاره اکثر یا شندنه اینر بر خلط صفرا ویدر ویا خود بر طوزلو خلطدن
عارض اولورلر کاهیجه قان توکورلکدنه صکره عارض اولور وکاهی ذات
الجنبدنه وذات الریه دنه انتقال طریقیله عارض اولور بو مرض کاهیجه
بو مرض صاحبی ایله مخلط اولانلره آدمه اولاشور بو مرض اکثر یا اون سکز
یاشندنه اوتوز یاشنه وارنجه عارض اولور بو مرضک علامتی ابتدا

وستمه سی اولور ونفسی طار اولور
اما ذات الجنبده صابجق اولور
صح

سل مرضی

شکر ایله
نبات

حاشیه

لش

هر خفیف حمی اولورلر قوریر اوکسوررلر اولور وطعامدن صکره حرارتی
زیاده اولور وکیتدکجه حرارت مشتد اولوب بدنه آرقلغه باشلر
ولقفسی طار اولور وبو مرضک آخرنده اوکسورک ایله مدور بیاض
اریک حقیقه باشلر بدراکثر اولورلر وبوجقان شیله بلغمک فرقی
بودرکه بلغم صونک دیبنه باتمز اما بوجقان صونک دیبنه باتر حتی سماخ
وتعالیشا فیدر اطبایه نسبتله علاجی غایت مشکلدر اکثر بو مرضک علاجنده
عاجز اولمشلردر وبعضیلر لطف حقه اعتماد واستناد ایدوب علاج
ایدرلر بن فقیر داخی دیرمکه علیل ضعف بولمزدن مقدم هنوز قوتی یرنده
ایکن بعنایة الله تعالی عز وجل علاج ممکندر اما طبیعته ضعف کلدکدنصکره
علاج ممکن دکلدر ولیسه لر بعید دکلدر بدنی قوی ایسه اول آیدنی تنقیه ایلیه لر
وباشیدن اینن نازله یی منع ایده لر واق حکر اولانه یا لیه او کولدجی
شیلر استعمال ایلیه لر مسهلاتدن قدرت حلواسندن اوذلش درم الوب و
بلچ صویله حل ایلیوب الچوره لر اما متاخرین خیارشنبه بالی ومیا بالی نبات
شکری ایله ویره لر دفرنک اطباسنک متاخرینی بو مرضه راوند وبر مکی تجویز
جن ایلدیلر مثلا ایکی درم راوندی التمش درم ماء جبن ایله اصلیه لر ولخته هر بار
سنبل هندی قویه لر بعده سوزوب ویره لر ویاخود بر مقدار کل مکر شربتی
ویاخود قدرت حلواسی ویاخود بنفشه شربتیله ویره لر اما بو زمانده فرنکلر
قبلوبغه دن بر شربت پیدا ایلمشلردر واقعده غایت نافعدر صفتی
قادرلمش اربه بکری درت درم وابریشم بنجندن اون ایکی دانه یاکی نیم بقیه لر
قبلوبغه اتندن یاکی یتیشمش اوله اون التی درم وقت بالدرک ایکی درکوسندن
یا مشمش طوتام یا ایشقاعن اوتی ورزقا واندز کوکلی ورعی الحمام که فرنکلر اکم
هر بنا بیله تعبیر ایدرلر وصغ قویروغی دید کلری اوت واهل غزه دیکلنی سراغز
دردرهم هر برندن بر طوتام دفنه یمشی وبیاض خشخاش تخمی هر برندن ایکیشر درم

عناب

عناب وسبستان وقوری اوزم هر برندن سکزر درم بونلری صویله قینادوب
بعده سوزه لر کفایت مقداری شکر ایله قینادوب قوامه کتوره لر آنک مقداری
شربتی اون الی درهمدر صباح وقتنده ایچه لر و بو مرضده قیز سودی و اشک
سودی غایت مناسبدر اکر بولنمز ایسه تازه کچی سودی ایچوره لر
مناسبدر اکر بو سودلری قبلوبغه شربتی ایله ویرسه لر مناسبدر لکن سود
ایچورمک هر کسک کاری دکلدر بلکه طبیب حاذق کاریدر مریضه کوله
اکر عفونتدن حماسی یوغیسه ویره لر اکر عفونتدن حماسی وار ایسه ویرمیه لر
زیرا سود عفونته امداد ایدر بوقدر حبه حرارتی زیاده اولور علیلک
تلفنه باعث اولور اطبا مقوله سندن بعضیلر مطلق سودی نافع
اعتقاد ایدوب مزاج مریضی تفقد ایتمدین غفلت ایدوب سود
ایچوررلر بو تقریبله علت علیلی زیاده اولوب هلاکته سبب اولور
اما ماء جبن بو مرضک ابتداسنده واخرنده نافعدر ضرری یوقدر
بدنه هر طبیب ایدر وسمور دیاره این لتطهیر ایدر یاک ایلر غایت منکبدر
فرنکلر طبیبلرندن والس القواس دیرکه برکیشی بو سل مرضی عارض اولدی
کوناکون علاجلر ایلدیلر فائده ایلمدی بن بو معجونی ترکیب ایلیوب ویردم شفا
بولدی بو معجون غایت نافع معجوندر صفتی مسحوق حجابدن کهربا وجوزبوان
وطین مختوم ونکه صقالی دبیا یالی وطباشیر وقادن حکردکی وفاریون ویا یازکوکی
حکردکی وقباق حکردکی وخیار حکردکی وصمغ عربی وکثیرا وکل قوروسی
هر برندن برر درم جام فستقی وشام فستقی وطتلو بادام هر برندن ایکیشر درم
بونلری سحق ایلیه لر وکفایت مقداری بکی کلبشکر ایله قاریشدیروب معجون
ایلیه لر صباح واخشام اوچ درم قدر استعمال ایلیه لر دائما بو مرضک
صاحبی بکی کلبشکر طعام کبی ایتمکله یبه وقادر اولدیغی مرتبه بیدریغ یبه هر کون
یبه غدادن مناسب اولنان اوغلاق وپلیچ اتی ویاچیه یبه وشکری یالوده

وارشنه اشبه مناسبدر و بادام جوهری غایت لطیفدر اکر بارزله سی
وار ایسه بادم یاغی ایله بیاض خشخاش دوکوب و سودین چقاروب
و نبات قنوب الجوبه لر صوبرسه اربه صوی الجوبه لر اکر طبیعتی
اربه صوینی قبول ایلمزسه لسان الثور صوی الجوبه لر آنده تنقیه ایدرسه
نبات صوینی الجوبه لر بو مرض صاحبی غم و غصه دن صاقنه لر و باش برکوده
اولورمدن احتراز ایده لر

امراض قلب

امراض قلب بیانندهدر بعضی قلبک اعضاء
رئیسه نک اشرفیدر و بدنه ابتدا حرکت ایدن قلبدر و اوج سیاکن اولان
دخی قلبدر و آثار حمیده اعضالردن ابتدا ظهور ایلین قلبدر و قلب
روح حیوانینک محلیدر و حرارت غریزه نک منبعیدر و شکلی شکل
صنوبر و محلی کوکسک اورتاسنده در لکن اشعه انجه اوجی صول
جانبنه مائلدر و آق جکر قلبه قابل اشدر قلبک بلیا نه سی و دو ...
کبیدر ... جانبنه یاپشه اکا طبیا لور ایا کو کموکلر ینه طوقنحقدن حفظ ایدر
معلوم اولا که امراض قلب چوقدر و جمله سنه خفقان لازمدر بعضی بر ایله
معارض اولور الحاصل قلبه بر مرض اصابت ایلمز الا انکله خفقان دخی بولنور
پس لازم اولدیکه جمله دن مقدم انک علاجنی بیان ایده ورز

خفقان

خفقان
یورک دپرنمه سنه درلر ایکی نوعدر بری صیجقدن اولانلر و بری دخی صوقدن
اولانلر و هر بری یا ماده ایله اولور و یا خود ماده سز اولور سبب ...
قلبه الم ویرر قلبک ... متالم اولوب مجاور در و کاه اولور کیم
بیلدن و مجاورندن حادث اولور کو اول قلبه الم ویرن شی که سبب
خفقاندر یا بالذات نفس قلبه الم ویرر یا قلبک بر پرده سنه یا قلبه تعلق
اولان اعصابه الم ویرر اول الم قلبه اصابت ایدر یا جار یورک
دخی انی دفع صدد ... اولوب دپرر و بالکز صوقدن و یا صیجقدن دکل بعض
اولور و بو خفقان اخلاط اربعه نک هر برندن اولور و قلبه وارمدک

ولو حلا

درد حک بخار لرندن و سدده حاصل اولمدن دخی اولور و کاهیجه بلدن
و بعض اعضادن بر اق بخار قلبه صعود ایدر مثلا معده کبی و طلاق کبی و
الات منی کبی بو تقریبله دخی خفقان حادث اولور و کاه اولور کیم
جمیعینک مشارکتی ایله اولور بعضیلر اولدوغی کبی خصوصا
حماء و بائیه ده و کاه اولور که یقیننده بر شیش پیدا اولور و یاخود
بره قلبده بر قور دتکون ایدر علت قربه سبب اولور و چوق
واقع اولور که معده ده یا یشق خلطدن یا حدتلی خلطدن اولور
و کاهیجه اق جکرده حادث قلبده سدده واقع اولوب اول سببدن
نفس قلبه واصل اولمادن اولور و بونک نوعی دخی جمله دن براغردر
کاهیجه دوشر هلاک اولور و کاه مسمومدن و کاه فار الجندره صوغلجان
لردن دخی حاصل اولور ایمدی معلوم اولا که اکر خفقان حرارتدن اولورسه
علامتی صوسزلق در حرارت و صوسوزلق بر دفعده مراد صوایچمکله دفع اولمز
و صوق هوا استنشاقیله زیاده اولور و نبضی سرعتاً دزده اولور و
نفسی دخی تیز تیز آلوب ویرر و مغموم اولور و صیقلور و طاریلور
و سببسز غم و غصه پیدا ایدر و اکر خفقان صوقدن اولورسه نبضی
بطی اولور و نفسی دخی کچ کچ ویرر و محتلی دلور و قورقاق اولور
و صیجی شیلردن حظ ایلر اکر خفقان سوداییت ایله اولورسه نبضی
بکنا دلور و بدنی قورو اولور و اکر رطوبتدن اولورسه نبضی یومشق
اولور و بدنی کوشک دلور و طبیعتی غایتده منفعل اولور الحاصل
هر خراجک علاجی ضدیله در یعنی صیجقدن اولورسه صوقلق ایله علاج اولورسه
اولنور و اکر صوقدن اولدیسه صیجقلق ایله علاج اولنور و رطوبتدن
ایسه یابسلق ایله یبوستدن ایسه رطبلق ایله و بارچی شیل ایله علاج
اولنور خفقان حاره و باسیده اولانه جمیع امراض قلبه نافع اولان

ادویهٔ بارده بونلردر انجو ومرجان وطین مختوم وگل ارمنی وصندل
وگلک بوینوزی وعنبر بارس وقوزی قولاغی وریباس واکشی
تورنج ولسان ثور واغاج قاوونی اکشیسی ولیمون وطباشیر ونیلوفر و
کافور واکشی اما بونلرک مجموعی خفقان حارّیه نافعدر وخفقان
بارده وصوقدر اولان جمیع امراض قلبیه نافع اولان ادویهٔ حارّه
بونلردر اوغل اوتی وفسلکن وبیبریه واندز دانجلیفا وتورنج
قابوغی واغاج قاوونی قابوغی وخزامه وعود وداچین وقرنفل وزرنباد
وزعفران وعنبر ومسک وقرمز وقلبی اینعز بورنکک صوقدن
وصیجقدن اولان جمیع امراض مختلفه یه بالخاصه نافع اولان بونلردر
یاقوتک جمله انواعی والتون وگمش وانجو ومرجان ولعل وفیروزه
وسیلان وزمرد وبادزهر وخفقانه یالبسده بو مذکور اولان ادویه
قلبیه‌لر مرطب شیلر ایله ویهرلشلامسز اوتی تخمی وخیار وقثاق
وقاربوز چکردکلرینک مستحلبی ایله ویره لر ولسان الثور کی کندوسنی
وصیجکلی خفقانک انواعنه نافعدر ومفرح مجونی خفقان بارده داچین
صویله استعمال ایلیه لر غایت نافعدر ودواء المسک وی ودواء عنبر
دخی نافعلردر ودواسی جواهر معجونی بارد خفقانه نافعدر نتکه بارد جواهر
معجونی خفقان حارّیه نافعدر اگر خفقان ایله اخلاطدن دم اولکور
غلبه‌سی وار ایسه باسلیقدن قان الهلر اگر صفرا غالب ایسه طبیعتی
اسهال ایلیه لر گل شکر شربتی ایله وماءجوبن تمر هندی ایله قدرت
حلواسی ویروب سوردوره لر اگر بلغم غالب ایسه غاریقون ایله
مجوقان ویروب اسهال ایلیه لر اگر سودا غالب ایسه حب لاجورد
کبی معادلی نافع حبلر اولمزو بدنی تنقیه ایتدکدنصکره اول مذکور
اولان ادویهٔ قلبیه‌یی استعمال ایلیه لر وبوصو ولعل خفقان حارّیه

داسپیده

وقاوون صح

قلبیه ارکا

داسپیدر اولان امراض قلبیه‌نک جمله‌سنه غایت مجربدر وهم بورکه
غایت قوت ویرر **صفت** بیان لسان الثور ودستانیننک چیچکلری
وبنفشه وگل ونیلوفر واغاج قاوونی قبوغی هربرندن اون التی درم انوا
چکردکی واغاج قاوونی چکردکی وقوزی قولاغی تخمی هربرندن اوچ درم بادرل
تخمی وصندل باتخمی وباردانجو سفوفی هربرندن بردرم زعفران رنکمی
درم بادرل یپراغی وقوزی قولاغی یپراغی وسنزاوت وتاز هندبا یپراغی
هوهربرندن یارم طویام قاوون چکردکی وقاربوز چکردکی وخیار چکردکی
وقبق چکردکی هربرندن ثلث درم وقوزی قولاغی واغاج قاوونک
اکشیسی ولعان انار اکشیسی صویی هربرندن اون ایکی درم گلاب
ولسان الثور صویی دااوغل اوتی صویی هربرندن یوز درم بعده بسرامق
الوب پاک ایتدکدنصکره پاره پاره ایدوب بو اجزا ایله قرعه‌یه
قویوب ایشیقیله صویی تقطیر ایلیه لر وبوصویی حفظ ایلیوب وقت
حاجتده سکز درم مقدارینی ایچه لر غایت نافعدر وبوصویه ماء
ماءالحیات درلر صوقدن اولان خفقانه وصوقدن اولان امراض قلبیه‌نک
جمله‌سنه نافعدر **صفت** اوغل اوتی ایکی طویام فسلکن وبیبریه هربرندن
هر طویام گل وبنفشه ولسان الثور وقزل قرنفل بستانی چیچکی هربرندن
یارم طویام اغاج قاوونی قابی درت درم واغاج قاوونی چکردکی ایکی
درهم قرنفل اوچ درم داچین سکز درم ولسانتیبا وعود وزرنباد
هربرندن بردرم زعفران تخمی درم مسک وعنبر هربرندن اول بغدادی اغرلق
بونلری اوزرینی اورته جک قدر صو ایله اصلدوب بعده تقطیر
ایلیه لر وبوماء مقطردن درت درهم سکز درهمه وارنجه ایچوب لر
غایت نافعدر وبو معجون سنز نوش ترکیب ایدندر خفقانک حارّیه
وبارده‌سنه غایت نافعدر **صفت** قرمز معجونی درت درم بادزهر

واغاج قاوونی صولری صح

بونلر قارشدروب معجون ایدوب تلث درم قدر یوتدن صح

والجوهر هر بندن ثلث درم اغاج قاودننک ایقطیرلریله حقیش ایغندن التی
قطره مقداری لسان الثور صوی ایله وبهدر غایت مجربدر ومعلوم اولا که
بادزهر جمیع خفقانک انواعنه وقلبک جمیع مرضلرینه غایت نافعدر
وغدادن قلبه قوت ویروب وروحک جوهرینی آرتورر غدادن بر لم
مثلا حیوانات تذبیرات صوی کبی وبلچ صویی وسوکلون وجلد وکلک اتلری
کبی وبنیمرشت یمرده صاری ونی بو مذکورلر بوکه غایت قوت ویررلر اندن
کوزل قان حاصل اولور ونتیجه ایت وجی غایت نافعدر وتکرر بالغی ودیسنی بالغ
وجی کوزلدر ولسان الثور بوراینسی یالکز ویاخود اوغل اوتی ایله پشمش
اوله وبو صلاته وجی خفقانه وبورک مرضلرینه غایت نافعدر صفتی اوغل
اوتینک نانه یپراغی بر مقدار نعنه یپراغی بر مقدار لسان الثور چیچکی بر مقدار
آجی مارول بر مقدار مجموعندن بر صلاته یاپوب کل سرکه سی ایله کل
یاغیله بعده استعمال ایده لر ومیوه لردن اغاج قاودنی واوود وطاتلو
ایکی الماسی وشام فستقی وانارلر بونلر مناسبدر وقلبک مرضلرندن
بر مرض لغش واردر که اکثریا صبیره عارض اولور وکاهیجه بالغ اولانلره
واخی عارض اولورلر ابتدا خفقان عارض اولور وبابیلورلر والتری والقلار
صوق اولور تغشی کوحله الوب ویر بونک حالی بر زمان مت حالنه بکزر
کندیندن کیدر بیهوش اولور بعده مصروع صرعدن آیلور کبی عقلی باشنه
کلوب آیلور وبو مرض کاهیجه نوبتله کلور کاهیجه نوبتسز کلور ایده بر
اولوردیش کورنده بر اولور وبونک سبب مختلط قلبده اولان غلافدن
بر قورد پیدا اولور بخار قلبه صعود ایدر بو مرضی اطبای متقدمین
بلمزلردر واطبای اسلامیه دخی بلمزلردر لکن فرنک اطباسینک
متأخرینی بلوب تحقیق ایلمشلر بلکه سبب بو مرض برکسنه به عارض
اولمش مثلا بعض وقتده خفقان وبایلمق عارض اولورمش و میت کبی

دوشوب

دوشوب یاتورمش نوبتله کلورمش وبو مرضه ادویه قلبیه ایله وخفقان
وضعف قلب وبایلمق علاجلرین ایلمشلر فائده ایتمامش علی قسمت
اول مریض تلف اولمش اطبا جمع اولوب اتفاقله مریضک قارننی
وکوکسنی یارمشلر هر علت بولمامشلر بعده یوره کینه باقوب قلبی محیط
اولان غلافنده بر قورد بولمشلر حکم ایتمشلر که بو مرضه سبب قورددر امتحان
ایدوب قوردک اوزرینه درلو درلو شیلر طاملاتمشلر متأثر اولمامش
عاقبت صارمساق صویی طاملاتمشلر فی الحال هلاک اولمش بوندن صکره
بو مرضک علاجنده صارمساق صویی استعمال ایلمشلر بعده تورپ صوینک
وخردل صوینک واخی نفعنی بولمشلر وهر قوز ونجاسفندر که خلق الحدید
کافوره دیمکله مشهوردر اوج درم الجوز ایله نافعدر وبو سفوف اغز
بو مرضه تکرار تجربه اولندی چوق کسنه خلاص اولدی صفتی جنطیانا
وعود صلیب هر بندن ایکی درهم وصافی بر درهم بونلر دوکوب سفوف
ایلیه لر قلبه قوت ویرر صولر ایله بو سفوفدن بر درهم الجوهر لی غشی
امراض قلبیک بری دخی غشی در بایلمقدر صوقدر السیه مسک وعنبر وقلبیه
مسک وافوخلاموز صویی وچیچک صویی قوقلرو یاخود قرص معجونلر
ویا دواء المسک ویدره لر اکر سببی حرارت مقوله سندن ایسه کلاب
وکل سرکه سی صندل ایله قوقولرو یاخود خیاری ایکا یاروب قوقولرلر
واکر احتناق رحمدن اولور ایسه قوندز حیابی وسداب قوقولرلر
اما اغاج قاودنی یاغی الحماک وقوقولر دخی وسورنک غشیک جمیع
انواعنه نافعدر وبو ترکیب دخی غشیک انواعنه نافعدر نیچه نیچه
نظیری یوقدر مجربدر غفلت اولنیه صفتی مسک المامسی صویی و
کلاب وشفتالو صویی وسکوت صویی هر بندن اون درم عنبر الشهب بغدادی
اغرباد زهرادن بغدای آغری مسک اوج بغدای اغرلغی نبات شکری اون

غشی یه عنبر بایلمغه علاج

حسبیله صح

اوندرم بونلری اول صوارک ایچینده حل ایلیوب مهیا ایتدکدنصکره
مقدمجه بردرم غایت سحق اولنمش عود سفوفنی ثبوب بعده اوزرینه
بو صوذن ایچه لر واو دانطاکی درکه بومذکور ترکیبله اول مرض دفع
اولمزسه مأیوس اولسونلرکه غیری علاج ایله دفع اولنمق محالدر **معده نك**

قزل اوکوکک امراضنك علاجلری بیاننده در معلوم اولا کم
بوغازده اشاغی ایکی یول واردر برلیسی نفس بوغ کیدرعربجه قصبة الرئة
درلر توریجه بوغور تلاق درلر بو قاروا وجی بوغازه متصلدر واشاغی
اوجی اق جکره متصلدر نفس آنده الوب اق جکره واردر آنده بول
واردر اگر اطعمه دن ویا اشربه دن ازاجق انك ایچینه دوشسه صیقلور
بایلور خلق گگزینه صنجادی درلر اوکسوریکله دفع اولور بری دخی
اطعمه واشربه یولیدر عربجه مری درلر توریجه قزل اوکك درلر
بو قاری اوجی بوغازه متصلدرکتدکجه اشاغیسی عریض وواسع اولمق
اوزره دوزتا معده یه وارنجه واشاغی اوجی معده یه متصلدر معده ایله
قزل اوکك صراخی قبادق گبلنده در طعام وصوا انده نکیدر ومعده یه
واردر معده نك صاغ جانبنده قزل جکر واردر وصول جانبنده
طلاق واردر معده اشاغیسنده بر دلك واردر اثنا عشریه دیدکلری
بغرسغه متصلدر وطعام تمام معده یه اینسه باذن الله تعالی اول دلك
قپانور تا طعام هضم اولمنجه اچلمز اما قچان طعام هضم اولسه معده نك
دکلی اچلوب طعامك کشیفی اندن بغرصقاره اینر کیدر جگر ایله معده
بیننده انجه طمرلر واردر اکا ماساریقا درلر اول هضم اولان طعامك
صافیسی که اکه کیلوس درلر جکره واررو جکرده بر داخی طبخ اولنور اکا
کیموس درلر اخلاط اربعه یعنی دم وبلغم وصفرا وسودا اندن حاصل اولور
قان طمرلرینه اعضایه یایلور غدا اولور صفرا اوده چکیلور زیرا اود

صوانك

معده قزل اوکوکك وصنلری علاجیدر

صفرانك بیتاغیدر وخزینه سیدر لازم اولدقده طبیعت اندن صفرایی
الوب محلنده استعمال ایدر وسودا طلاقه چکیلور وارروب انده
قرار ایدر زیرا طلاق سودانك مکانیدر وخزینه سیدر محلنده طبیعت
اندن سودایی الوب استعمال ایدر اما بلغمك مکانی مخصوص یوقدر
اعضایه قان ایله معا یایلور طبیعت غدا بولمدیغی زمانده بلغمی پشورر
قان ایلر وبعض اعضایه غدا اولور مثلا دماغه ومرداریلیکه غدا اولور
معلوم اولدکه مری دیدکلری قزل اوکلکدر اکا عارض اولان امراض معده یه
دخی عارض اولور پس معده امراضنده ذکر اولنجق علاجلر بوکه دخی علاج اولور
امراض المعده معده صوقلغنك سببی طبیعتی بارد صوق شیلر یمکدن
حاصل اولور مثلا چوق خیار یمك وچوق قباق یمك وصکره اوستنه
صوق صو ایچمك وزیاده بك صوق صو دخی معده یی صوغودر وحرارت
غریزه نك ضعفندن دخی اولور واکثریا معده یه دماغدن نازله دوکلمکدن
اولور کا نتیجه جگردن وطلاقدن دخی اولور علامتی صویه رغبت ایتمز یعنی کندویه
صوسزلق عارض اولمز واغزندن صوا قار هضمی ضعیف اولور وصیجی
شیلردن حظ ایدر واکشی اگشی گکرر وطعام یرکندن صکره معده سی ثقیل
اولور ومعده ده رکلر پیدا اولوب غورلدولر اولمقدر بومذکورات
جمله سی معده صوقلغنه دالدر علاجی اگر ماده بلغمیه وار ایسه تورب طبیخیله
سرکنجبین قارشدیروب ایچه لر وقوصه لر واگر مزاجی قوی ایسه تجیق دریهم
بیاض زاج یا غلوات کره ایلر بلغم سورر صفقی اونه الته درم مسهل کلر یا
وقدرت خلوایسی گزدرم تتو تنکیه یی قینادوب صوینی الوب بوصو ایله
بونلری ازدوب ایچوره لر اگر بلغمك تغلیظی ایسه زوفا شربتی مغلات بربینه
دیه لر وبال صوینی وسکنجبین عنصلی دخی مناسبدر وبعده ایارج فیقرا
وحب الااووبا وحب ستماحیقون وحب الالا فاویه الصغیر صفقی صبر سکزدرم

عارض اولور ه

نافعدر

معده مرضلری

صوبلیه ه

بتونکابیه ه

شربتنه ه

وقرنفل وجوز بوا هر برندن بر درم زنجبیل ومصطکی هر برندن یجق درم زعفران
ثلث درم بونلری سحق ایدوب نعنا ویا بلابن صویله اوفاق حبلر
ایلیوب بر درهمدن ایکی درهمه دك استعمال ایلیه لر معده پاك اولدقده صکره
معده یه قیزدیرجق شیلر ویره لر دواء العنبر کبی وقرص معجونی کبی وعود
الجوارش کبی بو سفوف داخی غایت مجربدر **صفتی** عود ایکی درم قرنفل
ومصطکی هر برندن بر درم زنجبیل وخولنجان هر برندن بر درم نصف درهم
عنبر بر دانك مسك بر حبه بونلری سحق ایلیوب براغز قدر شکر قتوب
صباح ایکی درم قدر استعمال ایلیه لر بو معجون دخی غایت لطیف معجوندر
صفتی ایو دارچین اون التی درم خولنجان برچق درم قرنفل واغاج
قاووننك قبوغی وتب سپاه ودارچین مسحوق هر برندن بر درم مصطکی ایکی درهم
کلنکبار یارمی درت درم بونلری سحق ایدوب گلشکر ایله قارشدیره لر و
حفظ ایلیه لر بو صو دخی بر عجیب وغریب صودر حتی اکسیر المعده دیرلر
معده یه قوت ویرر ومعده یی قیزدیروب اشتهایی آچر ویلی تحلیل ایدر
وسده لری فتح ایدر ویوره که فرح ویرر **صفتی** جوز بوا وقرنفل وکبابه هر
برندن اون ایکی درم دارچین وتب سپاه وزرنباد وقاقله هر برندن
سکز درم خولنجان اوچ درهم فلفل ودار فلفل هر برندن التی درم قرنفل
بستان چیچکی وگل ولسان ثور چیچکی ونعنا ویارپوز وبلابن هر برندن
یارم طوتام خاص اتمك ایچی سکسان درم بونلری برجه سنی کاسه یه قویوب
اوزرینی اورته جك قدر درت پارمق دارچین صوینه قویه لر و
اغزینی اورتوب بر هفته بر صیجق یره قویه لر بعده اللی درم بادام وگلاب
ولسان ثور صوینه هر برندن طقوز درم بادرنجبویه صولری المجمونه حل
ایلیه لر بعده اوزرینه اوتوز درم اطلنه بال قویه لر بعده اولکی صالمش
اجزا ایله قارشدیره لر وقرعه یه قویه لر وانبیق ایله تقطیر ایلیوب صوینی الهلر

وقرنفل جوز بوا هر برندن [illegible]

صباح

ایکی

ایو اهکار که ایله معجون اوله قدر اوله [illegible]

بو صودن

بو صودن هر قاشق ویره لر معده نك صوقلغندن اولان جمیع مرضلرینه غایت
نافعدر هیچ نظیری یوقدر بو یاغ دخی معده نك اوزرینه سوره لر معده یی
قیزدیرر وقوت ویرر ویللری تحلیل ایدر غایت مجربدر **صفتی** بلابن
یاغی وسنبل یاغی وصاقز یاغی هر برندن اون درم جوز بوا ونعنا وعود
وقرنفل وبلابن ومصطکی هر برندن بر درم عنبر یجق درم بال مومی بش درم
بال مومنی یاغلر ایله ازیدوب معده اغزینه دوکوب المجمونه قارشدیره لر
وحفظ ایدوب وقت حاجتده معده اوستنه سوره لر بز تجربه
ایتدك یالکز صاقز یاغی وبلابن یاغی معده یه سورمك قوت ویرر
لکن جوز بوا یاغی جمله یه غالبدر اگر معده نك بوزلمه سی صیجقدن
اولورسه سببی زیاده ایسی شیلر استعمال ایلمکدن اولور مثلا خردل
یمکی وصوغان وصارمساق وبیبر حوق استعمال اتمکدن اولور و
زیاده ایسی هوالره گرمه دن اولور وگاهی حماملردن اولور علامتی گکردیکلری
زمانه معده دن توتون گبی شیلر چقار وایچکله طالدی اغزی اولور و
طوطاغی قورر صوق شیلردن حظ ایدر وایسی شیلردن تنفر ایدر علاجی
اگر معده ده صفرا وار ایسه سرکنجبین تورب صویله ویاخود ارپه صویله
الجوب قوصدیره لر بعده صفرایی سورر مطبوخ ویره لر صفرایی سوردقدن صکره
مثلا قدرت حلوا ادتمر هندی گبی وخیار شنبه گبی وگل مکر شربتی گبی
بونلر ایله صفرایی سوردیره لر بو طلبین داخی صفرایی سوروب معده یه
قوت ویرر **صفتی** بلابن برقوق ماردین اریکی مرشی یتمش درم
هندی لبش درهم مجموعنی هندبا صویله قینادوب سوزه لر بعده المجمونه
ایکی درم راوند ریزه طوغرایوب وبش التی بغداد اغرلغی سنبل
هندی قاتوب ایکی اوچ اصلده لر گوزنیجه طوره بعده سوزوب
یکرمی بش درم گل مکر شربتیله ویره لر صفرایی غایت گوزل چقارر

ونعناع یاغی [illegible]

صندل ودرم درم ریکی ودرم بعده نیکسوب صح

معده‌یی پاک ایدر بعده بو مطبوخی ویره‌لر غایت مجربدر معده‌نك
حرارتنی سوندورر **صفت** کونه‌نك کوکی و تمر هندی هر برندن درت
درم اریه صویله قینایه‌لر بعده سوزوب ایچنه ییکرمی درم کلشکر ازوب
بیه سوزه‌لر او ازرینه درت قطره روح زاج دوکه‌لر طاملدوب ایچوره‌لر
معده‌نك حرارتنی دفع ایتمده بوکه نظیر اولماز بو مرضه اشربه‌لردن
ریباس و قورق شربتلری مناسبدر و معجونلردن صوق الخمر معجونی و جوارش
صندلین مناسبدر و معده اوستینه ضماد الصندلین و کل یاغی و
بنفشه یاغی سوره‌لر و بو مرهم دخی غایت مناسبدر و مجربدر معده‌یه
قوت ویروب حرارتنی تسکین ایدر **صفت** کل قورسی بیاض صندل
و قزل صندل هر برندن ایکی درم انار چیچکی و مرسین یمشی و مرجان
مسحوق هر برندن بر درم بعده اون درم کل یاغی و التش درم بال
مومی ابتدا جمیع اجزایی سحق ایدوب بعده کل یاغیله بال مومنی اریدوب
سحق اولنان اجزایی ایچنه قویه‌لر و قارشدره‌لر معده‌یه قویه‌لر و غدا اردن
طبیعتی بارد شیلر ایسه اسیم اوت و مارول کبی دلیمونی صویله و یا خود و بلیچ
قورق صویله و قیناق ایله پشمش نخود یا ییه‌لر و میوه مقوله‌سندن ایوا و الما
نار و میخوش الما مناسبدر **معده‌ده شیش و ریح اولدقده مجرب**
علاجلر بیان ایدر بو سفوف معده شیشنه غایت مناسبدر **صفت** — معده شیشنه و ریحنه علاجلردر
انیسون و رازیانه و کراویا هر برندن ایکی درم زنجبیل و دارچین و خولنجان
هر برندن بر درم قرنفل و بسباسه و قاقوله و زرنباد هر برندن ثلث درم
شکر درت درم بونلری دوکوب سفوف ایده‌لر و بو سفوفدن بر چتق درم
الوب انیسون صویله ویره‌لر و سداب یاغنی جراز قونندز خیا بیسی ایله و یاباد یه
قارشدروب معده اوستینه سوره‌لر دلا رویه قادیروب
اصبحجله بر کیسه ایچنه قویوب معده اوستینه قویه‌لر و بو عملی مکرر ایده‌لر

و بلا

ویللری زیاده ایدر شیرینی بقله و کوچنك کبی احتراز ایده‌لر و صوغی آز
ایچه‌لر و صو ییرینه سا قر صویی ایچه‌لر و اکر معده شیشی اخلاطك
اربعه‌نك برندن اولمش ایسه اول خلط حار ایسه علامتی بودر که
حرارتی اولور و وجعی زیاده اولوب صویه رغبت و اقباح آز یوق
اولور و اوکحوسزلق دخی اولور و یورکی بیارر و اکر دماغك مشارکتیله
اولمش ایسه عقلی پریشان اولوب مختل اولور و اکر یورکك مشارکتیله
اولور ایسه بایلمق عارض اولور علاجی بودر که اکر بدنه زیاده ممتلی اولوب
قانی غالب ایسه بر از چوق قان الهلر اما زیاده اقتمیه‌لر زیرا بو عضو
شریفدر چوق قان چقمغه تحملی یوقدر زیرا بو عضو سکرلیدر قانی چوق
دکلدر اکر قانی چوق اقه جق اولور ایسه هضمه ضعف کلور زیاده چوق غالمغه
باعث اولور و بو مرضه ایاقلری اوغلمق غایت نافعدر و بالدرلرینه
قورت شیشه چکمک غایت نافعدر و اطبا متأخرین بو مرضده — یا حجامت ایدوب بعضی حکمک اصح
قوصمغی و اسهالی جایز کورمدیلر زیرا ماء نك معده‌یه وارنجه
انجرابنه سبب اولور بلکه حقنه لینه ایله احتقان ایلیه‌لر **صفت**
بنفشه یپراغی و ابم کومجی یپراغی و بالشقان هر برندن جزر طوتام ارکك — وارسه صح
بکمز دانه بونلری قیناد وب صوینی سوزوب بو صودن یوز درم
الوب اوندان ایکی درم خیار شنبه بالی و اون بش درم بنفشه شربتی
و یکرمی درم طاتلی بادم یاغی قتوب حقنه ایلیه‌لر طبیعتی ملایم اولدقده صکره
اطبا متأخرینده بعضیسی متقدمین و بعضیسی متأخرین خیار شنبه ایله
اسهالی تجویز ایلدیلر زیرا خیار شنبه ورمه یعنی شیشلره نافعدر
و بنفشه شربتی بادم یاغیله ایچمکی جایز کوردیلر زیرا اسهالی زیاد
دکلدر و بعده قیناغی زنده لیوب عنب الثعلب و قیه قوروغ وارتیه
اونی و کلاب مجموعنی بر برینه خلط ایدوب معده اوستینه یا قوه

ایلیه لر و بو ضماد دخی ابتداده غایت نافعدر صفتی اربه اونی سکز
درم گل قوروسی درت درم قزل صندل ایکی درم گل ارمنی تخمی درم
بونلری صو ایله بشروب براز گل یاغی قتوب قیناددب بعده معده اوستینه
یاقو ایلیه لر بعده بو یاقوی دخی قویه لر صفتی اربه اونی درت درم
کتان تخمی و گل قوروسی و بابادیه هر برندن ایکی درم کافور تخمی درم بونلری
سحق ایلیوب براز گل یاغیله و کلاب ایله قیناددب مرهم کبی اولدقده اوستینه
یاقو ایلیه لر و اگر اغریسی زیاده ایسه بو یاقو اوزره براز طاوق یاغی و بنفشه
یاغی قته لر بعده بذور بارده مستحلبی براز شکر و کلاب ایله ایچوره لر بعده
افسنتین بشوروب صوینی الوب بچق درم قدر قرص الورد ایله ایچوره لر
و اگر اغریسی شدید ایسه کاشنیجه خشخاش شربتی ایچوره لر و بو ضماد
اخرنده بو یاقوی قویه لر صفتی خطمی کوکی و بابونج و افسنتین و اکلیل
الملک هر برندن سکز درم سنبل هندی و صندل هر برندن ایکی درهم
زعفران بچق درم گل یاغی و بابونج یاغی هر برندن قرق درم بال مومی اون
ایکی درم بال مومی ایله یاغی اریدوب سائر اجزایی قارشدروب
مرهم ایلیه لر و معده اوستینه سوره لر بو مرهم غایت لطیفدر کفایت
ایدر اگر معده ده اولان شیش ذکر اولنان علاجلر ایله تحلیل اولنوب
گیتمزسه بلکه دشلمکه میل ایدر ایسه اوزرینه بشورجی شیلر یاقو ایلیه لر
مثلا بو یاقو غایت ایودر صفتی صغر الجکینک ایلیکی و اوردک
یاغی هر برندن اوچ درم مصطکی بر درم جاودار اوشاغی و مقل هر برندن
ثلث درم و خطمی تخمینک لعابی و کتان تخمینک لعابی هر برندن
بچق درم کفایت قدر بابادیه یاغیله مرهم بشوروب بعده
اوستینه طلا ایلیه لر و دشلمک ایچون انجیر و قزل اذرم و بیاض
کوکی بو بللری قیناددب ایچوره لر و بادام حلواسی دخی شکر ایله ایچورمک

بال مومی
یاغی ایله

صغر الجکینک ایلیکی
نسخه

و خطمی کوکی

مناسبدر

مناسبدر و اگر دشلمزسه بو یاقوی قویه لر البته دشلور صفتی بوری تخمی اون
یکی درت درم و الملک مایه سی خمیر ندن سکز درم کوکرجین نجاستی درت
درم بابادیه یاغی و زالتی درم بال سکز درم بونلری خلط ایلیوب معده
اوستینه یاقو ایلیه لر شیشی و شر و تغیر برده اولان شیشلری
دخی یاقو ایلسه لر و شر غایت لطیفدر دشلدکدنصکره بال صوینی
ایچوره لر یا گل بالی ایچوره لر اربه صو ایله غافتی قیناددب صو ایله بالی
شربت ایدوب ایچوره نهایت نافعدر و بو معجوندن کاشنیجه
ویره لر زیرا بو معجون ایچرده اولان یاره لرک جمله سنه نافعدر
و هم یاره یی اریتلایوب پاک ایدر و هم اوکلدر صفتی کوندلک ایکی
درم مصطکی و مومیای معده یی و گل ارمنی و قزل بهمن و یا گمشن کیک
بونیوزی داکر باد کیشر او صمغ عربی هر برندن بر درم جوز بوا و دبا
هر برندن نصف درهم گلکشکر سکز درم کفایت مقداری گل شربتیله
یا خود مرسین شربتیله معجون ایلیوب ایکی درم استعمال ایلیه لر و
لازمدر که اکشیلردن طوزلولردن و حدتلی شیلردن احتراز ایلیه لر
و اربه صویی ایچه لر و غدالردن ماردل و هندبا و لسان الثور و بلچ صویی
و سمز اوت ایله پشمش اوله ابتدا علتده طعامک ایچنه ایوا و اعلاکلی
و لنفاع انار صویی قویه لر اما صکره اکشیلردن احتراز ایده لر
طعامک ایچنه براز دارچین قته لر مناسبدر و اگر معده نک
شیشی صوقدن اولور ایسه علامتی بودر که اغریسی از اوله و حرارتی
اولمیه و هضمی ضعیف اوله و اغرلق اوله شیشی بدنده ظاهر اوله
ابتداسنده بو یاقوی اوره لر صفتی اربه اونی و بقله اونی
و دوکلمش کتان تخمی و اکلیل الملک هر برندن بر درم افسنتین و دخی
هر برندن ایکی درم و گل قوروسی و مرسین یمشی و صبر هر برندن

قبق ایله

وطاوق یاغیله

یحی درم وکل یاغیله قارشدروب یاقو ایلیه لر و معده یی نعنا یاغیله
وکل یاغیله و افسنتین یاغیله یا غلیه لر و افسنتین و نعنا بشوروب
الجوب لر بعده قوی محللار قویه لر و بو محلل مناسبدر **صفتی** افسنتین
یاغی و یابادیه یاغی هر برندن اون ایکی درم تره منتی اوچ یحی درهم
مصطکی یحی درم قرنفل بر درم خطمی تخمی و بوری تخمی هر برندن یحق
درم بال مومی اوچ درم بال مومنی یاغلر ایله اریدوب و سایر
اجزایی قتوب مرهم ایلیه لر استعمال ایده لر و باقی علاجی یحیده اولان
شیشلک اوشنه اولان علاج ایله علاج ایلیه لر **الفواق** یعنی الخجوق
علاجلری بیاننده در اگر معده ده بلغم وار ایسه بر درم غاریقونی سکنجبین
ایله ویروب قوصدوره لر بعده بقله قدر فلونیا ی فارسیدن و
یاخود رومیدن ویره لر و یاخود بر بقله قدر یکی تریاقدن ویره لر اگر
معده ده صفرا وار ایسه صفرایی قوصدوره لر و یاخود ارپک صویله یا
بنفشه شربتی ویره لر صفرایی سوره لر اگر اسهالدن صکره الخجوق
زیاده لکی عارض اولور ایسه انو علامات دکلدر اکثری علاج بذیر اولماز اگر
علاج اولنور ایسه بذور بارده سنجلی ویره لر و طاتلی بادم یاغی و قبلج
صویی الجوره لر و مرطبات ویره لر و کا هنیجه حدتلی معجون ویره لر و یاخود
حدتلی اجزا ایمدن حاصل اولور مثلا زیاده بیبر و یاخردل و یا زنجبیل
یمکدن اولور علاجی تره یاغی بالاقدر و اما اگر سببی معلوم اولمز ایسه
بو معجون عجایبدر الخجوق نک جمیع انواعنه نافعدر **صفتی** طوراق او
تخمی کارو و استطو تخمی یعنی شوکة المبارکه دیدکلری اوتنک تخمی
واغاج قاونی حکر دکی و کیک بو ینوزی و بادزهر هر برندن بر درم
او غل اوتی اغاج قاونی قابوغی هر برندن یحی درم مرجان و خولنجان
دارچین هر برندن یحی درم زنجفر و الجوهر هر برندن الی حکر دکی

بهر سنه اوچ درم

الخجوق

هر برندن ایکی درم

بونلری سحق ایلیوب کفایت مقداری شکر ایله معجون ایلیه لر و بر درم مقداری
استعمال ایلیه لر **القیء** یعنی قوصمق بوکه علت عارضه ولذقده مناسب
اولان علاجلر بیاننده در اگر قبضی وار ایسه حقنه لینه ایله احتقان ایلیه لر
والیرینه وانیقاز یینه او غمه لر و بازولرینه و بالدرلرینی یاغلیوب بوغه لر
بعده اکشی انار صوینی نعنا ایله قینادوب واول صودن بر قاشق ویره
غایت مجربدر و بو قرص دخی قیئی دفع و منع ایلمکده مجربدر **صفتی** کل
قوروسی و طباشیر و سرکه الجنده صلنوب قورودلمش کمون هر برندن
بر درم صماغ اوچ درم و قاورلمش انار حکر دکی و سرکه ده صلنوب قاورلمش
کشنیج هر برندن ایکی درم فستوغک طشره قبوغی و مصطکی هر برندن
یحی درم بونلری سحق ایلیوب بوار تیله قوصلر و دنه لر و دقیقه خند
استعمال ایلیه لر دکلشکره روح زاجدن اوچ درت قطره طاملدوب
ویره لر و بو یاقو دخی قوصمغی کیدرر غایت مجربدر **صفتی** اکمکی سرکه
الجنده صلدیره لر و اوزرینه ازلردن دهنی اله لر و طباشیر و مصطکی و نعنا و قرنفل
و قزل صندل و بیاض صندل هر برندن بر درم مصطکی یاغی و ایوا یاغی هر
برندن درت درم کفایت مقداری ارپه اونیله خلط ایلیوب معده
اوستینه یاقو ایلیه لر و اگر معده ده غلیظ بلغم علامتی وار ایسه گلنشکر
ایله نعنا ویره لر و مصطکی و کونلک و تریاق و مثرودیطوس غایت نافعدر
و ایوا صویله صلنمش دارچینی تقطیر ایلیوب الجوره لر و افسنتین
و مصطکی و نعنا و قرنفل بونلری دوکوب گلنشکر ایله قارشدروب
و براز سرکه دخی قتوب معده اوستینه یاقو ایلیه لر **قان قوصدقده**
مناسب علاجلر بیاننده در بش اگر قان غلبه سی وار ایسه قوتی قدر
جکر طمرلرندن قان اله لر بعده سکرلی بیراغی شربتی و مرسین شربتی
الجوره لر و بو سفوف دلفی قانی قوصنه و قانی توکورنه نافعدر بو بر

قوصمق

قان قوصمق بابنده در

سفوفدرکه قرالسنه ولایتنده چوق استعمال ایدرلر **صفتی** طباشیر وکل وکل ارمنی وطین مختوم ونشاسته دخی هر برندن درت درم صمغ عربی وکثیرا هر برندن ایکی درم بیاض خشخاش تخمی وسمز اوت تخمی وسکرلی بیراق تخمی دانمش کیبک بو بیوزری وقادرشن تاشنته هر برندن اوچ درم مجموعنی سحق ایدوب وبو سحوقدن ایکی درم مقداری الوب مرسین شربتی ایله ایچوره لر غایت مجربدر و بو علته کهربا قرصی و طباشیر قرصی و طین مختوم قرصی مناسبدر وزم داخی مجربدر تمرهندی ایکی درم طلحه ایکی قرداش قانندن الوب سحق ایلیوب سکرلی بیراق صویله ایچوره لر غایت مجربدر

عطش یعنی صوصاملق اگر صوسزلق علتی مرض اولورسه خصوصا ستمه لره برقاچ قطره زاج روغنی بذور بارده سی ایله تسکین اولنه طاملدوب ایچوره لر حرارت معده یی یبودلدر و یا خود تبلج الهک دانه بر دنک مقداری نیلوفر شربتنه قاتوب ایچوره لر و اگر بو ححی عزتنه طوتسه لر حرارتی دفع اولور و صوسزلغی کیدررر **صفتی** نار ولحم وخیار چکردکی ایچی و قثاء خیار چکردکی ایچی هر برندن بشر درم سمز اوت تخمی اون درم جمله سن دوکوب بذرقطونا لعابیله قارشدروب حبلر ایده لر حرارت علته تدریجه هر بر اغزه طوته لر

ضعف الهضم طعام ضعف معده دن رخوتنجه هضم اولنمدوغی وقتده مناسبدر اولا علاجی بیاننده در اگر ماده ایله الیسه ح یی استفراغ ایتدکدن صکره هضمه معین شیلر استعمال ایلیه لر مثلا دارچینی ایوا عصاره سندن تقطیر ایلیوب آنی مقطر صودن استعمال ایلمک هضمه غایت قوت ویرر و بو سفوفلرک قبل الطعام و کرک بعد الطعام استعمال اولنور هضمه غایت معیندر **صفتی** کل قورو سی درت درم ایلیک کسکین داره چینی سکز درم زنجبیل و قرنفل و جوز بوا و خولنجان هر برندن ایکی درم کسکینز

صوصاملق

ضعف هضم

علاجی بیانده در

یدوب

سرکه ایله مدبر اولنمش کشنیج اوچ درم عود برچق درم بونلری سحق ایتدکدن صکره مجموعی اغزی شکر ایله سفوف ایلیوب بر مثقال قبل الطعام و بر مثقال دخی بعد الطعام استعمال ایلیه لر و اگر معده ده حرارت وار ایسه ربوب دانه غایت مناسبدر اشتهایی کتورر و حرارتی دفع ایدر و یا ضمیدر معده یه قوت ویرر کل شربتنه برقاچ قطره طاملدوب ایچوره لر غایت نافعدر غفلت اولنمیه

الهیضة بو بر مرضدر که هم یکی قوصیر و هم یکی یورکه سورر بونک سببی معده ده طعام فاسد اولور طبیعت رقیقنی قی ایتمکله دفع ایلر و کثیفنی سورمکله دفع ایدر و کاهیجه معده آغری اولور و صقلوب مضطرب اولور و بورتی اکثر کره لشنور و الی ایاغی صووق اولور و کاهیجه بایلور الحاصل بر مخوف مرضدر علاجی اول کون طعام ییمیوب برقاچ یودم صیجق صو ایچه لر معده یی و بغرسقلری بقیه لر اگر خلط تکوتغوبه بر اسهال ایله اسهال ایلیه لر که اول اجزادن مسهل اولوب اسهال ایلیه لر بعده بغرسقلره قوت ویروب بینه قبض ایلیه لر مثلا بو مسهل کبی **صفتی** صاری هلیله نک قبوغی ایکی درم راوند برچق درم سنبل هندی ایکی چکردک بونلری سکرلی بیراق صویله اصلدوب ضمنجی کل اوشنه و یا خود ملایم آتشده قوستنده بر از زمان طوره بعده سوزه لر و جمله اون الی درم کل مکرر شربتی قوتوب ایچوره لر و احتیاج اولورسه حقنه ایله احتقان ایلیه لر بغرسقلرین آرتلیوب پاک ایلر **صفتی** خطمی بیراغی و ابه کومجی بیراغی هر برندن بر طوتام و یا بادیه لضعف طوتام بوتلری اربه صویله قیناتهلر بعده بو صودن یوز درم الوب بکر قرمزی درم شکر و بکر فی درم بنفشه یاغی و بر دانه یمرطه صاریسی قارشدیروب احتقان ایلیه لر و اگر اغریسی زیاده ایسه کو بک زیاده بورارسه اول احتقانک ایچنه بر فنجان قدر سمز طاوق صویی قتوب بعده احتقان

هاضمه زیاده بوزلمق
و زیاده بورتی سوکور

وصندل شربتی ٥

ایله اوبعد التنقیه معده یه قوت ویروب اسهالی قطع ایده جك شیلر
ویره لر واکر صفرا علامتی وار ایسه کل لیمون شرابی وقورق شرابی وریباس
شرابی الحوب لر وایوا ایرورسی وترنجی پرورسی ویره لر واکر رطوبتلر
اولوب بلغم علامتی وار ایسه بو معجون ویره لر **صفتی** عود ومصطکی
هر بیرندن ایکی درم جوز بوا بر درم قاورلمش انیسون اوچ درم سرکه
ایله مدبر شنبلیه بر بچق درم قوری نعنا بر درم جمله سنی سحق ایلیوب
اسکی کلبشکر ایله یاخود ایوا ربیله ویاخود ترشین ربیله قارشدیروب
معجون ایلیه لر بر مثقالدن ایکی مثقاله وارنجه تناول ایلیه لر معده یه
قوت ویرر و حرارتی دخی آزدر چوق دکلدر بعده حرارت منقطع
اولدقده لطیف غدالر ویره لر مثلا قورق صویله پشمش پلیچ ویره لر
اکر صفرا ویاخود بلغم وار ایسه نعنا ایله پلیچ ویره لر بعده اکر حرارت
منقطع ایسه حمام کرمك تا فغدر معتدل صودن واقر دکونه بعده
حمامدن چقدقده یاتوب اویویه زیرا اویخو اولومق بو مرضده غایت
نافعدر واکر کونك بوروسی زیاده اولوب دفع اولمزسه واویخو
اولومزسه فلونیای فارسیدن نصف درهمدن بر درهمه وارنجه
استعمال تجویز اولنمشدر **امراض الامعاء** یعنی بغرسقلره عارض

بغرسق مرضلری علاجیدر

اولان امراضك علاجلری بیاننده در معلوم اولا که انسانده اولان
بغرسقلر که التی بغرسقدر اوچی اینجه در اوچی یوغوندر اول اینجه
بغرسغك بریسنه اثنی عشریه درلر زیرا اوزونلغی صاحبنك اون
ایکی برماغی بر بریننه منضم اولسه اول اوزونلق قدر اولور انکیچون
اثنی عشریه درلر یوقاری اوچی معده نك قعرینه متصلدر واشاغی
اوچی ایکنجی بغرسغه متصلدر وایکنجی بغرسغه صائم درلر اکثر زمانده
فضلاتدن خالی در زیرا اوددن اکا صفرا دوکلمکله ثقیلدن بیقار

ثقلی

ثقلی انده ایلیمکه قوماشغه اوچی اوچنجی بغرسغه متصلدر اوچنجی بغرسق
طولاشق بغرسقدر انکا لفایف درلر ومعاء الدقیق درلر بونك اشغه

طولاشق ٥

اوچی دردنجی بغرسق که غلیظ بغرسقلرك اولکیسیدر اکا متصلدر
وبو دردنجی بغرسغه اعور درلر زیرا بونك بر آغزی وار در معده دن
اینن ثقل اندن کیرو ردینه اندن چیقار و بشنجی بغرسغه قولون درلر
انك دخی یوقاری جانبی اعورك اغزینه متصلدر قولونك اعلاسی
معاء دقیقك ثقیله معاء اعورك اغزینه اشتراکله متصلدر وقولون

نك

طرف اسفلی التنجی بغرسق طرف اعلاسنه متصلدر والتنجی بغرسغه معاء مستقیم
درلر و طرف اسفلی مقعده متصلدر و معلوم اولا که معده یه عارض

اسفلی ٤

اسفلی ٤

اولان مرضلرك اکثری بغرسقلره دخی عارض اولور و علاجلری بر برینه
یقیندر زیرا ایکیسی دخی سکرلردن مرکبدر لکن معده نك بعض مرضلر
واردر که انلری معده بغرسقلر بیننده ذکر ایله کلمشلر دردخی
انلره تبعیت ایدوب امراض امعا بیننده ذکر ایتدك مثلا اسهال
کبی زیرا اسهال بغرسقلرده اولدیغی کبی معده ده دخی اولور بس اسهالك
علاجن بیان ایلیه لم ایمدی معلوم اولا که اسهال ایکی درلودر بری کثیر
قان ایله مخلوط در بریسی قانسز اولور اکر قانسز اولورسه یوناجه
اکا دیاریا درلر اکر قان ایله اولورسه دیسنطاریا درلر وقانسز
اولان اسهال یا معده دندر یاخود بغرسقلردندر ویاخود جکردندر ویاخود

معده دن اولان اسهال

طلاقدندر ویاخود دماغدندر ویاخود جمیع اعضالردندر اولور و بونك
سببی خلط زیاده اولمغله طبیعت آنی طشره دفع ایلمك استر اسهال ایله

دفع ایلر اسهال ٥

ایله چیقان خلط کوناکون چیقار یعنی کاهی صفرا ایله چیقار وکاهی بلغم ایله
چیقار وکاهی صو کبی چیقار وکاهی سودا ایله چیقار وکاهی یاغ کبی

وکاهی صو کبی چیقار ٥

چیقار و دخی معلوم اولا که اکر اسهال مرضك ابتداسنده اولورسه اکا اسهال

بحرانی در ار بو جنس اسهالی دعقب کسمیه ایلکه طبیعتک اسهالده
فضولی وار ایسه امداد ایده جک شیلر و روب ما حرینی سورت بعده
امساک ایلیه لر و بو تطبوخی بوکونه اسهالده استعمال اتمک غایت مستحسندر
صفتی هندبا کوکی اوج درم تخم لسان الثور حبحکی وبنفشه حبحکی و نیلوفر حبحکی
هر برندن بر درم تمر هندی درت درم صاری هلیله قابوغی ایکی درم
راوند بر درم دارچین و مکه اذخری هر برندن ثلث درم قدر ملوانک
ایو سندن درت درم کل مکرر شربتی قارشدروب ایچوره لر واکر
اسهال ایله معا بلغم وار ایسه صاری هلیله قبوغی یرینه کابلی قبوغی
قویه لر واکر ماده حدتلی ایسه و مریض مسهل ایچمکه تحمل ایلمز ایسه اول زمان
احتقان ایلیه لر **صفت حقنه** یوز درم ارپه صوینه قیز اشک دکل
بالی هر برندن اون سکز درم کل یاغی اون ایکی درم تخم خیری قارشدروب
احتقان ایلیه لر و بعد التنقیه کلشکر و حسنین شربتی ویاتو اشربه
ویره لر واکر اسهال بغرسقلردن ایسه سببی بغرسقلرک قوت ماسکه سی
ضعیف اولمغیندر ویاخود بغرسقلره صیرنجق خلط بلغم اولمقدر
انکا زلق الامعاء درلر و یاخود قوت دافعه نک حدت طبیعتدن زیاده
تجاوز ایلمکدر اکر صیرنجق بلغمدن ایسه علاجی بلین شربتی سقلاب
یرینه دلیش اوتی و رازیانه صویله قارشدروب ایچوره لر و بعده
بو مطبوخی ویره لر خوشنجه پاک ایدر **صفت مطبوخ** کابلی
قابوغی ایکی درم غاریقون بر درم و رازیانه ثلث درم زنجبیل و بغدای
اغرسی و کل قوروسی و بلیلج اوچ برنجق ایله الاجق مقداری بونلری
قیناد وب واوتوز ایکی درم قدر صوسندن الوب وبو صو ایله
سکز درم کل بالی شربت ایدوب ایچوره لر و مصطکی حبی و حب
الاقاقیا و یا بور صنده مستعملدر و بعد التنقیه بو معجونی و بو اسهاله

سنبل او نه بغدای اغرلغی بونلری
قیناد وب سوزه لر بونک انجیده
درت درم صح

دیر یاس شربتی صح

وزلق

وزلق امعایه غایت نافعدر **صفت معجون** ابلیج و ایوادر یا بسی و املج
قادینی قابوغی هر برندن سکز درم بهار لی کل سفوفی ایکی درم و مرجان
وطاونمک قاتی انجیده لی صاری زاری عود هر برندن بر درم تریاق ایکی
درم بونلری جمیع الیوب مرسین شرابیله قارشدروب معجون ایلیه لر
وایکی درهمدن اوچ درت درهمه دکین ویره لر و ساقز یاغی و بلسان یاغی
و سنبل یاغی و جوز بوا یاغی قارنینه سوره لر واکر قوت ماسکه نک
ضعفندن اولوب صوق ایله بیله اولور ایسه تریاق و یاخود مثرودیطوس
و فلونیای فارسی اسهالک جمیع انواعنی قطع ایدر و بو حب دخی اسهال
بلغمیه و زلق الامعایه و صوقدن حاصل اولان اسهاله و قوت ماسکه نک
ضعفندن اولانه غایت نافعدر **صفت حب** افیون و سندروس
و دم صاغی و کونلک و زعفران و قاورلمش صمغ عربی و جوز بوا برابر الدلر
جمله سی دوکوب حب ایده لر و استعمال ایلیه لر غدالری سرچه اتینک
قاورلمشی و کلکلک و سوکلون اتیکه قاورلمشی اولا و قاورلمش کمون ابلیج
اتی و سماق ایله غدالنه و اکر قوت ماسکه نک ضعفی حرارتیله اولورسه
ایوا و ورد سی و موشمله و فرنجق رب رب لری مناسبدر و کل لیمون شربتی ایودر
وکهربا قرصی غایت ایودر و کاه اولور که بو نوع اسهال بر حد تیزکده خلطدن
حاصل اولمغله بغرسقلری یاره ایلر علامتی اولدر که بغرسقلرک اغریسی زیاده
اولور علاجی صاری هلیله قبوغی بر درم راوند بر بچق درم بونلری ارپه صویله
قیناد وب سوزه لر سکز درم کل شربتی اول صو ایله ازوب ایچوره لر
و ماده تمام تنقیه اولدقده صکره بو دارو ویره لر **صفت دارو**
اسکی کلشکر دن التی درم مرجان و کل ارمنی و کشنیج و طین مختوم هر برندن
بر درم سنبل هندی بر دانک بونلری معجون ایلیوب ویره لر واکر اسهال
قوت دافعه نک زیاده دفعندن اولور ایسه و حرارتی داخی وار ایسه مسیز

معده دن اولان اسهال

شربتیله خشخاش شربتی ویره لر اکثیسی ویرمیه لر فلونیای فارسیسی بو بابده مجلده غایت
نافعدر و اگر اسهال معده دن ایسه علامتی اولدر که دخی طعام هضم اولمدین
اسهال ایدوب چقار علاجی اگر معده ده رطوبات وار ایسه اول رطوباتی
مسهل ایله چیقاره لر ویو قاروده ذکر اولنان علاجلر بعینه بوکه دخی نافعدر
لکن اینده مذکور اولان یاقوتیه معده اوزرینه قویه لر و بو یاقو دخی مجربدر
صفت یاقو مرسین یاغی و مصطکی هر برندن ایکیشر درم لادن اوچ درهم تار
قبوغی و جوز بوا دکونلک هر برندن بشر درم کل یاغی و ساقز یاغی هر برندن اون
درم بال موم ایکی درم بونلری مرهم کبی ایدوب معده اوستینه یاقو ایلیه لر
و اگر اسهالک جمیع بدنده ایسه جمیع خلطلری کوره لر اگر فاسد خلط وار ایسه
طوتمیه لر اول خلط فاسد دن بدن پاک اولمغه جهت حبس ایتمیه لر و اگر دم بواسیر
ویاخود دم حیض کی احتباسی وار ایسه فتح الدوره لر و اگر طبیعتک دفعنده
تکاسل وار ایسه اسهالده طبیعته امداد ایچون شیاف ویره لر و اگر صفرا
معا اولورسه مسهل صفرا ویره لر و اگر سودا اولورسه مسهل سودا ویره
و اگر بلغم اولورسه مسهل بلغم ویره لر لکن بعض مقوله مسهلاته قوت ویره جک
شیافلر دخی اولمق کرکدر قوت قابضه اعطا ایدر شیافلر دخی اولمق کرک مثلا
راوند کبی و هلیلج کبی و کل یاله و کل شکری کبی لعد التنقیه قابض شیافلر استعمال
ایلیه لر اسکی کلشکر کبی قاورلمش راوند ایله ویره لر و موشمله پرورده سی و ایوا
پرورده سی مناسبدر و بو حب دخی غایت مناسبدر مجربدر صفت حب
کلنار و اکشی انار قبوغی و صماق و قاورلمش کل ارمنی و قاورلمش صمغ عربی هر
برندن بر درهم مرجان ایکی درم بونلری سحق ایلیوب قورق صویله قارشدروب
حب ایدوب طعامدن اول التی دانه استعمال ایده لر و صو یرینه ساده صوی
ایچه لر و یاخود تیمور صوی ایچه لر و التون کموش قیزدروب بر قاچ کره
صویه صوقه لر و اول صویی ایچه لر غایت نافعدر و اگر اسهال جکردن

پیراغی ؟

بونده معل اوزرینه قویه لر

جکردن اولان اسهال

اولورسه

اولورسه بونک اسهالی اکثری کیجه ایله زیاده اولور و اکثریا حرارت ایله اولور
و بولی متغیر اولور و بکزی صاری اولور علاجی اگر ماده وار ایسه ماده یی تنقیه
ایلیه لر و اگر سده وار ایسه تفتیح سده اولنان شیافلردن ویره لر و جکره قوت
ویرر شیافلر استعمال ایلیه لر و بونلرک سائر علاجی جکر امراضی بابنده ذکر اولنوب
بیان اولنمشدر اول محله مراجعت اولنه لکن بونده بر مقداریني ذکر ایدوب بیان
ایدلم معلوم اولاکه بو مسهل ادویه دلغی نافعدر سده لری فتح ایدر و فضلاتلری
دفع ایدر و جکره قوت ویرر صفتی صاری هلیله قبوغی ایکی درم راوند ایکی درم
سنبل هندی اون لعد الاغری هندبا صویی و سکز کی یپراق صویی هر برندن اوتوز
ایکی درم بو صولرک ایچنده ذکر اولنان اجزالری ملایم آتشده قینادوب
بعده سوزه لر و اول صویک ایچنه اون درم کل شربتی قوت الجوبه لر و بو معجون
دخی اسهال کبدیه غایت نافعدر قبض ایدر صفت معجون اسکی کلشکر سکز درم
قاورلمش راوند بر درم مرجان نصف درم کل ارمنی و طین مختوم قاورلمش اولالر
هر برندن ربع درم ورت درم ریباس ربی ایله بونلری قارشدروب
صباح و اخشام اوچ درت درم قدر استعمال ایلیه لر کلشکر ایله و از احق
دارچین ایله راوند استعمال اولنسه مناسبدر و بو حب غایت نافعدر خصوصا
اسهال کبدی قان ایله مخلوط اولسه صفت حب کهربا و راوند و جلنار و قاورلمش
کل ارمنی و ایکی فرد اش قانی و قاورلمش صمغ عربی بونلری برابر الوب دوکوب
بعده سکز لی یپراق صویله خمیر ایدوب حبلر دوزه لر و بو حبلردن ایکی درم قدر
الوب قابض کل شربتیله ویاخود مرسین شربتیله ویره لر بو مذکور علاجلر اگر حرارت
ایله اولورسه مناسبدر اما اگر برودت ایله بیله اولورسه بو سفوف اول
وقت غایت نافعدر زیرا هم جکره قوت ویرر هم اسهالی قطع ایدر صفت
سفوف قاورلمش راوند و سنبل هندی هر برندن التی درم بلین اوچ درم دارچین
و جوز بوا هر برندن ایکیشر درم کل فقرودس اوچ درهم صندل بر درم بونلری سحق ایلیوب

طلاقدن اولان اسهالک علاجی

وسفوف ایدوب بر درم ویره لر واکر اسهال طلاقدن ایسه بونک سببی
سودانک جوغالدوغندن اولور علامتی صول طرفده کیرک التنده بر اغری
حس اولنور وهم اشاغیدن چیقان سیاه اولور وبو اسهال بر ایراغ اسهالدر که
اکر دعوت علاج اولنمسه سوء القنیه یه ویا استسقایه مؤدی اولور بونک
علاجی سده لری فتح ایتمکدر واکر جکرک حرارتی وار ایسه جکرک مزاجنی تعدیل
ایلمکدر واکر قوتی وار ایسه صول الدن اسلیم طرفندن قان الالر وسودا ایله تن ملینلر
ایله اسهال ایلیه لر امیدی کو سهل هم سده لری اچار وهم طلاقی تنقیه ایلر وهم طلاقه
قوت ویرر وهم اسهالی طوتار صفت مسهل بلیلج والتوندن اوته هر برندن ایکی
درهم بالدری قره ودشتره هر برندن بر مقدار رجه بسفایج وقره هلیله هر برندن
اوج درهم بونلری سکز یبراق صو ایله ویا خود هندبا صو ایله ویا خود شاهتره
صو ایله قینادوب سوزه لر وبو صو ایله اون درم کل مکرر شربتی ازوب ایچوره لر
طلاقی بر خوشجه تنقیه ایدر لطیف شیدر واشربه دن الماشربی ولسان الثور
شرابی مناسبدر وتنقیه ایدوب تفتیح سده ایتدکدنصکره قابض دوالر
ویره لر وبو سفوف داخی غایت ایودر صفت سفوف التی درم قوارجلین(?)

قاورمش راوند صح

کل یاغیله قاورمش صاری هلیله قابی بر درم کهربا بچق درم بونلری سحق ایدوب
بر درهمنه بر بچق درهم وار بچه بوندن الوب کلشکر ایله خلط ایدوب
ویره لر غایت مجربدر وبو سفوف داخی قویدر صفت سفوف کهربا بر بچق
درم ساذج بر درهم یانمش کیک بوینوزی وقاورمش کلنار هر برندن
بچق درم بونلری دوکوب سفوف قیله بر درم آلوب قرار بهمن صو ایله ویا خود
سکز یبراق صو ایله ویره لر وباقی تدبیری مالیخولیا وعراقیا تدبیرلری کبیدر

دماغدن اولان اسهال علاجی

واکر اسهال دماغدن ایسه بونک سببی دماغده رطوبت بلغمیه جوقلغندن
اولور خصوصا طوزلی بلغم کثیر تندن نازله طریقیله معده یه اینر واندن
بغرسقاره دوکلوب معده یه ضعف طاری اولوب اسهال عارض اولور

عاری

واول ضعف

واول ضعف سببیله معده یه ضعف طاری اولور اکثر یا کیجه لره ویا خود
اوی بخوددن اویانوب قالقدقده برقاج مجلس اجابت ایدر منقطع اولور
واشاغیدن چیقان بیاض کوپکلی چیقار علاجی نازله بحثنده مذکور اولان
علاجلردر جمله سی بو که دخی نافعدر اکر ماء الشعیر استر ایسه خشخاش شرابی [illegible]
بعده بو صو ایله غرغره ایلیه لر وعمکت وقزل کل ومرسین یمشی وکشنیج وعناب
وخشخاش قبوغی بونلری قینادوب غرغره ایلیه لر واکر ماده سی صوق ایسه تریاق
کبیر نافع شیدر اولمز بعد التنقیه استعمال ایلیه لر واکر بو مرض دفع اولمیوب
قالور ایسه ایکی قولاری بند چشمه اچوب بخود ایله اشتمکدن او علاج اولمز غایت
نافعدر واکر اسهال ایله قان چیقار ایسه وبغرسق صینمدنسه ایله اولور ایسه اکا
دیستطاریا وسحج الامعاء درلر واکر بغرسق صینمدنسه قلیوب طمرلرک
اغزی اچلدوغندن اولور ایسه اکا اسهال الدم درلر ودیستطاریا یعنی سحج
الامعایه سبب بر خام خلطدر که بغرسقاری صینرکیده رک یاره حاصل ایلر
ولوبا صفرادن اولور ویا خود طوزلو بلغمدن اولور ویا سودادن اولور
ویا محترق صفرادن اولور ویا تیمی خلطدن اولور ایام وباده اولدوغی کبی
وحمای محرقه عقبنده اولور ویا خود بغرسقارده ثبور ویا حیش ودمغله
یاره اولمقدن اولور علامتی تیز تیز قالقار واسهال ایله بغرسق صینرندیسی ایله
قان چیقار وکوپک لور وار واشاغیدن چیقان بد رایحه لی اولور
واغری بدیدی قوقار وکلرمه سی جوق اولور وتیقی خلطدن ایسه چیقان شیدن
معلوم اولور اسهال کبدیدن بونک فرقی بودر که کبدیدن چیقان قان
خالص اولور وکوپک بوروسی اولماز وچیقان شی بد رایحه لی اولماز
دخی جوق فرقی واردر مطولاتده مذکوردر اکا مراجعت اولنه علاجی
اولا وجعنی تسکین ایلمکدر وخلطک حدتنی تعدیل ایلمکدر ویاره لرین
اونکولیدجی شیلر استعمال ایلمکدر واونمیدن(?) اولانه بادزهر ویره لر

اسهال ایله تن حقنه علاجی

لکن بو مرضده فصد ایلمکده اطبانک اختلافی واردر بعضیلری قان
آلنماسنی کرکدر دیدیلر زیرا بو مرضنک سببی اخلاط ثلثه دندر فاسدن
دکلدر اما جالینوس و اسکندر یونانی قان آلمغی تجویز ایلمشلردر
و معقول کوروب دیدیلرکه زیرا قان آلمقده اوچ فائده واردر
اولا جکرک حرارتی تعدیل اولنور و حمانک حرارتنی تسکین ایلر
و ثانیا فصد استفراغ کلیدر زیرا قان چیقدقده جمیع اخلاط بیله قلبدر
چقار و ثالثا بدنک امتلاسی دفع اولنور خصوصا بواسیر قانی و حیض
قانی محتبس اولدوغی زمانده بو فقیر دخی درکه فصد ایلمکده ماده یی
عکس ایلمک و خلافنه جذب ایتمک فائده سی دخی واردر اکر قوتی
ساعد ایسه باسلیقدن و یاخود اسیلمدن قان آلورلر و قانی ازاجق آلورلر
و بر قاچ دفعه چیقارهلر اکر قوتی ازایسه ارقه ایکی کورکی آراسنده
حجامت ایلیه لر اما اسهال و بریکی خلط اولدقده کمسنه منع ایلمدی
خصوصا راوند ایله اسهال ایلمک غایت مناسبدر زیرا راوند قوت
اسهالیه سیله ماده یی تنقیه ایلر و قوت قابضه سیله عضوه قوت
و بررو یاره لرینه مناسبدر و راوند فائده سز اولان و برروب عصاره
سی کرک تیکه دنیاه بولدوغی که اکا مجوقه درلر و اول راوند دخی
درلرکه راوند چینی دنه دخی اعلادر زیرا راوندک رائحه سی اغزاد المغله
نازک مزاج استعمالنده استکراه ایلرلر اما مجوقانک رائحه سی یوقدر
استعمالی آساندر و هلیلج مطبوخی دخی مناسبدر بعد التنقیه حقنه
ایله احتقان ایلیه لر که آنده جلا اوله و اخلاطک حدتنی تسکین ایده تجربه
اوله بو حقنه کبی صفتی ارپه صوینه یوز درم خام شکر اون التی درم
کل مکرر شربتی سکز درم کل یاغی سکز درم قاریشدرروب احتقان ایلیه لر
و بو حقنه یی بز تجربه ایلدک تسکین وجعده غایت نافعدر صفتی ارپه صوینه

اللی درم

اللی درم سمز طاوق صوینه اللی درم کل یاغی اون التی درم بمرده صاروسی
ایکی دانه قاریشدیروب احتقان ایلیه لر بعده سوده دمیر و یاخود
چقل طاشی قزدیروب برقاج کره سوده کتیرنه صوقه لر بعده اول
سودک ایچنه ایکی دانه یمورطه صاروسی قویوب احتقان ایلیه لر و تسکین
وجع ایچون بو قارودن بعض محذورات و یره لر خشخاش شرابی کبی و یارم محذورات
درم فلونیای فارسیدن آلوب ایکی بغدای قدر بادزهر ایله و یره لر غایت
نافعدر بعده بو احتقان ایلیه لر بو حقنه وجعنی تسکین ایدر و هم یارهیی
اوکلدر صفتی قاورلمش ارپه و قاورلمش برنج هر برندن بر اوقیه قرمزی
بیراغی و کل قوروسی هر برندن بر پاره بونلری قینادوب یوز درم قدر
صوینه الا رواحنه سکز درم کچینک بو کرک یاغی و اون التی درم
کل یاغندن قوب احتقان ایلیه لر و اقتصاص حبیله صمغ عربی و قرمزی
بوینوزی دیدکلری بیشدن و ایکی قرداش قانندن دخی قویه لر معلوم اولا که
ابتداء قابض شیلر ویرمک ضرردر ماد امکه تنقیه اولنوب حرارتی
تسکین اولمدقجه و یرمیه لر اکر ویررلر ایسه مریضک هلاکنه سبب اولور بو
ترکیب برندر قانی کچنه و سحج الامعاء نافعدر صفت ترکیب آلنه قرداش
قانی که ظاهر اوله ایکی درهم یانمش کچینک بوینوزی و قاورلمش صمغ
عربی هر برندن بر درم بونلری سفوف ایده لر و یاخود سکرلی میراق عصاره سی
و یاخود قوزی قولاغی عصاره سیله حبل ایلیوب استعمال ایلیه لر و تنقیه دن
صکره بو سفوف غایت مجربدر صفت سفوف طین مختوم و یانمش
کیک بوینوزی هر برندن اوچ درم قزل ارجانه ربحتی درم الجو و کل ارمنی
هر برندن بر درم بادزهر و زمرد و سعد هر برندن بحق درم بونلری غایت بعیدی
سحق ایدوب غبار ایدوب اسکی کلبه شکر ایله نصف درهمدن بر درهم
دارچینه وریه لر غایت مجربدر درهم قانی قطع ایدر کرک بلغ سفلردن کرک

جکردن و کوکرکدن غیری یرلردن دخی اعضا اولسه یه قوت ویرور حرارت
غریزیه یه امداد ایدر خصوصا طاعون زمانلرنده و حمای محرقه عقبنده اولا
غایت نافعدر و بارد جواهر معجونی کلشکر ایله ویرلرسه غایت نافعدر
وطشره دن کل یاغی و ایوا یاغی و مرسین یاغی و ساقز یاغی و بونلر دن
هر قنغیسی اولورسه سوزلمک مناسبدر و اکر تسبیح الامعاء اوزره اولورسه
اربک چیچکی ایله و ارزمانی بغرسقلره بیچمق لازمدر پیرینچ بال صوینه
الجک و احتقان ایلمک و بال صوینه عناب صوینه الجک مناسبدر
اما یاغلی و طوزلی و طاتلی میوه لردن احتراز واجبدر غدالردن
قاورلمش فندق و سود ایله پشمش پیرنج لپه سی و یاخود صماق ایله لپه
تناول ایده لر و قاورلمش فندق و بادام و بکمز پشمش یمرطه صارسی
دخی صماق ایله یمک مناسبدر و قانونی طعمش عرجلی قیناد دوب بر قاج
کره صوینی دوکوب بعده لپه کبی بشوروب قورق صوییله یاخود
صماق ایله یمک دخی انفع معقولدر و بو مریضک طعاملرینه ساده یاغی قوتمیه لر
بلکه ایوا یاغی و یاخود مرسین یاغی قوته لر و بادام یاغنه دخی سود ایله
بشوروب ویرمک لایقدر و اکر اسهال ایله کلن صاف قان اولوب
بغرسق صیرندیسی اولمزسه بو اسهال طحالک اغزی احلد وغنده اولور بودم
یا جکردن یا خود بغرسقاردن کلور و کاه جمیع بدندن کلور و جمیع بدندن
کلدوکنک علامتی یعنی امتلاء بدندن کلن قانک علامتی دورایله کلمکدر بعض
آیده بر کلور و یاخود اولش کوندن بر کلور بو اسر کبی و بو مرضه چوق
کمسنه مبتلا اولور و بو اصر مرضی ظن اولنور اما بواسر دکلدر متأخرین
شیخ داود و انطاکی بو مرضه مرض افواه عروق تسمیه ایلمشدر و اکر چیقان
جکردن ایسه جیک اتی کبی قندی صوینه کبی بر قزل صو اولور و هم مریضک
بکزی ابیاض اولور و هم کوزنک قبقلری شیشر و کاه هجبه سنه و صکو نثرلق

وبالقولنج

اسهال ایله صاف قان کلدکده علاجی

وبالقولنج عارض اولور و اول وقت که اسهال کیدی اوله اخونده منجمد
قانلر جکر پارهلری چیقار بونده فرق اولنوب معلوم اولور که بر ملایم
انسدده قوتهلر اکر ار بیسه منجمد قاندر و اکر ار یمیوب کلکلار کبی بشرسه
جکر پارچه لریدر اکر بو علامتله اولمیوب بلکه قرقه اولنورسه اسهال دم
بغرسقلر بندندر علاجی اکر امتلاء بدندن ایسه قانی قطع ایتمیه لر اکر فصد
ایدرلرسه مناسبدر بعده قانی قطع ایده جک شیلردن و بهارلردن صونیه
ویرمک مناسبدر قزل صندل ایکی درم الجبار اوج درم سکلی بیراق
بر طوتام بونلری یوز درم صوییله قیناته لر اللی درم قالدقده سوزوب دوز
صوق الجه لر و صویرنده قاورلمش ربه صویی و سکلی بیراق صوینی الجه لر
و الجبار شربتی و ایوا شربتی و قزل کل شربتی بو که مناسبدر و کهربا قرصی
نافعدر و بو معجون قانی قطع ایدر که جکردن اولسون و کوکرک بغرسقلردن
اولسون و کرک سایر اعضادن اولسون صفت معجون صارینی صندل
وطباشیر و ساقز و ایکی قرداش قانی بونلری سحق ایلیوب آقی کلشکر ایله
قارشدروب بهار لر و اکر حیققاقانه جکردن ایسه قاورلمش فندق و غی شام
اوزومی ایله یمک بالخاصه نافعدر و طاوق جکرینی کباب ایلیوب ییه لر
درا ونددی قاورروب براز حق دارچین قاتوب آقی کلشکر ایله قرشد
ویه لر زحیر بو مرض امعا مستقیمده اولور و فضلاتی دفع ایلمک استر
استراحه وارد قده قان ایله قارشق و یاخود قانسز بغرسق صیرندیلری
چیقار سببی حار صفراد ر بغرسقده کلور بغرسقی الجید طبیعت ایله دفع
ایلمک تقاضا ایلر دیاخود طوزلو بلغم و یاخود حار سوداد ر اولوب
بغرسغده کلور و یاخود بغرسقده شیش اولدوغندن اولور و کاه
اولور که قبضدن اولور اکا زحیر کاذب دیرلر و مقدما ذکر اولنان
زحیر صادق درلر اکر اسهال عقبنده اولدی ایسه بو حقنه غایت محبدر

اوج درم ء

یروب

زحیر مرضی

دخی صیشکین ایدر **صفت احتقان** قاورمش ارپه و صمغ قوروغی هر برندن
برطوپام و کل یارم آوج صو غلیجان سکز درم بذر قطونا و بوی تخمی و انوا
جکردکه هر برندن بر درم بونلری سود ایله قیناددب سونه لر و اللی درم قدر تو
صودن الوب الحینه اون الته درم کل یاغی و بر دانه یمرطه صاروسی قتوب
احتقان ایلیه لر و اگر اسهال ایله بیله اریک جیقارسه بنو سعلی یقیوب
پاک ایدوب جک احتقان ایلیه لر **صفت احتقان** اریه دق قوه زن هر برندن
اون الته درم و کریه بیراغی و کل هر برندن یارم قبضه بونلری صو ایله قیناددب
اللی درم بو صودن الوب الحینه اون الته درم کل یاغی و ایکی دانه یمرطه صاروسی
قتوب احتقان ایلیه لر و اگر زحیر قبضدن ایسه علامتی اولدر که بر قاج دانه
کجی بوینوزی جکردکی بوند ده لر و اگر اشاغیدن تیز جیقارسه زحیر صادقدر
و الا کاذبدر قبضدن اولور بو زحیر کاذبده قابض شیلر ویرمیه لر بعض
کمسنه لر خطا ایدوب زحیر کاذبده قابض شیلر ویروب خسته یی هلاک — جهار اطباء
ایدرلر انک علاجی اولدر که طبیعتی تلیین ایده لر مثلا خطمی کوکی قیناددب
و صویله بنفشه شربتی یا بنفشه خمیرسی اول صو ایله ازوب الحیویه لر
یا طبیعتی تلیین ایلیه لر خیار شنبه یا کبنه الیدرم یا سکز درم ویا اون
درم خسته نک قوتنه کوره بادام یاغیله ویره لر اگر بونکله یا کلکیه دفع
اولمیوب بقیه قالورسه الجبار شربتی ویا خود سکرلی بیراق شربتی ویا مرسین
شربتی ویره لر اگر شیشدن اولورسه علامتی اولدر که خسته نک سقلنه
محتبس فضلات وار ظن ایدوب قالقار و دفع اتمک تقاضا قسن
ایلرسه برشی چقماز و علامتی داخی خسته معاسنقمده بر اغرلق حس ایدر
علاجی اولا فصد ایلیه لر بر ایکی کون غدا اتمیوب بلچ صو بیله اکتفا ایلیه لر
و بو اجزایی قیناددب و الحینه کیروب اوتوره لر ابه کوجی بیراغی و بنفشه — بونلری قیناده لر مع
بیراغی و بیتی قاوارپه و خطمی بونلرک صو بیله استنجا داخی ایلیه لر فراکمکر

ایسه و صونکرا الحمیم بر درساو تو ده لر تکبیر و جمع الجوز نم

ایسه شکین مع جمع الجوز کل یاغی و یمرطه صاروسی و زعفران و سود ایله بونلری رقیق
ایله دهرندن اکنجی تقویه لر اگر زحیر صوقدن و طاش اوستنه اوتورمادن
اولدیسه مقعدین صیجق یاغ ایله یاغلیه لر اسرات یاغی کبی و یا بادیه یاغی کبی
و مقعدینه بخور ایلیه لر کونلک و سنا قوز و مقل ایله و اگر تعافنا چوق چوق
اولورسه کوکرد و مقل هر برندن ایکی درم برازلیج یاغیله قارشدیروب
بعده بر حمام لکن الحینه آتش قویوب و بوندن آتش اوزرینه قویوب دخانینه
دهرندن طوته و اطرافنی محکم اوریته صلاد دخان طشره جقمیه و داخی طارو
و کتکی قاوروب صیجقله مقعدینه قویوب اوستنه اوتوره و صیجق سیل اوستنه
اوتورمق صوقدن حاصل اولان زحیرک جملسنه نافعدر و اگر زحیر بیلدن
و صوقدن ایسه اوج درت جوز رومی و نخود هندی و کونلک هر برندن
نصف درهم مجموعن دوکوب استعمال ایلمک غایت نافعدر و بو ترکیب
دخی لبعد التنقیه بیلدن و صوقدن حاصل اولانره و سائر انواع زحیره غایت
نافعدر و بیلدن دفع ایدر و مقعده قوت ویرر کندی مجربمزدر **صفت**
ترکیب قسط و دفنه یمشی و توبه لق هر برندن درت درم سنبل و مصطکی و
مقل ازرق هر برندن ایکی درم سداب و کمون و سندروس و کهربا و عود — هر برندن درت درهم
بجه درم بونلری سحق ایلیوب اوج آغری بال ایله معجون ایلیه لر و بر مثقالدن
ایکی مثقاله دکین استعمال ایده لر و عنبر معجونی و جولنجان معجونی بیلدن حاصل
اولان زحیره غایت نافعدر و اگر قبضدن وار ایسه غدالری اسفیناخ ایلیچ
شوربایسی و یا اسفیناخ بورانیسی و یا خود نیم برشت تازه یمرطه اوله و بونلر
مناسبدر و اگر اسهال وار ایسه شمش ایوا و قاورمش فندق و پرنج لینی
فندق قلیه معقولدر و بو شاف زحیره که اکا شاف اکندری دیرلر غایت
مناسبدر **صفت شاف** کونلک و زعفران و صمغ عربی و دم الاخوین هر
صافی بونلری دوکوب یمرطه اغیله قارشدیروب شافلر دوزه لر و الحینه بکیجه

ایلك قبوب اندن شاف ایلیه لر ایلیوگك فائده سی اولدر که قضاء حاجت
محلنده اول ایلك چکوب چیقارر بعده ینه قورر ایلیوگك آدم خوب ماکردی
قدر و معصوم ره اربه قدر اتیه لر و بو شافی هر زمانه اجتیر ایلکه اغریسی کسلنده
اولوب الم ویرسه و تیز تیز قالقسه اول زمان ایلیه لر ضعیف کسنه لره هیچ
اتمیه لر **کوبك دوشمه سی علاجی بیان اینده در** عجبه که سقوط السره — کوبك دوشمه سی علاجیدر
درلر و بو مرض خلق الجینده مشهوردر لکن بو مرضی متقدمین یازمدیلر اما
شفا صاحبی یازمشدر بزدخی الکا تبعا یازدق واقعده کوبك دوشمه سی
بو قدر غالبا احتمال بودر که کوبکه قریب بر پاره صو ایله ریح محتبس اولور
بعده کوبکده و اطرافنده اغری پیدا اولور کوبك بورمه سی کبی خلق الکا
کوبه کی دوشمش دیرلر بونك سببی جکرك محدبنده سده عارض اولور
مائیت اول جانبدن نفوذ ایده مز بو کره جکرك مقعرینه اینر جکرك مقعرنده
کوبه که بر یول واردر آدم انه رحمنده ایکن حیض قانی کوبه کندن غدا الوب
اول یولدن جکره واروب و جکردن بدنه یاییلور ایمدی اول آدم دنیایه
کلوب طوغدقده چکره کوبکنی کسرلر اول یول سند اولور پس اول یولدن
اول مائیت اینوب دوکیلور و برابر ریح دخی قاریشور کوبکه واردقده
چیقمغه منفذ بولمز انده طاینورلر قالور اضطراب کوبك بورنوس حاصل
اولور پس اول زمان خلق کوبکی دوشمش دیرلر اکر بو مرضده علاج اولنمیوب
اهمال اولنسه استسقایه مؤدی اولور و علاجی اولا جکرك سده سنی اچه لر
شراب اصول ایله یاخود افسنتین شربتیله و اوج کونه دکین هر کونده
بزنتیز ٤ — بالدرقون صویله بر درم قریمو طرطیق ویره لر و بعده بو مسهلی ویره لر مجربدر — اوج کونه دکن صح
صفت مسهل راوند بر درم مجوفانه بر بچق درم بونلری صبحی هندبا صویله — ٧
سکز درم قدری حلوا ایسه واو ایکی درم گل مکرر اشربتی از ذوب الجوله — اصلده لر برازاجق سنبل هندی
بعده ینه مغلا ویروب بر قاج کره بو مسهلی ویره لر و یا دیا فیتکون — و زنجبیل قونیه لر بعده سونه لر صح

برنج

یعنی تمر هندی معجوننده بش درهم ویره لر و بعد التنقیه مدارت استعمال ایلیه لر
و معجون خولنجان و جوارش عود ویره لر ریحی تحلیل ایدر و اکر سده یوك
قوی اولوب اچلمزسه جلنك معجوننه محتاج اولور و بعضیلر کوبك اوستنه
برقاچ کره جولمك دررلر یعنی جولمك اغزینه اوستونه قویوب آتشن و یروب
توتوشدروب کوبك اوستنه قورلر کوبکی چکوب ایچرو آلور صیقلور بو تقریب ایله
اول محتبس اولان صو و ریح تحلیل اولوب راحت بولور و مسخن و محلل یاغلر ایله
یاغلمق و اوغمق دخی نافعدر مثلا سداب یاغی ذرنبق یاغی و بابادیه یاغی
بونلر معقول و مناسبدر لکن صولو میوه لردن و ریحی زیاده ایدر شیلردن
بقله و بوکولجه کبی احتراز لازمدر **مفص** عجبه کوبك بورنوسی معناسنه بو بر — کوبك بورنوسی علاجی
اغریدر که بو نسنقلره اولور کوبکی بورر کوبك دوشمه سیله بونك فرقی اولدر که
دوشمه ده اغری بر پاره طورر ثابت اولور کزر اما کوبك بورمه ده وجع
ثابت اولمز بر پاره طورمز مکر خلط سوداویدن اولمش اوله اول زمان
بر پاره ثابت اولور اما احتقانلر ایله بنه بر بندن آیریلور اما کوبك دوشمه ده
احتقان داخی ایتسه اینه بر بندن آیرلماز اکر بونك سببی چوق قدر لکن اکثریا
یلدن اولور و صفرادن داخی اولور و سودادن و صوق صودن دخی اولور
و علی الریق صوق صو ایچمکدن دخی اولور اکر یلدن ایسه علامتی قارنی کشیر
دکورلدر و ریح چیقدقده راحت بولور علاجی ریحی تحلیل ایدیجی شیلر ویره
کمون معجونی و جولنجان معجونی کبی و سفا و سفوفی غایت مناسبدر و بو حب
دخی غایت ایودر خصوصا قبض ریح اولدغی زمان بو کا حب افادیا درلر
صفت حب افادیا فلفل زنجبیل دارچین و مصطکی و قرنفل و انیسون
هر بریندن بر درم محمودیه بر درهم بونلری سحق ایلیوب خیار شنبه یالیله یا
بنفشه شربتیله نخود قدر حب ایلیه لر هر حب بر مجلس اصابت ایدر ایکی حب — ٤
ایکی مجلس اصابت ایدر بو بر مبارك حبدر صفرایی و بلغمی سورر و در بحلیری

تحلیل واشتها کتورر و قلنجه دخی نافعدر ودخی کوکنك اوزرینه طاری
جاورب تقویه لر یاخود بزلری قیزدیروب کوبك اوستنه قویه لر یا اسی
یاغلر سوره لر یاخود سداب یاغی سوره لر یاخود بابادیه یاغی سوره لر
بونلر اسی یاغلردر بو علته ایودر واگر صفرادن اولور ایسه علامتی کوبك بوکو
ویلفق اولوب صویه رغبت ایده واشاغیدن صفرا چیقه علاجی ابوا
جکر دکرنك لعابی ویا بذر قطونا لعابیله بالوده بشوروب کل یاغی ایله
یا طتلی بادم یاغی ایله ویره لر واگر صفرا چوغیسه برلیمن ایله چیقارمق مناسبدر
مثلا قدرت حلو اشنه اریك صویله یاخیارشنبه بالیله ویره لر صفرایی
سورر چیقارر وکوبکی کل یاغیله ویا طاوق یاغیله یاغلیه لر وسوداوی
اولانك فی بویله درر واگر سوداوی اولا مقعدده بر قوجه خودسی براز
بسفایج ایله وبراز طوراق اوتیله قیناد وب بشوروب صوینی ایچوره لر
غایت مناسبدر **قولنج** بومر اغیدر که بغرسقلرده اولور زیاده
اغرر وطبیعتی حبس اولوب ریح وغیری شی چقمز وبو اغری قولن دیدکلری
بغرسقده اولور اواسیبدر بوکه قولنج درلر بونك سبباری
چوقدر یا لیشق بلغمدن اولور ویا بلغم زجاجیدن اولور ویا غلیظ بلیلد
اولور یا بغرسق اچنده ویا طبقلرك اچنده محتبس اولوب صنجار ور
یاخود جکر حرارتندن ثقلیه یبوست عارض اولوب طاش کبی اولور ویاخود
بغرسقك کندنده حرارت اولوب ثقلك رطوباتی تحلیل ایدوب
قورر ویاخود هوانك ویا یلمك اسیلکندن ثقلیه یبوست حاصل اولور
ویاخود مجفف قابض غذالر اشتوال ایتمکدن اولور ویاخود صوغوق علتلر
اولور ویاخود اسی شیشلردن اولور مطلق قولنج علامتی اکثریا کوبك
التنده بر اغری اولور کاه ثابت اولوب کاه حرکت ایدر وکاه هیچه
صاغ جانبنده جگر التنده اولور وکاه هیچه صول جانبنده طلاق التنده اولور

بادام ص

قولنج علاجی

والکثر با

والکثر یا قوشاق کبی بوتون بلی قابلار وکاهی اغری معده یه یقین اولمغله بلغم
قوصر ثقل ریح محتبس اولوب اگر اشاغیدن بر شی چیقارسه قورو وفندق کبی
شیلر چیقار بو قولنج مرضی وجع کلی ایله وجع الرحمدن بهدر فرقی بودرکه
وجع کلیده اغری ارقه ده بریرده اولور غیری یرده وارمز وکرده وجع رحم
قاسقده اولور غیری یرده کرمز رحمده احتباس ثقل دخی اولمز علاجی اولا
لازم اولان وجعی تسکین ایلیوب بعده احتقان ایلیه لر کاه اولور که
بعد الاحتقان وجعی زیاده اولور اندن خوف ایتمیوب تکرار احتقان
لازمدر معلوم اولا که اگر قولنج صوقدن ایسه ابتدا حقنهٔ لینه ایله احتقان
احتقان ایلیه لر وبعده حقنهٔ حاره ایله احتقان ایلیه لر وبو حقنه صوقدن
وبلغمدن ودر یحیدن اولان قولنجه نافعدر **صفت حقنه** بابونه وطوراق
اوتی هر بر نندن ایکی قبضه و مورد و زبیر اغجی بر طوتام بابادیه چیکی یارم
طوتام رازیانه تخمی اوچ درم بونلری قیناد وب یوز درم بو صودن
اون التی درم شکر اچنده حل ایلیه لر وایکی درم صبر واون درم بادام
یاغی بونلر ایله احتقان ایلیه لر اشتقاص حبی احتقانلرده صبر قاتمغی منع ایتمشلر
اما فرنکلر استعمال ایدرلر و بز داخی استعمال ایلدك ضررین کورمدك لکن
باصورده مبتلا اولنلره کرك یوقاروده وکرك اشاغیدن استعمال
جائز دکلدر مکرکه مصلحی ایله استعمال اولنه مثلا احتقانلرده یاغلر زیاده
قویله و مقل ازرق ایله استعمال اولنه ضرر ایلمز دار الفلك سکین وجع
الحوندن تو حقنه استعمال ایلیه لر **صفت حقنه** یا بشقا وابه کوجی وبابادیه
وطوراق اوتی هر بر ندن سکز درم کتان تخمی قدرت درم بونلری قیناد وب
سوزه لر صوینده یوز درم الوب طاتلی بادام یاغی اون التی درم دکر
درهم طاوق یاغی اول صویه قوب احتقان ایلیه لر ویا بابادیه و
طوراق اوتی واکلیل الملك وایم کوجی بیراغی مجموعنی قیناد وب براز

وبوره تخمی هر بر ندن ص

الجنه زیت و یا خود بز یاغی قتوب و هر سونکی بایه حکنی بو صویه باتوروب
اغزن اولانه یره صحقله بر قاج دفعه اوزه لرده وجعنی تسکین ایدر و بو حقنه
حاده در اگر قولنج بلغمدن و ریحدن اولور ایسه بو حقنه کفایت ایلر *صفتی* بیان
تسکلی (?) بشقانه و ابم کوجی بیراغی و خطمی بیراغی و بنفشه بیراغی هر بربندن
بر طوتام سداب و بابادیه و اکلیل الملک هر بربندن یارم طوتام بسفایج
اون ایکی درم انجیر یدی دانه طوراق اوتی تخمی و کراویا و دفنه یمشی هر بربندن
ایکی درم بونلری قینادوب و سوزوب و صویندن یوز درم الوب جوز الرشی (?) — ترمیدینه
مسحوقندن ایکی درم و ایارج فیقرا مسحوقندن درت درم سداب یاغی
و بابادیه یاغی هر بربندن اون ایکی درهم بونلری اول صویه قتوب احتقان
ایلیه لر و بو حقنه کوزل حقنه در بلغمی سورر و ریحلری تحلیل ایلر و گاه اولور که
هر نه قدر احتقان ایلسه لر فائده ایتمز ادرار یاب یوقارودن مسهل شیئی
ویرمک کرک اسهال ایلیه‌سن بولش حکیم ایدر کرسنه وار ایدی حبس
ریحدن قولنج عارض اولمشیدی او توز کره احتقان ایلدم فائده ایلمدیکی
عاقبت قدرت حلواسندن اول ایکی درم مقدارین بلج صویله دخی
بادام یاغیله ویردم سوردی اول علتدن خلاص اولدی و معلوم اولا که تحلیل
ریح ایچون بابادیه صویی مجرب در قینادوب ایچوره لر اما نازک مزاج اولنلره — یا بادیه نیک
کلاب کبی تقطیر ایلیه جان لر ایچوره لر بو طریق ایله اولیجق نفعی زیاده اولور
و ریحی تحلیل ایدر و انیسون داخی اسماعیلدر اگر قولنج بالکز ثقلدن اولور ایسه
بو که قولنج ثقلی در علامتی اولدر که طبیعت قبض اولور و وجع قلیل اولور
علاجی حقنه لینه ایله احتقان ایلیه لر اما یاغلر چوق قویه لر و یاغلی
شیلر ایله احتقان ایلیه لر و بر قوجه خروسی بوغوب بر قاج کون کینک
ایله رازیانه تخمی قارشدروب یدوره لر بعده خروسی قوالیوب (?) یکوب
دوشنجه دکین قوالیه لر دوشندکجه طوتوب بوغازلیوب طوراق اوتیله

دهم

و اصیره تحمیله و بسفایج ایله پشوروب و ازاجق طوز قتوب بعده صوین سوزه لر
و ایچوره لر قبض سو کلدکدن صکره کوزه لر اگر حکی وارتمه وار ایسه یوندیروب
دفع ایلیه لر و اگر اقتضا ایدر ایسه قان آلالر و بر قاج کوندن صکره ایش آلتی درم خیار شنبر
بالنیمه بر ازاجق ارحلین و بادم یاغیله استعمال ایلیه لر و اگر قولنج صفرادن یدوکا (?)
خلط حاردن اولور ایسه علامتی اسباب مقدمه دن معلوم اولور مثلا تازه
یکت اولمق و ایسی شهرلرده اولمق و ایسی فصلده بولنمق و حرارتی اولوب
سمیز اولمق کبی و کاه جه صفرا قوصمق کبی علاجی اول حقنه لینه ایله احتقان
ایلیه لر مثلا بو حقنه ایله احتقان ایلیه لر *صفت حقنه لینه* ارپه و ابم کوجی
بیراغی و بنفشه بیراغی و نیلوفر چیچکی هر بربندن بر اوج بونلری قینادوب سوزه لر (?)
یوز درم الاله الجنه اون درم کل یاغی و یکرمی درم بنفشه شربتی قویه لر و یکرمی
درت درم بنفشه یاغی قتوب احتقان ایلیه لر و یوقارودن قدرت حلواسی
و بابادیه صویله حل ایلیوب فیرازیا دام یاغی قتوب ایچوره لر و تمرهندی
صویله و یا خود ماء جبنله کلنکر شربتندن یکرمی درت درم ازوب
ایچوره لر و کاهی مطلق قولنجه مخدره محتاج اولور حقنه لینه ایله یا
ایچورمکله و یا یاقو ایلمکله یعنی مخدر حقنه لر و مخدر یاقولره محتاج اولور
مثلا ایکی تریاق کبیر و فلونیای رومی کبی و مثر کبیر اما بک ضرورت اولور ایسه
استعمال ایلیه لر ضرورت اولمدقچه مخدر استعمال ایلمیه لر مخدری
یوقارودن ویرمکدن اشاغیدن احتقان ایلمک مناسبدر مثلا فلونیای
رومیدن بر درهم الوب یوز درم قدر بابادیه صویله حل ایلیوب اون
ایکی درهم بادام یاغی قتوب احتقان ایلیه لر اغرینی تسکین ایلر
جمله دن اعلادر و بالخاصه قولنج وجعنی تسکین ایلینلر بونلردر مثلا قورد
تر سندن هر درم بر ازاجق طوز ایله و بیر ایله و یه لر و یا خود ایکی
درهمنی حقنه ایله احتقان ایلیه لر و یا خود قوردک بغرسقلرین قوریدوب

بر درهم قدر دوکوب بال بادیه صویله ایچوره لر شیخ ابو علی سینا و امام
رازی درلرکه کیک بوینوزندن بر درم سحق ایدوب ایچوره لر اما متأخرین
انک قورتمش حصیه سندن بر درم قدر دوکوب ایچوره لر فی الحال
دفع ایدر **ایلاوس** قولنج انواعندن بر مرضدر اطبا ایلاوس
ایلاوس لفظنک ترجمه سی رب ارحم دیمکدر یعنی بو مرضدر بوندن خلاص اولمق
چونکه امر محالدر هیهات امان رحمت و رحمت ایله دعا ایتمکدر دیدیلر اما غلط
ترجمه ایلمشلردر معلوم اولاکه بو مرض اکثر بغرسقلرده اولمغله ایلاوس دیمشلر
نته کیم قولون بغرسقنده اولان مرضه قولنج دیمشلردر بو مرض ارشدیدر
مخاطره لو مرضدر زیرا بو مرضک سببی قوت دافعه نک ضعفی
وفعلنک تشویشیدر و علامتی بک قوصمق و نفسی طار اولمق و کوبک
اوستنده زیاده اغری اولمق و قبض اولوب اشاغیدن بر شی چقمامق
بلکه ایچی یوقارودن چیقه و کاه کاه ستمه عارض اولوب الی و اماغی صووق
اولور و صووق صووق ذر الحاصل بو مرضک الم و اضطرابی قولنجدن
زیاده در علاجی ملین یاغلر ایله یاغلیه لر و ملین تطولر ایلیه لر و آهسته
ایچنه کیروب ایلتور لر و یوقارودن ملین یاغلر ایچه لر مثلا شکر
شیرله یا خطمی یا ابه کومجی صویله اولا ایکی درم طاتلو بادام یاغی ایچه لر
و قوتنه کوره اوتوز درهم و یاخود قرق درهم بذر یاغی ایچه لر اما
ابه کومجی و یاخود خطمی صویله مخلوط اولمش اوله شیره و یاغی داخی
بو فائده یه ایلر و تره یاغی دخی بو فائده یه ایلر و خیار شنبر بادم یاغندن
اون بش درهم الوب بادام یاغیله ویره لر اوستینه ابه کومجی صوینی
و یاخود خطمی صوینی ایچوره لر و بعضیلر دیدیلر که اون درم دیرزیوه (?)
دیرلر معقولدر زیرا بغرسقلری تیز اشاغیه احدار خلاص اولور ابن
سیر تعنا یدر بروسه شهرینه بو مرضه معجون الراحه ایله و حب افاویا ایله

وحقنه ایله

ایلاوس قولنج انواعندندر

اولورلکابو ناخه ایلیالکادیرلر بو مرض اول بغرسقده ۴ (?)

اول مرضه ۴

تشویشیدر ۴

وایرل ۴

مثلا ایکی درم طاتلی بادام یاغیله شکر شیرله یا خطمی و ابه کومجی صویله ایله ویره لر نسخه

الجوه لروب شیلر الجوه دکرده صاحبه بعده جقلردر زیوه بوشقلرده جانغ ترز ابن ۴ (?)

وحقنه ایله چوق کشیلره علاج ایلدم فائده ایدوب قولنجلری آچلدی
زیوه یه حاجت قالمدی حب افاویا مفصل مرضنده ذکر اتمشیدک
وصفتنی دخی بیان ایلمشیدک اول محله مراجعت اولنه **صفت حب**
الراحه مصطکی قرنفل زنجبیل دار فلفل فلفل جوز بوا هر برندن ایکیشر درم
محموده اون ایکی درم مجموعنی دوکوب الهیه لر ایوا چکردکی صویله و شکر
ایله وکلاب ایله یاپلمش و پشمش قولو جلاب ایله قارشدیروب شربتی ایکی
درم و یاخود اوچ درهم اوله معلوم اولاکه قولنج مرضنک مجموعنده
شافله و یا حقنه ایله اشاغیدن فتح اولمنجه یوقارودن مسهل ویرمک
خطادر و رمیه لر **الدیدان** یعنی قورتلر و قورتلر درت نوعدر
بر نوعی صو غلجان در یوقاریکی بغرسقلرده متولد اولور و اوزون
اوزون اولور حتی بعضیسی بر ذراع بلکه دخی اطول اولور بونلره
حیات داخی درلر ایکی نوعی دخی قولون و اعور دیدکلری بغرسقلرده اولور
انلره حب القرع درلر بو نوعی قبق چکردکی کبی یصی یصی اولور و کاهیجه
جقدار غزنا کیسه سیله بلکه و کاهیجه کیسه سز قبق چکردکی کبی اوفق اوفق
یصی یصی چقار خلق بوکه نماز بوزر قوردی دیو تعبیر ایدرلر دردنجی نوعی
دخی مدور اولور بو قورتلردن کاهیجه وجع پیدا اولور قولنج
کبی الم کتورر و دخی نوعی مقعده متصل اولان معاء مستقیمده اولور
سرکه قوردی کبی اوفق اولور و بو علته سبب اکثریا ضعف الهضم و اهمال
المعده اولان متعفن یاشلقدن دخی حاصل اولور و طعاملردن
بغدای اشی و بورکلجه و بقله و جیک ات و سود کبی و یاش میوه لر
و یاش و تر یمکدن داخی حاصل اولور و بعد الطعام حمامه کیرمکدن و طوق
قارنله جماع ایلمکدن داخی حاصل اولور علامتی کیجه یاتوب اویودقده
اغزینک صوی آقار و کوندزده داقلری قورر و دشلرین اوقوز ایکن

معجون ۴

قورتلر درت نوعدر

بر بیسی ایصر اولورسه

جقدار اوزره اولورسه

قجر دادر داو جوزه الكن صبحار دقورقار و جيقور و مضطرب اولور و آو باندير بزه
غضب ايدر علاجى قوردلرى قيرار اوتلر استعمال ايليه لر شمدى فرنك
اطبالرينك آراسنده مشهور اولاندن براوت وار دركه آنلرده ياجنده
دكانلرنده بيترا اوشنه بكنه ر فرنكلر آراسنده قورالبيا درلر بودوانك
بر درم مقدارينى دوكوب شو دايله يا خود بال ايله يالكلبكر ايله ويره لر
سوروب قيروب جيقارر و خراسانيدن دكا قورنه دن نوبلين و
خراسيونى وسعقور ديوك وزرنباد و جنطيانا و لحنة تكى و اغاج قادونى
جاكر دكى بونلر دنيا هر قنغيسى استعمال اولنسه قوردلرى جيقارر و اكر حرارتى
وار ايسه يانمش كچى كيك بونبوزى وسمز اوت و كرلى بيراق و هندبا و
زاج رومى و كوكرد باغى بونلرك مجموعى نافعدر و ايرلتى كوكى دخى كرك
قيناديلر و كرك دوكوب سفوف ايده لر قوردلرى جيقارر و كذلك
ترياق كبرى ليمون صويله و يا خود سركه ايله ازوب اچوره لر قوردى
قرارو مهلاندن ايارج فيقرا و حب الهى نافعدر و تربد معجونى
بونلره جمله مجربدر قوردى سورر جيقارر و معصوملره قدرت حلوا ايله
اغاج قاونى اكشيسنى شربت كبى ازوب اچوره لر و شفتالو چيچكندن
شربت يا بوب اچورسه لر هم سورر هم قوردى قيروب جيقارر و لو
حب اجى هم سورر و هم قوردلرى قيروب جيقارر صفت حب صبر انكجى
درم قورالبيا بر چكى درم راوند بر درم شحم حنظل طقوز بغداى اغرلغى
مرصافى چكى درم بونلرى سحق ايليوب بيلين عصاره سيله حب ايليوب
بچكى درم ويه لر قوردلرى قيرار جيقارر و بو سفوف دخى غايت مجربدر
صفت سفوف قورودمش صوغلجانك ايكى درم يانمش كچى كيك بنبوزى
داوشنه بحريه كه فرنكلر قورالبيا درلر و شكل اشنع و خراسانى
هر برندن بر درم بونلرى سحق ايدوب بچكى درهمدن بر درهم دكين ويره لر

ويا خود

ويا خود ايكى درم خراسانى بر درم بيبريه دوكلمش شفتالو يپراغى بونلرى
بيوب اوستينه صوق صو الجه لر بعده قوقياجيكه ملتندر اندن بيه لر
سوروب جيقارر و اكر سمزاوت تخمى دوكوب و برمز اچينه قوكوب
وسودين اوغنه اوغنه جيقاروب اوغلنجقاره اچوره لر ويا خود دوكوب
طعامه قتوب معصوملره يدوره لر تمام بورنتى زحمتسز جيقارر معلوم
اولاكه بو قوردلرى جيقارمقده قاعده كليه بودركه اولا بر قاج كون
سود اچه لر بعده بر پاره اتمك ايه وب اول كون براز آج اوتوره لر
اندن كتابى اغزينه الوب چينيه به اول محلده جمله صوغلجانلر اغزين
آچوب طعامه منتظر اولورلر اول حينده اول صوغلجانلرى قراجق
دوايى بر عنبر مكانده حاضر ليه لر حتى قوقوسى بورننه كيرميه في الحال اول دوايى
كتوروب بورننى طوتوب على الغفله اچيه لر دوا صوغلجانلرك اغزينه
كيروب هلاك ايدر و سوروب جيقارر اكر بو حيله يه اتيمزسه صوغلجانلر
دوانك رايحه سن الورلر و اغزلرين قپارلر بو كره دوا ضايع اولور
فائده ايتمز بس معلوم اولاكه قاعده مذكوره اوزره ايچرسه فائده سز
كورر والا كورمز و اكر مجموعدن ربع درهم الوب بر درم قدر تربد ايله
معا سحق ايدوب وسود ايله قارشديروب على الريق اچسه لر قوردلرى لرك
جمله سن قيرار جيقارر ويا قولردن بويا قوتى معصوملرك كوبكنه اوستنه
قويه لر قوردلرى قرار جيقارر صفت يا قو بيلين و شفتالو يپراغى و صعتر
اودى هر برندن درت درم شنيج و صبر هر برندن بر درم بونلرى سحق
ايليوب ... ايله سركه ايله قارشديروب كوبكه يا قو ايليه لر و حورت
اوتنى داخى دوكوب و سركه ايله قارشديروب معصوملرك كوبكنه ياقو
ايلمك غايت نافعدر صوغلجانلرى قيرار و بو دخى مجربدر نقرادرم
علاج ايدر صار سانمك قتوغن صويوب تمقدار اولورسه اول دكلى

ويا شفتالو يپراغنى دوكوب سركه ايله
قارشديروب معصوملرك كوبكنه
يا قو ايده لر صح

اوزم ایله دوكوب صباح صباح آج قرننه جوز قدر ایكیشر یوالق یوتلر
صوغلجانی قیروب چیقاررر و بو ذكر اولنان ادویه لری یوقاروده استعمال
قادر اولمیان نازك مزاجاره اولا سوداایله حقنه ان ایلیه لر صوغلجانلری
سودك زرایجه سن دوكوب اشاغی اینسه لر كركدر بعده بو حقنه ایله احتقان
ایلیه لر صفت حقنه بلین بر طوتام اكشی انار كوكنك قابوغی و توت
اغاجینك قبوغی هر برندن درت درهم اربلیق كوكی بش درهم بونلری قیناده
وصویندن اللی درهم الوب ایچنه توز درهم شفتالو عصاره سندن یا غنجه
الوب قارشدوره لر و بر درهم طوز داخی قته لر و یاخود شفتالو یاپراغی صویندن
یكرمی درهم و یاخود طوزلی زیتون صویندن قتوب حقنه ایلیه لر و مقعد
ایچنده اولان اوداجق قورد چیقارمق ایچون صبر و صغر اودی و یار یوز
بو اوچنی برابر قارشدروب پنبه یه بولاشدوره لر و اشاغیدن كتنه
كوتوره لر و یا ریوز صوینی پرپنه شفتالو صویی یاپراغی قارشدوره لر و دخی
اعلا اولور غدالردن آو اتلری و طوزلو باصدرمه لر و كوكرجین اتی و طوزلو
نخود صویی و دیمشلر كه شیردغن ایله و بكمز ایله بشمش اون حلواسی یمك
غایت مجربدر و داخی شیلردن مثلا تورنج و جوز داو سیراتمك مناسبدر
و حار طعملو دخی نافعدر كراو یا كبی و سكنجبین سركه دخی معقولدر و جوزرومی
و هندستانی جوزی خصوصا انیسون ایله ~~قرنفل صویی مجربدر~~ و جمیع طوزلی
طبخ اولان
واجی شیلر نافعدر زیرا قوردلری قیروب هلاك ایدرر و باردو رز
شیلردن احتراز لازمدر زیرا بلغمی زیاده ایدرر و یاغلولردن و لبنیاتدن
و بالقلردن و صغر اتندن احتراز اتمك شرطدر قارنیه یلان كیردكده
لازم اولان علاجلر بیاننده در معلوم اولا كه بو بابده اختلاف ایله مشایخ
بعضیلر ممكن دكلدر دیرلر قارنیه كرمك البته معده یه ایرز و ارد قتی بوكه
حرارت معده انی لبشوروب افنا ایلر صاغ قالمق احتمالی یوقدر در لكن بو

بیرا غنك صو

دیره اولان قوردلره
علاجیدر

استعمال ایلیه لر و طوزلو صو ایچك و
كبریتلی صو نافعدر و قرنفل صویی
دوكلمش انیسون ایله مجربدر صح

قارنیه یلان كیردیكنك
علاجی

جواب

جوابی ایكمكندر كه ایچر كردكده حی اولمغله انك حرارت غریزیه سی معده یه
غالب اولمغین متاثر اولوب هلاك اولمزنته كیم صوغلجانلری لبشوروب افنا
ایلمدیكی زیرا كدری اولمغله معده نك حرارتی اكه تاثیر ایلیه مز اكردر ایسه كه
صوغلجانی ایچره حال اولمغین معده حرارتی ایله مالوف اولمشدر تاثیر
ایلمدیكنك سری اولدر اما طشره حال اولان یولیه دكلدر بس الفت
اولمیجق البته متاثر اولوب هلاك اولور دیرلر قالمق امر محالدر در كه
بزدلغ دیرز كه حیته طشره دن ایچرو كردیكی زمانده جائز در كه بر مقدار متاثر
اولوب خسته شكلنده اوله لكن وجودنده حرارت غریزیه موجود اولمغین
هلاك اولمیوب بر قاچ كون دكلن معده نك حرارتی ایله یوداخی
مالوف اولوب متاثر اولمز زیرا مادامكه كیندی حیاتنده در انك حرارت
غریزیه سی كندیسینی حفظ ایلر متاثر اولماز صوغلجانلر كبی اوله و بعضیلر تحقیق
ایلیوب قارنینه یلان كیر دیكنی بز كوردك و حقه وغیر كوردك حكایت
ایلدیلر و بو داخی معلوم اولا كه بعض كمسنه لرك سوداسی حركت ایدوب
اول سوداده بر ریح تولد ایدر و معده ده كزر اول كمسنه انی یلاندر
ایدر و اغزندن یلان كرشدر یو خیال ایدر و احتیاطنه تحقیق ایلر
بزدلغ بو كوننه اوملر كوردك و سودا ایله ازاله ایدیجی شیلر ایچوردك
سوداسی دفع اولنجق اول وهمدن خلاص اولدی اما بعض كمسنه لرك
قوت واهمه سی قوی اولمغله وهمنی دفع ایچون شربت ایچوردكدن صكره بر
یلان بلكور لرو بر قاچ پاره ایدوب حفظ ایدرلر علیله كوسترزلر
شربت یوره كینی سوردوكی زمانی اوتور دیكی آبدزك ایچنه علیل
كورمدین براغورلر بعده كوستروب شربت پاره لیوب جمله سن
چیقاردی شمد الله خلاص اولدك دیو تبشیر ایدرلر خسته دخی كورجك
كندو مدن چقدی ظن ایدوب وهمنی دفع ایدوب اول مرضدن خلاص

بعض نوع بولورلر صح

اولور اما معده یه یلان کیردیکنک علامتی مرضک معده سنده اغری
اولوب لیلا ایاغی صوغوق مقدر علاج صوغلجان چقار معده یلانی اولنانلر
لکن بو بنده تریاق یدرمک کرکدر که یلانک زهرندن بدنی محفوظ اوله
و مثرداخی نافعدر و بو صودلق غایتله نافعدر صفت دوای خراسانی اللی التی
درم کیک بو یوزی بوره ایکی یکرمی درت درهم شفتالو چچکی سکز
درم صبر درت درم بلان و شفتالو یپراغی و ایرلتی یپراغ جمله سی دوکوب
و صقوب صوین الوب و التیوز درهم صونک ایچنده مقدم ذکر اولنان
اجزایی دوکدکدن صکره اوچ کون اوچ کیجه اصلدوب بر صیجق یرده
قویه لر دردنجی کون قرعه و انبیق ایله تقطیر ایلیه لر اول ما منقطردن
سکز درهمدن اون التی درهمه دک ایچوره لر هم صوغلجانی قیرار و هم تمامی
اولدورر و چیقارر و بر مجربدر اگر اکشی اثار اغاجنک قابوغنی قیناد وب
بعده صوین سوزوب بر درهم سوداب تخمی دوکوب صوغوقنی یدکدن صکره
ایچه لر و بعض اطبا خسته یه یلدرلر دیکر تدبیرلر اول مرتبه که دوشوب
بایلور بعده ایاغندن اصارلر و اغزینک مقابلنده سود قیناد وب
طورلر تا که سودک بخارینه طوغری اینه رک طشره چقار و اگر خردلی
قیناد رلر و صوینه ازاجق نشادر و ازاجق کبریت قتوب احتقان
ایلیه لر البته اغز جانبنه چقار بوندن صکره قی ایله حقنه سی آسان اولور
مقعد مرضلرینک علاجی بیانندهدر معلوم اوله که مقعدینک
اشاغیسی بغرسقلره و بغرسقلرک اشاغیسی مقعده متصل اولمغله
بو ترتیبه رعایت ایلیوب بردلو بو ترتیب اوزره تحریر ایلدک معلوم
اوله که مقعد مرضلرینک علاجی مشکلدر زیرا اولمک اشاغیسنده
اولوب مجرای فضلات اولمغله علاج از تأثیر ایدر بو مقعدک مرضلری
چوقدر جمله دن بری بواسیردر بو بواسیرک اصنافی چوقدر بعضی توکلیدر

بخاری اغزینه کیده یلانی سودک
مقعد مرضلری علاجیدر
مقعده متصل
بواسیر علاجی
معده نیک

بعضی

بعضی نسکل کبیدر و بعضیسی تینه در یعنی انجیر کبیدر و بعضیسی کوچکدر و بعضیسی
بیوکدر و بعضیسی مقعدک ایچنده در و بعضیسی طشره سنده در و بعضیسی
جوبانه ایدر را که سیاله درلر و بعضیسی سرطانیدر یعنی براوزر و بعضیسی
سلیمدر یعنی صیر سزدر و کاهیجه دور ایله کلور یعنی اچلوب حیض قانی
کبی آیده بر کره آقار و بعضیسی سنه ده بر کره یاخود ایکی کره یاخود زیاده
آقار و بونک سببی یا سودادر و یاخود بر شی سودا ویدر که جکر
حرارتندن حاصل اولور و یاخود مزاج طلاق فاسد اولمدوغندن اولور
دکاه اولور که بلغمدن دخی حاصل اولور علامتی طوطاقلری بیاضه مائل
اولور و زورقه نقرز اولوب قوری اولور و بکزی صاری اولور و
خفقانی اولور و دلی سیاه اولور قوتی ضعیف اولور و اشاغیدن
ثقل از از چیقار و اگر بواسیره مبتلا اولانلرک بکزی صاری ایله
یشیل بینده اولور و کاهیجه قلاری دبینده کچیک عارض اولور
علاجی اگر عمیا اولوب اقمزسه و قانی غلبه سی وار ایسه مایسقدن قانن
اله لر قاندن صکره اغزی دفع اولمزسه ادسته سلوک یا تشدید ره لر
دم فاسدی چکوب الور طبیعتی بو معجون ایله ملاین طوته لر صفت معجون
قره هلیله و مقل ازرق و قرصافه تخمی هر برندن اون درم بونلری دوکوب
ازاجق بادام یاغیله یوغتنی الوب قدح اغزی بال ایله معجون ایلیه لر
اوچ درت درم بوندن استعمال ایلیه لر غایت مجربدر و اگر
بواسیر سیاله اولوب اقارسه کسمیه لر زیرا انک اقمه سندن چوق
فائده اولور مثلا مالخولیا و صرع کبی مرضلردن امین اولور اما اگر زیاده
افراطله اقارسه واقعه دن وجودینه ضعف طاری اولورسه اول
زمانده قانی کسمک لازمدر زیرا افراطنک استسقایه و یاخود سوء
القنیه یه موادی اولور ایمدی اول صول البنک اسیلمندن قانی الهلر

و بعضی اقار عمیا درلر
افراطنده

دارقه یه قوری شیشه لر اوریه لر واکر قان رقیق وحدتلو ایسه قانی قویدروب
وحدتنی ازاله ایله جک شیلر استعمال ایلیه لر مثلا قوزی قولاغی شربتی
وکل شربتی ومرسین شربتی وریباس شربتی بونلر جمله سی نافعدر واکر بدنده
رقیق اخلاط وباخود صفرا وار ایسه اول بدنی بو مسهل ایله تنقیه ایلیه لر
صفتی صاری هلیله قابوغی بر بچق درم قره هلیله بر بچق درم راوند بر درم
بونلری دوکوب صبحی هندبا صوینده بر کچه طغوز ساعت اصلده لر العقبه سوزه لر
واول صو ایله اون ایکی درم کل شکر شربتی داخی ایکی درم فرنکی قدرت حلوا ایله
حل ایدوب اوستنه ازاجق دارچین اکوب ایچه لر وبو مرهم دخی
طلا ایلیه لر قانی کسر صفت مرهم کونلک قصب وکل ارسنی هر برندن بر بچق درم
ودم الاخوین ایکی درم بونلری سحق ایلیوب بمرده اغیله قاریشدیروب
وطوشان تو کوزی یاتروب مقعده یاقو ایلیه لر اکر مقعدده شیش اولورسه
ایم کومجی بیراغی یابادیه وصغر قوبروغی دکانی تحمی بونلری بشوروب مقعده
یاقو ایلیه لر واکر اغریسی زیاده ایسه اول یاغ قوننک اوزرینه خشخاش
یاغی سوره لر یاخود بنفشه یاغی بیراغی قوبوب غایت نافعدر وبو مرهم دخی
نافعدر خصوصا مقعد شیشی اولمه صفتی تره یاغی وکل یاغی هر برندن
سکز درم بالقجی اوستوبج زرنیخ درم بونلری قاریشدیروب مقعده
سوره لر غایت مجربدر وصوغانی کل الحیده بشوروب بمرده صیار ایسه
ایله دوکوب کل یاغی ایله قاریشدیروب مقعده سوره لر غایت مجربدر
ومقل مرهمی دخی بواسیرک شیشن دفع ایدر ووجعنی تسکین ایدر
صغر قویروغی فرنکی بواسیر ایچون استعمال ایدرلر یعنی هم بیدورورلر وهم
بیراغنی وچیچکنی قینادوب بواسیره یاقو ایلرلر وجعنی شیشنی دفع ایدر
حتی بخور ایلمه سی بله نافعدر حاصلی ایچوره دن وطشره دن استعمالی بواسیره
غایت نافعدر حتی بعض دیارلرده بو اوته بواسیر اوتی دیرلر ادرنه شهرنده و

مقعده یاقو ایلیه لر وقواق مرهمی یاه

اود موسیله

وهم نافعدر

اطراقنده

اطراقنده دخی بتر وبیانی لسان الثور دیکو کلیه وبیراغی ایله قینادوب برقاج
زمان صوینی ایچوب مداومت ایلمک وباخود قورودوب یا قوبرغی کل ایلیوب
وبال ایله قاریشدیروب معجون کبی استعمال ایلمک بواسیری یوریدکلیکدن
ممه لرین کیدرر غایت نافع ومجربدر ویلان یصدوغی دوکوب بال بر معقل
ازرق ایله قاریشدیروب وحب یاپوب استعمال ایلمک بواسیرک انواعینه
نافعدر ودستلوجه اوتی دخی دوکوب بال ایله معجون ایلیوب بر مثقال قدر
استعمال ایلمک ادم بواسیره غایت نافعدر وسکلارینی دوشورر ابن شریف بوکونه
تحقیق ایدرکه اول معجون سکلرک هر نوعنی ازاله ایدر اما فن بله طوتمش
اولسه ازاله ایدر هیچ اثری قلماز وقت اولورکه اوج کونه علی التوالی کیجکله فائده
ایلر وزوره دخی فائده ایلر وبواسیر قانینی هیچ براوت کسمه بواوت برقاچ
کونه استعمال ایلیه لر ابتدا ایرامز قانینی سورر چقاررلر بعده طوتر بو بر غریب
اوتدر بو خاصه دکه براوته بولنمز زیرا هم بواسیری دفع ایدر وهم قانینی
طوتار وخیرکیده زروانتله یعنی بیغمبر چیچکی کوکینی دوکوب بال ایله برقاچ
کونه استعمال ایلسه لر بواسیره غایت فائده ایدر قانینی قطع ایدر مقعد
یارلرنده معقول اولانه علاجلر بیان ایدنده در اکثر یا قبضدن و یاخود
یبوستدن و یاطوزلی بلغمدن اولور ولو مرهم بو علته غایت نافعدر مجربدر
صفت مرهم صغر ایلیکی وطاوق یاغی تازه یاغی وسوسن یاغی وخشخاش
یاغی هر برندن اوج درهم کثیرا بر درم مر اسنک نصف درم کفایت
مقداری بال موی ایله مرهم ایلیوب سوره لر وکل مرهمی دخی نافعدر
وکافور مرهمی دخی نافعدر اکر حرارت ایله اولورسه تزم مجربدر اکر
یاغلو کچینک اچ یاغی اون درم کل یاغی بش درم طاوق یاغی بش درم
بونلری حل ایلیوب بواودیه لر داخی اوستنه قویه لر الحکم سحق
اوتمش مرضی اوج درم اسفیداج الجی درم کونلک قصب هر برندن

دستلوجه یه

وقان ... اولنه عجایب فائده ایلر
قانی کسر کیدرر صح

مقعد خنلری

وطتلی بادام یاغی صح

مقعد شیشی علاجی

مقعد ناسوری علاجی

مقعد چقدوغی علاجی

بر درم بونلری مرهم ایدوب سوره لر لکن قبض اولمقدن احتراز ایده لر **مقعد**
شیشدکده لازم اولان علاجلر بیان اولنده در اولا بر از زعفران ایله
بر ده صاری سنی و گل یاغنی قارشدروب بشوره لر و ایم کومجی
و خطمی و اکلیل الملکی قینادوب بو صو ایله استنجا ایلیه لر اگر مقعدک
شیشی قتی پک اولورسه مرهم باسلیقونی بر ده صاری ویله و یا خود گل
مرهمی ایله قارشدروب سوره لر و اگر آچیلورسه مقعد یاره سنده ذکر
اولنان علاجی ایلیه لر و بو مرهم دخی مقعد یاره لرین اوکلدر **صفت مرهم**
اسفیداج و مرداسنگ هر برندن درت درم کوتلک و شب یمانیدن ایکی
اوچ درم صبر بر درم زعفراندن نصف درم کفایت مقداری بال مومی
ایله و مرسین یاغیله مرهم ایلیه لر **مقعد ناسوری اولدقده مفید اولان**
علاجلر بیان اولنده در ناسور دیدکلری بر دلکدر مقعدک کنارنده اولور
اریک آقر شیشک شکله سندن یا خود هر یاره دن حاصل اولور
و کاه اولور که ناسور معاء مستقیمه اولور و کاه هیچ نشانه جانبندن
اولمیه بو مرضک علاجی مشکلدر لکن اولا بدنی تنقیه ایلیه لر تا که اخلاط
فاسده دن پاک اوله بعده اگر اول دلیک اغزی کوچک ایسه اغزینی
سوک ایده حنظلیا ناقوموق ایله بعده غافث و زیتونی قینادوب صوینه
ازاجق شب قویوب زراقه ایله اول دلکه صوینی اوقال ایدوب
یا بقیه لر بعده دلکنه مرهم شب قویه لر و شاف دخی محمد بن زکریانک غایت
نافع و مجربدر **صفت شاف** صبر و کوتلک و انزروت و دم الاخوین
و جلنار و اثمد و شب و زنجار جمله برابر اوله بونلری شاف ایدوب استعمال
ایلیه لر **مقعد چقدقده معقول و مناسب و مجرب علاجلر بیان اولنده در**
بو مرض مقعدک فضلاتندن زیاده عارض اولمه دن اولور و یا خود زیاده
صوقدن و یا خود صوق طاش اوزرنه اوتورمقدن اولور و یا خود زحیر

طریقیله

و قوزی قولاغی و سیان باللی و قره باشی بستوروب یاقو ایلیه لر صحیح

جگر خسته لکلری علاجی

طریقیله زور دندن و یا شیشدندن حاصل اولور پس علاجه مباشرت ایلدکلرینده
اولا ملین شیاف یاقو ایلیه لر مثلا ایم کومجی صاری اغی و خطمی صاری اغی و بابادیه
و کتان و بوی تخمی بونلری قینادوب تره یاغیله یاقو ایلیه لر خصوصا
شیشدندن اولمش اوله و بو یاقو غایت مناسبدر زیرا یوشادر
بعده مقعدی الحجر و قوه ابلجه اوزرینه قابض شیاف قویه لر یعنی کوتلک
و دم الاخوین و ساقز و گل و گلنار و مازو و مرسین بونلری دوکوب
اوستنه اکه لر و اگر زحیردن اولمش ایسه ابتدا احتقان ایلیه لر ما بینده
استفراغ ایلیوب بعده مذکور اولان علاج ایلیه لر و اگر ارخاء
فضلاتندن اولمش ایسه کوتلک و چام ساقزی و مصطکی و لادن بونلری
بخور ایلیه لر و یا خود مقل و یا خود جوز بوا و یا خود قرنفل و یا خود سنبل
بخور ایلیه لر بعده سنبل یاغیله یا دفنه یاغیله و یا خود قسط یاغیله یا علیه لر
جگر خسته لکلری و علاجلری بیان اولنده در معلوم اولا که جگر صاغ اکه کلکلر
آلتنده اولور طرف محدبی یعنی بوغری طرفی اکه گلکل جانبنده در و مقعری
یعنی چوقور جانبی معده طرفنده واقعدر معده ده هضم اولان طعامک صافیسی
ماساریقا طمرلرندن چکلوب جگره کلوب جگرده بر دخی هضم اولوب اخلاط اربعه
بو جگردن حاصل اولور و قانی طمرلر واسطه سیله اعضایه یاییلور و بدنه غدا
اولور صفرا اوده وارر و جگرک طرف مقعرنه متصلدر سودا دخی
طلاقه وارر و بلغم قان ایله مخلوط و ممزوج طمرلرده اولور معلوم اولا که جگره
امراضدن چوق مرض عارض اولور و هضم ثانی جگرده اولمغله جگر نقص اولورسه
سایر اعضا دخی مریض اولور لکن جگره عارض اولان امراضک بعضیلری
بعضیلرندن مشهوردر بیان ایلدکلری معلوم اولا که جگرک سوء مزاجی
اکثریا مادی اولور کندی ماده تولدینه محل واقع اولمشدر زیرا کیم معده ما
بیان اولندی لکن یکی اقتضا ایدرسه سوء مزاج جگرده حادث اولمیه زیرا

سو، مزاجی حار اولسه صغرا تولدنه موجب در اکر بارد اولورسه بلغم تولدینه موجب در

الحاصل جگره بر ماهر مقاره اولورسن جگرک سو، مزاجی حار اولسه سببی یو یک

حرارتیدر یعنی بویه کک حرارتنده حاصل اولمقدر یاخاریلردن اولورو یا چوق

بخارلی شیلر یمکدن اولور مثلا قلفلی و بیبرلی شیلر کبی زیاده طوزلو شیلر

یمکدن اولور و اسیه هواده چوق کزمکدن اولور علامتی اکر صوصامق و طعام

اشتهاسی از اولمق و بولی زیاده صاری اولمق و نبضی سریع اولمق و دیلی

قوری اولمق و الی ایاغی یانمق و اسی شیلردن متضرر اولوب صوق شیلردن

منتفع اولمقدر امدی بو علتک علاجی اکر قوتی وار ایسه قان الالر زیرا قان

المق حرارتی تسکین ایدر و هم ماده یی تقلیل ایلر بعده هند باصویله ترهندی

ایله ملدوب ویا اول صو ایله صباح صباح نیلوفر شربتنی ازوب ایچه لر غایت

نافعدر و ریباس شربتی و رمان شربتی و صندل شربتی بونلر دخی نافعدر

و بو مطبوخ جگر حرارتنه غایت نافعدر صفت مطبوخ اجی مارول بیراغی

و لسان الثور بیراغی و قوزی قولاغی بیراغی هر برندن بر آووج نیلوفر چیچکی بر دانه

مار دین اریکی اون بش دانه بونلری صویله پشوروب بعده ایچه لر اکر

درم اکه یمش صاری صندل بونه بر بش ویر درم کل و کلاکربی بر قوبه و

بر مقدار طوره بعده سوزوب اول صویله منفشه شربتنی ازوب ایچه لر

اکر ایچنه روح زاج دن برقاج قطره طامدوب بعده ایچوسه لر غایت

معقولدر و جگر اوستنه ضماد الصندلین قویه لر روایت اوزره

و مارول عصاره سی قویه لر و قباغی رنده لیوب ایچنه برقاج طامله کل

سرکه سی قیوب جگر اوستنه یاقو ایلیه لر و غداسی اجی مارول اصلنه سی

بلج صویله پشوروب یدوره لر و قباغی داخی بلج ایله پشوروب ویره لر

و معلوم اولا که ما الجبن واره صوی غایت نافعدر و خیارک ایچنی

یمک غایت نافعدر خصوصا سکنجبین ایله اوله سو مزاج بارد اکثریا رطوبتله

اولور

اکر اسه

اولور سببی صوق شیلر تناول ایلمکدن حاصل اولور قباق کبی و یوغرت کبی

و صوق صویی چوق ایچمکدن و قانی چوق اقمقدن اولور و کاهیجه جماع

دمدن اولور علامتی اولدر که دوداقلری و دیلی بیاض اولور و صوصمز لکی آز

اولور و طعامه اشتهاسی زیاده اولور و بولی بیاض اولور و نبضی بطی

اولور و بو مرضده غفلت اولنوب علاجه دیقت اولنماز ایسه

استسقایه مؤدی اولور علاجی اولدر که بلغمی وار ایسه بلغمی چیقاروب

بدنی تنقیه ایلیه لر و اکر دم محتبس ایسه قان الالر و معجونلردن مناسب اولان

دارچینی معجونی و دواء الملک و دواء الکریم و اقراص دن قرص غافث

و بو قرص داخی غایت مجربدر جالینوس بو ترکیبی ایتمشدر صفت قرص

انیسون و کرفس تخمی و اسارون و بلیلج و اجی بادام بونلر برابر الوب

و سحق ایدوب بیانی بالیله قرص دوزوب بعده لازم اولدقجه بال

صویله بر درهمنی استعمال ایده لر بعده صبحی یاغل ایله یاغلیه لر افسنتین

یاغی کبر و سنبل یاغی کبی و بو مرهم بو ترکیبمز در جگر برودتنه غایت مجربدر

صفت مرهم سنبل یاغی و افسنتین یاغی و مصطکی یاغی هر برندن اون

درم سنبل و عود و قرنفل و بلیلج هر برندن ایکی درم و مصطکی و غافث

و زعفران هر برندن بر درم بونلری کفایت مقداری بال مومیله مرهم ایلیه لر

و جگره طلا ایده لر و غدالرک بارد لرندن بغیر قباق و خیار کبی دخی احتراز

ایده لر و معطر دارچین صویی ایچک مناسبدر و کوکرچین کبابی و کلک

کبابی مناسبدر خلق ایچنده سده دیدکلری جگرک سده سیدر بونلردن

چوق مرض حاصل اولور و بو جگر سده سنک علامتی صاغ جانبنده بر

شیشی پیدا اولور که براغر یلق حس اولنور و بر وجهی اولوب تنفسی طار

اولور و لونی متغیر اولور و آغرلق زیرا طحال زیر ایده لر اشغال

غدا و حل اولماز و اشتها غیدن تبغل چوق چیقار اما بو آزا دلور و کاهیجه جماعی

و دواء المسك ...

نعل ...

بله اولور علاجى اولدر كه اكر قان زياده ايسه باسليقدن وياخود صافن الينك
اسليمندن قان آله لر اكر بواسير قانى ويا حيض قانى احتباسندن ايسه صافن
طمرندن قان آله لر وياخود بواسير اوزرينه سلوك ياپشديره لر واكر ا
وار ايسه هند باشى شربتى وهر ننتين شربتى ويره لر وبندورياردن ممتجلى
الجوره لر ودينار شربتى مستحلب ايله الجوره لر واكر برودت وار ايسه اصول
شربتى الجوره لر ودبلين شربتى وغافث شربتى الجوره لر ودوا الكركم وقرص العافث
راوند ايله الجوره لر وبزنتين شربتى راوند ايله الجورمك مناسبدر
معلوم اولاكه بو علاجلر اسكى علاجلردر كتابلرده جمله مسطوردر لكن بو عصرده
بو علاجك الجينه روح زاجدن بر ايكى قطره وياخود قير قموط طرددن بر درم
قدر قاتوب الجوره لر غايت معقول ايتمش اولور واكر علت اسكى اولوب مزمن
علاج پذير اولمز ايسه جلاك معجوني وياخود جلاك شربتى ديرمك كركدر وبو جلاك
جوارشى مجربدر **صفت جوارش جلاك** نسخى اولتمش درم جلاك سكز درم
شكر اللى درم بونلرى غافث صويله حل ايدوب درت قطره قرنفل ياغى
قوب قوامه كتوردكدن صكره بر مرتبان اوستنده دوكوب ياغلجه پارچه
كسه لر وحفظ ايده لر وقت حاجتده اوچ درهمدن درت درهمه دكين
استعمال ايليه لر لكن استعمالندن صكره طومسوب تا بوريلو طاقتى قالمايه
اولنجه كرمك كرك وغليظ طعامدن يعنى پرنج بلاوى ولبنيات وهرايسه وبيبر
وباصديرمه كبيلردن پرهيز واحتراز واجبدر وادوزم ايله چام فستقى
وياخود فندق يسه لر وبيمكلرنده معدنوس وياخود كرفس ودارچين ايله
يسه لر ودولج وياخود ككلك معدنوس كوكيله وكرفس كوكيله تشوربتين ويره لر
جكر شيشندكده لازم اولان علاجلر بيانندهدر جكرده آسيب شيشلر حاصل
اولسه يا صافى قاندن اولور ويا صفرا ايله مخلوط قاندن اولور وياخود
بلغم ايله وياخود سودا ايله مخلوط قاندن اولور سببى بو مرض جكرك حرارتى

زياده

زياده اولمغله جنادنا جاره جيكلدكدن صكره اولور وياخود جكر ضعيف اولمغله
كندويه دوكلن ماده يى دفع ايده ميوب قبول ايلديكندن حاصل اولور
علامتى اولدر كه صاغ جانبنده زيادة اغرى اولور وسيتمه سى اولور وزياده
حرارتله وقورى اوكسورك ايله ونفسى طار اولور وسيتمه سى كيجه ايله زياده
اولور وصاغ طرفنه ياندقده وجعى زياده اولور ونبضى تيز اولور و
صو صايوب دلى قورر وكاهيجه سياه داغى اولور ومكسيعتى قبض اوزرينه
اولور وبو مرض ذات الجنبه مشابهدر لكن حاذق طبيبلر عندنده خفى دكلدر
نبضندن واوكسوروكندن علاجى معلومدر جاليسوس ايدر صاغ الينك
باسليقندن فصد ايليه لر تا بايلمق مرتبه سنه وارنجه اما هزم بايلمزده
قوتى وتحملى مقدار آلنوب بعده طوتوب نه المق يعنى تدريجله آزاز
اقتمق راجحدر لكن ضعف قاننى المق واجبدر تاخير قطعا جائز دكلدر
اكر درم محدب كيبده ايسه حقنه لينه مسهلدن مناسبدر اكر مقعدنده
ايسه مسهل انسبدر كل مكر رشرابى ومكرر بنفشه شرابى وقدرت جلواسى
وخيارشنبه وتمر هندى كبى مركبلردن ويا غافليقون معجونى كبى واكر بلغم
علامتى وار ايسه غاريقون ومجوجان ايله اسهال ايليه لر اكر سودا غلبه سى
وار ايسه مسهلنه افتيمون وبسفايج قته لر وجكر اوستينه ايوا ياغى
وصندل وكل سركه سى مجموعنى بر بزه قارشديروب قويه لر وياخود ابو
ضمادى قويه لر **صفت ضماد** دمار واو هندبا بيراغى وابنت اوزومى
وسكر يا بيراق بونلرى دوكوب وازاجق سركه ايله قارشديره لر وجكر اوستينه
ياقو ايليه لر وضماد الصندل ايله ياقو ايلمك مناسبدر وذكر اولنان
ياقولر ابتداده اولور اما بعده بو ياقو قويه لر **صفتى** كل ياغى وايوا ياغى
هر برندن درت درم يابادية ياغى وافسنتين ياغى وطوراق ودنه ياغى
هر برندن ايكى درم كل سركه سى اوچ درم كفايت مقدارى بال موم ايله مرهم

ایلیوب یاقو ایده لر و مرضک زیاده لکی زماننده بو یاقویی تویه لر
و یابادیه و بوری تخمی و کوک سوسن یاغی و زیت عتیق و زوفا و یاربوز
طبیخلری قتیه لر اما مرضک انتهاسنده یالکز بو مذکورلری یاقو ایلیه لر و تغلیظ
طعامدن احتراز ایده لر حلوا اکل و حلویه مارول ایله هندبا ایله لسان
ثور ایله تخمی بشوربی صوین ایچه لر و کاهیجه جلک شیشه یک اولور اکا
صلابت الکبد درلر بونک علاجی کوجدر لکن کینه بونک علاج اوستنه
یوشادیجی و تحلیل ایدیجی شیلر قومقدر بو وهم کبی مثلا داخلیون و فرهمی او
التی درم جادر اوشاغی و مقل ایکی ایکی درم سرکه ایله حل اولنمش اوله ایکیشر درم
قاز یاغی و صمغ ایلیکی هر برندن اون التی درم بونلری کفایت مقداری بال
مومیله مرهم ایلیوب جکرک اوستنه قویه لر غایت نافعدر و ایچرودن
سماقونیا ایله جادر اوشاغی حب ایلیوب دائما استعمال ایده لر اکر بو مرض اسکیوب
علاج تأثیر ایلمسه صبار دینه ایله ازاله کورلمه قیناد و ب ایچویه لر و بو مرضده
جلک معجونی و جلک شربتی جمله دن قوی و النفعدر سوء القنیه بو مرضده
جکر ضعفندن و یاخود جکر سده سندن و طلالی شیشندن و یاخود طلاق معده دن
و کاهیجه معده دن و دماغده حاصل اولور اما نادردر و کاهیجه اوزون خسته لکلر
عقبنده عارض اولور و کاهی دم بواسیرک و حیضک احتباسندن و کاه
افراطندن حاصل اولور دلیلی ایاق و یوز کوز شیشر الحاصل مقدمه استسقادر
بو مرضک علاجی سببنی ازاله ایلمکدر بو مرضده فصددن منع ایلمشلردر
اما ابن سینا اکر بو مرض احتباس حیضدن و یا دم بواسیر احتباسندن حاصل
اولورسه فصد اولنمق جائزدر و معقولدر دیمش باقی علاجلری جکرک سوء مزاج
باردی حصدونه ذکر اولنان علاجلردر و بو حب داخی بو مرضه غایت مناسبدر
و مجربدر صفتی راوند ایکی درم سنبل هندی بر دانک بونلری سحق ایلیوب
یلین شربتیله حب ایلیه لر و هر کون بو حبدن نصف مثقال بر درهم وارنجه

سوء القنیه

اولورسه

استعمال

استعمال ایلیه لر غایت نافعدر و لوسعوف فرنک طبیبلری اراسنده مشهوردر
بو مرضه استعمال ایدرلر غایت نافعدر و مجربدر صفتی بلبن صویله و سرکه ایله
دفعاتله یتشمش و قورومش طارق قوصاغز یکرمی درت درم خولنجان و دارچین
هر برندن اوج درم قرنفل بر تخمی درم زعفران بر درم قورد جکری قورودلمش اوله
اون التی درم کل شکری یکرمی درت درم جمله سی سحق ایلیوب صبحله ایکی درهمدن اوج
درهمه دکین دارچین صویله استعمال ایلیه لر استسقا بو مرض اوج نوعدر
بر زقیدر که طولونه درلر ادمک یعنی مستسقینک قارنی صو ایله
طولوم بکزر انکیچون زقی درلر بو مرضک اولا تبه صو ایله مخلوط اولورکی
حتی بنقلری صو ایچنده یوزر کبی اولور بونک علاجی مناسب شربتلر ایله صوینی
چقارمقدر اطباء سلف بو مرضه قولانیه استعمال ایدرلر ایمش لکن مخاطره لی
اولمغین متأخرین انی ترک ایدوب شمدیکی زمانده یکی دنیادن بولمشلردر
جلاپه دیدکلری کوک که یکی دنیادن کلور بو مرضه غایت نافع اولمغله انی
استعمال ایدرلر صوینی سوزر چقاررضر سنز دربر ازاحق زنجبیل ایله
اول کوکدن بر درم ویررلر و بوندن خفیفدر بر از احق زنجبیل ایله بر درم
مجوقا ویرسه لر نافعدر و بر صمغ عربی داخی واردر انکا غوناغانینا درلر
بو مرضه غایت نافعدر بوندن نصف دانک و یاخود بر دانک ریوند زنجبیله
ویره لر و مسهلاتدن صکره جکره قوت ویره جک شیلر استعمال ایلیه مرض
افسنتین و قرص عافث کبیر و قرص مو طرطره دن بر درهمی بالدری قره
صویله و یا غافث صویله ویره لر هم ادرار ایلر و هم جلیندر و سده لری
دخی فتح ایدر ودخی ادرار ایچون و تخفیف ایچون وجوهره قوت ویرمک ایچون
یکی دنیاده بولنان صاصفراس غایت نافعدر قیناد و ب صوینی ایچورسه لر
غیری علاجه محتاج اولمزلر اسطرلسعوف ایله لر هر نه طریق ایله استعمال
ایدرلرسه جایزدر و طاروی طوز ایله قاوروب و بر کیسه یه قویوب

استسقاء زقی

قارننه یاقو کبی قوسه لر معتدللر و بو ضماد زم مجرب در طشره دن قورلر
صویی اسهال ایله چیقارر **صفت ضماد** قزغه دو گلکی کوکی و سنم قباق
هر برندن سکز درم بونلری زیتیله تکلم بشوربدی لر مرتبه که مرهم کبی اوله بعده
ایچنه تخم حنظل و غاریقون هر برندن ایکی درم و موز قوزیشی و محموده هر
بر درم و خربق اسود دود موربوزن هر برندن یدی درم بونلری قارشدیروب
دباغ یوملی ایله مرهم ایلیوب قارننه یاقو ایلیه لر و چلاک معجونندن و چلاک سفوفندن
بو مرضه دخی غایت نافعدر و خسته یه واجب و لازم اولان بودر که صو
ایچمیه دن و یاش میوه لردن و یاش طعاملردن کمال مرتبه احتراز ایلیه لر و قمیز
شیلر استعمال ایدوب کلک و کوکرجین و سرچه یه لر و یجسماد و حمق ایله
اوزم یه لر و صو یرینه صاصغراس صویی ایچه لر **استسقاء طبلی** بر نوعنه
دخی استسقاء طبلی درلر زیرا مستسقی نک چوغ ریحله بر مرتبه شیشر که
اکر قارننه اورسه لر طبل کبی اوتر دکوکی یانندن و جعی اولور و بلی داغ آغرر
و طبیعتی قبض اوزره اولور بو مرضک علاجی تحلیل ریح ایدیجی شیلر و مکرر
مثلا ایارج فیقرا ایله غاریقون غایت مناسبدر بعده بو سفوفی ویره لر
ریحلری طاغیدر و معده یه قیز دیررو جگره قوت ویرر **صفت سفوف**
خولنجان و دارچین بر ریحی درهم اغاج قاونی قبوغی و عود اغاجی و جوز بوا هر برندن
بر درم و انیسون و کراویا هر برندن ایکیشر درم مجموعی مقدار ایله
سفوف ایلیه لر و قارنی اوزرینه ریحی طاغیدیجی شیلر قویه لر الطف دیجه
طوز ایله قاورب قویه لر و سداب یاغی و دفنه یاغی سورمک غایت نافعدر
و فقرا الحجول مجرب علاج بودر که صغر یرشی و کجی ترشی کوکرت ایله
صینک بولنه ایله قارشدیروب یاقو ایلیه لر و مریض ممکن اولدوقجه
مرتبه الحک بمه دن احتراز ایلیه لر و کلک ایاتی مناسبدر و صو یرینه
و صاصغراس صوینی ایچه لر **استسقاء لحمی** بر نوعنه داخی استسقاء لحمی درلر

استسقاء طبلی

دیجی

که

صاقز

استسقاء لحمی

معلوم

لحمی

معلوم اولا که بو استسقاء سوء القنیه نک نهایتیدر یعنی سوء القنیه مقدمه
استسقادر دیدکلری مطلق دکلدر بلکه استسقا انواعندن استسقای
لحمینک مقدمه سیدر و بو نکله سوء القنیه نک فرقی بودر که بونده اولان
مرض قوتی سوء القنیه ده اولاندن زیاده در و استسقای لحمیده سوء
مزاج داخی بوندن استحکم در علامتی اولدر که جمیع بدنی شیشر اکر برپرمق
برماق ایله بصه لر خمیره باصمق کبی باتروقالدردقده بر زمانه دکین بر چقور
بر چقور قالور بو علامتی داخی لونی بیاض اولور و ازاجق حرارتی اولور
و لقنسی طار اولور بو مرضک علاجی مجوقان ایله و غاریقون ایله بدنی
ماده دن تنقیه ایلمکدر و داء الورطظیم ایله و بو مردرینک عصاره سی بو مرضده
غایت نافعدر و بو مرضک ادویه لرینه و مسهللرینه سنبلدن و ملکدن
براز قاتمق لازمدر البته قته لر و مستسقی نک اعضاسی دائما دغنرلیه
و اوزرینه کوکورت و شب کوشالک سحق ایدوب و سرکه ایله قریشدیروب
بدننه و قارننه سوبه لر و بو مجرب و بلیغ دارد و قورماغ الی زیتیله قینادوب
سوررسه شیلرین طاغیدر خوق تجربه اولنمشدر و بالخاصه نافعدر
و کریه ایتمک داخی استسقاء لحمیه یه بالخاصه نافعدر و واجبدر که
صو یرینه بنفشه اغاجی و صاصغراسی قینادوب ایچوبه لر و لازم کلدکجه
بو نکله درلده لر غایت نافعدر و طعاملری سرچه و بیابان کوکرجنی
و کلک و حل قوشی اوله و معلوم اولا که جالینوس امراض حاره نک
تدبیرینه بنیه ایدوب اکر استسقاء لحمی نک سببی حیض قاننک و یا
بواسیر قاننک قطعی یاخود معتاد اولمش ایکن قاننک احتباسندن اولورسه
و یاخود طحالک امتلاسندن اولورسه و یاخود تحلیل ازاد المغله و یاخود
قان آرتورجی شیلر تناول ایلمکله طحالک امتلاسی ایسه اول زمان
صافنه رق و نحر ایله رک تنقیص ماده ایچون و حرارت غریزیه یه ترویج

بدننه

تدبیرینه

جلیجون قان اله لکن امتلاد تم اولوری الوررسه شترکن و باسلیقدن الالر
واکر احتباس حیضدن و حتباس بواسیر جلیجون الورلرسه صافندن الالر
دهنعته برکره توصمق عادت ایده لر وقوصمق مراد ایلدکلرنده تورب
تخمی الجوب قوصه لر و شربتلر افسنتین و شراب اصول و سکنجبین
عنصلی اوله لر **طلاق ورملرینه علاج بیانندهدر** معلوم اولاکه طلاق
صول طرفده اکه کلک التنده اولور و طلاق سودانک محلیدر زنته کیم اود
صفرانک مکانی اولدوغی کبی و جمیع جکره عارض اولان امراضک
مجموعی بوکه دخی عارض اولور لیکن ایجیلر اکا اولان علاجلر بوکا دخی
مناسبدر لکن بونک علاجی اندن اقوی اولمق لازمدر **طلاقده سده
اولدقده مجرب اولان علاجلر بیانندهدر** بو مرضک سببی اکثریا
سودا و بر غلیظ خلطدر و دخی دم بواسیر و دم حیض محتبس اولمقدن حاصل
اولور و با طلاقک حرارتندن اولور کیلوس هضم اولمدین کبدندن جکر
و یاخود معدهده هضمی ضعیف اولدوغندن اولور علامتلری اولدر که صول
جانبنده بر آغرلق اولور و حرکت ایتدکجه آغرر و بدنک لونی بوزلور
اولور و بعضیسنه لرده خفقان و قورداو کسورک و ضیق نفس
و مالخولیا دخی عارض اولور و بو مرض اسکیدکده جوق مرضلره
مؤدی اولور استسقا کبی و جذام و اوبوز و کبی اکثر علاجی بدنی
مادهدن تنقیه ایتمکدر بعده سدهلرین اجهلر و بو مغلاب مجربدر
صفت مغلاب اکرلین کوکی و بسفایج و ایلغون اغاجنک قبوغی
هر برندن درت درم کمادریوس و التونوتی هر برندن برطوتام
و حکر دکستر اوزم سکز درم بونلری قیناد و ب صوینه الی درم الوب
و ایچنه نصف درم غرموطراره قانوب باندری فرة شربتیله ایچه لر
دکا هلیجه لیتینک ایچون شهتره جبی مناسبدر و دخی آموق معجونی مناسبدر

طلاق ورمی علاجی

سکنجبین ایله ص

طلاق سدهسی علاجی

زنتین بی ع

اکر بونار

اکر بونار تا تیر ایلمزسه حلاک معجونی ویره لر و طلاقک اوستنه کبره یاغلیه
داجی یا دم یاغلیه یا غلیه لر و قرص کبره و قرص ادرسا غایت نافعدر و غلیظ
غدالردن صاقنه لر برنج و هریسه کبی احتراز ایده لر و بدیکی طعام ماره قوش
قونماز و رازیانه و خردل قته لر و تورب یه لر و ایلغون اغاجی صوینی
ایچه لر ایلغون اغاجندن ظرف یاپوب دائما صوینی انکله ایچه لر
یا ایچه نافعدر **طلاقده شیش اولدقده مجرب علاجلر بیانندهدر**
اکر شیش قاندن اولورسه اغری صول طرفنده زیاده اولور و جمله بدن
اغری اولور اکر صفرادن اولورسه اغریسی صانجی کبی اولور صانجی و
صوسزلق عارض اولور و اغزی آجی اولور و ادیخوا اولوب مزدکا هلیجه
هذیان سویلرد کاه اولورکه کونده آتش کی ستمه سی اولور و اکر بلغمدن
اولورسه بدنی آق اولور و جمیع آزا اولور و صوسزلغی اولمز و اکر سودادن
اولورسه بکزی قرامترق اولور و کاه اولورکه اوج کونده بر ستمه سی اولور
علاجی صولالک با سلیقدن یاخود اسلیمدن قان الهلر و اکر شیش حیضک
و یا دم بواسیرک احتباسندن اولورسه صافندن قان الهلر و قانی جوق
اقیتمغه سعی ایده لر بعده اوزرینه ابتدا کل یاغیله سرکه قویه لر بعده مغلاب
ویروب بعده مسهل ویره لر و ماده سی بو شربت ایله تشور ب
زنتین شربتی کبی و بنفشه شربتی کبی و هندبا صوی کبی و شهتره صوی
و سکنجبین سکری کبی بعده طبیعتی اسهال ایلیه لر الی درم دبا قانیقون
معجونی شهتره صوییله و هندبا صوییله ازوب ایچنه یکرمی درم کل شکر
شربتی قتوب ایچوره لر و تنقیه دنصکره بو یاقوی قویه لر **صفت یاغ**
اربه اوتی و کل قوروسی و ملان و بابادیه هر برندن درت درم
بونلری دوکوب کل یاغیله برابر زعفران قارشدیروب یاقو ایله
بعده اوله موضعی کبره یاغی و زنبق و بابادیه یاغیله یاغلیه لر و جمیع حرارتی

طلاق سشیسی

وریا صویی ع

زیاجه

دبقله اوتی ص

یاکبره یاغلیه

ساکن اولدقدن صکره اگر بکلک قالور ایسه بو یاقویه قویه لر صفت یاقو
کان تخمنک اوندر بوتی تخمنک اوندر وارسه اوندر هر برندن بشر
درم والتی دانه سرکه ایچنده اصلنمش انجیر دقاز یاغی و کوک سوسن یاغی
دکره یاغی بونلردن کفایت مقداری الوب فی کراولنه اوز ایله
قارشدروب مرهم گبی ایلیه لر و اوستنه سوله لر و نوشادر
و هم شیشنی طاغیدر **طلاقده بکلک دلسه معقول اولان علاجلر**
بیانندهدر بو کونه مرضک طلاقی سوک اولوب بکلک اولور خلق
اکا طلاقلی دزر اعلا علاجی بودر که صواطرقنده اکه کبی الشده بر قایتلق
اولور و سوک اولور و بدن ضعیف اولور و بدنک رنکی متغیر
اولور و طعام یدکدن صکره اغرلق دوشر و تیز تیز صولور علاجی
بادم یاغیله اصول شربتینی برقاج کونه دک ویره لر و برقاج کون داخی
التونه اوتی ایله تمکش سرکنجبین ویره لر و برزنتین شربتی و عافت
شربتی داخی غایت مناسبدر کند و مجربمزدر بعده مسهل ویره لر بو
معجونی هم سده لری آچر و هم شیشلری کیدرر هیچ نظیری یوقدر غایت
نفعلی دیدلر **صفت معجون** کبره کوکنک آقی بوقی و کوید افتیمون
دستنالکی هر برندن بشر درم و قومو طرطه اوج درم انیسون ایکی درم
و قرنفل نصف درم بونلری سحق ایدوب سکنجبین ایله معجون ایلیه لر
دربس درم مقداری بوندن ویره لر و کافیجه یا جبن ایله
ویره لر مناسبدر اگر بو معجونی کونده آشر کاه ایکی کونده آشر
استعمال ایدوب و استعمالنده اوزرینه ما جبن ایچه لر بو عمله
ملازمت ایده لر غایت نفعی مشاهده ایده لر و بو جبن دلقی طلاقک
بکلکنه غایت مناسبدر و فرنک اطباسینک غایت معتمدی اولان
حب دیدلر **صفت حب** سرکه ایله حل اولنمش جاه در اوشاغ اوج

درم

طلاق خشونتی علاجی

درم صبر الثی درم راوند و غاریقون و ساقز و بلسان طونی هر برندن
بر درم انیسون یاغی که تقطیر ایله چقمش اوله و بو یاغی فرنکستانده چیقار
د اسطانبوله کتورلر بز داخی الوب چوق استعمال ایلدک که
الحاصل بو یاغدن اون ایکی قطره قاتوب و حب ایدوب بیکی درم قدر
ایچه لر و اوستنه اکثرلتی کوکی قیناد وب صوبندن ایچه لر بو عطر
طلاق شیشنه و سده لرینه جلک معجونی و جلک شربتی قدر علاج
اولمز زیرا هم سده لری آچر و هم نوشادر بکلکی کیدرر غایت نافعدر
داوزرسنه دخلیون مرهمی یاقو ایلیه لر داخی باذام یاغی و کبره یاغی
سوله لر بو مرهم داخی غایت نافعدر **صفت مرهم** بابادیه یاغی
درت درم کبره یاغی الثی درم صمغ ایلکی اوج درم و سداب یاغی و
سرکه هر برندن ایکی درم زعفران اوت بغدادی اغی بونلری بال موم ایله
مرهم ایدوب سوله لر خواصده مذکوردر بوز اغی طلاغنی قورتیدوب
و بر درم مقداری دوکوب الحیسه لطلاغی ازیدر ابن شریفانیدر
جمیع طلاق اوتلرندن فائده تلودر هر نه قدر اسکدوه اولورسه
بنه کیدروب دفع ایدر کوک سوسن ربیندن بر مثقال اودوکوب
الوب اون درم سکنجبین سکری ایله قارشدروب لاامادل طلاقله
سکنجبین سرکه سی غایت کسکین اوله اوج کونه علی التوالی صباح
استعمال ایلیه لر اوزرینه دریحق طعام ییمیه لر بلکه برقاج ساعت کچدکدنصکره
یه لر طلاقی ارید وب کیدرر **برقان** صاریلغه دزر اکی نوعدر برینه
صاری برقان درلر صفرادن حاصل اولور و برینه قره برقان درلر
سوداون حاصل اولور هر نوعی داخی واردر که بو ایکیدن بر کیدر
ثلر رنک اولور زیرا صفرا ایله سودانک اخلاطندن اولور
برقان اصفرک سببی چوق قدر کیمیسی حکرا ایله ادوک بیننده سده

علاجلر فائده ویردیکی صح

علی الریق بر طاهر آرد بچه صح

صاریلق علاجی

بيدا اولمغين صفرا اوده وار ايسه بدنه يايلور و ياخود اوده ايله
بغرسقلر بيننده اولان يوللر بسته واقع اولمغين صفرا بغرسقلره وارامز ايسه
طشره بدنه يايلور و صارليق حاصل اولور و ياخود جگر حرارتندن
صفرا زياده تولد اتمكين اوده صغاميوب بدنه يايلور و حكاه
اولور كه اتشك اورنك و ياخود زعفران رنك و ياخود بوز رنكنه
بر زهرلى جانور صوقمسندن حاصل اولور علامتي اولدر كه جمله بدن
صارى اولور حتى گوزك بياضى داخي صارى اولور و بولى خود
زياده صارى اولور حتى بر بزه بيلا اولوب ايله آلصله لر بعده قورتسه لر
گويا اول بزه صارى بويا اورمش گبي اولور علاجي اگر سده وار ايسه
بزنتين شربتي ايچوره لر ديار شرابي داخي مناسبدر و صفراى
سورمك ايچون بو مسهلي ويره لر **صفت مسهل** هر برندن ايكشر درم راوند
چيني و زاج سنبل هندي ايكي بوبللري ايكيسي سحق ايدوب هندبا صويله
درت بش ساعت قدر اصلدوب بعده سوزه لر و ايچنه فرنكي
قدرت حلواسي و گل مكرر شربتندن اون ايكيشر درم قته لر بعده
صباح على الريق ازوب ايچه لر و ديا قاتليقون معجوننك يدي درم
الوب بر درم قريموطرطر دخي قتوب ايچه لر سده لري فتح ايدر
و هم اخلاط محترقه دفع ايدر غايت مجربدر و ياخود ايكي درم راوندي
ماء الجبنله اصلدوب و ايچنه بر ازاجق دارچين داخي قتوب بعده
سوزوب ايچه لر و اگر طمرلر طولو اولوب قان علامتي وار ايسه
فصد ايليه لر و تنقيه دن صكره هليله كمكندن بر بچق درم سحق ايدوب
گلشكر ايله يييه لر غايت مجربدر و بالخاصه نافع اولانلردن رخ انه دن
ايكى حكاردك سحق ايدوب سكنجبين ايله ازوب ايچوره لر اما گيميا
اطباسي بو مرضه شمدي قريموطرطر و طوزداخي استعمال ايدرلر و اگر

جلـ

بولردرر اوده دن بر از صفرا وار ايسه بغرسقه وده گلمك ايچون اول صح

اولور صح

حاصل اولور صفرا صح

شربتي گبي صح

جگرم ارتندن حاصل اولور ايسه علاجي قان المقدر و ماء الجبن تنقيه ايلمكدر و
جگرك سوء مزاجي حارسي ذكر اولنان علاجلر ايله علاج ايلمكدر و بند و
دخي ويره لر اما زهرلي جانورك اصردوغندن حاصل اولور ايسه علاجي
بادزهر مثللو شيلر ويره لر مثلا اغاج قاوني اكشيسي واكثر الحلونيه
و قوزي قولاغي هندبا صويله استعمال ايده لر اما قباق صويله
بادزهري ازوب ايچورمك غايت نافعدر و زرد دان شكوفه
بغداي اغرلغي مقداري قاربوز صويله ايچوره لر و هليله ويدكلر
اوت صويله قينادوب اوج صباح ايچسه لر صارليغك انواعنه
نافعدر و بر گونه داخي مجرب علاج بودر كه طاتلي صودن بر بالغ
طوتوب و بر اشل چناغه صوقوب اول بالغي در اكين ايچنه
صاله ويره لر بعده خسته اول چناغي اوكنه قويوب و باشني
بر شي ايله بوريوب و چناغ اوستنه اگيلوب ايكي گوزلرني
اول بالغه قطعا ايرميه اول بالغي چناغ ايچنده دونر رنگي صارى
اولوب قارني اوستنه گلور بقدرة الله تعالى اول صارليق
اول كيشيدن گيدوب خلاص اولور بر گونه داخي مجرب علاج
بودر كه سكوت اغاجنك بيراغني دوگوب و صوين صقوب
هر صباح اول صودن بر قاشق و ياخود ايكي قاشق ايچه باذن الله
تعالى اوج درت گون ايچنده دفع اولوب خلاص اولوررو بر مجرب
علاج داخي بودر كه نخود قدر جويدر سوزلمش بوغرت ايله ازوب
و ياخود سكنجبين ايله ازوب ايچوره لر بلطف الله تعالى دفع اولور
و اربك صوين و زرد الو صوين و قاربوز صوين و ديا انار صوين
ايچسه لر صارليغه غايت نافعدر بر گونه داخي علاج بودر كه بو
قرنفلج ياد روسني زعفرانه بويايوب بينه يواسنه قويه لر اناسي

علامتي الى و ايا غي بيار و شمه سر اولور و بو بلى
و انساغيده بقعلكي صارى اولور صح
ربار ده مستعجلي صح

کلوب نیکوردکده صاریلق مرضنه مبتلا اولمش ظن ایدوب فی الحال
کیدر واروب صاریلق طاشنی کتورر ویا اورسی یانینه قویوز
بو قلوب اول طاشه الله ایله مرضنه مبتلا اولان کمسنه اول طاشی
یانینه کتورسه ان شاء الله تعالی اوچ کونه دکین خلاص اولور
ودیوار اره صاریلان صارمشغک بیراغنی دوکوب صوینی
صغوب سالوب اوچ صباح علی التوالی بر باکسه ... قلی شیح
الحسنه الکه اوچ کون الحینده باذن الله تعالی بالتمام صاریلغی کیدوب
خلاص اولور مجرب غفلت اولنمیه سیاه صاریلغک سببی
طلاقک ضعفی ویاخود سده سیدر علامتی بدنی سیاه اولور
وصول جانبنده بر اغری اولور علاجی طلاقک سده سی سیحونی
بیان اولنان علاجلر ایلر ودخی آمتی کسیحوننده سکز درم الوب الحینه
بر درم قرنبوط طرحه قنوب بدوبه زوجیلاجور اوده ... تره
دخی غایت مجرب در و تنقیه دن صکره قرص الغافث وقرص کبره دخی
بوارسز کنجبین ایله ویره لر وجلنک مسجونی وجلنک شربتی غایت
نافعدر وصاریلغک انواعنه حمامه کیروب ترلمک نافعدر
صاری بره قانده درلمک ایچون تجربه اولنمشدر بالدری قه دیرل
بویه ونعنا بونلری قینادوب ایچینه لر درلیدر وصاریلغی
دفع ایدر وقیه برقانه باباد دیه لر زار یانغ ایله قیناد دوب ایچوب ... ار
درلدوب برقانی ازاله ایدر وحمامه کیر دکچه سرکه ایله کلابی
ممزوج بوروننه چکسه لر وکوزلرین بالقیسه لر کوزنده اولکه صاریلغی
دفع ایدر وبر مجرب دلنغ واردر که لکن قوی المزاج اوله اولور طبیعتی
نازک مزاج اولنلر تحمل ایدمزلر زیرا تحمل اتمک مشکلدر قورغنه
دوکله کلنک صوینی بر ایکی طامله بوروننه چکه لر فی الحال بورونندن

واوصاری صبا

تهی صاریلق علاجی

ب

علاج البکمیه

واقصاری صباری صولر اقیدر وصاریلغی منده فع اولور وبخور
ریمک کوکنی دخی دوکوب صوینی بورونه چکسه لر اول دخی دفع ایدر
لکن بو علاجلر قوی المزاج اولنلر ایچوندر ضعفایه مشکلدر اما بو تکرده
خفیف وضررسز ومجرب علاج بودر که بازولی دوکوب وصقوب
صوینی بارسرکه ایله قارشدروب بورونه چکسه لر صاریلغی کیدر و
دفع ایدر عذارلری خفیف اولور متفتح سده اولنلردن اوله مثلا قایه بالغ
وطتلو صوم اوکا بالقلی سرکه ایله ومعدنوس صلاته سی وکبره کوکی سیسی
مناسبدر بوکرک مرضلرینک علاجی بیاننده در بوکرک ... سی
اکر استیدن حاصل اولورسه ارقه ده اغری اولور وهم اغرلق اولور
وبوکرک بولری اسی اولور وقتنی بوکرکده اولورسه اول جانبنده اولان
ایلی اویشق اولور وتمیسی اولور وکاه چه صفرا قوصار وبولی بعضی وقتنده
طوتیلور وبولی ابتدا آب باضی اولور در رقیق اولور بعده غلیظ اولوب
قزل اولور علاجی بودر که اولا باسلیقدن قان الالر بعده صافندن
الالر فصده مانع وار ایسه بالدرلرینه حجامت ایلیه لر بعده ملین
حقنه ایله احتقان ایلیه لر صفت حقنه ملین بابشقان وایم کوکنجی
وبابادیه چیچکی هر برندن ایکی درم مجموعنی اربع صو ایله قیناده لر بعده صوزوب
اللی درم مقداری الوب الحینه درت درم خیار شنبه یالی واوتن
اللی درم کل مکرر شربتی قاتوب ازه لر واوندن ایکی درم بنفشه یاغی
وبر دانه بمرتا صاروسی دخی قنوب وجمله یی قارشدروب احتقان
ایلیه لر واکر صفرا غالب ایسه کل مکرر شربتینی تمر هندی صوی ایله ازوب ایچوروب
و... یا فاتلیقون معجوننده ویا اریک معجوننده ویاخود راوند ایله خیار
ویره لر تبرید ایچون مذور ماردن مستخلب بنفشه شربتیله ویره لر وبالیک
اوزرینه ماده یی دفع ایدر وجمعی ازاله ایدر بامولیقه لر صفت باقو

تفتیح سده ایلیلردن اوله
ومعدنوس ابشوری صوینه اکله
وبلیج صوینه معدنوس ایله آجه تزه صح

بوکرک وضعلری علاجی

هر برندن برطوتام کل قوروسی یارم طوتام
کتان تخمی صح

شنبه یالی

کلات اوتوز ایکی درم ماردل عصاره سی و سکرلی بیراق عصاره سی و بنلوفر و
وکل یاغی هر برندن اون التی درم کل سرکه سی اوتوز ایکی درم و قزل صندل سکز
درهم جمله سی قاتشدروب بر کون ویاخود بر سونکری اصلدوب اوستنه
یاقو ایلیه لر و بو یاقو ابتداده اولور اما ازدیادی زماننده خطمی یپراغی
و کتان تخمی و بقله اوتی و بابادیه و بوی تخمی بو اجزالردن کفایت مقداری
اولندکوره یاقویه زیاده ایلیه لر و انتهاء مرضنده بو مذکور اجزایه
پالک یاقو ایلیه لر بعده معتدل و منذر شربتلر ویره لر افسنتین شربتی
و بر سیاوشان و ایرلنی کوکی و بالدری قره و رازیانه یپراغی و هلیون
بونلری قینادوب صوین الجویه لر و اکر سبب طحال غلیظ ... بلکه
میل ایدرسه علاماتی سنجمقدر و شیمسی خفیف اولمقدر اول وقت بشو ...
شیلروره لر خطمی و بابشقان و بیان کوکی و اکر ایم کوکی حینکلیدن
خمیره یا بسه لر ایدر سه کر بو بابده نظیر یوقدر و بو یاقو دخی نافعدر
صفت یاقو ایم کوکی بیراغی و بابشقان و زنبق کوکی و انجیر و بوی تخمی
بونلری سود ایله پشوروب یاقو ایلیه لر و سود ایله احتقان ایلیه لر
غایت نافعدر اجلدقدن صکره رازیانه کوکی و کوک سوسن کوکی
و بر سیاوشان و بیان کوکی بونلری قینادوب شکر ایله و یاخود بال ایله
ایچه لر و سکنجبین شیلردن خردل و کبر و سبر کبر و طوزلو شیلردن دخی
مدررلردن احتراز ایلیه لر اریه صویی و بلیج صویی که هند بادیه و مارول
ایله و خاص ایچمک انجیله ایشمش اوله و اریه صوینه و بیان کوکی صوینه مداومت
و ملازمت واجبدر بوکرکه طاش و قوم اولدوقجه مجرب علاجدر
بایننده در بو مرض جکرک سوء هضمندن اولور و غلیظ طعاملر
تناولندن حاصل اولور هر یسه کبی و یک ایشمش اتمک کبی و باصدرم و پنیر کبی
دار حرکت ایدوب دائم اوتورمقدن و بو ایکی صو ایچمکدن دخی حاصل اولور

شربتی کبره و بابشقان و آیرق کوکی ...

برنبتین

بوکرکه قوم و طاش اولدوقجه علاجیدر

وایوا

وایوا دخام امرود و آلچ و توشمله یی چوق یمکدن دخی اولور و بعضی
بو مرض بابادن میراث طریقیله اولور علامتی ارقه ده براغر و اولور
او زون تا حصیه لرینه وارنجه و بولی آزاد و لور کاهی تحلیل مخرج اولا
و طبیعتی قبض اوزره اولا و کاهیجه بولنده قومی قوم ظاهر اوله علاجی
اولا پرهیز ایلیه غلیظ طعاملردن و کاهیجه اجی بادام و خام فستق و
بطم بونلری چوزلنه و قاون چکردکی و قاربوز چکردکی بونلری داخی
یمک مناسبدر مسهل بریه خیار شنبه بالنی تره منیته ایله ویره لر
و قیمو طره دن بال صوییله و یا هلیون صوییله الجویه لر و دخی مشتکه
بو مرضه بالخاصه فائده سی واردر زیرا مجرب ایچارو شکلی بار لر
و طبیعتی ملایم اولوروبو حب دخی مجربدر صفت حب تره منیتی
اون ایکی درم راوند اوچ درم دارچینی بر درم کهربا و بیان کوکی
و التون اوته هر برندن ایکی درم بونلری حبلر ایلیوب هفته ده برکره
بو حبلردن بر درهمدن ایکی درهمه وارنجه استعمال ایلیه لر غایت نافعدر
و طبیعتی تنقیه دن صکره اکر قائده زیاده ایلک ایرالیسه یا تلیقدن فانی
الا بعده گاتش پاره لدنجی شیلروره لر عقوب معجونی غایت اعلادر
شمدیکی زمانده سرای عاتی تره یا پلن عقوب معجونی غایت کسکین در
نهایت نخی دنک مقداری استعمال ایده لر زیاده ایتمیه لر زیرا
ز چوق کوردک که او معجونی چوق استعمال ایدنلر عاقبت سل الوله
مبتلا اولوب چوق زحمتلر چکدیلر و بو خصوصده غایت مجربدر وعبر
دخی بوقدر یالقمش تره متشیدن جوزقدر شکر ایله یا خود فیلسفیس ایله
استعمال ایلیه لر غایت نافعدر و بو دخی بینه بو قبیلدندر خطمی کوکی
او زرم ایله قیناد[و]ب ایچوره لر هم طبیعتی ملایم طوتار و غایت نافعدر
و مجربدر بیکرمی درم مقداری اجی بادم یاغیله ایچویه لر غایت نافعدر

خصوصا

وصاصقواس داخی طاشی قیروب اریدر ورازیانه وانیسون وطاش کره *وطاش کس ۴*
طاریسی والتون اوتی وقره بالدر ویا ایشقان وقره نخود وقره بوطرطره
ور ودج الزاج وطوزروجی واغاج قاوننه اکشیسی هر بری استعمال *ولیمون اکشیسی م*
اولنسه طاشنی اریدر ومعلوم اولا که اغری زیاده اولورسه حقنه لر ایله *ویا یاقوا ایله م*
یاخود اشربه لر ایله وجعی تسکین ایده لر وتسکین وجع ایچون
کاهی فلونیا استعمال اتمک جائزدر ویا ایشقانی سود ایله قینادوب
بو کرکلره اوتورسه یاقوا ایله لر غایت نافعدر وطاشلری چیقاررو دهن
عقرب ایله صوغانی پشوروب یاقوا ایلمک دخی نافعدر زیرا هم وجعی
تسکین ایلر وهم طاشنی پاره لیوب چیقاررو خواصنده نقل ایتمشلر که
طعام اراسنده صو ایچمک طاش تولدینی منع ایدر ودیمشلردر *صوقام*
دکان نرنده جارشب اوتورسه یاتمق دخی بالخاصه نافعدر وبو مرضه
مبتلا اولانلر کمسنه دائما طبیعتی تلیین ایلمک کرکدر مقصدینه صاقنه لر
جالینوس ایدر دمرد نیوزرک یایوب برماغنده کتوره وکیده وکچه
مست ویاخود یا یوج النسه دمور تیمخار قادیروب دائم کیسه بو کرکلرده
اولان طاشلری پاره لیوب چیقه وغیری بردخی پیدا اولمیه **دیابیطس** *بو مرض الجید دکه صوفی الحال بول بولنه چیقه اکا علاجدر*
بو بر مرضدر که الجید دکه صوفی الحال بول یولنه چقار وزکی الاعماده
پیدا دکه طعام طوتمیوب چقدی کبی ودائما صو ایچه وتبول ایدر و
صوسزلغی مندفع اولمز بو مرضه باعث وسبب جکرک وطلاقک حرارتندن
وبو کرکلرک ضعف اولمغله دفعه قادر اولمیوب جکرک رد ودفع ایلدیکنی
بو کرکلر فی الحال قبول ایدوب بول یولنه دفع ورد ایدرلر بونک
علاجی جکرک وطلاقک حرارتنی دفع ایلیوب اعتداله کتورمکدر بو
تقدیرجه جکر حرارتنه وطلاق حرارتنه ذکر اولنان علاجلر بو که دلفه
علاجدر اکر قان غلبه سی علامتی وارایسه قان الهلر واکر حدتلی اخلاط

علاجی

علامتی وارایسه مثلا صفرا اکبر قوصدرمق معقولدر بعده بو کرکلره قوت
ویره جک شیلر ویره لر بو معجون کبی **صفت معجون** انکی کلشکر
اون ایکی درم صندل ایکی درم بالممش کیکیت بوینوزی وکل ارمنی *اونهلته ۴*
ودرجانه هر برندن بر درم مجموعن بر قاعده معجون ایدوب ایکی
درهمه دکین استعمال ایلیه لر وبو سفوف دخی مجربدر **صفت سفوف** *صباح داخشام اوچ درم استعمال ایلیه لر م*
کل قوروسی برچقی درم قره قوز ایکی درم کلنار بر درم کل ارمنی
وجوز بوا هر برندن برر دانک بونلری سحق ایدوب سفوف ایلیه لر
واستعمال ایتدکده اوزرینه سکلی بیراق صویی ایچه لر وکاهیجه بعض
مخدرات دخی برمکه احتیاج واردر امدی یکی تریاق وفلونیا فارسی
واشتراخیا کبی ویره لر وبو کرک اوجکر اوتورسنه صوق صودن
یاقوفیه لر ضماد الصندلین کبی که ایت اوزوم صویله ویاخود
سمز اوتی صویله **قروح الکلی** بو بر مرضدر که بو کرکلرک اچنده *قروح الکلی یعنی بو کرکک یاره سی*
پاره لر اولور واریک اثار علامتی اولدر که بلده اغرلق ووجع
پیدا اولور وبول ایله اریک چیقار وکاهیجه مجرای بول یقارق
چیقار علاجی اکر قانده زیاده لک علامتی وارایسه قان اله لر بعده
ماده یی تعدیل ایلیه لر بنفشه شربتی ونیلوفر شربتی الجوره لر ودخی
بذور بارده مستحلبی الجویه لر وبونلرک کبی شربتلر ویره لر
بلکه بلتین ویره لر مثلا خیارشنبه بالغی وحیاته بالغی ویره لر ویاخود
کل شکر شربتی ویا بنفشه شربتی ویره لر وتنقیه قروح ایچون
مجرب واردر مثلا تره منیعی یمرده صاروسی ایله ودیانه کوکیله
ویره لر غایت نافعدر بعده اربه صو بنر بال ایله ویره لر که هر
خوشنجه یا یقیوب پاک ایلیه ولحم شود دیتی شکر ایله اچ قارنه وهرکی
غایت مناسبدر اولاخر یا یقیوب پاک ایدر بعده یاره

اوکلدوب بتوریجی شیلردر قرص کاکنج و قرص طباشیر کهربا کبی
دلوسعوف دلق غایت مجربدر طین مختوم و گل ارمنی و بهمن احمر و مصطکی
و طباشیر و کثیرا هر برندن بر درم و ایکی قرداشقانی تخمی درم بونلری
سحق ایلیوب ایکیشر درم استعمال ایلیه لر معلوم اوله که سعیر آغاجی بدکلری

کل شکری ایله قاریشدیروب ویره

کوکی و بعض نباتات شیلر ایله قینادوب استعمال ایلمک غایت نافعدر
خصوصا قرنک مرضنده نه ادکمش اوله و مریض اولان کمسنه بطور بوشیلردن
احتراز ایلمک واجبدر بربلیج ایله پشمش نخود شورباسی و شکر پالوده
و سودلو آش و اوغلاق اتی و نیم برشت یمرطه لر و آته بنمک و چوق
صو ایچمکدن حذر ایلیه لر مثانه مرضلرینک علاجین بیان ایدر اولا مثانه

مثانه مرضلری

شیشی اولسه علامتی اولدرکه قاسقده یکلک و اغری اولور و طبیعتی
قبض اولور و تیمه سی اولور و ال ایاغی صوغور علاجی ابتدا قان
الالر اگر بدنی ممتلی ایسه بعده یاقو قویه لر و اگر حرارتی وار ایسه اربه اونی
و بقله اونی و ابه کونجی و یا بشیعانی جمله سنی بشوروب قویه لر بعده بو مرهم
قویه لر و حقنه تسکین ایدوب تحلیل ایلر و هم پشورر طاتلی بادام یاغی
و بنفشه یاغی هر برندن سکز درم خطمی تخمی و بوی تخمی و کتان تخمی هر برینک
لعابندن اللیشر درم کاکنج بر بحق درم کفایت مقداری بال مومیله مرهم
ایلیوب مثانه اوزرینه یاقو ایلیه لر و بذور بارده و بیاض خشخاش
تخمی مستحلبلرینی اربه صوییله ویره لر و بنفشه شربتی و نیلوفر شربتی
ویره لر اما اربه صوییله ازلمش اوله و اول وقتکه طبیعت قبض اوله
حقنه لینه ایله احتقان ایلیه لر و یاخود خیارشنبه یالنی طاتلی
بادام یاغیله ویره لر مثانه ده طاش اولسه نه منوال اوزره علاج کورلر

مثانه طاش اولمق علاجیدر

انی بیان ایدر علامتی مثانه نک قویروغنده اولان موضعنده اغری
اولور و بولی قطره قطره کلور و کوجله کلور و بعض کمسنه نک بولی بیاضنه

مائل

مائل اولورلر و بول ایله طاش و قوم چقار و ذکرینک باشی کچیشور
کبی اولور و علیلک آنی اول موضعده منفک ایدلمز و ارقه سی اوزرینه
یاتوب بتول ایلسه بولی برخوشجه چقار زیرا طاش مثانه نک اغزندن
ایرلمغه مجرای بول آچیلور علاجی تسکین وجع ایلیوب طاشی چقارمقدر
پس ایمدی بو ذکر کلرده طاش اولدرقده ذکر اولنان مفید علاجلر بودر صنعه
دخی مفیددر لکن مثانه ده طاشنی پاره لیجی مخصوص دوالر واردر مثلا سونک
طاشی دیمرلر قابوغی و انسانک مثانه سنده و صغرک مثانه سنده
بولنان طاش و طوره طوزنی کرفس صوییله ایچمک و بلبلور معجونی
و قرعه وانبیق ایله چقان بقله صوییله و طوشنان کولی و عقرب
کوکرجین ترسی و روح الزجاج و روح الملح بونلرک مجموعی نافعدر و
عقرب معجونی غایت نافعدر اگر قره جالی تخمنی دوکوب قیناتسه لر
و صوینی ایچسه ایدی یا سکز کون مقداری مداومت ایتسه طاشی
کچیکیر ایدوب چقارر مجربدر مثانه ده جراحت اولوب اریک

مثانه ده اولان جراحت علاجیدر

اقدقده مفید اولان علاجلر بیانندهدر علامتی بول ایله اریک چقوب
چرکین چرکین قوقمقدر و قاسقده اغری اولمقدر علاجی بنفشه شربتی
ویره لر و اربه صوییله و ذره خطمی کوکی و سبستان و عناب بعه اوچنی قینادوب
و صوینی الوب نیلوفر شربتی ایله و یاخود بنفشه شربتیله ویره لر و یاخود
بو مذکورلری زرافه ایله ذکر دیه مثانه ایچنه آقیده لر حتی یایه ی برخوشجه
یایقیوب اریکدن پاک ایلیه و مسهلاتدن خیارشنبه یالکزدن سکز
درم الوب ایکی درم ترهندی ایله قارشدروب کونده اشربه ویره لر
و ارپایه نه کوکی قینادوب صو ایله بال شربتی ایدوب ایچوره لر
مثانه یی برخوشجه یایقار و اصول شربتی دافع استعمال اولنسه منفعتلیدر
زیرا هم مثانه یی یایقار و هم اریکدن پاک ایلر و دیالیا شربتی بو شربتی

بتدرکه

فرنك حكيمي يكي پيدا ايلمشدر غايت نافعدر درهم وصمغ تسكين ايدروهم
طاشلري پاره ليوب چقاررر واريكي يقار پاك ايدر وپاره لري اوكلولر
غايت نافعدر ومجربدر بو شربتك اغواسي چوق اولمغله بو مختصره
تحرير اولنمادي محتاج اولانلر كتب اطبايه مراجعت ايليسونلر وبو
صفت حب
حب نزم مجربدر درهم اريكي آيرنلر درهم پاره يي اوكلدر
كوك سوسن كوكي ايكي درم ورزاوند طويل بر درم راوند چيني بر چوق
درم ومصطكي وبياني باليه هر برندن نخق درم كافور ايكي حبه بونلري ترره ميتنه
ايله حبلر ايدوب بش حب استعمال ايتدكدن صكره اوستنه بالدرق
شربتي ايچه لر ومعجون دلغ مثانه يه اولانلر جراحته مجربدر
صفت معجون
گلشكر سكز درم كل ارمني وطين مختوم وصاقز هر برندن بر درم كتيره
ايكي درم بونلري دوكوب واله يوب قنه قوش شربتيله معجون ايليه لر بعده
صباح واخشام اوچ ححورت درم قدري استعمال ايليه لر وهر غب قصته ورم
تدبير اولنمز فعزاييه چونكه غايت منكسدر بر مقدار بليلي اودني ايله اولمقدار
جوبين ايله فارشديروب معجون كبي استعمال ايده لر غايت مجربدر ودخي بسود
ايله بالي ازوب الحينه براز موميه قنتوب زراقه ايله ذكردن احتقان ايدوب
طشره دن بو ياقوي قويه لر مصطكي وطين مختوم وكل ارمني ولحية التيس
ومرسين يمشي هر برندن ايكي درم اربه اودني اون ايكي درم بونلري جمع
ايدوب بر مقدار مرسين قبلي غيليه فارشديروب ياقو ايليه لر
حرقة البول پاره اولمقدن بول مجراسني يقارق چيقر اهمال اولنوب
علاج اولنمزسه كيدركه پاره ايلر علاج سود ايچلر وبذور بارد
مستحلبي ايچوره لر وبنفشه ياغيله قرنسو دين ذكردن ايچري زرق
ايليه لر وخطمي كوكيني قيناددوب [illegible] ايچك نافعدر دا ابواحكم ديكي
لعابندن بالوجه لبشوروب بيكه ملازمت ايليه لر وسود آشي [illegible]

لبليي اودني برابري جوبين ايله وبكمز ايله ٢

مثانه الحينه

حرقة البول

وشياف ابيض اربه صويله ياسكرلي
بيراق صويله حل ايلبوب ايچري
ذكردن زرق ايليه لر صح

بالوجه

حبس بول

بالوجه وارشته شورباسي ونخود بوراني استعمال ايليه لر حبس البول
بول طوتيلوب اقه مادر وعفونت سببي چوقدر اكثر سده جهتندن اليسه
يعني بول يولنه طاش طورمدن اولور ويا خود غليظ بلغم طورمدن اولور
بونلرك علاجي طاشي چقاران ادويه لردر كه ذكر اولندي ايله علاجي
اولنمق كافيدر ودلغ قوت دافعه ضعفندن يا حسيه نك ضعفندن
اولور علامتي مثانه شيشر وكرليلور اما وجع اولماز واكر قوت دافعه نك
ضعفندن اولورسه علامتي ايكي اليله مثانه يي ايكي جانبندن صقسه لر
بول چقاررر واكر مثانه عضلاتنك استرخاسيله اولورسه بول آقوت
ايله چقميوب كوشكلك ايله چقاررر واكر عضلاتنك تشنجيله اولورسه
بول از از چقار اما صحيح اعضله چقار علاجي قوتلي احتقان اتمكدر حسيه
قوت ويره مثلا كرفس وسداب وبادريون بونلري قيناده لر وبر از
فرفيون ياغيله فارشديروب ذكردن احتقان ايليه لر حسيه يه قوت
ويررر واكر قبض وار ايسه بال صويله براز بوره وزيت ياغي فارشدر
احتقان ايليه لر وفرجه تماندن براكچه بال مومندن فتيل كلور غلظتم [illegible]
صاتاررلر اني بغليوب بولك مجراسنه صوقه لر آچوب بولي
آقيدر ومثانه يه زنبق ياغيله وسنبل ياغيله وسداب ياغيله وفرفيون
ياغيله ياغليه لر وكافوري وطوراق اودي يابادية وبنز ودخي [illegible]
اوتني قيناددوب وصونيك الحنه كيروب اوتوره لر وسونكري
بو صويه ياتروب مثانه يه قويه لر نافعدر وذكرك دلوكنه براز
زعفران صوقه لر وياخود ذكرك دلوكندن ايچري بر [illegible] صالبو
غايت مجربدر بول يولني ايچرو ياخود طوز ايله وبال ايله ياپلمش بر شياف
مقعدندن كتوبه بولي اچاروبولي اقيدر مجربدر ومعقوب ياغيني
ذكردن ايچري اقيتمق دلغ بولي اچاروبولي اقيدر ومعلوم اولاكه بو

يروب

بره لر

سبیدن اولان احتباس یعنی ضعف دافعه‌دن و ضعف حسیه‌دن
اولان احتباس بعله بو قاروده مدر شیلر الجویرمیه‌لر زیرا ضرردر
بلکه خسته‌نک هلاکنه سبب در غایتله احتراز واجبدر نتیجه جاهل
طبیبلر بلمیوب بو جنس مرضه بو قاروده مدر شیلر الجویررلر بیضنک هلاکنه
سبب اولورلر ابن شریف ایدر اگر حبس بول غلیظ بلدن اولورسه بادام اصول
ویه‌لر اجی بادام یاغیله و اگر سببی قوت مثانه ضعفی اولورسه گوگردلی
صویه گیروب اوتوره‌لر و بوره‌لی طاتلو و طوزلو صو ایله قاریشدیروب
الجنه گیروب اوتوره‌لر یا قعدر و بو مرهم بلدن و صوقدن اولان حبس بوله
نافعدر صفت مرهم دیالیا مرهمی و مجرب یاغ و اجی بادام یاغی
هر برندن سکز درم تره منتسی و تره یاغی هر برندن درت درم علغراتن
بچی درم بو نلری مرهم ایدوب سوره‌لر تقطیر البول بو مرضده بول
قطره قطره چقار و جمع ایله و کاهی سلسل البول گبی کیندن اقار و کاهیجه
حبس البول گبی زور ایله چقار کانه بو بغر سقلک زخیری گبیدر سببی
بولک حدتندن مثانه‌یی انجیدر مثانه بولی اشاغی دفع ایدر مجرا ایله
کلیجک مجرایی یقار مجرا بولی طوتار اشاغی صالیویرمز و اطبانک بعضی
مثانه‌نک ضعفندن و برودتندن ولی اولور دیمشلر اما بو جنس ازن
واقع اولور و کاهیجه شرابی چوق اچمکدن اولور و صویی چوق اچمکدن
اولور علاجی اگر اخلاطک حدتندن اولورسه علامتی بولی یقارق چقار
کل بکر شربتی ویره‌لر و قدرت حلوا بهنرادنه ایله و یا خود ارپک
معجونی و یا خود ازاجق تره منتسی ایله خیار شنبه یاغی ویره‌لر و بنفشه
شربتی و نیلوفر و خشخاش شربتی الجوره‌لر و ختمی گوگنز بیانی گوکله قتنادی
الجوره بو ماده چینی بذور باردده منتحلیله الجویره‌لر اگر صوقدن اولورسه
علامتی بولی بیاض اولوب اغریسی ازاولور و وقت اولمیه علاجی شر معجونلر

تقطیر بول

ویره‌لر خولنجان و جوارش کمون و تریاق و مثرودیطوس و مثانه‌یی بادیه یاغیله
و صبیحی سیداب یاغیله یغلیه‌لر و بو یاقویی قویه‌لر هم مثانه‌یی قوتدر هر دهم
قوت ویرر صفت یاقو لادن اون درم مصطکی و کوندلک و قرنفل
هر برندن ایکی درم لغنا و بلبن هر برندن بر درم بو نلره ازاجق سداب یاغی
قاتوب یاقو ایلیه‌لر و داد رسکین اولان شیلردن احتراز ایده‌لر
طاتلی گبی و اکشی گبی و آجی گبی شیلردن صاقنه‌لر یمیه‌لر انبیر شفت تمرده
صاروسی و بادام چورهمی واوزم خوشابی ویه‌لر و دخی چوق
حرکت اتمکدن و صوقلمقدن و غضبدن و غمدن و قورقدن احتراز ایده‌لر
سلسل البول دیدکلری اشمکه مبتلا اولنلرک علاجی بیانندهدر
بی اختیار بولک چقماسنه سلسل البول درلر اکثر یا بولک صوقدن حاصل
اولور و دخی اشمه‌نک سببی داخی اکثر یا صوقدن خصوصا بک اوقوده
واقع اولور علاجی مثانه‌یه قوت ویرجی شیلر استعمال اتمکدر کمون
معجونی کبیر و جوارش کوندلک و اطریفل معجونی کبیر و بو معجون سلسل البوله
و دوشکه اشینره غایت نافعدر صفت معجون کوندلک و طباشیر
و مرجان هر برندن ایکی درم کبابه و قرنفل و بسباسه و قاقوله و طلوبه لج
و دارفلفل و زنجبیل و قوروش طاودق قاتیشی انجنده اولان صارنجه
زار هر برندن بر درم مجموعنی سحق ایدوب ابو اشربتیله و یا مرسین
شربتیله معجون ایلیه‌لر و بو سفوف فرنک کتابلرندن یازدق انلر
چوق استعمال ایدرلر مجربدر و بنیارنه مقبولدر صفت طاودق قاتیشی
زاری قوروش اولیه و غافث که تبوته اودتی دیکله معروفدر هر برندن
درت درم کرنی کوله اوج درم کوندلک ایکی درم بو نلری سحق ایلیوب
سفوف ایدوب طعام یمزدن مقدم بر درم مقداری بلج صویله ویره‌لر
و طبشره‌دن بو یاقویه قویه‌لر کوندلک سکز درم لادن و مصطکی و طباشیر

سلسل البول دیدکلری اشمکک علاجی

وسا قوم

وبلاموطلك ایچ قبوغی و عود و دارچینی هر بریندن بر درم و اسطراکی یعنی
قونلک طاملاسی و ساقز ایکی درم و نعناع عصاره سی درت درم بال مومی
کفایت مقداری بونلری بر یره جمع ایدوب قاسق اوستنه و بلین
السیلاین یاقو ایلیه لر **ذکرده یاخود خصیتین شیشی اولدقده**
علاجلری بیان اولنده در بو مرض کاه خصیه قانی ایله مخلوط خلطدن حاصل
اولور و بر شی طوقنمدن و دوشمکدن و آته بنوب زیاده یلمکدن
دخی حاصل اولور اگر شیشی اسی اولورسه وجعی اولور و نار رسم اسی اولور
و رنگی قزل اولور علاجی اولا بیلیقدن قان الالر لکن اگر شیش صاغده
ایسه صاغدن و صولده ایسه صولدن و اگر ایکی طرفده دخی شیش اولورسه
ایکی قولندن دخی الالر اگر خلط وار ایسه طبیعتی تلیین ایلیوب و صفرایی
اسهال ایدوب طعام ارزیه لردن ویره لر و تعدیل مزاج ایچون اریه صوینی
و نیلوفر شربتی و بنفشه شربتی ایچه لر و ابتداده اوستنه شیش ارتماقی
ایچون صوق شیل قویه لر مثلا اربه اونی و کل قوروسی بونلری سحق ایلیوب
بیاز سرکه و بر از لسان الحمل عصاره سی ایله قارشدروب یاقو ایلیه لر
و تازه کشنیش اربه اونی ایت اوزومی صویله یاقو ایلمک غایت
نافعدر و بعده وجعنی تسکین ایدیجی شیلر قویه لر مثلا اربه کوجی و
بنفشه یراغی و پابشقان و بابادیه بونلری قیناذوب صوینی اوستنه
دوکه لر و قولنه بر از گل یاغی و یمورطه صاریسی قارشدروب یاقو
ایلیه لر و بو ضماد غایت نافعدر اربه اونی اون التی درم کتان
تخمی و بوی تخمی هر برندن سکز درم خطمی یراغی و اربه کوجی یراغی هر برندن
برادچ مقداری صویله قیناده لر و ایچنه بر از بنفشه یاغی و بر از
قاز یاغی قته لر و یاقو ایلیه لر و اگر شیش بلغمدن اولورسه رنگی بیاض
و اغریسی از اولور و یوشاق اولور علاجی قوصمقدر و بلغم

چقارجی

ذکرده یاخود خصیتین شیشی اولدقده علاجلری

وبقله اوتی

بونلری

چقارجی شیلر ایله مثلا اوچ درم توربد تخمی الوب بال ایله و سرکه ایله
قارشدروب سکنجبین صویله ویره لر اگر اقتضا ایدرسه بلغمی اسهال ایدیجی
شیلر ویره لر غاریقون جبی گبی و بعده اوزرینه خطمی کوکی و کتان تخمی
و بابادیه و بقله اوتی بونلری دوکوب سکنجبین ایله قارشدروب یاقو
ایلیه لر و اگر شیشی بک ایسه و انده سودا علامتی وار ایسه اسهال ایدیجی شیلر
ویره لر و اوزرینه یوشادیجی و ملین شیلر یاقو ایلیه لر اوردک یاغی
و قاز یاغی کبی و مرهم دخلیون و بابادیه یاغی حل ایدوب اوستنه سوره لر
و بو یاقو دخی غایت نافعدر مرهم نقدر اسکی اولورسه یکلکنی ازاله
ایدوب یوشادر **صفت یاقو** خطمی کوکی و بالنک یراغی و کاکنج
یراغی هر برندن بر طوتام اصل لفاح اللی درم بونلری صو ایله و بکمز ایله
قیناده لر تا که مهترا اوله بعده الکدن سوزه لر بعده جاوشیر و مقل و اشق
هر برندن التی درهم الوب سرکه ایله حل ایلیوب و اسطراکدن اوچ درم
الا بونلری ملایم اتش اوزرنده قارشدروب کفایت مقداری
بال مومیله و بابادیه یاغیله قارشدروب مرهم ایدوب یاقو ایلیه لر
بوندن اعلا یاقو اولمز زیرا مجربدر **ذکرده و خایه ده جراحت اولدقده**
خباثت اولان علاجلر بیان اولنده در بونلره اولان جراحتک علاجی مشکلدر
خصوصا فرنک زحمتندن اولا اولا بدنی تنقیه ایلیه لر قانی المغله و اسهال
ایلمک ایله ابتدا باسلیق طمرندن فصد ایده لر بعده صافندن قان الالر
بعده مسهل ویره لر تنقیه بدن ایتدکدنصکره اگر وجع بولنورسه وجعنی
تسکین ایدیجی شیلر قویه لر اقتضا سکز درم حنه منته که کلا ایله بیغمش اوله اگر
یاغ درت درم بر دانه یمورطه صاریسی ایله قارشدروب بعده
کتان کفکی اوزرینه سوروب یاره نک اوستنه قویه لر و اگر یاره نک
شیشی قالورسه بونک اوستنه اوتل یاقوسی قویه لر یعنی اربه اونی

وبوی تخمی

سودایه

کرانه تجربه اولنمشدر

لفاح

ذکرده و خصیه ده جراحت اولان علاجی

اگر شیشی وار ایسه شیش گیدرجی شیاف قویه لر

ونقله اوتی ودم جمك اوتی بونلری سرکنجبین ایله قارشدروب یاقو ایلهلر
شیشی کتدکدنصکره بو اجزانك صویله بیقیه لر کل قوروسی ودکرکی
یپراغی ومرسین یپراغی بونلری قیناد وب صویله یاره لری یقیه لر بعده کل
یاغنی اریه اودنیله قارشدروب یاره لرك اوستنه قویه لر بعده
اکر جراحت وار ایسه کافور مرهمی ویا خود توتیا مرهمی قویه لر اکر یوق ایسه
مرهم اکسر ویا ساقز مرهمی قویه لر بو مرهم ذکر جراحتده اولمشدر جمیع
یاره لره نافعدر **صفت مرهم** توتیای مرضی وصلوکینی ویا نمش قورشونی
واسفیدوج یعنی دمور بوزانی دیدکلری هر برندن ایکی درم مرسین یاغی
ویاغ موم کفایت مقداری بونلری مرهم ایلیوب استعمال ایلیه وبودخی
برنیکیدرکه بو بابده مثلی یوقدر **صفت ترکیب** رستق طاشنی
یدی کره سرکه ایله اصلد وب سینه قوریدوب لالا و مازو وشب واناری
قبوغی ومرسین یپراغی هپسی یاقه لر وهر برینی ایرو ایرو دوکه لر
واللی اجزا ذکر اولان جراحته اکه لر غایت نافعدر قوریدوب بتورر
ولازمدرکه خسته اولان کمسنه معتدل اوده اوتوره وصووی چوق
ایچمیه واریه صووی ایچه وطوزلو شیلردن احتراز ایلیه وشربتلردن
هند باشربتی ولسان الثور شربتی وبنفشه مناسبدر وعاقیبت انجبار ایله

ونیلوفر شربتی

قیناد وب اریه صویله ایچورسه لر غایت نافعدر یاره نك اوکلمسنه
معادنتی واردر **قاسق یارلقده نافع اولان علاج بیانندهدر**

قاسق یارلغی علاجی

بو یارق کاه قاسقده اولور وکوبك التنده دخی اولور وکاهیجه
کوبك اوستنده دخی اولور واول یارقدن چقان باغر صقدر ویاخود
ایچ یاغیدر ویا بر غلیظ یلدر ویا خود صودر علاجی بلدن حقنه لر ایلیه لر
ویلدری تحلیل ایلیه جك شیلر استعمال ایده لر انیسون کبی ورازیانه کبی
ودفنه یپراغی کبی بونلری حقنه سنه ادخال ایلیه لر ومعجونلردن جوارش کمونی

وجوارش

وجوارش معجون کبیر وتمریاقی فاروق ودمشرد ولتقطر ایله چقمش زرنباد صویی
ویا بادیه صویی غایت نافعدر واکر اغریسی وار ایسه بابادیه یاغی
وطاووق یاغی وبادام یاغی وسداب یاغی ودفنه یاغی بو یاغلری دکن
سوبه لر وابتدا بو یاقویی قویه لر نقله اوتی وکمون وبابادیه بونلری
بال ایله قارشدروب دفنه یاغی ایله یاقو ایده لر وطشره چقان شی ایچری
رد ایلیوب اوستنه بو یاقویی قویه لر غایت نافعدر **صفت
یاقو** سرو قوزالاغی وطوبه لق ومازو وانار رقابی ودرنجوش وکوندر
ونانخواه وجوشیش بونلرک جمله برابر دوکه لر واله یه لر وبال طوکفاتیله
قارشدروب بر پاره اسکی بزه سوروب اوستنه سوروب اوزیره
یاقو ایلیه لر ومحکم باغلیه لر ایکی کندن دوشنجه طوره وبو عملی بر قاچ دفعه
ایده لر غایت نافعدر وجربدر ومعصوملرك فتقنه جولشی اریه
اودنیله وبر پاره سرکه ایله قارشدروب یاقو ایلیه لر اطبا متقدمین
بو مرضه چوق یاقو یازمشلردر اما بو زمانلرده قرنکلرك قتنده مشهور
اولان قوزیر هم ایچورلر وهم یاقو ایلرلر غایت نافعدر وبو معجون
دخی فتق ایچون مجربدر **صفت معجون** کلشکر اودنه آلتی درم قهوه قوز
وانجبار وقزل بهمن واکیر هر برندن سکز درم دلیش اوتی درت درم
دارچین ایکی درم بونلری دوکوب مرسین شربتیله معجون ایلیه لر
صباح واخشام اوچ درهمدن بش درهمه وارنجه استعمال ایلیه
وجرمانیا حکیملری ستارنوس ایدر بر کمسنه یی کوردم فتقه بر غریب
علاج ایله علاج ایلر علاجی بودرکه بر پاره مقناطیس سحق ایدوب
مبتلایه ایچورر بعده دمور براده سنی بال ایله قارشدروب فتقی
اوزرینه یاقو ایلیه لر بو علاج بر قاچ کره تکرار ایلر وبو علاج ایله چوق
کمسنه خلاص اولدیغی نقل ایدر ابن شریف درکه فتق ایچون علاج ایدرکن

بر پاره مقناطیس طاشنی مریضک ناقیه سنه دیکه لر باشنده دائم
کتوره عجایب معتقد اولدوغی مجربدر دیو نقل ایدر و تألیفنده
دخی تحقیق ایدر که وقتنه مجرب داخی واردر نقدر اسکی اولور ایسه
اوقدر انتله یعنی سیمبر اغاجی یمشی کوکنی دوکه لر بال ایله معجون ایلیه لر
و هر صباح چوق چوق ییه لر فتقی بتورر بو بابده نظیری یوقدر و هر
مجرب نسنه دلنغ واردر که معصوملرک خایه سنه اینن یله فائله
ایلیوب دفع ایدر اسیرسه اناسندن ملوطوغمش اوغلنسون حتی
بر تجربه اتدک دفع اتدی قه حالتی تحمینک ایچی چشمه زنه بکزدکربیچه
ایچی اولور اول چشمه زن صورنلی تحمک قاینی صوئیوب یکندن
یدی دانه دفعه اولندن و طقوز دانه دفعه ثانیه دن یدوره لر باذن
الله تعالی هیچ اثری قومز ازاله ایدر و اگر حمله ام معصوملرده
اولورسه والده سی سود ایله ازوب ایچوره لر و اگر بیوک اوغلان
اولورسه اون دانه لردن یدوره لر بیوک شیله طقوز دانه
بش اون کون مقداری علی التوالی یدوره لر نافع اولدوغی محققدر
فتق لحم واگر ات پاره سی کبی اولورسه سببی قانله قارشق خلط و
یاخود بر غلیظ بلغم و یاخود بر غلیظ خلط در که اول موضعده تکوّن
اول موضعده ات کبی منعقد اولمشدر و کاه دوشمه دن
و یاخود بر شیء طوقنمقدن دلنغ حاصل اولور علاجی جمیع بدنی تنقیه
ایلیه لر و اول موضعی یاروب مجمع اولان شیئی چیقاره لر اما بو علاج
خطرلیدر و یاخود اوزرینه یاقو قونه لر لکن بو یاقو ایله داخی
دفع اولمسی متعسردر بو بابده یاقو نافعدر **صفت یاقو** ایم
کوکرجن و یا لشقان و یا بادیه و اکلیل الملک هر برندن بر طوتام
بونلری صو ایله قیناده بعده نقله اودنی و بورجق اودنی هر برندن اولکوز

بلکه یالکز باشنده کوتورنک فائده ایلدوکی مجربدر

الحجق

فتق لحمی علاجی

بلین پارم طوتام

ایکی

ایکی درم کتان تخمی و کمون هر برندن سکز درم کفایت مقداری لاحقم
عصاره سی و بال قتوب یاقو ایلیه لر **ضعف آلات جماع ضعیف
اولدقده لازم و مفید علاج بیاننده در** ضعف قوت جماع
اسبابنه حد و حصر یوقدر کاهی نفس منینک فسادندن اولور
و کاه آلات منینک یعنی ذکر و خیا و بوکرکلرک ضعفندن اولور
و کاه اعضاء رئیسه نک ضعفندن اولور یعنی دماغک و بوکرکک
و جگرک ضعفندن اولور و بشملکدن دلنغ اولور و آز اتلقدن دلنغ
اولور و نیجه زمان جماعی ترک اتمه دن اولور و کاه اولور که علل
قوت واهمه نک غلبه سندن اولور مثلا کندویه باغلو صنور تصور ایده
ایلدوکنده کندویه بغلولق وهمی غلبه ایدوب الت سست اولور
عمله قادر اولمز علاجی قرنفل معجونی و یاخود دواء العنبر صباحلین بر
مثقال یوب اوستنه بر ایکی فنجان شکرلی سود ایچوره لر و
نصف درم قرنفل سحق ایلیوب و صباحلرین سود ایله قارشدره لر
ایچه لر و چام فستغی و شام فستغی اوزوم ایله صباحلرین یمک غایت
قوت ویرر و بو معجون بزم مجربمزدر غایت مقویدر **صفت معجون
مقوی** خصیة الثعلب یکرمی درم دارچین و قرنفل و خولنجان هر برندن
بشر درم عنبر بر مثقال بونلری سحق ایلیوب اوج اغرلغی بال ایله
معجون ایدوب صباحلرین و اخشاملرین استعمال ایلیه لر و بو
سفوف دخی غایت مقویدر **صفت سفوف مقوی** خروسک
خایه لرینی قورییدوب سکز درم قدر حفظ ایده لر کتابه و خولنجان
هر برندن بر تخمی درم بعده او جمله دلنغ سحق ایدوب و بر مقدار شکر
قتوب و سفوف ایلیوب صباحلرین بر درم مقداری استعمال
ایده لر و اوستنه بر از سود ایچه لر و نیمبرشت یمورطه صاریسی

الیته

ضعف جماعی علاجی

فستقی

هر برندن بر تخمی درم نسخه

داروچین ایله استعمال ایلیه‌لر و بوراغی اتینك كبابی و تسیم طاووق كلیك
وكوكرجین یاورسی واسترپدیه وبقلاوخوداوبوكرلجه آشی ودجاج
وقوش قونمازی ات ایله بشوربسه‌لر و بر مجرب دخی واردر
كتابلرده جمله یازمشلردر سقنقوردن بكدر كوچك سیرده نك مایه‌سندن
نخود قدر استعمال ایلمك غایت مقویدر هیچ نظیری یوقدر صیدا دخی
هر قوی واردر كه الجنده اوفاق بالقلر واردر سمكة الصید دیرلر
انك ارككلرندن ارككلگنك علامتی اودر كه آلتی جگه سننك الثندهٔ
نقطه‌لر واردر والكلری بر برینه بنكه شكدر دیشیسی ایله جفتلشدوگی
زمانده دیشیسنك اوغ زرینه بنزر اول زمانلرده ارككلرندن اوتلاپوب
وطوزلاپوب قورودهلر بعده نصف درهمنی دوكه‌لر باداروچین
ایله ویاخود نیمبرشت یمرده قیوب استعمال ایده‌لر غایتده مقویدر
وبو یاغی طشره‌دن سوریسه‌لر غایت نافعدر جوز بوا یاغی ذرت
درم یا یادیه یاغی ایكی درم سنبل وقرنفل بر برندن اون بغدای اغری
مسك درت بغدای اغری بونلری بر یره حل ایدوب كره وجایه
وقاصغه وبوكركاره سوره‌لر وبو یاغ مجربدر زرین قدح صوغانینك
یاغی وهندوستان جوزینك یاغی هر برندن سكز درهم قرنفل
ایكی درم قرص غالیه یكی درم مسك ثلث درم كفایت مقداری
بال مومیله مرهم كبی ایدوب ذكره وجایه‌لره وقاصغه وبوكاره سوره‌لر
فرناسیموس بو بر مرضدر كه ادمك ذكری دائما قالقوق طورر
هیچ اینمز وهم اوزون اولور سببی منی نك كثرتیدر ویاحدتیدر
ویا یللرك كثرتیدر اولور علامتی منیسی دائما سیلان ایدر علاجی اگر
قان غلبه‌سی علامتی وار ایسه قان الالر واگر اخلاطك حركتی وار ایسه
اخلاطی اسهال ایده جك مسهللر ویره‌لر وبو معجون اول مرضه مجربدر

داستربادیه

دوده‌نك

دائما ذكری قالقوق طوریندن مرضی

صفت معجون

صفت معجون لغنا وبلوفرچیچكی هر برندن اون ایكی درم خیار دانه تخمی
سكز درم آیت تخمی ایكی درم مرجان بر درم بونلری تحقیق ایلیوب بنلوفر
شربتیله معجون ایدوب یدوره‌لر اوكندر تخمی بر درم مقداری استعمال
ایتمك واجبدر ومعده‌یی بلوردن نصف قدر استعمال دخی غایت
نافعدر سیلان منی‌یه دلنی دفع ایدر وسیلان منینك انواعندن بر مرض
دخی واردر كه خلق اكا بل صوقلغی درلر دائما ذكردن بر پایشق نسنه آقار
و ثوبی ملوث ایدر بعضینك وجعی اولور وبعضینك اولماز و بعضی
آدملر آزلقلر تخفیف ایدر وبعضی ایتمز بونك سببی صوقدر مثلا صوق
طاشه اوتوره‌لر اولور یا صوق صویه كیرمكدن اولور وكثرت
جماعدن قوت ماسكه‌یه ضعف طاری اولمدن دخی اولور علامتی اقانی
شیئك حدتی اولمز واغریسی اولمز وكاه اولور كه بو مرض اوراچك
یراغی خلطك آلات منی‌یه دوكلمسندن اولور كه منی یه افساد
ایدر طبیعت دخی انی دفع اتمك استریسن كر اولندن دفع ایلیه
فاسد اولمغله بقارق چقار و بدنی اریقلدر و بیاض ایدر و دخی كفیتك
كوزی چوقور اولور و بو ماه‌ا قرق مجرا اسنی یایه ایلر و كاه اولور كه
بونده بول ایله خوش جفقه میوب طامله طامله چقار عظیم زحمت اولور
پس ایدی بونك علاجی آلات منی‌یه قوت ویره‌جك شیلر استعمال
ایلمكدر نافعدر وكاهیجه كوتلك وصاقز استعمالی لازمدر اگر حدتلی
خلطدن ایسه ماده‌یی تنقیه ایلمك واجبدر راوند ایله وهلیلج ایله
ایله ومكرر كل شربتیله وخیارشنبه باللغت مفتی ایله وراوند ایله استعمال
ایلیه‌لر بعده بذور بارده مستخلیسی هندبا شربتیله ونیلوفر شربتیله
ویره‌لر وبو قرص بو مرضه مجربدر بل صوقلغنه وقنانه و بول ایلمنده
اولان یارهلری اوكلدریانك ایدر **صفت قرص** آید تخمی و خیار دانه

وصوقدن اولوب حولنجان معجونی
ومثه استعمال ایلمك

صاحب قوة سوء مزاج

وکل قوروسی وکلنار هر برندن اوچ درهم طباشیر وکهربا هر برندن درت
یحیی درهم کل ارمنی التی درهم وکرلی بیراغی تخمی درت درهم خشخاش قبوغی
ایکی درهم بونلری سحق ایلیوب بلوط صویله ایوا چکردکنی اصلیدوب
ولعابنی الوب سحق اولنان اجزایی بو لعاب ایله خمیر ایدوب قرصلر
یاپه لر وهر کون بو قرصدن بر درهم مقداری استعمال ایلیوب اوستنه
قادن چکردکی وخشخاش مستعملنی ایچوره لر واکر سیلان منی فرنك حمتندن
ایسه قوی دوالر ایتمك کرك لازمدر مثلا یمغیر اغاجنی قیناد صوین
ایچکه مداومت لازمدر تنقیه بدن ایتدکدن صکره فرنك زحمتنده ذکر
اولنان چوب علاجلر ایله علاج ایلیه لر رحمده اولان شیشلك
علاجی بیاننده در بو شیش یا دم حیض محتبس اولدوغندن حاصل
اولور ویاخود کوچله وضع حمل ایتمدن اولور ویاخود اولاد دوشورمکدن
اولور ویا بر شی طوقنمقدن ویا بر یردن دوشمکدن حاصل اولور علامتی
رحم اغرا اولور واغرلیغی اولور وسیتمه سی اولور جالینوس ایتدی یمنا
شرحنك التنجی مقاله سنده ایدر خاتونك که رحمنده اشیشلر
اوله انك باشی آغرر واغرلیغی کوزلرنك دیبنه دکین اوزار ودیلی
اینجکاریه وارنجه اغرر اولور وضیق النفس عارض اولور وکوبکی التنده
قاصغنه وارنجه شیش اولور وکوکلی دونوب کاهی قوصمق وخنجوق
عارض اولور ابتداده نبضی ضعیف ومختلف اولور سر غتله الی
ایاغی صوق اولور ویا بلیق عارض اولور وطبیعتی قبض اولور وبولی
محتبس اولور علاجی اکر بو شیش اولاد دوشورمکدن اولورسه اول
باسلیقدن قان الالر بعده صافندن الالر خصوصا احتباس حیض دلیل
اوله بعده ملین مسهل ویره لر خیار شنبه کبی وکل مکرر وبنفشه شربتی
ویا قانتلیقون معجونی کبی ابو علی سینا بو محلده قوصدرمغی تجویز

ایلدی

رحم مضلری

شوال سه

ایلدی اما بر تجویز ایتمز بعده وجعنی تسکین ایدوب واو تجویز ایدوب
ویره لر مثلا خشخاش شربتنی بذور بارده مستحلبه ویره لر وابتداده
قاصغنه وبلنه کل یاغی وصندل وهمی وایوا یاغی سوره لر واربه اونننی
وکتان تخمی کل یاغیله یاقو ایلیه لر ورحمنه بو حقنه ایله احتقان ایلیه لر
صفت حقنه سکرلی بیراغی وقیه قوروغی وماردل بیراغی هر برندن
بر طوتام کل قوروسی نصف طوتام بونلری صویله قینادوب بعده
سوزه لر وبو صونك ایچنه سکز درهم ومسیسن یاغی قته لر ودرت درهم
سرکه قتوب رحمه احتقان ایلیه لر وجعنی تسکین ایچون اکمك ایچنی
سود ایله قینادوب وایچنه بر از زعفران قویوب یاقو ایلیه لر ویر
طاووق یاغنی یمرده اغیله وبر از زعفران دلغ قتوب بشره دن بتو
ویراکتوره لر بعده اوزرینه بابادیه وبوی تخمی واکلیل الملك وکل ذره
اونتوی یاقو ایده لر وزنبق یاغی وطوراق اوتی یاغی وده یاغ سورته
واکر شیشی کتمزسه بلکه دشمکه یوز طوتار سه دخی طلوعندن هم ویا التك
دهمی قتوبه اولوب یاقوی دخی قونمق غایت ایودر صفت یاقو خطمی کوبکی
وبابادیه واکلیل الملك وکتان تخمی وبوی تخمی هر برندن سکز درهم انجیر
سکز دانه بونلری نحرا اولنجه قینادوب بعده ایچنه درت دانه یمرده
صاروسی وسکز درهم زنبق یاغی قارشدیروب یاقو ایلیه لر واکر
دشلمزسه بونی اشاغیدن یوك ایله کتوره لر صفتی قاز یاغی سکز درهم
تره منی ایکی درهم سداب وتعره وزنبق کوکی هر برندن نصف درهم
بونلری سحق ایلیوب وهر بیره جمع ایدوب یوك ایله اشاغیدن
کتوره لر دشلدکدن صکره اشاغیدن قروحه کلجك ذکر اولنجق علاجلر
علاج ایده لر وغداسی لطیف اولمق کرك ایلج صویی وارپه صویی واناز
صویی وآج مارول وطاتلی مارول کبی لطیف اوله وحکابدنه ونفساسنه دن

قروحه کلن علاجلر ایله علاج ایلیه لر

رحم بیکلکی علاجی

اختیار ایده لر و طبیعت احتقان لینه ایله دائم ملایم طوتیلر **صلابة الرحم**
یعنی رحم بکلشمش اولدقده مناسب علاجلر بیاننده در بو مرض
اکثر یا ورم حارک علاجنده تقصیر اولوب و چوق صوق شیلر یا مکله ایدیلکدن
ورم منتج اولور و کاهی غلیظ خلطدن یعنی بلغمدن و سوداد اولور و کاهی
صفرانک فاتی ایله قارشقلغندن اولور علامتی قاصقده بکلک اولوب
اغری اولور و حیض قاتی آز کلور علاجی بدنی خلط غالبدن تنقیه ایلیکدر
واکر قان علامتی وار ایسه قانی الالر و بونی یاقوی اوزرینه قوبه لر **ضعف قوت**
مقل ازرق و جاوشیر و اوشاغی هر برندن برابر الالر یاغ ایله و زنبق
یاغیله حل ایلیه لر بعده کتان تخمینک لعابنه و بوی تخمنک لعابنه دا تجیر یابلی
بونلردن برابر الوب مقدار حل اولنان اشیا ایله ملایم آتش اوستنده قار
بعده یاقو ایلیه لر دخی سرکه ایله و کافور صوتیله حل ایلیوب و ایلیجه
بادام یاغنی قوت رحمه احتقان ایلیه لر اشیشه توشادقه صنکر محلل اشیالر
قوبه لر ویا ربوز و شمر قباق و بابادیه کبی و طلاق بکلکنده ذکر اولنان
الجویه لر غایت نافعدر **قروح الرحم رحمده یاره لر اولدقده**
نافع علاجلر بیاننده در رحمه کاهی یاره لر اولوب اریک اقار و کاهی
بو مرض شیشلرک دشلیه سندن اولور و کاهی فرنک زحمتندن اولور
علامتی قاصقده اغری اولور و اغری صانجه وار ایرنک اقار و قفانکده
شی بر قوقار و تمیز اولور و دخی بل اغریسی اولور علاجی اولا طبیعتی
ملایم ایلیه لر و احتقانلر ایله ماده یی تنقیه ایلیه لر و اغریسی تسکین
ایده لر مثلا دمر قیزدروب سود ایچنه بر قاچ کره صوقه لر و اول
سود ایله احتقان ایلیه لر و اربه صویله کل یاغنی ازوب صبحی
احتقان ایلیه لر و بو خرج اوته و کوکت سوسن کوکی هر برندن
برابر الوب دوکوب بال ایله قارشدیروب یوک ایله کتوره لر

وقلتنده

شدیره لی

رحم یاره لری علاجی

احتباس حیض

و بوم هم دخی یاره لرین اوکلدر غایت مجربدر **ضعف و رهم** سقمونیا
رضی درت درهم و فرده سنک و او ستوخ و انزروت هر برندن بش
ایکی درهم کل یاغی و کفایت مقداری بال موی بونلری مرهم ایلیوب استعمال
ایلیه لر و اکر فرنک زحمتندن حاصل اولمش ایسه کونلک و قرصانی
و تخجرزه بونلری برابر الوب اشاغیدن بخور ایلیه لر و بر درهم راوند
رومیدن و یاخود قنطریوندن هر کون استعمال ایتدوبه لر و چوبچینی
و قول اورنم ایله قیناد دوب هر کون ایچه لر **احتباس حیض** حیض قانی
ایتمامق اکر قانک ازلغندن اولور ایسه علاجی کثیر الغذا شیلر یمکدر
نیمرشت یمرده کبی و اکر غم و غصه و قورقودن عارض اولمش ایسه علاجی
تسلیه ایدوب مفرح معجونلر یمکدر و قرمز معجونی و جواهر معجونی کبی و مفرح
شربتلر ایچه لر الما شرابی کبی و مفرح سیره لر و دلکشا تنوع و
بستانلرده کزوب و اوتورمق دخی موافقدر و اکر رحمده سده و لمقدار
اولمش ایسه رحمک طمرلری طولو تیلو اخلاط غلیظه دن و یا خود سمزلکدن
ایچ یاغی طمرلرک یولنی سد ایلر و بو دم حیضک احتباسندن در لو
در لو خسته لکلر عارض اولور مثلا باش اغریسی و باش دونمکی و کوز
قرارمق و قوصمق و کوکل بولانمق و کاه اولور که سوء القنیه یه مؤدی
اولور و جکره و طلاقده و معده یه شیش عارض اولور و طعام اشتها
ازلغی و ضعف هضم و خناق و وجع مفاصل نازله و او کسورک طاری
اولور و دخی اولور و کچیک و قور داشی و سودا و خفقان
و صرع حادث اولور الحاصل نساطائفه سنک اکثر مرضلری و رم حیضک
احتباسندن عارض اولور علاجی اکر بدنه غایت ممتلی ایسه اولا فصد اولنه
قانی الالر بعده صافنی الالر بعده ملین احتقانه ایلیه لر و ملین مسهللر
ایله طبیعتی تلیین ایلیه لر دفرنک حکیملری اتفاق ایتمشلر که بو خصوصده

درت درم ایارج فیقرا ایچورمك دخی غایت نافعدر بزر راهب رحمی تنقیه ایلر
و رحم سدده‌سنی فتح ایدر و دم حیضی دخی اقیدر شراب اصول و بزرنتین
شربتی و بونلر انضاج ایچون و تفتیح سدده ایچون و اگر مریض بك سمز
ایسه سمزلق اغاجی و صاصفراس و مسك طرامشیغ قینادوب اون
بش گون ایچوره‌لر و تسهیل ایچون حالك معجونی بو بابده غایت نافعدر **صنف معجون**
ترید سفوفی درت درم ایچوقان ایکی درم غاریقون بر درم سفوف
دیا الرودون و دارچین هر بیرندن بیچق درم حل اغنیش حالك اشکر درم
بونلری دوکوب اوچ زم بالیله معجون ایلیوب بش درم استعمال ایلیه‌لر
و بو بابده سفوف جوارشی و دیاقاتلیقون معجونی و حب غاریقون و حب
المنتن غایتله مناسبدر و بو حب دلنغ غایت نافعدر **صنف حب** غاریقون
ایکی درم قرابوبه کوکی بر درم بونلری سحق ایلیوب کافوریه صوییله قارشدروب
و حبلر ایدوب جمله‌سنی و یره‌لر بر شربتدر و حیض قاننی کله جك زمان
یقین اولیجق تسهیل و بو ایله لیکه اوچ درت گون اول صافنه قاچ
الاره حیض قاننی آقیدیجی شیلر و یره‌لر و بالدرینه قورو شیشه چکیه‌لر
بعده بو مغلاب و یره‌لر زیرا حیضی آقیدر بزم تجربه‌مزدر **صنف مغلاب**
قرابوبه کوکی بش درم کافوریه و بالدریقه هر برندن بر طوتام خیار شبنه
قابوغی اوچ درم بونلری قینادوب صوینی شکر ایله و یاخود بال ایله ایچوره‌لر
بونلردن داخی موثردر بخور مریمی و یاخود سمز قباغی قینادوب صوغیندن بار
ایله ایچوره‌لر فی الحال حیض قاننی آقیدر و مرکباتدن قرص مر و تریاك
اربعه استعمال ایلمك غایت نافعدر و خمیره مایه‌سندن هر گون فندق
قدر استعمال ایلمك نافعدر خصوصا قرص مر ایله استعمال ایده‌لر غایت
نافعدر و یا پشقاق قینادوب ایکی اوچ گون ایچمك حیضی اقدر و بعضیلر
درلرکه قینادوب و آیاقلرینه دوکوب اوستونه کوك بز ایله اورتمك

قرطلندیدر

قرطلندیدر زیرا بو ایله اولسه فائده‌سی دخی زیاده اولور بو تحقیق
ایدرلر و حالا استعمال بونلره درومده سلیخه کبی مشهور اولان کوکرجین
بر مثقال استعمال ایلسه‌لر حیضی اچر مجربدر **اختناق الرحم** بو مرض صندلرم اختناق الرحم
نا طائفه‌سنه عارض اولور صرع طوتر کبی اولور و نوبتی دخی
صرع نوبتی کبی اولور یعنی آیده بر و یاخود بر قاج ایده بر کلور و کاهی
ماده‌سنه کوره صیق صیق کلور یعنی هر گون و یا کون اشری و یاخود
دخی زیاده نوبتله کلور سبب بر بخاردر که سمتیله رحمدن طمرلر واسطه سیله
دماغه صعود ایدوب قوت محرکه‌یی ابطال ایدر و بخارك
سببی رحمده و رحمك طمرلرنده بر رداء خلط محتبس اولمقدر حیض قانی
اقماددغندندر بونك علاجی مقدما احتباس دم حیضده ذکر اولنان
علاجلردر فصد کبی اسهال و حیضی اقیدیجی شیلر کبی و یاخود بو مرض
منینك احتباسندن اولور یعنی منی فاسد اولوب سمیت کیفیت
ایله متکیف اولور بو تحقیقدن معلوم اولور که بو مرض اکثریا کنج
اولوب زوجی اولمیان طائفه‌سنه عارض اولور علاجی اره وارمقدر
خصوصا قزاوغلان اوله اندن نافع علاج اولمز و نوبتی کلدکده وقت
جمله اختناق رحمده ذکر اولنان علاجلر ایله علاج ایده‌لر و ایکی دوکلرین
و ایکی بالدرلرین بغلیه‌لر و آجی صیقه‌لر و بك بك الیرین و طوپقلرین
اوغه‌لر و قیللرین چکوب قوپاره‌لر و اپاقلرینه حجامت ایلیه‌لر و بورننه
قوقوسی قوقولو شیلر مثلا قل دیوك کبی نامعقول شیلر یاقوب
بورننه تقاین طوته‌لر و کیك تویی یاقوب تو توتمك بالخاصیه
نافعدر و قوندز خایه‌سی و حلتیت و قاصنی و کهربا یاغی بونلری قوقوتمق
نافعدر و اشاغیدن مسك و غالیه مسك کتوره‌لر و حصلبا و قرنفل
دخی اشاغیدن کتورمك نافعدر اما نوبتی اولمدوغی زمانلرده بدنی تنقیه

ایده لر واکر فصد لازم ایسه فصد ایده لر واکر اسهال لازم کلورسه
مسهل شربتلر ویره لر بعده بالخاصه نافع اولان شیلری استعمال ایلیه
مثلا شمدی بو عصرلرده فرنکستانده کلور ایکی کوک وار در اینجه جک
وکسکین کوکلردر و بو مرضه بالخاصه نافعدر بلکه طاعونه و سائر سمیتلره
وزهرلی شیلره نافع و مضرتلری دافعدر اکثریا انی فرنکلر استعمال ایدرلر
وکثیر الفائده اولدیغی جهتدن بو زمانده اینلر تریاق اکبره قاتارلر غایت
نافع شیلردر برینه انکلیجه درلر و برینه اینیا کوتوریا درلر حالا بو
کونلرده فرنکستاندن استانبوله کتورلر غلطه ده شیخ حکیم بولنورلر انی
چوق استعمال ایلدک چوق نفعنی کوردک ولکن سمی قیقدر دیدکلری
کوک قدر نافع شی یوقدر برسنه مقداری استعماله ملازمت ایلیه لر
دکونده بر مثقال قدر ویره لر که بو مرض شتد اولوب صرعه مبدل
اولورسه او وقت مرض صرع عده بیان اولنان علاجلر ایله علاج ایلیه لر
بو مرضنک صرع عدن فرقی بودر که صرع عده الدا ایاق بوزیلور و اغز کوتورر
بو مرضده بونلر اولماز و بو مرضده برکسنه چاغرسه جواب ایدر لکن
جواب و بهزار امام صرع عده حسن شعور اولماز **حیض قاتی اقوب**
کسلمسه نه کونه علاج کرکدر انی بیان ایدر ایمدی اکر بدن ممتلی
ایسه و قوتلی ایسه باسلیق طمرلرندن قان آلالر و اکر قوتی یوغیسه حجملر
التنده جاکسیز یا طلاق ایکی استندن شیشه جکه لر یا خود حجامت
ایدوب بعده جکه لر و بازولرین یا غلیه لر و القرین محکم اوغه لر و اکر
قانله اخلاط وار ایسه مسهلر ایله اخلاطی اسهال ایده لر کل مکرر شربتی
و قدرت حلوا سی و سناکی ور اوندی کبی علی الخصوص صنوبرانک حدتندن
اولیه و اکر قانده رطوبت وار ایسه ایکی درم مجوقان اچوره لر بعده
قانی مغلظ شیلر ویره لر که رعاف بحثنده بزاول شیلری ذکر

حیض قانی کسلمدوکنه علاج

ایلمشدرکه اول محله مراجعت ایده لر و عصا الراعی عصارسنه دینیر
و سکریکی بیراق عصارسندن بر از صمغ عربی حل ایلیوب رحمنه احتقان
ایلیه لر و قرص الکهربا دیره لر و انجبار شربتی اچوره لر و بو حب درم
ترکیبیدر بو بابده غایت نافعدر **صفت حب** ایکی قرداشن قانی
و مرجان و کل ارمنی هر برندن ایکی درم کهربا و زرد و صمغ عربی
هر برندن بر درم صندل جدید و زعفران جدید هر برندن نصف درم
بونلری سحق ایدوب اصرعن دیکنی عصارسیله خمیر ایلیوب حب ایده
بعده ایکی درم مقداری سکریکی بیراق صویله و انجبار صویله استعمال
ایلیه لر و بالخاصه دم حیضی قطع ایدر بلکه جمیع قانلری کسر اتلله دن
بر درم قدرینی یمرده صارویله استعمال ایلیه لر غایت نافعدر مجربدر
و هلالیه عصارسی طشره دن رحم اوزرینه یاقو ایلیسه لر بالخاصه نافعدر
و غدالردن بجه و برنج و تازه پنیر ییه لر و میوه لردن ایوا و امرود
و انارلر
و البج ییه لر و صو یرینه دمور صویی اچه لر یا خود ایچینه سا قرزو بال ادرک
قه ایله قاینمش صو اچوره لر و حرکتدن و جماعدن احتراز ایده لر و طوزلو
و آجی شیلردن دخی پرهیز ایده لر جمیع مفتحات و مدرات دن
صاقنه لر رحمدن بعض رطوبات فاسده جریان ایدر انک علاجی
مجوقان در اونده در یوب بدنی اول رطوبتدن پاک ایلمکدر و بو
قوزجه رحمک رطوباتندن حاصل اولان امراضک جمیعسنه نافعدر **صفت**
چادر اوشاغی و قونند ر حایه سی هر برندن بر درم زعفران و دار چینی
هر برندن ایکی درم عنبر ایکی حبه بونلری سحق ایلیوب سداب صویله
قارشدروب بر توک پاره سیله اشاعیدن کتوره لر غایت مجربدر
العقر بو بر مرضدر که خاتونلره عارض اولور و بو مرضده انکیز
حامل اولمز و خاتونک حامله اولمامه سی کاهی ار جانبندن اولور مثلا

وعصا الراعی
تاج

حمه ٤

الظ
مدریراتدن

قوزجه ٤

حامله اولماق

زوج منیسی فاسد اولورو اول سببدن زوجه حامله اولمز ویاخود
منیسی قلیل اولور ویاخود غایت سست ایکن جماع ایدر ویاخود دلغ
کوچکدر ویاخود پیر درشندر وکثرت جماعدندر ویاخود عقمدندر
بر آفت اولمقدر بونلرک هر بری عقره سببدر وگاه خاتون
جانبندن اولور اکثریا رحملرینه سوء مزاج بارده عارض اولمقدن
اولور ویاخود رحملره اعوجاج حادث اولور وگاه خاتون زیاده
سمز اولور وگاه اولور که بو مرض حرکات لطیفه دن دخی اولور
مثلا زیاده مغموم ومحزون اولمقدن حاصل اولور الحاصل بو مرضک اسبابی
چوقدر ایمدی معلوم اولا که جملهسنه شامل علاج مشترک بیان ایدهلم
العلاج پس اگر مرض خاتون جانبندن ایسه وسبب دخی برودت وتری
ایسه قزدیرجی شیلر ایله علاج ایلیهلر واگر سمزلکدن ایسه آریقلدیجی
شیلر ویرهلر واگر سدهلردن ایسه مفتح سده ایلیجی شیلر ویرهلر
حاصلی هر سببک ازالهسیله تقید ایلیوب علاج ایلیهلر بعده
بالخاصه حامل اولمغه معین اولان شیلری استعمال ایلیهلر مثلا غالیه مسکی
جماعدن اول سورونهلر وبخور ایلیهلر وقورودلمش دلکو خایهسنی
دوکوب زوجه ویرمک بالخاصه خاتونک حامل اولمغنه سببدر
ویبان قلیکنی دوکوب بال ایله قارشدروب اشاغیدن
کوتورمک حمله معیندر وبو قرصه بر مجربدر حمله معیندر وهم
رحمک رطوباتنی دفع ایلر وهم مزاجنی اصلاح ایدر بر ایوایی کل انکبده
بشوره بعده بادیه یاغی وشتوی یاغندن اونر درم قدر اوله
بر تابه ایچنده ایوایی اول یاغله پشورهلر بعده ایچنه اون
دانه قرنفل وایکی جگردک سنبل هندی وزعفران وعنبر وغالیه مسک
هر برندن بر جگردک بونلرک جملهسنی بربره قارشدیرهلر اشاغیدن

کوتوره

حامل اولمق علاجیدر

کوتورهلر غایت نافعدر ونعنعه ویلان کلن غبیرایی دوکوب بال ایله قارشدروب
اشاغیدن کوتورمک حمله معیندر وفیل کمیکنک برادهسندن
معجون ایلیوب زوج وزوجه استعمال ایلمک غایت نافعدر
وزوج دائما مقدارجه مثرو وتریاق استعمال ایلمک وجماعدن فاصل
ویروب کجه کجه جماع ایلمک معیندر وجماع ارکک اولمغه سببدر
دیمشلر وبو جوارش حمله معیندر وجماعه دخی قوت ویرر صفت
جوارش بادام وشام فستقی وفندق هر برندن سکز درم اغاج
قاوونک فستوغی وزنجبیل وقرنفل ودارچین هر برندن درت درم
وصوته سپیر تخمی ایکی درم کفایت مقداری شکر ومرزنجوش صو ایله
حل ایلیوب وفقرا ایله کوتوروب اول اجزایه قارشدروب معجون
ایلیوب استعمال ایلیهلر الرحا بو بر مرضدر که نسا طائفهسنه عارض
اولور حامل خاتونلرک قارنی شیشر کندویی کبه ظن ایدر ودم
حیض منقطع اولور وغثیان عارض اولور اکثریسی وطوغورلوبه
میل ایدر وبعضیلرینک قارننده قیملدی اولور کبه خاتونلرک قارننده
اولدوغی کبی حتی بعضیلرینک اوغلانی طوغوره بوردی طوبار کندویی طوغرر
قیاس ایدر وگاه اولور که برات پاپهسی طوغورر صورتسز وگاه
صور غریبه دخی بر صور ایله طوغورر مثلا خروس صورتی کبی ویلان
وبالق صورتی کبی واکثرلک انسان صورتی کبی یعنی درلو درلو صورتلر
ایله طوغورر اگر خاتونک اری وار ایسه بونک سببی قوت
مصورهنک ضعفی وتشویشی دریسن ایمدی اگر اول خاتونک اری
یوغیسه بونک سببی منیسی فاسد اولدوغندندر تحقیق ایلمشلر
وبعضیلر دم حیضک احتباسندندر دیمشلر وبو مرض درت
آیه دکین حاملدن فرق اولنمز بعده حرکتندن فرق اولنور زیرا

وجام فستقی

عورتلرک قارنی شیشمسی علاجی

بو حرصنده اولان حرکت جنین حرکتنه بکزر دکلدر و غی بو حرصنده حمره اره
سودا اولماز اما حامله ده سودا اولور و بو حرصنده استسقا و سوء
القنیه علامتلرندن بعض علامتلر اولور و بیل اغریسی اولور
اطبادن بعضیلر حمل ایله رجا اوراره سنده برخوبجه فرق اوکمز
دیمشلر علاجی اکر بو ردی طولو ایسه باشلنقدن و صافن طمرلرندن
قان الالر بعده درعقب تیز حقنه لر ایله احتقان ایلیه لر و دودشیر دو
و قوردلی قرنجی شیل الجوبه لر راوند کبی منتن قتاق کوکی کبی و بونلر کبی
داکرسنده علامتی وار ایسه شراب اصول الجوبه لر و تریاق
اربعه و ایارج فیقرا استعمالی دخی جائزدر و اختناق رحمده
و هم رجا رضنه غایت نافعدر **صفت حب** جند بیدستر و وج و صافغ
و جاوشیر او شاغ هر برندن بر درم حلتیت نصف درم بونلری بومشق
دوکه لر و بناف مسکنی صوبیله قارشدروب حب ایلیوب هر کون
نبذی درم مقداری استعمال ایده لر **کبه لک علامتلرینی و کبه** کبه لک علامتی
خاتونلر تدبیرین و قرنلرده اولان ولدلرین حفظ ایتمک
تدبیرینی بیان ایدر اوستاد بقراط دیر که قیجان دم حیض محتبس
اولسه و حجا عارض اولسه و اعراض ردیه دخی عارض
اولسه لکن غثیان و معده بولنمه سی اولسه و اجی و طوزلو شیلره
مائل اولسه و طبراق و کل کبی شیلره مائل اولسه و بو عارضنه
دائم اولسه بو جمله حمل علامتلریدر درت آی کچدکدن صکره جنین
تحملدن غفریشلر و سوء دخی کلکه بشلر و حجاعدن نفرت ایلر و بونلرده
لکه دوشرکنه خاتونلر نافع اولانه زیاده حرکات بدنیه دن و حرکات
نفسانیه دن یعنی غم چکمدن و محزون اولمدن و زیاده غضبدن تمدن
احتراز ایده لر و بدرایحه لی شیل قوقلمقدن مثلا کبریت و حلتیت

وسداب

155

~~156~~

و سداب کبی شیل قوقلمقدن و زیاده طوزلی دلدن و آجیدن احتراز ایده و
یمیه لر و خردل و سوغان و کرفس و خردل کبیلری تناول ایتمیه لر و دفع
قارن شیشیرجی شیلردن صاقنه لر تناول ایلمیه لر و دخی بقله و حمص
و بو کرلجه و لاحنه کبی قارن شیشیرجی شیلردن احتراز ایده لر و غذاسی
لطیف نفیس شیلر و طعاملر اوله کلکلک و سوکلون و بلج نافعدر و دائما
اوزم ایله بادام یمیه لر و سکی الما ایله ایوا ایله مداومت ایلمک هم مدر
زیرا طوغان اوغلان کوزل یوزلی اولور درلرکه خاتونلرک قارننده
اولان معصوم دوشرمه دن حفظ ایلمکیچون و خسته لکدن مصون اولمغچون
بو معجونی استعمال ایتدوره لر غایت نافعدر **صفت معجون** لسان
ثور خمیره سی و کلشکر هر برندن اون التی درم جوزبوا و غل و عود و املج
قادنی قتبوغی و کابلی هر برندن سکز درم عود و قرنفل یاقوت و کوک
یاقوت و اغدای طاشی و زمرد هر برندن ثلث درم انجو نصف درم
مرجان و فیل دیشی هر برندن بر درم جوزبوا ایکی درم بونلری سحق ایده و
الما شربتیله و یا حوذ نفع ثور شربتیله معجون ایلیوب هر کون ایکی
درم استعمال ایلیه لر و بو سفوف دخی غایت مجربدر مرجان و قرنفل و فیل
دیشی هر برندن بر درم انجو و مصطکی هر برندن نیجی درم شکر ایکی درم
بونلری سحق ایلیوب هر کون استعمال ایلیه لر **آسان طوغورمق تدبیرین** آسان طوغورمق علاجی
بیان ایدر حامل خاتونلرک طوغورمه وقتلری کلدکده طوغرمقلری اوکنده فده
اکشی و قابض شیل احتراز ایده لر و یاغلی و چرب شیل استعمال ایلیه
و بوری طوغمه باشلدقده طاتلی بادام یاغی الوب قارننه و رحمنه
سوره لر و هم الجوبه لرده خطمی و بورتنجی قیناده لر و بو صودن یوز
درم مقداری الوب بر از بادام یاغی قته لر و برقاچ دفعه الجوبه لر
و اول زمانده یشم طاشی و مرجان کتورمک بالجمله نافعدر و مجربدر

اکر طوغور رکن بایلو رسنه دیرمجال اولورسه قوغر معجوننی وجواهر معجوننی
ویره لر **مفاصل اغریلرین و عرق النسا و نقرس مرضلرینک علاجی بیاننده در**
بو مرضلر اکثریا قانده حاصل اولور و بلغمده و صفرادنده دخی اولور سودادن
نادر واقع اولور علاجی اول طبیعتی حقنه لینه ایله یلکین ایلیه لر بعده قانی
الالر بو امرضده قانی المق بک لازمدر هر قنغی خلطدن اولورسه اولسون
زیرا فصد ایله درت خلط بیله چقار و شک ما سنه البته خفت کلیر
اکر اغریلر جمیع مفاصلده اولورسه ابتدا اصابع طرفندن جهلرده فانی
الالر و اکر اغری بر طرفده ایسه اول طرفدن قانی الالر بعده بالکلیه منقطع
اولمز ایسه طرف آخردن دخی الالر و ایکی قانی الدقدن صکره اخلاطی منضج
مغلا ویره لر بعده مسهلکر ویره لر و اکر ماء الجبن صفرا ایله مخلوط قانی
ایسه نقیع ایله خیار شنبه ویره لر یا سکروزاتیم معجوننی ویره لر اکر اخلاط
سودا ایله مخلوط اولورسه اون درم دیا قتالیقون معجونندن الوب
بر درم سورنجان ایله ویره لر بو مسهل بتم مجربدر بدندن اخلاط
مختلفه یی چقارر و وجع مفاصله غایت نافعدر **صفت مسهل** سنامکی
اوچ درم راوند بر مثقال صاری هلیله قبوغی بر مثقال انیسون نصف
درم سنبل هندی بر دانک بونلری هند باصوییله ملایم آتشده بر ایکی
ساعت مقداری اصلده لر بعده سوزه لر و ایچنه اون بش درم قدر کل
شکر شربتی و اون بش درم قدر ترنجبین حلواسی قتوب ایچوره لر و اکر
ماده سنده غلیظ بلغم بیله قارشق ایسه بو حبدن قویه لر بو حب
زمره کبیمه ذرور مجربدر غایت نافعدر **صفت حب** سورنجان و صاری
هلیله قبوغی و صبر هر بریندن اون درم حنظل ایچی و محموده هر بریندن
ایکیشر درم زنجبیل بحق درم مصطکی بر دانک بونلری سحق ایلیوب جبل
ایلیه لر و کل شکر شربتیله بوندن بر مثقال قدر ویره لر غایت مجربدر نظیری

بوقدر

مفاصل اغریلری و عرق النسا و نقرس علاجی

اکثریا

قانی اغری اولمیان طرفدن الالر

اغری طرفدن دخی الالر

منضج

مخلوط

بر مثقال

بعض ابو جهل قاربوزی ایچر

بوقدر وشمدی فرنکده لاابتنده بر معجون پیدا اولمشدر که بو معجونی
فرنک اطباسندن بر طبیب حاذق ترکیب اتمشدر بر کمسنه بو مرضه
یکرمی بش سنه مبتلا اولور جمیع اطبا علاجندن ایدرلر مفید اولمز عاقبت
اول طبیب بو معجونی پیدا ایدوب ویرمشلر اول مرض دفع اولمش
دیر دلفی اول مرضه مبتلا اولمش و بو معجوندن اول مرضه مبتلا چوق
کمسنه لره ویرمشلر جمله سی اول مرضدن خلاص اولمشلر **صفت معجون**
سورنجان و محموده هر بریندن ایکی درم قسط و کمون و قرنفل و زنجبیل هر برندن
بر درم زعفران نصف درم کفایت مقداری بال ایله معجون ایلیوب
ایکی درهمدن درت درهمه دکین ویره لر بو مجربدر ولفی دفع وجع مفاصله
و بل اغریسنه و عرق النسایه غایت نافعدر بعضیلر بر دفعه ایچمکله
دفع ایلدیلر و کمی ایکی کره و یا اوچ کره ایچمکله دفع ایلدیلر **صفت** سورنجان
واق انذروت هر برندن اوچ درم مقداری دوکوب الیه لر و
اون درم مقداری قوز یاغیله قارشدروب صباح صباح آچ قارنیله
یبه لر و اوزرینه اون درم قایمش طوراق اولمش صویی ایچه لر درت
بش کره سوری و طوب طوب بلغم چقارر و اول دردن خلاص اولور
باذن الله تعالی و اسکی صبر یره بو حب غایت نافعدر **صفت حب** قنطوریون
درت درم کمادریوس دقه باشی خیلجکی هر برندن اوچ درم سورنجان
و صبر هر برندن درت درم هیوفاریقون تخمی بر درم بونلری سحق
ایلیوب تره منتیله قارشدروب نخود قدر حب ایلیه لر دلبش
حبدن یدی حبه دکین هر کون استعمال ایلیه لر و غلیظ شیلردن پرهیز
ایلمک لازمدر مثلا بالقدن پیردن و سوددن پرهیز ایلیه لر و سائر
غلیظ شیلردن یا صدرمه و صغرانی کبید ریحیه لر جماعدن دخی چوق
یوروب امتلا اولمقدن احتراز ایده لر و وجع مفاصلده دخی بر ده

اسکی صبر یره حب

بسهل ویروب بعده الذن صکره فاتر الله قدح صکره یعنی بدنی بر خوشجه
تنقیه ایتدکدن صکره اغرییک اوستنه یاغلر و یا قولر قومق کرک
واکر صنیرلرده حرارت وار ایسه اوزرینه رادع شیلر و اغرییی تسکین
ایدیجی شیلر یاقو ایلیه لر و بوطلایه مار و لوبذر بنج محقیا قورو غبر هر برندن
عصاره سی و کل یاغی هر برندن اون التی درم اربه اونی سکز درم بر دانه
یمرده صاروسیله قارشدیروب وجع اولان موضعه یاقو ایلیه لر و
حرارتی سوندرور و هم وجعنی تسکین ایدر و بو یاقو اوتلکی کبی نافعدر
اربه اونی و باک بیراغی و کل بیراغی بونلری پشوروب یاقو ایلیه لر یاغی
ستاریتوس حکیم درکه وجع مفاصلک شیشنده اگر قزللق وار ایسه
یاقوسنه یاغ قومیه لر همان اربه اونی و سکز بیراق ایت اقوزی و بونلری
ازاجق زعفران ایله و بر دانه یمرده صاروسیله قارشدیروب یاقو
ایلمک غایت نافع شیء کوردم درو دخی درکه وجع مفاصله تازه
پینیردن تازه تازه یاقو ایلمکدن زیاده نافع شیء کورمدم در و لوبیا قوتی
وجع مفاصلی تسکین ایدر غایت مجربدر الکه ایچی اوندن التی درم
صغر قویروغی ایچکی سکز درم بونلری سود ایله قیناده لر و ایچنه سکز درم
قدر خیار شنبه بالی قیوب یاقو ایلیه لر و اگر صنیری صوقدن اولور
حرارتی اولمز ایسه اغرییی تسکین ایلمک ایچون بو یاقویی قویه لر الگه ایچی
التی درم سود ایله قیناده لر و ایچنه خطمی تخمینک لعابندن اون ایکی درم
قتالر یا یا بادیه و اکلیل الملک هر برندن سکز درم کتان تخمی و بوی تخمی
هر برندن ایکی درم زعفران بر درم کل یاغی و بابادیه یاغی هر برندن سکز
درم و برازجق قطور قیوب قیناده لر بعده سونکری بو صویه باتروب
اغریین یره قویه لر بونلری بربره خلط ایلیوب اوستنه یاقو ایلیه لر
یاغلردن ابتدا امرده مناسب اولان کل یاغی سورنمکدر بعده کل یاغی

یابادیه

یابادیه یاغیله قارشدیروب سورنمکدر بعده بالکلیه بابادیه یاغنی سورنمک
کرکدر [illegible] اخر امرده محلل یاقولر قویه لر و اکلیل الملک یاقوسی کبی و زعفران
یاقوسی کبی ودکو یاغی دخی صوقدن حاصل اولان وجع مفاصله غایت نافعدر
هم اغرییی تسکین ایدر غایت نافعدر صفتی بلبن و خزامه و اکلیل
الملک و بابادیه و ببریه و دلش اوتی و کماذریطوس و قره باش هر برندن بر
طوتام الار صو ایله و ازاجق سرکه ایله و ازاجق طوز ایله اما بو علاجلر کافی هیچ
عرق النسایه تاثیر ایلمز اول زمانده احتقانلر ایلمک لازمدر زیرا عرق
النسانک مادهسی بدنک ایچنده اولمغله هر علاج تاثیر ایلمز اول موضعه
زیاده موثر علاج ایلمک لازمدر و حب منتن و حب سورنجان کبیر و
حب شیطرج کبیر حبلر استعمال ایله رجالینوس تازه سرکه ایله دوکوب
ایجی یاغیله قارشدیروب عرق النسایه ایکیه لردی صارلر صولرافیدوب
اول مرضی دفع ایدردی بو مرضه بونده ایو علاج بولمدم دیمش و معلوم
اولا که بدنی تنقیه دنصکره مطلق وجع مفاصلده کاهیجه اوزرینه حا
حجامت اتمک و یاخود سلوک یا لشندرشوع یاد اغلمق لکن بونلری کندی
رایلری ایله ایتمیه لر بر طبیب حاذق رایله ایلیه لر حتی خطا واقع اولمیه
در دنجی مقاله بر عضوه مخصوص اولمیوب بدنه شامل امراضک
بیاننده در بو دخی ایکی بابدر اولکی باب حمیات یعنی ستمه لر بیاننده در
ستمه دیدکلری بر غریب حرارتدر که یورکده شعله لنوب روح
واسطه سیله و طمرلر اولان قانی واسطه سیله جمیع بدنه یایلور و بدنده
اول حرارت بر مرتبه شعله لنور که افعال طبیعیه یه ضرر ایلر و حما دخی اوچ نوعدر
زیرا اول حرارت اولا ارواحه تعلق ایلر ایسه اکا حمای خلطیه درلر و اگر
اول حرارت اولا اعضای اصلیه یه تعلق ایدر ایسه مثلا جکر و یورک کبی اکا حمای
دق درلر تورکیجه قورخسته لک درلر و مطلق حما دخی ایکی قسمه منقسم اولور

قیناده لر بعده سونکری بو صویه باتروب
اغرین یره قویه لر صح

کلیه یه

محتاج اولور صح

خلطیه یه

حمای یومیه دیرلر زیرا اکثریا یورکده
واقع اولور و اگر اول حرارت
اولا اخلاطه تعلق ایلر ایسه اکا
صح

مثلا بر کیسنه حماء مرض عارض اولسه حمای عرضیه دیرلر اکر حمانک سببی مرض
اولمیه بلکه صوقدن یا ایسیجقدن ویا عفونتدن اوله اکا حمای مرض
دیرلر اکر سببی بر مرض اولورسه مثلا اکر جروده وطشره چیقان
شیشلردن حاصل اوله بو قسمه اکثر ذات الجنب ده و سرسامده اولان
قسمه اکثرا اکا حمای عرضیه دیرلر **اوچنجی فصل حمای یومیه نک سببی و علاجی**

حمای یومیه علاجی

بیانندهدر بو حمای یومیه بر قسمدر که ارواحک قزغنلغندن اولور
و بونک سببی انفعالات نفسانیه در مثلا زیاده سروردن و زیاده غمدن
و زیاده غضبلنمه دن و امتلادن و اسهالدن و نزلهدن و زیاده تعبدن
و کونشده دینجق و هوای چوق کزمکدن اولور علامتی بو سببلرک مقدم چوق
واقع اولمسیدر و نبض و حرارتی برک انیا اولمز و قاروره سی
و نبضی متغیر اولماز علاجی سببی هر نه ایسه انی ازاله ایلمکدر مثلا
یورغونلق ایسه راحت اوکوب اوتوره و روحک فراحتی تعدیل
ایلیه مثلا نیلوفر و بنفشه و لسان الثور شربتیله وارده صوییله و بعض
مفرح معجونلر ایله و اکر سببی غم و حزن ایسه لسان الثور ایله الما شرابی
و جواهر معجونی استعمال ایلیه لر و اکر معده ضعیف ایسه وابا الوردونی
ویه لر ویا نوشدارو کبی معجونلر ویه لر و الما شرابی دخی نافعدر اکر
امتلادن اولمش ایسه معده یی تنقیه ایلیه لر قوصمق ایله و اسهال ایله
و غدایی ترک ایده لر و ساق تنغیفه ویه لر و لیمون شربتی ایچوره لر
و معلوم اولاکه حمای یومیه بر قاچ کون ممتد اولور خصوصا حمای شدید ده
اولا ولو استعداد سببیله قانی قزومغله حمای سونوخوس پیدا اولور
و بو قسمه اکثریا اتی چوق یوب و صبحی شربتلر ایچمکه معتاد اولانلره
کثیرا عارض اولور بونک علاجی قان آلوب سکنجبین ایله و هندبا
صوییله سده لرینی تفتیح اتمکدر وارده صوییله و نیلوفر شربتیله و حماض

ویابیلور

ویابیلور شربتلریله حرارتی تسکین ایلمکدر و معلوم اولاکه بو حمایه یکرمی
درت ساعت کچمدکچه قان الماق ممنوعدر و لازمدر که اولا طبیعتی تلیین
ایلیه لر احتقانلر ایله و خیار شنبر ویاخود کل شکر ایله بعده قان
آلالر و بو زمانده فرنکلر حمای سند ویبه برایو علاج بولمشلردر
هم تفتیح سده ایلر و هم حرارتی سوندیرور اول علاج بودر که ریوند
راجدن بر ایکی طانه نیلوفر شربتیله ویاخود هندبا شربتیله ایچوره لر
غایت نافعدر و اکر حما نزله دن ویاخود اسهالدن اولورسه نزله
باینده و اسهال باینده یازیلان علاجلر ایله علاج ایلیه لر زیرا اصل علاج

حمای عفونیه علاجی

سببی قطع ایلمکدر **ایکنجی فصل اخلاطه متعلق حمای عفونیه بیانندهدر**
معلوم اولاکه شول عفونت که اخلاط اربعه یه یعنی دم و صفرایه
و سودایه و بلغمه متعلق اوله ایکی قسمدر زیرا خارج عروقدن اولور
یا داخل عروقده اولور اکر خارج عروقدن اولورسه بو حما کلور کیدر
بو قسمه نوبه دیرلر و اکر داخل عروقده اولورسه حرارتی دائم اولوب
کتمز اکا حمای لازمه دیرلر اما خلق بونکه اغر خسته لکی و درتمه خسته لکی
دیرلر و حمای محرقه بو اقسامدندر و اکر عفونت خارج عروقده اولان
صفرایه تعلق ایلرسه حمای غب دیرلر نوبتی بر کون اشر کلور علامتی
ابتداده تیتره مکله کلور بعده زیاده حرارته براغوز اکثریا در ایله ایلور
و کاه قی ایله و کاه ادرار بول ایله و کاه اسهال ایله آیریلور
و علامتلرندن بعضی بودر که نبضی سریع و مختلف اولور و زیاده صوسز
اولور واو خوسز اولور و کاهی هذیانلر سویلر و بعضی فی اللغه مائل اولوب
بکا صارر اولور و بونک نوبتی اون ایکی ساعت تجاوز ایتمز اکر صاف
صفرادن اولورسه اکر قاروره سی بیاض بلوط کبی بر شی اولورسه خیر
علامتیدر که درت نوبتده یا اکسکده حما دفع اولمسنه دلالت ایدر

علاجی اولا حقنهٔ لینه ایله طبیعتی تلیین اتمکدر اکر غثیانی اولورسه قی و فصد ویرلر
و طبیعتی تلیین ایلدکدن صکره تمر هندی صوینی بنفشه شربتی ایله یا خیارشنبر ایله
ویا خود کل مکرر ویرلر اما قان المغی بو حماده جالینوس و ابن سینا تجویز
ایتمدیلر اما فرنک اطباسنک متأخرینی تجویز ایتدیلر حق بودر که اکر متعفن
اولان ماده نک مبدأی عروقده ایسه قان المق مقبول و مناسبدر
واکر دکل ایسه قان المیهلر فصددن صکره حرارتنی سویوندیرجی و
خلطی تعدیل ایلیجی شربتلر ویرلر اجاص شربتی کبی و خیار و قیق و قاون
و قاربوز چکردکلرینک مستحلبی ایچورلر و هندبا صویله سکنجبین
ایچورلر اکر اول حما یالکز صفرادن اولمیوب سودا و یا خود بلغم مخلط
ایسه مغلاینه رازیانه و هلیون و آیرق قتهلر و بسفایج و کارده و سنطور
و التون اوتی قتهلر و اکر خلط غلیظ ایسه زوفانین شربتی و اصول شربتی
ویرلر ماده سی نضج بولدقدن صکره صفراویه و بلغمی و سوداویه سوریجی شربتلر
ویرلر سنامکی و تربد و غاریقون و راوند کبی و بردرم قریموطره
و سکز درم دیاقاتلیقون معجونیله و بر سنه غایت مناسبدر مسهلدر جالینوس
ادویهٔ مفرده کتابنده یابانی دیه بیشوروب صوینده الحکک جمیعتموره
نافعدر خصوصا قارنده الجیده ششیش اولنلره و معده سی ششیش کمسنه لرک
سکینه غایت نافعدر بو تحقیق ایتمش معلوم اولا که ستیم کوفه قان
المق و مسهل شربت ایچمک خطادر بونلر ایتمیهلر اما بو حمالره اکر درکلرنه
درکتوریجی شیلر ایله معاونت اتمک لازمدر مثلا شکر ایله اربه صویی
ویرمکدر یا خود بنفشه شربتیله ویرمکدر یا خود کل ایله نبات شکری
قیناد وب صفی ایچمک ویرمک غایت مناسبدر درکتورمکه معاین اولور
و اکر ماده سی بلغم ایله مخلوط ایسه جلابنده یا بادیه یی قیناد وب انک صویله
ازویرلر و تعقیل بلکارینه نبض اوستنه تریاق فاروق ایله

و سنطور و کارده

صوغانی

صوغانی و صبر سقوطری و یا خود اوراونونجک آتغنی زیتیله و یا خود کل یاغیله خلط
ایلیوب یا قو ایدهلر غدا اسنده ایکی اوچ کون تأخیر ایلیهلر بعده ارپه
جلابنی شکر ایله و یا خود نیلوفر شربتیله ویرلر و قباق بورانیسی شکر ایله
ویرهلر و بلیجی هر دال ایله و لبلاب (؟) تورپ یراغیله بشوروب و صوینه لیمون
صقوب ایچورهلر و اکر صفرا ایله مخلوط ایسه بلغم ایله اولسه بلیجی برار
دارچین قیناد وب صوینه ویرهلر بو حمانک آخرنده نیمبرشت یمورطه
صارو سنی ویرهلر بلیج اتی و اوغلاق اتی و بوزاغی اتی ویرهلر و صفرادن
اولان حمانک ماء سیر اکر جگره و یورکه یقین اولان طمرلر ایچنده اولور ایسه
اکا حمای محرقه درلر و کاه اولور که حمای محرقه بلغمدن دخی اولور و بعض
اطبا خلط سودادن دخی حاصل اولور دیدیلر اما اکر متعفن اولان خلط
یورکه و جگره یقین طمرلر ایچنده اولمیوب بلکه سائر طمرلر ایچنده اولسه
اکا حمای غب لازمه درلر و بو حما اکثر یا جگره ده و قراجی یابس اولان کیشیلره
عارض اولور علامتی دیلی صاری اولمق و کاهی سیاه اولمق و کوزی آتشی
حرارتی اولکیدن زیاده اولمق و کوزنه اوجقو کلمامک کبی و قوری اوکسورک
اولوب طوطاقلری قوری اولمق اما محرقه دن بو علامتلرک شدتیدر
و کون آتشی حرارتنه فتور کلمیوب علی السویه اولمسیدر علاجی اولا
طبیعتی حقنهٔ لینه ایله تلیین ایلمکدر و یا خود تمر هندی بنفشه شربتیله
لینت ویرهلر بعده قان الالر اکر قوتی و علامت خیر مساعد اولور
و طمرلو اولوب قاروره ده حمرت و غلظت وار ایسه بونک علاجی باردرق
حمای غب علاجی کبیدر لکن بونده زیاده تبرید و ترطیب و انضاج ماده
لازمدر و بو حمانک مسهلاتنده سقمونیادن احتراز لازمدر مسهلاتی
اریک معجونی و خیارشنبر معجونی اولمق مناسبدر اما فرنکلر ماجیبنی
راوند ایله و یا کل مکرر شربتیله ویرلر بعده لیمون شربتی و نیلوفر شربتی

طوزلو ه

وحماض شربتی کبی شربتلر ویره لر واکر اسهالی وار ایسه وبا صفرا ثمات
رقیق ایسه کل لیمون شربتی وقورق شرابی وکل ایله قرنباس شرابی
ویرمك مناسبدر وبو حماده غایت اعتنا ایلیوب جکر اوستنه صندل
وقیمی قوموق کرکدر ویا خود سرکه ایله کلاب ویا خود ماورد وعنب الثعلب
صوینی قویه لر واکر حمایه سبب اولان عفونت خارج عروقده اولان
بلغمه تعلق ایدوب ایسه اکا حمای نائبه وحمای بلغمیه دائمه درلر وبو حما
اکثریا معصومه وقوجه اره وتازه بالق ویوغرت وبلغمی شیلر استعمال
ایلین کیشیلره عارض اولور علامتی بدنی کوشکلك وبیاضلق اولوب
غلیظ قاروره ده وبنده خام خلطلر جوقلك وکاهیجه قاروره قرمزی
صفرایه مائل اولور وکاهی حمرته مائل اولور خصوصا ابتداده جلدده غ
وقت وبعضی کوکمك ویوشق اولوب کج کج حرکت ایلمك و
آغز صوی جوقلق واشتهاسا ساقط اولمق ومعده ده شیشمك وکاهیجه
یوزی کوزی شیشمك وسینه کلدوکی زمان بك اوشومك وایجو
غلبه ایتمك وصوسلك عارض اولمق وبو حمانك نوبتی اون سکز
ساعت قدر اولور واللی ساعت قدر اولور والتی ساعت قدر
افاقت کلور واکر ماده سی یالکز بلغم اولور سه اکا حمای بلغمیه خالصه
درلر واکر بلغم ایله صفرا مخلوط اولورلر نوبتی بونده اولور واکا حمای
بلغمیه غیر خالصه درلر علاجی ابتدا حقنه لینه ایله طبیعتی تلیین ایلمکدر

حمای بلغمیه خالصه علاجی

مثلا بو حقنه ایله صفتی بیباغ فلکنی وبابونج وبغدای کپکی وبابادیه
هر برندن بر قبضه اکلیل الملك یارم طوتام کتان تخمی درت درهم
بونلری قیناده لر وبو صودن یوز درهم الالر وایچنه سکز درهم ویا قانیکیون
واوچ درهم یاغ قانیکیون واون اوچ درهم ایارج فیقرا
وسکز درهم کل یاغی واون التی درهم زیت یاغی وبر درهم انفاعی طوز

بالی

۱۵۹

وصوغان وصرمساق وخردل وطوزلو لاحمله نوتشیسی بونلرین جوق جوق
یمك مضردر وبو حمانك اکثریا ظهوری مختلف سنه لرین عقیبنده وقوع
اولور وکاهیجه دم بواسیرك احتباسندن حاصل اولور علامتی
برکون طوتار ایکی کون طوتمز وقاروره سی رقیق اولور وبر اشیا قمرق
اولور وبدنی اغر اولور کرکنه سی اولور وابتدا طوتدوغی زمان
بولانه صوقلغندن بعده طوتدقده صوقلق ارتق اولور ونوبتی
ماده سنه کوره اولور اکر ماده سی غلیظ ایسه یکرمی درت ساعتده دکین
سورر واکر ماده سی انجه ایسه نوبتی تیز کچر وشول ربع کبی احراق
اخلاطدن اوله حرارتی شدید اولور وزیاده صوسز اولور و
بولینك رنکی محترق اولان خلطه مناسب اولور العلاج وبو حمانك
علاجی بر طبیب حاذقه محتاجدر وخسته دخی طبیبك عادتی موافق ورائنه
منقاد اولوب مخالفت اتمه مك کرك زیرا بو حماده متنضج مغلا
تکرار الحکه محتاجدر وبو حمانك علاجنده اولا طبیعتی تلیین
ایلیه لر حقنه لینه لر ایله احتقان ایلیه لر وبو حقنه بو وصفده غایت
مناسبدر صفتی حنظل کوکی وبسفایج هر برندن درت درهم ابه کومجی
ویبانی فلکنی ویا بشقالن ویابانی هر برندن نصف طوتام انجیر
التی دانه بونلری صو ایله قیناد وب سوزه لر وایچنه بو صودن
یوز درهم قدر الالر سکز درهم ویا قانیکیفون سحوقندن ارده لر
زنبق یاغی ویا بابادیه یاغی هر برندن اون ایکی درم قرمو طوزدن بر
درهم بونلری بربره قارشدره روب احتقان ایلیه لر بعده اکر قانی
علامتی کورلر ایسه قان الالر خصوصا اکر ماده سی سودای طبیعیه نك
ویا خود غلیظ بلغمك احراقندن اولور سه ماده نضج بولنجه یه دکین
قانی المیه لر ماده نضج بولدقدن صکره کوره لر اکر قان المق اقتضا ایدرسه

بلدی تکرار

زیرا بو حمانك علاجنده ماده سی ایرکیك شربتله حقنه تکرار تکرار شربت ایچمك لازمدر صح

بریر طوتام طوراق اوتی ویا بادیه هر برندن صح

دمدن یا صفرادن محترق اوله واکر ماده سی صح

بسفایج

ورت

قانی الالری بو حماده منضج سعلا ایله ایچورمک لازمدر بو جلاب کبی **صفتی**
لسان ثور و اوغل اوتی و بالدرقه و شهتره هر برندن برطوبام بیاض
کوکه و آلتونجه اوتی هر برندن ایکی درم بسفایج بش درم قرمزی اوزم
سکز درم بونلری قیناد وب سوزه لر بنفشه شربتیله ویره لر تا نضج
ظاهر اولنجه یه دکین بعده دیاقاتیقون معجوندن اون درم الوب بر
درهم قرنفل مطبوخ طره قارشدیروب ویره لر و یا خود مسهل ویره لر **صفت مسهل**
سنامکی اوچ درم راوند بر مثقال قره هلیله بر مثقال سنبل هندی بردانک
بونلری ماء الجبن ایله اصلده لر اصبحی کلور اوستنده بر کیجه اصلنه لر
کون سوزه لر بو صونک الحبه ادان درم قدر ترت خلواسی داون
درم کلشکر شربتی قوشوب ایچوره لر آتشی معجونی و سنامکی معجونی و حب لاجورد
دخی بو حماده مستعملدر که تنقیه دن صکره بدنه قوت ویره جک شیلر
ویره لر قرمز معجونی و جواهر معجونی و الکو معجونی کبی و اکر سودا ایله خلط
غلیظ بلغم وار ایسه ایارج بوغا زیاده در بر شهر تیلک ویروب سویر دوله
و بو مسهل بهم لجر بمزد ربلغم ایله مختلط سودا ایچقارر **صفت مسهل** افتیمون
کربدی ورت درم غاریقون ایکی درم بالیقیمش لاجورد ایکی درم
محموده انطاکی برنجی درم قرنفل اوتوز دانه بونلری سحق ایلیوب لعق
برنجی درم مقدار بر ظاوق صو ایله یا الما صو ایله ایچوره لر و بو زمانده قرنفلکره
افتیمونک صرچه سندن ورت بغدای مقداری کلشکر و یا خود
بنفشه خمیره سیله نوبت کونی ویره لر لکن بو که هر کس تحمل ایلمز فراجی
تورآدمه ویروب ضعیفلره ویرمیه لر افتیمون زعفران معده حبی افتیمون
بیارلر بوندن نصف درهمدن بر درهمه دکین آدمسنه کوره ویره لر
یا کلشکر ایله یا بنفشه خمیره سیله ویره لر و یا صو سیله ایچوره لر و کاه
درکتورمکه محتاج اولنور باقی قلان اخلاطی چقارمق ایچون اما جالینوس

دالمک

حمای سوداویه بلغمیه

درلمک ایچون تریاق ویره لر و بو حب درکتورمک ایچون مجربدر **صفت حب**
ترقوند و زحایه سی و چاوشیر و حنظلیانه و قنشقاین بونلری دل
برابر آلوب دوکوب مشر ایله خمیر ایدوب اصلده لر و حبلر دوزه لر
نوبتله بر ساعت و ایکی ساعت اول حبدن بر درم قدر ویره لر
و یا خود بابونه چیچکی قیناد وب بوغنی ویروب واوتروب فیله تکرار
و بو حمای ربعه بالخاصه نافع اولان دندر بر درم غاریقون ودر تکث
درم مصطکی دارچین صو سیله نوبتدن بر ساعت اول ویره لر
نافعدر و کیمیاء طبیبلری ایدرلر نوبتدن بر ساعت اول مصاغد
نشادردن اوچ حبه قدر ایچورسه لر بو حمایه نافعدر و بو حمانک
صوقلغنی دفع ایلمک ایچون ارقه سنه یا بویچ یاغی و سداب یاغی
و قسط یاغی قوندز خایه سیله قارشدیروب و یا مثرودیطوس تریاق ایله
قارشدیروب سوره لر و معده یی اصلاح ایلمکه سعی ایده لر و جکرک
و طلاقک سده لرین فتح ایتمکه مقید اولالر و سودا آرتوره جق شیلر
تناولندن احتراز ایده لر مثلا ارمثک و صوغان و صرمساق و صغر اتی
کبی شیلر یمیه لر و طعاملرینه رطوبت ویره جک معتدل و حرارتلی شیلر
ایلیه لر نیمبرشت یمرطه صاریسی و بلیج و بوزاغو و چل قوشی و سوکلو ابار
و بادام حریره سی و اوزم خوشابی و مسک المامسی خوشابی و بسنانه
تورطو لماسی و بو رایسه کر و نوبت کونی غدالردن احتراز ایده لر ایمه لر
مکر که نوبتی اختتامه یقین کله اول زمان صباحلیه بلیج صوی وار ایسه جلاب اوله ی
ایچمک مناسبدر نوذکر اولنان حمالر جمله مفرددر و حمای مرکب اتواعی و صوری
چوقدر کمی حمای صفراویه ایله بلغمیه دن مرکبدر و کیمی صفرا ایله سودادن و دمویدن
مرکبدر و کیمی بلغم ایله دمویدن مرکب اولور و کیمی صفرا ایله دمویدن صفراویه ی
مرکب اولور و کیمی سودا ایله دمویدن مرکب اولور و کیمی صفراویه و بلغمیه بلغمیه ی

و صوریته ارایه صوی و لسان ثور صوی و اوغل اوتی صوی ایچمک مناسبدر صح

حمای مرکب علاجی

وصفراویه وسوداویه ایله مرکب اولوب لکن شمدی مشهور وکتابلرده مذکور
اولان حمای شطر الغب‌در بو حمانک دوریاره فرده علاجی شکلدر وبو حمای
خارج العروق صفراویه ایله داخل العروق بلغمیه دن مرکب اولور وبو
حمانادر واقع اولور اولدیغی زمان صالغن کبی هر برر اولور وبو حما
اکثریا فلجه وسکته یه منتقل اولور وگاهیجه شدتلیجه اولوب تیز هلاک
ایدر وگاهیجه فرمنه اولوب لعین چوق زمانه طولوب قوتی ضعیف
ایلر وبونک سببی صفراوی اولان گمسنه بارد ویاش غدالر چوق
استعمال ایلیوب وزیاده یک حرکت ایلیوب یورلیوب ساکن
اولور معده‌ده حاصل اولور ویاخود جگر اصیجق اولوب صفرا تولد ایدوب
ومعده‌نک هضمی ضعیف اولوب اندن بلغم تولد ایدوب بو حما پیدا
اولور وبو حمانک علامتی نوبتی برگون شدید اولوب برگون خفیف
اولور وگاهیجه اوشوتمه‌سی برگونده تکرار اولور وگاهی بدنی صوق ایکن
صیجقلق حس اولنور علاجی اولا ملینات ویرلور ویاخود ملین احتقانلر ایله احتقان
ایله ایلیه‌لر ومنضجات ویره‌لر وهندبا شربتی ویا اصول شربتیله ماء الجبن
ویره‌لر بعده بومسهلات ویره‌لر صفنج راوند وغاریقون هر برندن
یارم درم سنامکی ایکی درم سنبل هندی درت درم بغداد ابنسونی
نصف درم بونلری هندبا صویله اصلده الی ساعت قدر ملام
کلا وستنده قویه‌لر بعده سوزوب الی درم قدرت حلوا ایله داوا
درم کل بالی بونکله ازوب اون درم مقداری اچیره‌لر امابو حماده
فصددن غایتده احتراز ایده‌لر واگر بدنی ممتلی ودم غالب وزمان
ساعد اولورسه ینه احتراز ایده‌لر که قانی الالر وباقی علاجی حمای
غب غیر خالصده مذکور اولان علاج ایله علاج ایده‌لر **اوچنجی فصل**
حمای دق بیاننده در یونانیلر بوحمایه اقطیقوس درلر ترکیجه

ایله احتقان
بغداد آغوی
حمای دق یعنی قوری
خسته‌لک

قول

قور خسته‌لک دیرلر وبو تیز غریب حرارتدر که اولا اعضای اصلیه‌یه متعلق
اولور خصوصا قلبه متعلق اولور بو اکثریا غم والم وغصه‌دن حاصل
اولور وبو حمانک ابتداده وقوعی نادر اولور اکثریا حمای محرقه‌دن صکره
حمای مزمنه‌دن صکره حادث اولور وتغیر سبیل‌دن دلو عارض اولور
وبو حمانک بش علامتی واردر اولکیسی حرارت جمله بدنده مستوی
المسدر زیرا بو حرارت قاعده مستقر اولمغله حرارت اصلیه گبی اولمشدر
وایکنجی علامتی نبض طمر لرینک یرلری ساکن‌ده ایدی اولمقدار اوچنجی
علامتی طعام یدکدن صکره حرارتی زیاده اولمقدر ونبض عظیم اولمقدر
حتی قیاس اولنور که حمانک نوبتی گلمش اوله دردنجی علامتی نبض صلب
اوله وصغیر اوله وسریع اوله وجمیع بدنی ضعیف اوله وبشنجی علامتی
ابتداده قاروره بر شی اولمیه بعده قاروره‌نک یوزنده دهنیت
ظاهر اوله گیتدکجه دهنیتی زیاده اوله بونلر ظاهر علامتلردر وگاه
اولور که حمای دق حمای عفینه ایله مرکب اولور خصوصا حمای خفیه ایله
یعنی بش گونده بر طوتار سمه ایله مرکب اوله علاجی بو مرضک ابتداسنده
تشخیص اولنسه علاجی اساندر لکن ابتدالرده تشخیص وتمیز اتمک
مشکلدر اما اواخرنده هر کس تشخیص ایدر حتی جهلاء اطبا دخی بیلورلر
لکن اول مرتبه‌یه گلدکده علاجی مشکلدر وبو مرض سوء مزاج حار یابس
اولمغله مبرد ومرطب شیلره محتاجدر لکن تبریدده افراط اتمامک
گرک لکن حرارت غریبه سوبونمنه اگر بو حما ایله حمای عفینه مرکب ایسه
تنقیه‌یه محتاجدر لکن بر لطیف ملین ومفتح شیلر ایله مثلا خیار شنبر
بالنگو تمر هندی ایله وقدرت حلوا اشراریک صویله وملین احتقانلر
وانبر باریس بنفشه شربتی ولسان الثور ونیلوفر شربتیله مناسبدر
وصوق انجو شعوفه مناسبدر ومبرد تخمک مستحلبی دخی مناسبدر

عارضی

ایله

الچوبه اولوب مستحلب ایدرسه نافعدر ونقوع بادام اوچ بالیسی درم وقاوون چکردکی وقباق چکردکی دقاریوز چکردکی هر برندن بر درم
بیاض خشخاش تخمی ایکی درم بونلری دوکه لر دارپه صویله مستحلب
ایلیوب نیلوفر شربتیله طاتلو ایلیوب الچوبه اول وبو تجوزلف دلك عاقیت
تجربه ده بولنمشدر یا خیارچنبرك حمیره سی سکز درم الچو سفوفی بر درم صیاری
صندل ایکی درم مجموعنی بنفشه شربتیله معجون ایلیوب ویره لر وتحقیقه
معتدل آهنك ایچنه اوتوره اگر مرطب اوتلر دن اولمش اوله مثلا
ماروله بنفشه ونیلوفر وابم کوبجی وخطمی کبی وآنلردن حقنه قیلاکه
مریضك بدنی بنفشه یاغیله ویاخود طاتلی بادام یاغیله ویا نیلوفر یاغیله
ویاخود قباق یاغیله یاغلیه لر وبو قیروطی حماری دق الچون ترکیب اولنمشدر
بدنی ترطیب ایلر صفتی بذر قطونا لعابی دایوا چکردکی لعابی هر برندن
سکز درم عورت سودی ونبفشه یاغی هر برندن التی درم تازه ایه یاغی
درت درم کافوری سدس درم بونلری ازاجق بال مومیله مرهم کبی
ایلیوب خسته نك ارقه سنه سوره لر وده کل وصندل ومرهم
سورمك نافعدر وبو مرضك تدبیری بیر دو مرطب شیلر ایله اولور
وطتلو صولر کنارنه اولوروه اوغداسی تیمیرشت یمرطه صاری وسی
پیلج واو علاق اتی وقیه بالغو ماروله بنفشه با وصوق بقلی وتنق
وبادام بونلر مناسبدر وعورت سودی وباشك سودی ویاکچی
ویا صغر سودی الچك غایت نافعدر لکن هر کسك رأی وتدبیری
ایله اولماز ابتدا ایتدکه بر طبیب حاذقك رأیله ایچه لر ودبو زماننه
سومکلو بو چکدنه غدا اولور شربتلر وسفوفلر ومعجونلر دور لر اوحمای
دقه ویرلر اولا رمق ییگدنده دور دورلر اولا استعمال ایتدوه اطلبا
وبوزاغو ایتدنده وطاوق اتنده صو القیطر ایلیوب الچوبه اوله

صوبی

لاتو ... هر برندن ...

صوبی واربك صویی وسیاه کوکم صوی ازاجق قار چایی ایلیوب شیخ ایله
الچك مناسبدر در دنجی فصل حمای وبائیه نك وحمای ردیه نك
علاماتی بیاننده در حمای وبائیه دیدکلری اکثر یا طاعون زماننده اولور
وبر برندن خلقه سرایت ایدن حمای وبائیه ایله وحمای ردیه نك اعراضی
وبائیه نك اعراضندن اشغ اولور وبو حمای وبائیه کاهی غب لازمه
وکاهی غب دائره مبدا اولور حتی دیدیلرکه حمای دق وبائیه دن اولور و
کاهی حمای دموی اولور وبلغمیه اولور وبلغمیه لازمه ودائره اولور و
سوداویه لازمه ودائره اولور حتی در اگر بو حمای دق وبائیه اولور
حاصل کلام بو حمای وبائیه مذکور اولان حمای کبیدر لکن فرقی بودر کی بو
حمیات وبائیه اعراض زیاده شدید اولور وماه سر بیغنه زیاده اولور
علامتی باش اغریسی وادکونسرلق وبك صوصه مق والچنك حرارتی
طشره سندن زیاده اولمق واغز ایاغی صوق اولمق وباتمق وتیز
تیز صولومق وبدنینك واغزینك رایحه سی قوقمق ودخی علامتی دخی بو
حما خلقه عام اوله وهوا ده واخی وبا علامتی ظاهر بوله وبو حما مستعد
اولنلره انواع مختلف طعام اکل ایدنلره وچوق حرکت اتیموب
سکون اوزره اولانلر در امایر اغر حمانك علامتی ابتدا بلیمه سی مشکلدر
اما صکره معلوم اولور وبو حماد حمای وبائیه کبیدر لکن بونك
ماه سرزی زیاده دکلدر وهم خلقه ساری دکلدر العلاج وبو حمانك
علاجنده عرض ایکی شیدر بری حرارتی تسکین ایدر رمك در ایکسی
بادزهرلر ایله سمی دفع ایلمکدر پس اگر حما قوی اولورسه فصد ایلیه لر
وملین شربتلر ویره لر واگر زهری زیاده ایسه بادزهر دن درت قیراط
قدر الوب لیمون صویله ویره لر ودوارتسکین الچون لسان الثور شربتی
وقولنج قولاغی شربتی واغاج قاوونی اکشیسنك شربتی ولیمون شربتی مناسبدر

حمای وبائیه وحمای ردیه

وجواهر معجونی و انجو معجونی ویره لر و کل ارمنی و باطین مختوم بر مقدار
قندر اوله ایچوره شربتیله ایچوره لر ده بهر دنک تریاقیده مذکور شربتک
بر شیله و پرمک مناسبدر اگر حرارت بک شدید اولمزسه و اگر اسهال
عارض اولورسه طین مختوم ایله قوزی قولاغی شربتی و یا ریباس شربتی
ایله ویرمک مناسبدر و یا نمش کیک بوینوزی بر درهم قدر اکمک
کلبشکر ایله ویره لر و درکتور یخ شیلره و طشره دن سوره لر اگر در
اقتضا ایدرسه مثلا یا یا دیه یاغی و طوراق اوتی یاغی کبیلر سوره لر
و حمالر دیک علاجی اگر بدنی ممتلی اولوب اخلاط جوشیده اخلاط املین
احتقانلر آلتیله استفراغ ایلمک کرکدر و اگر قان زیاده ایسه فان الالم
وشربتلر دخی مستعمل اولان قرنیکه قدرت جولسنه ماء جبنله ایچکدر زیرا
دافع حرارتدر و قانک ولق غلیانینی تسکین ایلر بعده زهری دفع
ایدیجی شیلر ویره لر کل ارمنی و طین مختوم کبی و بادزهر کبی لیمون شربتیله
یاخود قوزی قولاغی شربتیله اخلاط مشوری جی شیلر ویره لر دکیک بوینوزی
وکهربا داخی نافعلر در و جواهر معجونی ویره لر بعده مفتح و منضج اخلاط
شیلر ویره لر و بو حضه زاج رومی نیلوفر شربتیله ویا خود بنفشه
شربتیله ویرمک غایت مناسبدر زیرا بو عفونتی منع ایلر و سده لری
آچر و حرارتی تسکین ایلر و از بانه صو ییروانبر بارس صوینه ایچمک
بو علته غایت مناسبدر و معلوم اولا که بو حمالره کافور و صندل
و سرکه و خیار و کل و نیلوفر قوقولمق مناسبدر و حماره دیه دن
بر حما دخی وار در اکا درلمه خسته لکی دیرلر و انکلیس ستمه سی دیرلر بو حما
اول آیو غیدی اما بو زمانده چوق قدر خصوصا استانبولده چوق واقع اولور
بونک سببی بر زهرلی کیفیتدر و بعض زمانده طاعون کبی خلقه سرایت
اولور و چوق زمان حمای محرقه دن و حمای وبائیه دن حکه بو حمایه منتقل اولور

درلمه خسته لکی علاجی

دلو

اولور حما دکه قوی خسته لکه شبه ایدر لکن قوی خسته لک ایکیله
مرتبه سیه متعلق اولور اما بونده اخلاطه متعلق اولور و بونک علاجی
دخی کوزطوتار ادستمه لکن چوق درکتور باشی اغریسی و خفقان چوق
اولور و بو حما چوق اوزرده کاهیجه اوچ سنه قدر ممتد اولور بونک
علاج حماء وبائیه علاجی کبیدر و بادزهر ویره لر و تریاق و جواهر معجونی
ویره لر و اغاج قاونی اکشمسی شربتی و قولاز قولاغی شربتی ویره لر
و نیلوفر قینادوب ایچمک غایت نافعدر بولانتی ثور ولوک قزل
اوزم قینادوب ایچوره لر **التنجی فصل حمایه ملحق امراضک بیانینده در**
حصبه کبی و جدری کبی و طاعون کبی جدری یا دیدکلری تورکیجه چیچک دیدکلری
و حصبه دیدکلری تورکیجه قزامق دیدکلریدر بو ایکیسنک دلقی سببی حرارت
لکن چیچک ماده سنک رطوبتی چوقدر و حصبه نک ماده سی اکثر یا صفرادر
دفتور ودر بو مرضلرک ایکیسی دلقی قانک غلیانیندن اولور چیچک
علامتی ستمه سی و حرارتی اولمق و تاسه لنمق و کوزی یاشرمق و باشی
اغرمق و بورنی قیجشمق و بلی اغرمق واد بخوابلکله مک و نفسی
طارلمق و قوری اوکسورک اولمق و آوازی طوتلمق و بوغازی و کوکسی
اغرمق و کاهیجه قوصمق و کوبک بوریسی عارض اولمق اکثر اچنجی کوننده
چقار و در لو در لو چیقار کیمیسی بیاض و کیمیسی مور و کیمیسی سیاه و کیمی
قرمزی چیقار تیزجه چیقوب طشره اورانه خطرسز در کوک اوله
و یاقره اوله و کیج چیقه اکثر یا خطرلی اولور بو ذکر چیچک علامتی کبیدر
لکن بو کوچک اولور و بدنده یا بشقه دوام چیچک کبی کوزی چیقماز
بونک دلقی علامتی چیچک علامتی کبیدر لکن بونده حرارت و اضطراب
چوق اولور و بل اغریسی از اولور و اکثر یا چیچکدن صکره دفعه اولور چیچک کبی
تدریجیله چیقماز العلاج ایکیسنده دخی اگر ممکن ایسه فصد ایتیله لر

چیچک چقارمق

صکره

قزامق چقارمق

اما حصبه صه

واگر دکل ایسه مجانبت ایده لر دخان الملق لازم کلیجک دردنجی کوندن
اول الملق کرکدر وقیای کلابله وبرازسرکه ایله قارشدیروب خسته نک
طبابتنه اوبه لر امابو مرضده مسهل جائز دکلدر اما ابتداده قبض اولکوره
حقنه لینه ایله احتقانی تجویز ایلدیلر قدرت حلواسی ماردین اریکی
صویله ایچوره لر وفرنکل کل شکری تمرهندی صویله ویرمکی جایز کوردیلر
بعده درکیتور ریجی وطشره اورمغه معین اولان دوالر استعمال ایتدیلر
وبو مطبوخی ایچورمکی ابن سینا معقول کورمشدر صفت مطبوخ الخیر
یدی دانه عرجک اوچ درم کثیرا درازیانه هر برندن ایکی درم بونلری
یوز اللی درم صویله قینادوب اللی درم قالدقده اون بش درم
اوتوز درهم دکین صنجقله ایچوره لر امابو زمانده فرنکل باد زهر ایچوررلر
هم مقوی قلبدر وهم طشره اوریجیدر وهم سمنی دفع ایدیجیدر شربت بلادر
مناسب اولان بنفشه شربتی وعناب شربتی وبنفشه حمیره سی درخی
مناسبدر وابواجار دکنک بالوه سنی ویه لر وکوزین حفظ ایتمک
ایچون زعفرانی کلابله اصلدوب کوزینه طاملده لر واق شیافنی داخی
صوغوق صویله بر مقدار ازوب کوزک ایچینه طاملده لر وچیچک تمام
بتدکدن صکره طوزلو صوی زعفرانیله سوره لر وبریچ اونی طوزلو
صویله بشوروب بولامج کبی اولیجق بدننه سوره لر قورودر واکر اسهال
عارض اولورسه بو مرضده یارادر تیز طوتق کرک قوزی قولاغی
شربتی ایچوره لر وسکرلی بیراغی شربتی ایچوره لر واکر بوغاز آغریسی عارض
اولورسه توت شرابی یاخود جوز تبلیه ویاخود کل بالیله غرغره
ایلیه لر واکر اوکسورک عارض اولورسه عناب شربتی ایچوره لر
وابواجارد کی لعابنی ویه لر واکر اویقوسزلق عارض اولورسه نیلوفر شربتی
ویه لر وماروالتخم وخشخاش تخمینک مستحلبنی ایچوره لر طاعون فرنجی

طاعون فرنجی

خلقه

خلقه نساری وشامل اولان مرضلردندر وبو مرض غایت یرا قورقو
مهلک مرضدر بو مرضک سببنده اطبا اختلاف ایلدیلر جالینوس
وبقراط ایدرلر که برفاسددر که هوادن ویاخود ارضدن حادث
اولمشدر وبعضیلر ایدرلر که زهرلی بر کیفیتدر که بعض دیارلره مخصوصدر
مثلا استانبول ومصر کبی وسایر یرلردن اندن نقل ایدرلر بلکه بردیاردن
بردیاره نقل نیجه که تجربه اولنمشدر ودخی دیمشلر که اول فساد کیفیتی
کیفیتی اولا قلبه سرایت ایدر بعده روحه سرایت ایدر وبعض حکمنه لر
اسباب سماویه دندر حاصل اولور درلر مثلا بعض کواکبک قراناتندن
اولمشی کبی اما حق بودر که بو مرضک سببی کثرت عصیانلیغی زنا ولواطه
وقتل نفس وظلم کبی فسادلردر حق سبحانه وتعالی قوللری اوزرینه حواله
ایلر یا جن یا ملک واسطه سیله یا هوا التعفینیله ویا مذکور سببلر
واسطه سیله خلقه اولاشور مسلط اولورلر طاعونک ظهورینک
علامتلری بیلنزلرک چوق درشتمسی وقوبر دقلی بیلنز ظهوری وجانورلر
وقوردلر تولدی چوق اولورلر چوق چوق یغورلر وحیوانات چوق قیرلور
وبین الخلایق چیچک وقزامق خلقده چوق اولمق وبعضیلر کمنه لره
زهرلی حیوانلر ظهور ایتمکدر وبعض یرا قرمهلک سنمه لرظهور ایلمک
کبی وطاعونک یرا قرلیدر که کوچک اوله وقره وکوک اوله
واعضاء رئیسه یه یقین اوله وبعض یرا قرعارضه لرد منتقصیم اولمه
قوصمق واسهال وخفقان والی وایاغ صوغوق ولونی متغیر اولمق
بو کونه ابو علامتلر درد اسلم اولدر که طاعون بیوک اوله واعضاء
رئیسه یه یقین اولمیه ولونی دخی متغیر اولمیه ویاخود قرله مائل اوله
قره وکوک اولمیه ویراغ عارضه لر ذکر مصون اولوب صحته دلالت
ایدر خیرلی علایم اوله دخفت اوزره اوله خصوصا بش کونه وبلکه یدی

طاعوندن احتراز تدبیری

کوڭلی خوش اولمق و طاعوندن احتراز ایتمك تدبیری بودرکه ذکر اولنان
علامتلر ظهور ایتدکده مسهلات ایله و فصد ایله تنقیهٔ بدن ایده‌لر و غذالری
و شربتلری اصلاح ایلیه‌لر و بادزهرلی اولان شیلر ییه‌لر و جواهر معجونی
و تریاق کبی اولمق و غیری کبی هواسنی اصلاح ایله‌لر یعنی کلابله سرکه‌یی
قارشدروب اوکلرینه صاچه‌لر و اردج یمشی و یا سداب و یا خود
کچی بوینوزی یاقوب توتسی ایلیه‌لر و یا خود بخور ایله بخور ایلیه‌لر بخور ایلیه‌لر
و بو ذکر اولنه جاکم مشهور در و بخور بدر صفتی اردج یمشی درت قبضه
سداب و اندروا اردج یبراغی و کچی بوینوزی هر برندن ایکی قبضه
بلوط یبراغی و مرصافی هر برندن سکز درم بونلری سحق ایلیوب بخور
ایلیه‌لر اما بدنی اخلاط ردیه‌دن تنقیه ایلمك اولدقده اول ادویه‌لر ایله
تنقیه ایده‌لرکه عفونتی دفع ایدوب اعضاء رئیسه‌یه قوت ویره
ایمدی بو حب الی بو مرضده مجربدر صفتی صبر ادنی درم مر مصطکی زعفران
هر برندن بشر درم بونلری کلابله یوغوروب حب ایلیه‌لر و بو حبلردن
بشر دانه استعمال ایلیه‌لر زیرا صبر معده‌یه قوت ویرر اخلاط سوءی
و مر عفونتی دفع ایلر و زعفران قلبه فرح ویروب حرارت غریزیه‌یه
قوت ویرر و اکثر هفته‌ده ایکی کره یا خود اوچ کره بو حبلردن استعمال
ایده‌لر اما بو اسهال اولمامق ایچون حامل اولان خاتونلر استعمال ایتمك
جائز دکلدر اما فرنکلر بو حبلری زیاده تجربه ایلمشلردر صفتی کلابله یاقیلمش
صبر اوچ درم راوند یرچی درم غاریقون بر درم مر صافی و مصطکی
هر برندن بر دانك قوزی قولاغی شربتیله حب ایلیوب بر درم استعمال
ایلیه‌لر عظیم فائده ایلر اما کیمیا و ایلر طبیبلر کبریت حیجکلی کلسکر ایله
طاعون زماننده استعمال ایلمك عظیم فائده ایلر دیرلر اول زمانده
بالق و سود و یاش یمش یمکدن احتراز ایلیه‌لر اکثریا قورو غذا یییه‌لر

و طاعون

و طاعون قورقی اکثر نیله و لیمون قندله و قورق شربتی و لیمون شربتی و
ریباس و عنبر بارس شربتی ایچه‌لر و حماعدن و حمامه کیرمکدن احتراز ایلیه
و گوزل قوقولو شیلر قوقلیه‌لر صندل و کافور و قرنفل و عود و لادن کبی
و بو شمامه‌یی الده طوتمق نافعدر صفتی لادن درت درم بنفشه کوکی
بر درم قرنفل و جوز بوا هر برندن نصف درم کافور سدس درم سداب
یاغی و قرنفل یاغی هر برندن بر قیراط مسك و زباد و عنبر هر برندن اوچ
حبه کثیرا یی کلابله ازوب کفایت مقداری ایله اجزایی خمیر ایدوب
شمامه دوزه‌لر و مزاجی حار اولانلر کمسنه‌لر یازکونلرنده بو شمامه‌یی
کتوره‌لر صفتی کل قوروسی و بنفشه قوروسی هر برندن بر درم صندل
و بخور مریم هر برندن یارم درم اغاج قاودنی قابوغی و نسترن هر برندن
بر دانك کافور سدس درم و سداب یاغی و زباد و مسك و عنبر هر برندن
التی حبه بونلری کلابله اصلانمش کثیرا ایله خمیر ایدوب شمامه ایلیه‌لر و
و تریاکی سرکه ایله قوقلمق غایت نافعدر و لیمون شربتیله کل ارمنی
یا طین مختوم ایچمك غایت نافعدر و طاعون ایاصنده زمرد کتورمك
دخی نافعدر و زیبقی فندق ایچنده و یا غیری شیئ ایچنده کتورمك غایت
نافعدر و بادزهر معجونی یمك غایت نافعدر صفتی طین مختوم
درت درم اغاج قاودنی چکردکی و قوزی قولاغی تخمی هر برندن اوچ درم
کل ارمنی و راوند و سقور و دیولك و زرنباد و مشك طرامشیع هر بر
ایکیشر درم تریاق و یالمش ککلك بوینوزی و بادزهر هر برندن اوچ
درم انجو و زمرد و اغذای طاشی و کافور و زعفران هر برندن بر درم
و بر دانك صندل و قزل مرجان و بیاض مرجان و یاشی و ابریشیم هر برندن بر درم
کفایت مقداری اغاج قاودنی شربتیله معجون ایلیه‌لر و ایکیشر درم
استعمال ایلیه‌لر بو مذکورات طاعونه اصابت اتمزدن اول لوازمدر اما

اگر طاعونه اصابت ایلدیسه علاجی بودرکه بو فصلده قان المق جائزدر
دیدیلر و بعضیلر تجویز ایلمدیلر اما حق بودرکه شیخ ابن سینا ایدرکه طبیب
اولانه کرکدرکه مطعونک فراغنی و قوتنی کوره اگر طمرلری
طولو بولوب قان علامتی کوریسه فصد ایلیه قوتی مقداری اگر قانی علامتی
یوغیسه قان المیه لر و اکثر متأخرین اطبا فرنگک بو مذهبه ذاهبلردر
و سنبل قوس نحلی دخی بویله دیرلکن بونلر درکه قانی طاعونه اولدیغی
طرفدن اله لر یعنی اگر طاعون صاغ قولتوغینک و یا صاغ قولاغینک
اردنده ایسه صاغ قولدن الالر و اگر صول جانبنده ایسه صول قولدن
الالر و اگر طاعون صاغ قاسقده اولور ایسه صاغ ایاغنک صافن طمرلرندن ... بذلك قان
الالر و اقتضا ایدرکه اسهال شیخ ابن سینا تجویز ایدوب زهری
اکثر متأخرین و جمله اطبا فرنگک تجویز ایلمدیلر و اولی و احوی اولان
زهری دفع ایدیجی شیلر ایچورمکدر دیدیلر اما جمله دن انفع اولان
خالص پادزهردن سکز بغدای اغرلغی کلابله و یا لیمون صویله و یا آغاج
قاوینی اکشی سیله ایچوره و بو سفوف بو زمانده فرنگ ولایتنده
چوق استعمال اولنورلر ایام طاعونده صفتی زرد طاشی و پادزهر هر ... برنوع
یدی حبه مدبر سحق اولنمش لعل طاشی اوچ حبه بونلری بر کره ده
و یا ایکی کره ده ویره لر طاعونده بو سفوف چوق استعمال اولنور زیرا
دوزمه سی آسانلر زهری دفع ایلر و عفونتی منع ایلر صفتی نبات شکری
اوچ درم اق زنجبیل ایکی درم کافور بر درم بونلری سفوف ایلیوب
بر درم مقداری مناسب شربتلر ایله و یا مناسب صولر ایله ویره لر
و مذکور اولان پادزهر معجونی بونده دخی استعمال اولنور بو فقیر دیرکه
اگر قبض عارض اولورسه حقنه لینه ایلمک جائزدر و قدرت حلوا ... ایله احتقان
خیار شنبه ایله استعمال اولنورسه اولدخی جائزدر و بو حقنه شیرازدن

مناسب

مناسب دوالر و قند قولاغی شرابی و دیگر بعض ... لیمون شرابی بعید دره ... وتحللا نفودی
نفاطل عونک اگر وجعی و اعراضی قوی اولورسه منضجات و محللات و قیانک
تحملی مساعد اولمز ایسه حجامت ایلمک کرک و یا طاغلمق کرک بعده اوزرینه
و جعی تسکین ایدیجی شیلر قومق کرک ایلیجق سود کبی و یا پادیه طبیخی کبی و
یا خود کتان تخمی سود ایله قینادوب اوستنه یاقو ایلیه لر و یا خود عرق
صاری سینی کل یاغیله قارشدروب یاقو ایلیه لر و اگر ایلیجی دیر اکینز
یاروب اوستنه اورر ایسه زیاده یاقعدر زهرینی چکوب الور
اگر آچلمغه احتیاج اولورسه اوزرینه یشورجی شیلر قویه لر خطمی کوکی
و کتان تخمی بونلری قینادوب اوستنه یاقو ایلیه لر و یا خود تشمش ... وبوی تخمی
قاقی کوکنی انجیر ایله و یا خمیر ایله قارشدروب یاقو ایده لر و یا خود
کوکرچین بوقنی پاپادیه ایله قینادوب قویه لر و یا خود تشمش صوغاننی
تریاق ایله قارشدروب یاقو ایلیه لر اگر آچلمز ایسه نشتر ایله آچه لر
و یا خود آچیجی شیلر یاقو ایده لر آچلدقدن صکره تره منتنی بر مرده
صاری سی ایله قارشدروب فتیل ایله قویه لر و پاک اولدقدن صکره
باسلیقون مرهمی ایله و یا صاری مرهم ایله اوکلده لر و غذالردن بادم
چوربه سی و جلاب و مرجمک اشی مناسبدر و بر فروج کوکی ایچد کدن صکره
بلج صوینی لیمون ایله و یا سماق ایله ویره لر و میوه لردن الما و انار ویره لر
ایکنجی باب شیش و بثورلر و فرنک زحمتی و جذام و گجیک و اولونز
و تمه کوک و طوزلو بلغم و بعض جلده حادث اولان امراض غریبه نک
علاجنده اولکی فصل ایسه شیشلرک بیاننده در اگر شیش
قاندن اولورسه انکا فلغمونی دیرلر علامتی حرارتدر و قیزیللق و آغری
اولمقدر و شیش زیاده اولمقدر علاجی اگر بدن ممتلی ایسه فصد ایلیه لر
و اگر اخلاط زیاده ایسه اسهال ایلیه لر اگر خسته نک حرارتی وار ایسه

اریه صویه دقوزر قولغی شربتی اچوبه لر و شیشنك اوستنه اجابه
رادع شیلر قویه لر اسکی یا بیراق کبی و سنر اوته کبی اریه اوتیله یاقو
ایده لر و کاهیچه شیشه لیقی بیرده جذب ماده اچون حجامت
ایده لر که شیشی ارغبه دفع اوله اگر دفع اولمز ایسه بیشوریجی شیلر
قویه لر کتان تخمی بونه تخمی کبی سود ایله قینادوب یاقو ایده لر
داگر آچمغه احتیاج اولورسه نشتر ایله اچه لر و یاخود اچیجی
شیلر ایله اچه لر طوز ایله خمیر و کوکرجین بوقنی قارشدروب
یاقو ایلیه لر و آلوب آچیق و آجلدقدنصکره مرهم منتهی بیم حارد ایله
قارشدروب فتیل ایله اشلده لر بعده سایر یاره لر کبی یاقیلیقوب ایله
وصاقز مرهمی ایله و کافور مرهمی ایله اوکلده لر **اتش شنبه نک**
بری دلغی یانغه در بو که شیرنجه در اونار فارسیه دخی در لر
بودخی یانمش صفرادر قاندن اولور خصوصا صفراوی ایسه اولنلره
و دائما قانی یاقیجی اسیی شیلر صوغان و صرمساق کبیلری استعمال ایدنلره
اولور و اکثریا طاعون زمانلرنده چوق اولور علامتی بونك چراریجی
قلغموتینده زیاده اوله و لونی قره یه مائل اوله و اوزرنی قسقه
قره علاجی اولا فصد ایلیوب و حجامت ایلکدر و اغاج قاوینی
اکشینك شربتی اچه لر و جواهر معجونی یییه لر و قبرجغك او
سکلیی بیراغی و قرجنك و اتمك اچی قارشدروب اوستنه یاقو
ایده لر و بورجق اونی سرکنجبین ایله قارشدروب اوستنه یاقو
ایلیه لر و یاخود اریه اونی یمورده صاریسیله قارشدروب
اوستنه یاقو ایده لر و کاهیچه بقیغه محتاج اولور باقی علاج قلغموتینك
مذکور علاجی کبیدر و بردرلوسی دخی شمی دکلدر یانگز صفرا اولور
اولور بونك دلغی علاجی بونك کبیدر لکن بونده صفرا ایسه اسهال
ایلمك

شیرنجه علاجی

و بهنه با شربتی ایچه لر

فقط اراحتقان ایلیه لر و اگر خسته احتقانی قبول ایلمز ایسه گل بالی ویره لر
ویا خود سکز درهم یا قانیقون بر درهم محوقان ایله نصف درهم
انیسون ایله قارشدروب ویره لر و یا اون درهم خیار شنبه
بالنی بر درهم محوقان ایله و یارم درهم دارچین ایله ویره لر ابتداده
بوندن زیاده مسکین شربت ویرمیه لر مگرکه ماده نضیج بولمش اوله اول
زمان جائزدر و اگر معده غشیانی و بلغم وار ایسه ایکی درهم تورب تخمی
دوکوب سکنجبین ایله ویره لر صیجاق صو ایله قوصدوره لر اما بوحالده قانی
المق حکماء یونانیده غیرکمسنه ذکر ایلممشدر اما ابن سینا دیرکه اگر
قارورده حمرت و غلظت وار ایسه فصد ایلمك جائزدر بز دخی
اگر خسته نك قوتی اولوب و وقت دلغی مساعده ایدرسه تجویز ایلرز
و بو بلغم خلط غلیظ اولمغله بونی انضاج اچون سکنجبین عنصلی ویره لر
باندر رقی و رازیانه صویله و یا سکنجبین بزوری و یا اصول شربتی و یا
زوفا شربتی ویره لر ماده پشدکدنصکره مذکور مسهلدن قویلی مسهللر
ویره لر ایکی درهم ایارج فیقرادن بر درهم غاریقون ایله ویره لر و یا
بش درهم دیافینکون معجونندن ویره لر و تربد معجونی و سفوفی بوکه غایت
مناسبدر و معلوم اولا که بو حالده بر ایکی مسهل عمل ایله ماده بکلیت ایله
دفع اولوب گیتمز بلکه تکرار مسهل ویرمك گرك و ایکی مسهل
اراسنده منضج مغلاب اچورمك گرك بعده مدر شیلر استعمال ایلمك
گرك مثلا قره نخود و آرق و هلیون و کرفس کبی و بونلری زوفا کبی قینادوب
اچوره لر بعده درکتوره چی شیلره محتاجدر باقی قلان ماده یی تحلیل
ایتمك اچون انیسون و رازیانه و کارد و صاتنو و بادیه کبی بونلری
قینادوب اصیجی اچیجی صو بر اچوره لر اما فرنك حکماسندن متأخرین
پیغمبر اغاجی و صاصغراس و چوبچینی یی و صیاریله قینادوب صویی

ذوقت مساعده ایدرسه صح
اگر وقت مساعده ایتمیوب و خسته نك دلغی
قوتی اولمز ایسه فصد ایتمکی تجویز ایلمز
صح

الحوزه ایله کبی حقنه یاقی داخی ویریله و ویروب بشمک ز تعلله بو حمای قارشق اولمغله اعضاء رئیسه یه و معده یه بک تضعیف ویررسه اعضای رئیسه یه قوت ویرجی شیلر استعمال ایلمک کرکدر راوند قرصی ویلبین و غافث قرصی و کل قرصی کبی و جوارش عود ایله معده یه قوت ویره لر و معده یه قوت ویره جک یاقولر قویه لر و قوت ویرجی یاغلر ایله یاغلیه لر یلبین یاغی و ساقز یاغی و نعنا یاغی کبی و غذا الرده نخود آبی بادام حریره سی شکر ایله ویره لر واریه جلابی بال ایله ویره لر بعده بلج صوینی دارچین و ساقز ایله ویره لر و اگر قوت ضعیف ایسه مرضی آخرنده بتمیز تشت بیره ده و بلج و بوزاغی و اوغلاق اتی دارچین و قرنفل و ساقز ایله ویره لر و اگر بلغمک تعفنی داخل عروقده اولورسه اکا حمای لثقه دیرلر بو حمانک حرارتی حمای دقه مشابهدر لکن بونده نبض اوشاقدر بعد الطعام حرارتی زیاده اولور علامتی بو حمانک حرارتی لازم اولور و کونک آخرنده حرارت شدید اولور بونده اوشومک و دترهمک و دریلمک اولمز دل و صونرلغی اولور مگر که متعفن اولان بلغم طوزلی بلغم اوله سریعتی اولور بو حمانک علاجی بعینه حمای بلغمیه دائره ذکر اولنان علاجلردر لکن بونده بکا سی شیلردن یا حذر ایلیه لر و اگر حمانک سببی اولان عفونت خارج عروقده اولسه سودایه تعلق ایلرسه اکا حمای ربع دائره درلر و بو متعفن اولان سودا یا سودای طبیعیه نک احتراقندن در و یا خود دمک احتراقندندر و یا بلغمک و یا صفرانک احتراقندندر شیخ ابن سینا دیرکه سودای طبیعیه دخی حمای ربع اولمق ممکندر و بونک سببی سودا آرتیرجی شیلر استعمال اللندر و یا اخلاطی یاقیجی شیلر تناول اللدن دخی حاصل اولور بعضی مرجمک و باد نجان و صغر اتی و باصدرمه و صوجوق

اولماز اما حمای وقده زیاده صح

بولی بیاضه مائل بولانق اولور بعضی مختلف اولور صح

حمای سوداوی ربع

دلوفات

گوکنده اورزلرینه کل ارمنی و یا طین مختوم قویوب سرکه ایله و اگر دفع اولمزسه قلعمونی کبی علاج ایلیه لر آتش خشبرک بر دخی قان چبانیدر بو دخی فاسد و غلیظ قاندن اولور و ایلیک ظاهر اولور بونک دخی علاجی اوزرینه منضجات قومقدر مثلا بغدای اونی و یا خود قوری اوزوم ایله چینیمش بغدای کبی و انجیر کبی و داخلیوک مرهمی کبی و اگر بر سنه قان چبانی چقارمغه مبتلا اولسه فصد ایلیه و اسهال ایلیه اولابدنی تنقیه ایده و بعده شراب شهتره ایله حکمه ملازمت ایتمک کرک واسع و رملک بر دخی دخی اگر طلعه بوزنی دیرلر بو دخی محترق صفرادن قاندن اولور الرک و ایاقلرک برمقلری اوجنده اولور بر کوچک ورمدر اما وجع شدید اولور علاجی اولا قان آلالر و صفرا ایله اسهال ایده لر و اوستنه وجع تسکین ایدیجی شیلر قویه لر القله اوتی و اربه اوتی و برازاجق کافور دلیک قتوب بذر قطونا ایله و سرکه ایله قارشدیروب یاقو ایلیه لر و یا بذر قطونا لعابی کل ارمنی ایله یاقو ایده لر و اگر بو یارد یاقولر ایله ساکن اولمزسه حضوض صباریاح کون مرور ایدوب وقتی گچمش اوله بارد شیلر قومیه ایلیک تجفیف و تحلیل شیلر قویه لر ظاهر اولان حرارته نظر ایتمیه لر اگر آتش کبی اسی اولورسه اعتبار ایتمیه لر و اگر یاغی قیز دیروب اسیلکنه صبر ایدوب یا رمغنی اگچنه صوقارسه نفعی تیز مشاهده ایدر اگر دفع اولمزسه اوزرینه بشورجی شیلر یاقو ایده لر کتان تخمی کبی بیره ده صباردسیله و آچلدقدن صکره بو مرهمی قویه لر صبر اوچ درم حضض و کونلک و انزروت هر بری اونر درم زره فنتی سکز درم کل بالی ایکی درم بو نلری مرهم ایلیوب اوزرینه

قان چبانی

طلعه بوزنی چبانی

اگر آرتیوب اریک یا طلعه مبتلا ایدرسه

سرطان علاجی

قوبه‌لر دائمی ورمک بر داخی سرطاندر بونک دخی مادّه‌سی
یانمش قان ایله سودادندر اما اگر مادّه بکی یانمش ایسه آچلور یاره اولور
علامتی بر فندق کبی یاخود کوجک یومورجه کبی بر ورم ظهور ایدر و
اطرافنده چوق طمرلر اولور انکیچون سرطان دیرلر دیبو دیکه اغریسی
زیاده اولور رنکی قره‌یه مائل اولور و اگر آچلوب یاره اولور ایسه
بد رایحه ظاهر اولور بونک علاجی مشکلدر لکن اگر علاجه مباشرت
اولنور ایسه اولا بدنی محترق خلطلردن پاک ایتمک کرکدر افتیمون [illegible] ایله
ویاخود اسطوخودوس معجونیله ویا شاهتره حبیله و فراخی شاهتره شربتیله القصه آکا
کوره لر و جواهر معجونی و بادزهر استعمال ایلیه لر و ورم اوزرینه
تازه هندبا یپراغی قوبه لر ویا یانمش ینگج کلی ویا سموکلی بوجک یاقوب
ایده لر و بو علتده قورشون مرهمی و توتیا مرهمی دخی مناسبدر دائمی

خیارق علاجی

ورمک بر داخی خیارکدر بو بر ورمدر که قاصقده چیقار
اوزونجه اولور خیار کبی کاه عجیبه صلب اولور بو برایسی ورمدر که
بحران طریقیله ویاخود بعض اعضاء رئیسه‌نک ادانی موضعه
دفعنده عارض اولور اما بر کاه دم خالص و کاه صفرا ایله مختلط دم
اولور و کاه سودا ایله مختلط اولور و بو خیارک نوعلرندندر قولتق
وقولاق اردلرنده چیقان بعض ورملر خیارک نوعلرندندر بونلره عربجه

اورام الغدد دیرلر

ورم الغدد دیرلر بونلره داخی اعضاء رئیسه‌نک ادانی موضعه دفعنده
اولور علاجی اگر ورم بحران طریقیله چیقدی ایسه اوستنه جاذب دوالر
قومقدر صابون کبی و حمام ساقزی کبی داخلیون مرهمی کبی و اگر اول ورم
بحران طریقیله اولمز ایسه بلکه بدنک امتلاسندن اولور ایسه فالان
الالرده مسهل ویرلر دشلدکدنصکره علاجی فلغمونیده ذکر اولنان
دمل علاجی ایتمکدر ایکنجی فصل صوق و قتی شیشلر بیانندهدر صوق

صوق و قتی شیشلر علاجی

فصل

170

دیبلرینی محکم ایلر دلکی اوتینی قوریدوب دوکوب الجه‌لر
ضیق النفسه واسکی اوکسورکه نافعدر ایوانک پشمشنی
یمک معده‌یه قوت ویرر و ارواحه داخی قوت ویرر
اغاج قاوننک قبوغنی بیه‌لر قلبه قوت ویرر و
تفریحی داخی مقرردر التونی طعام ایچنده بیله پشوروب
اول طعامدن بیه‌لر قلبه قوت ویرر و التون طبخنده
ایچنده طبخ اولنان طعام جمیع بدنه قوت ویرره
مصطکی‌یی قینادوب صوینی ایچمک معده و ضعفلرینه
نافعدر و جگر ضعفلرندن امین اوله باتلی صه نافعدر
هلیلجیندن یارم درهم مقداری ایچه معده‌یه قوت
ویرر زرنباد طاشنی معده اوستنه اصمق بالی صه معده‌یه
قوت ویرر قورد جگرینی قوریدوب ایچمک
ویاخود معجون ایدوب یمک جگر ضعفلرینه باتلی صه
نافعدر عود هندی معده‌یه بغایت قوت ویرر
بوزاغی طلاغنی قوریدوب بعده دوکوب ایچه‌لر بالخاصه
طلاغی دفع ایدر خولنجان یمک بطنده اولان ریحلری
طاغیدر و بواسیری ازاله ایدر ییلان یصدیغنی قوریدوب
دوکوب اوچ جزء بوندن و بر جزء اریه اونیله خلط
ایدوب بیسه‌لر باذن الله تعالی بواسیری قطع ایدوب
ازاله ایدر سورنجان یمک تقویه و بواسیره بالخاصه
نافعدر صغر قویروغی اوتی بواسیره نافعدر کیک
ذکرینی قوریدوب دوکوب استعمال ایته اغایت
مقویدر کرپی اتنی قوریدوب سکنجبین ایله ایچه‌لر بوکرک

نافعدر قورودغی اوتنی هر کیم ایچه بواسیرینی
کیدرر غایت مجربدر صح

سناکی صویله خایه تخمیر ایدوب قره پهق اوستنه اوره‌لر
نافعدر یره اولمز ایسه بودخی ایکی دخی اوره‌لر نافعدر مجربدر
اودلمش ییلانک کوزینی رانکینه ایله ایلکدن مجربدر
انوزک اوزرینه بغلسه‌لر باتلی صه نافعدر اریدر
کیدرر غایت مجربدر

[illegible]

اغزیسنه واستسقایه وسلس البوله غایت نافعدر **قره نجود** ك
صوینی ایچیه اجماعه قوت ویرر وبوکرکده اولان طاشی
اریدر **زمرد طاشی** سحق ایلیوب هر صباح طقوز حبه مقداری
ایچیه اراکا زهر اصلا تاثیر ایلمز **اکشی الما** بیراغنك
عصاره سنی ایچیه اجمیع زهرلری دفع ایدر وزهرلی حیوانلرك
زهرینی دفع ایدر **تریاقون** بیکمسنه که اون کونده برکره
ایام شتاده نصف درهم مقداری استعمال ایلیه صرعدن
وقولنجدن وحمادن وزهرلی حیوانلر زهرندن ویرا خصوصا برك
ضررندن امین اولور وکنج قوجار واولادی اولمز سه احتمالدر
اولادی اولمغه سبیدر وخاتونلر داخی بو منوال اوزره استعمال
ایده لر حامل اولمغه سبب اولور فقد وقع الفراغ
من تحریر هذه الکتاب بعون الله الملك الوهاب
فی قصبهٔ طوزله فی حجرهٔ قرس غریبهٔ العبد الفقیر
الراجی الی غفور ربه القدیر محمد غنی ابن
المولی مصطفی الایوبی
سنه [illegible]
والف

م

[illegible]